

శ్రీరస్తు.

—:0:—

శ్రీ జానకీ జానయనమః.

ఓం నమః పరమశివభ్యో ధర్మాగమమర్తపారకేభ్యః.
 నిఖిలదురిత నిచయతమః ప్రసరప్రచండ మాతాండ మండలాయితః
 శ్రీమత్పండితపారిజాతకతారిమల్లేత్యావీరు దావశీవిరాజమాన శ్రీమన్నదన
 భూపాలశిరోమణి తనూభువా, నిబంధ్యసోహంసీసముపజాతాండాయిత
 రవిశశిమండలేన, శ్రీమన్నాంధాశ్చ షహీభుజా విరచితః-

కర్మవిపాకాఖ్యాయంగ్రంథః

నిరవధికసగమాగమ పయోరాశిపారదృశ్యభిః
 బెంగళూరు ఇతిపర్యాయనామధేయ కల్యాణనగర వాస్తవ్యైః
 బ్రహ్మశ్రీ- శ్రీనివాసశాస్త్రిభిః,
 దొడ్డబేలి. నారాయణశాస్త్రిణాః.
 సిరికారదనరంధ్రనివసితావశిష్టబహుప్రయత్న లబ్ధనానాదేశీయ
 పుస్తకావలోకనేనయథామతిపరిశోధితః.

బెంగళూరు.

వా || కృష్యయ్యశమణా

బూదంగుడి || నారాయణార్యాణామ్

శ్రీమతకల్యాణనగరస్థ సత్సంప్రదాయకళానిధిము ద్రాక్షరశాలాయామ్.
 ము ద్రాపితశ్చవిజయతేతరామ్.

౧౮౯౦ సంవత్సరే ||

All Right Reserved.

శ్రీరస్తు

శ్రీ జానకీ జానమేనమః.

శ్లో॥ నీలనీరజనీకాశం నిగమాంలైక గోపరమ్ |
దయోదధిమ్ము దేనామిజానకీజానిమన్వహమ్॥

కమణవిపాక గ్రంథస్థ విషయానుక్రమ ప్రకాశికా.

విషయసంఖ్యా.	పుటసంఖ్యా.	విషయసంఖ్యా.	పుటసంఖ్యా.
—* ప్రథమతరంగే. *—		—* తురీయతరంగే. *—	
౧	మంగళాచరణమ్. ... ౧	౧	వ్యాధివిపర్యయః. ... ౧౧
౨	గ్రంథకర్తృప్రశంసా. ... *	౨	సూర్యప్రతిమాలక్షణమ్. ... ౧౨
౩	ఏతద్ద్రంధ్రావతారకథనమ్. ... *	౩	వేదికాపరిమాణాచార్యవరణప్రతిమా దానాది విచారః. ... *
౪	కమణస్వరూప, పాపకమణ, తజ్జన్యరోగాది, తన్నాశావశ్యక ర్తవ్యప్రాయశ్చిత్తాదినిరూపణం. ౨	౪	ఘోషశాంతిః. ... ౧౪
—* ద్వితీయతరంగే. *—		—* పంచమతరంగే. *—	
౧	శాతాతపీయపరిభాషా. ... ౩	౧	కర్మజదోషజాదిభేదేనరోగవిభాగాః. ౧౬
౨	కుష్టరాజయత్నాదిరోగనామాని. ... *	౨	రోగానఃగుణ్యేనప్రతికృతిప్రకారః. ... ౧౭
౩	రోగనిదానాని. ... *	౩	వేదపారాయణవిధిః. ... *
౪	తత్ప్రాయశ్చిత్తాని. ... *	౪	వేదపారాయణకలశప్రతిష్ఠాపనాదిప్రకారః. *
౫	శాంతయః. ... ౪	౫	పౌరమంత్రః. ... ౧౯
౬	ప్రాయశ్చిత్తొపక్రమప్రకారః. ... *	—* షష్ఠతరంగే. *—	
౭	ప్రత్యామ్నయాః. ... *	౧	రుద్రవిధిః. ... *
౮	వ్రతాంగదానాని. ... *	౨	పాపామాదిప్రకారః. ... ౨౦
౯	ప్రాజాపత్యాదికరణమ్. ... *	౩	ప్రకారాంతరేణరుద్రవిధిత్రైవిధ్యమ్ ౨౨
౧౦	సర్వపాపప్రణాత్యధకంవ్యాధివిపర్యయః. *	౪	తస్మైవరుద్రవిధేః షోడశధా విభాగాః. *
౧౧	కృత్ఫలక్షణమ్. ... ౫	౫	విధ్యంగపాపామాదిప్రకారః. ... ౨౪
౧౨	కూర్కాండగణపాపామః. ... *	౬	నమకాదిభేదేనజపపాపామప్రకారః. ౨౯
—* తృతీయతరంగే. *—		౭	స్థండిలకుండనిమాణవిధిః. ... *
౧	మతభేదేనగణపాపామః. ... ౮	౮	బోధాయనోక్తపంచాంగరుద్రన్యాసవిధిః. ౩౦

విషయసంఖ్యా.	పుటసంఖ్యా.	విషయసంఖ్యా.	పుటసంఖ్యా.
౯ పంచాంగరుద్రశబ్దాధావిచారః.	...	32 అతికృచ్ఛీలక్షణమ్.	...
౧౦ పంచాంగరుద్రన్యాసపూర్వకజపహేమామార్చనా		32 కృచ్ఛాతికృచ్ఛీలక్షణమ్	...
భిషేకాదివిధిః.	...	33 తప్తకృచ్ఛీలక్షణమ్.	...
౧౧ నమకాంగన్యాసమంత్రాః.	...	3౯ సాంతపనకృచ్ఛీలక్షణమ్.	...
౧౨ న్యాసశబ్దః.	...	౪౦ యతిసాంతపనకృచ్ఛీస్వరూపనిరూపణమ్.	...
౧౩ నమకైఅవాంతరవాక్యానాంప్రయోగః.	...	౪౧ మహాసాంతపనలక్షణమ్.	...
౧౪ గభాలోగనాశవిధిః.	...	౪౨ పరాకలక్షణమ్.	...
౧౫ ప్రకారాంతరైతన్నాశక్రమః.	...	౪౩ యావకవ్రతనిరూపణమ్,	...
౧౬ రుద్రకల్పః.	...	౪౪ చాంద్రదాయణనిరూపణమ్.	...
౧౭ పురుషసూక్తవిధిః.	...	౪౫ పిపీలికామధ్య, యవమధ్యచాంద్రదాయణనిరూ	
౧౮ పుత్రకామస్యకతకవ్యవైష్ణవాదికమభేదః.	...	పణమ్.	...
౧౯ అపామాజనస్తోత్రాదిః.	...	౪౬ యతి చాంద్రదాయణమ్.	...
౨౦ విష్ణుహృదయస్తోత్రమ్	...	—* సప్తమతరంగ. *	
౨౧ వినాయక శాంతిక్రమశి.	...	౧ గోవధవ్రతమ్.	...
౨౨ యాజ్ఞవల్క్యైక్తనవగ్రహాయజ్ఞః.	...	౨ విష్ణురహస్యోక్తమాసోపవాసవ్రతమ్.	...
౨౩ నవగ్రహాయజ్ఞప్రయోగః	...	౩ కృచ్ఛీచాంద్రదాయణ సాధారణైతికతకవ్యతా	...
౨౪ తత్రసంగ్రహకార చింతావణి మతభేదేన ప్ర		౪ ప్రాజాపత్యకృచ్ఛీప్రత్యామ్నయాః.	...
యోగభేదః.	...	౫ అతికృచ్ఛీప్రత్యామ్నయాః	...
౨౫ అఖనరుణౌవాహనమంత్రః.	...	౬ తప్తకృచ్ఛీప్రత్యామ్నయాః.	...
౨౬ గంగాద్యావాహనాదిమంత్రశి.	...	౭ సాంతపనయతిసాంతపనప్రత్యామ్నయాః.	...
౨౭ హేమామమంత్రాః.	...	౮ మహాసాంతపనప్రత్యామ్నయాః.	...
౨౮ ప్రత్యధిదేవతామంత్రాః	...	౯ పరాకకృచ్ఛీ ప్రత్యామ్నయాః.	...
౨౯ వినాయకాడిపంచమంత్రాశి.	...	౧౦ యావకవ్రతగోమూత్ర యావకవ్రతపయోప్ర	
౩౦ కతకవ్యతావిధివిభాగః.	...	తానాంప్రత్యామ్నయాః.	...
౩౧ అథనిష్కాదిప్రకరణమ్.	...	౧౧ చాంద్రదాయణప్రత్యామ్నయాః	...
౩౨ రూప్యప్రకరణమ్.	...	౧౨ గోవధవ్రతప్రత్యామ్నయాః.	...
౩౩ ధాన్యధూమ్మాదిమానమ్.	...	౧౩ మాసోపవాసప్రత్యామ్నయాః.	...
౩౪ అథకమలావిపాకప్రకరణోఽయుక్త కృచ్ఛీదిల		౧౪ ప్రాయశ్చిత్తోపక్రమప్రకారః.	...
క్షణాని.	...	౧౫ భస్మస్నానమంత్రాంతరణి	...
౩౫ ప్రాజాపత్యాదికృచ్ఛీలక్షణమ్.	...	౧౬ గోమయస్నానమంత్రాః	...

విషయసంఖ్య.	పుటసంఖ్య.	విషయసంఖ్య.	పుటసంఖ్య.
౧౭	శ్లోకములు చుంఠ్రాదిః ... ౮౩	౧౦	శ్వాసఖాసహరణ్మజపాశ దానమ్. ... ౯౭
	—* అష్టమతరంగే. *—	౧౧	శ్వాసఖాసహరణ్మజ దానమ్. ... *
౧౮	అథ గోక బహుకాణాని. ... ౮౪	౧౨	శోభహారాణి. ... *
౧౯	రాజకర్మ పుష్కటిః. ... ౮౫	౧౩	కర్మ విపాక గంధర్వా క్షోభహారమ్. ... *
౨౦	అంధ్య గ్రహసంకల్పిణి. ... *	౧౪	శోభహారవస్త్ర దానమ్. ... ౯౮
౨౧	అంధ్య తరై వాసాన్యగోగహారమ్ ౮౬	౧౫	శోభహారప్రమాదానమ్. ... *
౨౨	శాతాతపోక్త రాజయత్కుహారమ్. ... *	౧౬	పాండురోగహారమ్. ... ౯౯
	—* నవమతరంగే. *—	౧౭	శిశోవదనాసహితపాండురోగహారమ్. ... *
౨౩	శూలరోగహారాణి. ... ౮౭	౧౮	పాండురోగహారస్పర్శీ దానమ్ ... *
౨౪	శూలరోగహారత్రిశూల దానమ్. ... *	౧౯	శాతాతపోక్తపాండురోగహారమ్. ౧౦౦
౨౫	అథాయుచిశూలహారమ్ ... ౮౯	౨౦	పాండురోగహారవ్రతిమాదానమంత్రః. ... *
౨౬	ప్రకారాంత రెణాయుచిశూలహారమ్ ... *	౨౧	ఆంధ్రఫేడాహారమ్. ... *
౨౭	జీర్ణశూలహారమ్ ... *	౨౨	ఆంధ్రవృద్ధిహారమ్. ... ౧౦౧
౨౮	స్థిహారమ్. ... ౯౦	౨౩	ఆంధ్రవృద్ధిమూతిక దానమ్. ... *
౨౯	జత్రుశూలహారమ్. ... *	౨౪	వ్రణహారాణి. ... ౧౦౨
౩౦	కటిశూలహారమ్. ... *	౨౫	నాసికావ్రణహారమ్ ... *
౩౧	మాస్తశూలహారమ్. ... *	౨౬	ప్రకారాంత రెణనాసికావ్రణహారమ్. ... *
౩౨	కణకశూలహారమ్. ... ౯౧	౨౭	హృదయవ్రణహారమ్. ... ౧౦౩
౩౩	నయనశూలహారమ్. ... *	౨౮	ఉరోవ్రణహారమ్. ... *
౩౪	శాతాతపోక్తశూలరోగహారమ్. ... *	౨౯	దక్షిణాంగవ్రణహారమ్. ... *
౩౫	శూలప్రతికృతి దానమ్. ... ౯౨	౩౦	అంగుళీవ్రణహారమ్. ... *
	—* దశమతరంగే. *—	౩౧	భగవ్రణహారమ్ ... *
౩౬	జ్వరహారాణి. ... ౯౩	౩౨	భగంధరహారమ్. ... ౧౦౪
౩౭	ఉష్ణజ్వరహారమ్. ... *	౩౩	ప్రకారాంత రెణభగంధరహారమ్. ... *
౩౮	శాతాతపోక్తవివిధజ్వరహారమ్. ... ౯౪	౩౪	పూయవ్రణహారమ్. ... ౧౦౫
౩౯	సర్వజ్వరహారమ్. ... *	౩౫	నాడీవ్రణహారమ్. ... *
౪౦	జ్వరతపకాణమ్. ... *	౩౬	గండమాలాహారమ్. ... *
౪౧	జ్వరప్రతికృతి దానమ్. ... ౯౫	౩౭	ప్రకారాంత రెణగండమాలాహారమ్ ౧౦౬
౪౨	కఫజ్వరయుతశ్వాసఖాసహారాణి. ... *	౩౮	సపిత్త వ్రణహారమ్. ... *
౪౩	ప్రకారాంత రెణశ్వాసఖాసహారాణి. ... ౯౬	౩౯	వ్రణఘ్నగజదానమ్. ... ౧౦౭

విషయసంఖ్యా	పుటసంఖ్యా	విషయసంఖ్యా	పుటసంఖ్యా
౪౦ పాశ్చాత్యసోఫీటహారమ్-	...	౪౦ శిరోరోగహారమ్-	...
౪౧ హస్తసాదసోఫీటహారమ్	... ౧౦౮	౪౧ ప్రకారాంతరేణశిరోరోగహారమ్-	... *
౪౨ శ్రీస్తనసోఫీటహారమ్-	...	౪౨ కమలావిపాకోక్తశిరోరోగహారమ్-	...
౪౩ నానాస్థానగతిసోఫీటహారమ్-	...	౪౩ అధికశిరోరోగహారమ్-	...
౪౪ భగంధరరోగమూర్తిదానమ్-	...	౪౪ సూర్యారతహారమ్-	... ౧౧౭
౪౫ గండమాలాహారప్రతిమాదానమ్-	... ౧౯	౪౫ శిరోరోగఘ్నగజ్ఞోపవీతదానమ్-	... *
౪౬ వ్రణమూర్తిదానమ్-	...	౪౬ శిరోరోగఘ్నప్రతిమాదానమ్	... *
౪౭ వాతరోగహారాణి-	... *	౪౭ ముఖరోగహారాణి-	... *
౪౮ ప్రకారాంతరేణవాతరోగహారమ్-	... *	౪౮ ప్రకారాంతరేణముఖరోగహారమ్-	... *
౪౯ ఉన్నాదవాతహారమ్-	... ౧౧౦	౪౯ ముఖరోగహారాంతరమ్-	... ౧౧౮
౫౦ ధనుర్వాతహారమ్	... *	౫౦ ముఖరోగహారగజదానమ్-	... *
౫౧ పక్షవాతహారమ్-	... *	౫౧ జిహ్వారోగహారమ్-	... ౧౧౯
౫౨ హిక్కావాతహారమ్-	... ౧౧౧	౫౧ ప్రకారాంతరేణజిహ్వారోగహారమ్-	... *
౫౩ వాతవ్యాధిహారమృగదానమ్-	... *	౫౨ ఛర్దిరోగహారమ్-	... *
౫౪ రక్తవాతహారమ్-	... *	౫౩ దంతపీడాహారమ్-	... *
౫౫ వాతపిత్తహారలక్ష్మీనారాయణదానమ్-	౧౧౨	౫౪ దంతురత్వహారమ్-	... ౧౨౦
౫౬ వాతపిత్తహారం-	... *	౫౫ శ్యావదంతత్వహారమ్-	... *
౫౭ వాతరక్తహారప్రాయశ్చిత్తమ్-	... *	౫౬ నిమ్మరభాషిత్వహారమ్-	... *
౫౮ వాతరోగహారమ్-	... ౧౧౩	౫౭ మూకత్వహారమ్-	... *
౫౯ పిత్తహారాణి-	... *	౫౮ మూకత్వహారతిలపద్మదానమ్-	... *
౬౦ ప్రకారాంతరేణరక్తపిత్తహారమ్-	... *	౫౯ స్థలద్వాక్యజిహ్వత్వహారమ్-	... ౧౨౧
౬౧ పిత్తరోగహారప్రతిమాదానమ్	... *	౬౦ గద్గదత్వహారసరస్వతీదానమ్-	... *
౬౨ క్షేప్తహారాణి-	... *	౬౧ వీడమూకత్వహారమ్-	... ౧౨౨
౬౩ ప్రకారాంతరేణక్షేప్తహారమ్	... ౧౧౪	౬౨ స్థలద్వాక్యహారమ్-	... *
౬౪ వికిక్సావ్యాధిహారమ్-	... *	౬౩ ముఖరోగప్రతిమాదానమ్-	... *
౬౫ క్షేప్తరోగహారప్రతిమాదానమ్-	... *	౬౪ నాసికారోగమూర్తిదానమ్	...
౬౬ అపస్తంబహారాణి-	... *	క్రమశుకారస్వరత్వహారమ్-	... *
౬౭ ప్రకారాంతరేణాపస్తంబహారమ్-	... *	౬౫ వక్రనాసత్వహారమ్-	... ౧౨౩
౬౮ అపస్తంబహారవినాయకదానమ్	... ౧౧౫	౬౬ నాసికారోగహారమూర్తిదానమ్-	... ౧౨౩
౬౯ అపస్తంబమూర్తిదానమ్-	... ౧౧౬	౬౭ నేత్రరోగహారాణి-	... *

విషయసంఖ్యా.	పుట సంఖ్యా	
౯౮ నేత్రపూయహారమ్
౯౯ ప్రకారాంత రేణనేత్రపూయహారమ్-	...	౧౨౪
౧౦౦ అంధత్వహారమ్-
౧౦౧ నీలలోచనత్వహారమ్-
౧౦౨ కపిలాక్షత్వహారమ్-
౧౦౩ మందదృష్టిత్వహారమ్-	...	౧౨౫
౧౦౪ తిమిరహారమ్-
౧౦౫ వేదనాహారగరుడదానమ్-
౧౦౬ నక్షాంధ్యహారగోపాలదానమ్-	...	౧౨౬
౧౦౭ కామిలాహారమ్-	...	౧౨౭
౧౦౮ కైకశేషుణ్ణత్వహారమ్-	...	౧౨౮
౧౦౯ పింగాక్షత్వహారమ్-
౧౧౦ నేత్రరొగహారశర్పణమ్-
౧౧౧ సాధారణ్యేననేత్రరొగహారమ్-
౧౧౨ కర్ణరొగహారాణి
౧౧౩ క్రిమికర్ణరొగహారమ్-
౧౧౪ బధిరత్వహారమ్-	...	౧౨౯
౧౧౫ కుబ్జత్వహారమ్-
౧౧౬ కర్రొగహారప్రతిమాదానమ్-
౧౧౭ కంతరొగహారాణి-
౧౧౮ దీర్ఘగళస్వహారమ్-
౧౧౯ వికృతస్వరత్వహారమ్-
౧౨౦ కంఠరొగహారప్రతిమాదానమ్-	...	౧౩౦
౧౨౧ పాణిరొగహారశమపీతపాణిత్వహారమ్-
౧౨౨ హస్తస్పాణిత్వహారమ్
౧౨౩ స్విన్నపాణిత్వహారమ్-
౧౨౪ భుజస్కంభ వనమ్-
౧౨౫ కునఖిత్వహారమ్-
౧౨౬ పాణిరొగహారప్రతిమాదానమ్-
౧౨౭ హృదయరొగహారాణి-

విషయసంఖ్యా.	పుట సంఖ్యా	
౧౨౮ హృదయరొగహారమ్-
౧౨౯ క్రిమికుశ్చిత్వహారమ్-	...	౧౩౧
౧౩౦ కృశీవంత హారమ్-
౧౩౧ ఉదరగల్గహారమ్-
౧౩౨ వాతగల్గహారమ్-
౧౩౩ గుల్మహానినాయకదానమ్-
౧౩౪ యకృత్స్విహజ్యోదరహారమ్-	...	౧౩౨
౧౩౫ పీచుదరహారమ్-
౧౩౬ ఉరవాధిహారమ్-
౧౩౭ జలోదరహారమ్-
౧౩౮ ప్రకారాంత రేణజ్యోదరహారమ్-	...	౧౩౩
౧౩౯ గుల్మప్రతిమాదానమ్-
౧౪౦ యకృత్స్విహప్రతిమాదానమ్-
౧౪౧ మహోదరత్వహారమ్-
౧౪౨ మందాగ్నిహారాణి-
౧౪౩ ప్రకారాంత రేణమందాగ్నిహారమ్-	...	౧౩౩
౧౪౪ కమలావిపాకొక్తమందాగ్నిహారమ్
౧౪౫ బోధాయనోక్తమందాగ్నిహారమేషదానమ్-
౧౪౬ అజీర్ణహారమ్-	...	౧౩౫
౧౪౭ అన్యప్రకారేణాజీర్ణహారమ్-
౧౪౮ మందాగ్నిప్రతిమాదానమ్
౧౪౯ ప్రజ్ఞాహీనత్వహారాణి-
౧౫౦ ప్రజ్ఞాజాడ్యత్వహారఘంటాదానమ్-	...	౧౩౬
౧౫౧ చేనాహీనత్వహారమ్
౧౫౨ ప్రజ్ఞాహీనత్వహారప్రతిమాదానమ్-
౧౫౩ మూత్రకృచ్ఛహారాణి-	...	౧౩౭
౧౫౪ ప్రకారాంత రేణమూత్రకృచ్ఛహారమ్-
౧౫౫ మూత్రకృచ్ఛహారాంతభేద-	...	౧౩౮
౧౫౬ మూత్రకృచ్ఛహారతిలపద్మదానమ్-
౧౫౭ అకృరీహారమ్-

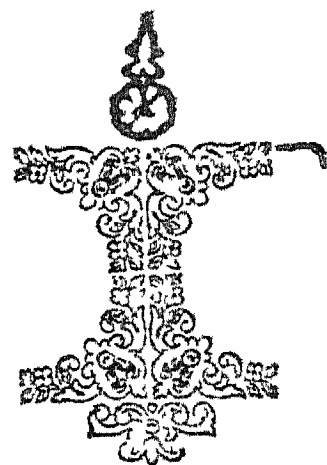
విషయ సంఖ్యా.	పుట సంఖ్యా.	విషయ సంఖ్యా.	పుట సంఖ్యా.
౧౫౮ బహు మూత్రహారమ్.	... *	౧౮౭ వక్రపాదత్వహారమ్.	... *
౧౫౯ ప్రకారాంతరైణబహు మూత్రహారమ్.	౧౩౮	౧౮౮ అధికాంగత్వహారమ్.	... *
౧౬౦ మూత్రకృచ్ఛిహారప్రతిమాదానమ్.	౧౩౯	౧౮౯ పాదరొగహారమ్.	... ౧౪౬
౧౬౧ ప్రమేహహారాణి.	... *	౧౯౦ కల్పకపాదత్వహారమ్.	... *
౧౬౨ సశూలప్రమేహహారాణి.	... *	౧౯౧ శ్వేపదరొగహారమ్.	... *
౧౬౩ వాతప్రమేహహారాణి.	... *	౧౯౨ శ్వేపదరొగప్రతిమాదానమ్.	... *
౧౬౪ షణ్ణుప్రమేహహారాణి.	... *	౧౯౩ పాదరొగప్రతిమాదానమ్.	... *
౧౬౫ ప్రమేహఘ్నసువణకథేనుదానమ్.	౧౪౦	౧౯౪ త్వగ్గోషహారాణి.	... *
౧౬౬ ప్రకారాంతరైణప్రమేహహారమ్.	*	౧౯౫ దశ్యమకత్వహారమ్.	... *
౧౬౭ ప్రమేహప్రతిరూపకృతిదానమ్.	*	౧౯౬ పామాహారమ్.	... ౧౪౭
౧౬౮ లింగహానికరవృషణవ్యాధిహారాణి.	*	౧౯౭ దదూకహారోమామహేశ్వరదానమ్.	*
౧౬౯ షండశ్శహారమ్.	... ౧౪౦	౧౯౮ లూతకీత్వహారమ్.	... ౧౪౮
౧౭౦ వృషణవ్యాధిహారమ్.	... *	౧౯౯ చఛకరాంగత్వహారమ్.	... *
౧౭౧ లింగహానిప్రకమాదానమ్.	... *	౨౦౦ కృష్ణాంగత్వహారమ్.	... *
౧౭౨ గుదరొగహారాణి.	... *	౨౦౧ కండూతిరొగహారమ్.	... *
౧౭౩ ప్రస్రవద్దుదరొగహారమ్.	... ౧౪౧	౨౦౨ శీణాకాంగత్వహారమ్.	... *
౧౭౪ అశోకరొగహారమ్.	... *	౨౦౩ దద్యమండలహారమ్.	... ౧౪౯
౧౭౫ అశోకరొగహారసువణకథేనుదానమ్.	౧౪౨	౨౦౪ గజవమకత్వహారమ్.	... *
౧౭౬ గుదరొగహారాశోకరొగహారప్రతిమాదానమ్.	... ౧౪౩	౨౦౫ బభ్రుమండలత్వహారమ్.	... *
౧౭౭ అతిసారరొగహారాణి.	... *	౨౦౬ కృష్ణమండలత్వహారమ్.	... *
౧౭౮ అతిసారహరవహ్నిమూర్తిదానమ్.	*	౨౦౭ శ్వేతమండలత్వహారమ్.	... *
౧౭౯ శాతాతపోక్తాతిసారహారమ్.	... ౧౪౪	౨౦౮ విసపకహారమ్.	... *
౧౮౦ రక్తాతిసారహారాణి.	... *	౨౦౯ విసపకహారనాగదానమ్.	... *
౧౮౧ గ్రహణీరొగహారమ్.	... *	౨౧౦ దుగణంధాంగత్వహారమ్.	... ౧౫౦
౧౮౨ గ్రహణీహారథేనుదానమ్.	... *	౨౧౧ విసగంధత్వహారమ్.	... *
౧౮౩ అతిసారరొగహారప్రతిమాదానమ్.	౧౪౫	౨౧౨ త్వగ్గోషప్రతిమాదానమ్.	... *
౧౮౪ గ్రహణీరొగప్రతిమాదానమ్.	... *	౨౧౩ కుష్ఠహారమ్.	... *
౧౮౫ పాతరొగహారాణి.	... *	౨౧౪ ప్రకారాంతరైణకుష్ఠహారమ్.	... ౧౫౨
౧౮౬ శబ్దత్వహారం. శుబ్దత్వహారం.	*	౨౧౫ అపరంకుష్ఠహారమ్.	... ౧౫౩
		౨౧౬ కుష్ఠరొగహారవృషణభదానమ్.	... *

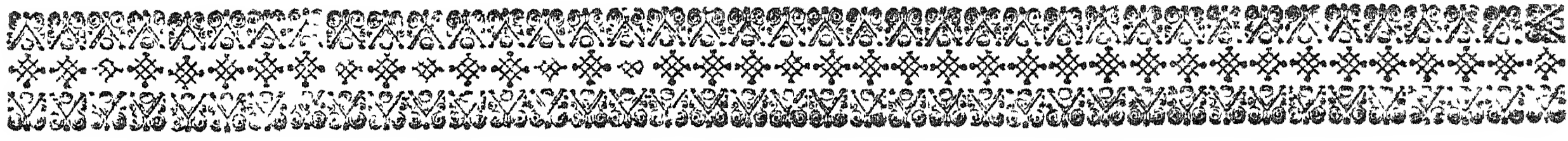
విషయసంఖ్యా.	పుటసంఖ్యా.
౨౧౭ హీనుకృష్ణహారమ్.	౧౫౪
౨౧౮ రక్తకృష్ణహారమ్.	*
౨౧౯ పీతకృష్ణహారమ్.	*
౨౨౦ గుల్ఫకృష్ణహారమ్.	౧౫౫
౨౨౧ కటికృష్ణహారమ్.	*
౨౨౨ నేత్రకృష్ణహారమ్.	*
౨౨౩ శ్వేతోష్ణహారమ్.	౧౫౬
౨౨౪ చిత్రకృష్ణహారమ్.	*
౨౨౫ ఔదుంబరకృష్ణహారమ్.	*
౨౨౬ కుష్ఠరొగహారప్రతిమాదానమ్.	*
౨౨౭ స్త్రీచౌమపుష్పవతీత్వహారాణి.	౧౫౭
౨౨౮ వంధ్యాత్వహారసువణాధేనుదానమ్.	*
౨౨౯ గభాసావహరయజ్ఞోపవీత దానమ్.	*
౨౩౦ స్రవద్యోనిశోణితహారమ్.	౧౫౮
౨౩౧ స్త్రీస్తన్యాక్షరణహారమ్.	*
౨౩౨ మృతపుత్రీత్వహారమ్.	౧౫౯
౨౩౩ అనపత్యత్వహారమ్.	*
౨౩౪ మృతపుత్రత్వచమకీలకత్వహారమ్.	*
౨౩౫ చతువిధవంధ్యాత్వస్నానవిధి:-	*
౨౩౬ ఎకవస్త్రస్నానమ్.	౧౬౦
౨౩౭ అపరమేకవాసస్నానమ్.	౧౬౧
౨౩౮ జలప్రోథనా.	౧౬౩
౨౩౯ ఔషధిస్నానమ్.	*
౨౪౦ పుంసోహతవీర్యత్వహారమ్.	౧౬౪
౨౪౧ క్రైబ్యహారమ్.	౧౬౫

విషయసంఖ్యా.	పుటసంఖ్యా.
౨౪౨ అపరంక్షీ బత్వహారమ్.	*
౨౪౩ మృతభార్యత్వహారమ్.	*
౨౪౪ స్త్రీవిరక్తిహారమ్.	౧౬౭
౨౪౫ దోషసంస్కారోద్భవహారాణి	*
౨౪౬ తత్రబ్రహ్మరాక్షసరూపవిశాచత్వహారమ్.	*
౨౪౭ గ్రహహారాణి.	*
౨౪౮ ప్రజాగ్రహహారమ్.	*
౨౪౯ ఏకాహికాదిజ్వరహారమ్.	౧౬౮
౨౫౦ వృత్రగ్రహహారమ్.	౧౬౯
౨౫౧ మహాజ్వరగ్రహహారమ్.	*
౨౫౨ కుంభగ్రహహారమ్.	*
౨౫౩ జంభగ్రహహారమ్.	*
౨౫౪ కపిలగ్రహహారమ్.	*
౨౫౫ శీవపాదగ్రహహారమ్.	౧౭౦
౨౫౬ ఊర్ధ్వకేశగ్రహహారమ్.	*
౨౫౭ విష్టంభగ్రహహారమ్.	*
౨౫౮ మహాజిహ్వాగ్రహహారమ్.	౧౭౧
౨౫౯ నవగ్రహహారమ్.	*
౨౬౦ వాసవగ్రహహారమ్.	*
౨౬౧ వాయుగ్రహహారమ్.	*
౨౬౨ ఔత్త్రపాలగ్రహహారమ్.	*
౨౬౩ అచలగ్రహహారమ్.	౧౭౨
౨౬౪ హస్తీపాదగ్రహహారమ్.	*
౨౬౫ కణగ్రహహారమ్.	*
౨౬౬ ధన్వగ్రహహారమ్.	*

విషయసంఖ్యా.	పుటసంఖ్యా.	విషయసంఖ్యా.	పుటసంఖ్యా.
౨౨౨ అవతారగ్రహహారమ్.	... ౧౨౩	౧ విశేషవిధానాని.	... ౧౮౦
౨౨౮ కృష్ణగ్రహహారమ్.	— *	౨ రుద్రకలశస్నానవిధి.	... *
౨౨౯ శిశుగ్రహహారమ్.	* *	౩ సవణరొగహారస్తృచాఘ్న దానవిధి.	* *
౨౩౦ మేషగ్రహహారమ్.	— *	౪ తృచాఘ్న దానప్రయోగి.	౧౮౧
౨౩౧ స్కందగ్రహహారమ్.	— ౧౮౪	౫ రామేశ్వరభట్టసుతమాధవభట్టకృతకారికాః.	* *
౨౩౨ స్కందాపస్తారగ్రహహారమ్.	* *	౬ సవణరొగహారత్వరితరుద్రప్రయోగి.	౧౮౨
౨౩౩ ప్రకారాంతరెణస్కందగ్రహహారమ్.	* *	౭ హేమాద్రీయాశ్వదానమ్.	౧౮౪
౨౩౪ రీత్యంతరెణస్కందగ్రహహారమ్.	౧౮౫	౮ నానారొగహారతులాదానాని.	* *
౨౩౫ శ్రీనీలకంఠాత్మజ భట్ట నీలకంఠకృతే కమలా విపాకార్యగ్రహహారాణి.	* *	౯ సూర్యారుణసంవాదీయరొగహారాణి.	౧౮౫
౨౩౬ మృత్యుంజయవిధి.	— *	౧౦ వ్రణాదిహారాణి.	... *
౨౩౭ కల్పాంతరాణి.	... *	౧౧ పృథ్వీచంద్రోదయోక్తధనుర్వాతహారమ్.	౧౮౬
౨౩౮ శౌనకొక్తమృత్యుంజయజపవిధిః.	౧౮౮	౧౨ కంపవాతహారమ్.	... ౧౮౬
౨౩౯ మంత్రన్యాసక్రమః.	... ౧౮౯	౧౩ ఆక్షేపవాతహారమ్.	* *
— ఇతిదశమస్తరంగః.—		౧౪ గృధ్రసీసంజ్ఞికవాతరొగహారమ్.	౧౮౭
		ఇతివిశేషవిధిః.	

ఓం, నమోవాసు దేవగురభ్యః.

శ్రీ రస్తు.

శ్రీ గణాధిపతయే నమః.

కర్మవిపాకగ్రంథప్రారంభః.

నమస్కలకల్యాణ భాజనాయపినాకినే | నమోలక్ష్మీవిలాసాయ దేవతాయైగి రేనమః || ప్రవాళా
 ద్రిప్రస్థస్థుతినిచయపర్యాయవపుషేనమోఃఘ్నశేణీవిఘటననినోదాయమహాసే | జగత్ప్రభుభావస్థిః
 యనిరాయాసరచనావినోదాసక్తాయప్రణతఫలసిద్ధిప్రతిభువే || యదిందిరానాథపురందరాన్యైరారాధితం
 భక్తిభరానతాంగైః | శ్రీచండికాయాశ్చరణారవిందం వందామహేమఘ్నలదేవతాయాః || ప్రకృష్టచల
 కండలస్తబకమృష్టగండస్థలంవహాహామణిమేఖలంమరకతాంకురశ్యామలమ్ | కరోతుకరుణాంసదాకలి
 తపంచమాబ్జక్రమంమహాకిషుపిమోహానంకపటశైశివంకైశవమ్ || శంభాకృతాగసికషాయకషంబ్రువాణా
 కూణీకృతాధరిసనాధనియంత్రణేన | మానేనమానమభిగచ్ఛతియాదదాతుసాపార్వతీహారవివక్తతనుస్థినం
 వః || ఆసీదసీమగుణలాటకులాంబురాశా వుద్యత్ప్రభూతశుభకీర్తిక నయప్రకాశః | ధీరస్సదాహ్మదిధృతో
 గుణసన్నివిష్టశ్రీరస్నపాలనృపతిర్భవనైకరత్నమ్ || తస్మాత్తజోభరతపాలఇతిప్రసిద్ధస్సిద్ధాంగనాజనసమా
 జనమిద్ధకీర్తికః | దానేనయస్సుకృతనాంక్షిపశిస్తవైన్యం నైన్యంచవైన్యసదృశః ప్రతిభూపతీనామ్ || సుతో
 న్యజాతస్సుకృతోన్నతస్యనతస్యకశ్చిత్సదృశోబభూవ | యమశ్వలస్తుల్యమవేక్ష్యతాతో నామ్నా హరిశ్చంద్ర
 తితివ్యధస్త || తస్మాత్తజోభూవతులప్రతాపస్సాధారణోభూమిపతిర్వదాన్యః | అధూతపూర్వమవసీ
 శ్వరాణామజీగణద్యోజగతస్వకీర్తికమ్ || బంధచ్ఛిదాబిరుదకీర్తికషహాన్వితాథాంకృత్వాపరత్రీచితదైవవిధా
 తుమిచ్ఛుః | కీనాశపాశచయబంధవిమోచనాధాం తీర్థత్రయీ కరవిముక్తిమచీకరద్యః || అన్యాశ్మజ
 శ్రీమదనేనరాజ్ఞానామ్నాచరూషేణచసంగతాధాః | రోమారుణేచక్షుషియద్విపక్షస్తతకవ్య రూపత్వమ
 వాపకామః || సర్వాణ్యయఃకూపారామాణధమాణయతనాని సేతుబంధాంశ్చకృత్వాస్వకీర్తికమాక్రామదీ
 ద్యశీంచూతికభేదేన || పరిశీలయతాకళాకలాపంవిధధానేనచభూరిశఃప్రధానమ్ | మదనేనమహీభృతా
 థతేనప్రథితానూతనభోజరాజకీర్తికః || పుత్రేషుసత్స్వపికశత్రయగేధతస్య ప్రత్రోజగత్ప్రీయవిస్పత్వరకీర్తిక
 పూరా | దక్షోప్రియావతితరాంప్రథమ ప్రసూతౌ నీతౌషహోన్నతిమనల్పగుణోవసీతౌ || ఉదారశీలా
 సుమనోవిలాసమనోజ్ఞహ్మష్టావనకేళిలోలౌ | యశోదయావధికతమంగళాంగౌ యనారామకృష్ణావివసంప్ర
 తీతౌ || యచ్ఛైశవానుకరణంచయువాన వృద్ధశ్శక్తోతి కతుకమితరః కృతసద్గుణోపి | దానాన్నిదానచుఖిలా
 థిజన్యాసిద్ధః కీర్తికదిగంతవితతాచయతస్తదీయా || అప్రతివల్లపృథివ్యాం పృథ్వీవల్లస్తయో కభూశ్యే
 ష్టః | అపరోమాంధాశ్యగుణోమాంధాతాగియతేజగతి || సోయంసుకృతవిధాతారిపుకులజెతాతనోతిమాంధా
 తౌ | విద్వస్మభేనమతిమాణసత్కృతిరత్నంషహాణకంనామ || మాతాపుణ్యదరితకీర్తికవిభవాయస్యాం

బికానామతశ్చాకల్యాపరచూతికార్యచరిత్రోపేద్దిభట్టపితా । సోయంకౌశికవంశభూషణమణి శ్రీభట్టని
 శ్వేత్వరోవేదేస్తాతకమతేనయేచసపదేవా క్యేకృతీవధాతే ॥ షతిశ్యేషాంశాస్త్రైప్రకృతిరమణీయావ్యవహృ
 తిస్సుటాశీలంశ్లాఘ్యంప్రకృతిరుజవసైకతిపయే । చిరంచిత్రేతేషాంముకురతలభూతెస్థితిమియా దియంవ్యా
 సానారణ్యప్రచురమునిశిష్యస్యభణిః ॥ శ్రుతిస్త్యుక్తివురాడాని సమాలోక్యయథామతి । నిబధ్యతేసమాసే
 వనిబంధోయంషహాణకవః ॥ దుష్కమకపాకజనితామయకస్మితానాం సత్కమకశమకకరమిత్యదితంము
 నీంద్రైః । సత్సంగజాతమితరోక్తివిధానపేక్షంవత్ప్యామిరోగిసిఖిలాతిక నిబహాణాయ ॥ తత్రతావద్వ
 త్యచూణసకలకమోకపయోగిత్యేనకమకవిపాకరూపరోగాదినివృత్యథాంప్రాయశ్చిత్తాదేరవశ్యకతావ్యతా
 ప్రతిపాద్యతే ॥ తద్యథా ॥ బ్రహ్మహాతుయరోగీన్యాదిత్యాదిరోగనిదానకథనాన్నిదానోచ్చేదేవ్యాధినిత్యజ్ఞే
 రవగతత్వాత్తత్తన్నిదానోచ్చేదాయకుయిత్యాది లక్షణరోగయుక్తైద్వాకదశ వాషికాదిప్రాయశ్చిత్త
 వ్యాధిప్రతికృతిదానాదికతావ్యం ॥ ఇతి ॥ అప్రకెచివ్యవశ్యంతే ॥ తథాహి ॥ వాపానాంపూర్వస్య
 త్తయాప్రాయశ్చిత్తాదికతావ్యమితి ॥ యదుచ్యతేనైశ్చాప్రతం ॥ నహిప్రారబ్ధఫలస్యాపూర్వస్యనాశ
 నేకిమప్రిప్రయోజనమస్తి - ఫలస్యప్రారబ్ధత్వాత్ - లక్ష్యవేధయిత్యరూప ఫలాయచాపస్సిస్మత శ్శరోభేత్తు
 స్మద్వ్యాపారస్యవాకారణరూపస్యాస్తిత్వంవాపేక్షతే ॥ తథారోగరూపఫలంప్రారబ్ధంసత్స్వకారణంఘృ
 తస్యవాపాపూర్వస్యసత్తాంనాపేక్షతే । అథరోగాదిరూపఫలనాశస్యేష్టత్వాత్తన్నిదానదురితా పూర్వనా
 శాయప్రాయశ్చిత్తాదికతావ్యమితిచేన్న ॥ సమవాయికారణ శరీర నాశేనైవ తస్యరోగాదేర్నాశ నిమి
 త్తకారణదురితాపూర్వవినాశేనయథామృదాదినాశేనైవఘటాదినాశోనదండవక్రూదిరాశేన ॥ నచసభతు
 సిద్ధంకౌనఖ్యాదికంప్రత్యాదెష్టుం శక్యతే-అపిచ॥నరకతిర్యగ్యోన్యాదిజన్మదుఃఖపరంపరామనుభూతవతఃకౌన
 ఖ్యాదికౌవికారశ్చరమంభలంతతత్తన్నమాత్రేణఫలేనస్వకారణదురితాపూర్వనాశోజన్మతే । వంధకజనితా
 శుశుక్షణీనైవారణీవాశః తస్మాన్నపాపవినాశాయవ్రతవశ్యేతి ॥ అత్రబ్రూమః ॥ నతావచ్చరమ ఫలమితిని
 శ్చేకుంశక్యతే ॥ యావత్స్తిన్నేవజన్మనికౌనఖ్యాదికమితినిశ్చయశ్చరమ ఫలత్వనిశ్చయోభవేత్ ॥ నచతథా ॥
 అనేకజన్మోపభోగ్యత్వస్యతథాతుశాతాతపీయ కమకవిపాకే ॥ మహాపాతకజంచిహ్నంసప్తజన్మానిజాయ
 తే - ఉపపాపోద్భవంపంచత్రీణిపాపసముచ్ఛవమితిసప్తజన్మాభివ్యాప్త్యైత్యథః ॥ ననుసప్తస్వపి జన్మస్వేక
 మేవఫలమనుగతమితితస్యచరమఫలత్వాదుత్పన్నేచరమఫలేనమిత్రకారణస్యదురితాపూర్వకస్యస్వయమేవ నష్ట
 త్వాత్తదథాంప్రాయశ్చిత్తాదివిఫలమితిచేదుత్పన్నోహి ఘటోనిమిత్రకారణంనాపేక్షతే ॥ నతూత్పద్యమానః
 సప్తమవజన్మస్యత్పన్నమిత్యభిధీయతే - కౌనఖ్యాదికంతతః పూర్వతూత్పద్యమానమేవ అవశ్యాంతరాధా
 ణాత్ - అథనాప్రతిజన్మభిన్నమేవ కౌనఖ్యాదికముత్పద్యతే- తత్తథానిమిత్రందురితా పూర్వమను వతాకే ॥
 అతశ్చేదాసప్తమంశాజన్మప్రథమాదిజన్మైత్సభిధానాత్పక్షే సంభావిత దురితాపూర్వనివృత్యథాం ప్రాయ
 శ్చిత్తాదికంవిధేయమేవ - అతపవశాతాతపీయ కమకవిపాకే ॥ ప్రతిజన్మభవేదేషాంచిహ్నం తత్ప్రాపనూచ
 కం ప్రాయశ్చిత్తైకృతేతేషాంపశ్చాత్తాపగతామిత్యాది ॥ యదుక్తం ॥ నచకౌనఖ్యాదికం ప్రత్యాదేష్టుం
 శక్యతే ॥ తద్వహ్నిశ్చేత్పానుమానమతే భిన్న తత్ప్రాయశ్చిత్తానంతరమేవ తత్తద్రోగ నివృత్తేద్భావ్య
 త్వాత్ ॥ యత్రవానివృత్తిస్త్రకమకవైగున్యాంజరమజన్మత్వంనకల్ప్యంనిమిత్రభూషదురితాపూర్వస్య
 ప్రాయశ్చిత్తాదిభిర్నివృత్తౌ సమవాయికారణభూత విషమధాత్వారబ్ధశరీరావగమేన కార్యస్య రోగాదేరపి
 నివృత్తిః- ఏతదేవ వాపాపూర్వస్యవినాశే ప్రయోజనం ॥ యత్రచక్షణగుశత్వాదేర్నివృత్తిః ॥ తత్రానేక

జన్మోపభోగ్య వడంగుళ త్వాదేర్జన్మాంతరేనివృత్తిః ప్రాయశ్చిత్తాదిక కృతేనతీత్యవగంతవ్యం- తస్మాద్దోగని
వృత్యథాకంకతకవ్యం ప్రాయశ్చిత్తాదికం॥ మాతాపుత్ర్యవరిత్రకీతికరిత్యాది ॥ మహాణవాభ్యో నహితేనబం
ధే మాంధాత్యనామ్నో మదచాత్మజస్య । సత్కమణామూచీక్యగణేవపూణేః పూణా స్మరంగః ప్రథమో
మనోజ్ఞః॥ ఇత్రశ్రీ పండితపారిజాతక తారినిత్యైత్యాది బిరుద రాజి విరాజనాన ప్రమదన భూవాల
పుత్రస్య మాంధాతుర్నిబంధేమహాణవాభిధానే కమణవిపాకే ప్రథమ స్తరంగః. ... *

—* శాతాతపీయ పరిభాషా. *—

అథరీభాషా॥ శాతాతపీయకమణవిపాకే ॥ ప్రాయశ్చిత్తఃపీనానాంమహాపాతకీనాంకృతాం ।
నగణాంతేభవజ్జన్మచిహ్నంకీత శరీరిణాం ॥ ప్రతిజన్మభవత్రైషాం చిహ్నంతత్పాపసూచకమ్ । వ్రాయ
శ్చిత్తైకృతేవాపి పశ్చాత్తాపవతాంపునః॥ మహాపాతకజంచిహ్నం సప్తజన్మానిజాయతే । ఉపపాపోద్భవం
పంచత్రీణిపాపసముద్భవం ॥ దుష్కమణజాన్యణాంరోగా యాంతిచైవ క్రమాభ్యుదయమ్ । జప్తైస్సురా
చానై హేమామైదానైస్తేషాంశమోభవేత్ ॥ పూర్వజన్మకృతంపాపంనరకస్యపరిక్షయే । బాధతేవ్యా

—* అథరోగనామాని. *—

ధిరూపేణ తస్యకృచ్ఛాద్భిశ్శుః ॥ కుష్టశ్చరాజయత్కూచప్రమేహాగ్రహణీతథా । మూత్రకృచ్ఛాద్భిశ్చరీ
ఖాసాఅతిసారభగంధరౌ ॥ దుష్టవ్రణంగండమాలాపక్షిఘాతోక్షీనాశనమ్ । ఇత్యేవమాదయోరోగా మ
హాపాపోద్భవాస్తృతాః ॥ జలోదరప్లిహగుల్మశల్యశోకవ్రణానిచ । శ్వాసాజీణజ్వరచ్ఛర్షిణా భ్రమమో
హగశగ్రహః ॥ రక్తాబుదవిసర్ప్యాద్యాఉపపాపోద్భవాగదాః । దండాపాతావికసిత వపుఃకంపవిచచి
కాః ॥ వల్మీకపుండరీకాద్యాఃరోగాఃపాపసముద్భవాః । తథార్యాద్యాన్యణాంరోగా అభిశాపాద్భవంతి
హి ॥ అన్యేచబహవోరోగాజాయంతేదోషసంకరాః । ఉచ్యంతేథనిదానానిప్రాయశ్చిత్తానిచక్రమాత్ ।
మహాపాపేమసవకంస్యాత్తదధకంతుంపపాతకేద ద్యాత్పాపేమవస్తాంశం కల్పంవ్యాధిబలాబలమ్ ॥మ
హాపాపేమసర్వంస్యాదిత్యాదిసమథవిషయోయోజ్యమ్ । అసవథేన్యతుషద్వాషికంవక్ష్యతి ॥ అథసాధారణం
తంత్రంగోదానాదిషుకథ్యతే । గోదానేవత్సయుక్తాగౌస్సుశీలానుపయస్విని ॥ వృషదానెశుభోనద్వాన్సుశు
ద్ధాంబరకాంచనః । నివతనాఃభూదానెదశదండాద్విజాతయే ॥ నివతనస్వరూపం పరిమాణప్రకరణే వ
క్ష్యతే ॥ సువణపరిమాణమపి ॥ సువణాంత్యధనిషకంతుతదధాధకప్రమాణతః । మహీషీంమహీషీ
దానేదద్యాత్స్వణాంబరావృతామ్ ॥ సువణశ్చాంబరంచెతివిగ్రహః - దద్యాదజామజాదానేసువణక
పలసంయుతామ్ ॥ పలలక్షణమపిపరిమాణప్రకరణవివక్ష్యతే ॥ లక్షముచ్చావవంపుష్పంప్రదద్యాద్దేవతా
చానే । దద్యాద్ద్విజసహస్రాయ మృష్టాన్నంద్విజభోజనే ॥ బాహ్యభోజనేసహస్రసంఖ్యా ॥ పుష్పేషు
లక్షమిత్యాదిసవకంశక్తివిషయమ్ ॥ అశక్తస్యతుశక్త్యనుసారేణకల్పయమ్ ॥ రుద్రపోక్తేలక్షపుష్పేఃపూజయి
త్వాత్కృంబకమ్ ॥ ఎకాదశజపెరుద్రదశాంశంగుగ్గులేనతు । హుత్వాభిషేచనకుర్యాన్మంత్రైవకరుణదై
వతైః ॥ శాంతికెగణశాంతిశ్చ గ్రహశాంతికపూజకమ్ । ధాన్యదానెశుభంధాన్యం ఖారీవష్టిసమన్వితమ్ ॥
వస్త్రోదానేదుకూలంచదేయంకర్పూరసంయుతం ॥ రుద్రజగిత్యాది- రుద్రస్వరూపమృషిదైవతాది చ్చాగ్రవ
క్ష్యతే ॥ దశాంశేనగుగ్గులహోమానంతరంవారుణైమంత్రైరపియజమానమగ్నించేత్ ॥ యజ్ఞైకాదశవా
రంరుద్రంజపేత్ తదైకవారరుద్రావృత్వాహోమఃకార్యః ॥ అనుమేవదశాంశహేమామకి - తద్వప్రతిమంత్రం
స్వాహాశబ్దముచ్చార్యజహుయాదన్నంసకలంరుద్రావృత్త్యైకవారమేవజహుయాత్ ॥ మంత్రవిచ్ఛేదశ్చస్వా

ధ్యయనా దేవ అపగ్యతే || అథ చాగ్రేపి ప్రదశ్యతే || గణశాంతి గణేశ్వరశాంతిః || నాచాగ్రేభి ధాస్య
 తే || గ్రహశాంతి వగ్రహశాంతిః - ఇయమప్యగ్రేపునః ప్రదశ్యతే || ఖారీలక్షణంతు పరిమాణ ప్రకరణే
 వత్సయే || ప్రాయశ్చిత్తోపక్రమ ప్రకారః || ప్రాయశ్చిత్తోపక్రమ ప్రకార మాహ || దశపంచత్రయోవాపి బ్రా
 హ్మణాస్సుస్సభాసదః | తేషామనుజ్ఞయాసః ప్రాయశ్చిత్తముపకమేత్ || విధాయ దైష్ణ్యవంశ్రాద్ధం సంకల్పం
 సిజకామ్యయా ! ధేనుందద్యాద్ద్విజాయాథ దక్షిణాంచ స్వశక్తితః || తేషామనుజ్ఞయే త్యాది తేషాం బ్రాహ్మ
 ణానామనుజ్ఞయా ప్రాయశ్చిత్తంభవతీతిభవతే రధ్యాహారః || ఉపక్రమే ప్రాయశ్చిత్తస్యోపక్రమే విష్ణు ముద్దిశ్య
 ప్రాయశ్చిత్తం విధాతా శ్రద్ధయా దీయత ఇతి శ్రాద్ధంతచ్చ సాంకల్పికం పిండ దాన రహితం || ధేనుందద్యాత్ -
 సభాయా ముపవేశితానాం బ్రాహ్మణానాం బ్రహ్మదండ త్వేన దక్షిణాదికం శ్రాద్ధాంగ త్వేన బ్రహ్మదండ త్వే
 నచయా ధేనుదేయతే - సాచ ప్రత్యక్ష ధేనుః || అపితు ప్రత్యామ్నాయ ద్వారా బహుభ్యశ్చేదేకా దీయతే -
 తదాలైస్సాన్వికయాస్యాత్ || విక్రయశ్చఃషిద్ధాంగిరసా - బహుభ్యోన ప్రదేయాని గౌగృహంశయనం స్త్రి
 యః - విభక్త దక్షిణా హ్యేతా బ్రాహ్మణం తారయంతిహి || ఎకా హ్యేకస్య దాతవ్యా బహుభ్యోనక దాచన ||
 సాతు విక్రయ మాపన్నాదహ త్యాస్తప్తమంకులమితి || ధేనుందద్యాద్ద్విజేభ్యోథ దక్షిణాంచ స్వశక్తితః || ఇత్యు
 క్తం || తదనంతరకృత్యమాహ || అలంకృత్య యథా శక్త్యా వస్త్రాలంకరణైద్విజాణ | యాచేతదండవన్న
 త్వాప్రాయశ్చిత్తం యథోదితమ్ || తేషామనుజ్ఞయా కృత్వా ప్రాయశ్చిత్తం యథావిధి | పునస్తాన్పరిపూత్య

—* వ్రతాంగ దానాని. *—

థమదయేద్విధివద్ద్విజాణ || దద్యాద్వ్రతాంగ దానాని తేభ్యశ్చీధా సమన్వితః || వ్రతాంగ దానాని ||
 గోభూహిరణ్య రజత వాసో ఘృత గుడ ధాన్యాన్యన్యాన్యపవిశేష విహితాని దానాని వ్రతాంగ దానాని త్యు
 వ్యంతే | సంతుష్టా బ్రాహ్మణాదద్యురచ్ఛిద్రం వ్రతకారిణే | అచ్ఛిద్రమ స్త్విదం వాక్యందద్యు బ్రూకయు రిత్స
 థః || వత్సమాణవచనమేవాచ్ఛిద్రం వాక్యం - వ్రతచ్ఛిద్రం తథాచ్ఛిద్రం యచ్ఛిద్రం వ్రతకమణి || సవకం భవతు తే
 చ్ఛిద్రం యస్య చేచ్ఛంతి వైద్విజాః | బ్రాహ్మణాయానిభాషం తేషున్యం తేతాని దేవతాః || సవక దేవ మయావి
 ప్రాఃనతద్వచనమన్యథా | ఉపవాసో వ్రతంచైవ స్నానంతీథక ఫలంతపః || విప్రైస్సంపాదితం యస్య సంపన్నం
 తస్య తద్భవేత్ | బ్రాహ్మణాజంగమంతీథకం నిమకలంసార్వకాలిఃమ్ || తేషాం వాక్యోవశనైవ శుభ్యంతి సులి
 నాజనాః | సంపన్నమితియ ద్వాక్యం వదంతి క్షీతి దేవతాః || ప్రణమ్య శిరసా ధార్య మగ్నిష్టోష ఫలం లభేత్ |
 తేభ్యో నుజ్ఞామితి ప్రాప్య ప్రతిపద్య తథాశిషః || భోజయిత్వా ద్విజాం చ్చక్వా భుంజేత సహ బంధుభిః ||
 ఇతిశా తాతపీయకమక విపాకో క్తపరిభాషా అథకర్మ విపాకో క్తపరిభాషా || అథకర్మ క్షయోపాయా క్రూర వ్యా
 ధివిపర్యయా || క్రియాసహ త్వాత్తత్రా ద్యే గాండ ద్యాద్వ్యాధికర్షితః || క్రూరశబ్దేన ప్రాజాపత్యకృచ్ఛ్రీచాండ్రా
 యణాదీన్యవ్యంతే || తేషాం సవక మాంక్లశ సాధ్యత్వాత్ || తల్లక్షణానిచాభిధాస్యంతే || ప్రాజాపత్యాచకరణమే
 కాకోటిః - వ్యాధివిపర్యయో నామ వ్యాధి ప్రతికృతి దానం || ఇదంత్యపరాకోటిః - ఎవంద్వాః క్షే || కృచ్ఛా
 ద్యాచరణస్య క్లశాకమక త్వాద్రుగ్లస్య చ క్లశాసహ త్వాత్ - కృచ్ఛ్రీ ప్రత్యామ్నాయ శ్వేర గాండ ద్యాత్ | కృ
 ఛ్రీదిమ ప్రత్యామ్నాయ త్వేన గావో దాతవ్యా ఇత్యుథః - తత్రకస్తికృచ్ఛ్రీకాసంఖ్యాకా గావో దాతవ్యా ఇ
 త్యుత ఆహ || ఎకాంకృచ్ఛ్రీతికృచ్ఛ్రీ ద్వేతి స్రశ్చాండ్రాయ జేవ్రతే - గవామభావేనిష్కం వాసాశీతిశత కృచ్ఛ్రీదః ||
 జపదా నెపితత్సూక్తం కూశ్మాండ గణపాలామకృత్ || సవక పాపప్రణుత్యుథకమథ వ్యాధివిపర్యయః || ఎకాంగాం
 కృచ్ఛ్రీ ఇత్యాది || ఎకాంగాంకృచ్ఛ్రీ ప్రాజాపత్యే || కృచ్ఛ్రీలక్షణం పరిమాణ ప్రకరణే అభిధాస్యతే || సాశీతిశత

కృచ్ఛిణః షడ్వాషిక ప్రాయశ్చిత్తమశీఘ్రతరం కృచ్ఛాణాం శతంభవతి ॥ షడ్వాషిక ప్రాయశ్చిత్త ప్రవ
శకనంచ ప్రాయోణ కమకపపాకే తీణవాపత్వేన షడ్వాషిక ప్రాయశ్చిత్తాపేక్షయా అధిక ప్రాయ
శ్చిత్త ప్రాప్త్యభావత్ | శాశీత శతకృచ్ఛిప్త్యామ్నా యత్వేన గవాదికం చ చాతి శాశీత శతకృచ్ఛి
దః ॥ అథవా ॥ కృచ్ఛాన్వార్యాన్వార్యా త్యా యా షడ్బ్రు కృచ్ఛిమాచ రేదితి సంభావిత వాప నిన్యశ్యథం సా
శీతిశతకృచ్ఛిః | షడ్బ్రుప్రత్యామ్నాయత్వేన గవాది దాతాభవేదిత్యథాః | జపచానేపీతి ॥ జపకృదానంచ
జపచానే తేపీకుర్వీత- తత్రజపేతత్కూక్మంత త్తద్వ్యాధ్యుసశమన సషథసో రాది సూక్మం భవతీత్యథాః-
దానంగోభూహీరణ్యాదీనాంతాసచలూర్వనుభిహీతాని | సవకపాపనివృత్యథాంకూశ్మాండగణ హేలూషకృ
చ్ఛవేత్ ॥ అథవ్యాధిపగ్యయః వత్యశతిశేషః ॥ కషకక్షయోపాయత్వేనోపాయద్వయమభిహీతస్కృ
చ్ఛానికరణం వ్యాధిప్రతికృతిదానంచేతి ॥ తత్రకృచ్ఛిశబ్దః తపఃప్రధానంకమక - వషకకూశ్మాండగణహేలూ
మావపితపః ప్రధానానితతావపిపాజాపత్యాదికృచ్ఛికోటావేవాంతర్భవతః - అతస్సమగ్రాంకృచ్ఛికోటిమ
భిధాయవ్యాధిప్రతికృతిదానంచ క్తవ్యం ॥ తస్మాత్కూశ్మాండగణహోమావభిధీయ్యేతే ॥ యత్రకమకః | యజ్ఞే

—* కూశ్మాండగణహోమః *—

వాదేవ హేడనమిత్యాదయోమంత్రాస్తైత్తరీయారణ్యకే సమామ్నాతాః ॥ సకూశ్మాండహోమః ॥ యస్మిం
శ్చాస్మేననుపథేతిచ ॥ తథాగ్నేమకన్వేద్రధుస్యప్రచేతసభిత్వాద్యాఋవస్తైత్తరీణశాఖాయాంసగణ
హోమః ॥ తత్రజామదగ్నాభిహీతకూశ్మాండగణహేలూమధిః ॥ అథాస్సంప్రవత్సోమికూశ్మాండగణము
త్తవమ్ | ఎవసాంస్థూలసూక్ష్మాణాంప్రాయశ్చిత్తంతువైదికమ్ ॥ అనుర్వన్విహీతంకర్మనిందితంచ సమాచ
రణ | ప్రసజ్జంశ్చేంద్రియాథేమ ప్రాయశ్చిత్తీనవేద్విజః ॥ చతుర్వింశతి రాత్రిస్తు పరివెత్తాపి దీక్షితః |
ద్వాదశత్పగ్రాధిమ వృషాహ్నిశ్యావదన్నపి ॥ అగదిధిమః- జ్యేష్ఠే ఆకృతాధానేసతికనీయాన్యస్యగ్నిమాద
ధాతితదాశ్యేష్ఠ స్వగదిధిమరిష్యచ్యతే- పరివత్తిరిత్యథాః ॥ తిసో రాత్రిః కునభీశ్చభవతి దీక్షితోద్విజః - స
మాంసమర్షుశ్చి యానోపెయాతామినిషపి ॥ నోపర్యాసేకవద్దాయాంజిసుప్సేతాన్యతాద్విజః- పయో
వతంబ్రాహ్మణ్యుణ్ణవాగూఃక్షతి ణస్యచ ॥ ఆరుతౌచాపివైశ్యస్యప్రాయశ్చిత్తాథిమివ్యతే | సావిక్రీంచ
జపేస్మిత్యంపవ్రాణేచశక్తితః | సవోష్యవప్రతేష్వేనంప్రాయశ్చిత్తాథమివ్యతే ॥ ఇతిజామదగ్నాప్రో
క్తకూశ్మాండగణహేలూమవిధిః ॥ అథబోధాయనోక్తకూశ్మాండగణహేలూమవిధిః ॥ ఎనోభూగ్రాహత్యాయాస్త
స్తాన్మవ్యశతి ॥ అథకూశ్మాండైజుకపయాయోపూతాభవమస్యేత- భూగ్రాహత్యాయాస్తస్తాన్మవ్యతాతి ॥
అయోనారేతస్సేకః స్వపాననూత్పన్నః - భూగ్రాహత్యాబ్రహ్మహత్యా - యోవా పవిత్రకామోవా మా
వాహ్మం పౌణికమాస్యాంవా కేతశ్శ్రులోమ నఖానివాపయిత్వా బ్రహ్మచారి కల్పేన ప్రతమువైతి నంచ
త్తరంమాసం చతుర్వింశతి ద్వాదశషట్త్రిసో రాత్రీర్నమాం సమగ్నియా న్నస్త్రీణు ముపేయానోపర్యాసే
తజుసుప్సేతాన్యతాత్ - పయోవ్రతీప్రథమఃకల్పః ॥ యావకంచోపఘంజీతకృచ్ఛింద్వాదశ రాత్రేపాప్వృక్షేత
వాతద్విధిస్త్వీతి ॥ తద్విధిభుక్తృశక్తైకభక్తా మవిధిమ ఎకభక్తాదీని నిష్పాదయేదిత్యథాః ॥ యవాసూం
రాజన్యఆమితౌ-వైశ్యః - యపిమస్యేతోపదస్యా- పదాసాయేతి చాస్తూణః | పాకయజ్జక ధమేకాదోగ్ని
ము సమాధాయసంపరీసీగ్యపరిధాన పభ్యుగ్నిముఖాంతం కృత్వాసావిక్రీంపురోనువాశ్యామనూన్య సావి
త్యాపకృజ్జహోతి ॥ అథస్విప్తకృతంహవ్యవాహమభిమాతిషాహమిత్యనూచ్యస్విప్తమగ్నే అభిరత్పశాహీతియా
జ్యయారు శేషంజుహోతి ॥ అథకూశ్మాండైర్వదేనాదేవ హేడనం యదదీవ్యంస్యోణుమామాయుష్టే భూవాయు

ధ్యే విశ్వతో దధః శ్యైత్రైస్త్రైభిరనువాకైః పతిమంత్రమాజ్యం హుత్వాహ-సింహ్యైవ్యాఘ్నిశితి చతస్రోః నృవాహు
 తిః అగ్నేభ్యో ఆవతః న్నగ్నే అంగరః పురయాజానహం య్యోతిచ హుత్వా మిత్వాణిర్యజమాన లోకేవస్యా
 యావైశ్వానరాయ ప్రతివేదయామితి ద్వాదశచేదనసూక్తేనా పతిష్ఠతే- యన్మేమననావాచాకృత మేవః య
 భాతథంస్వాహాథవరందచాతి జయప్రభృతిసిద్ధమాధేనువరప్రదానాత్-ఇతిబోధాయనోక్తకూశ్మాండః ౧౪॥
 అథ కూశ్మాండహోమవిధిమంత్రపాదానుష్ఠానక్రమసహితః ప్రదశ్యతే ॥ తత్రైకోజమదగ్నిప్రోక్తః పక్వ
 హోమాదిరహితో లఘుకల్పః ప్రదశికతః - అపరశ్చపక్వహోమాదిరహితో గురుకల్పబోధాయన ప్రోక్తోని
 రూపితః - సర్వశాఖాదికరణ తయైవబహుభిర్నిరూపితః - కూశ్మాండహోమ ఏకవేదిగుణోపసంహారన్యాయే
 యేవఅవిరుద్ధసకలాంగోపసంహారకతకవ్యః ॥ అథవైనసిగురుణి గురుణి లఘుని లఘూనితి గౌతమస్తర
 ణాత్ ॥ అపనోద్యసాపాల్యత్వేనలఘుపక్షస్వీకార్యః - ఇతరథాగురు పక్షాదరభితి వ్యవస్థా యోషహాపా
 తకాదిదోష రూపితః కృత ప్రాయశ్చిత్తోపి మనః పరితోషం నప్రతిపద్యతే - యశ్చాగమ్యాయా యోనా
 వారెతస్సింహతి- యశ్చబ్రహ్మహత్యావజ్ఞాంసాక్షాద్ద్వాదశవాషికాదిప్రాయశ్చిత్తానామ విషయాణి మహా
 పాతకాదీని కరోతి॥ యోషిపవిత్రకామస్సకూశ్మాండహోమంకుర్వీత- యశ్చాధానాదీనికమాణిచికివకతి-
 సోషికమాదిమ కూశ్మాండీభిజ్ఞాహుయాత్ ॥ అథప్రయోగః - అమావాస్యాయాం పౌణికమాస్యాంవా
 న్యత్రవివాహతకాలే పూర్వాష్టాశ్శక్తశ్రునఖాదివాపయిత్వాతీథాకవ గాహవమన మంత్రప్రోక్షణ పుణ్యా
 హవాచనాని కృత్వాస్థుడిల ముపకల్ప్య స్వగృహ్మ్యాక్తవిధినాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య ప్రాణాయామా నగ్ని ప్రతి
 ష్ఠాతః పూర్వంపశ్చద్వావిధాయఅముకప్రయోజనాథం కూశ్మాండహోమంకరిష్యతిసంకల్ప్యచరుహా
 మపక్షేయథాశాఖంసని తాదేవతావరుహావిరాహూరంచతంత్రమిత్యాద్యభిలమప్యపరిస్తీర్య పాత్రాసాదన
 పాకాన్నంచ యథాగృహ్యం విధాయచరుంపక్వమభిఘోయోద్వాస్యప్రతిష్ఠితమభిఘోర్యావదాన ధర్మణావదా
 యసావిత్రిపురోనువాక్యామనూచ్యసావిత్త్రైవ యాజ్యయాజుహుయాత్ ॥ గాయత్ర్యాః శ్వామిశ్రఋషి
 స్సనితా గాయత్రీచ్ఛందశ్చరుహోమేవినియోగః - ఓంతత్సవితృవరే- వచోదయాత్ - ఓమితి సావిత్రేపు
 రోనువాక్యామనూచ్య పువరపి సావిత్రిమేవయాజ్యాం పతిత్వాస్వాహా సావిత్ర్యాః జుహోతి- తతస్సిష్టే
 కృతమవదాయహవ్యవాహమితి పురోనువాక్యామనూచ్యస్విష్టమగ్నిశితి యాజ్యాం స్వాహాంతం పతిత్వాజు
 హోతి ॥ ద్వయోరనయోర్విశ్వేదేవాఋషయః అగ్నిస్విష్టకృద్దేవతా- అనుష్టుప్ - విరాట్ఛందః - స్విష్టకృ
 ధ్ధోమేవినియోగః - అత్రాగ్నేయస్విష్టకృశ్శక్త్యుద్దేశత్యాగః - హుతశేషమగ్నేః పురస్తాపశ్చత్తపక్షేమనిద
 ధాతి - అథయద్దేవాదేవహేడనమితిత్రిభిరనువాకై రాజ్యహోమః - కేవనసావిత్త్ర్యా పక్వహోమానంతరం
 స్విష్టకృతమవదాయస్థాపయిత్వా యద్దేవేత్యాదిభిరనువాకై రాజ్యహోమంవిధాయస్విష్టకృద్ధోమమిచ్ఛంతియే
 చపక్వహోమంనకుత్వతేతేసామాజ్యభాగానంతరమేవత్రిభిరను వాకై రాజ్య హోమః - తత్రయద్దేవాదేవ
 హేడనమిత్యేకవింశత్యచాస్మబ్రహ్మస్వయంభూరుషిః - లింగోక్తాదేవతా ఆదితఆరభ్యచతస్మాదా మనుష్టు
 ప్శ్చందః - వషీషడవసానాతిజగతీసప్తమీజగతీ అష్టమిత్తిష్టుప్ - నవమీషట్పదాజగతీ - దశమీబృహతీ- త
 తోద్యేషద్భువదేశ్వర్యా త్రయోదశీత్తిష్టుప్ - చతుదశశీసప్తపదా - పంచదశ్యనుష్టుప్ - షోడశ్యనుష్టు
 బ్విరాట్ - సప్తదశీ గాయత్రీ- తతస్త్రిసప్త్రైష్టుభిః - ఏకవింశత్యనుష్టుప్ - ఆజ్యహోమేవినియోగః - అథ
 మంత్రాః - మద్దేవాదేవేత్యనువాకః యదదీవ్యమిద్వితీయానువాకస్య త్రయోదశచాస్మ బ్రహ్మ స్వయంభూ
 ఋషిః - లింగోక్తాదేవతా- ఆద్యాప్రస్తారపక్షిః - ద్వితీయ్యాద్యాశ్చ తస్త్రిష్టుభిః - వషీ గాయత్రీ

సప్తమ్యస్త్రీమృత్యుభిః - దశమ్యనుష్టుప్ - ఎకాదశీతనుః - పదోష్టిక్ - ద్వాదశ్యనుష్టుప్ - ఆజ్యహోమేవిని
యోగః - యదదవ్యంస్యణమితిద్వికీయోనువాకః - ఆముష్టభిత్తిః శానువాకస్యసప్త దశచకస్య బ్రహ్మస్వ
యంఘూఋషిః - లింగోక్తాదేవతా - ఆద్యానుష్టుప్ - ద్వితీయ్యాత్మతియేఃమృత్యుభా - తస్య దనుష్టుభిః -
పంచదశీకకుర్దతీ - షోడశ్యనుష్టుప్ - సప్తదశీపంచపదా - శక్వర్యత్పివాక్ - ఆజ్యహోమేవినియోగః -
ఆముష్టభిత్తికీయోనువాకః - ఇత్యనువాకత్రీయేణస్యచాప్రతిమంత్రంహుత్వా-యజమానోగ్నేదకషీణతస్య
మిత్వాణీరుదబ్ముఖస్త్రీష్టవైశ్వానరాయప్రతివేదయామకతిద్వాదశశ్చేనసూక్తేన అగ్నిముపస్థాయ యన్తేమ
నసేత్యనయాస్వాహంతయా సమిధమగ్నాప్రక్షీప్యజయాది హోమంకుర్వీత-ఎతచ్ఛజమదగ్నిమతేబోధాయన
మతేనువాకత్రయేణాజ్యహోమానంతరం సిహ్మేవ్యాఘ్రే ఇత్యాద్యాభిశ్చతస్పభిస్సచాహుతీ రాజ్యంప్రత్యే
కంహుత్వాయజమానః పూవోక్తమంత్రేణాగ్నాప్రక్షీప్య జయాదిభిహుత్వాప్రణీతామోక్ష బ్రహ్మవిస
జనాంతంకమకుర్వీత - యోవాజ్యహోమానంతరంకుర్వీతయోవాజ్యహోమానంతరంస్విమ్మ్యక్ష్మద్ధామం
మన్వేతే-సమిధమాదాయానంతరంతైః పూర్వాంతంహుత్వాజయాదికంకుర్వీత-ఎతచ్ఛపాపతారతమ్యాను సా
రేణపూర్వోక్తత్రైరాత్రాదిసంవత్సరాంతపక్షాణాంమధ్యేన్యతమపక్షాశ్రయణేనకథవ్యం-యావత్తర్కసమా
ప్తీపయోవ్రతంబ్రాహ్మణస్యయవాగూరాజన్యస్య ఆమిత్రావ్రతంవైశ్యన్యయదిమన్వేతపయోవ్రతాదిభిఃక్షీణోభ
వామీతితదాఓదనాదిభిఃపూర్వోక్తైశ్చరీరధారణంకుర్వీతపయోవ్రతమిత్వాదేరయవధః||పయవప్రబ్రాహ్మణ
స్సకృద్భుంజీత-తథాక్షత్రయోయవాగూం - వైశ్యస్తామిత్రామితి|అథసిహ్మేవ్యాఘ్రేఇత్యాదయోమంత్రాఋ
ష్యాదిసహితాఃప్రదృశ్యంతే -సిహ్మేవ్యాఘ్రేఇతివతస్మాణాంసోమఋషిః -త్విషిదేవతాత్రిమ్మ్యుచ్ఛండః- ఆ
జ్యహోమేవినియోగః - అగ్నేభ్యఆవతిన్నితి - చతస్మాణామగ్నిఋషిః - అగ్నిరభ్యావతిదేవతా-ఆ
ద్యాపంచపదోష్టిక్ ద్వితీయాపంచపదామహాబృహతీ-ఇతరెవ్యగాయత్ర్యా|ఆజ్యహోమేవినియోగః-అథసమి
ధమాదాయోపస్థానంకుర్వీత-వైశ్వానరాయేత్యనేనసూక్తేనఆస్యసూక్తస్య ద్వాదశశ్చస్యబ్రహ్మస్వయంఘూ
ఋషిః - వైశ్వానరాథానింగోక్తాదేవతా- ఆద్యేత్రిమ్మభా- తతస్త్రిస్త్రిమ్మభిః ||అష్టమిపజ్జిః-తతోద్వే
త్రిమ్మభా- ఎకాదశీద్వాదశీపంచ పదేశకర్వర్యా ఉపస్థానేవినియోగః - వైశ్వానరాయ ప్రతి వేదయామ ఇ
త్యుపస్థాయ యన్మ ఇత్యనయచ్యాసమిధమగ్నావాదధ్యాత్ - ఆస్యారుచోపి బ్రహ్మ స్వయంఘూ ఋషిః-
అగ్నిదేవతా అనుష్టుచ్ఛండః - సమిద్ధామేవినియోగః || అథజయాది హోమః || ఆజ్యహోమాత్పూ
వవస్విష్టకృద్ధోమాకరణేపక్షేపూర్వం తేనహవిషాస్విష్టకృతంజాహోమి - హవ్యవాహమితి పురోనువా
శ్యామనూచ్యస్విష్టమగ్నైతియాజ్యయా అథహుతశేషమగ్నైః పురస్తాదశ్చత్రపణేమనిధాయ - కమకసమృ
ధ్యథణంజయాది హోమంకరిష్యఇత్యభిలప్యజయాది హోమంకుర్వీత - తత్రత్రయోదశానాయజ్జరూపా
ణాంజయమంత్రాణాంవిశ్వేదేవాఋషయః ప్రతిమంత్రం ప్రథమపదోక్తాగుణవిశిష్టాదేవతా ఆజ్యహోమేవి
నియోగః - కమకసమృద్ధేవావినియోగః || చిత్తంచస్వాహ- చిత్తాయేత్యుద్దేశత్యాగః - ఎవమేనస్వాహప్ర
భృత్యుత్తరత్రాపిద్రష్టవ్యం || అథాభ్యాంతానాః- అష్టాదశానామభ్యాతానానాం విశ్వేదేవా ఋషయః ప్రతి
మంత్రంప్రథమపదోక్తాగుణవిశిష్టాదేవతా - యజమాంనచ్ఛంవోనియమః - ఆజ్యహోమేకమకసమృద్ధ్యథే
వావినియోగః - ఇత్యభ్యాతానానధరాష్ట్రీభృతః|| అత్రామ్నాయ పాదేన ద్వాదశమంత్రా అథతస్త్ర
ఎవద్వావింశతిః || ఎసాంచ్వావింశతేర్మజసాం విశ్వేదేవాఋషయః - స్వస్వ మంత్రోక్తగుణ విశిష్టాగంధ
క్ర్యాప్సరశ్చదేవతాః - ఆమ్నాయపాదేనసప్తమస్యద్వాదశస్యచ భువనస్పతిదేవతా - ఆజ్యహోమేవిని

యోగః - కమణసమృద్ధ్యధేవనియోగః - ఋతాషాడ్యతధామాగ్నగంధవణస్సంబంధం బహు క్షత్రం పా
తుతస్మైస్వాహా ॥ ఋతాసాహేఋతధామ్నగంధర్వాయస్యాషభయోవృసఠాకోనాసంబంధం బ్రహ్మ
క్షత్రం పాతు తాదృశంబ్రహ్మక్షత్రం పాతుతాభ్యస్వాహా - ఓషధీభ్యోస్సఃసోభ్యగ్భ్యో ఇత్యాది - జయా
భ్యతానానారాక్ష్యభృచ్చేతిగుణత్రయమంత్రహేరామ ఉచ్యంతే - తథాసమనంతరవక్ష్యమాణాః ప్రజాపత
యిత్యారభ్యస్విష్టకృదంతాః పంచామృతహామాఅభిధీయంతే - ఎతేపంచసాయశ్చిత్రాధామపి- తత్రపం
చానాంపంచ్రాశాం ప్రజాపతయిత్యాదీనాంమధ్యేప్రథమాంశ్యయోగిశ్చేదేవాఋషయః ఆదిత్యరభ్యప్ర
జాపతిగగ్నిర్వాయుస్సూర్యస్విష్టకృద్దేవతాః- ప్రజాపతయిత్యితిష్ట్యవ్- ఆచ్యవ్యావృతిదేవీగాయత్రీ | ద్వే
ఉష్ణిహహా- యదస్యేతిద్రాష్ట్రాంయజుః - ఆజ్యహేరామకమణసమృద్ధ్యధేవనియోగః- అనూయాజసమిధ
మగ్నయేస్వాహేత్సగ్నావాధాయపక్వహేరామపక్షేబహిరంజనపరిధిప్రాహారణసగ్నో ప్రాహారోమాంతంకు
ర్వీత - విశ్వేభ్యోదేవేభ్యస్సగ్నోప్రావంజుహేరాతి- అథవాప్రజాపతిపృష్ట్యస్సగ్నోప్రావ భాగాస్థేయజుః పతి
త్వాజుహుయాత్ - అనాజ్ఞాతత్రయస్య విశ్వేదేవాఋషయః - అగ్నిదేవతా - ఆద్యేత్రిష్టభా - తృతీయా
నుష్ట్యవ్ - అనాజ్ఞాతదోషనివృత్యధేవనియోగః ॥ అథయశ్రేష్ఠపరిహారాథం భువస్వాహేతిజుహు
యాత్ - అత్రఋష్యాదిప్రాగేవాభిహితం ॥ అథయత ఇంద్రస్వస్తిదేవీచాభ్యాం జుహుయాత్ - ఎతయోవిశ్వే
దేవాఋషయః- అనుష్ట్యచ్ఛందః- న్యూనాతిరేకపరిహారాథేవినియోగః - అథయన్త ఆత్మనః పువరగ్నిత్యో ద్వే
ఆహుశీజుహుయాత్ - క్రమేణమంత్రయో రెతయోర్విశ్వేదేవా ఋషయః - ఆద్యస్యాగ్నిజాకత వేదాదేవ
తా- ద్వితీయస్యాగ్ని బృహస్పత్యశ్వినో దేవతేః - కమణసగుణర్థత్వే వినియోగః - అథేవంఃష్టస్త్రీయం
బకమిత్యాభ్యాం హేరామః - తత్రక్రమేణవిశ్వేదేవాఋషయః - ఏష్ణురుద్రావదేవతే - యథాక్రమం- క్ర
మేణగాయత్రీనుష్ట్యచ్ఛందః- సమూఢమస్యపాగ్ంసురే- విష్ణవే ॥ అథాభిగీణభిరీత్యవయాజుహుయాత్ -
అస్యావిశ్వేదేవాఋషయః - ఇంద్రోహారిర్వాదేవతా - త్రిష్ట్యచ్ఛందః - వణకాలస్వస్థానలోప పరిహార
రాథేవినియోగః - అథపున స్త్వనయావ్యస్తవ్యాహృతిభిశ్చ హేరామః - వ్యాహృతీనామృష్యాదీని ప్రాగభి
హేతాని - పున స్త్వేత్యస్య అగ్నిరుషిః - వసురుద్రాదిత్యాదేవతాః- త్రిష్ట్యచ్ఛందః - మంత్రచక్రప్రయస్యానఘా
తదోషపరిహారాథేవినియోగః - అత్రవ్యాహృతిభిర్నుత్వా- పున స్త్వేత్యనయావమాత్వాధసమస్తవ్యాహృ
తిభిజుహుయాత్ ॥ పరిషేవనాదిబ్రహ్మనిసజ్జనాంతంకమకర్వీత - ఎతద్వయావంతివ్రతణానితేమ ప్ర
తిదినమావతకనీయం ॥ అథకూశ్మాండహేరామే త్రైతీయశాఖాసమామూయ గృహీతాషంతా అంగభా
వంభజంతితితత్రకాండానుక్రమేణావణమభిహితం - అథశాఖాంతరానుసారే శావణభేదేపి ననిరొధః ఎవ
మేవోత్తరగుణహేరామేష్యవగంతవ్యం ॥ మహాణకావాభ్యేమహీతేబ్రహ్మధేమాంధాత్మనామోమదనాశ్చ జ
స్య - సత్కమణమాణీక్యగణేనపూణేపూణోద్వితీయః ప్రధిత స్తరం గః. ఇతిశ్రీ పండితపారిజాతక
తారిమల్లేత్యాదివిరుదరాజవిరాజమాన శ్రీమదనఘాపాలపుత్రస్య మాంధాతుర్నిబంధ మహాణకావాభిధానే
కమణవిపాకే ద్వితీయస్తరం గః.

—* అథగణహేరామః. *—

సచాపస్తంబమతానుసారేణ తావదభిధీయతే ॥ ఆథానైవాకామ్యూనాం కణణాం చాదాపశ్ర
త్యాదికామోనాయ దాతదైతత్కమణకతవ్యం- ఎమకమణసుపతిపత్నీస్సహాదికాః షేమామాధానాదీ
నామాదాపత్నీసహితోన్యత్ర పవిత్రకామః స్వయం యజమానోదర్భేస్వాసీనో దభాణకావాభిధానే మాణి-

(పాణానాయమ్యముకప్రత్యాయనాథకంసప్తాహంసవనత్రయంగణపాలామంహామ్యామితి సంకల్ప్య-స్వస్వగృ
హ్యనుసారేణాగ్నిస్థాపనప్రభృతిస్థాలీపాకప్రకటికంచర్వభిఘరణాంతంకృత్వాపాత్రీప్రయోగకాలే ప్రోక్ష
ణపాత్రేణసహప్రణీతాపాత్రంతంతువేష్టితంకలశంచప్రయుజ్యప్రణీతాప్రణయనకాలేప్రణీతామాసాద్యకల
శేసపఃతైపఆనియోత్పూయనిదధాతి॥ ఆజ్యవిలాపనప్రభృత్యగ్నిముఖాంతేకమణిక్యతేచరాఘృతమన్నంక
వ్యాఘ్రముపస్తీర్ణద్విరవదాయాభిఘార్యాగ్ననయేతిషడచేన సహస్రశీషేఽత్యష్టాదశచేన అగ్నేమన్వేతి
ద్వావింశత్యుచేనమృగారసూక్తేనయావామింద్రావరుణేతి చతుషకంత్రేణయోవామింద్రావరుణేత్యనేన
చాప్తమంత్రేణపవమానస్సువరిత్యనేనానువాకేన సప్తదశచేనయద్దేవాదేవ హేడనమితి వింశత్యుచేన ఆ
చ్ఛిద్రపరితేనానువాకేనవైశ్వానరోనణిత్యేత్యష్టమంత్రేణైతమప్తభిగుణైః ప్రతిమంత్రంబహోఽపివాసకృద
పహత్యబహుయాదద్యాత్ - తతోజయాదయః - జయాదిహోమపక్షేజయాదీకృత్వాస్విష్టకృతంబహూ
తి - తత్రసకృదుపస్తరణసకృదనదానం ద్వరభిఘారణంచ - తతశ్చావశిష్టంకమయథాగృహ్యంకుర్వీత - ఆ
స్యకమణిః ప్రాయశ్చిత్తాథత్వేకమ్యాః పరిధయః ప్రకారాంతరత్వే పరిధిప్రహరణంభవతి - తతఃకలశ
మాదాయచతుష్పథంగత్వాపాదప్రత్యోశనంకృత్వాచమ్యప్రాజ్ఞుఖిఆసీనః కలశమాదాయ సీహేవ్యాఘ్రీఞ్చ
త్యనువాకేనకలశస్థాంస్వాత్తనశ్చాయాంద్వష్టాపత్నీభిస్సకలకత్వత్వేస్వాత్తనశ్చాయాంద్వష్టా - సుమిత్రా
నఆపఃకథయస్సంత్వితిభూమ్యాంకించిజ్జలమానీయదుషిత్రాస్తస్మై భూయాసురిత్యాదినాప్యవృతః కలశం
సేవేత్ ॥ యస్యామస్యదిశిద్వేష్యోభవతితత్రాహ-ఉపస్పృశ్యగృహంవ్రజేత్-ఎవంసప్తాహంతిమసవనేషు కృ
త్వాశీవణచనంకారయేత్ - బ్రాహ్మణభోజనంకుర్వీత- సప్తాహంసవనత్రయేమానవ్రతీ సకృద్ధవిష్యాశీనియ
తేంద్రియశ్చభవేత్ ॥ ఇత్యాపస్తంబీయగణహోమః. అథబోధాయనగణపాల మః. కామ్యానాం కమణ
ణామాధానస్యవాఆదో యదా వాపవిత్రకామనాతదా గణహోయం కుర్యాత్ ॥ పూర్వాష్టోపతిష్ఠాప
నాంతంకృత్వాపాణానాయమ్యసకలపాపక్షయార్థమశేషకమానుష్ఠానయోగ్యతాసిద్ధ్యథంవా గణహో
మంకరివ్యగ్నిసంకల్ప్య॥ తత్రసవితాదేవతా-ఆఞ్ఞాంతం తంత్రమిత్యాదిసంకల్ప్యపక్వహోమాంతంకృత్వా
ఆవశిష్టచరాప్రభూతమాజ్యమానీయమేక్షణేనోదఘాతంబహోతి ॥ అగ్ననయేతిషడ్యచేన పవిత్ర సూక్తేన
సహస్రశీషేఽతి పురుష సూక్తేన అష్టాదశచేన అగ్నేమన్వేతి మృగారసూక్తేన
ద్వావింశత్యుచేన చతుష్ప్రీతీకేన యావామింద్రావరుణేతిచత్వారోమంత్రాస్సానుషంగాః -యోవామింద్రా
వరుణావగ్నావిత్వష్టామంత్రాః ॥ ఇత్యంశ్చామచాభ్యాంగణాభ్యాంపవమానస్సువరిత్యేతేన అనువాకేన స
ప్తదశచేనయద్దేవాదేవ హేడనమిత్వచ్ఛిద్రపరితేనానువాకేనవింశత్యుచేనవైశ్వానరోనణిత్యేత్యష్టాభిరి
ష్టాభిగుణైస్సూత్తరంశతంవారుణంబపిత్వా - స్విష్టకృతమాదాయవ్యాహృత్యాస్విష్టకృతాదివరదానాం
తంకృత్వా ఉదకపాత్రమాదాయ నైఋతీందిశంగత్వాచతుష్పదే ఉపవిశ్యోదపాత్రంపురోనిధాయతత్రా
త్యనోరూపమవేక్షమాణః పాప్తునోపనిధీన్నాప్తానంఃవివ్యతత్రనిధాయవినీధీకమంత్రాకసిహ్నా మేమన్యురిత్యా
ద్యంతమనుషాకంనిగద్యవినీయాపఃపరాస్యపాత్రమనవేక్షమాణ ఆగత్యహస్తాపాచా ప్రత్యోశ్యతేనై వావసధ
మేత్యస్నానంకుర్యాత్ - ఎవమేవసప్తాహంసవనత్రయేకృత్వాసప్తాహంతేపాయసేనసపిషాప్రాహ్మణా
న్భోజయిత్వాతేభ్యోగోభూమితిలహిరణ్యానిదత్వాసవేభ్యపాప్తుభ్యఃమహతఃపాతకాక్రమ్యానాంకర్తృణా
మాధానాదికమణాండయోగ్యోభవతి - ఇమాంక్రియామాచార్యపితృమాతృనాన్మనశ్చకుర్యాత్-నాస్యస్య
కుర్వన్నశ్యతి - కారయిత్వాసపాప్తాత్పాత్ప్రీముష్యతే - అబ్ధాయనతుమాసపక్షా అవికల్పితాః కాలాః

అష్టానాంగణానాం హోమమాత్రమపి కుర్యాత్ || ఎకంవాగణంజుహుయాత్ - జపేద్వాదశ పూర్వాక్షద
శాపరానాత్తానంచైకవింశకంయావచ్చపశ్యతి తావత్పునాతి - యేవతద్భావయతియశ్చైతదానాయస్తావత
దాహేత్యాహ భగవాన్బోధాయనః|| ఇతిబోధాయనోక్తగ్రంథోమవిధిః. అథ మంత్రపాదానుష్ఠానక్రమ
సూత్రంప్రదశ్యేత్ - అత్రాపిగురులఘుకల్ప్యాచా కేకూశ్మాండహోమోక్తైవ గ్రాహ్యవ్యవస్థా- ఆధానం
వాచికీఘ్నః కామ్యకమాణివాచికీఘ్నః సదాదాయదాహాసాక్షాద్ద్వాదశవాషికాదిప్రాయశ్చిత్తా విషయ
మృతపాపనివృత్తికామనాతదావాయజమానస్సాన్నిత్యానిత్యకమకసుపత్నాన్యసహాధికారః - స్వపత్నీసహితః
పత్నీ బహుత్వే అసిషిద్ధాభి స్తాభిశ్చ సహితః పాపతయాథక మస్యకమకణః స్వయమెవైకః పవిత్రపాణి
దశ భేష్యాసీనః ప్రాణానాయమ్యాముకప్రయోజనాథంసప్తాహంసవనత్రయేగణహోమం హోమ్యేమీ
తీసంకల్ప్య సంకల్పాత్పూర్వంపశ్చాద్వాణధాగృహ్యచగ్నింప్రతిష్ఠాప్య- యథాశాఖంవ ప్రధానచరు హో
మాత్ప్రగభూత హోమనూకరణపక్షేనవితాదేవతా- ఆచారవ త్తంత్రమిత్యాద్యభిలష్కస్థాలీపాకవత్పత్నీ
వహంతీత్యాప్రతిష్ఠితచర్వభిఘోరణాంతంకృత్వాపాశ్రవయోగసమయేప్రోక్షణీపాత్రేణ సహప్రణీతాపా
త్రంకథాధూతంతంతు వేష్టితంకలశంచ ప్రయజ్య ప్రణీతాప్రణయనకాలే ప్రణీతాద్యాపాద్యతతస్సపవిత్రే
స్వపానీయోత్పాయప్రణీతాపాత్రస్యోత్తరతోనిదధీత - తతశ్చబ్రహ్మప్రతిష్ఠాపనాజ్య విలాపన ప్రభృత్యగ్ని
ముఖాంతంకృత్వాంగఘాతపక్వ హోమగుణపక్షేచరుషవ దానధమేకణ బోధాయన కూశ్మాండహోమో
క్తరీత్యాగాయత్రీపురోనువాక్యా మనూవ్యతమేవయాజ్యాంపరిత్వాస్వాహేతిపవిత్రత్యక్ష్యద్దేశత్యాగః - ఆవ
స్తంబమతే - అగ్నిముఖానంతరమేవప్రధానచరు హోమః - బోధాయనమ తేత్వంగభూతపక్షి హోమనానం
తరంఅథవాచరౌప్రభూతంఘృతమానీయద ర్వాభ్యముపస్తీర్యద్వరవ దాయాభిఘోర్యాగ్నినయేతిసూక్తేనాస్త్యేశ్చ
వక్ష్యమాణైఃపురుషసూక్తాదిభిస్తూత్తరంశతంప్రతిమంత్రం జుహుయాత్ బోధాయనమ తేత్వన దానధర్మేణాదా
య పూర్వోక్తైరేవమంత్రేమేక్షణీనోప్రభూతంజుహుయాత్. అగ్నినయేతిషడర్చస్యపవిత్రస్యవిశ్వేదేవారు
షయః - అగ్నేదేవతా- త్రిష్టుప్తందః - చరు హోమేవినియోగః - సహస్రశీషేత్కష్టాదశవకస్యపురుషసూ
క్తస్యప్రజాపతిఋషిః- జగద్భిజపురుషో నారాక్షణోదేవతా-ఆచార్యః పంచదశానుష్టుభః అంత్యాస్తీన స్త్రిష్టు
భః - చరు హోమేవినియోగః- అయమపరోగణః అగ్నేచనేవేతిద్వాదశవ్యకస్య హృగారసూక్తస్యవిశ్వేదే
వాఋషయః - అంగోక్తాదేవతా - ఆరితస్సప్తోపరిష్టాజ్యోతిషః అష్టమీవతుష్పదాపక్షిః- తతఃపంచోపరి
ష్టాజ్యోతిషః చతుదశశీపంచదశీషోడశోనుష్టుభః - సప్తదశీ గాయత్రీ - తత స్త్రిష్టుసూక్షేకొన వింశీచో
పరిష్టాజ్యోతిషాఅస్యేద్యేతిష్టుభాచరు హోమేవినియోగః - అయంతృతీయోగః - యాచామింద్రావరు
దేత్యేషాంచతుణాణాంబుర్బంత్రాణాంవిశ్వేదేవాఋషయః-ఇంద్రావరుణౌదేవతే- చరు హోమేవినియోగః-
అయంచతుణోగణః - యోవామింద్రావరుణౌమిత్యష్టానాం ఋషుకంత్త్రాణాం విశ్వేదేవాఋషయః-ఇం
ద్రావరుణౌదేవతే- అయంపంచమోగణః- పవమానస్సువజనఇతిసప్తదశచాకనువాకస్యసోమఋషిః-లిం
గోక్తాదేవతా- ఆద్యేద్వేగాయత్యో-తృతీయానుష్టుప్- చతుర్థీపంచమ్యాగాయత్యో - తతోత్రిష్టుభా-
అష్టమీగాయత్రీ - తతోష్టావనుష్టుభః - సప్తదశీ త్రిష్టుప్ చరు హోమే వినియోగః - అయంతుషష్ఠోగణః
ఋషేనాదేవ హేడవమిత్యచ్చిద్రవతితస్య వింశత్యుర్బస్యానువాకస్యవిశ్వేదేవాఋషయః - లింగోక్తాదేవతా
ఆద్యాత్రిష్టుప్ - ద్వితీయాషడవ పానాజగతీ - మహాపశ్చాభ్యాశృతియానుష్టుప్ - చతుర్థీ త్రిష్టుప్ -
పంచమీసప్తపదాశక్వరీ - షష్ఠీత్రిష్టుప్ - సప్తమీషడవసానాజగతీ- అష్టమీషట్పదాతిజగతీ - నవమీబృహతీ

తతో ద్వేషట్పదే ద్వావశీఃక్రిష్టవ్ త్రయోదశీసప్తపదా - అష్టికృతుదశశ్యనుష్టవ్ - పంచదశ్యనుష్టవ్ - విరాట్పాదశీ - గాయత్రీ - తతస్త్రిశ్రస్త్రిష్టభః - వింశత్యనుష్టవ్ - చరుహోమేవనియోగః - అయమనువాక స్పష్టమోగణః ॥ వైశ్వానరోనటూత్యే - తృతియాజగతీ - తతస్త్రిష్టభః - సప్తమీజగతీ - అష్టమీతిష్టవ్ - చరుహోమేవనియోగః. తత్రసప్తమీరుగస్తాకమగ్నో వసువత్సధారయాక్షత్రమన్తరం సువీగ్యం - వయంజయేమశతి - తవోఽభిః - వైశ్వానరస్య - మభిక్షిః ఇతో జాతో విశ్వమివం స్వాహేతి స్విష్టకృజ్జుహుయాత్ ॥ జయాద్యకరణపక్షే ప్రధాన హోమానంతరం స్విష్టకృతం జుహుయాదిత్యాసస్తంబమతం - బోధాయన మతేతు ప్రధాన చరుహోమానంతర మవదాన ధమేఽస్విష్ట కృత మవదాయ పూవోక్తప్రకారేణపురోసువాక్యానుచ్యయాజ్యయాజుహుయాత్ - ఏవం స్విష్టకృతంహుత్వా బ్రహ్మవరప్రదానాంతరికమకర్మీత - ఆపస్తంబమతేతు స్విష్టకృతంహుత్వానూయాజమిధ్మసన్నహనం చాగ్నో ప్రహృత్య తతో గ్లకమకణః ప్రాయశ్చిత్తాధేః పరిధిప్రహరణాభావః ॥ ప్రకారాంతరత్వేతు బహిరంజనపరిధిప్రహరణ సగ్ ప్రావహోమాంశం కషకృత్వా తతః ప్రాయశ్చిత్తాహుతీజుహుయాత్ - సగ్ ప్రావాహోమప్రకారస్తు సమంత్రకోవిశ్వేభ్యో దేవేభ్యస్సగ్ ప్రావహాగభ్య ఇత్యాదినా గ్రంథేతుబహిరంజనపరిధిప్రహరణ సగ్ ప్రావహోమాంతంకషకృత్వాతతః ప్రాయశ్చిత్తాహుతీజుహుయాత్ - సగ్ ప్రావాదిహోమప్రకారోపి సమంత్రకోవిశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇత్యాదినా గ్రంథేజయాది హోమానంతరంకూశ్మాండ ప్రకారేణదశికతః - అధమతద్వయేపి బ్రహ్మవిసజ్ నాంతేకమణిక్యేపూర్వాదికాస్థితకలశమాదాయ నైఋతీందిశంగత్వాచతుష్పథంప్రవిశ్య పాదోప్రత్యాశ్యాచమ్య ప్రాజ్ఞుఖ ఉపవిశ్య కలశంపురోనిధాయతత్రపత్నీభీస్సహకర్తు త్వేతాభిస్సహధైకస్యైకత్వ త్వేస్వయమేవ యజమానః కలశఆత్మనోరూప మవేక్ష్యమాణోవినిధి సంజ్ఞికమంత్ర సముదాయాశ్శకంసింహోమేమన్యురిశ్యనువాకేబోధాయనాచార్యప్రణీతకల్పనూత్రస్థంపలేత్ - ఆస్యానువాకస్యసౌత్ర త్వాద్దేవ తాఋష్యాదయో నదశికతాః - సిహ్మనువాకంజపేత్ - సిహ్మోమేమన్యు - బ్రహ్మో యేషేషీవీషం - ఆపేహీపాప్మకపువరవనాశితోభవానః పాప్మకసుకృతస్యలోక | పాప్మక దేహ్యాధే విహ్యతోయోనః పాప్మన్నజహతితముక్త్వాజహీనోవయం ఆన్యత్రాత్మన్నివిశతాం సహస్రీతో అమత్యోయో నో ద్వేష్టిసరిష్యతుణుముద్వక్ష్తస్తమః జహీత్పథిమంత్యో - యస్యామస్యదిశి ద్వేష్ట్యోభవతి తాందిశమే తా ఆపడప సించేత్ - పృవ్తతస్సుమిత్రాన ఆపదవధయస్సంక్షర్మిత్రా - వయందిష్ట ఇతి - ఆధాఽఉపస్సుశ్య - పాత్రమ నవేక్షమాణోయి ధేదం దేవయజనంప్రవిశేత్ - తతస్నాయిత - ఏవంసప్తాహంసవ నేమత్రమ కృత్వాంతే ఆశీర్వచనంకారయి త్వాపాయసేవ సపిషా యథాశక్తి బ్రాహ్మణానోభ్యజయిత్వాతేభ్యోగోభూతిల హిరణ్యా నిదద్యాత్ - యావద్వీతంసవనత్రయేమానీసకృద్ధః ప్యోశీయతేంద్రియశ్చభవేత్ - ఏవంకుర్వక సవేభ్యః పాపేభ్యః ప్రముచ్యతే - వహోఽవాభ్యోషహీతే ప్రబంధేమాంధాశృనామ్నోమదనాత్మజస్య - సత్కమమాణిక్యగణేశపూణెకపూణెక స్మృతీయః ప్రథిత స్తంగః. ఇతికమవిపాకపరిభాషాయాంప్రాసంగి కంపరిసమాప్య ప్రకృతమనుసరామః.

—* అథవ్యాధివిపర్యయః. *

అథకషకతుయోపాయకృచ్ఛ్రీవ్యాధివిపర్యయః ॥ వైశాసహత్వాత్తతాద్యేగాం దద్యాద్వ్యాధిక శికతః - ఏకాకృచ్ఛ్రీతి కృచ్ఛ్రీద్వైతిస్త్వాంద్రాయణేవ్రతే - గవామభావేషుంవా సాశీతికతకృచ్ఛ్రీడః - జపదానేపితత్సుక్తంకూశ్మాండగణహోమకృత్ - సవకపాపప్రణుత్త్యధేషథవ్యాధివిపర్యయః | ఏతేషా

కాఃకూశ్మాండపూమాత్ప్ర్యాగ్వాతాః- తత్రాథవ్యాధివిపర్యయిత్యనేనవ్యాధిప్రతికృతిదానంవత్సరే
 కేపిఃజ్ఞాతం- తదానీంనివత్సుస్తమపయుక్తంకించిదాహప్రతిమాయామాతంకనామ్నిదేవతాభవతి- తత్రపూ
 జ్యాధిదేవతాతత్రవ్యాధిప్రతికృతిపూజాకర్మణ్యధిదేవతాసూర్యమూతేఃః పూజ్యాఅధునావ్యాధి ప్రతికృతి
 ద్రవ్యపరిమాణమధిదేవతాపరిమాణంచాహ ॥ హేమ్నః పలాత్తవథాన్ వ్యాప్రకల్పయేత్ - సూర్యపతిమా

—* సూర్యపతిమాలక్షణమ్. *—

అక్షణమాహ॥ సూర్యంద్విలోచనం పద్మేద్వేదధానంకరద్వయోవ్యాధిప్రతిమాలక్షణం తత్రవ్యాధిహానికర్మ
 ప్రకణేపృథక్పృథగభిధాన్యతే- వ్యాధిభేదాత్ప్రతిమా అక్షణాన్యపిచిహ్నాని - మంటపపరిమాణం వెదికాపరి
 మాణంచాహ - షోడశద్వాదశాష్టావాహస్తాస్తైమకంటపెకృతే | తత్ప్రాణేనోత్తరప్రాచ్యంహస్తోఢా
 యాంచవేదికాం ॥ షోడశవాద్వాదశవా అష్టావాహస్తాత్పరిమిత్యాశక్తికపకభూభవతి| త్రైకాస్తై
 స్సంఖ్యాకమాస్తపరిమిత మంటపోభవేత్ | తస్మిన్మంటపెకృతేతత్ప్రాణేనమంటపస్యచతుర్థాంశేన వెదికా
 మేకహస్తోన్నతాంకుర్వీత మంటపస్యచతుర్థాంశాయామశ్చతుర్థాంశశ్చవ్యాయామోవేదికాయా భవతి
 త్యథః | ఉత్తరప్రాచ్యంమంటపాంతరీశానదిశి - బ్రాహ్మణంవేదశాస్త్రజ్ఞం దాంతంశాంతంకుటుంబి
 నం| సత్యసంధం సదాచారం నివృత్తంచ ప్రతిగ్రహాత్ ॥ ఆచార్యం వృణుయాద్భక్తిసమ్రస్సతాగ్రపూజక
 కాత్ - యథాశక్త్యను సారేణ వస్త్రాలంకార దానాన్యాచార్యాయ వరణకాలేదత్వాచార్యాధీనోభవేత్ -
 భక్తిసమ్రుద్ధవ్యతే ॥ సతాగరోగంధపుష్పాదిభిః పూజనం ॥ ఆచార్యకృత్యమాహ ॥ కృతోపచారసత్కారాం
 రాత్రౌప్రత్యధివాస్యచ | తాంప్రతిమా మధిదేవతా రూపసూర్య ప్రతిమా మాతంకనామ్ని మముకవ్యా
 ధిదేవతా మధివాసయామీతి వెదికాయా ఉపరిప్రతిమాం గంధపుష్పాద్యైరధివాస్యాతంకనామ్నైర్మముక
 వ్యాధిదేవతాయైనమగ్గతీతస్యోపచారపూజాంవిదధీత - అథసౌరాష్ట్రాక్షరమంత్రేణ పూజయేత్ - ఏవంరౌ
 గదేవతామధివాస్యాధిదైవతంసూర్యమథివాసయేత్ - తతస్సౌరాష్ట్రాక్షరైః పూజయేత్ - తదనంతరకృ
 త్యమాహ ॥ అథరాత్రేసపూతోవైశ్చతుభిఃకంటపాద్భహిః | ప్రాచ్యంపాయసమాంసాది బలింని
 క్షిప్యమంత్రతః॥విద్రేఃపూతఆచార్యఃబలి దానమంత్రః-ఆత్మావసవోయదా దేవాభూతాని పన్నగాః|బలినా
 నేనదత్తేనశాంతింకర్మంతునర్వశఃఇతిజాగరితోవనిస్సాత్వారాయన్వాససేన వెదికాం లేవంద్రవచ్ఛక్తే
 క్షమాల్యానులేపనః సాలంకారేస్యపర్యంతమంటపస్యపర్యంతగత్యన్వయః - అథవేదికాంవేదికాయా ఉపరి
 చతురశ్రంవామండలం॥తన్మధ్యేష్టదశాంబుజంలిఖిత్వాపిష్టచూణేనత్రోపర్యుపరిక్రమాత్ - తిలానాంపంచ
 చతురైస్త్రిభిఃకోణైస్తథాష్టభిఃపల్లవృతుర్భిద్వాభ్యాంవాతామ్రపాత్రంభవేన్నవం॥శాలీయైరక్షత్రైఃపూ
 జంసౌరేణాష్టాక్షరేణతాం) స్నాపితాంపంచగవ్యేవస్త్రాలంకారశాలినీం॥ మండలంచతురశ్రం వెత్వాది
 గోమయేనమండలాకారంచతుషోఢాణంవోపలింపెత్ ॥ వెదికాయ ఎవోపరితతో పర్యుపక్రమాత్ - తత్రాష్ట
 దశాంబుజేవక్యమాణద్రవ్యాణ్యేకశ్యోపర్యుక్తాణ్యేవంక్రమాద్భవంతిత్యథః- పంచవాచత్వారోవాపంచవ
 తురాఃత్రైఃపంచచతురైఃత్రయోవాచత్వారోవాపంచవాప్తావతితిలద్రాణానాంసంఖ్యా ॥ అత్రాయంక్రమః॥
 ఉపలిప్తేవేదికాప్రదేశేష్టదశపద్మస్యోపర్యుక్తసంఖ్యాకాస్త్రీస్థాపనియాః - తస్మిన్స్థిరాశాపలద్వయేన చ
 తుష్టయేనవాఘటితంతామ్రపాత్రంనిక్షిపేత్ - తత్పాత్రమక్షత్రైః పూరయేత్, ఇతిసౌరాష్ట్రాక్షరేణ తాం
 ప్రతిమామపినిన్యస్యోత్తరత్రవక్యమాణమనుయుజ్యతే- తేనాయమథః॥తాంప్రతిమాంరౌగప్రతిమా మధిదే
 వతాప్రతిమాంచపంచగవ్యేనాష్టాక్షరేణమంత్రేణస్నాపితాంవస్త్రాలంకారేణ పూజితాంతామ్రపాత్రస్యో

పరిఅపితమధ్యేష్టదశంపద్మంలిఖిత్వావక్ష్యమాణంకువీణతేతి || ఓంఘృణేస్సూరియఆదిత్య ఇత్యష్టాక్షరస్య మం
 త్రస్య దేవభాగఋషిః- గాయత్రీచ్ఛందః- సూర్యో దేవతా- అనంతరకృత్యమాహ - ప్రతిమామపివిన్యస్యతత్ర
 దేవందివాకరం దీప్యమానం ప్రభావతంసాంద్ర సిందూరభూషితం | పద్మేదధానంహస్తాభ్యాంస్తైరవక్త్రం
 త్రిలోచనం || దివ్యాభరణసంపన్నం సగ్గంధం రక్తవాససం | సాంగ హేమారవింశస్య కణికాయాం ని
 షేదుషం || మూలేఘ్రావాణాది పత్రాణాం శుక్రాంగార బుధాంస్తతః | గురుమందేందు కేతుంశ్చ న
 క్షత్రాణితిశస్త్రీశః || మధ్యతః పూర్వ పత్రాగ్ర రేవత్యంతానివిన్యసేత్ || ప్రతిమాషపీత్యాది || అపి
 శబ్దస్సముచ్చయే || అతఎవ రోగ ప్రతిమాం దివాకర ప్రతిమాం విన్యసేదిత్యధాః || సిద్ధోభవతి || సాం
 గ హేమారవింశ స్త్యేతి || అంగానిదళాన్యన్యనలోపేత సౌవణికమలస్య కణికాయాం మధ్యభాగే ని
 షేదుషం || దివాకరం విన్యసేదిత్యస్వ యః || మూలే ఆది భాగత మః రా హుర్మధ్య తః
 పూర్వపత్రాగ్రేంధ్యతః కణికామధ్యే పూర్వపత్రస్యాగ్రే పూర్వదళస్యాంతేఅయమధాః || సౌవణిక
 కమలస్యపూర్వదళ ప్రథమభాగ శుక్రంస్థాపయేత్ | ఎవమాగ్నయాదిదళాదిష్వం గారబుధ లోక వాలాణ
 క్రమేణస్థాపయేత్ || కణికామధ్యే సూర్యసమీపే అశ్వినీ భరణి కృత్తికాచేతి త్రిణినక్షత్రాణిస్థాపయేత్ |
 పూర్వదళస్యాగ్రే రోహిణ్యాదిత్రిణి | ఎవముత్తరత్రాపి ప్రదక్షిణాకారం త్రిణిత్రీణి నక్షత్రాణి విన్యసేదితి |
 తతః కిమిత్యత్రాహ | యథాస్వనామమంత్రేణ గంధపుష్పాక్షతాదిభిః | సవోక చా రైశ్చాభ్యచ్య క్షీరాహారంని
 వేదయేత్ - నామమం తేణేతి సూర్యపూజాత్వష్టాక్ష రేణ సౌరమంత్రేణ వ్యాధిప్రహరణాయాశ్చుక్రాదిగ్రహ
 ణామశ్విన్యాదివక్షత్రాణాం చతుర్థ్యంతేననమోయుక్తేన తత్తద్దేవతానామమంత్రేణ చతుర్భి ఋత్విగ్భిస్స
 హిత ఆచార్య సత్త్రైవ నిలరాశి సమీపే వెదికాయాం పూర్వస్యాదిశి ధాన్య రాశౌ వక్ష్యమాణ గుణోపే
 తాన్యాం స్థాపయేదిత్యత్రాహ || తత్త్రైవసహితో విప్రైశ్చతుర్భిలోహితాంశ్చ తాణ - నివ్రణాంశ్చ మహార
 త్నైర్ముక్తాంశ్చామీక రేణవ | అశ్వస్థానాద్గజస్థానాద్వత్త్రి కాశ్చిధాసంగమాత్ || రాజద్వారాచ్ఛకలైమ్మ
 త్రికానాంసవందనైః | మృత్తికానాంశకలైఃఖండైరిత్యధాః || అశ్వస్థానాదిభ్య ఆహ్వానైవత్త్రికానాంశక
 లైశ్చంఠనసహితైర్ముక్తానిత్యస్వ యః || రోచనాగుగ్గులుభ్యాంచ పుణ్యతీర్థేనపూరితాణ | పల్లవాలంకృత
 ముఖాంచ్యేతవస్త్రేణవేష్టితాణ || పంచాభిషేకకలశాన్దాన్య రాశౌ వినిక్షిపేత్ || తతఃకింకు ర్యాదిత్యత ఆహ ||
 ఆపోహిష్ఠాదిభిమంత్రే హిరణ్యేత్యాదిభిస్త్రీభిః | పవమానానువాకేనశన్నయింద్రానువాకతః | శన్నోవా
 కానువాకేన ఘోషయేచ్ఛాంతివాచనం | ఆపోహిష్ఠేః కింకుచస్సింధుద్వీపఋషిః- ఆపో దేవతా- గాయత్రీచ్ఛందః
 శాంతిపాలేనియోగః హిరణ్యవణాణ్యిత్యచస్యాగ్నికాండాంతః పాతిత్వేన అగ్నిఋషిః | ఆపో దేవతా- త్రి
 మ్భ్యస్థందః- శాంతిపాలేనియోగః- పవమానస్సవజకన ఇత్యనువాకో గణపాణిప్రకరణే ప్రదశికతః- శ
 న్నయింద్రానువాకేనత్యనయా ఆశ్వలాయనశాఖా పరిపఠితాఘోషశాంతిః- శాంతికల్పకృతే- అత్రచ వేదిత
 క్రమేణ ప్రథమతగ్గయం శాంతిఃపఠనీయాపశ్చాద్వాజుషీశాంతిః || అథాశ్వలాయన ఘోషశాంతౌ ఋష్యాది
 ప్రథమభిధీయతే || ఆపోభద్రదేవతదశవ సూక్తం గౌతమేన వైశ్వదేవమాద్యా పంచసప్తమీజగతీ - వష్టి వి
 రాట్ స్థానా శేషాస్త్రీమ్భ్యభిః- స్వస్తి నోమిమీ తామితిపంచచోకవగణ అత్రయేన స్వస్త్యాత్రేయేనదృష్టః - వై
 శ్వదేవస్త్రీమ్భ్యభో ద్వేఅనుమ్భ్యభా- శన్నయింద్రాగ్నీతి పంచదశవణం సూక్తం వసిష్ఠాధాం వైశ్వదేవం త్రి
 మ్భ్యభాప్రత్యోభణమితిత్యుచం సూక్తం అరిష్టనేమినాతాఙ్మోణోక్తం- ఆద్యంత్రైమ్భ్యభం- సవేషా మే
 త్రేషాం శాంతిపాలేనియోగః- ఎవమాషాదివిదిత్వా శాంతిపాలంపఠణ భద్రమశ్నుతే - ఇత్యాశ్వలాయనీ

—* ఘోషశాంతిః. *—

యః ఘోషశాంతిః॥ అథ తైత్తిరీయః ఘోషశాంతిః ॥ తత్ర శన్నోవాకః పవతామిత్యనువాకస్య సోమ
కాండాంతః పాతిత్వాత్సోమకాండఋషిః - తాదయోలింగోక్తా దేవతాః ఆద్యాపట్టదాజగతీ - ద్వితీయా
గాయత్రీ - ఇదాయోవా స్వసీవ ద్వేయఋషి - ఆచాతవాహీ ద్వేఅనుష్టుభా - యవతో నాతతగ్ని త్రిష్టుప్ - శ
న్నోనా తేతి ద్వే గాయత్ర్యో - సుమిత్రాన ఇత్యంతరిక్షం మగ్ని ప్రాణాపానానిచ ప్రీణి యజూంషి ద్యుభిరక్తు
భిరితి త్రిష్టుప్ - కయానశ్చిత్రగ్ని తిస్రో గాయత్ర్యః - వయస్సుపణః ఇతి త్రిష్టుప్ - శన్నో దవీతి ద్వే గాయత్ర్యో -
సుమిత్రాన ఇతి దుమిత్రాగ్నిచ ద్వే యఋషి - ఆపోహీ మేఘ తిస్రో గాయత్ర్యః - పృథివీ శాంతి రంతరిక్ష గంశాం
తి ద్యౌః శాంతి తయా హంశాంతేతి యేహీ శ్రీ శ్చైతి వద్యజూంషి - ఉదా ముషేత్యనుష్టుప్ - తచ్చక్షు రి త్యా
కృతిః - యఉవ గాదితీ పక్షిశ్చతుష్టదా - బ్రహ్మణశ్చోపన్యసీతి యజురాదికా - నూమ ద్వేధో దీతి ఏకపదా గాయ
త్రీ - మేధామనీ మేతి యజుః - ఆభిగీ భి రి త్యనుష్టుప్ - బ్రహ్మ ప్రాణాది మేతి యజుశ్శాం పా రేవినియోగః -
ఇతి తైత్తిరీయః ఘోషశాంతిః - అథ ప్రాసంగికం పరిసమాప్య ప్రకృత మనుసరామః - పంచాభిషేక కలశాణ్ధా
న్యరాశా వినిక్షి పేత్ - అపోహీష్మా విభిమణం త్రైహీణ రణ్యోత్పాదిభిః॥ పవమానానువాకేన శన్ను ఇంద్రానువాక
రః॥ శన్నోవా తానువాకేన ఘోష మేచ్ఛాంతి వాచనమిత్యనువా తదనుకృతమాహ ॥ తతో విధాయక త్వేచ
బ్రాహ్మణాం శ్చతురోజపేత్ | ఆయుతే నామి తై వాన్తై రధేన చరణేన వా ॥ దేవతాలింగమంత్రాణాం ఋ
జ్మంత్రైః పరివారితః | ఆగ్నేయాం దిశికుం డేవా స్థండిలే వాహుతాశనం ॥ స్థాపయిత్వా స్వగృహ్యాక్తయక్తో
కణ సమిధో హవిః | తత్సంపాతా జ్యతః పాత్యా మివ సిచ్యా భిఘూర్యచ॥ చరుంతి లాశ్చ స్వాహంతం మూలమంత్ర
ముదాహరణ్ | వారాంతసహస్రం వాష్టశత మష్టావింశతి మేవచ॥ హుత్వా నూనాణాం హుతించాంతే ప్రణీతా మో
క్షమాచరేత్ ॥ విధాయక త్వే బ్రాహ్మణమిత్యాది॥ విధాయక త్వే బ్రాహ్మణం వృత్వా తథా దేవతాలింగమం
త్రాణాం జపేచతురో బ్రాహ్మణానాం ప్రత్యేత్యన్వయః॥ విధాయక త్వముపద్రష్టుశ్చ - బ్రహ్మహుయోపద్రష్టా
భవతి - బ్రహ్మవరణం న కేవలం వక్ష్యమాణక్రమాధః క్షపితు నిశ్చిన్వసకల కమాధః క్షపి దేవతాలింగమం
త్రాణామితి బహువచనాన్మంత్ర బహుత్వమవగచ్ఛతే ॥ మూలమంత్రశ్చ ఘృణీస్సూర్యగ్ని త్వేక ఏవదశితః -
తస్మాదయమభిప్రాయః॥ రోగప్రతిమాదానై సవత్ర సూర్య ఏవ అధి దేవతా - వ్యాధి దేవతా చభిన్నా - వ్యా
ధీనాం భిన్నత్వాత్ - అతశ్చ జలరో గాదిషు చరుణాదయో దేవతా భవంతీతి తవభిప్రాయేణ మంత్రాణామితి
బహుధా॥ కించ - ఏకస్మిన్నపి కక్షణ్యాతంక సూర్యాదిగ్రహానక్షత్రాణాం పూజ్యత్వాభిప్రాయేణాపి మం
త్రాణామపి బహువచనం - ఆతఏవ మూలమంత్రజపేన చతురో బ్రాహ్మణాన్ప్రణీత - ఇతరమంత్రజపే త్వేక
మేకం యథాసంభవం వా - తత్ర జపసంఖ్యామాహ ॥ అయుతేనామి తై రిత్పాదినా ॥ అయుతేన వాన్తై రయుతా
వృత్తైశ్చ ధణః ॥ అమితై వాన్తై రతో ధికై వేశ్చ ధణః ॥ అధేనాయుతా ధేన చరణేనాయుత పాదేన -
ఇయంచ సంఖ్యాప్రధానమంత్రజపే సూర్యవ్యతిరిక్తై తరగ్రహానక్షత్రజపేతు శక్త్యనుసారేణ ప్రధానమం
త్రజపసంఖ్యతో న్యూనసంఖ్యకల్పాలైః పరివారితగ్నితై రాచార్యః బ్రహ్మ ప్రభృతిభిః కుండేవా స్థండిలే
వా పరివారితే తత్ర హుతాశనం స్థాపయేదిత్యన్వయః ॥ అకణ సమిధో హవిః - తత్సంపాద్యే తత్స్మిన్తోమే అ
కణ సమిధో ద్భవం హవిశ్చ భవతి - హవినాణామాజ్యం హవిశ్చ తతః పాకానంతరం చరుస్థాల్యా మవసిచ్యా
భిఘూర్య తదనంతరం చరుముత్తరత ఉద్వాస్యాభిఘూర్య సమిధో హుత్వా జ్యంచ హుత్వా తతశ్చరుం
తిలాంశ్చ జహుయాత్ - స్వాహంతం మూలమంత్రముదాహరిన్మూలమంత్రః - వ్యాధిప్రతిమా దేవతా భూత

వాయువరుణాది దేవతా ప్రకాశకొమంత్రః - ఆరోగ్యం భాస్కరాదిచ్చేః లి జవనాః ధి దేవతా రూపసూర్య
ప్రకాశకః - ప్రాగభిసీతో మూలమంత్రః - హోమ సంఖ్యామాహా || వారాణసహస్రం వాష్టకత
మస్తాపింశతిమెవ వెతి- అత్ర ప్రధానహోమే వ్యాధిప్రతిహా దేవతో దైవేన హోమః - సూర్యో దైవేన హోమ
శ్చ - తతస్సూర్యవ్యతిరిక్తగ్రహనక్షత్రహోమే ప్రధాన హోమా మేక్షయాన్యూక సంఖ్యావరికల్పాః - హు
త్వాపూర్ణాహుతి నాంచాంతే ప్రణీతా మోక్షణమాచరేత్ - ఎవంపూర్వోక్తప్రకారేణ హుత్వాంతేపూ
ర్ణాహుతిమపివత్సమాణ మంత్రోహుత్వా ప్రణీతా మోక్షణే పూర్ణాహుత్రం విమోచయిష్యాత్ - అథ దే
వతా అంగమంత్రాణామిత్యనేన పదేన సూచితా మంత్రాః ప్రదశ్యంతే. శుక్రాంగారకాదయః-యత్ర యా దే
వతాః వాయువరుణాదిరూపా దేవతాః తద్దేవతా ప్రకాశకో వై దికోమంత్రో గ్రాహ్యః అథ వాన్యాధిప్రతిమా దా
నే సౌరమంత్ర ఏవ గ్రాహ్యః - సవపూజా భద్రదేవత-ఉద్యన్న ద్యమిత్రమిత్యాది - ద్విషతోః ధమిర్యంతసౌర
మంత్రః || శుక్రమంత్రస్య భాద్వాజయుషిః - శుక్రో దేవతా - త్రిష్టుప్ ఛందః - పూజా దా వినియోగః - అగ్నియా
దేవత్యంగారకమంత్రస్య - విరూపయుషిః అంగారకో దేవతా - గాఢత్రీచ్ఛందః - బృహస్పతే అతిత్యస్య
మంత్రస్య గుర్భయుషిః - బృహస్పతి దేవతా - త్రిష్టుప్ ఛందః - శంఖో దేవీతి శనైశ్చరమంత్రస్య - సింధుద్విప
యుషిః శని దేవతా గాఢత్రీచ్ఛందః - కేతుంకృత్వాన్నితి కేతుమంత్రస్య - కేతు దేవతా త్రిష్టుప్ ఛందః ఇతి
గ్రహమంత్రాః || అథ కక్షత్రమంత్రాః || తేషామృష్యాదయః ప్రదశ్యంతే - అగ్నిదేవతాః పాతుకృత్తికేత్వాదీ
నామంత్రాణాం నక్షత్రేషిపరిపఠితా నాం విశ్వే దేవా ఋషయః - క్రమేణాగ్నిప్రజాపతిస్సోమో రుద్రో దితిబృ
హస్పతి సర్వాః పితరో ర్యమా భగననిత్వస్తా నామురింద్రాగ్నిమిత్రణంద్రః ప్రజాపతివిశిష్టా ఋషయః తిరాపో విశ్వే
దేవా బ్రహ్మనిష్టా సనత్కందాత్త కోవరుణో జవక పాదహిర్భుశ్శ్యః పూషో నాయమితి దేవతాః - త్రిష్టుప్ ఛం
దః - అద్యానుష్టుప్ - పురందరా యేతి జగతి జపే వినియోగః - యత్ర యత్ర కమణిహోమాదిక తకవ్యం భ
వతి తత్ర తత్ర కమణిహోమా దా వినియోగో నావావ్యః - అథ పూర్ణాహుతిమంత్రః | సముద్రా దూమికారి
త్వచస్య గౌతమో వామ దేవయుషిః - అగ్ని దేవతా త్రిష్టుప్ ఛందః - మూర్ధా నందేవ ఇత్యస్య బాహుస్స
త్యోభరద్వాజయుషిః - వైశ్వానరో దేవతా త్రిష్టుప్ ఛందః పునస్తాది త్యేత్యస్య అగ్నియుషిః - వసురుదాది
త్యా దేవతాః - త్రిష్టుప్ ఛందః - పూర్ణా దర్శిత్యస్యమంత్రస్య - విశ్వే దేవా ఋషయః - శతక్రమ దేవతా అ
నుష్టుప్ ఛందః - సప్రతేత్యస్యాగ్నియుషిః - సప్రవాన్నగ్ని దేవతా - జగతి త్రిష్టుప్ ఛందః - సవేషాం మం
త్రాణాం పూర్ణాహుతౌ వినియోగః - ఎవంపూర్ణాహుతేః ప్రణీతా మోక్షస్య అనంతరం కిం కుర్యాదిత్య
త ఆహ - అనులోమాద్యధాలింగ మభ్యవ్యకమను పాదతః ప్రాజ్ఞుభస్యాష్టసం పాత్రై రభ్యర్చ్యాం గానిరో గిణిః ||
అచ్ఛిన్నాగ్రేణ దభాణాం హోమగభాణముష్టినా | సంమృజ్య చ తతశ్చాంకిం వాచయేత్ప్రాజ్ఞాశ్చైస్సహా ||
గృహశాంతిం చ నిష్కాత్క బద్ధాయాంతు విమోక్షణం | పూర్వాభిముఖ మాచార్యమభ్యర్చ్య ప్రతిమాంతుతామ్ ||
ప్రద ద్యార్థక్షణాం తస్మై మధ్యా హ్నే సముపస్థితే || అనులోమాద్యధాలింగ మిత్యాది - అనులోమా దానులో
మ్యేన అనుపాదతః వాద పర్యంతం శిరః ప్రభృతి పాద పర్యంత మిత్యధః || యధాలింగం తత్తనవయవస్థకో గని
రాకరణ ద్యోతకః - మంత్రపదం లింగంతదనతిక్రమేణ - అక్షిభ్యాం తేనాసికాభ్యాం పతక అష్టసం పాత్రైర్వో
మకాలే ప్రత్యాహుతి రేకస్తిన్నా తేష్ట బిందవస్థాపనియా సై బిందవ అష్టసం వాతా త్రిష్టుప్ ఛందః - అనులోమాద్యః ||
అష్టసంపాత్రైః ప్రాజ్ఞుభస్యరో గిణి అంగన్యానులోమ్యేన అభ్యర్చ్యా చార్య అక్షిణ్య మే శత్రుస్కం పతన్నచ్ఛి
న్నాగ్రేణ దభాణాం ముష్టినానువణ శలాకాద భాణశిరః ప్రభృతి పాద పర్యంతం గో గిణాం గాని యధాలిం

గంత్రిః ప్రమృజ్యతతశ్చాంతిపాతంకుర్వణ్ముత్విగాదిభిబ్రా- మ్నాణైస్సహితైః పూర్వస్థాపితైః సానకల
 శాంభోభిరభిషిఃస్వయమాచార్యః పునర్యథాపూర్వమానులోమ్యేనాక్షిభ్యామిత్యేతత్సూక్తంవతన్నేవదభే
 ణవాససాపరిమాజకయేదితి - అత్రాభిషేకకాలే పూర్వస్థాపితకలశస్థిత మంత్రపూతంపాథః పరిశేషయేద
 గ్రేమంగళస్నానాథా మతఏవపాత్రాంతరేమంత్రపూతంపయోగ్యహీత్వాస్వస్యశాఖాక్త శాంఃపాతం కుర్వ
 న్నభిషేకఃకార్యః - రుక్ణావృత్ప్రీతిగృహీణ్ణాదాదితిరుక్ణస్యరోగిణఆచృత్పరిపాటిరోగశాంతిప్రతికియేశ్శుభః॥
 అథసదక్షిణంవ్యాధిప్రతిమాదానం ప్రతిగృహీత- ఆచార్యాదియంత్రప్రతిగృహీయత్ - ఆశురోరోగీశ్వేత
 వస్త్రాదిభిరలంకృతడత్తరాభిముఖ స్సన్నూర్వాభిముఖమాచార్యమభ్యవ్యక్తాంత్రప్రతిమాంవ్యాధిప్రతమాంసూ
 ర్యప్రతిమాంచదద్యాత్ ॥ గ్రహశాంతికారాగృహేబద్ధానాంచ పదబంధసమోచనం - సతీసంధవేగ్రహ
 శాంతినవగ్రహశాంతిసాచాగ్రేదశకయివ్యతే - అత్రసూర్యప్రతిమాయాఆరణ్యపూజారూపేణగ్రహపూ
 జాప్రదశికతా- నప్రాధాన్యేన ॥ అతస్సమథశ్చేదేవం గ్రహపూజాం కవీకతేతిముఖ్యః కర్మః - అసమర్థ
 శ్చేదావరణపూజయైవగ్రహణాంపూజాంనివతయేదితిగాణఃపక్షః ॥ తాంత్రప్రతిమాంచద్యాదిక్ష్యక్తం - త
 త్రప్రతిమాదానెమంత్రమాహ ॥ పద్మోద్భవఃపద్మకరస్సప్తాక్షవిధవాహనః | ప్రతిమానేనదత్తైవ తుష్ట్యై
 త్వర్వజగద్గురుః ॥ ఇహజన్మనియత్పాపమన్యజన్మనినాకృతమ్ | సప్రత్యయాప్రత్యయాభ్యం తత్సర్వం శమ
 యత్యసా ॥ ప్రత్యయోజ్ఞానం- మంత్రేణానేనదత్వాతంప్రణిపత్యప్రసాద్యచ ॥ తిమాప్యచ॥ ఆసీమాంతమ
 నువ్రజ్యతన్ముఖంనావలోకయేత్ ॥ తన్ముఖంగృహీత్యముఖం ॥ ఆచార్యేణాభ్యనుజ్ఞాతఃప్రక్షోభవనంజం-
 ఆచార్యస్యప్రతిగృహీత్యపక్షేతదనుజ్ఞయా ॥ ఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాండత్వాకృత్వా రాధనమశ్విచోః- ధన్వం
 తరించసంతప్యకదీనానంధానుశ్శీతాక | మంగళధ్వనినతోమౌస్ససర్వోపధిశ్లవైః ॥ మంత్రాభిషంశ్రిత
 స్నాతఃకృతకౌతుకమండనః | ప్రసన్నచేతాఃపుణ్యాహంవాచయిత్వా శతంద్విజాక ॥ తదధకంవాతార్థం
 వాక్రియాసాద్గుణ్యసిద్ధయే | మృష్టాన్నైభోజయిత్వాధస్వయంఘంజీతబంధుభిః ॥ యేయేరోగాః ప్రభా
 ధంతేరాజయత్త్విజ్వరాదయః | తేషాంప్రతివృందదానైరిజ్యాప్రత్యాదిష్టాపూజా ॥ అక్షిభ్యామిత్యేనసూక్త
 నరోగిణాంగాని మాజకయేదిత్యుక్తం ॥ అక్షిభ్యామిత్యస్యషడశకస్యసూక్తస్య - కాశ్యపోపవృహారుషిః-
 యత్తుశమనీదేవతా ॥ అనుష్టుప్పందః - యత్తునిహారణేనియోగః - అస్యసూక్తస్యాశ్వలాంబన శా
 ఖానుసారేణాయంపాతఆపకశ్చ - తైత్తరీయశాఖానుసారేణత్వగ్నికాండాంతః పాతిత్వేనాగ్నిరుషిః- ఊ
 రుభ్యామిత్యస్యారుచీకశ్చ- నస్వరవణయోభేదః - శేషంసమానం ॥ మహాణకవాఖ్యేమహితే ప్రబంధే
 మాంధాత్మనామోమదనాత్పజస్య సత్కమమాణిక్యగణేనపూణేపూణశ్చతుథః ప్రథిత స్తరంగః॥

ఇతి శ్రీపండితవారిజాతకతారిమల్లెత్యాదికమవిపాకే చతుథస్తరంగః.

—* రోగ ప్రతిమాదానవిధిరుక్తః *—

రోగాశ్చ ॥ త్రివిధాః ॥ కర్మజాదోషజాడభయజాశ్చేః ॥ అథాచాయువేదః ॥ కర్మప్రకౌపెనకదా
 చిదేతే దోషప్రకౌపెనభవంతిచాన్యే | తథాపరేప్రాణిమకమకదోషప్రకౌపజాఃకాయవనావికారాదితి ॥
 ఎతేచరోగాదోషజాః కర్మజాడభయజాశ్చ- తత్రప్రథమతరి ప్రాయశ్చిత్తం విధాయపశ్చాత్ప్రీతికృతి దా
 నాని కువీత - తథాచ కర్మవిపాకసంగ్రహే ॥ ప్రాయశ్చిత్తమకృత్వాశునకుగ్యాశకమకించన | అనిస్తీ
 ణామయంసిత్యం వధకతేద్విగుణంపునః ॥ దానైదకయాదిభిరప్విజదేవతాగో వేదాచకనాప్రణతిభిశ్చజ
 ప్తేస్తపోభిః|ఇత్యుక్తపుణ్యనిచయైరుపనీయమానాః ప్రాగ్జన్మపాత్యమశుభంప్రశిషంనయంతి ॥ గోదేవార్చనా

వేదవిద్యాప్రాణ పూజాకేద పుస్తకాచనా ప్రణతిభిదేవతా నమసాకరైః కేవలస్మార్యనమసాకరైః
ఆరోగ్యం భాగ్యరాశిచ్యేది మసాకరప్రియస్మార్య ఇత్యపిచ స్మరణాత్ - తథాప్రణతిశబ్దేన అశ్వత్థప్రద
క్షీణక్రియాదిలక్ష్మితే- జపైవ. గపా దాయణ మహాసార శతరుద్ర పురుషసూక్త సహస్రనామా పామాజకాన
విష్ణు హృదయాదిజపైరశుభంగోగం. దృష్టా పచార్తజఃకశ్చిత్తశ్చిత్పూర్వాపచారజఃతత్సంక రాద్యవత్యన్యోవ్యాధి
రేవం త్రిధానుతః - స్వప్న పచారజోదోషోష్ఠః పూర్వాపచారజః కర్మజః || సంకరజ ఉభయజః - ఎతే
షాం భేదజ్ఞానోసాయ || యథా నిదానం దోషోష్ఠం కర్మజో హేతుభివినా | మహారం
భోల్పకహేతావంతకోదోషః || యథానిదానం || నిదానమనతిక్రమ్య || సమనంతరదృశ్యమానమాహః
రవైషమ్యాది నిదాన మనతిక్రమ్యయజ్ఞాణతేదోష్ఠోష్ఠం - హేతుభివి- నా సమనంతర దృశ్యమాన హే
తుభివినా - యదాదోషస్య మహాంభః సకర్మజోదోషః - అల్పకహేతావంతకః- స్వల్పనిమిత్తైఅధిక
వ్యాధౌ అంతకః అంతిమస్మృతీయ్యః || పక్షౌభవేత్ - తమేవాహ || దోషకర్మజఇతి || తథా || నిష్కర్మాదో
షజన్మాతు దోషజస్త్వావధేనహి | ఉభయజ్ఞాయమానస్తు నిష్కర్మత్యేషధ సేవయా || అపగచ్ఛేదిత్యభః ||
ఆదోషజన్మాకరోష్ఠోష్ఠ ఇత్యభః || యత్రాపికర్మజత్వదోషజత్వ నిశ్చయస్తత్ర ప్రాయశ్చిత్తాద్యప్యావధం
చ కలేవ్యం || ప్రణతిశబ్దేన శ్వశ్ఠ ప్రదక్షిణ క్రియాలక్ష్మిత ఇత్యుక్తం || తత్రాశ్వశ్ఠాభిమంత్రణమంత్రః ||
ఆరాత్రఇత్యస్యాగ్నికాండాంతః- పాతేత్వేనాగ్నిఋషిః- వనస్పతిదేవతా- అనుష్టుప్పందః- వనస్స్వ్యాభిషం
త్రణేవినియోగః - తథాపౌరాణికశ్లోకేసిస్మర్యతే || అక్షిస్పందంభుజస్పందం దుస్వస్పందుర్విచింతనం | శ
త్రూణాంబసముత్పన్నమశ్వత్థశమయస్వమే || శత్రూణాం సంబంధిత్యేన సముత్పన్నభయంద శమయ స్వేత్య
భః || శత్రూణాంబ సముత్థానమిత్యపిపాఠః || ఇత్యశ్వత్థాభిమంత్రణప్రకారః - అథవేదపారాయణవిధిః ||

—* వేదపారాయణవిధిః. *—

స్థండిలం కల్పయిత్వాగ్నిముపసమాధాయ సంపరిస్తీర్యాశ్మేనైతాభ్యో దేవతాభ్యోజుహూతి | అగ్నయేసో
మా యేంద్రాయ విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఋషిభ్యో ఋగ్భ్యో యజుభ్యో సామభ్యోశ్శ్రీధాయై - ప్రజ్ఞాయై - మేధా
యై - ధారణాయై - శ్రియై - హేయై - సాః త్రైశ్రీ - సవిత్రే - ప్రజాపతయే కాండఋషయే సోమాయ
కాండఋషయే అగ్నయే కాండఋషయే విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః కాండ ఋషిభ్యః సాంహితీ దేవతాభ్యఉ
పనిషద్యో యజ్ఞీకీ దేవతాభ్య ఉప నిషద్యోవారుణీ దేవతాభ్య ఉపనిషద్యో హవ్యవాహయ విశ్వే
భ్యో వరుణేభ్యోనుమిత్యై స్విష్టకృతేవపృథక్సాహకారేణ హుత్వా వ్యాహృతిభిశ్చ పునఃపరిషించతి - స
మాపై యజుషాతపణయతి - ఏవమృగ్వేదస్య కాండఋష్యాది వజకమా స్విష్టకృతస్తైషాంస్థానేశతచిభ్యో
మాధ్యమేభ్యో గృశ్శమవాయ విశ్వామిత్రాయాత్రయే భరద్వాజాయ జమదగ్నయ గౌతమాయ వసిష్ఠా
య ప్రగాయేభ్యః తుద్రసూక్తేభ్యో మహానామ్నీభ్యఇతి || తతోవేదాది మారభ్య సంతతమధీయాతేత్యాహ
భగవాన్బ్రాహ్మణాయనః || ఇతివేదపారాయణోపక్రమవిధిః. అథ వేదపారాయణకలశప్రతిష్ఠాపనాదిప్రకారః ||

—* వేదపారాయణకలశప్రతిష్ఠాపనమ్. *—

తీర్థే దేవాలయే గహే ప్రకస్తేసుపరివృత్తే | కలశంసుదృఢం తత్ర సువిభక్తం సుభూషితం || పుష్పపల్ల
వమాలాభిశ్చందనైః కుంకుమాదిభిః | మృత్తికాయవసంఘ్రే వేదిమధ్యేన్యసేత్తతః || పంచాశద్భిః కుశైః
కాశ్యో బ్రహ్మ పశ్చాన్మృత్తిస్థితః | బ్రహ్మూపధానేదత్వాతంతతస్స్వస్త్రియనంపరేత్ | ప్రతిష్ఠాం కార
యేత్పశ్చ త్పూజాద్రవ్యమథోద్యతే | యజ్ఞోపవీతనైవేద్య వస్త్రువందన కుంకుమైః || స్రగ్ధూపదీపతాం

బూలైరక్షతైశ్చపితామహమ్ బహు జజ్ఞానమితచ గాయత్యోచప్రపూజయేత్ ఉపాధ్యాయం చ సంపూజ్యయ
 థాపోఠం పతే తతః॥ ఇతి నేదపారాయణకలశప్రతిష్ఠాపనాదిప్రకారః. అనశ్చన్నారాయ మ్. అథానశనపా
 రాయణవిధిః॥ అథాతోనశః పారాయణవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామ ఆసమాపైనాశ్చీయాద్యధాశక్తివా యః ఫలాన్యో
 దనం వాహవివ్యూహారమబ్బంఘిక్వాత దా శేవమధీయాత - గ్రామాత్పాచీముదీచీం వాదిశముపరిషక్రీయా
 గ్నిముపసమాధాయ పరిసీర్యేధ్మాక్ ప్రదాయా శ్చేవైతాభ్యో దేవతాభ్యో జుహోతి ॥ అగ్నయేసోమా
 యేం ద్రాణుప్రజాపతయేబృహస్పతయే విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో బ్రహ్మణే ఋషిభ్యో ఋగ్భ్యో యజుభ్యో
 స్సామభ్యో శ్శ్రీధాయై మేధాయై ప్రజ్ఞాయై ధారణాయై సద సన్నతయేను మతయే శ్రియై హీయై సావి
 త్ర్యై సవిత్రే ప్రజాపతయే కాండఋషయే సోమాయ కాండఋషయే అగ్నయే కాండఋషయే
 విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః కాండఋషిభ్యో స్సాంగహితేభ్యో దేవతాభ్య ఉపవివద్యో యాజ్ఞకీభ్యో దేవతాభ్య ఉపఃష
 భ్యో హవ్యవాహనాయ విశ్వేభ్యో వరుణేభ్యో సమత్యై స్విష్టకృతే చ పృథక్స్వాహాకారణము త్వా వ్యాహృతి
 భిశ్చ పునః పరిషించతి సమాపైచైతాన్యజుషా తపయత ఎవశ్చ గ్వేదినాం కాండ ఋష్యో దివజమా స్విష్ట
 కృతస్యేషాం స్థానేశతర్చిభ్యో గ్నిగృత్సమదాయ విశ్వామిత్రాయ వామదేవాయాత్రయే భరద్వాజాయ జమద
 గ్నయే గౌతమాయ వసిష్ఠాయ ప్రగాయేభ్యః పావమానీభ్యః త్సుద్రసూక్తేభ్యః మహాసూక్తేభ్యో మహా నా
 మ్నిభ్య ఇతి॥ తతోవేదాదిమూర్త్య సంతతమధీయాతనాస్యాంతరా నధ్యాయోనాస్యాంతరాజనన మరణే అశ
 చిర్నాంతరావ్యాహరేత్ ॥ నాంతరావిరమేత్ । యావదంతరంధీయాత - తదాంతరావిరమేత్త్రీన్పా
 ణానాయమ్యప్రణవంచాత్రవిధాయ యావతాకాలమధీయాత - తతస్సవాణశోనిశాంతరం సంగ్రామా దర
 ణ్యసలిలం లోద్యపరివద్యాత్ ॥ ఆదావంతేచ బ్రాహ్మణ భోజనం దక్షిణా దానం వింద్యాత్ - యంతేన
 విధానేన వెదమధీయాతసశతః పూతోవేదోభవతి ॥ మనశ్చుద్ధిశ్చభవతి- ద్వాభ్యాంపారాయణాభ్యాం రుగ్ని
 శ్చాభోజ ఇహాధీతే అన్మతేభ్యః ప్రముచ్యతే త్రిభిర్బహుభ్యః పతసియ పాతకేభ్యశ్శూద్రాయం రేతస్సిక్వాగం
 గాప్సుమజ్జంశ్చభవతి చక్షుభిశ్శూద్రాన్న భోజనాత్తత్సేవనాత్ - తత్త్రిసేవనాత్పంచభి రయాజ్య యాజ
 నాత్పుతోభవతి - అగ్రాహ్యగ్రహణౌచసద్భ్యోపాసనాచ్చ వడ్ధిబ్రాహ్మణలోహిత కరణాశ్చశుహాచ
 నాత్త్రిలోహితకరణాత్సువణా సైయాత్పతితసంయోగాచ్చసప్తభిః ప్రాజాపత్యానాం హీనాచరణాద్యజ్ఞౌ
 పవేధనాచ్చాష్టభిశ్చండాయణస్యానాచరణౌద్గురుతల్పగమనాద్రజ స్వలాగమనాన్నవభి స్సురాపానార్దక
 భిరశ్రోత్రియయాజనాచసోమపానాద యాతశ్చైకాదశభి బాహ్మణాహననాద్వాదశభిః పూర్వజస్తే హ జ
 న్తకృతైస్సవైః ప్రముచ్యతే - స్వగళలోకం చ గచ్ఛతి - అగ్నిహోమాదీక క్రతుాన్యబతితైః క్రతుభిర్విష్టంభవతి
 వేదాధ్యాయాసదైవస్యాపాప్తాసత్యవాక్కుచిః । యంయంకామయతేకామం తంతంవేదేన సాధయేత్ ॥
 ఆసాద్యంనాస్తిరుతిగంచ ద్బ్రాహ్మణోపిఫలం మహత్ ॥ ఇతి సమాప్తేచైతాన్యజుషాతర్పయతీతి - సమాప్తే
 వేదపారాయణేవతాదేవతాః పూర్వోక్తాః అగ్నిసోమాద్యా ఋజుషాతర్పయతి - యజుర్వేదేన సమాతపణ
 యతి - యజువేదపారాయణే తస్యవేదస్యాప్రామాణ్యమిత్యుచ్యతే - అథవాధూరాదివ్యాహృతి జననచ
 త్కృత్యాత్కంయజుశ్చబ్దేవగృహ్యతే - తేనైతదుక్తంభవతి ॥ భూనేవాంస్తపణయామిత్యేనేన ప్రకారేణత
 ర్పయిత్వాగ్ని సోమాదీంస్తపణయేతి ॥ ఉపక్రాంత వేద పారాయణ మధ్యే నవ్యాహరే న్నాధ్యాప
 యేత్ ॥ తథావౌకిక చచనమపిచ బూయాత్ - హితనిత్యేనైమిత్తికకర్మానుసయుక్తా ముక్తిం నకుర్యాది
 త్యధః॥ నిశోనశాంతరంసంగ్రామార్యోసలిలం లోప్యపరివద్యాదితి ॥ లాప్యభిత్వాపరిహార్యవజణయిత్వే

తియూవత్ . పరివర్తమాపయేత్ || శాంతిరంశీధస్సంధ్యావాసలిలముదకం దృష్టిపమాపోభూమికా
నిశాదికాలాన్ దేశాంశ్వవణయిత్వాసమాపయేత్తథః - సతతఃపూతో కేదోభవతీతవేదోభవతివేదాత్త
కోభవతి - ఉత్కృష్టానవాన్భవేత్తథః || స్వభ్యాంపారాయణాభ్యాన్భుగ్భిశ్చేరుగ్భిః || పారాయణీభిః
పావమానస్వయం వావమానీశ్చవిశితోక్తఫలానుపరికల్ప్యిత్యర్థః || ఎవముత్తరం పారాయణత్రయణగం గా
స్నానంవిశిత్యానాధః నిషజ్జుంశ్చభవతి - పూతోభవతీత్కర్మః || ప్రాజాపత్యాదీనాం చరణంప్రకాంత ప్రాజాప
త్యానామనుస్మాదం ఎంచాద్రాయణస్యనీచాచరణంయజ్ఞోపవేధనంయజ్ఞవినాశః - ఇత్యనశ్నన్నారాయణవిధిః ||

—* సౌరమంత్రః *—

అథ సౌరమంత్రాశాశ్చుశ్చాద్యభిధీతుతే || పూవాచార్య క్రమేణోదుత్యం జాతవేదసమితి త్రయోదశవణ
సూక్తం కాత్సేన ప్రసరణేవదృష్టం గాయత్రమంత్రాంశ్చ తస్రోనుమ్మభస్త్రేబోధనద్యాశ్చచోరోగ
మధ్న ఉపనిషదంత్యాద్విషన్నాకేని || చి తంజేవానాముదగాదితి వదృవం సూక్తం అంగిరసేన కృత్సేన దృ
ష్టంత్రైష్టుభమంద్రం మిత్రా వరుణయోరితి ద్వృచజౌతధ్యవ దీఘ తమసా దృష్టం త్రైష్టుభో హంసశ్చ
చిషదిత్యేషా గౌతమపుత్రే వాచుదేవేన దృష్టా జగతీయత్వా సూర్యేత్యేషా భూమిపుత్రేనాత్రిణా దృష్టా
అనుమ్బవ్ - యదవ్యసూర్యేత్యాః త్సూర్యితీ తిగ్రఉచ్చేతీతిచ తస్రోధ్వం ఉదుత్యద్దశితం వపురితియా ఎ
తాః మైత్రావరుణీనా వసిష్ఠేనదృష్టా స్త్రిమ్మభః - ఉదుత్యద్దశితం వపురితి బృహతీశాజ్జస్సప్తాభి సతే
హబృహతీతీతచృతంరితిపుర ఉష్ణిక్ బ్రహ్మహం ఆసీసిధ్రువేణభృగుపుత్రేణజమదగ్నినాదృష్టః పూవాచబృహ
త్యుత్తరాసతో బృహతీనమో మిత్రస్యేతద్వాదశవణం శుక్లం సూర్య పుత్రేణాపి తపసా దృష్టజాతం శ
నోభవేదితి త్రిష్టువ్ - సూర్యోనోదవః పాణ్వితి పంచవణం సూక్తం శుక్లం సూర్య పుత్రేణ చతుషా దృ
ష్టం గాయత్రం విభాద్భ్రహాదితి చతురువం శుక్లం సూర్యపుత్రేణవిభాజా దృష్టంజాగతం విభాజేనోతి
షేత్యస్తారపజ్జ్ఞిః ఆయంగారితితివం సూక్తం సాప సాత్సాయంగాయత్రం సవత్రేసూర్యో దేవతాం
త్యం సూక్తం కేచిదాత్మస్తవంచున్యంతే || యజుషిస్వాహాయామితి ధ్యావవ్యోయ ఎతేన సౌర్యేణ సూర్యమ
హరహరుపతివంతే || కేఆయున్యవంత ఆరోగ్యవంతోభవంతి ఎతేసూర్య సాయుజ్యం గచ్ఛంతి || మహాణ
వాభ్యేమహితే పూణస్తరంగోపి పంచమాఖ్యః.

ఇతి శ్రీ పండిత పారిజాత కఠారిమల్లెత్యాది బిరుద రాజ విరాజమాన శ్రీమదన భూపాల పుత్రస్య మాం
థాత్పనిబంధే మహాణవాధిధానే కమవివాకే పంచమ స్తరంగస్సమాప్తః.

—* అథరుద్రవిధిః *—

తత్ర తావదుపయుక్తేషు వినియోగాదికం చింత్యతే || వినియోగోనామాభిసంబంధః సవాణంగాంగీ
భాఃరూపః ఎకస్యైవ మంత్రస్య ధివద్బలాదనెకేషు నియమియ్యేషు కమస్వంగత్వం || యస్మిన్కమణి
యదంగభావం భజతే తదా త్కమణి వినియోగోజ్ఞైః - ఎవంచ యద్యపి చరమాయామిష్టకాయాం
శత రుద్రీయం జుహూతీత్యాదిభి బ్రాహ్మణవాక్యైర్గ్నివయనేవరమేష్టకాయా మేకాదశభీరుద్రానువాక్యై
హూమోహితఇతి హూమాభ్యో కమణ్యంగత్వం || రుద్రానువాకానాం- తథాహి జాచాలిశ్రుతౌ || కింజ
ప్యనాశ్చతత్వంనోబూహి శతరుద్రీయకేనతి || తథారుద్రాధ్యాయామచ్యతే సవపాపైరితి || తథారు
ద్రాణాం జపహూమాచనవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామిత్యాది శ్రుతి స్మృతిపురాణ వాక్యైర్జప హూమాభి
షేకేవినియోగా విజ్ఞేయాఇతి వినియోగః || అథరుద్రమంత్రవిధాగః || తత్ర మంత్రాంతైః కమాదీం త్సన్ని

పాత యు... ప్రసంగం... మంత్రాంత్రే మంత్ర సమాప్తిభిః కమాదికకర్మప్రమాణ సన్నిపాతయే ద్యోజ
యేత్ || కమగ్రం మంత్రం పతిత్వా కక్షకుర్యాదిశ్యధః || తద్యథా-నమస్తేరుద్రమశ్యః ఉతోత ఇషవేనషః బా
హుభ్యాముతతేనమస్వాహోతి స్వాహాకారాంతే హవిరగ్నో ప్రషీష్య రుద్రాయోక్ష్యుద్దేశత్యాగః కార్యః ఇ
తి మంత్రవిభాగశ్చ రుద్రానువాకమనానావిధః - తత్రత్రాతేఃర్తణి చరమాయాబుష్టకా యాం జుహోతిత్యు
త్వాత్రేథావిభాగం జుహోతి || త్రయ్యమేలోకా ఇతి త్రిధా రుద్రానువాకానామేకాదశానువాకా
నాం విభాగఉక్తః | తథా- త్రిస్రాహుతీర్జా హోతి || వట్సంపద్యంతే || వద్వాబుతవ ఇతి షోధా విభాగోపబర్హి
తః- నమస్తేరుద్రమశ్యవ ఇత్యే తాననువాకా త్రేథావిభజ్యాపితాక ప్రథమముపక్రమ్య నమస్తేక్షుద్భ్య ఇతి జాను
దక్షుధా యమాణో రథకారేభ్యశ్చవ ఇత్యుపక్రమ్య నమస్తాయుధాయతి నాభిదక్షుశేషేణప్రాగవ
సానేభ్యః ఆస్యదక్షుహుత్వా సహస్రాణి సహస్రశ ఇతి దశాభ్యా తానాక ఉక్వారోహం జుహోతి || నమో
రుద్రేభ్యో యేపుధివ్యామితి జానుదక్షుధారయమాణో నమోరుద్రేభ్యో యంతరిక్ష ఇతి నాభిదక్షునమోరుద్రే
భ్యో యేదివీత్యాస్యదక్షు హుత్వేతి త్రేథాషోధాచవిభాగో దశితో బోధాయనేన || అపరః ప్రకారః తతః
ప్రథమేనువాకే పంచదశచేదా పంచదశ మంత్రాః ద్వితీయో త్రయోదశయజుఃషీతి త్రయోదశ- తృతీయచతు
ధయోః ప్రత్యేకం సప్తదశ యజుఃషీ-వట్సుపంచస్వనువాకే మాధయతో నమస్కారమంత్రాః || పంచమ
వట్సానువాకయోః ప్రత్యేకం పంచదశయజుఃషీ - సప్తమేషోదశ- అష్టమేసప్తదశ- నవమవకోనవింశంతిః |
వట్సుపంచస్వనువాకేషు ఏకతోనమస్కారమంత్రాః- తత్రాపి పురస్తాన్నమస్కారః- నవమానువాకే నమో
వః కిరిభ్యో దేవానాగ్ం హృదయేభ్య ఇత్యతో దేవానాం హృదయేభ్య ఇత్యుత్తరమంత్ర చతుష్టయే ప్యనుషజ
తి తద్యథా | నమోవిక్షీణకేభ్యో దేవానాగ్ం హృదయేభ్య ఇత్యయంచానుషంగో యత్రహూమాదిష్వే తే
షాం మంత్రాణాం పృథక్పృథక్విభజ్య ప్రయోగస్తలైవ - యత్రతు జపాదౌపృథక్కరణం తత్రాపితు య
థాధ్యయనమేవ పాఠః- ఎవం సవత్రాప్యనుషంగస్థలేషుజ్జేయం. అత్రచ ద్వితీయాది నవమాం లేష్వనువాకే
షు నమస్కారాంతం - నమస్కారాద్యమేకంయజురితిశాక పాణిః- నమస్కారాద్యేకంయజురితియాస్కః |
అష్టావనువాకావప్తయజుఃషీతికాశక్యం- తత్రశాక పాణిః యే ఉభయతోనమస్కారేషుసుకరోమం
త్రవిభాగః - అన్యతరో నమస్కారేష్వేవ మూహ్యః - తద్యథా || నమో భవాయచ రుద్రాయచ నమశ్శ
ర్వాయచ పశుపతయేచేత్యత్ర ద్వితీయోనమశ్శబ్దః - పూవకమంత్రస్యచాంతత్వేనోత్తర మంత్రస్యాదిత్వేనే
త్యభయాత్మకమామ్నాతం . కాకాక్షీవదుభయత్రాపిసంబంధ్యతే || తథాచ- నమోభవాయచ రుద్రాయచ
నమశ్శిత్వేకోమంత్రః - పునరపితమేవనమశ్శబ్దముపాదాయ నమశ్శర్వాయచ పశుపతయేచ నమశ్శ్యపరో
మంత్రః || ఎవముత్తరత్రాపివిజ్ఞేయం - అథవా- నమోభవాయచ రుద్రాయచేత్యాది || ఎవమాదిశబ్దోనమ
ప్రథమోనమశ్శబ్దఅనుకృప్యతే | ఎవముఖయతో నమస్కారమంత్రా భవంతి-యాస్క-పక్షేత్వన్యతర నమస్కా
రేషుస్ఫుటోమంత్ర విభాగః - ఉభయతోనమస్కారేమాహ్యం-తద్యథా|| నమోహిరణ్యభాహవే-పశూనాం
పతయే నమోనమ ఇత్యత్రనమోహిరణ్యభాహవేనేనాస్యే దిశాంచపతయే ఇత్యేకోమంత్రః-పురస్తాదేవైకన
మస్కారఃయుక్తః - నమోవృక్షేభ్యోహారికేభ్యః పశూనాంపతయ ఇతి ప్రథమత ఎవస్వినమస్కారోద్వితీ
యోమంత్రః - ఎవముత్తరత్రాపిచతుథాననువాకేచరమమంత్రవజికం - చరషస్తాదౌద్వినమస్కారకః || ఆ
త్త్రైకనమస్కారఇత్యుభయతోనమస్కారస్వీకారః || ఎవంచాస్యవిభాగాబహుభిభాకవ్యకారైరను పాత్వా
ఇతిహుసంసతః - పూర్వోక్తఎవవిభాగోగ్రాహ్యః || తథాచ శాకపూతాకాదిభిః పి నవిరోధః-తథాహ్ని ||

ద్వితీయత్యతీయచతుర్థానువాకాభిప్రాయో నమసాగ్రాదికమేకంయజురితిశాకపూణీకరాహ ॥ అన్యం
 న్యవ్యవంతరమహవాక్యానివేదభామ్యేభట్టభాసగ్రాణేదశితాని - తస్మాత్పూర్వోక్తన్యాయేనాదిత ఆర
 భ్యనవస్యనువాకేషు చతుశ్చత్వారింశదధికంశతంశతంత్రాః - దశమేనువాకేద్వాదశేద్వాదశమంత్రాః- ఎ
 కాదశానువాకేమంత్రేతియజుషేగ్రాదశచైత్రయోదశమంత్రాః - ఏకాదశస్వనువాకేమంత్రా ఏకోనస
 ప్రత్యక్షరంశతం - చమకానామేకమనువాకక్రమేణ హుత్వాంతేవసోధాకరాంజుహుయాత్ | అయంచ
 హూమప్రకారః- సవద్రవ్యసాధారణః ॥ సర్వత్రవసుధారాచాశ్చేన - ఏవమేవరుద్రైకాదశిన్యాం షహ
 రుద్రైతిరుద్రేచద్రవ్యం - కల్లకణానిచాహా శాతాతః ॥ షడంగైకాదశీరుద్రోరుద్రైకాదశరుద్రతః
 ఏకాదశభిరేతాభిమహారుద్రశ్చకథ్యతే ॥ ఏకాదశమహారుద్రైతిరుద్రగ్రతీరితగ్రతి ॥ తద్యథా ॥ విధినానమ
 కావృత్తిరుద్రస్యైకాదశాత్తికారుద్రస్యైకాదశావృత్తిరుద్రైకాదశసీస్త్పతా ॥ ఏకాదశభిరేతాభిమహారు
 ద్రస్తుకథ్యతే - ఏకాదశమహారుద్రైరారుద్రగ్రతీవ్యతగ్రతి ॥ ఆనయోరధః ॥ వక్ష్యమాణ షడంగన్యాసా
 దిపూర్వకమేకాదశ నమకానువాకానాంజపానంతరమేకందమక ప్రథమానువాకంజపేత్ - నమఃపూర్వకం
 నమక జపానంతరం ద్వితీయం చమకానువాకంపరేత్ - ఏవమేకాదశవారంనమకాన్పరేత్ ॥ క్రమేణైకమే
 కం చమకానువాకముదీరయేత్ | ఆనేనచప్రకారేన నమకైకాదశానువాకానామేకాదశధా ఆవృత్తిక్ష
 డంగైకాదశీత్యవ్యతే ॥ ఏవంరుద్రగ్రతీసంజ్ఞాంలభతే ॥ ఏకాదశరుద్రః - పూర్వోక్తస్యరుద్రస్యైకాదశసీవే
 తివ్యపదేశద్వయభాగ్భవతి ॥ ఏకాదశభిరేతాభిరుద్రైకాదశసీభిరితిపర్యాయనామ్నీభిరేకాదశసంఖ్యాకాభి
 మహారుద్రః కథ్యతే ॥ మహారుద్రస్యైకాదశావృత్తిరతిరుద్రగ్రతి ॥ చమకనమకయోమంత్రవిభాగః- అ
 త్రమంత్రవిభాగప్రకరణేమతే తేషాందశితత్వాత్ - కస్త్విభాగకతిమంత్రాగ్రతి మంత్ర సంఖ్యా తథాకృ
 త్వావిచ్ఛేదవేతత్ప్రకృత్యతే - తథాదశాంశహోమాదికైకత్యాహుతయిత్యేతదధిధాస్యతే - తత్రస్తుత్యాస్త్రై
 ధాపోధావవిభాగోదశితః - సోత్రతేధావిభాగంమనసినిధాయబోధాయనోప్యాహా | నమసైరుద్రమన్య
 వగ్రత్యేతాలనువాకాస్త్రైధావిభజ్యంతే - అత్రావిచ్ఛిన్నానామనువాకానాంత్రేధాకరణపక్షే ఆద్యాశ్చత్వా
 రోనువాకా ఏకాంశః ॥ ఏవంచానువాకమధ్యవిచ్ఛేదమంతరేణ త్రైవిధ్యంఘటతే - యథాగవాంశతం దక్ష
 ణైత్యత్రపోడశత్విజాందక్షిణావిభాగః - తద్యథా ॥ ప్రధానముష్వికృతుప్తయ స్యాథినగ్రతీసంజ్ఞా | తద
 నంతరముష్వికృతుప్తయాథినగ్రత్యేవసంజ్ఞా ॥ తదనంతరాణాం చతుశ్చామృత్విజాం తృతీయాథినగ్రతి ॥
 తతోవశిష్టానాంచతుశ్చాం యజినగ్రతి- ఏహంశతంగావోవిభజ్యదాతవ్యాః - తత్రాప్యయంనియమః - అ
 థినామథం తృతీయాథినాం ద్వితీయోంశః ॥ అథినాంచతురోంశగ్రతి ॥ అథినాంచద్వావదౌ
 సమీత్యత్రప్రథమాథినాం గోశతాథంపంచాశ్చద్గావోభజంతి - ఏవంచక్రియమాణో ద్వితీయాథినాం
 పంచాశతోధంపంచశతః ॥ తృతీయాథినాంపంచదశ తృతీయాంశే క్రియమాణే పోడశభవంతి- గోద్వ
 యమవశిష్యతే ॥ తత్రక్రిమస్థలేషు విభజ్యస్థాపితుమశక్యం ద్రవ్యద్వారాచ విభాగోసిషిద్ధః - తస్మాదథినా
 మ్మష్టాచత్వారింశత్ ॥ ద్వితీయాథినాం చతుశ్చాంశః - తృతీయాథినాం పోడశ అథినాం ద్వాదశే
 తిగవాంపరిచ్ఛేదాయశతంగావోవిభక్తాః - అనైనన్యాయేన ప్రకృతే ప్యేకాదశానువాకానామనువాకస్వ
 రూపవిచ్ఛేదాయ పూర్వోక్తరీత్యాచరమానువాకత్రయస్య ఏకంమంత్రమంగీకార్యం ॥ ఏవంచరమానువా
 కానామేకావృత్త్యాజపాంతే యదిహూమంకతుం చికిషత్ ॥ తదాహూమమాత్రమేవ - తదాతస్మిన్
 పక్షేత్రయోమంత్రాస్మిన్ప్రతిహుతయోభవంతి - ఏవంచరమానువాకానామేకజపాంతేహోమచికిర్షాయాం

కవలహోమ త్వేచ్ఛాయాంవాచమకేషు ప్రథమారుగకోమంత్రః - విశిష్టానువాకా ఏకాదశమంత్రాః || ద్వాదశ
శభిమంత్రైస్తావత్యుతహుతయః - వసుధారాపూజోక్తరీత్యైవ || ఇత్యేకః ప్రకారః || అధాపరస్తే

—*† త్రేధావిభాగః †*—

ధావిభాగోనమకేమ - అత్రచమూలంత్రేధావిభక్తంజు హూతీత్యేతదేవ శ్రుతివాక్యం - తత్రనమస్తే రుద్రమ
న్యవ ఇత్యారభ్య సభాపతిభ్యశ్చనమ ఇతి ఏకో భాగః - నమో అశ్వేభ్య ఇత్యారభ్య వార్యాయ చేత్యంతో ద్వితీ
యః || నమః ప్రతరణాయ చేత్యారభ్య సమాప్తే స్తృతీయః || ఎవంతయో మంత్రా ఇతి జపాంగ హూమేంగ
హేతుభూతస్వతంత్ర హూమేతి స్రాహుతయః - ద్వితీయః ప్రకారః || అథాన్యస్మై ధావిభాగాత్ కః తత్ర స
తతం పూర్వోక్త విభాగ ప్రకారేణైవ ప్రథమ ద్వితీయకా గ్రాహణ్యా || తృతీయే విభాగతు నమః ప్రతరణాయ చే
త్యారభ్యయ ఏతావంత ఇత్యుచా సహిత ఏకోమంత్రః - నమో రుద్రేభ్యోయే పృథివ్యా మిత్త్యా రభ్య త్రిణి యజుం
షి అత్రచ నమో రుద్రేభ్య ఇతి చ ఏషామి త్యేతత్పదంచ ఇషవ సైభ్య ఇత్యా వితృతీయో మంత్రః - ఏవం పూజోక్తై
స్త్రీభిమంత్రై స్సహపణ్డంత్రాః || అస్తింశ్చ విభాగత్రేధావిభక్తంజు హూతీత్యుపక్రమ్య వట్కుంపద్యంత ఇన్యం
తాశ్రుతి ప్రమాణ త్వేన పూర్వందశితా - అధునా వినియోగ సంగ్రహైక్యం ప్రమాణీ క్రియతే || ప్రశ్నేతు
పంచమే ప్రోక్త శ్చ తరుద్రీయహోమే సభాపతిభ్య ఇన్యంత ఏకోమంత్రః ప్రకీర్తతః అనార్యాయ చేత్యంత ఏక
స్మన్మనసీత్యంత ఉత్తరః || నమో రుద్రేభ్య ఇత్యేష పృథివ్యా దివిభాగ తస్త్రే ధాభిన్న స్తో హూమే వట్కుంతా
ఇహాకీర్తతా ఇతి || అస్తిన్విభాగే - మహాహుతయోభవంతి - జపాంగ హోమ స్వతంత్రహోమేవా || ఇతి తృతీయః

—* షోడశధావిభాగః *—

ప్రకారః || అథ షోడశధావిభాగ వానన్యతః ప్రకారః || తత్ర నమస్తే రుద్రమన్యవ ఇత్యారభ్య నమస్తక్షభ్య ఇ
త్యంతం ప్రథమో విభాగః - రథకారేభ్యశ్చైవ ఇత్యుపక్రమ్య నమస్వాయుధాయ చేత్యంతో ద్వితీయో విభాగః -
సుధన్వనే చేత్యారభ్య సహస్రప్రాణి సహస్రశ ఇత్యేతద్విష్వక్యంతం తృతీయో విభాగః || ఇతి త్రయోదశవం
త్రా స్సహస్రప్రాణి సహస్రశ ఇత్యారభ్య నవ మోదశమంత్రాః || తత్రాష్ట్రయజుంషి కాశకృత్సమతేనేత్యాది
ఎతేచ పూజై స్సహస్రత్రయోదశమంత్రాః - యే పృథివ్యా మిత్త్యవశిష్టం వాక్యం పూర్వోక్త రీత్యా త్రిణి యజుం
షి త్రయోమంత్రాః - పూర్వం పూర్వోక్తై స్సహస్రేషు షోడశమంత్ర విభాగ బోధాయన వచనం ప్రమాణం తచ్ఛాపి ప్ర
థమోపక్రమేనమస్తక్షభ్య ఇత్యాది ప్రథమ జపాంగ హూమే స్వతంత్రహోమేవా || షోడశాహుతయోభవంతి ||
ఇతి చతుర్థః ప్రకారః || అష్టాదత్వారింశంత్రో విభాగః - అథాష్టాదత్వారింశంత్రో విభాగాత్ కప్రకారః
రః || తత్ర ప్రథమానువాకే పంచదశ ర్చః పంచదశమంత్రాః || తత్రాష్టానువాకా అష్టయజుంషి - కాశకృత్సమ
మతేత్యాదిత ఆరభ్య నవస్వసువాకేషు త్రయోవింశతిః || దశమేనువాకే ద్వాదశచేతి ద్వాదశ | ఎతేచ పూ
జై స్సహస్ర హుతం శత - ఏకాదశానువాకే దశచ శ్రీణి యజుంషి - త్రయోదశైవం - పూర్వై స్సహ
ష్టాదత్వారింశదతో జపాంగ స్వతంత్ర హూమే చతావశ్య ఏవాహుతయః ఇతి పంచమ ప్రకారః || అధైకొనస
ప్రత్యుత్తరశతమంత్రవిభాగయుక్త అన్యతమః ప్రకారః || సచవినియోగః - ప్రకరణానంతరమేవ || తత్ర ప్ర
థమానువాకే పందదశచ ఇత్యాదినా గ్రంథేన దశితః - అతశ్చ జపాంగ హోమే ఏకావ సప్తశ్చై
రశతమాహుతయః - ఇతి షష్ఠః ప్రకారః || ఇత్యేకవారం నమకావృత్తం మంత్రవిభాగ భేదేన పట్టుతాః ప్రద
శితాః || అథ ధైకాదశిన్యాదిషు పూర్వోక్త పక్ష సంఖ్యానా వృత్తిభేదాంత సంఖ్యా భేదః ప్రదశ్యతే - నమ
కానామేకవారమావృత్తా దశాంశ హూమప్రాప్తి రేవ శాస్త్రీ || ఏకాదశ ధావృత్త్యాత్మికే రుద్రాభ్యోనిద్యతే - తత్ర

దశాంశహోమకతావ్యేతేధా విభాగపక్షద్వయాశ్రయణేన నిస్ర ఆహుతయః - నమకన్యైకాదశేతి పూ
 ర్వాభిస్సహ సప్తాశీత్యుత్తరం || తతోవసోధాణరా - అష్టావత్వారింశత్సంపూణాహోమపక్షేప్రతిరూ
 పకం నిస్రస్తేనాహుతయితీ త్రయస్త్రైంశత్ - రూపకాంతే చమకానువాకై నైకాహుతి రిత్యేకాదశ -
 పూర్వాభిస్సహచతుశ్చత్వారింశత్ - అంతేవసోధాణరా - షోధా విభాగాశ్రయణ పక్షేతు దశాంశ
 హోమపక్షాహుతయః - తతోవసోధాణరా - సమగ్రహోమేతు ప్రతిరూపకంవట్పడితిపడు త్తరావష్టిః -
 పూర్వోక్తరీత్యా - చమకానువాకాహుతయ ఏకాదశేనప్త సప్తత్యాహుతయః || అంతేవసోధాణరా- షో
 డకవిభాగపక్షాంగీకారే దశాంశహోమేషోడశాహుతయో వసోధాణరాచ - సంపూణాహోమేతుప్రతి
 వారంషోడశ షోడశేతిపట్పత్త్యుత్తరశతమాహుతయఃపూర్వవ చ్చమకజ్యేకాదశశ్చైతి పూర్వాభిస్సహ
 సప్తాశీత్యుత్తరంశతం- తతోవసోధాణరా - అష్టావత్వారింశత్సంప్ర విభాగ పక్షాంగీకారేదశాంశహోమై
 కాదశేతిమిళిత్యైకోనచత్వారింశదేవ || తదనంతరంవసోధాణరా || సమగ్రహోమ ప్రతిరూపక మష్టావ
 త్వారింశదిశ్యష్టావింశత్యుత్తరాపంచశతీ భవత్వాహుతినాం పూర్వవ చ్చమకాను వాకానామేకాదశేతిమి
 లిత్యైకోనచత్వారింశదుత్తరాణి పంచశతాని - తతోవసుధారాచ || ఏకోనసప్తత్యుత్తర శతమంత్రవిభా
 గపక్షాశ్రయణేతు దశాంశహోమ ఏకోనసప్తత్యుత్తరశతమాహుతయః - సమగ్రహోమేతు - ప్రతిరూ
 పక మేకోనసప్తత్యుత్తరశతమిత్యేకసహస్రమష్టావతాన్యేకోనవష్టిశ్చైత్యాహుతయోభవంతి . పూర్వవ
 చ్చమకానువాకానామేకాదశేతిమిళిత్యైక సహస్రమష్టావతాని సప్తశిశ్చతతోవసోధాణరాతిరుద్రేఆహుతి
 సంఖ్యా || అథరుద్రేకాదశిన్యా మాహుతి సంఖ్యా || అక్షైకవింశత్యుత్తరం శతం రూపకం భవతి || అత
 శ్చతాంశహోమోష్యత్రాః తిష్ఠతే || అవకాశసంభవాత్ || యథావశతాంశహోమస్తదా శతరూపకాణామేక
 రూపకావృత్యాహోమః - నతత్రాపి తేధాషోడత్యాది మంత్రవిభాగభేదేనానైక పక్షాస్సంభవేయః ||
 తత్రత్రైవిభాగశతరూపకాణామేకరూపకావృత్యానిస్రఆహుతయః - చమకానువాకై రేకాదశేషోడశాహు
 తయః - అంతేవసోధాణరాచ- శతాంశహోమపక్షేషోధావిభాగాశ్రయణేశతరూపకాణామేక రూప
 కావృత్యాపక్షాహుతయః - అవశిష్టైకవింశతిరూపకాణాంకృతేనమస్తైరుద్రమన్యవ ఇత్యాదిభిస్సహభీ రుగ్భిః
 ప్రాతరితితినః - నమోరుద్రేభ్యో యేషుధివ్యామిత్యాదిభిఃపూర్వోక్తప్రకారయ్యుక్తైస్త్రైభిర్వజుభిః స్త్రైస్ర
 హుతయ ఇతిపూర్వోక్తాభిస్సహద్వాదశచమకానువాకై రేకాదశేతిమిళిత్యాశ్రయోవింశతిః - అంతేవసోధా
 రాచశతాంశహోమపక్షేషోడశభాగాంగీకారే రూపకశతన్యైకరూపన్యైకావృత్యాషోడశాహుతయః -
 అవశిష్టానారూపకాణామేకవింశతిః - కృతేప్రథమచైకాహుతిః పూర్వోక్తరీత్యా యజుషేకాహుతిః
 యజుషాపూర్వోక్తప్రకారేణసప్తత్యుత్తరశతమాహుతయః పునఃప్రథమాభిస్సహభీరుగ్భిః ప్రత్యేక మేకైక
 తి తిస్రః - అంత్యైస్త్రైభిః పూర్వోక్తప్రకారయ్యుక్తై ర్యజుభిః ప్రత్యేకమేకైకేతిస్రఇతి మిళిత్యాచతుర్విం
 శతిః || చమకానువాకై రేకాదశేతిపూర్వోక్తాభిరేకాంహుత్యా నిస్రఆహుతయః సహ పంచవింశత్తతోవ
 సుధారా శతాంశహోమపక్షేషోడశాహుతయః - సమగ్రహోమేతి ప్రతిరూపకమేకేన యజుషా పూర్వోక్తప్రకార
 యుక్తేనచైకాహుతి రిత్యేవం త్రిపంచాశత్ - చమకానువాకై రేకాదశేతిమిళిత్యా చతుష్పష్టిరంతేవ సుధా
 రాచ శతాంశహోమపక్షేషోడశాహుతయః - ఏకైకోన సప్తత్యుత్తరశతమంత్రవిభాగాశ్రయణే శతరూపకాణామేకరూపకా

వృత్త్యా ఎకొనసప్తశ్చరశత మాహుతయః - త్రేధావిభాగమాశ్రిత్యపున శేకరూపకావృత్త్యా తిస్ర ఆహు
తః - అవశిష్టరూపకాణాంకృతే ప్రథమాభిస్త్రిసృభీ రుగ్భిః ప్రత్యేకమేకై కేతితిస్రః అంత్యైః పూర్వోక్తప్ర
కారము కై స్త్రిభిర్వజుభిః ప్రత్యేకమేకై కేతి తిస్రః-ఎవంపూర్వోక్తాభిస్సహాష్టాధిక సప్తశ్చుత్తర శతమాహు
తయ శ్చమకానువాకై రేకాద శేతిమిళితై వ్కోననవశ్చుత్తరశతమాహుతయః రుదై కాదశిన్యా మేకాదశహూ
మపత్రాశ్రయణేత్రేధావిభాగాంగీకారేవకవింశత్యుత్తరశతమాహుతయో ద్వాదశరూపకాణాం ద్వాదశరూపకాణాం భాగః- ద్వా
దశాహుతయః - ప్రథమచ్యైకాంత్యయా ద్విరితిసప్తశ్చుత్తరశత రూపకైకై కేతి మిళిత్యా అష్టావింశచ్చ
మకాను వాకై రేకాద శేతి పూర్వాభిస్సహేకోనపంచాశత్ అంతేవసోధాకారాచ || దశాశహూమవివ
షోధా మంత్రవిభాగ దశమాంశో ద్వాదశాంశో ద్వాదశ రూపకస్తేమ ప్రత్యావృత్తిపట్ | వడితిద్విసప్తతి
రాహుతయః ప్రథమచ్యైకాంత్య యజుషాచైకై కేతి చతుస్సప్తః - చమకానువాకై రేకాద శేతి మిళిత్యా
పంచాశతి స్తోవసోధాకారా - దశాంశహూమవివ షోధామంత్రవిభాగేద్వాదశ రూపకాణాం ప్రత్యా వృ
త్తిషోడశషోడశేతి ద్వ్యధికనవశ్చుత్తరంశతమాహుతయః - ప్రథమచ్యైకాంత యజుషా చైకావమకాను
వాకై రేకాద శేతి మిళిత్యా పంచోత్తరం శతమాహుతయః అంతేవసోధాకారాచ - దశాంశహూమవివ షోధా
చత్వారింశన్తంత్రవిభాగ ద్వాదశ రూపకాణాం ప్రత్యావృత్త్యాష్టాచత్వారింశదితి వట్న ప్రశ్చుత్తరాపంచశతి
భవత్యాహుతీనాం - ప్రథమయచ్యైకాంత్యయజుషాచాపరా - చమకానువాకై రేకాద శేతి మిళిత్యా నవ
శ్చుత్తరపంచశతి అంతేవసుధాకారాచ- దశాంశ హూమవివ కైకోన సప్తశ్చుత్తరమంత్ర విభాగ ద్వాదశ రూప
కాణాం ప్రత్యావృత్త్యైకోనసప్తశ్చుత్తరశతమితి ద్వే సహస్రే అష్టావింశతిశ్చాహుతయః - ప్రథమచ్యైకాం
త్యయజుషాచాపరాచమకానువాకై రేకాద శేతి పూర్వాభి స్సహాద్వే సహస్రే ఏక చత్వారింశచ్చ - అథరు
దైకాదశిన్యామేవసమగ్రహోమపక్షేతతాపిత్రేధామంత్రవిభాగ ఏకవింశత్యుత్తరశతరూపకాణాం ప్రతిరూప
కం తిస్ర స్త్రిస్రస్సృష్టిత్రీణీత్రీవష్టిశ్చాహుతయో భవంతిసమగ్ర హూమపక్షవివ షోధా మంత్రవిభాగ ఏకవింశ
త్యుత్తరశతరూపకాణాం ప్రతిరూపకం వట్నడితి సప్తశతాని వడ్వింశశ్చాహుతయః సంపూర్ణహూమపక్ష
ఏవషోడశ ఛామంత్రవిభాగ ఏకవింశత్యుత్తరశత రూపకాణాం ప్రతిరూపకం షోడ శే త్యేకసహస్రం నవశతా
ని వట్రింశత్యాహుతయః|| సంపూర్ణ హూమపక్షఏవ అష్టాచత్వారింశన్తంత్రవిభాగ ఏకవింశత్యుత్తరశత
రూపకాణాం ప్రతిరూపకమష్టాచత్వారింశదితి పంచసహస్రాణ్యష్టా శతాన్యష్టాచాహుతయః| సమగ్రహూ
మవికై కొనసప్తశ్చుత్తరశతమంత్రవిభాగ ఏకవింశత్యుత్తర రూపకపంచశతానాం ప్రతిరూపకమేకోన సప్త
శ్చుత్తరశతం మంత్రాణ్యవింశతిసహస్రాణి చత్వారింశతాని ఏకపంచాశ చాహుతయః - సమగ్రహూమ పక్ష
మ సర్వేష్వేకాదశరూపకాచ్చమకస్యభవతి - సర్వత్రచాంతేవసోధాకారాచ|| ఇ రుదైకాదశిన్యాహుతిసం
ఖ్యా || అథమహరుద్రాహుతిసంఖ్యా || తత్రైకవింశత్యుత్తరస్యైకాదశభిగుణ ఏకసహస్రం త్రీణీదకతాని ఏక
త్రింశచ్చ రూపకాభవంతి - అత్రవశతాంశస్త్రయోదశరూపకః - రూపకాణామేకత్రింశదవశిష్యతే - శ
తాంశహూమ పక్షాంగీకారేత్రాపిత్రేధామంత్రవిభాగే శతాంశస్య త్రయోదశ రూపకాణాం ప్రతిరూపకం
తిస్రస్త్రిస్ర ఇత్యేకోన చత్వారింశదాహుతయః | అవశిష్టానామేకత్రింశద్రూపకాణాం కృతే ఆచ్యాభిస్త్రిస్స
భీరుగ్భిః ప్రత్యేక మేకై కేతితిస్రః || అంత్యైః పూర్వోక్తప్రకారము కై స్త్రిభిర్వజుభిః ప్రత్యేకమేకై కేతితి
స్రః | అంత్యైస్త్రిస్సభి ర్వజుభిః ప్రత్యేకమేకవింశతిస్త్రిస్ర ఇతి మిళిత్యా పంచచత్వారింశ దాహుతయః|
చమకానువాకై రేకైకాదశానువాకైకేకాద శేతి పూర్వోక్తాభిస్సహ వట్నంచాశత్ అంతేవసోధాకారాచ||

శతాంశ హోమపక్ష ఏవ యోధామంత్రవిభాగే త్రయోదశరూపకాణాం ప్రతిరూపకం షట్పక్షాదిత్యష్టసప్త తిరాహు
తయః || అవశిష్టై కత్రింశద్రూపకాణాం కృతే ఆద్యాభిస్తిస్సభీరుగ్భిః ప్రత్యేక మేకై కతిస్రః - ఎవం మిళిత్యా
చతురశీతిః పూర్వవచ్చమకానువాక్తై రేకాద శేతి పూర్వోక్తాభిస్సహ పంచనవతిస్తతో వసోధాకారా
చ || పక్షఏవ యోధా మంత్రవిభాగే త్రయోదశరూపకాణాం ప్రతిరూపకం యోడ శేతి ద్వేకతే అష్ట చెత్యా
హుతయః || అవశిష్టై కత్రింశతో రూపకాణాం కృతే పూర్వవచ్చమగ్భి స్తిస్ర అంత్యయజుభిః స్తిస్ర ఇతి వత్ || పూ
ర్వవదేవ చమకానువాక్తై రేకాద శేతి మిళిత్యా ద్వేకతే పంచవింశతిశ్చాంతే వసోధాకారాచ || శతాంశ హోమ
మపక్ష ఏవ అష్టచత్వారింశన్మంత్రవిభాగే త్రయోదశరూపకాణాం ప్రతిరూపక మష్టా చత్వారింశదితి షట్ప
తాని చతుర్వింశత్యా హుతయోభవంతి || అవశిష్టై కత్రింశద్రూపకాణాం కృతే ప్రథమాభి స్తిస్సభీరుగ్భిః
ప్రత్యేక మేకై కతిస్రః - పూర్వోక్త ప్రకార యుక్తై ర్యజుభిః స్తిస్రః పూర్వవచ్చమకానువాక్తై రేకాద శేతి
పూర్వోక్తాభిస్సహైక చత్వారింశదు త్త రాషట్పతాహుతీనాం తతో వసుధారాచ - శతాంశ హోమ పక్ష ఏ
క్తై కొనసప్తత్యుత్తరశతవిభాగే త్రయోదశరూపకాణాం ప్రతిరూపక మేకొన సప్తత్యుత్తరశతమితి ద్వేసహ
స్రై ఏకశతం సప్తనవత్యా హుతయః - అవశిష్టై కత్రింశద్రూపకాణాం కృతే పూర్వవచ్చమగ్భి రుగ్భి స్తి
స్రః అంత్యయజుభిః స్తిస్రః పూర్వవదేవచమకాను వాక్తై రేకాద శేతి మిళిత్యా ద్వేసహస్రై ద్వేచశతే చతుర్ద
శచ - అథ మహారుద్ర ఏవ దశాంశ హోమపక్షే ఏకసహస్రం త్రిణి శతాని ఏకత్రింశచ్చేతి రూపకాణాం దశ
మోంశ ఏక శతం త్రయత్రింశచ్చేతి భవతి - ఏక ఏవ రూపకొవశిష్యతే - అత్రచ త్రేధామంత్ర విభాగే
త్రయస్త్రింశదధికస్యైక శతస్య రూపకాణాం ప్రతిరూపకం త్రిస్త్రిస్త్రి ఆహుతయ ఏకొన చతుశ్చ
త్యా హుతీనాం అత్రచమకాణాం దశాంశో ద్వాదశరూపకోభవతి - తత్ర ప్రతిరూపక మేకాదశాను వాక్తై
కాదనై కాదశమిళిత్యా త్రింశదు త్తరం శతమాహుతయః - ఎతచ్చ పూర్వాభిస్సహ పంచశతాన్యేక త్రిం
శచ్చ || అంతే వసోధాకారా - దశాంశ హోమపక్ష ఏవ యోధామంత్రవిభాగే త్రయస్త్రింశదు త్తరశత రూపకా
ణాం ప్రతిరూపకం షట్పక్షాదిత్యష్టసప్తత్యా హుతయః - చమక ద్వాదశరూపకాణాం పూర్వవచ్చమగ్భి రూప
కమేకాదనై కాద శేతి ద్వాత్రింశదు త్తర మేక శతం - ఎతాశ్చ పూర్వాభిస్సహ నవశ తాని త్రింశచ్చా హుతయః || తతో
వసోధాకారాచ - యోడశమంత్రవిభాగే త్రయస్త్రింశదు త్తరతశ రూపకాణాం ప్రతిరూపకం యోడశ యోడ శేతి ద్వే
సహస్రై ఏక శత మష్టాంశకశ్చా హుతయః - పూర్వవచ్చమక ద్వాదశరూపకాణాం ప్రతిరూపక మేకాదనై
కాద శేతి ద్వాత్రింశచ్చ పూర్వాభిస్సహైతాభి ద్వే సహస్రై ద్వేచశతే షష్టిశ్చా హుతయః - అంతే వసోధాక
రాచ - దశాంశ హోమపక్ష ఏవ యోధా మంత్రవిభాగే త్రయస్త్రింశదు త్తరశత రూపకాణాం ప్రతిరూ
పక మష్టాచత్వారింశదితి షట్పహస్రాణి త్రిణి శతాని చతురశీతిశ్చా హుతయః - పూర్వవచ్చమక ద్వాదశరూప
కాణాం ప్రతిరూపక మేకాదనై కాద శేతి ద్వా త్రింశ దధిక మేక శతం ఎతాశ్చ పూర్వాభి స్సహ షట్పహస్రాణి
పంచశతాని యోడశభవంతి - అంతే వసోధాకారాచ - దశాంశ హోమపక్ష ఏవై కొనసప్తత్యుత్తరమంత్రవిభా
గే త్రయస్త్రింశదు త్తరశత రూపకాణాం ప్రతిరూపక మేకొన శతిశ్చ త మేకొన సప్తత్యుత్తరమిళిత్యా ద్వాదశసహస్రా
ణి సప్తసప్తతిశ్చా హుతయః - పూర్వవచ్చమక ద్వా ద శ రూ ప కా ణాం ప్ర తి రూ ప క మే కా ద
శేతి ఏకశతం ద్వాత్రింశచ్చ పూర్వాభిస్సహైతా ద్వా వింశతసహస్రాణి షట్పతాని నవదభవంతి - అంతే వసోధా
కారాచ - అథ మహారుద్ర ఏవ సమగ్ర హోమపక్షే తత్రాపిత్రేధామంత్రవిభాగే ఏకసహస్రం త్రిణి శతాం స్యేక వింశతి
శ్చేతి రూపకాణాం ప్రతిరూపకం త్రిస్త్రిస్త్రి ఆహుతయ ఇతి త్రిణి సహస్రాణి నవశతాని త్రినవతి శ్చా హుతయో

చమకస్యైకసహస్రం త్రిణిశతాని చతుష్షట్పాహుతయః - అంతేవసోధాకారా || సమగ్రహోమపక్ష ఏవ యో
ధామంత్రవిభాగ చతుదశసహస్రాణి షట్పతాన్యేకచత్వారింశచ్చేతిరూపకాణాంప్రతిరూపకం వట్నుడితి మి
లిత్వాసప్తాశీతి సహస్రాణ్యష్టాశతాని షట్పతాన్యేకచత్వారింశచ్చాహుతయః || చమకస్యైకసహస్రం త్రిణిశతాన్యేకత్రిం
శచ్చేతి రూపకాణాం ప్రతిరూపక మేకాదశేతిమిలిత్వా చతుదశసహస్రాణి షట్పతాన్యేకచత్వారింశచ్చా
హుతయః - ఏతాశ్చ పూవోక్తాభిస్సహ ఏకలక్షం ద్వేసహస్రేచత్వారి శతాన్యేకచత్వారింశచ్చేతి సప్తాశీతి
శ్చాహుతయః || అంతే పంచాశచ్చాహుతయః || చమకస్యైక సహస్రంత్రిణి శతాన్యేకత్రింశచ్చేతి రూపకా
ణాం ప్రతిరూపక మేకాదశైకాదశేతిమిలిత్వా చతుదశసహస్రాణి షట్పతాన్యేకచత్వారింశచ్చాహుతయః |
తతశ్చవసోధాకారా||సమగ్రహోమపక్ష ఏవ అష్టాచత్వారింశన్త్రంత్రివిభాగ చతుదశసహస్రాణి షట్పతాన్యే
కచత్వారింశచ్చేతి రూపకాణాం ప్రతిరూపక మష్టాచత్వారింశత్సప్తలక్షాణి ద్వేసప్తశతాన్యష్ట షష్టిశ్చాహు
తయః - చమకస్యైకసహస్రం త్రిణి శతాన్యేకత్రింశచ్చేతి రూపక మేకాదశేతి మిలిత్వా చతుదశ సహస్రా
ణి షట్పతాన్యేకచత్వారింశచ్చాహుతయః || పూవోక్తాభిస్సహేతాస్సప్తలక్షాణి సప్తదశసహస్రాణిషట్ప
తాన్యేకచత్వారింశచ్చాహుతయః || అంతేవసోధాకారాచ|| సమగ్రహోమపక్ష ఏవైకొనసప్తత్యుత్తరశతమం
త్రవిభాగేచతుదశసహస్రాణిషట్పతాన్యేకచత్వారింశచ్చేతిరూపకాణాంప్రతిరూపక మేకొనసప్తత్యుత్తరశత
మితి మిలిత్వాచతువింశతిలక్షాణిచతుస్సప్తతిసహస్రాణిత్రిణిశతాన్యేకొనత్రింశచ్చాహుతయః|| చమకస్యైక
సహస్రం త్రిణిశతాన్యేకత్రింశచ్చేతి రూపకాణాంప్రతిరూపక మేకాదశైకాదశేతిమిలిత్వాచతుదశసహస్రాణి
షట్పతాన్యేకత్రింశచ్ఛహస్రాణి నవశతాని త్రయోవింశతిశ్చాహుతయః. చమకస్యైకసహస్రం త్రిణిశతాన్యేక
త్రింశచ్చేతి రూపకాణాం ప్రతిరూపక మేకాదశేతి మిలిత్వా చతుదశసహస్రాణి షట్పతాన్యేకచత్వారింశ
చ్చాహుతయః || పూర్వోక్తాభిస్సహేతాష్టట్పంచాశత్సహస్రాణి పంచశతాని చతుష్షష్టిశ్చాహుతయః || అం
తేవసోధాకారాచ || సమగ్రహోమపక్ష ఏవ యోధామంత్రవిభాగ చతుదశసహస్రాణి షట్పతాన్యేకచత్వారి
ంశచ్చేతి రూపకం వట్నుడితిమిలిత్వా సప్తాశీతిసహస్రాణి అష్టాశతాని షట్పతాన్యేకచత్వారింశచ్చాహుతయః - చమ
కస్యైకసహస్రం త్రిణిశతాన్యేకత్రింశచ్చేతి రూపకాణాం ప్రతిరూపక మేకాదశైకాదశేతి మిలిత్వా చతుదశ
శసహస్రాణి షట్పతాన్యేకచత్వారింశచ్చాహుతయః || ఏతాశ్చ పూవోక్తాభిస్సహ ఏకలక్షం ద్వేసహస్రే చత్వారి
శతాని సప్తాశీతిశ్చాహుతయః || అంతేవసోధాకారా || సమగ్రహోమపక్ష ఏవ యోధామంత్రవిభాగచతు
దశసహస్రాణి షట్పతాన్యేకచత్వారింశచ్చేతి రూపకాణాం ప్రతిరూపకం యోడశయోడశేతి మిలిత్వాద్వేలక్షేచ
తు త్రింశత్సహస్రాణి ద్వేశతేషట్పంచాశచ్చాహుతయః || అంతేవసోధాకారా || సమగ్రహోమపక్ష ఏవ అ
ష్టాచత్వారింశన్త్రంత్రి విభాగ చతుదశ సహస్రాణి షట్పతాన్యేకచత్వారింశచ్చేతి రూపకాణాం ప్రతిరూప
క మేకాదశైకాదశేతి మిలిత్వా చతుదశసహస్రాణి షట్పతాన్యేకచత్వారింశచ్చాహుతయః || పూవోక్తా
భిస్సహేతాస్సప్తలక్షాణి సప్తదశసహస్రాణి చత్వారింశతాని నవచాహుతయః|| అంతేవసోధాకారా || సమ
గ్రహోమపక్ష ఏవైకొన సప్తత్యుత్తరశతమంత్ర విభాగే చతుదశ సహస్రాణి షట్పతాన్యేక చత్వారింశచ్చే
తిరూపకాణాం ప్రతిరూపకం ఏకొనసప్తత్యుత్తర శతమితి మిలిత్వా చతువింశతి లక్షాణి చతుస్సప్తతిస
హస్రాణి త్రిణిశతాన్యేకొనవింశత్యాహుతయః || చమకస్యైకసహస్రం త్రిణిశతాన్యేకత్రింశచ్చేతి రూపకా
ణాం ప్రతిరూపక మేకాదశైకాదశేతి మిలిత్వా చతుదశసహస్రాణి నవశతాని సప్తతిశ్చాహుతయః|| తతో
వసోధాకారా|| ఇత్యతిరుద్రాహుతిసంఖ్యా||

—* నమకాదివిభజనజపహోమవిధిః. *

గురులక్షణుశ్చ ద్భ్రష్టోయంయోజ్యశ్చక్త్యాద్యపేక్షయా॥ ఇతినమకరుదైకాదశనీవహాయుగ్రాతి రుద్రేషుమంత్ర
విచ్చేదప్రకార ఆహుతిసంఖ్యా విశేషశ్చ ॥ దశాంశహోమే స్థండిలకుండనిర్మాణవిధిః ॥ తతః స్వల్పసంఖ్యాక
హోమస్థండిలం సమంతతోహస్తమాత్రం ద్విహస్తపరిమితం వాస్తుహోమానుసారేణ కల్పయేత్ ॥ అతికసం
ఖ్యాకహోమేతు కుండంచకల్పయేత్ ॥ తచ్చ నవగ్రహమఖచోక్తప్రకారేణ స్కంధపురాణే నవగ్రహమఖే
కుండంహస్తమాత్ర శమంభవేత్ ॥ చతురశ్రమథోహస్తంయోనివక్త్రంసమేబలం । చతురంగుళవిస్తారామేబ
లాతద్వదుచ్చితా ॥ హస్తంచతుషోకణం అధోహస్తం అధఃభాతమపి హస్తపరిమితం యస్యతతత్తథోక్తం
యోనివక్త్రంవక్ష్యమాణ లక్షణలక్షితా యోనివక్త్రస్య తత్తాదృశ్యేఖలా ॥ మేఖలాప్రమాణమాహ ॥ చతు
రంగుళవిస్తారేత్యాదినా- తద్వదుచ్చితా- గజోష్ఠసదృశీతద్వదాయతాచ్చిద్రసంయుతావతస్సవేషుచింతామ
ణౌ - వితస్తిమాత్రయోనిస్యాన్నట్సుప్తాంగుళి విస్తృతా । కూర్మపృష్ఠోన్నతామధ్యే పాశ్వయోశ్చాంగు
ళాచ్చితా ॥ గజోష్ఠసదృశీతద్వదాయతాచ్చిద్రసంయుతా । ఏతస్సవేషు కుండేషు యోనిలక్షణముచ్యతే॥
మేఖలోపరిసవత్ర అశ్వశ్ఠదళసన్నిభా - వితస్తిమాత్రేతి ॥ ఏతస్యయోనైదైః ఘృకంపట్సుప్తాంగుళివిస్తృ
తేతి - షడంగుళివిస్తృతా సప్తాంగుళివిస్తృతా - తావతివ్యాయామేతికల్ప్యా - తద్వదాయతేత్యనేనదైర్ఘ్య
శ్రమాతాంతరమాహ ॥ డక్టలక్షణలక్షితా ॥ గజోష్ఠసదృశీ అశ్వశ్ఠపత్ర సదృశీవాయో నిర్భవతీస్యధః ॥
ఇమంచయోనిః కుండస్య పశ్చిమదిగ్భాగేమేఖలోపరికార్యా ॥ మంటలక్షణం స్కంధపురాణే ॥ గృహస్యో
త్తరశ్రావేణమంటపంకారయేద్భుధః । రుద్రాయవనభూమావా చతురశ్రముదన్లవమ్ ॥ దశహస్తము
థాష్టావాహస్తాఃకార్యావిధానతః । తస్య వ్యాపాణివత్పారికతవ్యానినిచితజైః ॥ ప్రాగుదక్ష్పివతాంఘూ
మంకారకాతమేద్యన్నోనరః । ప్రాగుస్తరంసమాసాద్య ప్రదేశం మంటపస్యతు ॥ శోభనంకారయేతుండం
యథావల్లక్షణాన్వితం । అథప్రకారాంతరేణకుండనిర్మాణవిధిస్తదైవ ॥ ద్విహస్తవిస్తృతంతద్వచ్చతుర్
స్తాయతంతపునః - లక్షహోమేభవేక్షకుండంయోనివక్త్రం తిమేఖలం - పూర్వపశ్చిమయోహస్తద్వయ
విస్తృతంచక్షిణో త్తయోశ్చమహస్తాయతంచతుహాస్తహితంచతురశ్రంకుండంవిధేయమిత్యధః ॥ యోని
లక్షణంతప్రాగుక్తం ॥ ద్వరంగుళోచ్చితాకార్యాప్రథమామేఖలాబుధైః । త్రిరంగుళోన్నతాకార్యాన్వి
తీయాసముదాహృతా॥ ఉచ్చితావిస్తృతాభ్యంవశ్యతీయాచతురంగుళా ॥ షష్ఠ్యంగుళస్తత్రస్తారఃపూర్వయో
రపివిస్తృతా ॥ పూర్వయోఃద్వితీయత్యతీయమేఖలయోః ॥ చతుహస్తకుండేమంటప్రమాణమాహ ॥ అథా
షోడశహస్తస్యాన్తంటపాచ్చచక్షుత్తుఖి ॥ మాత్స్యేనదీకాంసంగమేచైవసురాశామగ్రతస్తథాసంగమేభూ
మిభాగేవదేవతాధిస్థితేనృప ॥ బహుస్త్విగుణుడాచైవ సాధకంఘామింపరీక్షయేత్ ॥ ఖనన్వైత్రక్రికుండంచ
సుసఖంహస్తమాత్రకం ॥ ద్విగుణంలక్షహోమేచ కొటిహోమేచతుగుణం ॥ యుగ్మశోముత్పిజఃప్రోక్తాః అష్టా
త్రైవేదపారగాః- కందమూలఫలాహారాః దధిక్షీరాశినోపిచ ॥ ఆష్టావృత్తిజగ్మ్యుపలక్షణం ॥ అత్ర ॥ యత్ర క
మాణతివేదనిర్వాహ్యంభవతి- తత్రయావద్భియున్వోచ్చిః కమాణేగేననిర్వాహ్యతి- తత్ర ఋత్విజోన్వణిత ॥
యద్యపిస్వత్వస్యోః ॥ యజమానేనైవకార్యం ॥ తథాపిబహుకర్మకహోమేత్యాగస్యభిన్నకాలత్వేనత్యాగకాల
స్వజ్ఞాతుమశ్యత్యాతోమోశక్రమవీవదేశతాస్సస్మత్పాణిబనియద్రీత్యంవనునసినిధాయేదంయథాచైవత
స్త్వతిస్వత్వవజ్జితాంబహుమాత్రాంస్సువంకృత్వతతస్తంభద్వయోరపి - ఘృతధారాంతథాసక్షగ్రాముప
తిషాతయేత్ అత్ర వసుధారావంత్రాశ్చమకానువాకాః - మంత్రాంతరాణ్యపి ప్రాచుంటే ॥ శాద్రవం

వైష్ణవంశాద్రమైందవం - మహావైష్ణవశాసనంసమ్యక్ శ్లేష్మంశామచపాతయేత్ || ఇతిస్థంఢిలకుండనిర్మాణవిధిః||
అథబోధాయనోక్తపంచాంగరుద్రన్యాసవిధిః || పంచాంగరుద్రశబ్దస్యచాయమధః || పంచప్రకారా
అంగన్యాసాంతిస్త్రీకసపంచాంగరుద్రః - ఏవంషడంగరుద్రః || తత్రీపంచాంగన్యాసేషశిఖాద్యస్వాహం
తమేకత్రింశదంగన్యాసః- ప్రథమః|| మూఢాఢి... తదశాంగన్యాసోద్వితీయ్యః - పాదాదిమూఢాం
తం పంచాంగన్యాసస్త్రీతీయః - గుహ్యదిమస్తకాంతంపంచాంగన్యాసశ్చతుఢః - హృదయాద్యస్త్రీంతంపం
చాంగన్యాసః పంచమః - ఏవంపంచాంగన్యాసః || ప్రజవనాదిసర్వాంగపర్యంతంషడశాంగన్యాసఅః||
అయంచషష్ఠోన్యాసః - పూర్వోక్తపంచప్రకారన్యాససహితః పంచాంగరుద్రః షట్ప్రకారసహితః షడంగ
రుద్రః || అథాతఃపంచాంగరుద్రాణాం న్యాసపూజకజఃహోమాచనాభిషేకవిధింవ్యాఖ్యాన్యామో-
మకూన్యాసఖండవత్ - యాతేరుద్రేతశిఖాయాం- ప్రముంచధన్వనఇత్యస్త్రం- యవితావంతశ్చేతిదిగ్బంధః-
ఓంనమోభగవతేరుద్రాయేతి నమసాఠరంన్యసేత్ || ఓంకారంమూర్ధ్నికవిన్యస్య ముఖేతత్పురుషంన్యసే
త్ - ఈశానంమూర్ధ్నిక - శివః|| హంసహంసేతి || శివః|| ఈశానంమూర్ధ్నికవిన్యస్యే దిత్వస్యాయమధః||
ఏవంకృతేహంసోనామహంసఇతి ప్రసిద్ధస్సదాశివోభవేత్ || త్రాతారమంద్రం త్వంనో అగ్నే - దితువిన్యస్య||
ఏవమేవాత్మనిరాడ్రీకరణంకృత్వా - త్వగస్థిగతైః- జ్వలంతంపశ్యంతు - మనోజ్యోతిరబోధ్యగ్ని-శ్శుభిమంత్యై
ఆత్మరక్షాకథావ్యా || శివసంకల్పగ్ం - హృదయం- పురుషసూక్తగ్ం- రథంకవచం - శతరుద్రీయమిత్వ
స్త్రం- పంచాంగగ్ంసకృజ్జపేత్ - అష్టాంగంప్రణమ్య- అథాత్మానగ్ంఏవం ధ్యాత్వాతతస్సమ్యక్తోదేవయజన
మారభేత్ - ఇతిపంచాంగరుద్రన్యాసవిధిః || అథరుద్రాభిషేకవిధిః || అభిషేకపూజోక్తన్యాసాఅభిస
నుచ్ఛీయంతే- అథాతోరుద్రస్నానాచనాభిషేకవిధిం వ్యాఖ్యాన్యామో- స్థాపయేత్ || ప్రజననేబ్రహ్మ
శ్శివంతు - వాయుస్త్రివ్యంతు || తతోబహిస్సవతో- స్త్రివ్యంతు || సర్వేష్వంగేమ- వ్యంతు || మాగ్ంరతుంతుః
అగ్నిమేవాచిశ్రితఇతి - ఆత్మానం ప్రత్యారాధయేత్ - ఆరాధితోమనుష్యైస్తు - మాంగృహణ మహేశ్వ
గ || త్య్రంబకంయజామహ- ధయేత్ || తత్రమంత్రాః - అగ్నిమేవాచిశ్రిత ఇత్యాదయః || ఏవమంగా
సంస్మృష్ట్వా || అధైవంగంథాదిభిరాత్మానంప్రత్యారాధయేత్ - రుద్రయాషేః జీవాత్మానంస్వశరీరేపి యజే
త్యతః - తత్రావాహనమంత్రః - ఆరాధితఇత్యాది- ఆరాధనవ్యతిరిక్తైతరోపచారేత్రియంబకంయజామ
హాఇత్యయంమంత్రః - అత్రనైవేద్యమపిమానసంపరికల్పయేత్ || ఏవమాత్మయాజనేన తత్ర శివయాజనప్ర
కారమాహ || ఆత్వావహంతు- హవ్యాయశర్వోం || ఇత్యావాహ్య || సంస్థాపితేత్యావాహనం- సద్యో
జాతమిత్వాసనందదాతి || సద్యోజాతాయవైనమోనమిత్వావాహనందదాతి || భవేభవేనా - పాద్యంద
దాతి || భవోద్భవాయ- మనం || వామదేవాయ- అల్లిం- దదాతి || ఆపోహిష్మేత్యాద్యాః || అథాద్భిస్తపక
యతి || భవం దేవంతపకయామి- మహంతం దేవంతపకయామితితపకయిత్వా || జ్యేష్ఠాయనమః- వస్త్రం||
కాతేనైవేద్యంసమపకయామి|| అధైభిమకంత్రోః ష్టాపుష్పేణిదదాతి || భవాయదేవాయనమః- మహాతే
నైవాయనమః || అథాఘోరతనూరుపతిష్ఠతే || అథాస్యాఘోరతనూతిత్యస్యాయమధః || అథపూజోక్త
పూజాసంతగవస్యరుద్రస్యాఘోరతనూఘోకరాదిశరీరాణ్యుపతిష్ఠతే - కేనాఘోరేభ్య ఇత్యాద్యనువాక
తయేణ తేచానువాకాఅగ్నే ప్రదశ్యకయివ్యమాణాఅపిసౌకర్యాధకమత్రలిఖ్యంతే || అఘోరేభ్యఇత్యాదిః
దశంతరకృత్యమాహ || అఘోరస్యహారజ్యేవమూర్ధ్నికకలశేనసంతతంధారాణ్యభిషింజెన్మధునా సపికషా
యపాచెత్సర సేనవా ఆమ్రీరసేనతదభావాదుదకేనవా నమస్తేరుద్రఇత్యేకాదశానువాకానా మగ్నోష్ఠా

ఉత్తమా రాధనే - తస్మాద్ దేవతాః మృత్యుం తతపదం సహస్రకల
 శాభిషేకస్యావ్యుసలక్షణం | ఎత దేవఘమాదిన్నానామ ఉచ్యతే - అతస్తత్సాధుః ధాయాపిపూర్వోక్త పం
 చాంగన్యాసాదికం కార్యం - సవేదాంపారిత్యాది సర్వేషామభిలక్షితనమకావృత్తివివేషాణాంపార
 సనాప్తాత్తరారాధనేనపునరారాధయేత్ - అభిషేకానంతరం దేవంపుకః పూజయేత్ || పునరారాధ
 యేదుత్తరారాధనమితి వారే ఉత్తమా రాధనాభిషేకానంతరం పూజాంపునః పశ్చాదా గాధయేత్ || కుర్వీ
 తేత్యధః || ప్రథమపూజాపేక్షయా నత్వభిషేకాదిమప్రోక్తమిత్యపసంహారః || ఉత్తమా రాధకం - తదేత
 ద్విధానమిత్యుక్తం - అధునా వ్యాధివిమోచనాథాణామభిషేకమణివివేషం దక్షయన్నధికారిభదాభిన్నా
 నిఫలానిదశాయంతి - తేనాభిషేకేనాదకేన అక్షభ్యామిత్యనువాకేల్లింగాభిశ్చా పాదాత్సంపూజ్యాపాపక్ష
 యాథేవ్యాధివిమోచనాథేవితాథేవ శ్రీకామశ్శాంతికామః - పుష్టికామోమోక్షాథేవకుర్యాత్ || ఏవం
 కువకంత్సిద్ధిమాప్నోతి - ఆచార్యానుదక్షిణాందదాతి - దశగావస్సవత్సాస్వణా విభూషితాబువభై కాదశ
 తదల్పవీకాంగాందద్యాదిత్యాహగవాన్సోధాయనః - అక్షిభ్యామిత్యనువాకోరోగప్రతిమాదాన విధేరంత
 దక్షిణతః - ఆపోహిషే త్యాదయశ్చాల్లింగాబువ ఆశ్వలాయన ఘోషశాంతోప్రదక్షిణతాః || ఇతి రుద్రాభి
 షేకవిధిః || అథవమకాంగన్యాసమంత్రాణాం ఋషిదేవతాచ్ఛందాంస్తే || తత్రాక్షణం || యాతే రుద్ర నమస్తు
 త్యాయనమోవః కిరికేభ్యోనున్వంతమయజమానం మనోజ్యోతిర్యమాయస్వాహే త్యేషాం ఆగ్ని రస్తు నహ
 త్యణవే సపాశ్రుశో నీలగ్రీవ ఇతిద్వయోనామోగణస్యేతివైషమవాసాహంసచ్ఛుచివత్వన్నో అగ్నే ఇత్య
 నయోవామదేవః || త్రియంబకంయజామహా ఆనోనియుద్భిరిత్యనయోవకసిష్ఠః || మానస్తోకేనమస్తే అస్తా
 యుధాయనమోశ్వినే నమో అస్తు నీలగ్రీవాయే త్యేషాం భగవానవతత్యధనుః ప్రముంచధన్వన ఇత్యనయో
 నాణరదోయేతీథాణియేఘాతానాంయేపధాంయవీతావంతశ్చేత్యేషాం దేవలః || సవ్యోజాతాది పంచాను
 వాకానాం తామగ్నింనఃపుతనాజితమితి ద్వయోశ్చసాహితీదేవతాగ్ంఉపనిషదోనమోహిరణ్యచాహవ ఇ
 త్యస్య మంచూకో హిరణ్యగభోణయః ప్రాణత ఇత్యనయో హిరణ్యగభోణ మిధువృశుశివతమేత్యస్య దై
 రాజోజాతవేదస ఇత్యస్యాశ్చహగ్నేత్వంపారయాగ్నేత్యనయోరగస్త్యో విశ్వానినో ఇత్యస్యావశుశ్రుతోమానో
 మహంతమిత్యస్యాదేవతాః || ఏవతే రుద్రభాగస్సుగంనః పంధామిత్యనయోరద్భ్యుస్సంభూత ఇత్యనువాకస్య
 బ్రహ్మజ్ఞానం యాతే అగ్న ఇత్యనయో యేషే దేవా అధ్యవోచదిత్యస్యాః కణ్వస్త్రాతార మంద్రముపశ్వాస
 యేత్యనయోగగస్తత్వాయామిత్యస్యాశ్చున శ్చేభోవయం సామేత్యస్యబంధుస్సుబంధు శ్చేతబంధుశ్చేతమిశా
 నమిత్యస్యారాహుగణో రుద్రేత్యస్యా గాధః స్వోనాపుధివీషహీద్యారిత్యనయోమేధాతిథిరబోధ్యగ్నిరిత్య
 స్యాధుగఃఃప్యిరో మూధాణనమిత్యస్యా విరూపోమమాణిత ఇత్యస్యా వాయుజాతవేద ఇత్యస్యా స్వ
 యందూబ్రహ్మహ్మ || యజ్ఞాగ్రత ఇతి సూక్ష్మస్య శివసంకల్పం సహస్రశిషేత్యష్టాదశవస్య సూక్తస్య ప్రజా
 పతిః | యోదశవస్యసచిత్త్యస్య నారాయణః ఆశుశ్శిశాన ఇత్యనువాకస్యాప్రతిః | సత్వమగ్నేరుద్ర ఇత్యను
 వాకస్య హవ్యవాహ ఇత్యాక్షణం || అథ దైవతం || హగ్ంస్సుశ్చుచివదిత్యస్యా సూర్యోమానస్తోకే నమస్తే అ
 స్తాయుధాయయాతే హేతిరిత్యస్య భగవాణ హిరణ్యగభోణయః ప్రాణత ఇతి శంభుస్త్రాతారమిత్యస్యాశ్చు
 శుశాన ఇత్యనువాకస్య దైవశ్చేత్యధ్యాణ బృహస్పతిస్త్రయోదశ్యాః కణ్వస్త్వన్నో అగ్న అబోధ్యగ్నిరగ్నే
 నయయాతే అగ్న ఇత్యగ్నిః || సుగన్మః పంధాం యమాయస్వాహేతి యమోనున్వంతమినిఋణతి స్తత్వాయా
 మితివరుణ ఆనో నియుద్భిరితితాం మనో జ్యోతిర్యమోనిష్ఠాహో మూధాణనం జాతవేదా ఇతి దైశ్వానరో

మమూణీతివమూణదయో లింగోక్తాయజ్ఞాగ్రత ఇతి సూక్తస్య నమస్సహస్రశీషేకల్యస్య సూక్తస్య జగ్భదీ
 జం వ్రుషో నారాయణోవా అద్యస్సంభూత ఇత్యనువాకస్య నారాయణో మహోద్యోతితీ ద్యాఖాపృథివ్యా
 ఉపశ్వాసయేతిరథోదూదుభయశ్చాపశిష్టానాం రుద్రస్త్రియంబకమితి మృత్యుంజయ రుద్ర స్త్యమగ్నేరుద్ర ఇ
 త్యనువాకస్యాగ్నోత్తకౌ రుద్ర ఇతి చైవతం || అథవృందః || శాంసశ్శుచిషదితితై తిరీయకెతిజగతి || మాన
 స్త్రాకెమానో వహంతంతమిశానం త్వమగ్నే రుద్రమీధుష్వ మేతిజగత్యోః || సద్యోజాశమితిబృహతీ || హిరణ్య
 గభోక జాతవేదసె తావగ్నివనాకమగ్నేత్వంపారయ విశ్వానినః పృతనాజితంత్రా తాగంత్యంనశ్శుగన్నల
 నున్వంతం తత్వాయామి ఆనోనియ్యురస్తై రుద్రామనోజ్యోతిరబోధి మూఢాకనంమమూణితే జాతవేదా
 యజ్ఞాగ్రత ఇతి సూక్తం సహస్రశీషేకల్యతాశ్వలాయన మతేచాపస్తంబానుమతా స్తిసోద్యుస్సంఘాత ఇ
 త్యాశుశ్శుశాన ఇతి సూక్త మాశ్వలాయన పారె బ్రహ్మజిజ్ఞాన ముపశ్వాసయాగ్నేనయ ఇత్యేతా స్త్రిష్ట్యసో మి
 ధుష్వమేతి పంచపదా స్త్రిష్ట్యవ జగతిశానస్సవకవిద్యానామిత్త్యనువాకౌవయంసో స్యోనా పృథివీద్యోతి
 గాయత్ర్యోయా తెఅగ్న ఇత్యతిశక్వరీ || అథశిష్టారుచోశష్ట్యభో యా తెరుద్రాఘో రే ఇతి స్వరాడనుష్టువ ||
 శిష్టానియజాంసి || ఇతిచ్ఛంఠః || ఇతి నమకాంగన్యాస మంత్రాణా వృషి దేవతావృందాంసి || అథనమకాం

—* అథ నమకాంగన్యాసమంత్రాః *—

గన్యాసమంత్రాః || యా తెరుద్రేతి శిఖాయామస్మిన్మ హే యా తె హేతిరిత్యపబాహ్వాః || ఉపబాహుమక
 ణిబంధోపరిభాగః || యేతీథాకనీతిచహస్తయోః- యేథూతానామితి గుహ్యే- జాతవేదస ఇత్యగ్నేత్వం పా
 తయేతి విశ్వానిన ఇతి పృతనాజితమిత్యేతైరపా నేమానోమహంతమిత్యూక్తోః || యంతావంత స్వేతిః స్వంధః ||
 ఇతి దిగ్బంధసహిత నమకన్యాసః || తత్ర ఓన్నమో భగవతే రుద్రాయేతి నమసాగ్రంన్యసేత్ || ఇతి శ్వా
 యతే || అస్యాయషేకోఢః || నమసాగ్రంన్యసేత్ || పఠిత్వా నమసాగ్రంన్యసేత్ || అథాన్యో
 ఢః || నమసాగ్రంన్యసేత్ || పూర్వోక్తమేకమంత్రం వక్ష్యమాణప్రకారేణ నమోంతంన్యసేత్ || శద్యథా
 ఓంమూర్ధ్నేన్యనమ ఇత్యాది || యంపాతాభ్యాంనమ ఇత్యంతంన్యసేత్ | అథాపరః ప్రకారః || ఇత్యేభిరక్షయైః-
 క్రమేణ చూఢాకాంతం తత్తన్నదేనన్యసేదితి || శంస్పృశేదితి | అత్ర వాయంక్రమః || పూర్వోక్తదిగ్బంధన్యాససహ
 తన్యాసం విధాయ- ఓంనమోభగవతే రుద్రాయేత్యుచ్చార్యప్రణమ్య మూర్ధ్నేన్యనమ ఇత్యాదిన్యాసం తాకు
 ర్వాత్ || అయంద్వితీయోన్యాసః || అథాన్యోన్యాసః || సద్యోజాతమితి వాదయోః- వాసుదేవాయనమ ఇత్యారు
 మధ్యే || అథోరేభ్య ఇతి శ్చందయే- తత్పరుషాయేతి ముఖే- ఈశాన ఇతి హంసశాంతి మూర్ధ్నేన్య- ఇతి
 తృతీయోన్యాసః || అథసంపుటం కుర్వీత్ || ముద్రితాంజలిప్రదకకానం సంపుటికరణం || తచ్చవక్ష్యమాణం చైవంకు
 ర్వాత్ || త్రాతారమంద్రం త్వన్నో అగ్నే స్యోనాపృథివీతి | ఇతి సంపుటికరణమంత్రాః || అథేంద్రాదివ మసాగ్ర-
 రః || అత్రాపి పూర్వోక్తామంత్రాయేకగ్రహ్యః || సంపుటికరణేన మసాగ్రే చంద్రాది ప్రకాశికాగ్రహ్యః ||
 ఇతిపూర్వోక్తావర మంత్రాగ్రాహ్య ఇతి నియమః || అథగుహ్యోర్భిషంత్రణం || అయమేవ చతుర్థోన్యాసః ||
 మనోజ్యోతిరితి గుహ్యే- అబోభ్యగ్నిరిత్యుకశే- మూఢాకనమితి హృదయే- మమూణీతిముఖే- జాతవేదా
 ఇతి శిరసి- ఇతి చతుర్థోన్యాసః || ఇకమేవ గుహ్యోర్భిషంత్రేణ ఇత్యాస్త్ర రయో చితా వ్యపదిశ్యతే || ప్రవచం
 శివ సంకల్పన్యాసః || తత్ర శివ సంకల్ప సూక్తం || యజ్ఞాగ్రతో దూరముపైతి శైవం జ్యోతి కేకం తస్మై మనశ్శివ సంక
 ల్పమస్తు || యోకం కం ధ్యవసో- యదపూజకం- తస్మై మనశ్శివ || యస్మిన్దైవముఖచేతో యస్తాన్న తస్మై మ
 నశ్శివ సంకల్పం స్తు మునేం భూతం- యేన ముఖ్యోజ్ఞం మస్తు || యస్మిన్ కముచః- యస్మిన్ క్షీణగం- తస్మై మనః-

మస్తు || సుషారథి-హృస్పృతివంత-స్తు || ఇత్యేశత్సూక్తం పరిత్వాహృదయా యనమ ఇతిహృదయే || సహస్ర
శీషేతి సూక్తం పరిత్వా శిరసేస్వాహేతి శిరసి || ఎతచ్చ సూక్తం గణపాలామ ప్రకరణేదశితం || తచ్చాప్టా
దశచణం షోడశచణం వా || ఉత్తరనారాయణం || అద్యుస్సంఘాత ఇత్యాది || అనేన సూక్తేన శిఖాయై వవట్ || అ
థా ప్రతిరథం || ఆశుశుశాన ఇత్యాది || ఆనేనక వచాయహం || ఇతికవచం || అథ శతరుద్రయం || త్వమగ్నేరు
ద్రస్తవమగ్నేరుద్ర ఇత్యనువాకౌ || అనేనాస్త్రీయపథిత్యస్త్రం || ఇః శివసంకల్పాదిన్యాసః || అయంపంచ
మోన్యాసః || అథవక్త్యమాణమంత్రైరష్టాంగం ప్రణామః || అథాభిషేకేష్యోన్యాసః || సచాభిషేక విధానవి
వ ప్రాక్ప్రపంచితః || ఎవం న్యాసవిధిం కృత్వా తతో యజనమారభేత్ | యజనంజపఃపూజా హోమశ్చ || అథ
నమకస్యాషాద్యభిధియ్యతే | త్రపూవణమముక దేశే అముక కాలే నమకజపం రుద్రజపం రుద్రైకాదశినీజపం
మహారుద్ర జపం వాకరిష్యే || తథానమకాఽష్టవ్యతమేనాభిషేకం వాకరిష్య ఇతి సంకల్పయేత్ || పరశ్రేషి
తశ్చేత్తతగ్రిమ్యామీత్యభిలపేత్ || తతశ్చాంగన్యాసానంతర మాషాదిజానీయాత్ || తద్యథా || అథ నమ
కానువాకానా మృషీ దేవతాచ్ఛం దాంస్యపక్రమిష్యామో నమస్తేరుద్రయా తెరుద్రైత్యనయోః కాశ్యపోయా
త ఇమరిత్యస్యాతేయో యామీతి ద్వయోగౌతమో ధూమ్రోవాధ్యవోచ దిత్వస్యాః కణ్వ అసాయస్తామ్ర
ఇతిద్వయోః కశోమరుర్వా - నమో అస్తు నీలగ్రీవాయ యాతే హేతిరితి తృతీయ పంచమ వష్టాష్టమాను
వాకానాం నవమానువాకే నమోవః కిరికెభ్య ఇతి యావన్తానస్తాకే పరిణో రుద్రస్యే త్యేషాం భగవాణ
తృతీయానువాకస్య దేవోవా నవమానువాకే శిష్టస్యాగ్నిః ప్రముంచ ధన్వన ఇతి తిస్రః || సహస్రాణి సహస్ర
శేత్యాసాం నారదో ద్వితీయానువాకస్య సహస్రాణి సహస్రశ ఇతిచతస్రూణాం చ దువాణసాః || సప్త
మానువాకస్యసోమః || ద్రాపెఅంధసోవికిరి దేత్యనయోః పులస్త్యో యాతేరుద్ర శివేత్యస్యాస్సుకంద ఇమాగ్ం
రుద్రాయేతి ద్వయోర్మాకం దేయో మానోమహాంత ఇత్యస్యా దేవ రాజో రాత్ర ఇత్యస్యా వైయ్యోక్షా మీ
ధుష్టమేత్యస్యా వై రాజో యవృక్షే త్యారభ్యాసమాసై దేవల ఇత్యుగ్రీవయః || అథ దేవతాః || అసో యస్తామ్ర
ఇతి ద్వయోరాదిత్య రుద్రౌ యాతేరుద్రైత్యస్యాస్సుకంద రూపీరుద్రోమానోమహాంతమిత్వస్యా నందీశ్వరాత్మ
కో రుద్రోయాత ఇత్యధ్యవోచన్నమో అస్తు నీలగ్రీవాయేత్యాసాం చతుర్థ పంచమ వష్టానువాకానాం ఆ
రాత్రేషిధుష్టమేతి ద్వయోశ్చ శంభుర్యాస్త ఇతి తిస్రూణామవ్ష మానువాకస్య నవమానువాకే నమోవః
కిరికెభ్య ఇత్యతః ప్రాక్ మానస్తాకే పరిణయ ఇత్యేతేషాం భగవానవశిష్టానాం రుద్ర ఇతి దేవతాః || అథచ్ఛం
దాంసి || అసాయస్తామ్ర ఇత్యస్యద్రాపే అంధస ఇత్యస్యచాస్తారపజ్జీరసోయోవసపణతీతి వట్ట దాజగతీ ||
ఇమారుద్రాయేతిచతస్రోజగతి అరాత్ర ఇతి తిస్రస్త్రిమ్బుభో మీధుష్టమేతి పంచపదాత్రిష్టవ్ మహాబృహతీ
అవశిష్టాబుచోనుష్టభో యాతేరుద్రేతి స్వరాట్ || త్రివృదనుష్టబధ్యవోచ ఇత్యనుష్టవ్ త్రివృద్వాశిష్టా
నియజూంషి || తత్రాపరో విశేషోద్వితీయాద్వష్టానువాకేషు అత్ర క్రమేణ మహా గాయత్రీ బృహత్యుష్ణి గితిప్ర
థమద్వితీయాత్పతీయేషు తతోద్వయోమహావిరాణ్మహాపజ్జీరత్రద్వయోమహానుష్టవ్ || ఇతిచ్ఛందాంసి ||
ఇతివిశేషతో నమస్కుర్యాదితి || అథసామాన్యతస్సకలస్యాపి నమకసముదాయస్యాగ్నికాండాంతఃపాతిత్వాద
గ్నిఋషిః || రుద్రో దేవతా || మహావిరాట్చందః || అథవాభగవాణ్ఋషిః - శంభు దేవతా - ఛందోమహావిరా దేవ-
అథవమక నమకానువాకానామగ్నికాండఋషిః - ఆద్యా గాయత్రీ - అగ్నావిష్ణవేశిష్టంయజుః యాజాదయోన్నా
దివిశేషా దేవతాః || జపేవినియోగః || హోమేక్రియమాణే వినియోగ ఇతివాచ్యం || అథ త్రైతిరీయశాఖానుసా
రేణ నమకానువాకాః ప్రబృశ్యంతే - నమస్తేరుద్ర - నమో హిరణ్యబాహవే నమస్సహమానా యేత్యాదయ

శ్చమకానువాకాః అగ్నావిష్ణుశైవ్యమిత్యాదయ ఏకాదశః । అథ నమకేచావాంతర వాక్యానాం ప్రయో
గః ॥ భాస్కరాదివినిదికష్ట భాష్యద్యష్ట్యాభిధాస్యతే । నమకాశ్రితమంత్రాణాం ప్రయోగః ఫలగోచరః ॥
నమస్తేరుద్రాత్సాస్యః పునశ్చరణసిద్ధయే । ప్రాజాపత్యంచరిత్వైకం జపేత్ మంత్రమముంతతః । ఏకాదశ
సహస్రాణి తస్మిన్కాలే నిరంతరం । ప్రదక్షిణనమస్కారౌ కుర్యాదీశస్యమంత్రతః ॥ నిరంతరమితి నిత్యకర్తా
విరుద్ధ- నిశేధాదివ్యతిరీక్తవకాలిత్యథః ॥ మంత్రతః ఇతి నమస్తేరుద్రమన్యవ ఇత్యనేనైవమంత్రేణ ప్రతిదినం
ప్రదక్షిణనమస్కారౌ జపావిరోధికాలే పంచాష్టావష్టావింశతిరష్టోత్తరశతంవా కుర్వీతేత్యథః ॥ ఎవంచ
కృత పునశ్చరణాభవతి ॥ ఎతచ్చ కర్మహవిష్యాశినా కతకవ్యం ॥ హవిష్యాశిష్వంచోత్తర మంత్రేచాపి స
మానం - తథానిత్యకర్మాదికమపి పునశ్చరణ సిద్ధస్య దక్షిణామూతిక సన్నిధౌ ॥ ఏకాదశ సహస్రాణాం
జపాత్సవాఘనాశనం । తతోలక్షజపాత్సప్త జన్మవాపప్రణశ్యతి ॥ తత్ర గృహ్యవిధానైవ స్థాపయిత్వా
హుతాశనం । పాయసంశ్రవయిత్వాజ్యయుక్తంతజ్జుహుయాద్ధుః ॥ దశాంశసంఖ్యయాపశ్చా త్సత్సాదేవం
ప్రపశ్యతి ॥ తత్రైతి దక్షిణామూతిక సన్నిధౌ ॥ సకతోరత్నిమాత్రేణ కుండంకృత్వాధవావకం । సంస్థా
ప్యజుహుయాల్లక్షం కాపిలైవైవసపిఠా ॥ గాణాపత్యంసలభతే మంత్రేణానెననువ్రత । అథైతదచాయా
రాజాలస్యతేఫలముత్రమం ॥ పునశ్చరణసిద్ధేవ శుచినాప్యగ్రజన్మనా । కారయేదచనంలింగ తతోలింగ
స్యదక్షిణే ॥ అగ్నికుండంనిఖాయాధమథిత్వాగ్నింసధాయచ । అగ్నివత్స్యాపయేత్తత్ర సపిఠావ్యంచ తండు
లాక ॥ శమీసమిధిత్యేతత్ప్రత్యేకంజుహుయాద్ధుః । సహస్రాణ్యత్రతత్సంఖ్యా జపోదేవస్యసన్నిధౌ ॥ దే
వాలయేస్యతత్సంఖ్యాః ప్రదక్షిణవక్రియాః । తాండవంతనుయాదీక సమీపేవానమసకృతిః ॥ భవేత్తస్యైవ
పునతస్సహస్రాక్షకసంఖ్యయా । ఎతైశ్చకమభిస్తస్య ప్రసన్నోభగవాన్భవేత్ । ఆకణకృష్టేధనుషిజ్వలం
తీం దేవీమిషంభాస్వతిసందధానం । ధ్యాయేన్య హేళంమహనీయవేషం విద్యాయుతంయోధతనుం యువా
నం ॥ ఇతినమస్తేరుద్రమన్యవ ఇత్యస్యప్రయోగః ॥ అథయాత ఇషురిత్యస్యప్రయోగః ॥ దినానిద్వాదశైవముం
పక్వభోజీజపేన్మనుం । అనిషిద్ధేషుకాలేషు పునశ్చరణసిద్ధయే ॥ వినియోగ్యంభవేద్యోగ్యస్తత స్తస్మిన్నకామనా ।
తిలతండులసంవిశ్రం పావకంబుజకేసరం ॥ ఏకాదశ సహస్రాణి జుహుయాదన్నసిద్ధయే । రాజారాష్ట్ర
సముత్పన్న దుభిక్షుస్యోపశాంతయే ॥ కారయేద్విప్రవశ్యేణ హివామంలక్షణసంఖ్యయా । స్వాగ్నోహవిస్త్ర
చరుం గుడయుక్తవమిశ్రితం ॥ ధ్యాయేద్దేవంసస్మితం స్యందనస్థం దేవ్యాసాధకం లేజసా దీప్యమానం ।
ఇష్విష్వాసాలంకృతాభ్యాం కరాభ్యాం శూగాకాం మూయమానంసురౌఘైః ॥ ఇతియాత ఇషురిత్యస్యప్ర
యోగః ॥ వాసరక్రితయంయావన్నింశరజవాత్పరంనిత్యం మూవిరోధేన పునశ్చరణవాన్భవేత్ ॥ తతః ప్రయో
గయోగ్యస్యాద్యధానాశాంతికమణా । గోష్టేహస్తమితంకుండం నిర్మాయాధహుతాశనం ॥ మథిత్వాత్ర
సంస్థాప్య జుహుయాదయుతాహుతీః । వైకంఠ అవాణాగన్సమిధోమధుసపిఠా ॥ అక్రాస్తధాహవిః
పోక్తాగవాంశాంకకమణి ॥ సమిత్సుయామధూకస్యసపి మోవాం జనద్రవైః । అథాపరఃప్రకారోయం
గవాంవైశాంతికమణి ॥ కలశేతథకజంపాథః కృత్వాగ్నింధాదివాసితం । విప్రవర్యాజ్జపిత్వాధ మంత్రంలక్షే
ణసంయుతం ॥ పోక్షుయద్వాభవేచ్ఛాంతిస్సవాఠిష్ట నిమాదనే ॥ స్థైరానవంచంద్రకళావతంసం గంగాధ
రం శైలసుతాసహాయం । త్రిలోచనంభస్మభుజంగభూషణం ధ్యాయేత్పశూనాంపశిమిశితారం ॥ ఇతి యాతే
రుద్రస్యప్రయోగః ॥ అథయావిషుంశివేనవచసత్సత్సయోః ప్రయోగః ॥ ఎతేరుగ్ద్వయమంత్రౌ ॥ నిరంతరం
జపేత్మంత్రం దినానామేకవింశతిం ॥ పునశ్చరణమేవంస్యాత్ప్రయోగాహాన్సతోభవేత్ । అకాలమరణా

ద్రాజ్యంసౌఖ్యమాపాదయ్యదిమహీపతిశ్చాంతికర్మకారయేక్షుద్విజన్తనా||రుగ్భ్యాంద్వాభ్యాంతిలప్రహీగో
 ధూమయవకల్పితం | హవిఃప్రజుహుయాలలక్షం వాసరేష్యకవింశతా || అకాలమరణంజాతం సాధ్వసం శాం
 తిమృచ్ఛతి || తత్రతిలాక్ సతీసంభవే సముచ్ఛయః || అలాభేవికల్పః || సాంగ్రామికెన వపుషాప్రవిరాజమా
 నం దృష్ట్వాపురత్రయతృణానిచమంబహాసం | దైత్యాకదిధతుమవతేశ్వర చాపపాణిం ధ్యామెక్షురారి
 మమరౌఘరథాధిరూఢం || ఇతియామిషుంశివేనవచసేత్యనయోః ప్రయోగః || అథాధ్యవోచదిత్యస్య ప్రయో
 గః || ఆధకృత్రచందరిత్వార్థ వాసరాన్పంచసంయతః | శాకమూలయవాన్నాశీ దివాశిష్ట నిరంతరం ||
 జపస్పృశ్చరణకృత్ప్రియోగే ధప్రయోజయేత్ | రక్షా పురస్కరం రాజా కారయం శ్చిరజీవితం || కార
 యేద్విధినాకర్మ వక్ష్యమాణంద్విజన్తనా | శ్వేతసర్వపదూర్వాగ్ర యవైస్తండులమశ్రితైః | ఆజ్యసిక్తై
 రాత్తనోగ్న మధ్యేతీవాచకయేద్దుతం | నిత్యంపంచసహస్రాష్ట్ర సహస్రగణనాన్వితం || తిలై గుణడపయో
 భ్యాంచ మిశ్రేణచరుణాపునః | హోమశ్చాష్టసహస్రంస్యా చ్చిరాయుజాణయతేన్యప || దక్షిణాంశక్తితో
 దద్యాదాదావంతేత్రకర్మణి || దక్షిణామిత్యాది || అత్రాస్తికకర్మణి ఆచావంతేద దక్షిణాముత్తమాం
 మధ్యమాం కనిష్ఠాంవాశక్తితోదద్యా దిదమేవ పూవోకైమవక్ష్యమాణేహవ కర్మసుశక్తితో దక్షిణా
 దానం || కర్మాంతవీవ || అత్రత్వార్చ్య దక్షిణాదానంచగ్రేవక్ష్యతే || అథాపరఃప్రయోగోయం ప్రత్యే
 కంప్రథమాక్రమాత్ || కాపాకసబీజలవణ సిద్ధాథాకనమునామునా | ఏకాదశచధాన్యాని అభిమంత్రశుచి
 స్వయం || గమ్యాశాంసజకయిత్వైకాం దిత్వన్యానుప్రతిక్షిపేత్ | రక్షఃప్రభృతిభూతేభ్యో ముచ్యతే నా
 త్రసంశయః ||

—* అథగభకరోగనాశవిధిః *—

అథాన్యోగభకరోగస్యచాశాయపోచ్యతేవిధిః || సహస్రకృత్వోమనునాశతకృత్వోభవాపునః | అభిమం
 త్కృత్రఫలంసవ్యగ్గంధంపయసినిక్షిపేత్ || క్షాధయిత్వాతతశ్చాగ్నోహోమంకుర్యాద్విధానతః | తత్రసంఖ్యా
 భవేదష్టాసహస్రాణిశతానిచ || శేషంకెచిత్ప్రియోగశ్చరోగవంప్రణశ్యతి | చంద్రాధకమాళిం కాలా
 రింవ్యాళయజ్ఞోపవీతినం || జ్వలత్పావకసంయుక్తంధ్యాయేద్దేవంత్రిలోచనమ్ || ఇత్యధ్యవోచదిత్యస్యప్రయో
 గః || ఆసాయస్తామో ఆసాయోవసపాతీత్యనయోః ప్రయోగః || అత్రాపిరుగ్స్వయమేకచణః || కృచ్ఛిమే
 కంచ రేతువకంతశ్షోడశవాసరాక్ || నిరంతరంజపేన్మంత్రంనిత్యకర్మావిరోధిని || కాలేహవిష్యభుగ్భు
 త్వాపునశ్చరణసిద్ధయే | అచావృష్టిభయేఘోరేనముత్పన్నేసమంతతః - అనేకవిధినారుద్రం పూజయేద్భా
 సురాత్మకమ్ | పురశ్చరణసంసిద్ధౌపంచస్వయశతాష్టిజాక్ | కణకంతకరభ్రాజ భూషోష్ఠీ షాంఘకై
 శ్చుభైః || పూజయేత్తానధోకర్మణతేకుర్యువృష్టిచాధనమ్ | కర్మణోపక్రమోవాస్యాత్తత్సమాప్తికృతా
 ద్విభే || హవీంషీ వాయుసంతత్రతండులాశ్చకీలాయవాః | నైత్యమిధశ్చాపిభవేయుస్తండులాదయః |
 మధ్యక్తావాఘృతాక్తానాదుగ్ధాక్తాస్సమిధఃపునః | ఏతైస్సహస్రాణిహోమస్తేమతేషుపృథక్పృథక్ || సంశతి
 ర్వాసహస్రాణి జుహుయాత్పాయసాదినా | పంచానాంతుజపేదేశ్చత్వారోజుహుయుద్విజాః || ఏకాద
 శదినైస్సాధ్యుఖిలంకవవృష్టిదమ్ | ఏకాంతికమలేరక్తకమలైః పూజయేద్రమ్ || సహస్రాణ్యుఖు
 ప్పాణీసకృజ్జప్తాభిమంత్రితమ్ | దేవమావాహ్యమాతాండ మైకైకేనాథపూజయేత్ | కర్మకాలేచా
 న్యచేతాః కర్మకుర్వాద్భృదీతమ్ || యదిస్థలితచిత్తస్యాదుపస్పృశ్యతదారవిమ్ | నిరీశ్యపునరాసీతప్రా
 యశ్చిత్తీయత్యేథా | ఆసమాపైరిగ్నిరక్షాకతవ్యవంకృతేతతః | అవసానదినేదేవోమహావృష్టిం ప్రముం

చతి || అరాపరః ప్రయోగోయం రః ప్రీణనకౌహతి | వైతనైః కుసుమైశ్చామ అముతంస్యాత్తధార
 విమ్ || జపెత్థిత్వాపరిత్యైతత్సంధ్యయోరుభయోరపి | నవనాసరసిష్పాద్యంప్రయోగమపరంవిదుః || కంఠద
 ఘ్నజలేస్థిత్యాజలపూణాంజలౌరఃమ్ || ధ్యాయన్జపెత్ప్రీతిదినం మంత్రపుష్పసహస్రకమ్ | ఏవంకృతేమ
 నఃకామందదాత్యావసరంరవిః || బంధూకకుసుమైఃకుర్వాన్తద్వక్త్రంయోవకైహావిః - హోమసంఖ్యాభవే
 త్తత్రసహస్రాణ్యేకవింశతిః || జాతిస్మిరోభవేదేవంచతుర్వేదకులేజః | మండలాంతరగతంహిరణ్మయంభ్రా
 జమానవపుష్పంశుచిస్త్రితం || చండదీధిశిమఖండవిద్యుతిం చింతయెన్మునిజనేనసేవితం | ఇత్యసాయస్తామ్రా
 సాయోవసపఠితీత్యనయోః ప్రయోగః - నమోఅస్తునీలగ్రీవాయేత్యస్యప్రయోగః || ఆలయేపశ్చిమద్వారే
 మహేశస్య సమీపతః || జపిత్వాదివసాన్పంచసతతంసంకతస్తతః | సమంశతోరత్తిమాత్రే కుండేతు మధి
 తానలమ్ || సంస్థాప్యవిధివత్తత్రసమారభ్యున్నేదినే | సహస్రంజుహుయాదరగ్రాపుష్పైశ్చశదనావధి || నివే
 దయెద్దశదినం దేవాయఘృతపాయసమ్ | పురశ్చరణమేవంస్యాత్ప్రయుంజీతతతోమనుం || పుత్రకామః పు
 రారాతేరాలయవోతగోష్ఠకే | నదీతీరేథవాకమక వక్ష్యమాణంసమాచరేత్ || నదీతీరేచగోష్ఠేచ దేవ
 మావాహయెద్భుటే | ఈశస్యపశ్చిమేభాగే సంస్థాప్యవిధినానలం || శమీసమిద్భిరరాగ్రాభిశ్చధ్యాజ్యమధు
 నాభ్యశమ్ | ఏకాదశసహస్రాణిహోమః కాలః ధిఃపునః || దినానిత్రీణివాపంచకాలేనాస్తికాదినేదినే | అ
 ష్టాసహస్రాణ్యధంవా శతాన్యష్టాపివేశితుః || పంకెరుహణి శిరసి విన్యసేత్తత్ర భావతః | శమీపత్రాణి
 తావంతి విన్యసేదీశమూర్ధని || ఏవంకృత్వాత్రదివసేచాహ్మణామృష్పసంఖ్యయా | శతంవా భోజయెద్ర
 వ్యందద్యాద్భూరిస్వశక్తితః || ఏకాదశద్విజాన్రుద్ర రూపాంతస్సంపూజ్యభోజయేత్ | తేభ్యశ్చదక్షిణాం
 దద్యాదాచార్యాయవిశేషతః || ఆచార్య దక్షిణాభూస్యాదుప్రబీజాతుతన్త్రితిః | నవారత్నిప్రమాణేన దం
 డేనాష్టశతాత్తికా || దినేదినే పాదనిష్క మేమతస్మైవినిదిశేత్ | నిమాణయకుండలేనేనతస్త్వావనివే
 దయేత్ || దద్యాత్తస్మై కాంస్యపాత్ర మేకాగారేవ మేవహి | ఏవంకృతే మహారుద్రః పుత్రశ్చస్మై
 ప్రయచ్ఛతి || వషణుధ్యేభవేత్వంచ సప్తజన్తానుగంభలమ్ | యావచ్ఛదపీణాభూమిస్తావత్సంతతినంతతిః||
 శరచ్ఛంద్రప్రకాశేన వపుషాశీతలద్యుతిం | ధ్యాయెత్సిహక్రసనాసీనముమయాసహితం శిషమ్ || ఇతినమోఅ
 స్తునీలగ్రీవాయేత్యస్య ప్రయోగః || అథప్రముంచధన్వనశ్చత్వాదీనాంప్రయోగః || అయంచత్రిచః || ఏకొమం
 త్రః || కృచ్ఛ్రమేకంచరిత్వాదౌజపేన్నవమవాసరాక | ఏవంకృతేభవేత్సిద్ధిఃపురశ్చరణకమణా || మహి
 త్పాలేరాజధానీయుద్ధకాలేనమాగతే | అభిమంత్యోత్ప్రీచేనాథ జుహుయాత్కుశకంటకమ్ || *

ప్రముంచధన్వన స్త్వమిత్యాది తిస్మాణాం రుచాంచారదముషిః - అనుష్టుప్తందః - శ్రీరుద్రోదేవతా||
 ధ్యానం || దీప్యద్భూసగరకొటిప్రకాశంసదీప్తదహనమూర్ధానం | భీషణసుజంగభూషణాధ్యంధ్యాయే
 ద్వివిధాయుధురుద్రం|| ఇతి ఏకంకృచ్ఛ్రంచరిత్వానవదినానిజపేత్|| సిద్ధిస్సాగ్యత్ || రాత్రౌ యుద్ధకాలేకుశ
 కాండైః సహస్రంజుహుయాత్ || ఆయుధానిచాభిమంత్యోదద్యాత్ || సవశత్రవఃపలాయంతే||౧౧ -
 యాతేహేతిమీధుష్టమేత్యాది తిస్మాణాం రుచాం రుద్రముషిః || అనుష్టుప్తందః - రుద్రవేదేవతా||
 ధ్యానం || ప్రణమదమరకొటిమాళిమాలాకుసుమరజోరుణపాదపద్మయుగ్లం | అనవరత మనుస్మగైర్భవా
 న్న్యాసహజగతాంపితరంపినాకపాణిం || ఇతి పురశ్చరణం పూర్వవత్ | రాజావిజయం కాంక్షతేచెత్సజ
 యతి || హిమామాచ్యజపాచ్య || ఏతాభిస్సహస్రగుణజపః || త్రైలేన ఏకాదశశతసహస్రదీప మారోప్య రా
 త్రౌ రాజ్ఞిప్రత్యాసన్నే రాజానంవినాసెనానీః పురోగచ్ఛేత్||శత్రుసేనాభగ్నాగచ్ఛతి|| నశ్యతిచ|అన్యదపి||

శత్రోద్విజః శ్చిచ్ఛత్యుగరచతుష్పధేదేవాలయై వాశంకుంశతసహస్రాభి మంత్రితం నిఖాయగచ్ఛేత్ || సంవత్స
రాన్నగరంవశ్యత || శ్రీవేదవ్యాసాక్తచమస్కృత రష్యత్రీ పత్యతాం || నమస్తేఅస్తుభగవన్విశ్వేశ్వరాయ
మహాదేవాయ త్రిమంబకాయ త్రిపురాంతకాయ - శ్రీకృష్ణహాదేవాయ నమః || ౧౫ || - ఇతి ప్రథమోనుచాకః ||
న మోహిరవ్యచాహవర్తతి ద్విక్షీయీసువాః స్య || పంచూకఋషిః మహాగాయత్రీచ్ఛందః || రుద్రోదేవతా ||
ధ్యానం || ముక్తాలంకృతసర్వాంగ మింద్రగంగాధరంహరమ్ | ధ్యాయేత్కల్పతరోమూలై నుభాసీకంస
హేలమయా || ఇతి ఏకకృచ్ఛ్రీచరి త్వాచతుర్థోజీసన్మహాదేవదేవాలయై అష్టసహస్రం జపేత్ || ఏకమేవమం
త్రంజపక అష్టసహస్రప్రదక్షిణానికుర్వాత్ || తతో దేవమారాధ్య ఏకాదశ రుద్ర రూపాక బ్రాహ్మణాక
భోజయేత్ - వణకచతుష్టయంవశేకతుకామః సలాశాశ్శ్చనాహూగణ దైకంకతానాం సమిద్ధిరయం
లింజుహుయాత్ || శ్రీకామఃకుసుమసౌగంధిక కాశ వాలాశా నామయంతంజుహుయాత్ || మేధాకామఃకా
పిలఘృతాభ్యక్తానిపలాశేకనుమాసి అముతంజుహుయాత్ - శ్రుజయహామోజవాపుష్పాజ్యేకాదశ సహ
స్రంజుహుయాత్ || శ్రుజయహామోజవాపుష్పాజ్యేకాదశ సహస్రం జుహుయాత్ || అష్టసహస్రం సప్తదశక
లేన దేవమనులిప్యశత్రు రామగ్రహణపూర్వకం అష్టసహస్రం జపేత్ || ఏకాదశదినా చ్ఛత్రోః శరణం
స్యాత్ || - నమస్సహమానేశ్వస్య త్మక్షీయీసువాకస్య || రుద్రఋషిః - బృహతీచ్ఛందః | రుద్రోదేవతా || ధ్యా
నం || పంచవింశతీనమోకసౌమా యోరకృతశేవః || సమావృతోచాలకైశ్చశ్చభిశ్చాతి మనోహరైః | గర్వ
ద్భిరగ్రతోద్వైక్విరాతవపురీశ్వరః || ఏవంచూహోమహాతేవాస్యధ్యాయోజగతాంగురుః | కృచ్ఛ్రీచరిత్వా
పంచసహస్రం జపేత్ - కృతపురీశ్వరణోభవతి || రాష్ట్రీవ్యాధౌ సుప్రసిద్ధై రేకాదశభిశ్చాంతింకారయేత్ -
పంచజుహుయః పంచజపేయః || ఏకాబ్రహ్మ || త్రిలోచనంధ్యాత్వా తే తిలాన్నై రేకాదశ సహస్రంజు
హుయః || ప్రతిమంత్రంవమస్కృత్యః రాష్ట్రీవ్యాధిర్నశ్యతి || బాహునరోగే తిలమిశ్రపిష్యాపూషై రేకాద
శసహస్రంహావయేత్ || వ్యాధితో వామాగణంజు దైర్ఘ్యసహస్రంజుహుయాత్ || స్మశానాగ్నానశ్చష్టక
మిద్భిశ్చతసహస్రంహావయేత్ || నగరచ్యాధిర్నశ్యతి || మహారోగైః ప్రత్యేకమష్టసహస్రం జుహుయాత్ ||
నమత్రవ్యాధిసీఘోఽశ్శయనువాకస్య || దూర్వాసఋషిః - ఉష్ణీచ్ఛందః - శంభుదేవతా || ధ్యానం || భసోత్త
ద్మా శ్చితసర్వాంగం జటామకుటపండితం | ధ్యాయేత్ప్రీతింవృషాచూఢంగణేశ్వరయంతంహారం || ఇతి ఏక
కృచ్ఛ్రీచరిత్వా వసహస్రం జపేత్ || తతో దేవాలయేమంత్రంజపేత్సేవాష్టసహస్ర ప్రవక్షిణాని కుర్వాత్ ||
కృతపురీశ్వరణోభవతి || షట్కృత్యాధౌస్వగృహేంత్రిమాత్రంకుండంభాత్పాగ్నికూఢాః - తస్యపుస్తాకై
దికాంకృత్వాతంశువెష్టితంకుంభంవెదికాయాంస్యస్య - అనేనానువాకేన దేవమావాహ్యంగంధపుష్ప వాయుసక
పూణర సృత్యగీతవాద్యై దేవమారాధయేత్ || ఏకాదశదినాఃక్షిత్వా || ప్రథమదిశేనిత్యకమాకం తె ప్ర
తినమస్కారమాజ్యేనజుహుయాత్ || తత్సన్నిధావేకంశరికృత్వోజపేత్ || తతః పుశ్చోనిత్యంకృత్వాః
లాజదూవావ్రవీహీయవై రాజ్యాకై జుహుయాత్ || ప్రతినమస్కారమేకాదశకృత్వోనువాః జప్యః || ఏ
వం త్రిణిదినా మధుసపిషోజుహుయాత్ || తతో దినద్వయమశ్వతౌ వామాగణసమిద్భిజుహుయాత్ || త
తస్త్రిదినముదయప్రభృతి ఆవశ్యకావిరోధేన నిరంతరం జపేత్ || ఏకాదశదినే అష్టసహస్ర కమలైః ప్రతి
వమస్కారం దేవమారాధయేత్ || తతో గౌరీమారాధ్య బ్రాహ్మణాం స్తపకయిత్వా త్తయవ్యాధి మోచ
నం || రాజాకారయితాచేదష్టసహస్రం తదధికామష్టశతం వానిష్కంవద్యాత్ || ఇత రేష్టసహస్రం తదధికం

పంచశతానివహంవాదయ్యః ॥ ప్రతిదినం చైకైకనివహంధేనుందయ్యః దేవమంతే కుంభజలెనాభిషించెత్పో
క్షయిత్వాక్షయివ్యాధివికనశ్యతి ॥ దేవప్రసాదాద్దీర్ఘాయుభవతి ॥ మోహాంధఃస్వాగ్నో ప్రతినమసాగర
మాజ్యేనాష్టసహస్రంజుహుయాత్ ॥ మోహానశ్యతి ॥ కుష్టవ్యాధిరామశ్యవమేవవిధిః ॥ జపిద్వావ్యాధ
యోవినశ్యంతి ॥ జ్వరేసన్నిపాతేనాభిమాత్రజలేస్థిత్యా సహస్రం పద్మాన్యనువాకేన దేవాణాప్రక్షిపేత్ ॥
శేషేణపూజాకతవ్యా ॥ జ్వరస్నిపాతా వినశ్యంతి ॥ నమోభవాయచ - నమోజ్యేష్ఠాయచేత్యనువాక
ద్వయస్య రుద్రఋషిః - మహావిరాట్చందః - రుద్రోదేవతా - ధ్యానం ॥ గారీకరాంబుజశ్శస్త్రస్వకా
శైలశరాసనమ్ | ఇమహస్తం వృషారూఢం నరనారీ తనుంస్మరేత్ ॥ ఇతి త్రిరాత్రంచరుభోజీ ఏకాద
శతినానిరంతరంజపేత్ ॥ కృతపురశ్చరణోభవతి ॥ శ్వేతైః పద్మైః ప్రతినమసాగరమచయేత్ ॥ శ్రీ
మాన్భవతి ॥ రాజ్ఞో జన్త నక్షత్రే అశ్వత్థసమిధాం దధ్యక్తానాం ఏకవింశతి సహస్రం జుహుయాత్ ॥ దూ
ర్వా సహస్రంచ రాజ్ఞామాయువధతే ॥ యుద్ధేశత్రాప్రత్యాసన్నై మహానసాగ్నో అపరరాత్రో సోపదం
శం దధి ఘృతమన్నం ప్రతి నమసాగరం అనువాకే నైకాదశకృత్వో హుత్వా హుతశేషం పరసేనామధ్యే
ఽకిరేత్ ॥ పరసేనానష్టోభవతి ॥ అసేనాయుధానిచ స్పృష్ట్యాసహస్రకృత్వోజపేత్ - తైర్ముద్ధంకుర్యాత్ ॥
అప్రతిహతోభవతి ॥ అసేనభోజ్యమన్నచుభిమంత్యృభక్షయేత్ ॥ విషమప్యశ్యతంభవతి ॥ పుశ్యకాషస్యో
దుంబరసమిద్భిరధ్యక్తాభిః ప్రతినమసాగరమష్టసహస్రంజుహుయాత్ ॥ నమసాగరగణితైః కలశైరేకాద
శకృత్వోభిమంత్యృస్త్రియమభిషించెత్ ॥ అసేనమంత్రే దేవస్యాభిషించేత్ | సప్రఘటికా జపెత్ప్రదక్షిణం చ
కుర్యాత్ ॥ అసేనహవ్యంఽష్టంవాభిమంత్యృపతిప్రాశయేత్ ॥ అసేనశమిపత్రైః చుల్యాం ప్రతినమసాగర
మేకాదశకృత్వోజుహుయాత్ ॥ రుద్రసమఃపుత్రోభవతి ॥ అసేనపాయసంస్పృష్ట్యాజప్త్యాదేవాయ నివేద
యేత్ ॥ శంకరోభవేత్ - అసేనతంతూనభిమంత్యృగభిణీహనైబంధయేత్ - గభరతౌభవతి ॥ అసే
నకుమారంగ్రహగ్రస్తంస్పృష్ట్యాజప్త్యాసిద్ధోభవతి ॥ రాత్రావసేనశిఖాంబధ్యాస్వాపయేత్ ॥ కుమార
గ్రహభయంనస్యాత్ ॥ నమోదుమ్దుభ్యాయచేత్యనువాకస్య ॥ హేమకొశానలఋషిః ॥ పజ్జీశ్చందః ॥ రుద్రో
దేవతా ॥ ధ్యానం ॥ జటాభిలంబమానాభివృత్త్యం తమభయప్రదం ॥ దేవంశుచిస్త్రితంధ్యాయేద్వాఘ్నీ
చమకపరివృతం ॥ అస్యపురశ్చరణమేకముపవాసంకృత్వాష్టశతం జపేత్ ॥ ఔదుంబరాశ్వత్థప్లక్ష్యన్యగ్రాధ
సమిధామష్టసహస్రం జుహుయాత్ - మేధావీభవతి ॥ ఆగోగ్యకామిభూదిరై దధిస్సుతాకైష్ట సహ
స్రంజుహుయాత్ ॥ దూర్వాంకురైఃపంచసహస్రమిత్యన్యే ॥ శ్రీకామః శ్వేతకమలైరధ్యక్తైః పంచాశత్స
హస్రైః అపూమైరాహుతిమాత్రైరష్టసహస్రంజుహుయాత్ ॥ తదస్వయంచాలక్ష్మీర్నశ్యతి ॥ వశ్యకామః
కాపాకసబీజై మధ్వక్తై రముతంజుహుయాత్ ॥ పశుకామోమహాదేవాలయే ఎతమనువాక మష్టసహ
స్రంజపేత్ ॥ ప్రదక్షిణంచకుర్యాదనువాకమేతంజపక గవాంప్రదక్షిణంకుర్యాత్ ॥ పుత్రకామః పలాశసమి
ద్భిగుణధ్వక్తై రముతం ॥ ఔదుంబరశమిసమిధాంధ్యక్తానాంఅష్ట సహస్రంజుహుయాత్ ॥ విద్యాధీప
లాశాశ్వత్థ సమిద్భిచుణధ్వక్తాభి రాజ్యాక్తై రిత్యన్యే ॥ శతసహస్రంజుహుయాత్ ॥ దూర్వాకాండైరా
యుష్కామః ॥ ముక్తికావ ఎతమనువాకంజపకచాంద్రాయణంచరిత్వా అతశ్చరుభోజీఏకవింశతి సహస్రంజ
పిత్వాశతః ప్రదక్షిణంపంచసహస్రంజపఃకార్కః ॥ పంచసహస్రనమసాగరాః ॥ తతః ప్రదక్షిణంసర్వాంగప్ర
దక్షిణం - తతః శివస్నిధౌ పలాశాశ్వత్థసమిధాంధ్యక్తానాంఅక్షత్రయంజుహుయాత్ ॥ ముక్తిభవతి. రా

ర వెమజ్జనానాచాంధవాశ్చివపురేరమంతే || — నమస్సోమాయచెత్యది - ప్రభృదతేచైత్యంతమేకొమంత్రః ||
 అస్యమంత్రస్య పూర్వవన్తహాకొశానలఋషిః || పఙ్క్తిఃఛందః - రుద్రోదేవతా-ధ్యానం || వినాకపాణిం
 భూతేశముద్యత్సూర్యాయుతప్రభమ్ || భూషితంభుజగైర్యోయెతగంరెకాలంకపదినమ్ || ఇతి అస్య
 పురశ్చణం క్రమం చశతంజపః - చాంత్రాయణ మమావాస్యాయాంకుర్యాత్ || శత్రుజయ కామః-
 శత్రుంఖాదిరరూపంకృత్వాఘటజలేదేవమావాహ్య శమీసమిచ్ఛిచ్ఛిదాలిరుధిరాక్రాభిశ్శతసహస్రంహోమాః-
 యథాశక్తిః ప్రాచ్ఛోజయేత్ || రాజాతు - అనేనచాహ్మజైఃజపంకారయేత్ || ఆజ్యహృతీశ్చహావయేత్ | యా
 వదిచ్ఛతి తావదాజ్యంసిద్ధ్యతి || — నమోవఃకిరికెభ్యఇత్యస్యమంత్రస్య || రుద్రఋషిః - జగతీచ్ఛందః- రుద్రో
 దేవతా - ధ్యానం || విశ్వతోవనిపాదాబ్జం విశ్వతోషీశిరోముఖమ్ | జ్వలంతం విశ్వమావృత్య తేజోరా
 శింశివంస్మరేత్ || ఇతి అస్యపురశ్చరణంపరాకంకృత్వావింశతినహస్రంజపేత్ | మంత్రోశోధనాథం గురు
 సన్నిధౌఅష్టసహస్రంజపేత్ || సిద్ధోభవతి || దక్షిణాయాతిశన్నిధౌతిలానాం శతసహస్రంజపయాత్ ||
 సువణంలభతే || అపానూగఽవేణుబీజయవానాంశతసహస్రంజపయాత్ || సువణంముత్పశ్యతే || —
 కన్యాకామో గల్ఫీలమయీం కన్యాం కృత్వా తాంస్పృష్ట్వా పంచాశత్సహస్రం జపేత్ జిహ్వాయాద్వా ||
 కన్యాంలభతే || పద్మోత్పల కుముదానాం శతి సహస్రం జపయాత్ || శ్రీమాన్భవతి || వంశం
 కురాణామష్టసహస్రంజపయాత్ - యక్ష రాక్షసభూతాదిభ్యో భయంనశ్యతి || — అంగ్యవిల్వఫలానాంఅ
 యుతంజపయాత్సువణంసహస్రంలభతే || శమీసమిధాందధ్యక్తానాం అయుతంజపయాత్పుత్రం లభతే ||
 శ్వేతవచాంపలాథం చూణీకృత్య రజిత పాత్రేనిధాయ కపిలాఘృతేనాలోడ్యస్పృష్ట్వా మంత్రమయుతంజ
 ప్త్వా పిబేత్సమహాకవిభవతి - ఔదుంబర సమిధాం దధ్యక్తానామయుతంజపయాత్సహామేధావీభవతి || —
 ద్రాపేఅంధసస్పతే ఇత్యుచః పులహఋషిః || అనుష్టుప్ఛందః || రుద్రోదేవతా || ధ్యానం || ఆగుల్ఫాసితకంచు
 కీధమరుచిస్త్రిగ్ధోల్లసచ్ఛేకర | శ్వేలీకుండలితశ్రవాస్సతిలకొ ధంధంక్వణన్నుపురః || శ్రీమాన్మమలదంతప
 ఙ్క్తికిరణైశ్శ్వేతాయమానాననో ధ్యేయోభైరవ వేషభూషితతను దేవోమ్మదాసి పతిః || ఇతి || అస్యపురశ్చర
 ణమేకోపవాసః || అయుతంజపః || కపిలాజ్యేనాయుతం జపయ్యాత్సిద్ధోభవతి || జ్వరసన్నిపాతే తస్యశిరో
 భాగే దూర్వాణాం పంచ సహస్రం జపయాత్ || జ్వరాన్ముక్తోభవతి || వైకంకతసమిధామయుతంజపయ
 యాదభిచారానభవంతి || తిలలాజానామయుతం జపయ్యాత్సర్వేభ్యోభూతేభ్యోభయంనభవతి || ఆవదిమం
 త్రంజపేత్సత్రై ద్వాఆపదోముక్తోభవతి || యాతేరుద్రశివాతనూశ్చివేత్యస్య మంత్రస్య సగంధోనావఋషిః ||
 అనుష్టుప్ఛందః || సగంధరుద్రోదేవతా || ధ్యానం || తప్తచామీకరప్రఖ్యం శక్తిపాణిపదాననం | మయూర్వా
 వాహనారూఢం సగంధరూపం శివంస్మరేత్ || ఇతి || అస్య పురశ్చర్యా || అష్టశతం ప్రాణాయామాక
 పంచసహస్రం జపేత్ సిద్ధోభవతి || తృతీయేమాసి దూవాణామయుతం జపయ్యా ద్గర్భరక్షా భవతి ||
 ఇమాగ్ంరుద్రాయతపసే కపదినఇతి || మృదానోరుద్ర ఇతి రుద్వయమేకొమంత్రః || మాండవ్యఋషిః ||
 జగతీచ్ఛందః || రుద్రోదేవతా || రుద్వ్యతిరిక్తపక్షేమంత్రోద్వా || అనుష్టుప్ఛంద్యే || ధ్యానం || దివ్యసింహాసనా
 రూఢం స్థూయమానం మహాషిఃభిః || ప్రసన్నవదనంధ్యాయే శ్శోకంనోహాఙ్కధారిణం || ఇతి || అస్య
 పురశ్చరణంకృత్రంచరిత్వా సహస్రం జపేత్ | మంత్రద్వయం కృత్రపఠ్యంతం నవ సహస్రం జపేత్ || సరర
 శాంతయే దూవాణాభిరయుతం జపయాత్ || తత్రవిశేషః || అనూవాస్యాయాం చతుష్పథేగ్నిమాధాయ

దధిధారయాష్టసహస్రం జుహుయాత్ || గవాశ్వాదీనాం శాంతిభజనమ్ || గంధోదకపూరితకుంభం స్పృష్ట్యా
సహస్రం జపేత్ || తేన గవాశ్వాదీన్ప్రీక్షయేత్ || శాంతిభజనమ్ || నవంజలం సహస్రకృత్వోభిమంత్యైవా
యయేచ్ఛాంతిభజనమ్ || మానోమహాంతమిష్యస్య - దేవరాతఋషిః - జగతీచ్ఛందః - రుద్రో దేవతా || ధ్యానం ||
చాలేదుషకుటం దేవం తరుణాదిస్యోగ్రహం || ధ్యాయేన్నందిశ్వరాకాం గణైశ్చరసమాప్తం || ఇతి ||
అస్య పురశ్చర్యా || ఉపవాసత్రయం కృత్వా పంచసహస్రం జపేత్ || తిలాశ్చతాపామాగణాః అజ్యస్తి కై ర
ప్తసహస్రం హునేత్ || చాలవృద్ధాదీనాం శాంతిభజనమ్ || ప్రతీసంవత్సరమాదానస్యంతః పురే అనేనా
యుతం హునేత్ || రాజాసామాత్మోవధకతే || మానస్తోకాశ్చస్యరుచః || రుద్రఋషిః - జగతీచ్ఛందః - రు
ద్రో దేవతా || ధ్యానం || దధానమేకాదవిభక్తదేహం కాం లాం విసద్ధృఢికప్రకాశం || తేజోఽభింశూలివ
మిందమాళిం విచితయేదత్ర సదైవరుద్రం || ఇతి || అత్ర పురశ్చర్యా || ఏకం కృత్వోచరిత్వా ఉదంబరవా
త్రేగవ్యసపికరానీయ సహస్రకృత్వోభి మంత్ర్యస్వాగ్నౌ మధితాగ్నౌవా మంత్రేణాత్ సహస్రం జుహుయా
త్ || తతో వ్యాహృతీహుకత్వాజ్యశేవం పిచేత్ || వ్రాశ్శీయాత్ || ఏవం త్రిరాతం కృత్వా సిద్ధోభవతి ||
అయుషామస్త్రీలానామయుతం జుహుయాత్ || శ్వేతపణాకాయుత హోమాచ్ఛ్రీమాన్భవతి || దూవాక
ణావయుతం జుహుయాచ్ఛతాయుభజనమ్ || దశవాలస్తావింశతిర్వాశతంవా అష్టావింశతి శతంవా సహస్రం
వాలపరిమితాన్వాకలశాకజలపూణాకా స్పృష్ట్యాప్రతీకలశమభిమంత్యై ప్రయచ్ఛేత్ప్రీక్షయేద్వా - అగ
దోభవతి || అపమృత్యుశాంతికాషః అహమాగణసమిద్భిః అష్టసహస్రం జుహుయాత్ || ఉన్నతక్షత్రేలము
షాకాపః తిలానావయుతం జుహుయాత్ - శ్వేతపద్మాయుత హోమాచ్ఛ్రీమాన్భవతి || దూర్వాణోప
యుతహోమాచ్ఛిరంజీవీభవతి || సర్వసారమిదం గుహ్యం వితం పాపహరణం || నిత్యమష్టసహస్రమష్టశతం
వాజపేత్ || మహాపాతకైరుపపాతకైశ్చముచ్యతే || పలాశసమిధాంసహస్రం జుహుయాత్ || మోఢాప
భవతి || అస్యమంత్రస్యజపాదేవ సర్వవ్యాధయోనశ్యంతి || మంత్రేణానేనాసాధ్యంకార్యంనాస్తి || సర్వా
ధకాసాధకౌయంమంత్రః || సంక్షేపతోవినియోగ ఉక్తః || ఆరాతైగోఘ్నైత్యస్యమంత్రస్య - అలీఋషిః -
ప్రశ్నప్రగతీవాచ్ఛందః || శంభుదేవతా - ధ్యానం || కువాణంసన్నిధౌ దేవ్యాః దేవమానంకతాండకమ్ హు
తాశనియనంధ్యాయేత్తప్రకాంచనసన్నిభమ్ || ఇత్యుపాసనముపోష్య త్రిరాత్రంజపేత్ || అయు
షామస్త్రీలమున్నతక్షత్రేసపికాసహస్రం హుత్వాసహస్రంజపేచ్ఛతాయుభజనమ్ || ఏకం సర్వకలప్రేమా
వాకుర్యాదార్ద్రాయాం దూవాకపామాగణశమితిలానాం ప్రత్యేకమష్టసహస్రం జుహుయాచ్ఛతాయుభజనమ్ ||
శుభ్రితండులై రప్తసహస్రం జుహుయాచ్ఛ్రీమాన్భవతి || పశ్చిమద్వారాశివాలయే కేవ సమిషోష్టసహస్రం
పపెద్దీఘాకాయుభజనమ్ || స్తుపీశ్రుతంగతకసదమిత్యస్యమంత్రస్య || వ్యాఘ్రీఋషిః || ప్రస్తుచ్ఛందః - శం
భుదేవతా - ధ్యానం || ఉద్యచ్ఛాసకరకొటిప్రకాశనిలయమఃభీషణమ్ || భీతిహాభయ విరదంధ్యా
యేద్రుద్రంశికారవతంసంఃకృతి అస్యపురశ్చర్యా || ఏకరాత్రముపోష్య త్రిరాత్రంజపేత్ || వైకంకలసమిధాంత్రే
లాభ్యక్తానాం అయుతం సహస్రం వాజుహుయాత్ || సర్వేశత్రయంపలాయంతే || అష్టసహస్రం జపేత్ - సర్వ
వ్యాధిశాంతిర్భవతి || పరిణోరుద్రస్య హౌతికృణక్తిత్యస్యమంత్రస్య రుద్రఋషిః - రుద్రో దేవతా - త్రిష్టు
చ్ఛందః - ధ్యానమ్ || గజవమాకవృతతనుంస్ఫుత్ప్రీహాగణోజ్వమ్ || సర్వపాపహరంధ్యాయే దేవం కుం
భాభవనమ్ || ఇతి కృత్వోచరిత్వానవసహస్రం జపేత్ || కృతపురశ్చరణోభవతి || పుత్రకామః పశ్చిమద్వారా

రేశివాలయేపలాశఖాదిరాశాంచదధిమధుఘృతాక్తానాకుయుతంజుహుయాద్దంపతీ పూర్వేద్యుశ్చరుభోజనా
స్యాతాం - కుంభంనిధాయభగవంత మావాహ్యనవసహస్రం జపిత్వాభిషేచయేత్ || ఎకైకాహంబ్రాహ్మ
ణానప్యసహస్రవస్తశతమేకాదశాంతంజుహుయాత్ || హేమాశుశక్తౌపశ్చిమద్వారే శివాలయే అయుతంజ
పేత్ || ప్రదక్షిణంకుర్వంశ్చాంతంజపేత్ || ఏకవింశతినందీక్షిత్వా ప్రతిదినంజపేత్ - అష్టశతప్రదక్షిణం
కుర్యాత్ - ధామి=కంపుత్రంలభతే - మిధుష్టమేత్యస్యమంత్రస్య || వైరాజయుషిః - అనుష్టుప్చందః-
మహాదేవోదేవతా - ధ్యానమ్ || మంగళాయతనందేవం యువానమతిసుందరమ్ | ధ్యాయేద్వనజరాకార
మాగచ్ఛంతంపినాకినమ్ || ఇతి అస్యపురశ్చరణ మేకరాత్రముపోవ్యపంచ సహస్రం జపేత్సిద్ధిభవతి || అ
థనా శ్చేత్యప్రాణనాశేవా ఆజ్యేనాష్టసహస్రంజుహుయాత్ || హోమాశక్తౌచతుగుణంజపేత్ || వికిరీ
దేత్యస్యమంత్రస్య || పులహయుషిః || అనుష్టుప్చందః || రుద్రోదేవతా || ప్రసన్నవదనంసామ్యంరచితోద్వా
హమండలమ్ || అబయాసహితంధ్యాయేత్సురసంఘైరభిష్టుతమ్ || ఇతి ధ్యానం || త్రిరాత్రచరుభోజీ జపన్నష్టస
హస్రంప్రదక్షిణంకుర్యాత్సిద్ధోభవతి || మహాజనవిరోధేఅష్టసహస్ర తిలహేమామేనసంప్రతిపత్తిభవతి || సభాజయ
కామఃకపిలాఘృతాశ్చక్రాభిరపామాగ=సమిద్భీర్వస్తసహస్రంజుహుయాత్ || భయే - అహంసమిషే స్వాగ్ని
మాధాయ కపిలాఘృతేనాష్టసహస్రంజుహుయాత్ || అభయంభవతి || సహస్రాణి సహస్రధాచాహువో
రిత్యస్యమంగ్రస్య || నారదయుషిః || రుద్రోదేవతా || అనుష్టుప్చందః || ధ్యానం || సర్వపాపహరండే
వంసర్వాభరణభూషిణమ్ | సర్వాయుధవరంధ్యాయే త్సవ=లోకమహేశ్వరమ్ || ఇతి అస్య పురశ్చరణా
యపంచసహస్రజపః || శాల్మలీవైకంకతసమిద్భీర్వస్తసహస్రం జుహుయాదుపద్రవానశ్యంతి || అపమృత్యు
జయకామః శాల్మలీకమృదమాదాయలింగంకృత్వా దేవమావాహ్యసంపూజ్యదోణేవ పయసాఃపింఛేత్తతో
దేవముద్వాస్యమృదమాదాయ నచ్యాంప్రక్షిప్తేత్త తస్త్రీరెచ్ఛాగ్నిముపసమాధాయాజ్యేనాష్టసహస్రంజు
హుయాదపమృత్యుర్నశ్యతి || మహాంతంపంచానంగచ్ఛేత్ అష్టశ్చోద్ధస్తాధిమంత్య్రీస్వేహృదయే విలిప్యగ
చ్ఛేత్ || మహాశత్రుకోపోపహతాచాంతత్సంఘో ఆజ్యేనాష్టసహస్రంజుహుయాత్ || కుకుటచూంసేన
బలిముపహరేత్ప్రసన్నోభవతి || క్షేత్రపాలకవినాయక వీరభద్రాదీనాంకోపేనైవచైవంహేమామంబలిందద్యా
క్షైచప్రసన్నాభవంతి || ఇతివశమానువాకః || సహస్రాణిసహస్రశోయేఇత్యస్య చత్రసయుచః || ఏకామం
త్రః - అ్యూమావా=సయుషిః - అనుష్టుప్చందః - రుద్రోదేవతా - ధ్యానం || దంష్ట్రాకరాశవదనంజ్వల
జ్వలవమూఢ=జమ్ | బిభ్రాణంత్రీశిఖండీస్తంధ్యాయేద్భుజగభూషణమ్ || వ్యాధాకల్పావిషమనయనా వి
ద్రుమాతాంమభాసో జాయామిశ్రాజటిలశిరసశ్చంద్ర రేఖావతంసాః | నిత్యాం దానియతలలితాస్సిద్ధక
ల్మాషకంతాదేవారుద్రాధ్యత=రశవ సైభవిష్యంతిభక్తాః || ఇతి సహస్రాణిసహస్రశితి దశవ=ఇతి దశావ
తారసంక్షామంత్రాః - తేధనూంవ్యవతతజ్యోతిపాథ=యంతే | తేషాంసహస్రయోజనేఇతిసర్వత్రాప్య
నుషజ్యతే || ఆవ్యంతయారుపదిష్టత్వాన్మన్మవతేనాంమంత్రాణాంసాకాంక్షత్వాత్ || పారాయణ గ్రహ
చాధ్యయనవజం || అన్యత్రజపాదావనువంగమిచ్ఛంతి || తేషాంచతుషో=చాంద్రాయణంవరిత్వాపంచస
హస్రంజపేత్సిద్ధోభవతి || శాల్మలీవైకంకతానాంశతసహస్రహేమామాచ్ఛత్రవః పలాయంతే || దూర్వాణాం
ఘృతాక్తానాష్టసహస్రంజుహుయాత్పరాభి చారదోషానశ్యంతి || షష్టసహస్రంజపేత్సవ= వ్యాధిశాంతి
భవతి || యెవృక్షేష్విత్యాదీనాంవణ్ణాంరుచాం || దేవలయుషిః - అనుష్టుప్చందః - రుద్రోదేవతా - ధ్యా
నప్రయోగాదికం పూర్వవత్ - విశేషోపి || రుతుగమనకాలే కాపిలపయసా అష్టసహస్రం హుత్వాగచ్ఛే

ధామికరి పుత్రోభవతి || మతాంతరే - యేపథాంపథిరక్షయితి ఋగ్వయమేకొమంత్రః - ఆస్యపూర్వ
వత్ప్రియోగః - ఆస్యదేవతాఋషిః - అనుష్టుప్భండః రుద్రోదేవతా - నమోరుద్రేభ్య ఇతి త్రీణియజుగ్ం
ష్యేకొమంత్రః ఆస్యదేవతాఋషిః - అనుష్టుప్భండః - రుద్రోదేవతా || ధ్యానం || వృషాధిరూఢం దేవ
శంసర్వలోకైకకారణం || ధ్యాయేద్భ్రహ్మాదిభిస్తుత్యం పావతీసహితంశివమ్ || ఇతి ఆస్యపుగర్భరణమేకొ
పవాసంకృత్వా ఏక రాత్రం జపేత్సిద్ధోభవతి || యంయంకామంకామయతేతంతముద్దిశ్యతి రాత్రం జపేత్సిద్ధ్యతి ||
ఎతద్వజుస్త్రయం సమస్తం వ్యస్తం || వ్యస్తజపంయదియథాకామఫలప్రదమ్ || పురశ్చర్యానంతరంకృచ్ఛద్వ
యంచరిత్వా ఏకాదశసహస్రం జపేత్ || తత్సవణంపశ్చిమద్వారశివాలయేకతవ్యం || నమోరుద్రేభ్యోయే
పృథివ్యాంయేషామన్నమిషవస్త్రిభ్యోయేంతరిక్షేయేషాంవాతఇషవస్తైభ్యోయేదివియేషాం వషణమిషవస్తైభ్య
ఇత్యాద్యనుషః - ఆస్యరుద్రసముదాయస్యకేవలజపమాత్రేణ సర్వసిద్ధిభవతి - త్రివణంస్నాయా జపేత్స
పంచమహాపాతకాత్పూతోభవతి ||

ఇతి రుద్రోకల్పంసమాప్తమ్.

—* వ్యరుష సూక్తవిధిరంచ్యతే *—

అగ్నికార్యంజపవిధిస్తోత్రంచైవతదాత్మకం | కుర్యాద్యథోక్తవిధినాప్రాజ్ఞుఖిశ్చుద్ధమానసః || ప్రథ
మాంవిన్యసేద్వామే ద్వితీయాం దక్షిణేకరే | తృతీయాంవామపాదేతు చతుర్థీం దక్షిణేతిథా || పంచమీం
వామజానాతు షష్ఠీంవై దక్షిణేతథా | సప్తమీంవామకట్యాంతు దక్షిణాయాంతథావ్యమీం || నవమీంనాభి
మధ్యేతు దశమీం హృదివిన్యసేత్ | ఏకాదశీంకంఠదేశే ద్వాదశీంవామచాహుకే || త్రయోదశీం దక్షిణేవ
ముఖమధ్యేచతుదశీం | అక్షోఃపంచదశీంచైవ షోడశీం మూర్ధ్నికవిన్యసేత్ || ఏవంన్యాసవిధిం కృత్వా
పశ్చాద్ధోమంసమాచరేత్ || హోమంసమాచరేదిత్యుపలక్షణం || తస్మాజ్జప పూజాయాం హోమేచాయమే
వన్యాసప్రకారః || ఏవంన్యాసవిధింకృత్వా పంచాంగానిసమాచరేత్ || బ్రాహ్మణోస్యేత్యాదికాభీరుగ్భిఃపం
చాంగకల్పనా || బ్రాహ్మణోస్యముఖ మాసీదిత్యాద్యాం పంచఋచః పంచాంగన్యాసే గ్రాహ్యః || ఆశ్వలా
యనపాతక్రమయుక్తాః || హృదయం శిరశ్చిఖాకవచమస్త్రంచేతి పంచాంగాని || బ్రాహ్మణోస్యముఖమిక్యూ
చంపతిత్వా హృదయా యనవఇతి హృదయే || చంద్రమామనఇతి పతిత్వా శిరసేస్పాహేతి శిరసి - నాభ్యా
ఆసీదితి శిఖాయైవాషడితి శిఖాయాం - సప్తాస్యాసన్నితి కవచాయహుం - యజ్ఞేన యజ్ఞమిత్యస్త్రం || ఎత
చ్చన్యాసద్వయం సంకల్పనంతరం కర్తవ్యం || తద్యథా || అముకదేశేఅముకకాలే అముకకామనయాపురు
షసూక్తస్య సూక్తేన హోమం ఆరాధనంవాకరివ్యితి సంకల్ప్య || పూర్వోక్తన్యాసద్వయం విధాయ -
ఋషిదేవతాచ్ఛందాంస్యపివిదిత్వా - జపాదికమసమాచరేత్ || తత్రచయదాజపోహోమోవాక్రియతే ||
తదాపి పరమేశ్వరం సమారాధ్య జపోహోమశ్చకార్యితి || ఆరాధనప్రకారోభిధియ్యతే || ఆద్యయావాహ
యేద్దేవ మృచాతుపురుషోత్తమం | ద్వితియ్యాననందద్యా త్పాద్యంచైవతృతీయయా || చతుర్థ్యాక
ఘృకాంప్రదాతవ్యం పంచమ్యాచమనంతథా | షష్ఠ్యాస్నానంప్రకుర్వీత సప్తమ్యావస్త్రమేవచ || యజ్ఞోపవీత

మహామ్యూనవమ్యూభరణంతథా | దశమ్యాగంధదానంస్యా దేకాదశ్యాచమాల్యకం || ద్వాదశ్యాధూప
దానంస్యాత్ప్రియోదశ్యాచదీపకం | చతుదశ్యాతునై వేద్యం పంచదశ్యానమసిగ్రియా || ఉద్వాసనంతు
షోడశ్యా ఉపచారాస్తుషోడశ | స్నానేవస్త్రేచనై వేద్యే దద్యాదాచమనీయకం || దద్యాత్పురుష సూక్తైవ
యఃప్రస్యాగ్మ్యపవచ | అపికతంతేనవైసవణం త్రైలోక్యంసచరాచరం || దక్షిణాంచయధాశక్త్యాషోడ
శేనప్రకారయేత్ | పూజాదిసాద్గుణ్యాథణంయా దక్షిణాదీయతే || తాంషోడశేనయజ్ఞేనయజ్ఞమిత్యనేన
మంత్రేణ దద్యాదిశ్యథణః | తతః ప్రదక్షిణంకృత్వా జపంకుర్యాత్సమాహితః | యధాశక్తిజపిత్వాతుసూ
క్తంచాస్త్రైనివేదయేత్ | దేవస్యదక్షిణేభాగే కుండంస్థండిలమేవవా || కారయేష్ప్రిథమచాతు ప్రోక్షణం
తుద్వితియ్యయా | తృతీయయాగ్నిమాదధ్యాచ్ఛతుధ్యాతుసమింధనం || పంచమ్యాత్వాజ్యసంస్కారంచరో
శ్యశ్రపణంతథా | షష్ఠ్యావలస్యమధ్యేతు కల్పయేత్పద్మమాసనం || చింతయేత్తత్రదేవేశం కాలానలసమ
ప్రభం | వివృతాస్యంసహస్రశీషణం రక్తాస్యంరక్తవాహనం || వాహోహయః || ఎవంధ్యాత్వా సప్తమ్యాది
భిః పంచఋగ్భిః క్రమేణ గంధాదినై వేద్యాంతపంచోపచారపూజాం దేవస్యానుజ్ఞయా కుర్యాదిత్యతఅహ||
తతో గంధంచధూపంచదీపంచైవనివేదనం||అనుజ్ఞాప్యతతఃకుర్యా త్సప్తమ్యాదియథాక్రమంసమిధః ప్రత్యుచం
పూణణం జుహుయాదభిఘూరితాః || తతోఘృతేనజుహుయాచ్ఛరుణాచపునఃపునః | ఎవంహుత్వాతతస్నా
త్వా సమీక్షేస్త్రాత్రముచ్చరేత్ || జితంతేపుండరీకాక్ష నమస్తైవిశ్వభావన | నమస్తైస్తుహృషీకేశ మహాపురుష
పూర్వజ || నమోహీరణ్యగర్భాయ ప్రధానావ్యక్తయాపిణే | ఓంనమోభగవతేవాసుదేవాయ శుద్ధజ్ఞాన
విభావినే || దేవానాందానవానాంచ సామాన్యషధిదైవతం | సవణదాచరణద్వంద్వం వ్రజామిశరణంతథ||
ఎక స్త్వమసిలోకస్య స్రష్టాసంహారక స్తథా | అధ్యక్షశ్చానుమంతాచ గుణమాయాసమావృతః || సంసా
సాగరింఘోరమనంతక్లశభాజనం | త్వామేవశరణంప్రాప్య నిస్తరంతిమనీషిణః || నతేయాపం నచాకారో
నాయుధానినచాస్పదం | తథాపిపురుషాకారో భక్తానాంత్వంప్రకాశసే || నైవకించిత్పరోక్షంతే ప్రత్యక్షోపి
నకస్యచిత్ | నైవకించిచసిద్ధంతే నచసిద్ధోసికస్యచిత్ || కాయాణాంకారణంపూర్వం వచసాంవాచ్య
ముత్తమం | యోగానాంపరమాంసిద్ధింపరమం తేపదంవిదుః || అహంభీతోస్మి దేవేశ సంసారెస్మిన్ భయా
వహే | పాహీమాంపుండరీకాక్ష నజానేశరణంపరం || కాలేష్వపిచసవేషు సవాణవస్థాసుచాచ్యుత |
శరీరెపిగతాచాపి వతే తేమేమహాద్భయం || త్వత్పాదకమలాదన్యన్నమేజన్మాంతరెష్వపి | నిమిత్తంకుశలస్యా
స్తి యేనగచ్ఛామిసద్గతిం || విజ్ఞానంయదిదంప్రాప్తం యదిదంజ్ఞానమాజితం | జన్మాంతరేపిమేదేవమా
భూ తస్యపరిక్షయః || దుగణతావపిజాతాయాం త్వద్గతోమేమనోరథః | యదినాశం నవిందేత తావతాస్మి
కృతీసదా || నకామకలుషంచిత్తం మమతేపాదయోస్థిం | కామయేవైష్టవత్వంతు సవణజన్మసుకెవలం||
సవేషుదేశకాలేషు సనాణవస్థాసుచాచ్యుత | కింకరోస్మిహృషీకేశ భూయోభూయోస్తికింకరః|| ఇత్యేవం
మునయస్తుత్వాస్తుత్వా దేవందినెదిదే | కింకరోస్మి తిచాత్తానం దేవాయైవన్యవేదయణ || జితంతేపుండరీకాక్షే
త్యారభ్యఎతావత్పర్యంతం స్త్రాత్రం || అథఫలవిశేషకతవ్య విశేష ప్రశంసాచ || పురుషస్య హరేస్సూక్తం
స్వగ్యంధన్యాయకసూరం | ఆత్మజ్ఞానమిదం పుణ్యం యోగజ్ఞానమిదంపరం || ఫలాహారోజపేన్నిత్యం ప
శ్యన్నాత్మానమాత్మని | ఫలాన్యభక్త్యావసేన్నాసమద్భిశ్చవతయేత్ || అరణ్యేన్నివసేన్నిత్యం జపన్నిమ
మ్మషిముణిః | ఋగ్భిఃప్రిషవణంకాలె స్నాయాదప్ససమాహితః || ఋషిషణంతః || ఇమమృషింపురుష
సూక్తాత్మకం ఋగ్భిఃప్రిషవణమితి || పురుషసూక్తానానేననిత్యశః || ఆజ్యాహుతీరనేనైవం హుత్వైవం చిం

తయేద్యపిం | ఆశ్రయుషిస్సుకద్రష్టా నారాయణవచ-శంచితయేత్ .. ఎవంమాసంఫలాహానం మాసము
దకాహారంచకృత్వా త్రీణీవమాణి ఫలాహారస్సృక్ పౌరుషంసూక్ష్మంజకేత్ || వాకశ్చేద్వాదశకమాణి ||
ఎవం సాక్షీకృతేదేవో దృశ్యతఇత్యాహ || అథమాసఫలాహారస్త్రిభిషకైజకపేదిమం | తద్భక్తస్తననా
యుక్తౌ దశవషాణ్యనన్యభాక్ || సాక్షాత్పశ్యతితండేవం నారాయణమనామయం | జ్ఞానగమ్యంపరంసూ
క్ష్మం వ్యాప్యనవకమజస్థితం || గ్రాహ్యమత్యంతయత్నేన స్రష్టారుం జగతోవ్యయం | అథనాసాచ్యమానోపి
భక్తింనపరిహారయేత్ || భక్తానుకంపీభగవాన్ జాయతేపురుషోత్తమః | యేనయేనచకామేనజపేత్తత్ప్ర
యతస్సదా || ససకామస్సమృద్ధస్యాచ్ఛ్రీఢధానస్యకుషకః | హేమామంవాప్యథవాజప్యముపహారమధైవతు ||
కువీతయేనకామేన తత్స్థిర్ధిముపధారయేత్ | జాతిశ్రేష్ఠ్యంమహద్విశ్టంయశోలోకపరాగః | వాపేన
విప్రమోక్షశ్చ భవేత్సవకంనసంశయః || అథాభిధీయతేకమక పుత్రకామస్యవైష్ణవం | శుక్లపక్షశుభవారె
సునక్షత్రేసుగోచరే || ద్వాదశ్యాం పుత్రకామస్తు చరుంకుర్వీతివైష్ణవః | దంపత్యోరుపవాసస్సాన్య దేకాద
శ్యాంసురాలయే | ఋగ్విష్ణో డశభిస్సమ్యగచయిత్వా జనాదకానం | చరుంపురుషసూక్తేనశ్రపయేత్పుత్రకా
మ్యయా | ప్రాపుయాద్వైష్ణవంపుత్రమచిరాత్సంతతిక్షమం || చరుంపురుషసూక్తేన స్వగృహ్యాక్తవిధినాపా
యసచరుంశ్రపయన్పురుషసూక్తంపరేత్ || ఎవంచరుంశ్రపయిత్వాపశ్చాత్పురుషసూక్తేనచరుంజుహుయాత్ ||
సూక్తేనేత్యేకవచనాత్సకలమపి సూక్తమవిచ్ఛిన్నం హేమామసాధనం-నతుప్రత్యేకమృచః- హేమామస్సహస్రం ||
ఎతద్దశగుణితోజపః - అయషధః || కృష్ణేకాదశ్యాముపక్రమ్యజపిత్వా శుక్లేకాదశ్యాందంపతీ ఉపోవ్య
ద్వాదశ్యాంచరుంశ్రపయిత్వాసహస్రసాహస్రీజుహుయాదితి || అథాపరః ప్రకారోయ మేకాదశ్యామభోజ
నమ్ | దంపత్యోఃపురుషస్తత్రనిత్యకమావిరోధినీ || కాలెజపెదిదంసూక్తమేకాదశ్యాం నిరంతరమ్ | ద్వా
దశ్యాంప్రయతోఘాత్వా పాయసంనివపెచ్చరుం || ద్వాదశద్వాదశీష్వేవం పయసానివపెచ్చరుమ్ ||
ఎవమిత్యేకాదశ్యాముపవాసాదికంకృత్యేత్యథః || హుత్వాజ్యంః ధివచ్చాత్రఋగ్విష్ణో డశభిబుధః | కృతాం
జలిపుటోఘాత్వాస్తవంతాభిఃప్రయోజయేత్ || తాభిరితిషోడశీభిరిత్యథః || సమిధోశ్వశ్శవృక్షస్య హుత్వా
జ్యంజుహుయాత్పునః || ఉపస్థానంహుతాశస్యధ్యాత్వాచమధుసూదనమ్ | ఉపస్థానంహుతాశస్యేకృత్యేతి
వాక్యశేషః - ఆగ్న్యపస్థానంచఆగ్నయైమకంత్రేః హవిహేమామంతతః కుర్యాత్ప్రీత్యైవంచాగ్యశశ్శు
చిః - హవిశ్శేషం తతఃకృత్వా నారీ నారాయణం పరేత్ || భక్షయిత్వా హవిశ్శేషం లఘూశీసం విశేత్ర
తః || హవిశ్శేషంభక్షయిత్వేత్యనేనైవహుతావశిష్టప్రతిపత్తిం కమణిసిద్ధే లఘూశీశ్యనేనైవ ద్యోతయతి-
ద్వాదశ్యామాహారాంతరపరిత్యాగేన పత్నీహవిశ్శేషమేవలఘుయథాతథాభుజ్యతి || సంవిశేదితిక్షణంవా
మశాయాభూయాదిత్యథః || తతఃకృత్వాద్విదంకమకతకవ్యంద్విజతకణం - ద్వితీయాంస్త్రీం నివతేత
యావద్దభకంనవిందతి || యయాభార్యయాసహ ఎతకమకృతంతాంముక్తాసతి సంభవేన్యాం భార్యాంన
గచ్ఛేత్ || కియంతంకాలం - యావదేషాగభకంనవిందతి || అనేకభార్యాభిస్సహ కర్మత్వే దోషోన్యభా
ర్యాసంగమేపి || యథాయథాత్స్తికక్షణ్యనను ప్రవిష్టాభార్యాత్రతున్యాత్ || తథాపికమణ్యనుప్రవిష్టా
యావద్దభకంనవిందతి తావదన్యాంనోపెయాన్తంత్రవతశ్శుక్లస్యాన్యత్ర గభాధానాక్షమత్వాత్ || మంత్ర
సంభూతశుక్లస్యాన్యత్ర నిషేకేసహాధికారిణం గభానుదయాచ్చ || ఎవంచ సతద్వష్టహేతు నిమిత్తత్వా
దన్యస్త్రీగమననిషేధస్య ఋతాభార్యామితి నియమాతి క్రమదోషోన్యైవ || కింబ || స్మృతిపురాణాదిమస్మృ
తేః ప్రాబల్యాదన్యైవ నియమాతిక్రమదోషః || తథాపి || వణికనాంహీవధోయిత్రసాక్షాత్కృతం భవేత్సనేన

స్వామీన స్వల్పవాణ్యుశ్చైవ ॥ కులః - తదధః మేవాన్య భార్యగమన నిషేధాత్ ॥ భూగ్రహత్యా
 మృతావృతాః కింభూగ్రహత్యా ప్రాణశ్చిత్తస్యః నిమిత్తిః ॥ అపిశునియమానిక్రమమాప్రజనితదురితయోగా
 త్వల్పకాయశ్చిత్తనిమిత్తిః - తదధివృత్త్యైకషేకం ప్రాణాపశ్యంకల్పయేత్ ॥ శక్త్యో అశక్తస్యశ్చిరాక్ర
 ద్విరాక్రతాదిః - ప్రకృతమనుసరామః ॥ అపుత్రాశ్చపుత్రావయాచకన్యాయే ప్రసూయతే ॥ క్షీణంసాజన
 యుత్పత్రమృశ్యకృంగోయథాబ్రవీత్ ॥ ఇతి ఋష్యధానోక్తపురుషసూక్తవిధిః ॥ అథాపాదాః షోడశవణ
 గ్యపురుషసూక్తస్యవారాయణముషిః - పురుషోదైతా - అనుష్టుభంపః - అంత్యశ్చిత్తవ - జపహో
 మాభిషేకవినియోగః ॥ అక్షవిష్ణుసహస్రనామాని - శ్రీవైశంపాయనః - శ్రుత్వాధమానశేషేణ - పతః
 జపెవినియోగః - విశ్వంవిష్ణుః పటూరో - అంతంపరేత్ ॥ సర్వప్రహారణాయుధః ॥ సర్వప్రహారణా
 యుధోన్నమతి ॥ ఇతీదంకీర్తనీయస్య - చాక్షుషాత్ప్రీజాః ॥ భక్తిమాన్యస్సవోధామ - జాయతే ॥ ఇమం
 స్తవషధీయాః - జనాదనాత్ ॥ ఏకవిష్ణు - నతేయాంతిపరాభమ్ ॥ అథాపామాజనస్తోత్రం ॥
 దాల్భ్యః ॥ భగవన్ప్రాణినస్సశ్వేవిషరో గామ్యపద్రవైః ॥ దష్టగహోషఘాతైశ్చ శార్వకాలముద్రదుతాః ॥
 ఆభిచారికకృత్యాభిస్సృశకరో గైశ్చ దారుణైః ॥ సదాసంపీడ్యమానాస్తుతివృత్తిం మునిసత్తమ ॥ కేనకమవిపా
 కేన విషరో గామ్యపద్రవాః ॥ నభశంతిశ్చణాంతన్నయథావద్నకుసహాసి ॥ పులస్త్యః ॥ వ్రతోపవాసై
 శ్చైర్విష్ణుర్నాన్యజన్తతోషితః ॥ తేనరామః శామాకలగ్రహరో గాదిభాగినః ॥ యైర్మతత్ప్రవణంచిత్రం
 సర్వదేవవరైఃకృతమ్ ॥ విషణ్వగ్రహశాంతే మనుష్యాచాల్భ్యభాగినః ॥ ఆరోగ్యంపరమామృద్ధిం మనసా
 యద్యదిచ్ఛతి ॥ తత్తవాప్నోత్యసంగంపగతాచ్యుతతోషకృత్ ॥ నాధీచ్ఛాప్నోతీనవ్యాధీన్నవిషగ్రహబం
 ధనమ్ ॥ కృత్యాస్తృశభనంవాపితోషితేమధుసూదనే ॥ సర్వదుఃఖశమస్తస్యసౌమ్యస్తస్యసదాగ్రహః ॥
 దేవానామప్యధ్యాయోశాతుష్టోయస్యజనాదనః ॥ యస్సమస్యభూతేమయథాత్తనితథాపరే ॥ ఉపవాసా
 దినైతేనతోష్యతేమధుసూదనః ॥ తోషితేతత్ప్రజాయంతేనరాః పూణామనోపిథా ॥ అరోగాస్సుభిరోభో
 గాన్సాక్తారోమునిసత్తమ ॥ నతేషాంశత్రవోనైవస్పశకరో గాభిచారికమ్ ॥ గ్రహరో గాదికంకాపి పాప
 కార్యంజాయతే ॥ అవ్యాహత్యానికృష్ణస్య చక్రాదీవ్యాయుధాసితమ్ ॥ రక్షించిసకలాపద్భ్యోయేనోష్ణురు
 పాసితః ॥ దాల్భ్యః ॥ అనారాధితగోవిందా యేన రాదుఃఖభాగినః ॥ తేషాందుఃఖాభిఃప్తావాంయతగ్ర
 తేవ్యంపయాశుభిః ॥ పశ్యద్భిష్పవభూతస్థంవాసుదేవంషహామునే ॥ సమకృష్టిభిశ్చేశంస్తమబ్రూహ్య
 శేషతః ॥ పులస్త్యః ॥ శ్రోతుకామోసివై దాల్భ్య శ్రుణువ్యసుసమాహితః ॥ అపామాజనకంవత్సై
 న్యాసపూర్వమిదంపః ॥ గృహీత్వాక్షుసమాలాగ్రాక కుశాంచ్యుద్ధానుష్ఠితాక ॥ మాజయేత్సవణ
 గాత్రాణికుశాగ్రైదాల్భ్యశాంతికృత్ ॥ శరీరేయస్యశిష్టంతిమశాగ్రజలబిందవః ॥ కుశాగ్రేశంకరంవిద్యా
 శ్చ్రీయోదేవావ్యవస్థితాః ॥ ఏష్ణుభక్తోవిశేషేణశుచిస్తద్గతమానసః ॥ రోగగ్రహ విషాతానాం కుర్యా
 చ్చాంతిమిమాంశుభామ్ ॥ సౌవణ్యంరజితంతామ్రంపృష్ఠ్యయంవానవంద్యధమ్ ॥ అవణంకలకం సమ్యక్స్యాప
 యేత్తంకులోపరి ॥ తత్రోదకంసమానీయశుద్ధంనిషకలమేవచ ॥ ఏకంశతంచ దభాంశ్చస్థాపయేత్కల
 శోపరి ॥ నారసింహంసమభ్యవ్యణ వామనంచప్రయాత్నతః ॥ పూజయేత్తత్రీనః శైరుపచారై స్సమంత
 కైః ॥ నారసింహంసమభ్యవ్యణ శుచోదేశేశుభాననమ్ ॥ మంత్రైశ్చైత్రైర్వధాలింగం కుర్యాద్దిగ్బంధనం త
 థా ॥ ఏకంకృత్యాకుడిగ్బంధం ఏష్ణుంసర్వక్రసంస్తాక ॥ అప్యగ్రచిత్తాకుర్వీత న్యాసకమక యథావిధి ॥

వరాహానారసిహ్మంచవామనంవిష్ణుమేవచ | ధ్యాత్వాసమాహితోఘాత్వా దిక్షునామానివిన్యసేత్ | పూ
 ర్వేనారాయణః పాతువారిజాక్షస్తుదక్షిణే | ప్రద్యమ్నఃపశ్చిమేపాతువాసుదేవస్తథోత్తరే | ఈశాన్యాం
 రక్షతాద్విష్ణుం రాగ్నేయ్యాంతుజనాదకానః | నైఋత్యాంపద్మనాభస్తువాయువ్యాంశుభుసూదనః || ఉ
 ధ్వేగోవధానధరోవ్యాధరాయాంత్రివిక్రమః | ఎతాభ్యోదశదిగ్భ్యశ్చ సర్వతః పాతుకేశవః || అంగు
 స్థాగ్రేతుగోవిందం తజన్యాంతువహీధరమ్ | మధ్యమాయాంహృషీకేశ మనామిక్యాంత్రివిక్రమమ్ || కని
 స్థాయాంన్యసెద్విష్ణుం కరమధ్యేతుమాధవమ్ | ఎవమేవాంగళిన్యాసః శ్చాదంగేషువిన్యసేత్ || శిఖా
 యాంకేశవంన్యస్య మూర్ధ్నినారాయణంన్యసేత్ | మాధవంతులలాటేతు గోవిందంతు భ్రువోన్యసేత్ ||
 చక్షుమధ్యేన్యసెద్విష్ణుంకణాయోమధుసూదనమ్ | త్రివిక్రమంకణమాలెవామనంతుకపోలయోః || నా
 సారంధ్రద్వయేచాపి శ్రీధరంకల్పయెద్భుధః | ఉత్తరోష్ఠేహృషీకేశంపద్మనాభంతధాధరే || దామోదరం
 దంతపశ్చాత్పరాహంచుబుకెన్యసేత్ | జిహ్వయాంవాసుదేవంచతాల్వోశ్చైవగదాధరమ్ || వైకుంఠం
 కంఠమధ్యేతుఅనంతంనాసికోపరి | దక్షిణేతుభుజేవిప్రవిన్యసేత్పురుషోత్తమం || వామేభుజేషహాయోగం
 రాఘవంహృదివిన్యసేత్ | వక్షస్థతేమాధవంచ కక్షయోయోగశాయిసమ్ || పీతాంబరంస్తనతటేహరినా
 భ్యాంతువిన్యసేత్ | దక్షిణేతుకరేవిప్రతతస్సంకషణంన్యసేత్ || వామేరిపుహారంవింద్యాతటే మధ్యేజ
 నాదకానమ్ | పృష్ఠేక్షీతిధరంవిద్యాదమ్యతంసకంధయోరపి || వామక్షత్రవారిజాక్షం దక్షిణేజల శాయి
 నమ్ | స్వయంఘ్రవంమేధ్రమధ్యే ఉర్వోశ్చైవగదాధరమ్ || చక్రాయుధంజానుమధ్యేజంఘయో రమ్యతం
 న్యసేత్ | గుల్ఫయోర్నారసిహ్మంతు పాదపుష్పేషుతేజసమ్ || అంగుళీషు శ్రీధరంచ పదాక్షం సర్వసం
 ధిషు | నఖేషుమాధవంచైవ న్యసేత్పాదతలెచ్యుతమ్ || రోషకూపెగుడాకేశంకృష్ణంకాస్థిషుజ్జను | మనో
 బుధ్యోరహంకారే చిత్తేన్యస్యజనాదకానమ్ || ఏవంన్యాసవిధింకృత్వాయతాగర్వంద్విజతచ్ఛ్రీణు | వైష్ణవేవ
 తుకతాన్యంసర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ || గత్యాకాలేతు దేవస్య స్నానకాలతథైవతు | హేమామారంభేతుకతా
 వ్యంత్రిసంథ్యానుచసిత్యశః || అథయస్సవఃఘాతేభ్యోవిష్ణులోకంసగచ్ఛతి || విష్ణులోకంసగచ్ఛతోన్నమ
 ఐతి || ఓమ్ నమః పరమాధాకయెత్యపామాజకస్తోత్రస్య - పులస్త్యఋషిః - శ్రీన్మసిహ్నాదేవతా - హ
 రాముః స్వేచ్ఛీదమ్ - ఆచ్యతానంతగోవిందేతికత్తిః - తప్తహాటక కేశాంతేతికీలకమ్ - సమ్యగభిలషితా
 ధేః వినియోగః - ఓంనమఃపరమాధాకయపురుషాయషహత్తనే | అరూపాయవిరూపాయవ్యాపినేపరమా
 త్తనే || సిషకల్మషాయశుద్ధాయధ్యానయోగరతాయచ | నమస్కృత్వా ప్రవత్యోమయత్తస్మిన్యతు
 మేవచః || పరాహాయన్మసిహ్మాయవామనాయమహాత్తనే | నమస్కృత్వాప్రవత్యోమయత్తస్మిన్యతుమేవ
 చః || పరాహానారసిహ్మేశవామనేకత్రివిక్రమ | హయగ్రీవేశసవేశ శృహీకేశహరాశుభం || అప
 రాజితచక్రాద్యైశ్చతుభిః పరమాయుధైః | అఖంకితానుభావైస్త్యంసర్వదోవహరోభవ || హారాముక
 న్యదరితం దువక్రతందుక్రతోఽతమ్ | మృత్యుబంధాతిభయదం దురిష్టస్యచయత్ఫమ్ || పరాధిధ్యా
 కసహితైఃప్రయుక్తంచాభిచారికమ్ | గదస్పశకమహారోగ ప్రయోగంజయోజర || హరియే వాసుదేవా
 యవషంకృష్ణాయభక్తి నే | నమఃపువకరనేత్రాయ కేశవాయాదిచక్రిణే || నమఃకమలకింజర్క పీఠనిషకాల
 వాససే | నమఃహారిపుస్కంధ దృష్టచక్రాయశర్ణిణే || దంష్ట్రోద్భృతక్షీతిధరత్రయీమూర్తిక మతేనమః |
 మహాక్షజ్జవరాహాయశైవభోగానఖోగినే || తప్తహాటక కేశాంశ్చులత్పాకలోచన | శ్చాదికనకస్పర్శ

దివ్యసిహ్మానమోస్తుతే || కాశ్యపాయాతిహ్రస్వాయఃఋగ్యజుస్సాచుమూతకయే | తుభ్యం వాసునరూపా
యక్రమతే గాన్నమోరమః || వరాహశేషదుష్టానిసర్వపాపఫలాఃవై | మదకమదకమపదంష్ట్రీమదకమ
వచయత్స్యమ్ || నారసింహకరాశస్యదంతప్రాంతానలోజ్వల | భంజభంజనినాదేన దుష్టవ్యస్తాతిహా
శన || ఋగ్యజుస్సామగర్భాభినాగ్నిర్వామనరూపధృత్ | సేత్రదుఃఖంశిరోదుఃఖం దుఃఖంచోవర సంభ
వమ్ || అనుచ్ఛ్వాసమతిశ్వాసంపరితాపంసవేపథుం | గుదఘ్రాకాంఘ్రిరో గాంశ్చకుక్షిరోగంత ధాక్షయం ||
శ్విత్రానినఖజాకో గాన్వగస్థ్యంతర్కహిస్థితాః | కామిలాదీంస్తథారో గాన్ప్రీమేహంశ్చాతి దారుణాః ||
భగంధరాతిసారాంశ్చముఖరో గాంశ్చవల్లలం | అశ్తరీయాత్రకృచ్ఛాంశ్చ రో గానన్యాంశ్చ దారుణాః ||
యేవాతప్రభవారో గాయేవాపితృసముచ్ఛవాః | కఘోద్భవాశ్చయేరో గాయేచాన్యేసన్నిపాతకాః || ఆగం
తుకాశ్చయేరో గాలూతావిస్ఫోటకాదయః | ప్రశమంయాంతుతేసర్వే వాసుదేవాపమాజితాః || విలయం
యాంతుతేసవేవిష్ణోరుచ్ఛారణేనతు | క్షయంగచ్ఛంతురో గాస్తై చక్రకౌభిహతాహగేః | అచ్యుతానం
తగోవిందనామోచ్ఛాగశేషజాత్ | నశ్యంతిసకలారో గాస్సశ్యంసత్యంవదామ్యహం || సత్యం సత్యం పునస్స
త్యముద్భృశ్యఘజమువ్యతే | వెదాచ్ఛాస్త్రాత్పగంనా స్తినజైవం కేశవాత్పరం || స్థావరం జంగమంచైవ కృత్రి
షంచాధయద్విషం | దంతోద్భూతంకఘోద్భూతమాకాశప్రభవంవిషం || లూతాదిప్రభవంచైవ విషమ
త్యంతదుఃఖదం | శమనయతుతత్సవంకీతితోస్యజనాదకనః || గ్రహాన్ప్రేతగ్రహాంచైవ తథావై డాకినీ
గ్రహాః | బేతాశాంశ్చపిశాచాంశ్చ గంధర్వావ్యక్షరాక్షసాః || శాకినీపూతనాచ్యాశ్చ తథావై నాయక
గ్రహాః | దుష్టమండలికాః క్రూరాః రేవతీన్వృద్ధరేవతీః || వృద్ధికాంక్షాగ్రహాంశ్చోగ్రాతథామా
త్యగ్రహానపి | బాలస్యఃష్టోశ్చరితంహంతు బాలగ్రహానిమాః || వృద్ధానాంయెగ్రహాః కెచిద్యేచబాలగ్రహాః
క్వచిత్ | నారసిహ్మాస్యతేద్యష్ట్యాదధా యేచాపియవ్వనే || సతాకరాశవదనో నారసిహ్మామహా రవః |
గ్రహాన శేషాన్నిశ్చేషాః కరోతుజగతోహీనః || నారసిహ్మామహాసిహ్మాజ్వాలామూలాజ్వాలానన | గ్రహాన
శేషాంత్సవేశఖాదఖాదాగ్నిలోచన || యేరో గాయేమహోత్పాతాయద్విషం యేమహాగ్రహాః | యానిచ
క్రూరఘాతాని గ్రహపీడాశ్చ దారుణాః || శస్త్రక్షతేమయేదోషాజ్వాలాగదకభకాదయః | తానిసర్వా
ణిసర్వాత్తా పరమాత్తాజనాదకన || కించిద్రూపంసమాస్థాయ వాసుదేవాశునాశయ | క్షిప్త్వాసుదశా
నంచక్రంజ్వాలామాలావిఘ్నావణమ్ || సర్వదుష్టప్రశమనం కురుదేవపరామ్యుత | సుదశకన మహాజ్వాల
చ్ఛింధిచ్ఛింధిచ మూరయ || సర్వదుష్టానిరక్షాంసిక్షయంయంతుః భీషణ || ప్రాచ్యాంప్రతీచ్యాంచదిశిదక్షిణో
త్తరయోస్తథా || రక్షాంకరోతుభగవాన్నారసిహ్మాస్వగజితైః | భూమ్యంతరిక్షేచతథాపాశ్చైతఃపృష్ఠ
తోగ్రతః || రక్షాంకరోతుభగవాన్ బహురూపీజనాదకనః | యథావిష్టుజగత్సర్వం సదేవాసురమాను
వమ్ || తేనసత్యేనసకలం దుష్టమస్యప్రశాష్యతు | పరమాత్మాయథావిష్టువేదాంతేష్వపిగీయతే - తేన
సత్యేనసకలంయన్తయోక్తంతథాస్తుతత్ || శాంతిరస్తుశివంచాస్తు ప్రణశ్యత్వ సుఖంచయత్ | వాసుదేవశతీ
రోత్తైః కుశైస్సమ్తాజితంమయా || అపామాజకనగోవిందోనరో నారాయణస్తథా | తథాస్తు సవకా
దుఃఖానాం పశమోవచనార్ధరేః || శాంతాస్సమస్తారో గాస్తైజ్వరాస్సర్వేవిషాణిచ | భూతానిచప్రయాంతీ
శేసంస్తుతేమధుసూదనే || ఎతత్సమస్తరో గమఘాతగ్రహాభయేషువ | అపామాజకనకం శస్త్రం విష్టునా
మాభిషంత్రితమ్ || ఎతేకుశావిష్టుశరీరసంభవాజనాదకనోహంస్వయమేవచాగతః | హంతుం మయాదుష్ట

మశేషమస్య పుష్టాభవత్పేషయథావచోహరైః ॥ శాంతిరస్తుశివంచాస్తుదిష్టమస్మిప్రశామ్యశు | యదప్యగ్నిరి
 తుక్తిం చిత్తిత్తులవతాంభరే ॥ స్వాస్థ్యమస్తుశివంచాస్తు హ్యషీకేశస్కీతకనాత్ | యతసేవాగతం వాకంత
 త్రైవప్రతిగచ్ఛతు ॥ ఏతద్రోగాదిపీడానుజంతూ వాంహితమచ్ఛితా | విష్ణుశక్తైఃకళకవ్య మపామాజకప
 కందరమ్ ॥ అనేనసవకదుఃఖాని ప్రశమంయోత్యసంశయః | సవకభూతహీతోధాకాయకుర్యాత్తస్మాత్స
 వైవశీ ॥

ఇత్యపామాజకనస్తోత్ర. సమాప్తమ్.

—* అధ్యైస్సంహృదయస్తోత్రమ్. *—

అస్యస్తోత్రస్యసంకషణఋషిః. అనుష్టుప్ త్రిష్టుప్ గాయత్రీచయథాయోగంఛంపః-శ్రీః హదిష్టుఃపరమా
 త్మాదేవతా - అభిలషితాధేజపెవినియోగః - సంకషణః - మమాగ్రతస్సదాఽష్టుః పృష్ఠతశ్చాపి కేశ
 వః | గోవిందోదక్షిణేపాశ్చేవామేచమధుసూదనః ॥ ఉపరిష్టాక్షువైకుంఠో వరాహః పృథివీకలే | అ
 వాంతరదిశోయాస్యస్తాసుసర్వానుమాధవః ॥ గచ్ఛతస్త్రివ్యతోవాపిజాగ్రతస్స్వపతోపివా | నఽసిక్మాకృ
 తాగుప్తివాకసుదేవమయోహ్యహమ్ ॥ అవ్యక్తంచైవాస్యయోనౌవదంతివ్యక్తం తేహం దీక్షుమాయు గణ
 తించ | వహ్నింవక్త్రంచంద్రసూర్యౌవనేత్రేదిశశ్రోత్రే ప్రాణమాహుశ్చవాయుమ్ ॥ వాచంపేవాహృదయం
 వైనభశ్చపృథ్వీపాదాతారకారోషకూపాః | సాంగోపాంగాహ్యధిదేవతాచ విద్యాహ్యుపస్థం తేసవఎ
 తేసముద్రాః ॥ తందేవదేవంశరణంప్రజానాంయజ్ఞాత్తకంసర్వలోకప్రతిష్ఠమ్ | యజ్జంవరెణ్యంవరదం వరి
 ష్టంబ్రహ్మాణమీశంపురుషంనమసై ॥ ఆద్యంపురుషమీశానంపురుషూతంపురుష్వృతమ్ | ఋతమేకాక్షరం బ్రహ్మ
 వ్యక్తావ్యక్తౌసనాతనం ॥ మహాభారతకాఖ్యానంకురుక్షేత్రంసరస్వతీం | కేశవంగాంచగంగాంచ కీతకాయ
 వ్నావసీదతి ॥ ఓంభూఃపురుషాయపురుషరూపాయ వాసుదేవాయనమోనమః | ఓంభువఃపురుషాయవ్రు
 షతూపాయ వాసుదేవాయనమోనమః ॥ ఓంసువఃపురుషాయపురుషరూపాయ వాసుదేవాయనమోనమః |
 ఓంభూభువస్సువః పురుషాయపురుషరూపాయ వాసుదేవాయనమోనమః | ఓంప్రద్యుమ్నాయపురుషాయ
 వాసుదేవాయనమోనమః ॥ ఓంఅనిరుద్ధాయపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః | ఓంభవోద్భవాయపు
 రుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః ॥ ఓంకేశవాయపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః | నారాయణౌ
 యపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః ॥ మాధవాయపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః | గోవిం
 దాయపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః ॥ విష్ణవేపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః | మధుసూద
 నాయపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః ॥ త్రివిక్రమాయపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః | వామ
 నాయపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః ॥ శ్రీధరాయపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః | హ్యషీకే
 శాయపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః ॥ షడ్భువాభాయపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః | దా
 మోదరాయపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః ॥ సత్యాయపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః | ఈ
 శానాయపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః ॥ తత్పురుషాయపురుషాయ వాసుదేవాయనమోనమః |

సత్పురుషో య పురుషో య వాసు దేవాయ న మో న మః || ప్రణవేంద్రవిష్ణు శతసహస్రనేత్రపురుషో య వాసు దేవాయ
 న మో న మః | య ఇదం విష్ణు హృదయమధీ తే బ్రహ్మ హ త్యా యాః పూతో భవతి | పశిత సంభాషణా త్పూతో భవతి |
 సురా పాచా త్పూతో భవతి - సువణా స్తై యా త్పూతో భవతి - పతిత సంభాషణా త్పూతో భవతి - అసత్యభా
 షణా త్పూతో భవతి - అగమ్యా గమనా త్పూతో భవతి - వృషలీ గమనా త్పూతో భవతి - అభక్త్యభక్షణా త్పూ
 తో భవతి - బ్రహ్మచారీ సుబ్రహ్మచారీ భవతి - అనేక క్రతు సహస్రైశ్చైష్టంభవతి - గాయత్యా గ్రీవస్థి సహస్రాణి
 జప్తాని భవంతి - చత్వారో వేదా శ్చాధీ తా భవంతి - సవ వేదేషు జ్ఞాతో భవతి - సర్వతీ థేషు స్నాతో భవతి -
 యది కస్య చిన్న బ్రూయా చ్చి త్తీ భవతి - అష్టే బాహ్మణా గ్రాహయి త్వా విష్ణు లోక మాప్నోతి - మానసే
 న గతి భవతి - న నశ్యతి మండ్రః || యత్ర యత్రే చ్చై త్ర త్ర త్రో పజాయతే - స్మరతి చాత్మా నంభగ వాన్మహా వి
 ష్ణు రి త్యాహ ||

ఇతి శ్రీవిష్ణు హృదయస్తోత్రం సమాప్తం.

అథ దినాయక శాంతిః .

తద్యథా || రుద్రంజపేల్లకుపుష్పైః పూజయి త్వాత్రి యంబకమ్ | ఏకాదశజపేద్దుగ్రాక్ శతాంశం గుగ్గులేవ
 తు || హుత్వాభిషేచన తకు ర్యా న్తంత్రై వకరుణదైవతైః | శాంతికే గణ శాంతిశ్చ గ్రహ శాంతిక పూజా కమి
 తి | అథ రోగ ప్రతిమా దాన విధ్యంత రమపః శ్లోకః ప్రదశీతః | దానైర్దయాదిభి రపిద్విజదేవ తా గో వే దాచక
 నా ప్రణతిభిశ్చ జపైస్తపోభిః | ఇత్యుక్త పుణ్యనిచయై రపచీయ మానాః ప్రాక్పాపజాత మశుభం ప్రకమం నయం
 తీతి | ఎతద్ధ్యో కత్ర య వ్యాఖ్యాన ప్రసంగేన వేద వారాయణ విద్యా దయో విష్ణు హృదయ స్తోత్ర పర్యంతాః - అథ
 శాంతికే గణ శాంతిశ్చ గ్రహ శాంతిక పూర్వక మిత్యనేన వినాయక శాంతి ర్నవ గ్రహ శాంతి శ్చే త్యుభయ ముపక్షిప్తం || త
 త్ర గణ పతి శాంతి రభిధీ య తే || యా జ్ఞ వలక్యాః || వినాయకః శాంతిక మే సిద్ధ్యథం వినియోజితిః - గణా నా మాధిపత్యై
 చ రుద్రై బ్రహ్మణా తథా | ఏవం వినాయక స్యాది కారికం వ్యాపార మభి ధాయ తే న గృహీతస్య స్వస్మదశకాని ప్ర
 త్యక్ష దశకాని వా తేనో పస్యష్టో య స్తస్య లక్షణాని నిబోధత || స్వస్మై వ గాహ తే త్కథం జలం ముండాంశ్చ పస్యో
 తి || కాషాయ వాసన శ్చైవ క్రవ్యా దాంశ్చాధిరోహతి | అంత్యజై గణ దణై ర్బై రుష్టై స్సహ తత్రావతిష్ఠతే ||
 ప్రజన్మపితథాత్కానం మన్యతే నుగతం పరైః | విమనాపి ధలారంభం సీదత్యనిమిత్తతః || తేనో పస్యష్టో లభతే
 న రాజ్యం రాజనందనః ; కుమారీవచభగ్రార మపత్యంగ భవమంగనా || ఆచార్యత్వం శ్రోత్రియశ్చ నిశిష్యో
 ధ్యయనంతథా | వణిగ్లాభం నచాప్నోతి కృషిం చాపి కృషీవలః || ఏవం వినాయక గృహీతస్య చిహ్నస్య భిధాయ
 వినాయకొ పసగణ పరిహారకంకమాహ | స్నపనంత్రకతవ్యం పుణ్యే హ్ని విధి పూర్వకమ్ || గౌరసవకపకలేకా
 న సా జ్యేవోత్సాదితస్యచ | సహావధేస్సవకం ధై ర్విలిప్తశిరసస్తథా || భద్రాసనో పవిష్టస్య స్వస్తివాచ్య ద్వి
 జాంచుభాక్ | మృత్తి కాంరోచనాంగంధా గుగ్గులుంచాత్రనిక్షిపేత్ || యా ఆహుతా శ్చైవ క్షణే శ్చతుర్భిః
 కలశైః క్రమాత్ | చర్మణ్యనమహో ర్కై స్థాప్యంభద్రాసనంతతః || సహస్రనాక్ష శతైర్ధార మృషిభిః పాపనంకృ
 తం తేన త్వామభిషిం చామి పావమాన్యః పునంతుతే | భగం తెవరుణో రాజా భగం సూర్యో బృహస్పతిః || భగ
 మింద్రశ్చ వాయుశ్చ భగం సప్తవకయోదదుః | యత్రై కే శేషు దౌ ర్భాగ్యం సీమం తేయచ్చ మూఢాని || అలాటె
 కణకయో ర్జ్యో రాపస్తంధంతు సర్వదా | స్నాతస్య సావకపంశై లంస్య వెణో దుంబరేణతు || జుహుయా స్మా
 ధణాని కుశాక్ సవ్యేవ పరిగృహ్యతు | మితిశ్చ సమీత్యై వ తథా సాలకటంకటా || కూశ్మాండో రాజపుత్రశ్చ

త్యేతేసాహంతనామభిః | నామభిబలమంత్రైశ్చనమస్కారసమన్వితైః | అంతేస్వాహాసమంత్రైః చూకా
ధకని జుహుయాదిత్యవ్యయః - ఎవంతథావిధైర్బలిమంత్రైః బలం దాక్షిణ్యహృత్యయోజ్యం || బలిపకా
రమాహ || దద్యాచ్చతువృధేసూర్యే కుశానాస్తీశ్చసర్వతః | కృతాకృతాంస్తంకులాంశ్చ సటలాదనమేవ
చ || మత్స్యాన్వక్వాంస్తథేనామాన్నాషమేతావదేవతు | పుష్పంచిత్రంసుగంధంబ సురాంచక్రివిధాషపి||
ఘూలకంపూరికాపూపాంస్తథైవోండేరకస్రజః | దధ్యన్నంపాయసంచైవ గుడపిష్టంసమోదకమ్ || ఎతాం
త్సంర్వానుపాహృత్యధూమాకృత్వాతతశ్శివమ్ | వినాయకస్యజననీముషతిష్ఠేత్తథాంచికామ్ || దూర్వాసర్వ
పపుష్పాణాందత్వాఘృకంపూర్వమంజలిమ్ | కృతాకృతాస్సకృదేవహతాః || పటలాదనంతిలపిష్టమిశ్రమో
దనంతమాఃఆపక్వాః - ఎకావదేవతు - పక్వమపక్వంచమాంసమిత్యధకః || దూర్వాసః - పపుష్పాణాం
దత్వాఘృకంపూర్వమంజలిమ్ | పుష్పంచిత్రంరక్తకృష్ణపీతాది - సుగంధంగంధద్రవ్యం || త్రివిధాసురాగౌడి
మాధ్వీత్యాది - మూలకంకందాకారోభక్యవిశేషోమూలంచ - ఉండేరకస్రజం - ఉండేరకాః విష్టవికారానా
నావిధాఃత్రైః ప్రోతాస్సృజిత్యుచ్యంతే - గుడపిష్టంగుడమిశ్రంశాల్యాది పిష్టంఅశ్యత్ప్రసిద్ధం - ఉపస్థాన
మంత్రమాహ || రూపందేహియోదేహిభగంభవతిదేహిమే | పుత్రాణదేహిధనందేహిసర్వకామాంశ్చ దే
హిమే || శుక్లాంబరధరశుక్లగంధసాల్యానులేపనః | బ్రాహ్మణాన్స్థోజయద్దద్యాద్వస్త్రయుగ్మంగురొర
పి || అసమధఃశ్చేద్గురొరాచార్యస్యవస్త్రయుగ్మమాత్రందక్షిణాందద్యాత్ || అసమధఃశ్చేత్ || స్వసామ
ధ్యాకనుసారేణవిత్తశాత్యంనకారయేదితి || ఇతియాజ్ఞవల్క్యప్రోక్తవినాయకశాంతిః. అథాస్యైవప్రయో
గః || అథోచ్యంతేతత్రసంభారారోచనాపంచమృత్తికాః- అశ్వస్థానాద్గజస్థానాద్వల్క్వికాశ్చంగమాద్వ్రజాత్
చందనాగరుకస్తూరీ కర్పూరాజ్యాస్సుగంధయః || గౌరసఃపకల్కశ్చేగవాజ్యేనవిమిశ్రితః | గుగ్గులశ్చాపి
సంశుద్ధః || సురమాంసిపచాకుష్ఠంచైలేయైరజనీవ్వయమ్ | సతీవంపకముస్తావసవౌషధిగణస్తృతః || చ
త్వారఃకలశావకవణోఅస్ఫుటాఅవ్రణాః : హ్రదోదకమథాపిస్యాన్నిచ్చుగాసంగతోదకమ్ | సుగ్రీవాపు
చ్చూమారక్తంచమణాచానదుహస్తథా || శ్రీవణీకాష్ఠపీతంచ సహకారస్య పల్లవాః | అశ్వత్థ పల్లవాస్సమ్య
క్సుగంధకుసుమాశ్యపి || అజశోభనః || ఆచార్యదక్షిణాధకంతు మహాహణంవసనద్వయమ్ | పంచవణా
నిపిష్టానిస్వస్తికస్యాపివిణాః : లైలంచ సావకపంతద్వదుదుంబర వినిమితః | సృజః కుశాశ్చరుస్థా
లిస్థాలీవాకాథకతండులాః || కించిద్ధతాక్రియాక్షుప్తా స్తంకులాశ్చాపరేతథా | తిలపిష్టేనసంయుక్తమో
దనంశూర్పమేవచ || పక్వాశ్చమత్స్యాశ్చాపక్వా మాంసపక్వమపక్వకమ్ | గౌడిచైష్టికమాధ్వీచేత్యేవంచై
త్రివిధాసురా || మత్స్యాదికంసురాంతంచసిద్ధంయస్యయచ్చయత్ | నగ్రాహ్యంతువిశేషేణ ద్విజైస్త్యా
జ్యాసురాతథా || యజమానస్తుశూద్రశ్చే ద్విజస్తాన్నియోజయేత్ | ప్రత్యక్షమూలికంవాస్యాదుతభక్షం
తచాకృతి || నిమితాస్రజఉవ్యంతే ఉండేరకసమాఖ్యయా | దధ్యన్నంపాయసంచైవపిష్టంచగుడమిశ్రితం||
లమ్మకాశ్చోధాదూర్వాసర్వ చాగౌసన్నిభాః| గణేశప్రతిమాచైవగౌర్వాశ్చ'పతిమాతథా|| ఎకంసంభృతసం
భారశ్శాంతింకుగ్యాచ్చభదినే | వినాయకశాంతింకతు- కామస్యచంద్రతారాబలోపేతేశుభేదివేకృతబాహ్యం
తరశాలైత్యః మానంతరమముకప్రయోజనాధక మేతతగర్తకరిష్యితిసంకల్ప్య || శ్రుతాధ్యయనసంపన్నం
బ్రాహ్మణమస్తిన్కనకాణిత్వమాచార్యత్వంకుర్వితిగంధపుష్పాక్షతాదిభివృణీశ || తథాన్యాంశ్చతురుత్విజో
న్యణీతి || అథయుత్తిగ్భిస్సహితఆచార్యఃకరోతి- గోమయేనోపలిపైత్వలంకృతే దేవేపంచ వజ్రేఃపిష్టేఃభ
ద్రాసవాధకమేకంస్వస్తికంవ్యసేత్ - తస్యస్వస్తికస్యపూర్వాదిమదిక్షువతుస్స్వస్తికంకారయేత్ || తేత

చ్చతుర్దికాక్షుస్వస్తికేకలశస్తాపనార్థంతతమావ్రాజముపలిస్తమాననుం చ మోక్షార్థం లోమప్రాచీచగ్రీవంసం
 స్థాప్య - తస్యోపరిశ్రీవణికాశాః క్షిమితపీఠం సుస్థాప్య తద్విరంశ్చైతవస్త్రోజ్జపచ్ఛానయేత్ ॥ తతశ్చతుర్దికా
 క్షుస్వస్తికేవ్యవ్రణాకాక్షురితాకలశానేక వనాకంశ్చ. సురచ్ఛిదవకుశితాకా స్రద్ధానువేష్టిత కంతాన్నవా
 హతవస్త్రాభూషితాకలశాకాధాన్య గాశాః ధాయత్రావోదకేన నదీసంగమోదకేనవా కలశాన్పూరయిత్వా-
 తతఉర్ధ్వతాసీతిమంత్రేణకలశేమసంబంధుదస్సంస్థాప్య - గంభర్వా రేతి మంత్రేణ చందనాగరుకస్తూరికపూణ
 రాదీకగంధాకగోరొచనాంగుస్థులంజీవ్యసహకారాది ప్రశస్తపల్లవేషు అన్యతమానిపల్లవాని కలశముఖ
 పృష్ఠే యథాయోగం నిక్షిప్తేత్ ॥ తతశ్చ త్వారముత్విజః పూర్వాదిదిగవస్థితః కలశేమస్వంవోఅగ్నౌ అగ్నౌవరుణస్యే
 తిమంత్రేణవాస్వశాఖపరిపతితవరుణః ప్రకాశకైర్త్వం తాంతరైర్వాభూర్భువస్సుకరితి వ్యాకృతిభిర్వావరుణా
 యనమఙ్గతినామమంత్రేణవావరుణదూవాహ్యపోషణోపచారపూజానిర్వ్యక్తపూర్వోక్తామానోభద్రాంక్రత
 పోయంతివిశ్వతః త్యాదీకాంవాశంవోవాతః పవతామి త్యాదికాంవాన్యాంవాస్వశాఖపరిపతి తాంవాశాంతింపరే
 యుః - ఎతస్మిన్నేవసమయే ఆచార్యోభద్రాసనస్యోత్తరభాగతః శాన్యాంవాపిచాదుకంతజ్జననీమంబికాంచపీతా
 దిమప్రతిష్ఠాప్యతేమపీతాదిమతపాహనప్రభృతినీవేదనపర్యంతం పూజాంకుర్యాత్ - ఎకదంతాయువిక్రమేవక్ర
 తుండాయధీమహీ తన్నోదంతః ప్రచోదయాత్ ॥ ఇతివినాయకమంత్రః - సుభగానైవవిన్దమే కామమాలినైవచభీ
 మహీ తన్నో గారీప్రచోదయాత్ ॥ ఇత్యంబికామంత్రః - అథగృహ్యోక్తవిధినా అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య చరుంశ్రపయిత్వా
 తతో గవ్యాజ్యలాలీకృతేన గౌరసర్వపకలేనోద్వృతక తాంగంధర్వాపధిమాణైః స్తథాచందనాగరుకస్తూరికా
 దిభిశ్చ నిలిప్తశిరసంయజమానంభద్రాసనేఉపవేశ్య గృహ్యక్తమాగణస్వస్తివాచనాదికుర్వీత ॥ ఋత్వి
 గ్నాగ్రీహ్మణసహిత ఆచార్యస్వస్తివాచనానంతరం జీవత్పతి వుత్రాభిస్త్రీభిరుపగుణశాలినీభి స్సువేషాభిః కృత
 మంగళం యజమానమభిషిం చేదాచార్యః - తత్రపూజాదేశావస్థితంకలశమాదాయసహస్రాక్షంశతధారమ్మ
 పిభిః పావనంకృతం తేన త్వామభిషిం చామి పావమాన్యః పునంతుతే ఇశ్యనేన మంత్రేణాభిషిం చేత్ ॥ తతో
 దక్షిణదిగవస్థితంకలశమాదాయభగంతేవరుణో రాజా భగంసూర్యోబృహస్పతిః । భగమండ్రశ్చ వాయుశ్చభ
 గంసప్రషణ్యోదదురిత్యనేన మంత్రేణ । తదనంతరం పశ్చిమదేశావస్థితంకలశంగృహీత్వాయత్రైకశేషుదా
 భాగ్యంసీమంత్రేయచ్చయాధాని ॥ అలాటెకణయోర్క్షో రాపస్తంభంతుతే సదేత్యనేన మంత్రేణాభిషిం
 చేత్ - ఎవమభిషిచ్యసవ్యపాణినాకుశాంతరితేన యజమానస్య మూర్ధనిసర్వపంత్రై మూదుంబరేణస్పవేణాదా
 యవత్కృమాణమంత్రేజ్జుకహుయాత్ ॥ ఓంమితాయస్వాహా । ఓంమితాయస్వాహా । శాలాయస్వాహా । కటంక
 టాయస్వాహా । కూశ్మాండాయస్వాహా । రాజపురుషాయస్వాహా । ఎవంపద్భిర్త్వంత్రైర్ముద్భిక్తహుత్వా తదనంత
 తరంపూర్వపక్షానచరుణాపూర్వోక్తైష్వద్భిరుకంత్రైః స్వస్తిన్నేనాగ్నౌచరుంహుత్వాగ్నే రిం దాది వ్యభి
 షేకశాలాయా మండ్రాదిలోకవాలభ్యస్తంబానుమంత్రైర్బలి - దవ్యాత్ - నామమంత్రాస్తు ॥ ఇంద్రాయ
 నమః । అగ్నయేనమః । వరుణాయనమః । సోమాయనమః । ఈశానాయనమః । బ్రహ్మణేనమః । అంత
 కాయనమః ॥ అథయజమానస్సాత్వా - శుక్లమాలాంబకధరోగురుణాసహితోవినాయకాయాంబికాయైవ
 కృతాకృతాంస్తుండలాంస్పపటలోదనమేవచేత్యాదినాపినిదికైష్టంకృతాకృతాదవ్యజాతముషహారం దత్వా తత
 శ్శిరసాభూషింగత్వా - కుసుమసహితేనోదకేన ప్రత్యేకంపూర్వోక్తవినాయకాంబికా గాయత్రీభ్యో మంత్రా
 భ్యమభ్యుక్తం దత్వా - దూర్వాసవకపపుష్పాంజలించ దత్వా వినాయకంబికాంబోపతిష్ఠేత - ఉం సోమః
 త్రాస్తు ॥ రూపం దేహీయశో దేహీభగంభవతి దేహీమే । వుత్రాణ దేహీ ధనం దేహీ సర్వకామాంస్యే దేహీమే ।

అత్రమం తేభగవన్ దేహీమే భగవిత్యూహంసృత్వాప్రథమతోఽనాయకముపస్థాయః శ్చాచ్యుతాః తి తేనమంత్రే
 ణాంబికాముపతిష్ఠేత ॥ తతశ్చాచార్యశూరైకుశానాస్తీర్మణపహారశేషం తత్రనిధాయచతుష్పథం గత్వా
 తత్ప్రమాణబలినిదధ్యాత్ ॥ మంత్రస్తు బలింగృహ్లాంత్యమందేవా ఆదిత్యావసవస్తథా | మరుతోవాశ్వినౌ
 రుద్రాస్సుపచౌఃపన్నగాగ్రహః | అసురాయాతుధానాశ్చ విశాచామాతరోగణాః ॥ శాకిన్యా యక్షబే
 తాళాయోగిన్యఃపూతనాశ్శివాః | భంజకాస్తిగ్ధగంధర్వానాగావిద్యాధరానగాః ॥ దిక్పాలాలాకపాలా
 శ్చయేచవిఘ్నవినాయకాః | జగతాంసాధుకతాః రోబ్రహ్మోద్యాశ్చమహావనయః ॥ మావిఘ్నంమాచమేపా
 పంమాసంతుపరిపంధినః | సైన్యాభవంతు తృప్తాశ్చ భూతప్రేతాసురాగ్రహః ॥ ఇతిచతుష్పథబలిదాన
 మంత్రః॥ అనంతరంవస్త్రద్వయసహితాండక్షీణాంస్వశక్త్యనుసారేణదత్వాఽభవానుసారేణభూరిదక్షిణామపి
 ఋత్విగాదిభ్యోఽచ్రాప్తాణేభ్యః ప్రతిపాద్యబ్రాహ్మణాన్భోజయేత్ ॥

ఇతి వినాయకశాంతిప్రయోగః॥

అథ నవగ్రహయజ్ఞః.

శ్రీకామశ్శాంతికామోవాగ్రహయజ్ఞంసమారభేత్ | వృష్ట్యాయుః పుష్టికామోవా తథైవాభిచరన్నపి॥
 గ్రహనాహ ॥ సూర్యస్సోమోమహీపుత్రస్సోమపుత్రోబృహస్పతిః | శుక్రశ్చనైశ్చరో రాహుఃకేతుశ్చైతిగ్ర
 హస్తస్సృతాః॥ గ్రహప్రతిమానిమాణద్రవ్యాణ్యాహ॥ తామ్రకాస్సాస్ఫటికారక్తచందనాస్స్వర్ణకాఉభౌరా
 జతాఆయస్సీసాః కాంస్యాః శార్యాగ్రహఃక్రమాత్ ॥ స్వణైర్వస్త్రపటై తేభ్యోగండైమండలకేషు
 వా॥ పూజావిధిమాహ ॥ యథావణంప్రదేయాని వాసాంసికుసుమానిచ | గంధోషలయజ్జ్యైవధూపో
 దేయశ్చగుగ్గులమ్ ॥ కతవ్యాగ్రహణేచైవచరవఃప్రతిదైవతమ్ | గ్రహమంత్రానాహ ॥ ఆకృష్టేనఇమందే
 వాఅగ్నిర్ముధాః ఉద్బుధ్యస్వేతిచఋచోయథాసంఖ్యంప్రకీర్తితాః ॥ బృహస్పతేఅతియదర్మస్తధైవాన్నా
 త్పరిఃసృతః | శన్నాదేవీస్తథాకుండాతేకతుంకృణ్వన్నిమాంస్తదా ॥ షోషామీయసమిధఅహ ॥ అరకపా
 లాశఖదిరాస్త్యపామాగోఽథపిప్పలః | ఉదుంబరశ్శమీదుర్వా కుశాశ్చసమిధః క్రమాత్ ॥ షోషామసం
 ఖ్యామాహ ॥ ఎకైకస్యత్వష్టశతమష్టావింశతి రెవవా | హోతవ్యామధుసర్పిభ్యాందధ్నాక్షీరేణ వాయుతాః॥
 నైవేద్యాధంబ్రాహ్మణభోజనాధంబద్రవ్యాణ్యాహ ॥ గుడోదనంపాయసంచహవిష్యక్షీరపాష్టికమ్|దధ్యో
 దనంహవిశ్చూకం మాంసంచిత్రాన్నమెవచ ॥ దద్యాద్గ్రహక్రమాదేవద్విజెభ్యోభోజనంబుధః | శక్తితో
 వాయథాలాభంసతకృత్యవిధిపూర్వకమ్ ॥ గుడఃశ్రమోదనంగుడోదనం- హవిష్యముశ్పన్నాది - క్షీరపా
 ప్టికంక్షీరమిశ్రంపిష్టమోదనం | హవిష్యతోదనం - చూణంతిలమిశ్రమోదనమ్ - మాంసంభక్ష్యమాంస
 మిశ్రమోదనం - చిత్రాన్నంనానావిధాన్నం ॥ గుడోదనాదీనామథావేయథాలాభమోదనాది సన్తానపూ
 ర్వకంనైవేద్యాధంబ్రాహ్మణభోజనాధంబదద్యాదిత్యర్థః॥దక్షిణామాహ ॥ ధేనుశ్శంఖస్తథా నద్వాక్ హే
 మవాసోహయఃక్రమాత్ | కృష్ణాగౌరాయసంనాగవీతావైదక్షిణాస్తస్సృతాః॥ యశ్చయశ్చయథాదస్తస్సస్త్రుతం
 యత్సేనపూజయేత్ | బ్రహ్మణైషాం పరోదత్తఃపూజితాః పూజయిష్యథ ॥ గ్రహాధీనానరేంద్రాణాముభ్యో
 యాఃపతనానిచ | భావాభావౌచజగతస్తస్మాత్పూజ్యతమాగ్రహః ॥

ఇతి యాజ్ఞవల్క్యక్రాగ్రహశాంతిః.

—* అథ వ గ్రహ యజ్ఞ ప్రయోగః. *

శుక్ల ని నే సత్య క మా నంత ర మ ము క ప్రయోజన సి ధ్య థం న వ గ్ర హ ము ఖే న య త్య గ్గ తి సం కల్ప్య ॥ స్వ గ్న
హ్యో క్మ వి ధి నా స్వ స్తి నా చ నం వి ధా యా చార్య వ రణా నంత రం బ్ర హ్మ ణం వృ ణీ త | అ థ వా చ తు ర రు త్వి జో వృ ణీ
త | త థా చ స గ్రం డ పు రా ణే న వ గ్ర హ ము ఖే కు ర్యా దృ త్వి జ శ్చ తు ర శ్చ ఖ ణా ॥ అ థ వా చై క మ భ్య చ్చ్యే ద్వి ధి నా బ్ర
హ్మ ణా స హే తి ॥ ఎ త చ్చా ప ల్ల ఖ ణం ॥ అ త ఏ వా షో త్త ర స హ స్ర సం ఖ్య యా హే మం క తు ణం య ది చి కీ ష తి ॥
త హే క మ ణో ని ర్వా హం య గ్ర హ సం ఖ్య కా నృ త్వి జో వృ ణీ త | స ర్వ త్రా చార్య బ్ర హ్మ ణో ని య తా - అ త్ర చా
యం వ రు ణ ప్ర యో గః - వ ర ణ కా లె వః ఋ త్వి గ్న య వ స్త్రా లం కారా ది ద్వి గు ణ ము ద ఙ్మ ఖో ప వే శి తా య గు ణ వ
త్త మా యై క స్మై త్రా హ్మ ణా య ద త్వా స్వ యం పూ ర్వా భి ము ఖ స్వ స్మ హం గ్ర హ య జ్ఞే న య జ్యే | త త్రై భి శ్చం ద
న పు ష్ప తాం బూ ల హే మాలం కార వా సో భి ర హం వృ ణ ణ తి - త తో వృ తో స్తీ త్యా చార్యో బూ యా ల్ త ద ర్థా
లం కారా ని త రె భ్యో ద త్వా స్తి క క ర్త వీ ఋ త్వి గ్నై న త్వా మ హం వృ ణ ణ తి వృ ణీ త | త త ఆ చా ర్య ద యః క ర్త కు ర్యః -
కుం డా దిః మా ణ ప్ర కా ర స్తు - సా గం దే న వ గ హ మ ఖే కుం డం హ స్ర మా త్ర స మం భ వే త్ ॥ చ తు ర శ్ర మ ధో హ
స్మం యో ని వ క్త్రం స మే ఖ ల మ్ | చ తు రం గు ల వి స్తార మే ఖ ల త ద్వ దు ఛ్చి తా ॥ మా న హీ నా ధి కం కుం డ మ నే క భ య
దం భ వే త్ | చ తు ది క్షి పి కుం డ స్య హ స్ర మా త్ర స మం భ వే త్ ॥ చ త సృ ష్ప పి ది త్సు కుం డ స్య హ స్ర మా త్ర కుం డం
భ వ తీ త్య థః - అ ధో హ స్మం ఖా త మ వి హ స్ర మా త్రం భ వ తీ తి యా వ త్ - యో ని వ క్త్రం కుం డ స్య ప శ్చి మ ది గ్చా గే డ ప
రి మే ఖ లా యా మ ధ్యే వ త్య మా ణ ల త్త ణో పే తా యా యో నిః - నై వ వ క్త్రం య స్య త త్తా దృ క్ ॥ గ జో వృ స న్ని భం
యో ని ప్ర మా ణం వ క్త్రం వా పి ష్ప లీ ష త్రా క్య తి యో ని వ క్త్రం వా కుం డం భ వ తి - త ద్వ దు ఛ్చి తా - త్రి రం గు లో న్న
తా త ద్వ ద్వి తీ యా స ము దా హృ తా - ఉ ఛా ష వి స్త రా భ్యాం ద త్య తీ యా చ తు రం గు లా | ద్వ యం గు ల స్ర త్ర వి స్తా
రః పూ ర్వ యో ర పి శః స్య తే ॥ పూ ర్వం తు ద్వ యం గు లా కార్య ప్ర థ మా మే ఖ లా బు డ్దేః | ప్ర థ మ ద్వి తీ య మే ఖ ల
యో ర్యో ని ల త్త గ మ భి హీ తం - వి త స్తి మా త్రం యో ని స్యా ష్ప త్న ప్తాం గు లి వి స్తృ తా - ష డ్వా స ప్ర వా చే తి వి క ల్పః ॥
కూ ష క పృ ష్టో న్న తా మ ధ్యే సా శ్వ క యో శ్చాం గు లో ఛి తా | గ జో వృ స దృ షీ త ద్వ దా య తా ఛి ద్ర సం యు తా ॥ ఎ
త త్స ర్వే మ కుం డే మ యో ని ల త్త గ ము చ్య తే | మే ఖ లో ప రి స ర్వ త్ర అ క్ష ణ్ణ ద ల స న్ని ధా ॥ అ క్ష ణ్ణ ద ల స హే త యో ని
గ్భ వ తీ త్య థః ॥ ల త్త గ ల క్షీ త కుం డ క రణా శ క్తా స్థం డి లం చ తు ర శ్రం హ స్ర ప రి మి తం కల్ప యే త్ ॥ స్థం డి లం వా ప్ర
కల్ప యే ది తి - స్థం డి ల స్యా ష్ప గ్న గ్న ధి గా న త్వే వ వి ధా నా ల్ - ఏ వం కుం డం స్థం డి లం వా కృ త్యా త సో ష్ఠి రి పూ ర్వ ధా
గ్ర హా ది స్త్వా ప నా థ ణం స్థం డి లం వే దిం వా వి ద ధీ త ॥ త థా చ స గ్రం డ పు రా ణే ॥ త స్యై వో త్త ర పూ ర్వే ణ స్థం
డి లం హ స్ర మా త్ర క మ్ | ద్వి వ ప్ర వం చ తు ర శ్ర వ వి త స్త్రు ఛా య స మ్మి త మ్ ॥ ద్వి వ ప్ర మి త్య నే న వే ది ని మా ణ ము
చ్య తే | అ త ఏ వ మ త్య పు రా ణే ॥ గ త క సో ష్ఠ ర పూ ర్వే ణ త స్తి ద్వి య వి స్తృ తా మ్ | వ ప్ర ద్వ య యు తాం వే దిం
వి త స్త్రు ఛా య స మ్మి తా మ్ | స్థా ప నా థ ణం వ దే వా నాం చ తు ర శ్రా ము ద క్ల వా మ్ ॥ గ త క స్య కుం డ స్య డ
త్త ర పూ ర్వే ణ త శా నా ది ద గ్చా గే వ ప్ర ద్వ యం మే ఖ లా ద్వ యం త త్ర ద్వ యం గు లో ఛా యః - ప్ర థ మ వ పః ద్వి యం గు లో
ఛా యో ద్వి తీ య్యః వి స్తార ము ద్వ యో ర ప్యం గు లి ప రి మి తః ఉ ద క్ల వాం - ఉ ద జ్ఞి మ్నాం - ఏ వం స్థం డి లం వే దిం వా
ని ర్మాయ ఫల పు ష్పా ది వి త తం వి తా నంత సో ష్ఠ ప రి కు ర్వి త - త ద ధి మ్నా నే గ్నిం ప్ర ణీ య గ్ర హ య త న గ్ర హా ది దే వా క
స్థా ప యే త్ ॥ త థా చ మా త్యే ॥ అ గ్ని ప్ర ణ య నం కృ త్యా త న్యా మా వా హా యే త్సు రా క | సం ఖ్య సు రా ణాం
వి జ్ఞే యా విం శ తి ద్వా ద శా ధి కా ॥ త స్యాం వే ది కా యాం త త్ర శు క్ల తం మ తై స్స మం త తః పూ ర యి త్వా త తో మ

ధ్యేతామవ జ్ఞే స్తండులై స్సూర్యస్యమండలాకారమధిష్ఠానంకుర్వీత - తస్మాన్మండలాదాగ్నేయ దిగ్భాగే శు
 క్తతమైరక్షతైశ్చతురశ్రమధిష్ఠానంసోమాయ - సూర్యస్యమండలాద్దక్షిణతోర క్తచందనలిపై రక్షతైశ్చకండ
 లై స్త్రికొణాకారమధిష్ఠానంపంచభాగైః || సూర్యస్యమండలాదీశాన్యాంసువణావజ్ఞే రక్షతై ర్పాకృ
 తిమధిష్ఠానంబుధాయ || మధ్యమండలాదుత్తరతః సువణావజ్ఞే రేవాక్షతైర్దీఘంబతుసోగ్రాణమధిష్ఠానం
 గురవే - మధ్యమండలాత్పూర్వతశ్చుక్ల తమై రేవతండులైః పంచకొణమధిష్ఠానంభాగైవాయ - మధ్యమండలా
 త్పశ్చిమతః కృష్ణవజ్ఞే స్తండులై ధనురాకృతిమధిష్ఠానంశనైశ్చరాయ || మధ్యమండలాన్నిఋతికొణేసీ
 సాఖ్యద్రవ్యవజ్ఞే రక్షతైః కృష్ణవజ్ఞే ర్వాశూర్పాకృతి మధిష్ఠానంరాహవే మధ్యమండలా దేవవాయవ్యదిగ్భా
 గే శుక్లై స్తండులై ధూమవజ్ఞే ర్వా ధ్వజాకృతి మధిష్ఠానంకేతవేకర్వీత - తతశ్చమండలాకారచతురశ్ర త్రి
 కొణ బాణాకృతి దీఘచతురశ్ర పంచకొణ చాపాకృతి శూపాకృతి ధ్వజాకాలేషు తామ్ర స్ఫటిక రక్త
 చందన సువణా చందన రజత తాహ సీస కాంస్య మయేషు మధ్యమాంగుళి మధ్యపవణప్రమాణోన్నతేషు
 సూర్యాదిప్రతిమానిమాణాద్రవ్యేషువత్కృమాణప్రకారేణోల్లిఖితాన్ సూర్యాదీన్త ధ్యమాగ్నిదక్షిణేకానాత్త
 రపూర్వపశ్చిమః క్షిణి వాయుదిగ్భాగేషునిదధీత || తత్రాపరవిశేషః || సకందపురాణోక్తః - శుక్రా
 క్షాప్రాజ్ఞుఖాజ్ఞేయాగురుసోమ్యావుదజ్ఞుఖా | ప్రత్యజ్ఞుఖశ్చనిస్సోమశ్చేవాదక్షిణతోముఖాగ్నితి || ఆదిత్యా
 భిముఖా నైవై తాన్ గ్రహాదీన్ స్థాపయేత్ - తథాచ || చింతాషణౌ || ఆదిత్యాభిముఖాస్సర్వేసాధిప్రత్యధి దేవతాః |
 స్థాపనీయామునిశ్రేష్ఠానాంత రేణపరాజ్ఞుఖాః || అధిదేవతాప్రత్యధి దేవతా ఉచ్యంతే- నాంత రేణ త్యాదిత్య
 సూర్యస్యచస్థాపితగ్రహస్య మధ్యే స్తే గ్రహానస్థాపనీయా ఇత్యథః || నపరాజ్ఞుఖాస్థాపనీయా ఇత్యథః || న
 చపరాజ్ఞుఖాస్థాపనీయాః || ఎవముత్తరత్రాపిపూర్వోత్తర ఈశానభాగదక్షిణపూర్వకే ఆగ్నేయాందిశిదక్షిణ
 పశ్చిమనైఋతిప్రదేశే పశ్చిమోత్తరతఃవాయవ్యేశుక్లతండులై గ్రహస్థాపనాయ దేశం స్థండిల వేడింవాపరి
 పూర్వశుక్లతండులానాపూర్వత త్తద్వణతండులై రుపలక్షితేషు ప్రదేశేష్వాదిత్యాదీన్ గ్రహాన్ స్వస్వాయత
 నానతిక్రమేణస్థాపయేన్నిదధ్యాత్ - అథవాల తద్వణతండులాపలక్షితేషు ప్రదేశేషు గ్రహ ప్రతిరూపకా
 న్వాశుక్లతండులైః కృత్వాస్థాపయేత్ప్రతిష్ఠాంకుర్యాత్ || గ్రహలక్షణాన్యపి మత్స్యపురాణే || పద్మాసనః
 పద్మకరిః . ద్మగచ్ఛసమద్యుతిః | సప్తాశ్వస్సప్తరజ్జుశ్చబుధైజ్ఞేయస్సదారవిః || శ్వేతః శ్వేతాంబరధరోదశా
 శ్వశ్వేతభూషణః | గదాపాణిద్విబాహుశ్చకతవ్యోవరదశ్శశీ || రక్తమాల్యాం బరధర శ్చక్తిశూలగ
 దాధరః | చతుర్భుజోమేషగమోవరదస్సౌధరాసుతః || పీతమాల్యాంబరధరఃకణికారదళద్యుతిః | ఖ
 డ్గవమకగదాపాణిః సిహస్త్రివరదోబుధః || గురుశుక్రయోలకక్షణమాహ || దేవదైత్యగురూతద్వ త్పీతశ్వే
 తాచతుర్భుజౌ | దండినావరదాకార్యా సాక్షసూత్రకమండులౌ || ఇంద్రనీలద్యుతిశ్శూలీవరదోగృధ్రీవాహ
 నః | బాణబాణాసనధరఃకతవ్యోర్కసుతస్సదా || కరాళవదనఃఖడ్గవమక శూలివక్రప్రదః | నీలసిహ్వాస
 నస్థశ్చరాకలరత్రప్రశస్యతే || ధూమ్రాద్విబాహవస్సర్వేగదినోఃకృతాననాః | గృధ్రాసనగతానిత్యం కేత
 వస్సుర్యరప్రదాః || నవగ్రహసాధారణధమకత్వా దత్ర చతుర్భుజత జేనచ కతోస్సంఖ్యామాహ || స
 ర్వేకీరీటిఃకార్యాగ్రహాలాకహితావహః | ద్వాదశాంగంలిఖేదగ్రం సోమంతుద్విగుణంలిఖేత్ || భుగంన
 వాంగుళంచైవ గురుంచైవషడంగుళమ్ | బుధంచూమ సుతంసౌరిం చక్షుశ్చైర్ద్వ్యంగుళంలిఖేత్ || సోమాద
 ధాంగుళిం రాహుంకేతుమధ్యధకమంగుళిం || ఎవమగ్నిప్రణయనానంతరంగ్రహ వేదికాయాముక్తస్థానేషుసూ

ర్యాదిప్రతిమానిధాయవ్యాహుఃఖి రావాహ్యస్థాపయేత్ - అత్రాయంప్రయోగః || ప్రణవస్యపరబ్రహ్మఋషిః గా
 యత్రీశంధః - పరమాత్మాగ్నిదేవతా - వ్యాహుతినాంక్రమేణజమదగ్ని భరద్వాజభృగవోఋషయః - అగ్నివా
 యునూర్యాదేవతాః - సూర్యాద్యావాహనాధేవియోగః - ఓంభూర్భువస్సువః కళింగ దేశోఽభ్యవఃకాశ్యప
 గోత్రసూర్యిణహగచ్ఛేత్యావాహ్యా || ఇహతిష్ఠేతి రక్తపుష్పాక్షతైః స్థాపయేత్ - ఓంభూర్భువస్సువః -
 యమునాదేశజాత్రేయసగోత్రసోమిహగచ్ఛేత్యావాహ్యా శ్వేతపుష్పాక్షతైరిహతిష్ఠేతిస్థాపయేత్ - ఓంభూ
 ర్భువస్సువః అవంతీసముచ్ఛవభారద్వాజసగోత్రభామేహగచ్ఛేత్యావాహ్యారక్తపుష్పాక్షతైరిహతిష్ఠేతిస్థా
 పయేత్ || ఓంభూర్భువస్సువః - మాగధదేశోద్భవజాత్రేయసగోత్రబుధణహగచ్ఛేత్యావాహ్యా పీతపుష్పాక్షతై
 రిహతిష్ఠేతిస్థాపయేత్ || ఓంభూర్భువస్సువః - సింధుదేశోద్భవఆంగీరసగోత్రబృహస్పతేహగచ్ఛేత్యావా
 హ్యాపీతపుష్పాక్షతైరిహతిష్ఠేతిస్థాపయేత్ - ఓంభూర్భువస్సువః - భోజకటదేశోద్భవభార్గవగోత్రశుక్రణహ
 గచ్ఛేత్యావాహ్యా పీతపుష్పాక్షతైరిహతిష్ఠేతిస్థాపయేత్ || ఓంభూర్భువస్సువః - సోరాష్ట్రదేశజకాశ్యపగో
 త్రశనైశ్చకేహగచ్ఛేత్యావాహ్యా కృష్ణపుష్పాక్షతైరిహతిష్ఠేతిస్థాపయేత్ || ఓంభూర్భువస్సువః - వైరాటికా
 వుశోద్భవ వైతీసగోత్రరాహుణహగచ్ఛేత్యావాహ్యా - కృష్ణపుష్పాక్షతైరిహతిష్ఠేతి స్థాపయేత్ || ఓంభూ
 భువస్సువః - అంతవేదిసముచ్ఛవజైమిసగోత్రకతోఽహగచ్ఛేత్యావాహ్యాధూమ్రపుష్పాక్షతైరిహతిష్ఠే
 తిస్థాపయేత్ || యథోక్తకుసుమతండులాభావేయథా లాభోపపన్నకుసుమైస్తుమలైః స్థాపయేత్ || స్కం
 దపురాణే || జన్మధూగోత్ర మేతేషాం జన్మస్థాన సుఖానిచ - యోజ్ఞైత్వా కురుతే శాంతింగ్రహ
 స్తైవావమానితాః || ఉత్పన్నోరహఃకళింగేషు యమునాయాంహీ చంద్రమాః | అంగారకఃస్వవంత్యాం
 తుమగధేషుహిమాంశుజః || సైంధవేషుగురుజాతశ్శుక్రోభోజకపైతథా | శనైశ్చరస్తుసోరాష్ట్రై రాహు
 వైరాటికాపురే || అంతర్వేద్యాంతథాకేతు రిత్యేతాగ్రహభూమయః | ఆదిత్యఃకాశ్యపోగోత్ర ఆత్రేయ
 శ్చంద్రమాభవేత్ || భరద్వాజోభవేద్భామస్తథాత్రేయశ్శాంకజః | సురపూజ్యోంగిరాగోత్రశుక్రోవైథా
 గవస్తథా || శనిస్తుకాశ్యపభవో రాహుఃపైతీవసస్తథా | కేతవోజైమినియాశ్చ గ్రహాలాకహితావహః || ధా
 నురంగారకొరక్తశుక్లౌశుక్రనిశాకతా | సోమపుత్రోగురుశ్చైవతాపుథాపీతకాస్త్పతా || కృష్ణం శనైశ్చ
 రంవిద్యాద్రాహుంచిత్రాశ్చకేతవః | కృష్ణరూపగుణైర్యుక్తాక్వాహ్యత్యావాహయేస్తుతా || ఎవంసూర్యా
 దీనావాహ్యస్థాప్యాశ్చాధిదేవతాః | ఓంభూర్భువస్సువః - ఈశ్వర ఇహగచ్ఛేహతిష్ఠేతిశ్వేతపుష్ప తండులైస్సూ
 ర్యదక్షిణ పాశ్వేణ ఈర్వరం || ఓంభూర్భువస్సువః - ఉమెహగచ్ఛేహతిష్ఠేతిసూర్యస్య దక్షిణపాశ్వేణఉ
 మాం || ఓంభూర్భువస్సువః - స్కందఇహగచ్ఛేహతిష్ఠేతి భౌమస్య దక్షిణపాశ్వేణసూరదం - ఓంభూర్భు
 వస్సువః - విష్ణోఇహగచ్ఛేహతిష్ఠేతి బుధస్యదక్షిణపాశ్వేణవిష్ణుం - ఓం భూర్భువస్సువః - బ్రహ్మనిహగ
 చ్ఛేహతిష్ఠేతిగురోదక్షిణపాశ్వేణబ్రహ్మణం - ఓంభూర్భువస్సువః - ఇంద్ర ఇహగచ్ఛేహతిష్ఠేతి శుక్రస్యవ
 డ్విణపాశ్వేణింద్రం || ఓంభూర్భువస్సువః - యమిహగచ్ఛేహతిష్ఠేతి - శనైశ్చస్య దక్షిణపాశ్వేణయ
 మం || ఓంభూర్భువస్సువః - కాలేహగచ్ఛేహతిష్ఠేతి రాహుదక్షిణపాశ్వేణం || ఓంభూర్భువ
 స్సువః - చిత్రగుహైహగచ్ఛేహతిష్ఠేతి కేతోదక్షిణపాశ్వేణ శుక్లపుష్పతండులైశ్చిత్రగుప్తంస్థాపయేత్ ||
 తతశ్చ ప్రత్యధిదేవతాశ్చస్థాపయేత్ || ఓంభూర్భువస్సువః - అగ్నిఇహగచ్ఛేహతిష్ఠేతి శుక్లపుష్పతండులై
 స్సూర్యస్యవామపాశ్వేణ అగ్నిం || ఓంభూర్భువస్సువః - ఆపిహగచ్ఛేహతిష్ఠేతి సోమస్యవామపాశ్వేణం ||

ఓంభూః - భూమెతిహాగచ్ఛేహతిమైతి భాషస్యవామపాశ్వే భూమిః - ఓంభూః - విష్ణోఃహాగచ్ఛే
హతిమైతిబుధస్య పాశ్వేవామెవిష్ణుం ॥ ఓంభూః ఇంద్ర ఇహాగచ్ఛేహతిమైతిజీవస్యవామపాశ్వేఇంద్రం-
ఓంభూః - ఇంద్రాణీహాగచ్ఛేహతిమైతి శుక్రస్యవామపాశ్వే ఇంద్రాణీం ॥ ఓంభూః - ప్రజాపతే
హాగచ్ఛేహతిమైతి శనైశ్చరస్యవామభాగ ప్రజాపతిం - ఓంభూః సపా ఇహాగచ్ఛంత్విహతివంత్యితి
రాహూర్వామపాశ్వేసపా ॥ ఓంభూఃబ్రహ్మన్మహాగచ్ఛేహతిమైతి కతునాం వామభాగ బ్రహ్మ
ణంశ్వేతకుసుమాక్షిత్రైస్సాపయేత్ ॥ అధిదేవతాదక్షిణతోవామప్రత్యధిదేవతాః - స్థాపనీయాఃప్రయత్నే
నవ్యాహృతిభిః పృథక్పృథక్ ॥ ఇతిసంగ్రహకారః - చింతావణౌ త్వధిదేవతాస్థాపనాప్రదేశఃప్రకారాంతరే
ణదశితః ॥ సూర్యస్యైవోత్తరే శంభుముమాంసోమస్యదక్షిణే | సుందమంగారకస్యైవ దక్షిణస్యాని
వేశయేత్ ॥ సామాత్తశ్చిమతోవిష్ణుం బ్రహ్మజీవస్యపూర్వతః | ఇంద్రమైంద్రాగ్నింసితాద్విద్ధిమందాదాగ్న
యతోమయమ్ ॥ రాహూఃపూవోత్తరేకాలంస్వభూతభూవహం | కేతోనైబుతిదిగ్భాగ చిత్ర
గుప్తంనివేశయేత్ ॥ ఎవంగ్రహాధిదేవతాప్రత్యధిదేవతాస్థాపనానంతరం వినాయకాదీక పంచదేవతాస్థాప
యేత్ ॥ ఓంభూః వినాయకహాగచ్ఛేహతిమైతిరాహూరుత్తరభాగవినాయకంస్థాపయేత్ - ఓంభూః-దు
ర్గేహాగచ్ఛేహతిమైతిశనైశ్చరౌత్తరభాగదుర్గాంస్థాపయేత్ ॥ ఓంభూః-వాయోహాగచ్ఛేహతిమైతిసూర్యస్యా
త్తరభాగవాయుంస్థాపయేత్-ఓంభూర్భువస్సువఃఆకాశేహాగచ్ఛేహతిమైతిరాహూర్దక్షిణపాశ్వేఆకాశం
ఓంభూః-అశ్వికుమారావిహాగచ్ఛతమేహతివృతమితికేతోర్దక్షిణపార్శ్వేశ్వేతకుసుమాక్షిత్రైశ్చినికుమారాస్థా
పయేత్ ॥ మత్స్యపురాణే ॥ వినాయకంతథాదుర్గాంవాయుమాకాశమేవచ | ఆవాహయేద్వ్యాహృతిస్త
ధైవాశ్చికుమారకౌ ॥ సంగ్రహకారః ॥ రాహుమంద దినేశానా ముత్తరస్యాం యథాక్రమమ్ | గణేశదు
ర్గావాయుంశ్చ రాహుకేతోశ్చదక్షిణే ॥ ఆకాశమశ్చినాచేతి పంచైతాక స్థాపయేత్తతః | అథైతాన్నం
చోత్తగంస్థాపయేత్ ॥ ఎవంద్వాత్రింశద్దేవతా ఆవాహ్యస్థాపయిత్వానామమంత్రైఃపూజయేత్ ॥ తద్యథా॥
ఓంసూర్యాయనమ ఇత్యాసనం - సూర్యాయనమః - పాద్యం - సూర్యాయనమ ఇత్యఘ్నం ॥ ఓం
సూర్యాయనమః - ఆవమనీయం- సూర్యాయ-స్నానం - సూర్యాయనమః - పునరావమనీయం- సూర్య
యనమః - వస్త్రం- సూర్యాయనమః- గంధం - సూర్యాయనమః, పుష్పాణి - సూర్యాయనమః-ధూపం-
సూర్యాయనమితి దీపం- సూర్యాయనమితివైవేద్యం-ఎవం పూజయిత్వానామ మంత్రైః పూర్వోక్తద్వా
త్త్రింశద్దేవతా ఆవాహనక్రమేణావాహయేత్ - అథవక్ష్యమాణేస్తత్త్వేవతాప్రకాశకైవైదికైమంత్రై
రాసనాద్యుపచారంకుర్వీత - తత్రావమనీయదానానంతరం పంచాక్షరైస్సానంకారియేత్ - ఎతత్సకల
గ్రహపూజాకరణేవీసమానం॥ ఎవంసోమాదీనామపి దుగ్ధదధ్యాజ్యమధూని ॥ ఆప్యాయస్వేత్యస్య మంత్రస్య
గౌతమఋషిః - సోమాత్తకంపయోదేవతా- గాయత్రీచ్ఛందః - క్షీరస్నానేవినియోగః - ఆప్యాయస్వే
త్యాదినా క్షీరస్నానం ॥ దధిక్రావుణ ఇత్యస్యమంత్రస్య - దధిక్రావాఋషిః - సురభ్యుత్పన్నందధిదేవతా-
దధిస్నానేవినియోగః - దధిక్రావుణ్ణితిదధిస్నానం- శుక్రవసీత్యస్యయజుషః - ప్రజాపతిఋషిః- ఆజ్యం దే
వతా - ఆజ్యస్నానేవినియోగః- శుక్రవసీత్యాజ్యేనస్నానం-స్వాదుఃపవస్వేత్యస్య వేనఋషిః-సోమాత్తికా
శర్కరా దేవతా - జగతీచ్ఛందః - శర్కరాస్నానేవినియోగః- స్వాదుఃపవస్వేతి శర్కరాస్నానం-
మధువాతా ఇత్యస్య గౌతమఋషిః - మధుదేవతా గాయత్రీచ్ఛందః - మధుస్నానేవినియోగః - మధువాతా

ఇత్యాదినానుధుస్నానం - ఎవంపంచామృతస్నానానంతరంపున రాచమనఃస్త్రింతాంసపర్యాంఽధాయానం
తరమిందాదీనప్రలోకపాలాన్సూర్యాభిముఖానావాహ్యపూజయేత్ - శిష్టసమాచారాత్ - అశ్రమంతాః-
ఇంద్రంవోఽశ్వతఃపరీత్యస్యమంత్రస్య - మధుశ్చంద్రముషిః - ఇంద్రోదేవతా - గాయత్రీచ్ఛందః - ఇంద్రపూ
జాయాంవినియోగః - ఇంద్రంవోఽశ్వతఃపరీత్యాది || అగ్నిందూతమిత్యస్యమంత్రస్య - మేథాతథిముషిః-అగ్ని
దేవతా గాయత్రీచ్ఛందః - అగ్నిపూజాయాంవినియోగః || అగ్నిందూతమిత్యాది || యమా యసోమమిత్య
స్యయముషిః- యమోదేవతా - అనుష్టుప్చ్ఛందః - యమపూజాయాంవినియోగః - యమా యసోమ
మిత్యాది || మోషాః-ఇత్యస్యకణ్విముషిః- నిఋణః దేవతా. గాయత్రీచ్ఛందః - నిఋణతి పూజాయాం
వినియోగః - మోషాణఃపరేత్యాః- నిఋణతిదుహణాపథాత్ - పరీష్టశ్చయసహ - త్వంనో అగ్నై
త్యస్యమంత్రస్య || వామదేవముషిః - వరుణోదేవతా || త్రిమ్బుచ్ఛందః - వరుణపూజాయాంవినియోగః-త్వం
నో అగ్నైవరుణస్యేత్యాది - తవవతాయసుకృతస్యమంత్రస్య - వాధ్రియశ్చముషిః - వాయుదేవతా - గా
యత్రీచ్ఛందః - వాయుపూజాయాంవినియోగః- వనవతాయసుకృతస్యతే- త్వమ్మజామాతర-మహే-
సామోధేనుమిత్యస్యగౌతమముషిః - సామోదేవతా- త్రిమ్బుచ్ఛందః- సామపూజాయాంవినియోగః- సా
మోధేనుమిత్యాది- తమిశానమిత్యస్యగౌతమముషిః - ఈశానోదేవతా జగతీచ్ఛందః - ఈశానపూజాయాం
వినియోగః- తమిశానంజగత-వయం || పూషానో-స్వస్తయే || ఎతేవమంత్రాఉపలక్షణాథాః || అథఇం
ద్రాదిప్రకారై మంత్రైరింద్రాది పూజాకార్యా- అథవేంద్రాయనమిత్యాది తద్దేవతానాంమంత్రైలోక
పాలాన్పుజయేత్ - ఎవంలొకపాలాన్సంపూజ్యాదిత్యాదీవాంగ్రహణాం తత్తద్వణాన్రక్త చందనప్రభృ
తీగధాన్తత్తద్వణాపుష్పాణీవసమప్యణ- అధి దేవతాదిలోకపాలానాం శ్రీచందనంయథోపపన్నకుసుమా
శివసమపణయేత్ - తతోధూపదానంచంతామణౌ || దివాకరకుజాభ్యాంతు దాపయేద్రక్తచందనమ్ | చం
దభాగణవయోన్చైవసితవణాన్ప్రదాపయేత్ || కుంకుమేనతుసంయుక్తచందనంజీవసౌమ్యయోః | అగ
రుంచందనందద్యా ద్రాహుకెత్వర్కజెమవ | గ్రహపూర్వాణిపుష్పాణీ గాయత్రీధూపమాహారేత్ || ర
వేఃకుందురుకంధూపంశశిఃస్తుఘృతాక్షతమ్ | భామేసజ్జరసంచైవఅగరుశ్చబుధెన్ద్రతః || సింహాకంఠురవే
దద్యాచ్ఛుక్రేవిల్వాగరుంతథా || గుగ్గులంమందచారెతులాక్షౌరాహూశ్చకెతవే | కుందురుకం సల్లకీరసః | సి
ల్లకఃపిండకః | బిల్వాగరుర్బిల్వఫలపుష్పమజ్జాగరు- మందచారశ్చనైశ్చరః రాహూఃకెతవేచ | లాక్షౌః | పూ
ర్వోక్తకుందురుకాదిధూవాభావేసర్వేషాంగుగ్గులురేవధూపః || తథావయాజ్జవలగ్నః || ధూపోదేయశ్చ
గుగ్గులురితి - ఆదిత్యాదీనాంకుందురుకాదిధూపదానేతత్తదధి దేవతా ప్రత్యధి దేవతయోరపి తత్తద్ధూపాః-
వినాయకాదీనాంగుగ్గులురేవ - తస్యసర్వసాధారణత్వాత్ - తతోగ్రహణాందీపందత్వానైవేద్యంవక్ష్యమా
ణందద్యాత్ || చింతామణౌ || గుఱోదనంరవేదకద్యాతోమాయఘృతపాయసమ్ | లోహితాయహవిష్యా
న్నంబుధాక్షీరషాష్టికమ్ || దధ్యోదనంగురొదకద్యాచ్ఛుక్రాయవఘృతోదనమ్ | మిశ్రితం కలమాపైశ్చ
నైవేద్యంచశ్చనైశ్చరే || రాహూమాణసోదనందద్యాతే-తాశ్చితోదనంతథేతి || హవిష్యాన్నంమున్యన్నం
నీవారాది || క్షీరమిశ్రషాష్టికొదనంపూవోక్తవిధనైవేద్యాభావేలాభోపపన్నోదనానివేదయేత్ || యథా
హయాజ్జవలగ్నః || శక్తితోవాయథాలాభంసంసర్కాత్యవిధిపూర్వకమ్ | ఎవమధి దేవతాదీనాం తత్తద్గ్రహ
నైవేద్యంయథాలాభోపపన్నమోదనాదివాసమపణయేత్ || వినాయకస్యమోదుకాదితు- ఓదనాది-వీచనై
వేద్యందత్వాదానానంతరంగ్రహవేదికాయాం ఈశానదిగ్భాగే-అవ్రణమకళంకం || బహిదధ్యక్షతాది ధూపి

తంచూతాదిపల్లవసంఘన్నంచూతాశ్వత్థవటోదుంబరశల్లవసంయుక్తఫలవస్త్రయ్యుగాన్వితమంత్రఃప్రక్షిప్తపంచరత్నంశుభంనిమలజలపూణకం దృఢం కలశమక్షతానామపరిస్థాపయేత్ || తత్రకలశేవ రుణమావాహయేత్ || తథాగంగాదీనితీథాణి- తథాచ|| మత్యపురాణే || ప్రాగుత్తరేణతస్మాచ్చ దధ్యక్షతవిభూషితమ్| చూతపల్లవసంఘంఫలవస్త్రయ్యుగాన్వితమ్ || పంచరత్న సమాయుక్తంపంచవణయతంతథా || స్థాపయేదవ్రణంకుంభంవరుణంకత్రవిన్యసేత్ | గంగాద్యాస్సరితస్సవాక్సముద్రాశ్చసరాంసీచ || పంచభంగాశ్చ పూవోక్తాఃపూర్వోక్తాఃపంచపల్లవాః| గజాశ్వరథ్యావల్మీకసంగమాద్రధగోశులాత్ || మృదమానీయ విప్రీంద్రాసవోక్షధిసమన్వితామ్ | స్నానాథంవిన్యసేత్తత్రయజమానస్యశాస్త్రవిత్ || సురామాంసీవచాకుష్ఠం శైలేయంరజసిద్వయమ్ | శదీచంపకముస్తాదసర్వాషణిగణస్త్యుతః || *

—† ఆథ వరుణావాహనమంత్రః . †—

తత్త్వాయామీత్యస్య మంత్రస్య- శువశ్చేఽఋషిః - వరుణోదేవతా , త్రిష్టుప్తందః - వరుణావాహనేవినియోగః , తత్త్వాయామీత్యాది-ఎతచ్చప్రదశణనాథంఅతఃఅన్వైరపి వరుణప్రకాశకైవైకైకైమణంత్రైర్వరుణాయనమగ్గతినామమంత్రేణవావరుణమావాహయేత్ || ఆధగంగాద్యావాహనమంత్రః || సవేసముద్రాస్సరితస్తీథాణిజలదానదాః - ఆయాంతుయజమానస్యదురితక్షయకారకాః || ఏవమాదిత్య దేవతావాహనాదివరుణస్థాపనాంతంకమణిర్వత్యపూర్వప్రతిష్ఠాపితాగ్నావత్క్యమాణవిధినాహోమకమణసమారభేత్ || తత్రాన్నాధానప్రయోగః - అస్తికమణ్యాదిత్యాదినవస్రధానదేవతాః || రుద్రాద్యావవాధిదేవతాః - అగ్నాద్యావప్రత్యధిదేవతాః | వినాయకాద్యాఇరాఅప్యంగదేవతాః | సమిచ్చవణజ్యతిలవ్రీహయోహవిః | సమిచ్చవణజ్యమిశ్రితంతంత్రంసాంగేనకమణాసద్యోయత్యితిద్వైసమిధావగ్నానిక్షిపేత్ - ఎవమన్వారానంవిధాయనిర్వాపః కార్యః - తత్రాయంప్రయోగః || దేవస్యత్వాసవితుఃప్రీస-స్తాభ్యాం || సూర్యాయత్వాజుష్టంనిర్వపామీతివతురోముష్టిన్నివణపేత్ || యథాష్టోత్తరశత సహస్రంవాహేమామంకతుణమిచ్చంతి - ముష్టివతుష్టయంనివాప్య సంపాదితద్రవ్యహోమపద్యాప్తత్వేనపూర్వోక్తనిర్వాపణానంతరంహోమపర్యాప్తద్రవ్యం తూష్ణీనిర్వపేత్ || ఎవంనిరూప్యదేవాథంవాత్రిః ప్రత్యుత్సవరుం శ్రపయిత్వాభి ఘోర్వోదగుద్వాస్యప్రత్యభిఘోరయేత్ || కతవ్యామంత్రవంతశ్చ చరవఃప్రతిదైవతమితి|| ఎవంచరుశ్రపణానంతరంయథాగ్నహ్యంపరిస్తాణాజ్యసంస్తారాంతకమణకరణానంతరం యజమానోపి జప్య దేవతోద్దేశేనహేమామీయద్రవ్యత్యాగంకుర్వీత్- యజమానికతాత్యాగస్యయుగపదశః ఋషిక్వాధ్యేకమణిప్రత్యాహుతిస్వత్వత్యాగంకుర్వీత్|| యజమానికతాత్యాగస్యకతుణమశక్యత్వాత్ || తత్రాయంప్రయోగః || సూసాంభానుబుధబృహస్పతిశుక్రశనిరాహుకేతురుద్రోమాస్కందవిష్ణుబ్రహ్మాండయమకాలచిత్రగుప్తాగ్నిజలభూవిష్ణుశుక్రేంద్రాణీప్రజాపతిబ్రహ్మగణపతిదుర్గాకామాయూమాదిగృహ్యాయోక్తధరాదిదేవతాభ్యః స్విష్టకృదగ్నయే సవేదితంసమిచ్చవణజ్యతిలవ్రీహీయవానహంత్యజామీశ్యభిలషేత్ | కేచనగృహేపాకాచోదనముద్భృత్యగ్రహదీనుద్దిశ్యజుహ్వాతి || తత్రశిష్టాచారఎవప్రమాణం-ఎవముద్దేశత్యాగేహుతేఇథానాధాయాజ్యథాగాచతుషీహుత్యాపశ్చాత్ప్రీతిగ్రహమష్టానికతిరష్టోత్తరశతమష్టోత్తరసహస్రంవా సృవేణహోమఃకార్యఃతత్రాపిసమిచ్చర్వాజ్యతిలాదయగ్గతి

క్రమః - సమిచాజ్యచరుతిలాదయితవా- అధిదేవతాదీనామప్రధానత్వాద్ధోమేన్యూనసంఖ్యా స్వీకరణం- ఆ
సాంచసమిదః పలాశా ఏవ మత్స్యపురాణే - క్వచనయాజ్ఞవల్క్యశ్చ ॥ అరహఃపలాశః ఖదిరస్తవపామా
గోధపిప్పలః - బౌదుంబరశ్చమీదూర్వాకుశాశ్చసమిధఃక్రమాత్ | ఎకైకస్యాష్టశతకమష్టావింశతిరేవవా॥
హేలాతవ్యామధుసర్పిభ్యాందధ్నాచైవసమన్వితా | అనేనవచనేనమధ్వాజ్యదధ్నాంసమిదంజనే సముచ్చయో
పగమ్యతే- యాజ్ఞవల్క్యమాన్వయోః - హేలాతవ్యామధుసర్పిభ్యాందధ్నాక్షీరేణవాపుసరితిస్త్యతి పురా
ణయోస్త్యుతేః ప్రాబల్యాశ్చరాణవాక్యస్థశ్చబద్ధవాగ్రహ్యః - తథాచమధ్వాదీనిసమిదంజనేవికల్పితాని-
చింతామణౌ ॥ సమిదశ్చాత్రకతకవ్యాఅష్టోత్తరసహస్రకాః | అష్టోత్తరశతంవాధఅష్టావింశతిరేవచ ॥ సమి
ధాలక్షణంవక్ష్యేసంఖ్యామానంతథైవచ | విశీణవిదశాహాస్వావక్రాస్ససుషిరాః కృశాః ॥ అతిస్థూలా
తిదీఘాశ్చసమిధః కార్కనాశనాః | విశీణాణామయఃక్షయంకుర్యాద్విదశాపుత్రనాశినీ ॥ సుషిరావ్యాధిజననీ
కృశాచరిపువధినీ | దీఘావిదేశగమనీస్థూచాలాత్మవినాశినీ | అకృశాసుసమాస్థూలాఆర్ద్రాచసపలాశినీ | ప్రా
దేశాన్నాదికాన్యూనాసమిత్సాత్సవకకషణి ॥ అరోహనాశయతేవాధి పలాశస్సర్వకామదః | ఖదిరశ్చార్ద్ర
లాభశ్చ అపామాగ్రసుపుత్రదః ॥ అశ్వశ్శస్వకకామాయ సౌభాగ్యోదుంబరస్తథా | శమీశమయతేపా
పందూర్వాయుశ్చవిఃధినీ ॥ కుశాధమాధకామానాంరక్షకారక్షసాంవిదుః | అష్టోత్తరంతుసాహస్రం
శతమష్టాధికంతథా ॥ అష్టావింశతిరష్ట్రేవా ఎకైకస్యశుహేలామయేత్ | హేలామాంతేదక్షిణాందధ్నాచ్ఛాం
త్యథకంపుష్టివధకేనమ్ ॥ దేవానామపిసవేషాండవాంశుపరమాధకవిత్ | స్వేనస్వేనైవమంత్రేణహేలా
తవ్యాస్సమిధఃపృథక్ ॥ హోతవ్యంచఘృతాద్యత్రచరుభక్తాదికంపునః | మంత్రేదేశాహుతీదకాద్యాద్ధోమో
వ్యాహృతిభిః పునః ॥ మంత్రేదేశాహుతీరిత్యాదిహేలామాధకం సంపాదితేనసమిధాదినాగ్రహేభ్యఃప్రత్యే
కందేశాహుతీదకాద్యాత్ - అధిదేవతాదీనాంప్రత్యేకంతిస్సస్తీస్రవేకాంవాదధ్యాదిత్యథః ॥ హేలామోవ్యా
హృతిభిః పునరితి ॥ ధూస్వాహేత్యాభిశ్చతస్పభిశ్చతస్రస్త్రత్రాహుతయోదేయాః ॥ ఉదజ్ముఖాఃప్రాజ్ముఖా
వాకుర్యాచ్ఛాఘ్నాఘ్నాఘ్నాః | మంత్రవంతశ్చవాదధ్యాచ్ఛరవఃప్రతిదైవతమ్ ॥ కృత్వాశుతాకచనూకస
మ్లకక్పతహోమంసమారభేత్ | ఆకృష్ణేనేతిసూర్యాయహేలామఃకార్యోద్విజన్మనా ॥ ఆప్యాయ స్వేతిమంత్రే
ణసోమాయజుహుయాత్పునః | అగ్నిమాధాధాదిపోమంత్రంభౌమాయపరికీర్తయేత్ ॥ ఉద్భృధ్యస్యా
గ్నౌతిత్యేవమంత్రంసోమనుతాయవై | బృహస్పతేఅతియవర్యితీదర్శవగురోర్తతః | అన్నాశ్చరిస్సతోరసశ్చ
క్రస్యాపినిగద్యతే ॥ శనైశ్చరాయచపునశ్శంనోదేవీతిహోమయేత్ | కయానశ్చిత్రమవనితిమంత్రంరాహేలా
రుదీరయేత్ ॥ ఆహోహిష్యేజ్యమాయాశ్చస్యానేతిస్వామిచస్తథా | తథాయమస్యచాయంగారితి హేలామఃప్ర
కీర్తితః | కాలస్యబ్రహ్మజ్ఞానమితిమంత్రఃప్రశస్యతే | చిత్రగుప్తస్యచాజ్ఞాతమితివేదవిదోవిదుః ॥ అగ్నిం
దూతంవృణేనుహతితివహ్నేరుదాహృతః | ఉదుత్తమంవరుణస్యపాంమంత్రఃప్రకీర్తితః ॥ భూమేఃపృథివ్యం
తరిక్షమితివేదేమపాఠితః | సహస్రశీషాపురుషితివిష్ణోరుదాహృతః ॥ ఇంద్రాయేంద్రోమరుత్సౌతిశు
క్రస్యకభ్యతే- ఉత్తానవజేనుభగతిశివ్యాస్సహారభేత్ | ప్రజాపతేఃపునహోమఃప్రజాపతిరితిస్త్యుతః | వి
నాయకస్యాతూనతితిమంత్రాహుతేస్త్యుతః ॥ సమోఅస్తుసర్వేభ్య ఇతిసర్వాణాంమంత్రఉచ్యతే ॥ ఎవబ్రహ్మ
యముత్విజతిబ్రహ్మణ్ణుదాహృతః | వినాయకస్యాతూనతితిమంత్రాహృతిస్త్యుతా ॥ జాతవేదసేనునవామె
తిదుగామంత్రః ప్రకీర్తితః | క్రాణాంశిశుమహేనాంతత్తద్వాయోఃప్రకీర్తితః ॥ ఆదిత్యప్రత్యేతి మం
త్రాకాశస్యప్రకీర్తితః | ఎసాఉసాపూర్వేతి అశ్వినోమంత్రఇవ్యతే | పూర్వాహుతింబమూధానం

దివ్యత్యభిపాతయేత్ || అథహోమమంత్రాః || అగ్నేనేతిమాన్వంత్రస్యసారాన్వంత్రాః - సంతా
దేవతాత్రిష్ట్యుచ్ఛందః - సూర్యప్రీతయే సమిదాదిసంపాదితద్రవ్యహోమేవినియోగః - అగ్నేనేతిమాన్వంత్ర
దినపాఠః - తైత్తిరీయాణాంతు || అసన్న్యేనేత్యాది | వివస్వన్వాన్వహేత్యం - ఆహ్వాయన్వాహేసోమ
మంత్రస్యగౌతమః - సోమదేవతాగాయత్రీచ్ఛందః || సోమప్రీతయే సమిదాదిద్రవ్యహోమేవినియోగః -
ఇమం దేవేతిమధ్యందినశాఖాపఠితస్యసోమమంత్రస్య గౌతమః - సోమోదేవతాత్రిష్ట్యుచ్ఛందః - అగ్నిమాన్వ
ధేత్యం గౌరకమంత్రస్య - విహోమః - అంగారకేదేవతా - గాయత్రీచ్ఛందః - అంగారకప్రీతయే స
మిదాది సంపాదితద్రవ్యహోమేవినియోగః - అగ్నిమాన్వధేత్యాది || ఉచ్ఛద్యన్వేతిబుధమంత్రస్య - అగ్ని
ఋషిః - బుధోదేవతా - త్రిష్ట్యుచ్ఛందః - సమిదాది సంపాదితద్రవ్యహోమేవినియోగః - ఉచ్ఛద్యన్వేత్యాది ||
అగ్నేవివస్వయంసువఠితి - బుధమంత్రస్యప్రసూన్వఋషిః, బుధోదేవతా - బృహతీచ్ఛందః - బృహస్పతే
అతీత్యాదిబృహస్పతి మంత్రస్య - గృత్సమదఋషిః - బృహస్పతిదేవతా - త్రిష్ట్యుచ్ఛందః - బృహస్పతి ప్రీత
యే సమిదాది సంపాదితద్రవ్యహోమేవినియోగః || బృహస్పతేత్యాది - బృహస్పతేపరిదీయేతిబృహస్పతి మం
త్రస్య - అప్రతిరథఋషిః - బృహస్పతిదేవతా - త్రిష్ట్యుచ్ఛందః - అన్నాత్పరిస్పతోరథమత్యాది - తైత్తిరీ
యాశాఖాపఠితస్యశుక్రమంత్రస్య వైశ్వదేవకాండంతః పాతిత్వాద్విశ్వేదేవఋషయః - శుక్రోదేవతా -
వట్పదాజగతీచ్ఛందః - శుక్రప్రీతయే సమిదాది సంపాదితద్రవ్యహోమేవినియోగః - అన్నాత్పరిస్పతో రసమి
త్యాది || అయం మంత్రస్యైత్తిరీయాబ్రాహ్మణద్వితీయకాండే సమామ్నాతః - తస్మిన్ననువాక ఆచ్ఛంతయోఋతే
నసత్యమింద్రియమిత్వాదివాక్యచతుష్టయం సమామ్నాతం - మధ్యేపితత్రేణ నసత్యమింద్రియమిత్యేకం వాక్యం ప
ఠితం - అయం వమధ్యపాతినిఋతేనేత్యాదివాక్యచతుష్టయస్యానువంగద్యోదనాథః - అతఏవాద్యంతయో
ర్వాక్యచతుష్టయస్య సమామ్నాతస్యాన్నాత్పరిస్పతస్యైవమాధ్యందినశాఖానుసారేణ శ్రీ సరస్వతీం దాఋష
యః - శుక్రోదేవతా - అతిజగతీచ్ఛందః - చింతామణోతు - ప్రజాపతిఋషిః - జగతీచ్ఛందః - త
చ్చాఖాంతరాభిప్రాయేణ - శుక్రం తే అన్యదితి శుక్రమంత్రస్యభరద్వాజఋషిః - శుక్రోదేవతా - త్రిష్ట్యుచ్ఛం
దః || శన్నోదేవీరితిశనైశ్చరమంత్రస్య సింధుద్వీపఋషిః - శనైశ్చరోదేవతా - గాయత్రీచ్ఛందః - శనైశ్చర
ప్రీతయే సమిదాది సంపాదితద్రవ్యహోమేవినియోగః || శన్నోదేవీరిత్యాది - శన్నోదేవీరితిశనైశ్చరమంత్రస్య - సిం
ధుద్వీపఋషిః - శనైశ్చరోదేవతా - ఉష్ణిచ్ఛందః - కయానఠితి రాహుమంత్రస్య వామదేవఋషిః - రాహుర్దే
వతా - గాయత్రీచ్ఛందః - రాహుప్రీతయే సమిదాది సంపాదితద్రవ్యహోమేవినియోగః - కయానశ్చిత్రీత్యా
ది - కాండాత్కాండాత్ప్రీరోహంతీతి గాహుమంత్రస్య - రాహుదేవతా - అనుష్టుచ్ఛందః - కేతుంకృణ్వి
న్నితికేతుమంత్రస్య - మధుశ్చందఋషిః, కేతుదేవతా - గాయత్రీచ్ఛందః - సమిదాది సంపాదిత ద్రవ్య
హోమేవినియోగః || కేతుంకృణ్విత్త్యాది || అథాధిదేవతామంత్రాః - ఆవో రాజానమితి సూర్యాధిదేవతా
భూతరుద్రమంత్రస్యవామదేఋషిః - త్రిష్ట్యుచ్ఛందః - రుద్రప్రీతయే సమిదాది సంపాదిత ద్రవ్యహోమేవినియో
గః - ఆవో రాజానమిత్యాది || త్రియంబకమంత్రస్యవసిష్ఠఋషిః - రుద్రోదేవతా - అనుష్టుచ్ఛందః - కద్రద్రాయే
తి - రుద్రమంత్రస్య - కణ్విఋషిః - రుద్రోదేవతా - గాయత్రీచ్ఛందః - ఆపోహిమైతిసోమాధిదేవతా - ధూ
తోమామంత్రస్య సింధుద్వీపఋషిః - ఉమాదేవతా - గాయత్రీచ్ఛందః - ఆపోహిమైత్యాది - గౌరీమిమాయే
త్యూమామంత్రస్య - దిఘంతమాఋషిః - ఉమాదేవతా - జగతీచ్ఛందః - శ్రీశ్చిత్యూమామంత్రస్య - ప్రజాపతిఋషిః -
ఉమాదేవతా - అనుష్టుచ్ఛందః - హ్రీశ్చిత్యుత్తైత్తిరీయాపాఠః - శోనాపృథివీతి మంగళాధిదేవతా - భూతస్కందమం

త్రయ్య-దీక్షుః మే ధాతిధియుషిః-సహంవో దేవతా- గాయత్రీచ్ఛంధః-సహంవ పీఃయేసమదాదిసంపాదితద్రవ్యహో
మేవినియోగః - స్వాచాపృథివీయస్కంః ఇహస్కందమంత్రస్య - మే ధాతిధియుషిః - మే ధా దేవతా - త్రిష్ట
చ్ఛంధః - చింతామణౌతు || యదస్కందమంత్రస్య - మే ధాతిధియుషిః - సహంవో దేవతా - గాయత్రీచ్ఛం
ధః- ఇత్యుక్తం లెన్యంత్రాంతరం - ఇహంవిష్ణురితి బుధాధి దేవతా భూతపిష్ఠు మంత్రస్య మే ధాతిధియుషిః- వి
ష్ణు దేవతా- గాయత్రీచ్ఛంధః - విష్ణుప్రీతయే సమిదాది సంపాదిత ద్రవ్యహోమే వినియోగః - ఇహంవిష్ణు
త్యాది - సహస్రశీషేకా విష్ణుమంత్రస్య - నారాయణయుషిః - పురుషో దేవతా- అనుష్టుచ్ఛంధః-త్వమిత్సమిద
మసీబృహస్పతి పత్యధి దేవతా - భూతభగవంశ్రస్య| భగవయుషిః | బ్రహ్మ దేవతా | బృహశీచ్ఛంధః-
బ్రహ్మప్రీతయే సమిదాది సంపాదితద్రవ్యహోమే వినియోగః - త్వమిత్సమిద మసీ త్యాది | బ్రహ్మ శాతే బ్రహ్మ
యుజే బ్రహ్మమంత్రస్య- విశ్వామిత్రయుషిః | బ్రహ్మ దేవతా | త్రిష్టవ్ ఛంధః | ఇంద్రమిదైవ గాతయతి శు
క్రాధి దేవతా భూతేంద్రమంత్రస్య | మే ధాతిధియుషిః - ఇహం దేవతా - త్రిష్టుచ్ఛంధః - ఇంద్ర ప్రీతయే
సమిదాది సంపాదితద్రవ్యహోమే వినియోగః - ఇంద్రమిదైవ తాతయతి త్యాది | ఇంద్రా యేంద్రో మరుత్సత
ఇతేంద్రమంత్రస్య కాశ్యపయుషిః | ఇంద్రంవో విశ్వతస్పరీకేంద్ర మంత్రస్య | షధుచ్ఛంధయుషిః | ద్వయోపి
ఇంద్రో దేవతా | గాయత్రీచ్ఛంధః | ఆయంగౌరితి శస్యధి దేవతా భూతయమంత్రస్య సర్వ రాజ్ఞ యుషిః | య
మో దేవతా | గాయత్రీచ్ఛంధః - యమప్రీతయే సమిదాది సంపాదితద్రవ్యహోమే వినియోగః | బ్రహ్మ జ్ఞాన
మిత్యాది | కాషిక రసీ త్యాది- కాలమంత్రస్య యజుసోపయుషిః | కాలా దేవతా | అథ వా కాషిక దసీత్యస్య ఇరింబ
యుషిః | కాలా దేవతా త్రిష్టవ్ యమా యమధుమ త్తమమిత కాలమంత్రస్య యమ యుషిః | కాలా దేవతా బృహశీచ్ఛం
ధః అనాజ్ఞాతమితకేచిత్పథి దేవతా భూతచిత్రగుప్త మంత్రస్య వైశ్వ దేవకాండే సమామ్నా ద్విశ్వే దేవా
యుషయః - చిత్రగు ప్రపీతయే సమిదాది సంపాదితద్రవ్యహోమే వినియోగః | అనాజ్ఞాతమిత్యాది - చింతా
మణౌతు - అనాజ్ఞాతమితమంత్రస్య | సోషయుషిః | చిత్రగుప్తా దేవతా | జగతీచ్ఛంద ఇత్యుక్తం | అత్రాయమ
ధి ప్రాయః || సౌమ్యకాండే సమామ్నా తోషస్య యుషిష్వం | శాఖాంత రాభి ప్రాయణ - చిత్రావసోస్వ
స్తిత ఇతి చిత్రగు ప్రమంత్రస్య - యజుషామా గ్నేయ కాండాంతః పాతిత్వా దగ్ని యుషిః | చిత్రగుప్తా దేవతా-
చింతామణౌతు || చిత్రావసోస్వ స్తి త ఇతి ప్రజా పః యుషిః | చిత్రగుప్తా దేవతా | అనుష్టుచ్ఛంధః | తత్రాపిపూ
ర్వోక్తం వాధి ప్రాయః || సచిత్రచిత్రీమితచిత్రగు ప్రమంత్రస్య | భరద్వాజయుషిః | చిత్రగుప్తా దేవతా | త్రి
మ్యచ్ఛంధః | ఇత్యధి దేవతా మంత్రాః || అథ ప్రత్యధి దేవతా మంత్రాః | అగ్నిం దూతమిత సూర్యస్య ప్రత్యధి దేవ
తా భూతాగ్ని మంత్రస్య | వేదాతిధియుషిః | అగ్ని దేవతా | గాయత్రీచ్ఛంధః | సంపాదిత సమిదాది ద్రవ్య
హోమే వినియోగః | ఉమత్తమమిత్యాది | పృథివ్యంతరిక్షమితమంగళ పత్యధి దేవతా భూతపృథివీ మంత్రస్య ప్రజా
పతియుషిః | పృథ్వీ దేవతా | ఉష్ణిచ్ఛంధః | అనుష్టుచ్ఛంధః | పృథివీ ప్రీతయే సమిదాది ద్రవ్యహోమే వినియోగః-
పృథివ్యంతరిక్షం ద్యౌరాప ఇత్యాది || సహస్రశీషేకా పురుష ఇతీ బుధ ప్రత్యధి దేవతా భూతపిష్ఠు మంత్రస్య నారా
యణయుషిః | విష్ణు దేవతా | అనుష్టుచ్ఛంధః | విష్ణుప్రీతయే సంపాదిత సమిదాది ద్రవ్యహోమే వినియోగః-
ఇంద్రా యేంద్రో మరుత్సత ఇతి బృహస్పతి ప్రత్యధి దేవతా భూతేంద్రమంత్రస్య యుషిః || ఇహం దేవతా | గా
యత్రీచ్ఛంధః | ఇంద్ర ప్రీతయే సమిదాది ద్రవ్యహోమే వినియోగః | ఉత్తానవణే సుభగ ఇతి శుక్ర ప్రత్యధి దే
వతా భూతశుక్ర మంత్రస్య నివాసయుషిః | ఇంద్రాణీ దేవతా - అనుష్టుచ్ఛంధః - ఇంద్రాణీ ప్రీతయే సమిదా

దిద్రవ్యహోమేవినియోగః - ఉత్తానవణః ఇత్యాది || చింతామణౌతు || ప్రజాపతిఋషిః | తచ్చశాఖాంతర
 పాఠాంతరానుసారేణ ప్రజాపతేనత్వదితి కనిప్రత్యధి దేవతాభూతప్రజాపతిమంత్రస్య హిరణ్యగభః ఋషిః-
 ప్రజాపతిదేవతా- త్రిమ్బుచ్చందః | ప్రజాపతిప్రీతయే సమిదాదిద్రవ్యహోమేవినియోగః || ప్రజాపతి ఇత్యా
 ది. నమోఅస్తుసర్వేభ్య ఇతి రాహు ప్రత్యధి దేవతాభూతసగ్నమంత్రస్య - సర్పరాజఋషిః | సర్పదేవతాఅ
 నుమ్బుచ్చందః - సప్రీతయే సమిదాది ద్రవ్యహోమేవినియోగః || నమోఅస్తుసర్వేభ్య ఇత్యాది-ఏవబ్రహ్మే
 తికేఠప్రత్యధి దేవతాభూత బ్రహ్మమంత్రస్య వైశ్వదేవకాండాంతః పాతి త్వేన విశ్వేదేవాఋషయః | బ్రహ్మ
 దేవతాద్విపదాగాయత్రీచ్ఛందః | బ్రహ్మప్రీతయే సమిదాదిసంపాదితద్రవ్య హోమేవినియోగః || ఏవ
 బ్రహ్మే త్యాది ||

ఇతి ప్రత్యధి దేవతామంత్రాః.

అథ'వినాయకాదిపంచమంత్రాః .

ఆతూనఇతివినాయకమంత్రస్య - కుసీదఋషిః - వినాయకౌదేవతా | గాయత్రీచ్ఛందః - ఆతూనఇంద్ర
 త్సు— స్తిః క్షీణేనస్వాహా | జాతవేదసఇతి దుగామంత్రస్య | కాశ్యపఋషిః | దుగాదేవతా- అనుమ్బుచ్చం
 దః- దుగాప్రీతయే సమిదాదిసంపాదితద్రవ్యహోమేవినియోగః జాతవేదసఇత్యాది || కాణాసిమరితివా
 యుమంత్రస్య | త్రితఋషిః | వాయుదేవతా త్రిమ్బుచ్చందః వాయుప్రీతయే సమిదాది సంపాదిత ద్రవ్యహో
 మేవినియోగః - కాణాసిమరుహీనాం—ద్వితాస్వాహా || ఆదిప్రీత్యస్యేకాశమంత్రస్య - గృత్సఋషిః-
 ఆకాశోదేవతా- గాయత్రీచ్ఛందః - ఆకాశప్రీతయే సమిదాదిసంపాదితద్రవ్యహోమేవినియోగః- ఆదిప్రీ
 త్యస్య రేతసోజ్యోతింపశ్యతివాసరం- పరియెదధ్యతేస్వాహా || ఉషోఉషేత్యశ్విమంత్రస్య - ప్రసరణ్ఋ
 షిః - అశ్వినాదేవతా - గాయత్రీచ్ఛందః - అశ్వీప్రీతయేవినియోగః - ఉషోఉషా అపూర్వాప్యుచ్చతి ప్ర
 యాదివః-సుషేవామశ్వినాబృహత్స్వాహా-ఎభిమంత్రేస్సూర్యాద్యావాహ్యదేవతానాం పూర్వోక్తప్రకా
 రేణహోమంకృత్వాజయాది హోమప్రకరణపక్షేజయాదిహుణ్త్వాప్రాయశ్చిత్తాహుతీహుణ్త్వామూధాణ
 నందివఇశ్యనేన పూణాహుతింజుహుయాత్ || మూధాణమితిపూణాహుతిమంత్రస్య - భరద్వాజఋ
 షిః- వైశ్వానరోదేవతా- త్రిమ్బుచ్చందః - పూణాహుతిహోమేవినియోగః - మూధాణందిః ఇత్యాది-
 ద్వయంద - పూణాహుతిః ఫలసహితాభవతి - కేచనస్విష్టకృద్ధోమమిచ్ఛంతి- అతస్స్విష్టకృద్ధోమపక్షేప్ర
 యశ్చిత్తాహుతిభ్యఃపూణాంజయాదిహోమానంతరం స్విష్టకృద్ధోమః || జయాదిహోమకరణపక్షేప్రాయశ్చిత్తా
 హుతిభ్యఃపూర్వమేవస్విష్టకృత్ || తథాహగౌబిలః || ప్రాక్స్విష్టకృత ఆవాపఇతి-అస్యాధికః || ఆవాపఃప్రక్షే
 ప్య - గ్రహాయజ్ఞేవసమిదాదిహోమావిహితాః - జయగయోహి కర్త సిద్ధికామేనహూయంతే || అతస్సమృ
 ధికామేన ప్రక్షిప్యంత ఇత్యావాపాజయాదయః || ఏవమన్యత్రాప్యావాపశబ్దప్యాధోజ్ఞేయః - ఆవాపస్వి
 ష్టకృతస్విష్టకృద్ధోమాకప్రగృహవతీతి - అగ్నేయేస్విష్టకృతేస్వాహేతిస్విష్టకృద్ధోమమంత్రః - అథవాకూశ్మాం

డహమామప్రకరణోక్తామంత్రోగ్రాహ్యః ॥ అతశ్వస్విప్తకృద్ధోమాత్ప్రకారేణజయదిహమామప్ర
భృతీనుపహమామ్నాన్తుత్పాథబహిరంజనపరిధిప్రహరణాదిప్రాయశ్చిత్తాంతంకమనివశ్యక ఫలభూయస్త్వ
కామో వసోధాణరాం పాతయేదనలోపరి, ఔదుంబరీమథాచాక్రించ ఋజ్వీంకొటర వజ్జితామ్
బాహుమాత్రాంస్సచంకృత్వాతతస్మంభద్వయోపరి ॥ ఘృతధారాంతథాసమ్యగ్గృరుపరిపాతయేత్ | జాప
యోత్సూక్తమాగ్నేయంవైష్ణవంరౌద్రమైందవమ్ ॥ మహావైశ్వానరంసమ్యజ్జ్యేష్ఠసామచపాఠయేత్ | వహ్ని
రుపరి స్తంభద్వయఃకృతామాదుంబరీముక్తావమాణాంస్సచంసిధాయతదుపరిశృంఖలావిధ్యతేన సమలఘృత
పూరితేనకుంభేనయవమాత్రచ్చిద్రెణాజ్యంమంచన్నగ్నేరుపరివసోధాణరాంపాతయేత్ ॥ తస్యాంఘృతధా
రాయాంస్సకృమాణమాగ్నేయాదీనిసూక్తానిజాపయేత్ ॥ తత్రాగ్నేయమగ్నిమీశే పురోహితమిత్యాని మ
ధుచ్ఛందసఆషణం, గాయత్రీచ్ఛందస్కం - వైష్ణవంతువిష్ణోర్నుకమిత్యాదివద్యచంభందస్కంరౌద్రం| ఆతే
పితరితిపంచదశర్చంగృశ్మమదావణంత్రైష్ఠ్యభమైందవం ॥ స్వాధిష్ఠయేత్యాదిదశర్చంగాయత్రీం | మహావై
శ్వానరం | మహావైశ్వానరాఖ్యేఆరణ్యకేషమేప్రవణకేసామద్వయం , ఎతచ్ఛవైశ్వానరాషణం, వైశ్వానర
దైవతం - జగతీపంచాస్త్రిబృహతీచ్ఛందస్కం జ్యేష్ఠసామతు| మూధాణానందివఘృత్యామృచిగీతం | తచ్చ
భరద్వాజాషణం| వైశ్వానరదైవతం| త్రైష్ఠ్యభం| వసుధారాయాఃహితాశ్మమకానువాకారౌద్ర విధానే
ప్రకరణేదర్శితాః | ఎతేషామాగ్నేయాదినిసూక్తానాంగీత్యాత్మకస్య సామ్నోలిఖతుషళక్యత్వేనైవతాన్యాగ్నే
యాదినిసూక్తానిపారతోనప్రదశితాని | ఎతేషామాగ్నేయాదినిసూక్తానామనేకత్వాత్ ॥ యానిచాగ్నిమీశే
విష్ణోర్నుకంవీర్యాణిస్వాధిష్ఠయేతిప్రతిసూక్తానిదశితాని, ప్రదశితాథాణి ॥ అతల్యన్యపిఆగ్నేయాదిదై
వతానిస్వస్వశాఖాసమామ్నాతానియథాభ్యాసంపరేత్ ॥ యచసూర్యసోమాది ప్రకాశకా ఆకృష్టేనేత్యేవ
మాదిప్రకాశకాఆకృష్టేనేత్యేవమాదయోయథాభ్యాసంపరేత్|హామాదికమకసుగ్రాహ్యస్తథాతత్తదాషాణ
ద్యపివిజ్ఞేయం అథప్రకృతోపయుక్తామీమాంసాప్రస్తూయతే-తద్యథా|చతురవస్థోవిధిః | ఉత్పత్తివిధిఃవినియో
గవిధిః | ప్రయోగవిధిః | అధికారవిధిః ఇతి ॥ అజ్ఞాతజ్ఞాపనముస్పత్తివిధిః | ఎతచ్ఛమీమాంసాయాం ద్వితీ
యాధ్యాయప్రథమశేషత్వజ్ఞాపనం | వినియోగవిధిః | ఎతచ్ఛతృతీయాధ్యాయజ్ఞాపనం | యత్ప్రతిపాద్యంప్ర
యోగవిధిః - ఇతికతవ్యతావిధిః | అంగానాంక్రమాదివిధిరిత్యథాః ॥ ఎతచ్ఛతథాపంచమాధ్యాయయోః
ప్రమేయం కమకపదసంబంధబోధనం | కత్యుకవిశేషవిధిరితి యావత్ - ఎవంచవిధిఃస్థాధ్యాయప్రమేయః
ఏవంస్థితేపంచవిధయః॥యత్రపృథగ్వాక్యాన్యత్పత్తివినియోగాదివిధాయకానివిధ్యంతే॥తత్రచత్వారోవిధయ
శ్చతుర్భిర్వాక్యైస్సంపద్యంతే - యత్రత్రేణ్యేవవాక్యాఃతత్రయథాయోగం|త్రేభిరవవాక్యైర్విధిచతుష్టయని
ర్వాహః - యత్రతుద్యేతత్రద్వాభ్యాంవిధిచతుష్టయనివృత్తిః ॥ యత్రచైకంత్రైకమేవవాక్యంవిధ్యవస్థాప
త్యేష్టయమనుభవతీత్యేవమీమాంసకసిణకాయః॥ ఎవమేవప్రకృతేషావాహనాథకప్రభృతివిసజకనాంతేషాప
చారేషుయత్రయత్రపృథక్క్రంతావిహితాస్తత్రతత్రైస్సైమకంత్రైస్సైఉపచారాః కనివ్యాః - యేషాప
చారేషువిశేషతోనవినియుక్తామంత్రాస్తేష్వప్రపచారేషు తత్తద్దేవతా ప్రకాశకా ఆవాహనాదిమ వినియు
క్తా ఏవమంత్రాః ॥ కత్యుచ్ఛాయావిశేషతాం విశేషతాంభజంతే ॥ యద్యష్కమ్నూధాణాదివఘృత్యాం
యోమంత్రాఅగ్నివిప్రకాశకత్వేనఅగ్నివిదేవతనామదిప్రకాశకాస్తథాపైంఘ్యా గాహణపత్యుక
ముపతిష్ఠతఘ్రిప్రకాశక రుచః శ్రుత్వాగాహణపత్యువృత్తిరివాగ్నిమూధాణాదివఘృతంభ్రాంభామాయకే

త- యేఽత్యా-పూ-స్వప్రదేశే-త-వా-త్సై-గ్ని-యూ-ధే-త్యా-ని-మ-న్త్ర-వా-ం-భా-నా-ని-శే-ష-స్వ-రో-ధ-నా-ని-
 గా-న్త్య-చ-ప-ర-మ-బ-ధా-క-భ-ం-చ-ి-ద్-స్వ-తి-ర-వ-గు-త-వ-న్త-నా-వ-జ-ప్ర-తి-ర-మ- - గ-త్య-భా-భ-ి-చ-ా-తో-ర-న్-ని-శ-బ-ద-క-
 స్మ-ః ॥ భా-మ-పి-గ-మ-న-శీ-లః - అ-ధ-వా-గ్ని-వ-ణ-త-వా-ద్భ-వ-స్యా-గ్ని-శ-బ-ద-వ-న్త-న్త-ం- ఉ-చ్ఛ-వ-న్త-వా-గ్ని-క-త-స్వ-ప్ర-అ-వ-
 తీ-తి-శ్ర-మ-ః ॥ అ-న్త-వ-న్త-గ-ని-శ-ర-స-మ-తి-మ-న్త్ర-పి-వా-న-ం- శ్ర-క-ప-ం-త-స-త్-శ్ర-క-ప-ం-వ-న్త-వా-ధా-శ్ర-క-ప-తి-క-త-ః ॥ వ-
 న్త-దే-పి-రి-ని-మ-న్త్ర-శ-ని-నా-మ-న్త-ర-క-స్వ-వ-ణ-ద-వ-న్త-స్వ-వి-వ-న్త-మా-న-త-వా-త్స-స-న్త్ర-స్వ-ని-శ-బ-ద-క-ః ॥ క-యా-న్-శ్చ-ప్ర-తి-
 వ-ని-తి-చ-ి-త్ర-ప-ద-ం-న్త్ర-య-తే ॥ చ-ి-ప్ర-శ్చ-గ-ప-వ-న్త-శ్చ-ర-స-అ-శ్చ-ప-ే ॥ అ-న్త-మ-ై-చ-ది-శా-అ-న-వ-న్త-ని-శ-బ-ద-క-
 పా-ప-హ-రా-ని-త్య-చ-త-శ్చ-ా-తి-ం-ప-య-న్త-మే-లో-హ-దా-న-మ-న్త్ర-ః ॥ య-న్త-వ-న్త-రా-ణి-ర్-వా-జి-స్వ-నా-దా-రా-ణి-స్వ-
 దా- ॥ హే-లో-హ-లా-ం-గ-లా-ది-ని-త-న్త-చ-ా-న్త-ం-ప్ర-య-న్త-మే ॥ ఛా-గ-దా-న-మ-న్త్ర-ః, ఛా-గ-న్త-స్వ-ని-శ-బ-ద-క-నా-మా-
 వ-ని-తి-త్వే-వ-న్త-వ-న్త-ః ॥ యా-న-ం-వి-భా-వ-సో-శ్చ-త్వ-చ-త-శ్చ-ా-న్త-ం-ప్ర-య-న్త-మే ॥ త-ప్ర-గ్ర-హ-న్త-వా-న్త-ని-శ-బ-ద-క-
 ర్-వ-న్త-భ-ో-య-ధా-శ-క్త-వ-న్త-క-న్త-కా-ం-గ-ం-ద-ద-యా-త్ ॥ త-త్ర-గో-దా-న-మ-న్త్ర-ః, గ-వా-మ-ం-గే-మ-న్త-వ-న్త-ం-తి-భ-ు-
 వ-నా-ని-చ-తు-ద-క-శ- ॥ య-న్త-వ-న్త-చ-ు-భ-ం-మ-స్యా-ది-హ-లో-క-ప-ర-త్ర-వ- ॥ స-వ-న్త-వ-న్త-ప-ద-తీ-దా-ప-తీ-మ-పూ-ర్వ-
 క-వ-న్త-దా-వ-న్త-రే-క-ణ-శ-య-న్త-ం-ర-త్న-ని-భూ-మ-మ-న్త-గో-భ్య-వా-న్త-భ-ో-బ్ర-హ-మ-న్త-భ-ో-వ-న్త-దా-ద-యా-ః- ఎ-త-
 చ్చ-స-తి-ని-భ-వ-ే ॥ య-న్త-ద-శూ-న్త-య-న-ం-క-శ-వ-న్త-శి-వ-స్వ-వ- ॥ శ-య-న్త-మ-మా-న్త-గూ-న్త-స్వ-త-న్త-జ-న్త-ని-జ-న్త-
 ని ॥ ఇ-కీ-శ-యా-దా-న-మ-న్త్ర-ః, అ-ధ-ర-శ్చ-దా-న-మ-న్త్ర-ః, య-ధా-స-ర్వ-మ-ర-త్న-మ-దే-వా-స్వ-వ-న్త-ప్ర-తి-మి-తా-ః ॥
 త-ధా-శా-న్త-ం-ప్ర-య-న్త-ం-తు-ర-త్న-దా-నే-న-మ-ను-రా-ః ॥ భూ-దా-న-మ-న్త్ర-ః, య-ధా-వ-భూ-మ-దా-న-స్వ-క-శా-న్త-
 హ-న్త-ం-తి-షో-డ-శీ-మ్ ॥ దా-నా-న్త-న్త-ని-మ-శా-న్త-భూ-మ-దా-నా-ద్భ-వ-న్త-హ- ॥ ఎ-వ-ం-స-ం-పూ-జ-య-న్త-క-న్త-ని-శ-
 శా-త్య-ని-వ-జి-త-ః ॥ వ-న్త్ర-కా-న్త-న-ర-త్న-ద-న్త-గ-న్త-ం-ధ-మా-న్త-స-తే-ప-నై-ః ॥ ఎ-వ-ం-గ్ర-హ-దీ-క-స-ం-పూ-జ్య-ద-తీ-దా-
 దా-నా-న్త-ం-క-మ-క-న్త-వ-హి-ం-ప్ర-ద-తీ-ణీ-క-న్త-గ్ర-హ-వ-ది-స-మి-ప-ం-గ-త్వా-సూ-ర-్యా-దీ-ం-శ్చ-ప్ర-ద-తీ-ణీ-క-న్త-వ-
 మ-స్క-త్వ-తే-భ్య-ః పు-ష్పా-ం-జ-లి-ం-ద-త్వా-ని-జ-య-త్ ॥ యా-న్త-దే-వ-గ-ణా-స్వ-ర్వే-గ-మ-నా-య-చ- ॥ అ-నే-న-
 వి-ధి-చ-ాయ-న్త-గ్ర-హ-పూ-జా-ం-స-మా-చ-రే-త్ ॥ స-ర్వా-న్త-మా-న-వా-పో-తి-ప్ర-త్య-స్వ-గ-మ-హి-య-తే ॥ య-న్త-పీ-డా-
 క-రో-ని-త్య-మ-ల్ప-వి-త్త-స్వ-వా-గ్ర-హ-ః ॥ త-ం-తు-య-జ్ఞ-స-ం-పూ-జ్య-శే-మా-న-స్వ-ర్వ-యే-ద్భ-ు-భ-ః ॥ త-ం-తు-య-జ్ఞ-స-తి- ॥ త-ం-
 పీ-డా-క-ర-ం-గ్ర-హ-న్త-య-జ్ఞ-స-ం-పూ-ర్వ-క-ర్-త్యా-అ-ధి-దే-వ-తా-ప్ర-త్య-ధి-దే-వ-తా-స-హి-త-ం-పూ-జ-యి-త్వా-శే-మా-న-పి-గ్ర-హ-
 న్త-భ్యా-న్త-న్త-ని-శ-బ-ద-క-ని-శ-బ-ద-క-స-ం-పూ-జ-యే-త్ ॥ ఇ-య-ం-చ-ప్ర-తి-కూ-ల-గ్ర-హ-పూ-జా-త-ద్వా-రే-క-త-క-న్త-వా- ॥ రా-హ-
 క-తో-ః పు-ధ-గ-న్త-రా-భా-వా-త్ - మ-ం-వ-వా-స-రో-గ్ర-హ-న్త-ః ॥ శ-న్త-నీ-న్త-ం-ద-వా-రే-తు-పూ-జ-యే-న్త-య-తో-న-ర-
 ఇ-తి-బో-ధా-య-న-క-రి-కా-త-ః ॥ గ్ర-హ-గ-వో-న-రే-న్త-ద-శ్చ-బ్ర-హ-మ-న్త-ని-శ-బ-ద-క-ః ॥ పూ-జి-తా-ః పూ-జ-య-న్త-తే-
 ని-ద-క-హ-న్త-వ-న్త-మా-న్త-ః ॥ త-న్త-న్త-ద-తీ-దా-హి-వ-ం-క-త-వ-న్త-ం-భూ-తి-మి-చ్ఛ-తా- ॥ వ-హ-న్త-య-జ్ఞ-స-ప్ర-తి-
 స్థా-ని-మ-క-మ-ను ॥ ని-ర్వి-భూ-క-ం-ము-శ్రే-వ-త-తో-న్త-గ-ద్భ-తే-మ-చ-ే-తి- ॥

ఇతి నవగ్రహయజ్ఞస్సమాప్తః.

—* అధానిష్కాచిప్రకరణమ్. *—

తేషాం లీకాతుతాస్త్రింశ్యో రాజసవణః ఉచ్యతే. గౌరస్తుతేత్రయష్టై యవోమధ్యస్తుతేత్రయః || కృష్ణలః
 పంచకొమావస్తైసువణాస్తుయోడశ || పలంసువణాశ్చత్వారః పంచవాప్రికీతికతమ్ | తేత్రయఃకృష్ణలః
 త్యాది || తేనధ్యయవాస్త్రయః || కృష్ణలఃగుంజా || తేకృష్ణలాఃపంచమాషః - తేమాషాష్టోడశసువణాః-
 చత్వారస్సువణాఃపలం || అగస్త్యప్రోక్తేషి || యవస్సాన్యత్సవణైష్షడ్భిగుంజాతుస్యాత్రిభిశ్చై | గం
 జాభిఃపంచభిశ్చైకొమాషకఃపరికీతికతః || భవేత్సోడశభిమాణైస్సువణానైఃపునస్త్వన్వతః | చతుభిః
 పలమతస్యగజైవధరణంవిదుః | ఎతస్యపలస్యదశాంశోధరణంవిదుః - దశపలానిధరణమిత్యర్థః || తథావమానుః ||
 పలంసువణాశ్చత్వారః పలానిధరణందశేతి హేమప్రకరణం || *

—* అథ రూప్యప్రకరణం. *—

యాజ్ఞవల్క్యః || ద్వేకృష్ణలై రూప్యమాషోభవతి || మధ్యమయవవటకపరిమితఏకొ రూప్యమాషోభవతిత్వ
 థః || తేమాషాష్టోడశధరణం | దశభిధరణైశ్చతమాసమిత్యవ్యతే | తదేవమభిధీయతే | చత్వారస్సు
 వణానిషకాః | అత్రరజతప్రకరణే || హేమప్రకరణోక్తమావత్ప్రథమః || అతఃపంచకృష్ణలమాషః |
 సకృష్ణలద్వయపరిమితః | త్రైష్ణోడశభిమాణైశ్చైస్సువణాః | తేచసువణైశ్చతుభినిషకాః | హేమప్ర
 మాణభూతచతుస్సువణామానోన్మితంరజతంనిషకాత్వథః || మనుః || ద్వేకృష్ణలై సమధృతే విజ్ఞేయోరూ
 ప్యమాషకః - తేషోడశస్యాద్ధరణంపురాణశ్చైవ రాజతః | ధరణాసదశ్శ్చైయోరాజమావస్తురాజతః || చ
 తుస్సోవణైకొఃషోకావిజ్ఞేయస్తుప్రమాణతః || సమధృతత్వేతి || మధ్యమయవప్రమాణధృతత్వథః || యత్ర
 చసోవణానిషకాత్వభిధీయతే, సోవణాన్మండద్యాదిత్యాదిమతత్ర హేమప్రమాణభూతసువణాచతుష్టయో
 న్మితంహేమద్రవ్యమేవనిషకాశబ్దవాచ్యం - నరజతద్రవ్యం || అథ ధాన్యప్రమాణం || స్కందపురాణే || య
 వగోధూమధాన్యాని తిలాఃకంగుకుశుశ్చకాః | మాషాముద్గామసూరాశ్చనిష్పావాశ్చ్యామసవణాః || గవే
 ధుకాశ్చనీవారా ఆథక్యోధసతీనకాః | కథకాశ్చీకతాశ్చైవ ధాన్యాశ్చైవదశైవతు || మారగండేయపు
 రాణే || జజ్జిరెతాఃబీజాని గ్రామారణ్యాభిధానిచ | ఓషధ్యఃఫలవాకాంతాః శణస్సప్తదశస్త్వతః || వ్రీహ
 యశ్చయవాశ్చైవ గోధూమాః కంగుకాస్తిలాః | ప్రియంగవఃకొవిదారాః కొరదూషాస్సతీనకాః || మాషా
 ముద్గామసూరాశ్చ నిష్పావాస్సకుశుశ్చకాః | ఆథకాశ్చణకాశ్చైవశణస్సప్తదశస్త్వతాః || ఇత్యేతాబోషధీనాం
 తుగ్రామారణ్యాశ్చతుదశ || వరాహపురాణే || పలద్వయంతుప్రస్ఫుతం ముష్టిరెకంపలంస్త్వతమ్ | అప్త
 ముష్టిభవెత్కించిత్రించిదమ్యేతుపుషకాలమ్ || పుషకాలానిచచత్వారి ఆథకఃపరికీతికతః | చతురాథకొభవేద్రోణ
 త్యేతన్నానలక్షణమ్ || భువ్యత్పురాణే || పలద్వయంతుప్రస్ఫుతంద్విగుణంకుమపంచతమ్ | చతుర్భిఃకుడు
 మైఃస్థస్థః ప్రస్తాచత్వార ఆథకః || ఆథకైస్తైశ్చతుర్భిశ్చ ద్రోణముకథితోబుధైః | కుంభో ద్రోణ ద్వయం
 శూర్పః ఖారీద్రోణస్తుయోడశ || పలంచకుడుఃస్థ ఆథకొద్రోణవివచ | ధాన్యమానేమబోధవ్యాః క్రమశో
 మీచతుగుణాః || ద్రోణైష్టోడశభిఃఖారీవింశత్యాకుంభఉచ్యతే | కుంభైస్తుదశభిచాహూధాన్య సంఖ్యా
 ప్రకీతికా || వింశత్యాకుంభత్వేతి || వింశత్యాద్రోణైరిత్యర్థః || అత్ర ధాన్య సంఖ్యేత్యుపలక్షణమ్ || అతఏవ

ద్రవ్యవిషయేపి - సకందపురాణే || పలద్వయంతుప్రసృతంద్వితీయంకుడుపంస్తృతమ్ | చతుర్భిఃకుడుపైః
 ప్రస్థాభకస్తైశ్చతుగుణైః || చతుగుణోభవద్ద్వైణ్యత్యేతద్రవమానకైరితి || ద్రోణద్వయం కుంభిత్యే
 కఃపక్షః || కుంభస్యైవశూర్పాంతరంసంజ్ఞాంతరం - వింశత్యాద్రోణైఃకుంభిత్యపరఃపక్షః|| పలసహస్రపతి
 మాణంకుంభితీదానవివేకేద్వాదశ పలాధికపంచదశ తులాపరిమాణః కుంభిత్యపరే||వీలేచపక్షా దేశాంతర
 రోగబలశక్త్యాద్యపేక్షయా యోజ్యాః - త్రికాండ్యాంసిఘంటౌచ|| మానంతులాంగలప్రస్థంగుంజాః పంచాద్య
 మాషకాః | తేషాడశాక్షఃకపోస్త్రీ పలంకషచతుష్టయమ్ || సువణబిస్తా హేమ్నోక్షే కురువింద
 స్తుతత్పలె | తులాస్త్రీయాంపలకతంభారస్యాద్వింశతిస్తులాః|| ఆచితోదశభారాస్సుశ్శాకటోభారఆచి
 తః || ఇతిధాన్యాదిమానం || అథ భూమిమానం || మార్కండేయపురాణే || పరమాభూః పరంసూ
 క్షుంత్రసరణిమహీరజః | వాలాగ్రంవాధలీతౌత యాకావాధ యవాంగులమ్ || క్రమాదప్తాంగుళానా
 హుర్యవానష్టశతాంగుళాణా | షడంగుళంపదంప్రాహుర్వితస్తిద్విగుణాస్తృతా || ద్వౌవితస్తితతోహస్తా
 బ్రహ్మతీథవివేషనాత్ | చతుదండోధనుహస్తాదాలికాతద్వికెనతు|| క్రోశోధనుస్సహస్రేద్వేగపూర్తిశ్చ
 చతుగుణమ్ | ద్విగుణంయోజనంత స్తాతోక్తంసంఖ్యానకొవిదైః || వసిష్ఠః || శతహస్తేనవశేనదశవం
 శాస్సమంతతః | పంచవాహ్యాధికాందద్యాదేతద్గోచమచోచ్యతే || బృహస్పతిః || శతహస్తేనదండేనత్రిం
 శద్దండనివతనమ్ | దశతాస్యేవగోచమచ్రాహ్మణేభ్యోదదాతియః || మత్స్యపురాణే || దండేనసప్తహ
 స్తేనత్రింశద్దండనివతనమ్ | త్రిభాగహీనంగోచమచ్రామానమాహప్రజాపతిః||ఇతి భూమిమానమ్.

అథకమవిపాకప్రకరణోపయుక్తకృచ్ఛాదిలక్షణాని || అత్రపాదకృచ్ఛస్వరూపపరిమాణే || ప్రాజాప
 త్యస్వరూపస్యజ్ఞాతుమశక్యత్వాత్ - ప్రథమంపాదకృచ్ఛీలక్షణమభిధీయతే || యాజ్ఞవల్క్యః || ఎకభక్తేన
 నకైనతథైవాయాచితేనచ | ఉపవాసేనచైవాయంపాదకృచ్ఛిః ప్రకీర్తితః || ఎకభక్తంనామమధ్యదినేవో
 దిత మధ్యాహ్నకాలయుక్తనియమైరెకకాలకృతభోజనం || నక్తంతుసూర్యాస్తమయాశంతరముక్తకాలేనకృ
 త్కృతభోజనం || దివారాత్రావాప్రాథితో పనతసకృచ్ఛోజనమయాచితం - దివైవాప్రాథితోపనతమి
 త్యపరే || స్రకీయస్య పరకీయస్య వాన్నస్యయాచనం యస్తిన్నవిద్యతేతద్వ్రతమయాచితం | దివాచరా
 త్రాచాప్యభోజనముపవాసః || ఏవంచతురసాస్సఆద్యః - పాదకృచ్ఛిః|| ఎకభక్తాదాచగ్రాససంఖ్యానియమః||
 పరాశరేణోక్తః || సాయంతుద్వాదశగ్రాసాః ప్రాతఃపంచదశస్తృతాః | చతుర్వింశతిరాయాచ్యాః ప
 రంనిరశనంస్తృతమ్ || సాయంనక్తంప్రాతరెకభక్తే || ఆపస్తంభస్తు ప్రకారాంతరేణాహ || సాయం
 ద్వావింశతిగ్రాసాః ప్రాతష్షష్ఠింశతిస్తృతాః | చతుర్వింశతిరాయాచ్యాఃపరంనిరశనాస్త్రయం | కుకుటా
 టాండప్రమాణంతు యథావాస్యంవిశేతుభమ్ || అనయోశ్చపక్షయోశ్చక్త్యా ద్యపేక్షయావికల్పః || ఆప
 స్తంబస్తుయథాపేక్షాప్రాజాపత్యకృచ్ఛింవిభావ్య వణానుక్రమేణపాదకృచ్ఛివ్యవస్థామాహ || త్య్రహంనిర
 శనంపాదః పాదశాయాచితంస్యోహమ్|సాయంత్య్రహంతథాపాదఃప్రాతఃపాదస్తథాత్య్రహమ్||ప్రాతఃపా
 దంచరెచ్ఛుద్రఃసాయంవైశ్యశ్చపాదభాక్ | అయాచితంతురాజస్యే త్రిరాత్రం బ్రాహ్మణేస్థితమ్ || ప్రాతః
 పాదఎకభక్తత్రయమ్ - సాయంపాదోనక్తత్రయమ్ | అయాచిత మయాచితత్రయమ్|త్రిరాత్ర ముపవాసత్ర
 యమ్ | అయాచితపాదనక్తపాదద్వయంమిళిత్యాధికృచ్ఛిః - పాదరహితమవశిష్టంపాదోనకృచ్ఛిః || అ
 తేవపాబస్తంబః || సాయంప్రాతదివాధాంస్యాత్పాదోనక్తవజితమితి|| అథకృచ్ఛిస్వప్రకారాంతర

మహాహా || ఎవం || సాయం ప్రాత సదై కైకందినద్వయమయాచితమ్ || దినద్వయంచనాశ్చీయాత్కృత్యార్థం తద్విధీయతే ||

ఇతి పాదకృత్యాలక్షణమ్.

అథ ప్రాజాపత్యాదికృత్యాలక్షణమ్.

యాజ్ఞవల్క్యః || యథాకథంచిత్రీగుణః ప్రాజాపత్యోయముచ్యతే || అత్రాయమిత్యనేనసర్వనామ్నా ఏకభక్తననకైవచైవాచితేనచ || ఉపవాసేనచైవాయంపాదకృత్యః ప్రకీర్తిత ఇతి || సోక్తః పాదకృత్యః పరామృశ్యతే || యథాకథంచదిత్యనేన చత్వారః పక్షాః ఉపాత్తాః || ఏకభక్తాదీనామానులోమ్యేన స్వస్థాన వివృద్ధిరీత్యేకః పక్షః - తద్యథా || ఏకభక్తత్రయంన క్తత్రయమయాచితత్రయముపవాసత్రయంచేతి క్రమేణైకభక్తాదీనాంత్రయాణాంకరణమానులోమ్యేన స్వస్థానవివృద్ధిరీత్యుచ్యతే || యథాహమనుః || త్రయంప్రాత స్త్రయంసాయంత్రయంహృదయాచితమ్ | త్రయంపరంవానాశ్చీయాత్ప్రాజాపత్యంబరకద్విజః || ప్రాతి లోమ్యేన స్వస్థానవివృద్ధిరీతిద్వితీయః పక్షః || ఉపవాసత్రయమయాచితత్రయన్నక్తత్రయమేక భక్త త్రయం ప్రాతిలోమ్యేన స్వస్థానవివృద్ధిః | అముంపక్షమాహవసిష్ఠః || ప్రాతిలోమ్యంచ రెయురితి || దండకలితపచా వృత్తిరితి తృతీయః - పక్షః || ఏకభక్తనక్తాయాచితోపవాసానుక్రమేణైకంకృత్యాపునరైక భక్తాదీనుక్తక్రమేణైకైకంకృత్యాపునరైకభక్తాదీనుక్తక్రమేణాచరెదితి || ఇయమావృత్తిర్దంతకలితపచావృత్తిరీత్యుచ్యతే || ఎవం త్రిరావృత్తౌప్రాజాపత్యకృత్యార్థవతి || అముమపిపక్షంవసిష్ఠఎవాహ - ఆహః ప్రాతరహన్నక్త మహారైకమయాచితం | ఆహః పరాకంతత్రైవమేకంచతురహాపరా || పరాకశబ్దఉపవాసపరః - తథా || అనుగ్రహ థంవిప్రాణాంమనుధర్మభృతాంవరః | బాలవృద్ధాతు రెష్వేవంశిశుకృత్యమువాచహేతి || పూర్వోక్త పక్షద్వయమధ్యేన్యతమపక్షపక్షీకారణ వత్సమాణజపహోమవిసజననాచరణంచతుర్థః పక్షః || ఏతం పక్షమాహంగిరాః - తస్మాచ్ఛుద్ధ్రంసమాసాద్యసదాధర్మపదేస్థితమ్ | ప్రాయశ్చిత్తం ప్రదాతవ్యంజప హోమవిసజననమితి ||

ఇతి ప్రాజాపత్యకృత్యాలక్షణం.

* అథాతికృత్యాలక్షణమ్. *

మనుః || ఏకైకంగానమశ్చీయాత్ప్రహానిత్రీణిపూర్వవత్ | త్య్రహంచోపవసేదంత్యమత్యకృత్యం చరన్ద్వి జః || త్రీణిత్య్రహాని - నవదినానిపూర్వవత్ - ఏకభక్తాదికాలె తన్నియమఉక్తః - సతిత్యధః || యాజ్ఞవల్క్యః || అయమేవాతికృత్యంస్యాత్ప్రాణిపూరణభోజనం || ప్రాప్తతదనువాదే ప్రాజాపత్యధర్మవికవిః || అయంతువిశేషః - ఏకభక్తనక్తాయాచితదినేషుప్రాజాపత్యేభోజనంప్రాప్తం - తదనువాదేనపాదపూరణాన్నేనవిధీయతఇతి నోపవాసదివసేషుపూరణాన్నభోజనప్రాప్తిమనుయాజ్ఞవల్క్యాక్తప్రాణిపూరణా

న్నగ్రాసమాత్రభోజనయోశ్చక్త్యపేక్షయావికల్పః . పాపాపెత్తోవాఅతికృచ్రీపాదఇతివ్యవస్థా # ప్రాజా
వశ్యపచేద్రష్టవ్యా-

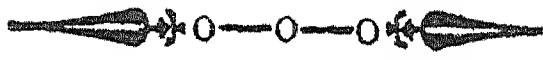
ఇత్యతికృచ్రలక్షణం.

—* అథకృచ్రాతికృచ్రీలక్షణమ్. *—

తత్రగౌతమః || అతత్పతీయంసకృచ్రాతికృచ్రీఇతిద్వాదశరాత్రమిష్యనువతకతే || ఆతోద్వాదశరాత్రము
దకెనైవవతకనమ్ || తాన్యతీతేత్యుక్తంభవతి - యః || ఏకైకపిండమశ్నీయాత్త్య్రీహంకాల్యైత్య్రీహం
నిశి | అయాచితంత్య్రీహంపిండంనాయుభక్త్యస్త్ర్యోహంఽరమ్ || ఇతికృచ్రంచరేదేతత్పరిశ్రంపాపనాశనమ్ |
చతుర్వింశతిరాత్రంతునియతాత్తాజితేంద్రియః || కృచ్రాతికృచ్రీంకుర్వీతఏకస్థానెద్విజోత్తమః || కాల్యే—
ప్రాతః. ఏకభక్తకాలః కాల్యమితియావత్ || ఏకస్థానమితి || ఏకయత్నేన పూర్వోక్తద్వాదశాహసాధ్య
తికృచ్రీద్వయేనైకః - కృచ్రాతికృచ్రీభవతీత్యధః || యాజ్ఞవల్క్యః || కృచ్రాతికృచ్రీంపయసా దివసా
నేకవింశతిమ్ || నియమేనచతుర్వింశతిరాత్రసాధ్యే కృచ్రాతికృచ్రీభోజనదినేష్యేకగ్రాసమాత్రవిధానాద్ద
గ్ధభోజనేపిత్రపుటకాదిభిగ్రాసపరిమాణంకృచ్రీకగ్రాసపర్యాప్తందుగ్ధమశ్నీయాత్ - ఏవంకతుకమశ
క్యశ్చైత్యుచ్రీప్రతికృతిభూతప్రాజాపత్యోక్తరీత్యాసాయంతు ద్వాదశగ్రాసః - సంఖ్యయా తావద్దుగ్ధం
ర్షేయం - భోజనదినేమగౌతమోక్తకృచ్రాతికృచ్రీపక్షేమశక్త్యాద్యపేక్షయావికల్పః ||

ఇతి కృచ్రాతికృచ్రీలక్షణమ్.

—* అథతప్తకృచ్రం. *—

యాజ్ఞవల్క్యః || తప్తక్షీరఘృతాంబూనా మేకైకంప్రత్యహంపిబేత్ | ఏకరాత్రోపవాసశ్చతప్తకృచ్రీ
ఉదాహృతః || అథపంచదినచతుష్టయసాధ్యకృచ్రీః - మితాహారోయంత్యయమేవ మహతప్తకృచ్రీఇత్యు
క్తేసంప్రకృచ్రీస్తావద్విరాత్రసాధ్యఇత్యుదీరితమ్ || తప్తక్షీరఘృతాంబుభిస్సమస్తైరైకం దినం వతేత, ఏకా
హముపవాసఇతి - దివసద్వయసాధ్యత్వంతప్తకృచ్రీస్యేతి || మనుః || తప్తకృచ్రీంభవెద్విప్రో జలక్షీరఘృతా
నిలాక | ప్రతిత్య్రీహంపిబేదుష్టాన్సకృత్సాన్నియాసమాహితః || ప్రతిత్య్రీహంపిబేదితి || జలాదీకప్రత్యైం
త్య్రీహంపిబేదిత్యధః | అయంచద్వాదశరాత్రసాధ్యఃకృచ్రీః - జలాదిపరిమాణమాహ పరాశరః || అ
పాంపిబేత్ప్రతిపలంద్విపలంతుపయఃపిబేత్ | పలమేకంపిబేస్సర్పిఃత్రిరాత్రంచోష్ణమారుతమితి || త్రిరాత్రము
ష్టాదశస్య బాష్పంపిబేదిత్యధః || త్రిరాత్రమిషిపూర్వత్రాస్యేతి - అతఅపాంప్రతిపలం త్రిరాత్రంపిబేదిత్యై
వయోజ్యం || ప్రకారాంతరేణాహతప్తకృచ్రీంపరశ్శః, షట్పలంతుపిబేదంభస్త్రిపలంతుపయఃపిబేత్ | ప
లమేకంపిబేత్సపిన్ద్రస్తప్తకృచ్రీంవిధీయతే- అత్రజలాదికముష్ణమేవగ్రాహ్యం ||

ఇతి తప్తకృచ్రీలక్షణమ్.

—* అధి'సాంతపనం. *—

యాజ్ఞవల్క్యః । క శోదకంత్రాపిపలం దధి మూత్రంశక్ష్మతమ్ ॥ ప్రాశ్నాపరెవ్యోపవసెతకృచ్చిం
సాంత సంకర్ష్యం గాకాపాతః ॥ మితాక్షర పాతస్తు - గోమూత్రం గోమయంక్షీరం దధిసపిః కుశోద
కమితి ॥ గోమూత్రాదీ స్వేక్ష్మీత్వపీత్వాహారాంతరహితస్సంత్యైత్ । పరెవ్యురుపవసెదితి దినద్వయ సాధ్యః
కృచ్చిః - యాజ్ఞవల్క్యేనో త్రరశ్లోకే గోమయాదీనాం పృథక్పృథక్స్టువిసేషప్రాశనవిధానాదత్రా మిళితా
నామేకదినమే ప్రాశనంగచ్ఛతే ॥ పరాశరః ॥ గోమూత్రం గోమయంక్షీరం దధిసపిః కుశోదకమ్ । నిది
ష్టంపంచగవ్యం దిపవిశ్రాంకాయశోభనమితి ॥ గోమూత్రం తామ్రవణాకాయః శ్వేతాయా శ్చైవ గోమయమ్ ।
పయః కాంచనవణాకాయః నీలాయాశ్చ తథా వధి ॥ ఘృతం వక్ష్మవణాకాయాస్సవణం కాపిలమేవచ । అలాభే
సర్వవర్ణానాం పంచగవ్యేష్యం విధిః ॥ గోమూత్రే మాషకానమ్బే గోమయస్మతుషోడశ । క్షీరస్యద్వావ
శప్రోక్తాద్విశ్నువశకీకాతాః ॥ గోమూత్రవక్ష్మతశ్చాప్యే తవధంతుకుశోదకే ॥ గాయత్రాచాయగో
మూత్రంగంధద్వారై గోమయమ్ ॥ ఆపోఽహిమ్యే తవక్షీరం దధి శాన్తైతవై దధి । శుక్రమసీతదత్వాజ్యం దేవస్య
త్వాకుశోదకం ॥ పంచగవ్యమృతాపూతం హోమయే దగ్నిసన్నిధౌ । సప్తపత్రాస్తుయే దర్భాశ్చిన్నాగ్రాస్తు
శుకశ్విషః ॥ ఎతైగుర్ధ్యశ్యహోతవ్యం పంచగవ్యం యథావిధి । ఇరావతీ ఇవంఽఙ్ఘామానస్తోకేన సంసది ॥ ఎతా
భిశ్చైవ హోత్యం హుతశేషం పి బేద్ధి జః ॥ ప్రణవేన సమాలోద్య ప్రణవేనాభిమంత్యైవ । ప్రణవేన ముద్భ
త్యపి బేత్తు ప్రణవేనతు ॥ మధ్యమేన పలాశేన పద్మ ప్రతేణ వాపి బేత్ । తృతీయం తామ్రీపాత్రం వా బ్రహ్మవా
త్రాణితానివై ॥ ప్రతిమాసం పౌణెమాస్యామమావాస్యాంతథాపి బేత్ । బ్రహ్మహవర దారీవ యేచాన్యేన్ధి
షలాగతాః । బ్రహ్మకూచోద హేత్వర్వం యథాగ్నిస్తృణమేవతు ॥ జాబాలిః ॥ గోమూత్రం గోమయం
క్షీరం దధిసపిః కుశోదకమ్ । ఎకైకం ప్రత్యహం పీత్వా త్వహోరాత్ర మభోజనమ్ ॥ కృచ్చి'సాంతప
నోనామసవణాపాపప్రణాశనమితి ॥ ఎతజ్జాబాలినో క్తం సప్తాహస్సాధ్యసాంతపనమ్.

ఇతి సాంత పనలక్షణమ్.

—* అధయతిసాంతపనమ్. *—

శంఖః ॥ ఎతదేవత్ర్యహాభ్యస్తం యతిసాంతపనం స్మృతమ్ ॥ ఎతదేవేత్యనేన మిశ్రితం పంచగవ్యం పరా
మృత్యుతే - తత్పంచగవ్యందినత్రయమాహారాంతరమనపేక్షం పి బేదిత్యధికః ॥

ఇతి యతిసాంతపనలక్షణమ్.

—* అథమహాసాంతపనమ్. *—

పృథక్సాంతపనం హ్యేతత్షడహశ్చోపవాసకః । సప్తాహేనకుకృచ్చియం మహాసాంతపనస్మృతః ॥ గో
మూత్రం గోమయంక్షీరం దధిసర్పిః కుశోదకానిసాంతపనద్రవ్యాణ్యేకైకస్త్రికాదిన ఎకైకం పి బేత్ ॥ సప్తమదినముప

వాసః - ఎతానికుశోదకాదిపాశనాదీన్యాహారాంతరనివతకాని - ఎవచన్యత్రాసి || యమః || త్య్రీ
హంపి బెత్తుగోమూత్రంత్య్రీహంవైగోమయంపి బెత్ | త్య్రీహంబధిత్త్య్రీహంసపికత్త్య్రీహంక్షీరంతఃపి బెత్ || మ
హాసాంతపనం హ్యేతత్సర్వపాపప్రణాశనమ్ || ఎతత్పంచదశాహసాధ్యం - జాబాలిః || షష్టాషైకకమేతే
షాంతిరాత్రముపయోజయేత్ | త్య్రీహంచోపవసేదంత్యంమహాసాంతపనంఽదురితి || షష్టాంశూర్వోక్త
గోమూత్రాదీనామయమేకవిగ్ంశతిరాత్రీసాధ్యోమహాసాంతపనకృచ్ఛిః ||

ఇతిమహాసాంతపనలక్షణమ్.

—* అధపరాకలక్షణమ్. *—

యాజ్ఞవల్క్యః || ద్వాదశాహూపవాసేనపరాకఃపరికీర్తితః || ఇతిపరాకలక్షణమ్.

—* అధయావకవ్రతమ్. *—

శంఖః || గోపురీషాద్యవాన్నంచమాసంనిత్యంసమాహితః | వ్రతంతుయావకంకుర్యాత్సవకపాపాపనుత్తయే ||
గోభక్షణాధకంయవాకదత్వాతదనంతరం గోమయమిశ్రితాక యవాక గృహీత్వాత్వైర్యవైశ్చరువత్పక్వాతే
నాన్నేనైకభక్తనక్తాని కువకన్మాసంనయేత్ || ఎతద్వావకవ్రతమిత్యవ్యతే || పూర్వవదేవయవానాదా
యగోమూత్రపక్వంవిధాయపూర్వవదేవమాసవతకనేన గోమూత్రయావకవ్రతమిత్యవ్యతే || అతఎవాహ
యోగయాజ్ఞవల్క్యః || ఆత్మక్షేచ్ఛారయిత్వాగాం గోధూమాన్యకమిశ్రితాక | గోమయోత్థాంశ్చ సంగృ
హ్యపి బెద్దోమూత్రయావకమితి || ఇతియావకవ్రతమ్ || తత్రకృచ్ఛాతికృచ్ఛే || పయసాదివసానేకవింశతి
మితియాజ్ఞవల్క్యకప్రకారేణ మాసమేకగ్రాసమాత్రపయసావతకనంపయోవ్రతమిత్యవ్యతే || యస్మిన్
వ్రతేయేనద్రవ్యణశరీరవతకనంక్రియతే - తద్వ్రతం తెనోపదిశ్యతే || అతఎవచూర్కండేయః || పత్రైమక
తఃపత్రీకృచ్ఛిఃపుష్పైస్తత్యాచ్ఛిఃవ్యతే | మూలకృచ్ఛిస్తృతోమూలైస్తోయకృచ్ఛోజతెనత్వితి ||

ఇతి పయోవ్రతమ్.

—* అథచాంద్రాయణమ్. *—

గౌతమః || అథాతశ్చాంద్రాయణంతస్కొక్తావిధిః | కృచ్ఛిః || కృచ్ఛేషాణాపత్యకృచ్ఛేవిధిరుక్తఇత్య
థకః || తద్యథా || తిషేదహూరాత్రావాసీతాచ్ఛిద్రకామస్సత్యంవదేదనార్యైర్నసంభాషేత - రౌరవగో
ధాజనేన్యంప్రయుంజేత | అనుసవనముదకౌ పస్పశకనరూపోహితిషే దితిచతస్పభిఃపవిత్రవకీభిఃమాజక యేత్ | హి
రణ్యవణాక ఇత్కష్టాభిరథోదకతపకణం || న మోమహామాయాయధూన్యతే తాపసాయవ్రనర్వసవేన మోమా
జ్యాయయామ్యాయవనువిధాయ సవకవిధాయనమః || పారాయనుపారాయ మహాపారాయ పారయి
ష్టవేన మోరుద్రాయపశుపతయోషహాదేవాయత్య్రంబకాయైక పరాయాధిపతయే హరాయశర్వాయశానా

గ్రామవజ్రజేనైకఘృణికపర్షినేనమస్సుర్యాయాదిత్యానుసమోసీలగ్రీవా యశితకంతా మనమః కృష్ణాయపిం
 గళాతాయనమోజ్యేష్ఠాయరుద్రాయోద్రాయహరికేశాయోగ్రరేతసేనమస్సౌపక్వాయపాకవర్ణాయకామా
 యకామరూపిణేనమోదీప్తాయదీప్తరూపిణేనమస్తీర్ణాయతీర్ణరూపిణేనమస్సౌమ్యాయపురుషాయవహాపరుషా
 యవధ్యమపురుషాయోత్తమపురుషాయబ్రహ్మచారిణేవశ్చంద్రలలాటాయకృత్తివాససేనమ ఇత్యేతదేవాది
 త్యోపస్థానమేతావవాజ్యాహుతఱితి. అస్కార్థః॥ తిమైదహనిరాత్రావాసీతక్షీప్రకామఱితి- యస్తుప్రాజాపత్యాది
 కృచ్ఛీద్వయాపనోద్యాత్తిప్రమేకేనైవకృచ్ఛోః ముక్తాభవిష్యామి త్యేవంకామయతే॥ అయమహ్యన్నవశ్యంకర్తా
 విరుద్ధమకాలేషుతిష్ఠనాత్రావాసీత. తథారౌరవగౌధాజనేనామనీనిత్యం కమాకవిరోధికాలేషు ప్రయుజీ
 తపలేత్ - వునానస్సోమధామిత్యస్యామ్య చిత్తువత్వేన గీయమాన సామనీరౌరవ గౌధాజయే ఇత్యభిధీ
 యేతే ॥ అనుసవనముదకొపస్పశకనం- సంధ్యాత్రయేన్నానంత్రివవణస్నాన మిశ్యథః ॥ హిరణ్యవ
 ణాకమిత్యష్టాభిరపిమాజకనమైవైతచ్ఛమాజకనంస్నానానంతరం - అధోదకతగ్నూమ్॥ ఉదకతర్పణేనాత్ర
 జలఎవతర్పణంనస్థలఱిగమ్యతే-తత్రమంత్రాస్తు॥ నమోమహామాయాయే త్యేవమాదయః కృత్తివాససేనమఇత్యే
 తదంతాః అత్రసందర్భస్యాదావంతేవమశ్చవణాన్తంత్రాదామంత్రాంతేవనమశ్చబోధవతి॥ తథాచైవమంత్రప్ర
 యోగః- నమోమహామాయాయధూన్వతేతాపసాణువునర్వసవేనమఱితిచఎవంనమోమాజ్యా యేత్యారభ్యస
 ర్వవిదాయనమఱి త్యేకోమంత్రః - ఎవముత్తరత్రాపి ద్రష్టవ్యం ॥ ఎతైస్త్రయోదశమంత్రైస్తర్పణంకుర్యాత్
 తతశ్చైతదేవాదిత్యోపస్థానమితి ॥ ఎతదేవమంత్ర జాతమాదిత్యోపస్థానసాధనం ॥ కార్యకారణయోరభేదో
 పచారః - తర్పణానంతరమైతైరేవమంత్రైరాదిత్యోపస్థానంకుర్యాదిత్యథః ॥ ఎతావవాజ్యాహుతయఱితి॥
 ఎతైరేవమంత్రైరాజ్యహూమః- కతవ్యఱిత్యథః ॥ అయంబ హూమోలొకీకాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్యకార్యః-
 ఎవంమాంధాతశ్చంద్రాయణమిత్యస్యోక్తావిధిః • కృచ్ఛీఱిత్వనేనసాధారణధర్మమతిదిశ్యచాంద్రాయణేని
 శేషధర్మానాహ॥ సాంతపనంచరేత్ శ్వోభూతాంపౌణకమాసీముపవసేదాప్యాయస్వసంతేపయాంసినవో
 నవఱి త్యేతాభిస్తపణమాజ్యహోమో హవిషశ్చానుమంత్రణముపస్థానంచంద్రమసోయదైవాదేవ హేళనమి
 తివతస్యభిజాహుయాదేవంకృతస్యేతి చాంతేసమిద్భిరోం భూభూ వస్వస్తపస్సశ్యం యశశ్చీఱుస్థిరోజః
 వురుషోధషశ్శివఱి త్యేతైగ్రాణానుమంత్రణం ॥ ప్రతిమంత్రం నమస్వాహేతివాసర్వాన్గ్రాసప్రమాణ మ
 స్యాథికారేణ భేక్షుసక్తుయావక శాకపయోదధి ఘృత మూలోదకానిహవీంమ్యత్తరోత్తరప్రశస్తాని ॥ పౌ
 ణకమాస్యాంపంచదశ గ్రాసాకభుక్తైకాపవయేనాపరంపక్షమశ్నీయాదమావాస్యాముపోష్యేకోపవ
 యేన పూర్వపక్షం విపరీతమేకమామేకచాంద్రాయణోమాస ఎతదాప్త్యావిపాపోవిపాప్త్యాసవైవనోహంతి-
 త్వితీయమాప్త్యాదశపూర్వాన్దశపరానాత్మానంచసంవత్సరంపజ్జింప్రనాతి - సంవత్సరంచంద్రమసస్సలో
 కతామాపోష్యథః ॥ తదనంతరంచరేత్ - తపయతిపాపమితి తపనంతపనవ్రతంచరేదితి పారేవ్ర
 తంచాంద్రాయణం తపనంచపనపూర్వకంచరేత్. అయమథః ॥ యదాప్రాయశ్చిత్తత్వేన చాంద్రాయ
 ణాచరణంతదావపనపూర్వకంచరేదితి ॥ తెననిమిత్తమంతరేణసుకృతాథకంచాంద్రాయణాచరణోపవాస
 నంనాస్తీక్యక్తంభవతి ॥ శ్వోభూతాంపౌణకమాసీముపవసేత్ - పౌణకమాసీంగ్రాసోఽక్రమణిధింశ్వో
 భూతాంఃరీక్యపూర్వకథౌవతుదశ్యాముపవసేదిత్యథః - ఆప్యాయస్వేత్యాదిభిర్నవోనవఱి త్యేతైమం
 త్రైస్తపణంకృత్వైతైరేవప్రతిభిమంత్రైరాజ్యహూమినిధాయతతోహవిరనుమంత్రైర్వైరేవమంత్రైః పశ్చా

ఉత్తై రెవవంత్తై శ్రీవంద్రవ నఉపస్థాకం కర్మిత - తతో యుద్దేవా దేవ హేళనమతిచతస్పథిదేవ వకృత స్వేత్యనయా
 సమద్భిః స్మిణ కాషోద్భవాభిజ్జావలయాత్ - కదంతేపూర్వోక్తస్తానే ॥ అథత త్రిభిసంఖ్యాక గాసాక
 కృత్వా తానోంచూర్భవస్సువత్తిత్వా దభిమకంత్తై రభిమతయీత ॥ ఓంభూర్భు వస్సువః షహః జనః
 తపః నత్యం యశః శ్రీః - ఊక్ ఇట్ ఓజః పురుషః భవకశ్చివః - ఇతి ఉంత్రపభాగః ॥ తత్రప్రతిపం తమం
 త్రాంతో నమస్సాహేతివాప్రయుంజీత - ప్రణవాచిస్వకస్యతానామప్యంతేనమస్సాహా యోగేషిష చతు
 ధీవిః క్షిశ్రవణం ॥ మహారాజిమచత్రధీకశ్రవణం భవత్యైవ - మహాసేనమః - మహాసేస్వాహా - ఇతివా
 ఎవమకృతాసి జనాయ - తపసే - సత్యాణ - యశసే - శ్రియే - ఊజే - ఓజసే - పురుషాయ - ధర్మాణ -
 శివాయేతి ॥ గ్రాసప్రమాణం ॥ అన్యవికారణాస్యస్యముఖ్యాదానే - యావదన్నంముఖంప్రవిశతి తా
 వదన్నం గ్రాసప్రమాణంభవతిత్యధః - చతుర్థ్యాముపొషిషస్యపౌణమాస్యాదిమ తిథిమ - గ్రాససంఖ్యాని
 యమమాహ - పౌణమాస్యాంపంచదశ గ్రాసానిత్యాదినా ॥ పూర్వమిత్యంతేన ॥ ఎతచ్ఛపిపీలికామధ్యం
 చాంద్రాయణమ్.

—* ఆఖయవమధ్యం *—

విపరీతమేకేషామితి ॥ అస్మిన్నేవమధ్యచాంద్రాయణే అనూవాస్యాయాముపవాసః - ప్రతిపదాదితిథి
 ముక్తైక గ్రాసోపచయః - పౌణమాసీషభివ్యాస్యపునః కృష్ణపక్షాదికేతి వ్యమావాస్యావధికా స్వేకైక గ్రా
 సాపచయః ॥ అనూవాస్యాయాముపవాసాదిక్రమః - అత్ర గ్రాసగ్రహణకాలేచంద్రోదయః - అభిమంత్ర
 ణంనుంత్రవికల్పాదయశ్చాగ్రేకృచ్ఛ్రీసాధారణేతికతక వ్యతాకధనసమయేనిరూపయిష్యతే ॥ యాజ్ఞవల్క్యః ॥
 తిథివృద్ధ్యాచ రెత్పిండాంచ్చక్లశిఖ్యండసమ్మితాక ॥ ఎకైకంక్షాసయేత్కృష్ణై పిండంచాంద్రాయణేవ గేత్ ॥ ఇం
 దుక్షయేనభుంజీత ఏవచాంద్రాయణోపిథిః ॥ తిథివృద్ధ్యాప్రథమద్వితీయాది చంద్రకళాయుక్త ప్రతిపద్వితీ
 యాదితిథివృద్ధ్యాచ రెద్భక్షయేత్ - శుక్లై - శుక్ల పక్షే ॥ శిఖ్యండసమ్మికౌమయూరాండప్రమాణోకచాంద్రా
 యణం - హ్రాసవృద్ధిభ్యాంచంద్రస్యాయనంచరణమివచరణంయస్మిక్ కమణితచ్చాంద్రాయణం ॥

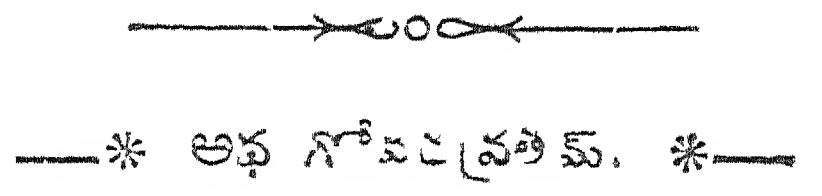
ఇతిపిపీలికామధ్యయవమధ్యచాంద్రాయణమ్.

—* అథయతిచాంద్రాయణమ్. *—

యాజ్ఞవల్క్యః ॥ యథాకథంచిత్పిండానాంచత్వారింశచ్ఛతద్వయమ్ ॥ మాసేనైవోపభుంజీత చాంద్రా
 యణమథాపరిమ్ ॥ పిండానాంచత్వారింశవధికంశతద్వయంమాసేనోపభుంజీత యథాకథంచితే ॥ అత్రా
 యంక్రమః - దినేదినేష్టే గ్రాసాన్భుంజీతన క్తంచతురోదినాచ - చతురశ్చతి ॥ అధైకస్మిక్ దినే చతురోపర
 స్మిన్ద్వాదశవీక్తైకత రాక - ఉపోష్యాపరస్మిక్ పోడశ - యద్వాదినద్వయ ముపోవ్య తృతీయదినే ద్వాత్రిం
 శదిత్యాదిప్రకారాణాంమధ్యేక క్త్యపేక్షయాభుంజీతేతి ॥ అథతిథ్యపేక్షయా గ్రాసనియమోనాస్తి ॥ ఉపక్ర
 మస్తుశుక్లకృష్ణప్రతిపవోరన్యత్రయస్తునై రంత ర్యేణైవంవిధచాంద్రాయణానుష్ఠానంకరోతి ॥ తస్యతిథివృద్ధిహ్రాస
 వశేనకదాచిద్ద్రితియ్యాదిష్వారంభోభవతి - తత్రనదోవః - చంద్రమత్సనుసరణమంత రేణత్రింశద్దినాత్మక
 సావనమాసానుష్ఠేయత్వాత్ అత్రచాంద్రాయణోశబ్దోగౌణస్తద్ధమకప్రాప్త్యధః - కుండపాయనామయనే

మాసాన్నిహేమాత్రంబుహేమాకీతివల్ - అస్తింశ్చంద్రాయణేపూజకాప్రకాంతమేకాదశ్యుపవాసా దినము
 చేత- కిథియమేవగ్రాసనియమాత్ - యత్రతుశిథి యమేవ । గాసనియచ. సత్రతుపూజకప్రకాంతముపవా
 సాదకమస్యేనకారయేత్ - ఎవ్వనిప్రకారేము కచ. ఎననాపశేవసంజ్ఞాదశికాతా ॥ అష్టావష్టాసమశ్చీయా
 స్పిందాచామ్రద్యుండనేర్థితే । సయతాత్మాహావ్యక్త్య ప్రతిచాంద్రాయణంచరణ ॥ చతురః ప్రాతశ్చీయా
 స్పిందావ్యుస్సమాహితః । చతురో సమితేనూర్యేశిశు చాంద్రాయణంచరేత్ ॥ యథాచంచిత్యిందా
 నాం తేనోశశ్చమాహితః । మాసే శస్తావ్యస్య చం సైశ్చిసలోకతామ్ । ఇతి - ప్రస్థిపిందా
 చ్చుశ్చీయాత్ సయతాత్మాసమాహితః । చావిష్యాత్ సవైమాసస్పిచాంద్రాయణస్తృతమితి॥

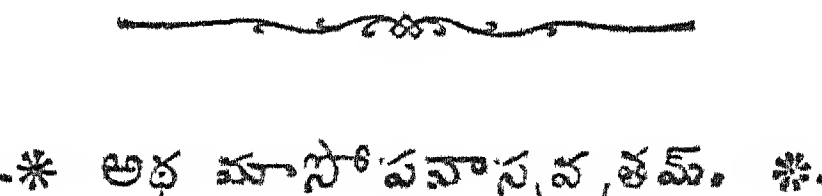
ఇతి యశిచాంద్రాయణమ్.

—* అథ గోవధవ్రతమ్. *

యాజ్ఞసంకల్పః ॥ పంచగవ్యంపిబెద్దోఘ్నానూసమాసీతసంయతః । గోమౌశయోగోనుగామీగోప్రదానే
 నశుద్ధ్యతి॥ కృచ్చింవైచాతికృచ్చింవచ రేద్వాపిసమాహితః । దద్యాత్త్రిరాత్రంవోపోవ్యవృషభే కాదశాస్తుగాః॥
 అత్రవ్రతవక్ష్యే చంవిహితం - ఆహారాంతరనిరపేక్షేణపంచగవ్యంపిబ నాత్రో గోమౌశయానః ప్రాసాదాః
 పునగవచ్చంతిగుగచ్ఛేత్పింఘ్తీరనుతివృణ ॥ అన్యైరపి నియమైముక్తాయాసమాసీత - తతోమాసాంతే
 గాంబ్రాహ్మణామదత్వాశుధ్యతీత్యేకంవ్రతం ॥ పంచగవ్యాహారవ్యతిరేకణ పూర్వోక్తధర్మయతోమా
 సప్రపాజాపశ్యంవరేదిశ్చిత్తీయం ॥ తదైవప్రాజాపత్యస్తానే అతికృచ్చింమాసంచ రేదిత్యతీయం ॥ త్రిరా
 త్రోపవాసంకృత్వాఏకంకృషభందశ గాశ్చదద్యాదితిచతుధికం ॥ అత్రయంవ్యవస్థా ॥ అజ్ఞానతోజ్ఞాతిమాత్ర
 బ్రాహ్మణసంబంధిగోమాత్రవధైత్రిరాత్రంవోపోవ్యవృషభమేకందశ గాశ్చేత్యేతత్ ॥ అజ్ఞానతఃక్షత్రియగోమా
 త్రవ్యాపాదనే- పంచగవ్యంపిబెద్దోఘ్నానూసమాసీతసంయతః । గోమౌశయోగోనుగామీ గోప్రదానేనశు
 ద్ధ్యతీత్యేనత్ - అమత్మావైశ్యసంబంధిగోమాత్ర వ్యాపాదనేమాసమతికృచ్చింకుర్యాత్ - అజ్ఞానతశ్చూ
 ద్రస్వామికగోమాత్రవ్యాపాదనేమాసం ప్రాజాపత్యంకుర్యాత్ - కామతస్తుతద్వైగుణ్యంకల్ప్యం ॥ అథమ
 న్వాద్యుక్తానివ్రతానిపూర్వోక్తేషువిషయేషువిషయాంతరేవా దేశకాలకత్యావ్యపేక్షయావాయోజ్యాని-తా
 నివ్రతాని మదనపారిజాతేస్తాభిస్సమ్యక్ప్రీషశికాని॥ కమవిపాకపరిశ్చేద్యేన్నేషా మత్యంతోపయోగా
 భావాన్నాత్రప్రదశికాతాని ॥

ఇతి గోవధవ్రతమ్.

—* అథ మాసోపవాసవ్రతమ్. *

చింతామణౌ నారదః ॥ భగవంచోచ్చ్రీతుమిచ్ఛామి వ్రతానాముత్రమస్యచ । విధింమాసోపవాసస్సఫలం
 చాస్యయథోచితమ్ । యథావిధనరైఃకార్యావ్రతవర్యాయథాభవేత్ ॥ ఆరభ్యతేమథాపూర్వం సమాప్యం
 హియథావిధి । యదావ్రతస్తుకతకవ్యః తావద్భూప్రీషితామహా ॥ వ్రతమేతత్పురశ్చెప్పనిస్త్రోజ్ఞసుమాన

ఘ|| బ్రహ్మ|| సాధునారదతచ్చైతత్పృష్టంవరతపోధన| యాదృచ్ఛిమతాంశ్రేవృతచ్చృణుష్య| బవీమి తే|| సు
రాణాంచయథానిష్టుస్తపతాంచయథారవిః | మేరుశ్శిఖరిణాంచయన్వద్యైనతేయశ్శపత్రీ కామ్ || తీర్థానాం
చయథాగంగాప్రజానాంచయథావణిక్ | శ్రేష్ఠంసర్వవ్రతానాంతుతద్వన్మాసోపవాసనమ్ || ప్రతేమ
యత్పుణ్యంసర్వతీర్థావగాహనే | సర్వదానాద్భవంచాపిలభేన్మాసోపవాసకృత్ || అగ్నిష్ట్యమాదిభిర్వ
ష్టశ్చైర్విదైత్పూరిదక్షిణైః| నతత్పుణ్యమవాప్నోతియన్తాసపరిలంఘనాత్ || తేనతప్తంతపస్సర్వంకృతాసర్వాఃత్వ
స్వధా | యఃకరోతివిధానేన నరోమాసముపోషణమ్ || ప్రవిశ్యవైష్ణవంయజ్ఞం తేనాభ్యచ్యోజనాదకనః|
గురోరాజ్ఞాంతతోలభ్యా కుర్యాన్మాసోపవాసనమ్ || వైష్ణవానియథోక్తాని కృత్వాసర్వవ్రతానితు||
ద్వాదశ్యాదీనిపుశ్యానితతోమాసముపాపనేత్ || అతికృచ్ఛ్రింపరాకంచ కృత్వాచాండ్రాయాణంతతః | మా
సోపవాసంకుర్వీతజ్ఞాత్వాదేహబలాబలమ్ || వానప్రస్థోయతిర్వాపినారీవావిధవామునే | మాసోపవాసం
కుర్వీతగురువిప్రాజ్ఞయాతతః || ఆశ్విన్స్యాచులెపక్షే ఏకాదశ్యాముపోషితః | వ్రతమెతత్తుగృహీయూద్ధ్యా
వత్త్రింశద్దినానితు || వాసుదేవంసమభ్యర్చ్యకాణికైసకలెనవః | మాసంచోపవసేద్యసు సముక్తిఫల
భాగ్భవేత్ || అచ్యుతస్యాలయేభక్త్యాత్రికాలంకుసుమైశ్శుభైః | మాలతీందీవరైఃపద్మైః కమలైస్తుసుగంధి
భిః || కుంకుమోశీరకపూకరైఃకలివ్యాధసచందనైః | నైవేద్యధూపదీపాద్వైరర్చయేచ్ఛజనాదకనమ్||
కమణామనసావాచాపూజయేద్గురుడధ్వజమ్ | కుర్యాన్నశ్రీవ్రవణం దృఢభక్తిజితేంద్రియః || నామ్న
మెవతథాలాపంచిష్టోఃకుర్యాదహర్నిశమ్ | భక్త్యాచిష్టోస్తతోవాపి మృషావాదంచవజయేత్ || సర్వసత్వ
దయాయుక్తశ్శాంతవృత్తిరహింసకః | సుప్రోవాసనసంస్థోవావాసుదేవంప్రకీర్తయేత్ || స్మృత్యాలోకనగం
ధాదిస్వాదనంపరీక్షితకనమ్ | అన్నస్యవజయేత్సర్వంగ్రాసానాంవాభికాంతణమ్ || గాత్రాభ్యంగంశిరో
భ్యంగంతాంచూలంసవిలేపనమ్ | వ్రతస్థోవజయేత్సవంయచ్చావ్యత్రనిరాకృతమ్ || నవీకస్థస్స్పృహే
తిరాంచిద్ద్వికషణస్థాన్నచాలషీత్ | దేవతాయతనేతిష్ఠేన్నగృహస్థశ్చరేద్వ్రీతమ్ || కృత్వామాసోపవా
సంతువ్రతంత్రింశద్దినేరితమ్ | కృత్వామాసోపవాసంతుసంయతాత్తాజితేంద్రియః || తతోచయే తవైపు
ణ్యంద్వాదశ్యాంగరుడధ్వజమ్ | పూజయేత్పుష్పమాల్యాదిగంధధూపవిలేపనైః || వస్త్రాంకరణాద్యై
శ్చ తోషయేదచ్యుతంనరః | స్నానయేచ్ఛహరించేవంకీర్తనచందనవారిణా || వస్త్రదానాభిశ్చైవభో
జయేత్తుద్విజోత్తమాక్ | దద్యాచ్ఛదక్షిణాంతేభ్యః ప్రణిపత్యక్షమాపయేత్ || వివాన్మమాపయిత్వాతు
విస్మజ్యాభ్యర్చ్యకృత్పూజ్యచ | ఏవంవిత్రాసుసారేణభక్తియుక్తైశ్చ క్రితః || ఏవంమాసోపవాసంతు కృత్వాభ్య
ర్చ్యకృజనాదకనమ్ | భోజయిత్వాద్విజాంత్యైవవిష్ణులోకమసీయతే || ఏవంమాసోపవాసాని స్యుకర్మా
త్వాత్రయోదశ | నిర్యాపయేత్తతస్సాత్వావిధినాయేనతచ్చృణుకారయేద్వైష్ణవంయజ్ఞమేకాశ్యాముపో
షితః | పూజయిత్వాసుదేవేశమాచార్యానజ్ఞయాహరిమ్ || విశుద్ధకులచారిణాన్విష్ణుపూజనతత్పరాక్ |
పూజయిత్వాద్విజాంత్యైవగోపయిత్వాశ్శ్రీయోదశ | తాపంతివస్త్రయగ్మానిభోజనాచ్ఛాదనాచ|| యో
గపట్టానిశుభ్రాణీబహ్మసూత్రాణీచైవహీ || దద్యాదేవంద్విజాంత్యైః పూజయిత్వాప్రణవ్యచ | తతోసు
కల్పయేచ్ఛయ్యాంశస్తాస్తరణసంసక్రాతమ్ || స్వాచ్ఛాదనాంకుభాంశ్రేష్ఠాఃసోపధానామలంకృతామ్ | కా
గయిత్వాశ్శ్రీనోయూతికాంకాంచనింతుస్వశక్తితః || వ్యసేక్షస్యాంశశయ్యానామచయిత్వాసగాదిభిః |
ఆసనంపాకైశ్చత్రంవస్త్రయగ్మముపాసహా || పవిత్రాణీవిపుష్పాణీశయాంకయామపకృయేత్ | ఏవంశ
య్యాంకుసంకల్ప్యప్రణివేద్యకైన్ద్విజాక్ || ప్రాథకయేచ్ఛానుమోదాథకంః ష్టలాకంకృజావ్యహమ్ | ఏవ

మభ్యుచితావిపా వదేమువ్రాతినంతచా ॥ (వజ్రవ్రజనరశైవవిష్ణోష్టానమనామయమ్ | విమానవైష్ణవ
వందిన్గం సశయ్యంపరిఃస్పిం ॥ తెనవిష్ణు పదంయూహీసచానందమనామయమ్ | రోవిజకయేద్వివ్రా
ప్రణీపత్యోచగవ్యచ ॥ తోస్తుపూజయోద్భక్త్యాగురుంజ్ఞానప్రదాయకం | ప్రణమ్యశివశాంతో గురువేష్ట
సపాదయేత్ ॥ కృత్యానాసోపవాసాంశ్చవిష్వాప్యవిధివన్మునే | కులానాంశశముద్భవతిష్ణులూకంప్రణే
న్నరః ॥ యస్మిన్జాతోమహాపుణ్యేకులమాసోపవాసకృత్ | సర్వపాపవినిముక్తౌవిష్ణులాకేషహీనాతే
నశోమాసోపవాసానానాంకతాపుణ్యవతాంవరః | పితృమాతృకులాభ్యాంవసమం ఘ్నం వశేత్ | నరః
సుదువరోమిదం దేవమూఢాన్లానికరంచమ్ | వ్రతంమాసోపవాసశ్చ భక్తిం జనయతేమ్యతే ॥ పితృన్య
భ్యశందేవముమూషోన్యోతివస్తథా | త్యాగోవానుగ్రహోవాధోన్నకార్యంపితానామా బహ్య | వత్సం
కర్మశంకృష్టాన్ముమూషాంవాతపోధఃమ్ | వృష్ట్యాశుబ్రాహ్మణస్తస్య కుర్యాన్యన్యగనుగ్రహమ్ | అమృ
తంపాయయేక్షీరమిచ్ఛమానంసకృష్ణి | యధేహవినియుజ్యేతపాలయేన్నోసాతద్వీతమ్ ॥ అతియూఢాన్వితం
క్షీప్రంముమూషాంతుత్ప్రీడితం | వాయుత్వాన్యతంక్షీరంరక్షేద్దత్వాఫలానిచ | అహోరాత్రంవ్రత
స్థంచ యోనిత్యంపరిపాలయేత్ | పయోమూలంభలందత్వావిష్ణులూకంప్రణేతసః | ఎవంమాసోపవాసస్తమా
రూఢంప్రాణసంశయే | అవ్రాణ్ముగుణే దకవైష్ణిపరీష్పేద్బ్రాహ్మణౌజ్ఞయా ॥ నైతేవ్రతం వినిఘ్నంతిహ
విర్విప్రానుమోదఃమ్ | క్షీరంషధేగురోరాజ్ఞాఅఖోమూలఫలాదికమ్ ॥ ఎవంకృత్యాభీరక్షేతసగుడంపాయ
సంతథా | పాయయేద్రక్షీతోయస్తాల్తమాపోతిపునర్వీతమ్ ॥ అథవిష్ణుర్వ్రతంవిష్ణువాకతావిష్ణుర్వ్ర
తీతథా | సర్వంవిష్ణుమయంజ్ఞాత్వా వతస్థక్షీణముద్ధరేత్ ॥ యదాముమూషాన్విశ్చేష్టః పతత్యేవచమూ
ర్చితః | తదాసమర్థరెత్తీణమిచ్ఛంతంప్రముఖేస్థితమ్ ॥ పరిపాల్యవ్రతీదేహంవ్రతశేషంసమాపయేత్ | య
ధోక్తద్విగుణంతస్యఫలంవిప్రముఖోదికమ్ ॥ ఇంద్రయాథాకంశ్చసంత్యజ్యసదైవవిమలామతిః | పరితోషయతే
విష్ణుంసోపవాసోజితాత్మనాక ॥ కింతస్యబహుభిస్తీర్థేః స్నానహోమపయోవ్రతైః | యేనేంద్రియగు
ణోఘోరోసజాతోధృష్టచేతసా ॥ జితేంద్రియస్సదాశాంతస్సవఃఘాతహితేరః | వాసుదేవపరోనిత్యంన
క్షాళంకతుకవహాకతి ॥ కృత్యానూనంయథోక్తంశు వైష్ణవంపురుషోత్తమః | విష్ణులూకమవాపోతి పునరా
వతికదులకభమ్ ॥ యేస్తరంతిసచావిష్ణుంవిశుద్ధేనాంతరాత్మనా | తేప్రయాంతిభయంత్యక్త్వా విష్ణులూకమ
నామయమ్ ॥ ప్రభాతేవార్ధకరాత్రేవా మధ్యాహ్నాదివసక్షయే | అచ్యుతంయేతుకీర్త్యకంతేతేతరంతిభవా
ణకవమ్ ॥ ఆనందితోధదుఃఖాతకఃకృద్ధశ్మాంతోధనాహారిమ్ | యోనుకీతకాయతే భక్త్యాసగచ్ఛేద్వైష్ణవంపు
రమ్ ॥ గర్భజన్మజరారోగదుఃఖసంసారబంధనైః | నివార్యతేనరోనిత్యంవాసుదేవమనుస్తరక ॥ స్థాపక
జంగమచాధస్మాతేసూక్ష్మకుభాశుభే | విష్ణుంపశ్యతినవకాత్రయస్సఃష్ణుస్స్వయంనరః ॥

ఇతివిష్ణు రమాస్యోక్తమాసోపవాసవ్రతమ్.

—* అథకృచ్ఛాంచ్రాయణసాధారణేతి శ్చ తా. *—

యాజ్ఞకల్యాణి ॥ కుర్యాత్ప్రీవవణస్నాయాకృచ్ఛాంచ్రాయణంతథా | పఃత్రాణిఃశేషే చాన్గాయ
త్ర్యాచాభిమంబ్రసుత్ ॥ త్రివణస్నానంతస్కృచ్ఛాంచ్రాయణంతథా | తప్తృచ్ఛేతుమనునాన్కృచ్ఛాంచ్రాయణ
మాహాతః ఇతి శిషాభిధానాత్ - పవిత్రాణి సూక్తానిచాఘమవకణం దఃకృత శుద్ధవత్యస్తంశ్చమంకృత్యాది

* సీమోది ప్రకర్మితాని ఋగ్యజుస్సాని సువ్యవస్థితాని యథాశాఖంజపెత్ || అవిరుద్ధేషు కాలేషు పిండాణ్
 | గాసాస్పృత్యేకంగాయత్యైచాపి తయేత్ - గ్రాసానుమంత్రణై గౌతమోక్తైః సంధూరిత్యైభిర్నా
 త్రైస్సహగాయత్యైః కల్పః - ఏ యవాదిష్వప్యైః కార్యణాం మంత్రాణాం - కల్పః - భిష్ణకార్య
 ణాం ముస్పయతి వివేకః || * * * * * హావ్యాహృతిభిహూణాః కథేవ్యస్వయమస్మహమ్ | అహం
 సాసంస్కృతకౌఠమ జకవంచన... త్ || తిష్ఠితిర్నిశాంశాంశ సవానాజలనావిశేత్ || స్త్రీశూ
 ద్రవశీతాంచైవనా భిభాషేకహీ... త్ | శయ్యాసనాభ్యాంవిహరన్నశక్తియశ్చయూతవా || బ్రహ్మచారి
 బ్రహ్మస్థోవాగరుదేవ్యచాణకః నాశ్రవణజపేన్దిత్యో వివితాణేచశక్తితః || సర్వేష్వేవవ్రతేష్వేవం
 ప్రాయశ్చిత్తార్థమాయతక్షః || తిరిష్ఠిత్వాది || దివారాత్రోతిరితియదత్రపట్నన నేషు చ్చానం తిచ్ఛక్తివి
 వయం ఏకంన్యూనాధికస్నానాన్యన్యాః శక్తాపేతయాయోజ్యాని - జాబాలిః || ఆరంభేసర్వకృచ్ఛాప్రాంస
 మాప్తాచవిశేషతః | ఆశ్శ్వేనైవహీశాలాగ్నోజుహుయా ద్వావ్యూహిః పృథక్ | శ్రాద్ధంకుర్యాద్ధతాగ్నోచగౌ
 హీరణ్యాదిదక్షిణా | స్త్రీణాంహేమామోనదాతవ్యః పంచగవ్యంతధేవచ || పరాశనిః || స్త్రీశూద్రా
 ణాంవిశుద్ధ్యర్థం ప్రాజాపత్యంసమాచరేత్ | పంచగవ్యంచకుర్వీత్వాత్వాపీత్వాశుచిభవేత్ || స్త్రీశూ
 ద్రయోఃపంచగవ్యస్యవిహితప్రతిషిద్ధత్వాద్వికల్పః జాబాలేనశుశాలాగ్నో హోమంవిధాయస్త్రీణాంహేమామో
 నదాతవ్యః తినిషేధాత్ - గృహ్యాగ్నోవేవహోమనిషేధః - అథస్త్రీశూద్రయోరపిబ్రాహ్మణద్వారాలౌకి
 కాగ్నోభవత్యేవ || అయంచహేమామోగహోమః || సవకృచ్ఛప్రత్యామ్నాయభూత ప్రధాన
 హోమః || ఆరంభేసర్వకృచ్ఛాప్రాంసమాప్తాచవిశేషతః | ఆశ్శ్వేనైవహీశాలాగ్నోజుహుయా ద్వావ్యూహిః
 పృథగితి || జాబాలేనవిశేషాభిధానాత్ - కృచ్ఛప్రత్యామ్నాయభూతయోస్తుప్రధానభూతయోజనపహోమ
 యోస్త్రీశూద్రయోర్నాధికారః || తథాచాంగిరాః || తస్మాచ్ఛుద్రంసమాసాద్యసదాధమకపదస్థితః | ప్రా
 యశ్చిత్తంప్రదాతవ్యంజపహేమామవివజీకతమ్ || శూద్రశబ్దస్తూపలక్షణాథాః - తథాసమానధమకత్వాత్ ||
 వైశంపాయః || స్నానంద్వికాలమేవస్యాత్త్రికాలంస్యాద్ద్విజన్తనామ్ | శంఖః || ఏకవాసాఆద్రీవాసాల
 ఘ్నాశీర్ఘ్ణండిలేశయతి || హారీతః || స్నాత్వాఘ్నమక్షణంజలేజపిత్వాధౌతమహంతంవాసరి పరిధాయశామ్నా
 సామ్యేనాదిత్యముపతిష్ఠేతి || వట్రింశన్తే | జపహోమాదియోగించితకృచ్ఛోక్తంసంభవేంతరే | సర్వం
 వ్యాహృతిభిఃకుర్యాద్దాయత్యైస్సణవేనచేతి || శంఖః || ఏకవారంచర్చితౌంస్నాత్వాసావపీడయేత్ |
 గాయత్యైదశసాహస్రమాహ్నికం జపముచ్యతే || బోధాయనః || అహంవాసావసీత - సావిత్వ్యై
 వ్యాహృతీశ్చైవజపేదష్టసహస్రకమ్ | ఓంకారమాదితఃకృత్వా రూపేరూపేతశాంతతిః || చూచూసిరా
 సనేయుక్తఃకుర్యాజ్జప్యంసుసంగతః | ఆసీనశ్శల్కఃద్ధౌవాపిబేర్గన్యంపణస్సకృత్ || గవ్యస్యపణసౌ లాభే
 గవ్యమేవభవేద్దధి | దధోలాభేభవేత్తక్రంత్రకాలాభేతయాయకమ్ || ఏకమన్యతమేవయక్తగుపసశ్శ్యేతతస్మి
 బేత్ || శల్కఃద్ధోషేతి || వాశబ్దఉపమాధేక - శల్కవిద్ధివనిషణ్ణిపయఃపిబేదిత్యధః - యుజిః || అగుశ్య
 గ్రాస్థితంపిండం గాయత్యైచాభిష్కంతితం | ప్రాశ్యావమ్య పునఃకుర్యా దన్యస్యాప్యభిమంత్రణమ్ || యేషు
 ప్రాణాగ్నిహేమాత్రేధికారిణస్తేమామాపోశనకమాకనంతరంప్రాణాహుతయోపిపంచభి గాణైభకవతి-శ
 త్రవపూవోకేప్రణవ గాయత్యైద్యన్యతషమంత్రైగ్రాక సానభిమంత్యైప్రాణాయస్వాహేత్వాద్భిషకం
 త్రైః పాణాగ్నోహేమామఃకార్యః || యదాత్వేకద్విత్రివతురోవా గ్రాసాస్మత్ర బోధాయనోక్తా విశేషోగ్రా
 హ్యః | తద్దధావ్రాణాపానవ్యానోదాశసమానా యేతపంచమం - యదాచత్వారస్తథా వ్యాభ్యాంప్రథకం

తతస్త్వం ద్వావిధ్యం ద్వావిధ్యమ్ - యదాత్వైకస్తథాసవైకైవతంగసేవతి || చాంద్రాయణచరుం శ్రేపయి
 త్వానహంభాభావం ద్వావిధ్యత్వాన్యాయంబరువేషాన్పిండాన్ సావిత్వ్యాధినుంత్రితానశ్చీయాదితి || ద్వావిధ్యత్వాన్
 శబ్దే చ గంభీరం బాహుభ్యులే || నాథక రాత్రావభోజనదోషోస్తి - ఆద్రాకమలకమాత్రాస్తు గానాభింద్ర
 ప్రత్యేకాః || తదేవ హుంబయ సత్రిశాచాథకం చైవ వ్యుత్తికాః ||

ఇతి శ్లోచాంద్రాయణసాధారణేతికతః వ్యతా.

—*— అథ శ్లోచాప్రత్యామ్నయాః *—

అథ శ్లోచాప్రత్యామ్నయాః శ్లోచాప్రత్యామ్నయాః ప్రాజాపత్యకృచ్ఛాన్ద్రాయణశబ్దే - తవశక్తాధేనుమేకాందద్వా
 తే || తదభావేనవగ్రాందద్వాత్ - నిషకలక్షణంతు సరిమాణక్రకరణేభ్యధాయ || అథవాదేశకాలోచితంగా
 మూల్యంజేయం - తత్రాన్యశక్తాన్ద్రాయణం వాచంవాదద్వాత్ || తథావమితాక్షరాయాం || గవామభావేన
 వగ్రంవాతదధకం వాచమేవనా || తథా ప్రాజాపత్యక్రీయాశక్తాధేనుందద్వాన్ద్విజోత్తయః | ధేనోరభావే
 దాతవ్యం మూల్యంక్షల్యంశంకణ ఇతి || పరాశాః || కృచ్ఛాయుతంతు గాయత్వ్యాకృదవాసస్తధేవచ | ధేను
 పదానంవిప్రాయసమమేతచ్ఛుష్టయమ్ || కృచ్ఛాః ప్రాజాపత్యః || అయుతంతు గాయత్వ్యాః కృదవాసః ఉ
 తకవాసః - సతాహారాతం - మితాక్షరాయాం || కృచ్ఛాదప్యయుతంచైవప్రాణాయామశతద్వయమ్ | తిల
 హామసహశ్రంతు తేదపారాణంతు తాస్మద్ధధాన్యేనప్రాజాపత్యకృచ్ఛాప్రత్యామ్నాయ త్వేనద్వాదశసుది
 నేషు ప్రతిదశం పంచపంచ విప్రాభోజనీయాః || తేచమిశిత్యా వప్తిభకవతి || తతామితాక్షరాయాం || కృ
 ఛేపంచాతిశ్చేత్రిగుణపహరహస్త్రింశదేవంత్పతియ్యోచత్వారింశచ్ఛతపై త్రిగుణవగుణితావింశతిస్సాన్విత్య
 రాకే || కృచ్ఛేసాంతావనాభ్యేభవతిక్షదధికావింశతస్సైవహీనాదాభ్యాంబాంద్రాయణేశ్యాన్తపసి కృశబలా
 భోజయేద్విశ్రముఖ్యాకే || అత్రకృచ్ఛేహరహః పంచేత్యన్వయః - అహరహుఇతిప్రత్యేకంసంబధ్యతే || అల్ప
 ధాన్యస్తుద్వాదశవిప్రాకభోజయేత్ - తథావతుర్వింశతమతే || విప్రాద్వాదశవాభోజ్యాః పావకెష్టిస్తధై
 వచ | అథవాపావనేకచిత్వాన్సాన్యాహుషణాపీణాః || అత్రేవప్రతిదశందద్వాదశద్వాదశారూర్ధ్వాదశైవపుణ్య
 తథేవేద్యుక్తప్రకారేణస్సాత్వా తదంగానుస్థానం విధాయ కేశాన్సంశోషయేత్ - ఎవందద్వాదశస్సానా
 నిప్రాజాపత్యకృచ్ఛాప్రత్యామ్నయాః || తథావపరాశరః || కృచ్ఛేదేవ్యయుతంచైవప్రాణాయామ శతద్వ
 యమ్ || పుణ్యతేధేనాద్రాశిరస్సాన్వనంఇతి || అనాద్రాకంశిరోయన్యాచావనాద్రాశిరాః || అనాద్రాశిర
 స్సానమ్ ||

ఇతి ప్రాజాపత్యకృచ్ఛాప్రత్యామ్నయాః.

—*— అథాత్వశ్లోచాప్రత్యామ్నయాః *—

తతాత్వశ్లోచాప్రత్యామ్నయాః శ్లోచాప్రత్యామ్నయాః ప్రాజాపత్యకృచ్ఛాన్ద్రాయణశబ్దే - తవశక్తాధేనుమేకాందద్వా
 ధేనుద్వయందద్వాత్ - తథావత్త్రింశత్తే || పరాకతప్రాతిశ్చేద్విప్రస్తిస్తస్తు గాస్తథేతి || గవామభావే
 తావంతోసప్కాస్తావంతిగోమూల్యానివాజేయాని - నిషకలభావేతవభావం వాచందద్వాత్ - అథవాయా
 వంతోధేనస్తాన్ద్రాయణే గాయత్వేషానామయత్వాని తావంతి : వానానాస్పూర్వోక్తరీత్యాకార్యాః || తతావంతి

ప్రాణాయామశతద్వయాని తావంతివాపూమసహస్రాణి - అపితావంతి వేదపారాయణానిభవంతి || అథ వాయావంత్యోధేనవస్తావంతోన్నకృచ్ఛాభవంతి. అతోల్పధనేనధేనుక్కుధాసంఖ్యాద్వాదశవిప్రాస్తథాభోజనీయాః - ప్రతిదినంద్వాదశదినేష్విత్యధః - అత్రచమిలిత్వాశీఘ్నత్తతంత్రాహ్మణాభవం || అథవాయావంత్యోధేనవస్తావత్సంఖ్యయాస్నానం ద్వాదశద్వాదశ కతకవ్యప్రశ్యానుయాః || అత్రచస్నానప్రకారః || ప్రాజాపత్యకృచ్ఛప్రత్యామ్నాయ ప్రకరణేదశికః || ఇత్సత్కృచ్ఛాఃకృచ్ఛస్యవిహితత్వాత్ - కృచ్ఛాఃకృచ్ఛకరణాశక్తాతిస్రాధేనవోదాతవ్యాః - తదభావేనిషక్త్రయంసాధకసంకాపావోనసంకాపాదేయః - అథ వాగాయత్యాయుతజపఃకపవాసానపిత్తీప్రాణాయామశతద్వయానివాతిలహోపసహస్రత్రయాణివాత్తీణి వేదపారాయణానివాకతకవ్యాని || అథవాసమృద్ధధాన్యేనాహరహస్త్రింశత్సంఖ్యాకా బ్రాహ్మణాభోజనీయాః - తథాచతుర్వింశతిమతే || కృచ్ఛేపంచాతికృచ్ఛేత్రిగుణమహరహస్త్రింశదేవంత్వశీయతి || సృతీయే || కృచ్ఛాఃకృచ్ఛే || ఆహరహస్త్రింశద్బ్రాహ్మణాభోజనీయాభ్యధః || ఏకచ్ఛతీంశద్బ్రాహ్మణాభోజనంద్వాదశసుదినేషుప్రతిదినంకతకవ్యం || మిలిత్వావత్సయత్తత్రకతంత్రాహ్మణాభవంతి || అసమృద్ధధాన్యశ్చేక్షదాతేనత్రిగుణితాద్వాదశ బ్రాహ్మణాభోజనీయాః - తేదమిలిత్వావత్త్రింశత్ || స్నానప్రత్యామ్నాయాస్తుప్రాజాపత్యప్రత్యామ్నాయప్రకరణాక్తరీత్యామావత్యోగావస్తావత్సంఖ్యయాశ్లేయాః || *

ఇతికృచ్ఛాఃకృచ్ఛప్రత్యామ్నాయాః.

—* అథ తప్తకృచ్ఛాఃకృచ్ఛప్రత్యామ్నాయాః. *—

తద్వద్ద్వాదశాహసాధ్యేతప్తకృచ్ఛప్రత్యామ్నాయ త్వేనతిస్రాగావోదేయాః - పరాక తప్తాతికృచ్ఛేత్వే కాధేనుః - త్యక్తాసాధ్యేతునిషాధకందేయం - గవామభావేనిషాధకంవెత్యాదికాఅన్యేప్రత్యామ్నాయాఃకృచ్ఛాఃకృచ్ఛప్రత్యామ్నాయప్రకరణోక్తరీత్యావిశ్లేయాః - సమృద్ధధాన్యస్యాంవిశేషః || ద్వాదశసుదినేషుప్రతిదినంచత్వారింశచ్ఛత్వారింశదితి || తథాచచతుర్వింశతిమతే || కృచ్ఛేపంచాతికృచ్ఛేత్రిగుణమహరహస్త్రింశదేవంత్వశీయేచత్వారింశచ్ఛతప్తప్రతి - తదేతత్తప్తకృచ్ఛాహరహస్త్వారింశదిత్యన్వయః ||

ఇతి తప్తకృచ్ఛప్రత్యామ్నాయాః.

—* అథ సాంతపనయతిసాంతపనప్రత్యామ్నాయాః. *—

తత్రసప్తకశాహసాధ్యస్య సాంతపనస్య సాధకప్రాజాపత్యస్థానేవిహితత్వా దేకాధేనుర్నిషాధకంవా దేయం || తథావత్త్రింశన్మతే || పరాక తప్తాతికృచ్ఛస్థానేకృచ్ఛ తయంచశేత్ || సాంతపనస్యచాత్యధకమశక్తాంతమాచరేదితి || దినద్వయసాంతపననిషాధకందేయం - దినత్రయసాధ్యయతిసాంతపనాఖ్యేధేను మేకాండన్యో అయైవరీత్యాగాయత్రీజపాదిరూపేప్రత్యామ్నాయేవ్యపి పరిమాణంకల్పం || యత్రైకాధేనుర్నిషాధకంచదేయంభవతి - తత్రగాయత్యాయుతజపోధేను మేకాంచదద్యాత్ || ధేనుస్థానేపంచ సహస్రాణీత్యనయారీత్యాప్రత్యామ్నాయభేదస్తుప్రాజాపత్యప్రకరణేద్రష్టవ్యః || *

ఇతిసాంతపనయతిసాంతపనప్రత్యామ్నాయాః.

—* అథ మహాసాంతపనప్రత్యామ్నాయాః *—

తస్మాత్కః శక్తిదినసాధ్యేమహాసాంతపనేప్రత్యామ్నాయత్వేన తి సాధేనవోధకః ప్రకరణాత్ || పంచద
శదినసాధ్యేతు ధేనుద్వయం నిస్కాధకం చ దేయం - సప్తాహసాధ్యేతు వీనాధేనుర్నిష్కాధకం చ దేయం ఏతత్క
ల్పరాయాం మూలం పదుపవాసతుల్య ప్రాజాపత్యప్రత్యామ్నాయత్వేన ధేనువిధానం - సప్తాహసాధ్యేతు
సాంతపనేనిష్కాధకసహితధేనుదానమూలం సాంతపనప్రకరణే దశకేతం || సాంతపనస్మచాద్యధకమితి ||
అనయాదిశా గాణుత్రీజపాదిరూపప్రత్యామ్నాయప్రకరణే ప్రప్రవ్యాః | *

ఇతి మహాసాంతపనప్రత్యామ్నాయాః.

—* అథ పరాకప్రత్యామ్నాయాః *—

చతుర్వింశతిమతే | పరాకతప్తకృత్తాంస్తానే కృత్త్యయంచ రేత్ | జపహిమామాదికం వాపి కల్పయే
త్పూర్వకల్పనదితి || కృత్త్యత్రయస్థాసయత్వాత్పరాకస్య పరాకకరణాకక్తాతిస్తా ధేనవోదేయాః - తథాగా
యత్రీజపాదిప్రత్యామ్నాయా అపితి గుణాః కతకవ్యాః || తేచప్రాజాపత్యప్రత్యామ్నాయ ప్రకరణే ప్రాక్పీద
శీకతాః ||
ఇతి పరాకప్రత్యామ్నాయాః.

—* అథ యావకవ్రతగోమూత్ర యావకవ్రతపయోవ్రతానాం ప్రత్యామ్నాయాః *—

తత్ర యావకవ్రతే పయోవ్రతే చ ప్రత్యామ్నాయత్వేన పంచ ధేనవోదేయాః || షడుపవాసాః || పృథక్పా
జాపస్యస్థానమితి పంచ షట్కాభవంతీతి - కృత్వా ఋథాయావకవ్రతే ప్రతిదినయావకవ్రతం ప్రతిదినం యావ
కం యుజ్యతే - తథాపి హోర్వోక్తయావకభోజనన్యాత్యంతక్షణసాధనత్వాదుపవాసతుల్యత్వంభవత్వేవ || ప
యోవ్రతేతు పయఃపాన క్షణభావశ్యేక గ్రా సమాత్రపర్యాప్తస్యైవ పయసః వాన ఉపవాసకల్పత్వం - గో
మూత్రయావకవ్రతే శుక్లశాధిక్యాశ్చ ప్రత్యామ్నాయత్వేన షడ్ధేనవోదాతవ్యాః - ఏనంగాయత్రీ జపాదిప్ర
త్యామ్నాయా అపి కల్పయ్యాః - తేచప్రాక్పీజాపత్యప్రత్యామ్నాయప్రకరణే దశకేతాః ||

ఇతి యావకవ్రతగోమూత్ర యావకవ్రతపయోవ్రతానాం ప్రత్యామ్నాయాః.

తత్ర చ సమ్యక్ధధనేన చాండ్రాయణప్రత్యామ్నాయత్వేన అష్టై గావోదేయాః || తథా చతుర్వింశతిమతే |
అష్టై చాండ్రాయణే దేయాః ప్రత్యామ్నాయవిధానదేతి || తథా పిపీలికామధ్యయవమధ్యచాండ్రాయణయో
గౌతమాన్యక్తాధికేతి కతకవ్యాసహితయోరష్టై చాండ్రాయణే దే ౧ | ఇత్యేతవ్యోజ్యం || అల్పధనేన తు తి
స్తో గావోదేయాః || తథా చ పరాకరనిబంధే || వ్రాజాపత్యే గామేకామితి || కృత్త్యయం స్మృతం -
చాండ్రాయణే పరాకే చ తిస్తాదక్షిణాతథేతి || ఏతచ్చధేనత్ర యావకవ్రతే కతకవ్యతా సహితయోగ్య
వమధ్య పిపీలికామధ్యచాండ్రాయణయోస్తథా || యోచాండ్రాయణాదివ్యపియోజ్యం - ఏనంశక్త్యపేతు

యా యావత్కార్యో భో వో దీమంతే తత్ర తదభావే గవామనా వే వక్రం న్యాసే దధణం చాదయే వేచ్య క్తరే శ్చ బా
తవ్యం ॥ అథ వా పతిధేనుచాయుతవయతుతం గాయత్రీపావోవా - తథాధేనుసంఖ్యాక ఉపాసానావా ధేనువ్యా
దశ శతవ్యాదశబ్రాహ్మణసంఖ్యాకాః ప్రాణాయామ శతద్వయానివా ధేను సంఖ్యాకాః వేపవా గాయత్రో
నివాసత్సంఖ్యాకతిల హోమసహస్రాణివాసత్సం ధేనుద్వాదశ ద్వాదశన్నానాః వాకార్యాణి ॥ ఏతేచపక
ల్పావ్రీహీణువ వన్నైచ్చికాః - అశివోదితానుదితహోం వద్వ్యసస్థితాః - వ్యవస్థావ సేవకాలాద్భుపేక్షయా ॥
తథాదబోధాయవః ॥ కేశంకాలంతథాత్మాసంప్రవ్యంప్రవ్య సయజుమ్ । ఉపపత్తిమవస్థావ జ్ఞాత్వాకౌ
చంద్రకల్పమేదితి ॥ శాచశబ్దైకక్షుధికారణం సంప్రదేధీయతే ॥ ఏకమవ్యత్రాపి న్యూనాధికకల్పేషుకక్త్యా
ద్యపేయోచికాబ్బోధవ్యః । అనైవేవాధిప్రాయణ మితాక్షరాదినిబంధనేషు న్యూనాధికపక్షాః ప్రవశికాతాః ॥
తవ్యథా ॥ చాంద్రాయణంమ్పగాశ్చిః పశిత్రేష్విస్తదైవచమిత్రం ద పశుశ్చైవ కృచ్రం మూసత్రయంతథా ॥
తిలహోమాయుతంచైవ పరాకద్వయమేవచ । గాయత్రీలక్షణమ్మంచ సనాన్యాహబృహస్పతిః ॥ ఇతి ॥ తప
స్యసమధేవసమృద్ధనా న్యేనమాసావధికాలే ప్రవేదినంచతుర్వింశతి బ్రాహ్మణా భోజనీయాః - తథాచతు
ర్వింశతిమతే - కృచ్రేపంచాతికృచ్రేత్రిగుణమహారహస్సాత్పతీయతు త్రింశత్తైద్వస్త్రీంశ దేవత్రిగుణవ
గుణితావింశతిస్సాన్యత్పరాకృచ్రే ॥ సాంతాపనాభ్యేభవతివడధికాః శతసైవహీనా ద్వాభ్యాం చాంద్రా
యణేశ్చాత్తపసికృశబతోభోజయేద్విప్రముఖ్యానితి ॥ అస్యాథకః ॥ అహరహరితిసవత్రాస్తేతి - కృచ్రే
ప్రాజాత్యేద్వాదశసుదినేమప్రతిదినంత్రిగుణం - త్రైగుణ్యంచ సంచాపేక్షయాపంచదశైత్యథకః - తృతీయేకృ
శాతికృచ్రే పూర్వోక్తకృచ్రాతికృచ్రేదినేమ అహరహస్త్రింశత్తప్తే - తప్తకృచ్రే ॥ పూర్వాభిహితతప్తకృ
చ్రేదినేమ ప్రతిదినంచ త్వారింశత్ - పరాకేపరాకవతసంఖ్యాదినేమ ప్రతిదినంత్రిగుణనగణితా శింశకః
షష్ఠీరిత్యథకః ॥ సాంశపనేకృచ్రేపూర్వవదేవాతూరహష్పద్వింశతిః - చాంద్రాయణేచాంద్రాయణసం
ఖ్యాకదివనేమ ప్రతివాసరం ద్వాభ్యాం హీనాక్షధికాశింశతిశ్చతుర్వింశతిరిత్యథకః - ఏతేచపూర్వకవ తేవశ
క్త్యాద్యపేక్షయా యోజ్యాః ॥

ఇతిచాంద్రాయణప్రత్యామ్నాయః.

—* అథ గోవధప్రత్యామ్నాయః. *—

యాజ్ఞవల్క్యోక్తవ్రతచతుష్టయంప్రాక్పృవశీకతం - తల్లక్షణప్రకరణే తత్ప్రాజ్ఞానతో జాతిమాత్రబ్రా
హ్మణసంబంధిగోమాత్రవధేత్రిరాత్రముపోష్యకృషభశ్చసేవారథకం దశగావోవకౌశ్యకృషభశ్చచేయతి - త్రి
రాత్రోపచాసాశక్తోపూర్వోక్తాగావోవృషభశ్చ నిష్కాధకంచ చేయం - కాషతస్సేన్ద్రిగుణం - అజ్ఞాన
తఃకుత్రియసంబంధిగోమాత్రవ్యాపాదనే - పంచగవ్యసిబేద్దోక్షామాసమాసీకసంయుతః । గోవ్యేశయో
గోను గామీ గోప్రవా నేనశుద్ధ్యతీశ్యనేనప్రకాతేన మాసంపంచగవ్యంచరిశ్వాంలే గాందర్కాల్ ॥ ఏతక్త
థాశక్తావ్రతస్యాత్మంతక్లకత్వేనప్రత్యామ్నాయత్వేనాప్యే గావవికవృషభశ్చత్వేనంచ ధేనవోదేయాః ॥ అష్టా
చాంద్రాయణేదేయాః ప్రత్యామ్నాయవిధానదేతి ॥ బహుక్లశసాధ్యత్వాచ్చాంద్రాయణస్య తత్ప్రత్యామ్నా
యత్వేనాష్టే గావోధిహితాః - చాంద్రాయణవదస్య ప్రతిస్యానిబహుక్లకసాధ్యత్వాచ్చ సమానవిషయత్వే

నాముక్తమృత్యానుకల్పనం | కామతస్త్వేదశభేనవః - ఏకాచదక్షిణాత్వేనేతి సప్తదశభేనవః - అజ్ఞాన
 తః జైశ్యసంబంధి గోమాత్రవ్యాపాసే మాసః త్సిఛ్చింకుగ్యాత్ - ఏతదాచరణాశక్త్యాద్వాదశదిన సాధ్య
 పాటిపూగణాన్నభోజనయుక్తాతికృచ్ఛి ప్రత్యామ్నాయత్వేన గోద్వయ గానస్యాతికృచ్ఛిప్రత్యామ్నాయప్రక
 రణేందశిశుత్వా త్రత్రమాసాతికృచ్ఛి సప్తగావోభంజనముక్తమాసమాత్రభోజనయుక్తస్యద్వాదశదినసా
 ధ్యాత్కృచ్ఛిస్యకరణాశక్త్యాతిస్రా గావోవిహితాఇతిమాససాధ్యేతికృచ్ఛి సప్తగావోనిష్కాధంబదేయం - త
 త్రికామతోద్వేగుణ్యేన క్రమేణదశపంచదశభవంతి - గవామభావేగో సంఖ్యయాతికృచ్ఛిప్రత్యామ్నాయప్ర
 కరణాక్తాః ప్రత్యామ్నాయాః || శక్త్యావ్యపేక్షయా తత్త్వాః || అజ్ఞానతస్మాద్రస్వామిక గోమాత్రవ్యా
 పాదనేమాసప్రాజాపత్య విధానా తదశక్త్యాగోద్వయంనిష్కాధంబదేయం . కామతః పంచగావః తదశ
 క్త్యావితరేపూర్వోక్తాః ప్రత్యామ్నాయాః కార్యాః ||

ఇతిగోవధప్రత్యామ్నాయాః.

—* అథమాసోపవాసప్రత్యామ్నయాః. *—

తత్రపదుపవాసతుల్యప్రాజాపత్యామ్నాయేత్వేన ప్రాజాపత్యేతు గామేకామితి విధానాత్పంచ గావోభ
 వంతి - మాసవ్రతేజప నియమాద్యనేకైఃకతకవ్యతోపేతమాసవ్రతేతుక్తైశాధిశ్యోపేతచాంద్రాయణవ్రత వ
 దిత్యష్టకల్ప్యః ||
 ఇతిమాసోపవాసప్రత్యామ్నయాః.

—* అథప్రాయశ్చిత్తాపకవప్రకారః. *—

తత్రకర్మవిపాకానుపయుక్తమపీతరప్రాయశ్చిత్తాపయుక్తంకించిదుచ్యతే || తద్యథా || దేవలః || కృచ్ఛా
 ణాంద్రాయణో రాజానిదేష్టాధర్మపాలకః | అపరాధీప్రయోక్తాచరక్షితాకృచ్ఛిపాలకః || మహాపాపేషు
 కృచ్ఛాణాంప్రాయశ్చిత్తానాంద్రాయణో రాజాభవతి || బహ్మహత్యాదిప్రాయశ్చిత్తేషు రాజ్ఞామాజ్ఞాం వినాద్వి
 జాగ్రేఃప్రాయశ్చిత్తంనోపవణానీయమిత్యథంకః || ప్రాయశ్చిత్తస్యనిదేష్టాధర్మపాతకః ఇత్యుచ్యతే | య
 స్మిన్ననువాదకశబ్దంలోకాఃప్రయుంజతే || అంగిరాః || వేదవిద్యావ్రతస్నాతస్సత్యసంధాజితేంద్రియః | అనే
 కధర్మశాస్త్రోజ్ఞః ప్రోచ్యతేధర్మపాతకః || అపరాధీ- పాపకారీ || కృచ్ఛిప్రయోక్తైత్యభిధీయతే || రక్ష
 తారాజపురుషః కృతాకృశప్రత్యనెక్షణేనప్రాయశ్చిత్తపరిపాలకః ఇత్యుచ్యతే || ప్రకృతమనుసరామః || ధ
 మనివృత్తం || క్షత్రియోహ్యతవైశ్యోవా శూద్రోవానకధంచన | ప్రాయశ్చిత్తాభిధానంహికుర్వంతీతివిదు
 బుధాః || అచితానామనుతాణాంజాతిమాత్రోపజీనామ్ | సహస్రశతయుక్తానాంపషేత్వంనోపపద్య
 తే || పాతకేజతశంపవత్సహస్రంమహదాదిమ | ఉపపాపేచపంచాశత్స్వల్పేస్వల్పాతథాభవేత్ | బహుభి
 ర్విద్యద్భిశ్శిశ్వాఃచార్యప్రాయశ్చిత్తంవిధేయమితి || శతాదిశబ్దానాంతాత్పర్యం - అతఏవయాజ్ఞవల్క్యః ||
 చత్వారోవేదధర్మజ్ఞాపక్షత్రైవిద్యుపవశా || సాబ్రూతేయం సధర్మస్సోదకోవాధ్యాత్మ విత్తమ ఇతి ||
 మనుః || త్రైవిద్యోష్టాక్షకస్మరీహ్యక్షజ్ఞోధర్మపాతకః త్రయశ్చాత్రమిణఃపూవేషషణ్ దేషాభవేదితి ||
 తిస్రావిద్యాఋగ్యజుస్సామాత్మికాః సైవయస్యాసాత్రైవిద్యః - షైతుకః అనుమానజ్ఞః తర్కోస్యాస్తీతి

తర్కి-సంకయే సత్యే కస్తివో గౌటా ప్రామాణికత్వేనో హేకృతే చాధకదశకనాత్ప్రమాణే నాత్ర భవితవ్యమితి
 యః ప్రత్యయస్స తరహః సచవేదశాస్త్రావిరోధీ గాహ్యః - ఏవం విధాం పషణదం ప్రవక్షీణీకృత్యస్వకీ గామనోవి
 జ్ఞాపయతీతి - తత్రాయమాశయః - అంగిరసా ప్రాప్తౌ పాపస్య పషణదో నుపస్థాచాత్పూర్వం భోజనంః పి
 ధం || అస్యాప్యయమభిప్రాయః - పశ్యాత్పాపవాన్భవేత్ || అవిలంబేనైవ ప్రాయశ్చిత్తంగృహ్ణీయాదితి ||
 అన్యథా దీఘకాలం భోజనపరిత్యాగాద్దేహధారణాభావేన ప్రాయశ్చిత్తాచరణ మేవ నస్యాత్ - "స్తాద్దైవ
 వశాత్ప్రాయశ్చిత్తపిశంబెమితాహ రాదిభిశ్చరీరధారణంకర్వీత - నస్వచ్ఛందచారీస్యాత్ || ఇమాంస్తా
 త్కాయుక్తిదృష్ట్యా వ్రతాగ్రహణాది నదత్వా భోజనం మన్వతే || కలౌచ్యథత రాను తాపస్యాసంభవా
 దుపక్రమదినే శరీరశుద్ధిరీప్సితత్వాచ్చ || మనుః || ప్రాయశ్చిత్తీయతాం ప్రాప్య దైవాత్పూర్వకృతే
 నవా - నసంసగీవ సేత్సద్భిః ప్రాయశ్చిత్తైకృతేద్విజః | అంగిరాః || ఉపస్థితస్తున్యా యేన తదా దేశ మనర్హ
 తి | కృతేనిస్సంశయే పాపేన భుంజీతానుపస్థితః || భుంజానో వథయేత్పాపమసశ్యం పషణదిబ్రువణ | సంశ
 యేతునభోక్తవ్యం యావత్పాపస్య నిష్కృతిః || ప్రమాదశ్చనకతవ్యోయిథేవా సంశయో భవేదితి || కృత్వా పా
 పం న గూహేత్తు గూహమానస్య వధకతే | బహువాస్వల్పకం వాపి కషణ సద్భ్యో నివేదయేత్ || ప్రాయశ్చి
 త్రై సముత్పన్నే హీమాన్సత్యపరాయణః | వృదు రాగ్యస్సు సంపన్నశ్శుద్ధిం యాచేత మానవః | సచేలం వాగ్య
 తస్మాత్ప్రాప్తాన్మవాసాస్స మాహితః | ఉక్తయో వాపి వైశ్యో వా పషణదం హ్యుపకీర్తయేత్ || *

ఇతి ప్రాయశ్చిత్తోపక్రమ ప్రకారః.

—* అథ భస్తస్నానమంత్రాంతరాణి. *

ఈశానాయ నమః ఇతి హృదయే - వామ దేవాయ నమః ఇతి గుహ్యే - సద్యో జాతాయ నమః ఇతి పాదయోః - ప్ర
 ణవేన సర్వాంగే || అయ మేకః ప్రకారః || ఈశానస్సర్వవిద్యానామితి శిరసి - తత్పురుషాయ నమః ఇతి ముఖే - అ
 ఘోరేభ్య ఇతి హృదయే - వామ దేవాయేతి గుహ్యే - సద్యో జాతమితి పాదయోః - ప్రణవేన సర్వాంగే || అథ
 వా || అగ్నిరితి భస్త - జలమితి భస్మ - నమః ఇతి భస్త - సర్వం హవా ఇదం భస్తే త్యే తే మంత్రాః గ్రాహ్యః || *

ఇతి భస్తస్నానమంత్రాః.

—* అథ గోమయేన స్నాయీత. *

తత్ర మంత్రాః || మానస్తోక ఇత్యాది - అథ వా గంధ ద్వారామిత్యాది - అథ వా అగ్రమగ్రం చరంతీనా
 మాషధీనాం వసేవసే - తాసామృషభపత్నీనాం సుభీదాం శత్రైరపి | ఉత్పన్నం లోకసౌఖ్యాథం పవిత్రం కా
 యశోధనమ్ || తస్మై రోగాంశ్చ శోకాంశ్చ సుదగోమయసర్వదా || *

ఇతి గోమయస్నానవైకల్పికా మంత్రాః.

—* ఆధ్యాత్మికానామ. *

త. తమనః అక్షయకాంతిత్యా రెకోమంత్రః అక్షయకాంతకర్మానం - తత్కీమంత్రః || ఆహిష్టేత్యాదిః
ఆధవా || ఇదమాపః ప్రవహతేత్యాది || ఆధపంచగవ్యాసః || త్రైలోక్యితావక్రమేణ మచివాదేవతావర్ష
తాః || కవతాస్సంప్రవత్యోమి ఆనుచావేణయస్య యా | వసుణో నేవతా మూత్రేగోమయోహన్యవాహ
నః - సోమః క్షీరేదధ్నివాయు ఘృణ తేరః రుదాహృతఇతి || అక్షస్తత్తదేవతాప్రకాశమృతాః ప్రదృశ్యంతే
తత్రగోమూతస్నానమంత్రః | ధృవాసుత్వాసుసుక్షీతమక్షీయంతో వ్యాజస్త్రీ త్యాసంవగుణామిదోచరత్ | ఆ
వోవన్వారుది తేరువస్వద్యసంపానంస్వస్తిభిస్సదానః - ఉలక్షణమేతత్ - తస్మాద్వరుప్రకాశకాః - స్మా
తావాయం తాగ్రాహ్యః || ఏమసర్వతాపి || ఆధగోమయస్నానమంత్రః - పాహినో అగ్నవేకయేత్యాది ||
ఆధక్షీరస్నానమంత్రః - ఉరుష్కాగ్రత్యాది - ఆధబధిస్నానమంత్రః - ఆత్మజేవానామత్యాది || ఘృతస్నా
నమంత్రః - కృష్ణాన్నియానమిత్యాది - ఆధపరాశరోక్తామంత్రాగ్రాహ్యః - గాయత్రీదాయకో మూత్ర
మిత్యాది - ఆత్రాధిషించామీతి వాక్యశేషః పూరిణీయః - ఏవందశస్నానానికృత్వావాసః పరిధాయాచ
ష్యవైష్ణవశ్రాద్ధంకుర్వీతి - తద్యథా || విష్ణుదైవేత్రిభ్యోధికాన్యగ్నాచ్ఛాబ్ధిస్సాహోజయేత్ || ఛోజనా
సంభవేభోజనపర్యాప్తిమాత్రంపారణ్యంవాదద్యాత్ || ఏవంవైష్ణవశ్రాద్ధంవిధాయగోదానమాచరేత్ || ఆత్ర
గోదానమంత్రః || గవామంగేఘతిష్ఠంతి—దేశ | తస్మాత్తస్మాచ్ఛివంమెచ్ఛ్యానిహలోకపరత్రచేతి || ఇతి
గోదానానంతరమాశ్శేనాగ్నోవ్యాహృతిరష్టావింశతిరష్టోత్తరశతంవాహుత్వాపంచగవ్యంజుహుయాత్ || త
త్రపంచగవ్యహోమప్రకారః - తామ్రీవదాణయాగోమూత్రం - శ్వేతవదాణయాగోమయం - కాంచనవ
దాణయాః పయః - నీలవదాణయాదధి - కృష్ణవదాణయాఘృతం - సర్వంపంచగవ్యంకాపిలంవా - ఆసం
భవేమథాలాభోపపన్నంవా పృథక్సంపాద్యపరిమితం వామాషాష్టకంఅగుష్ఠాథకపరిమితగోమయ ద్వి
గుణపరిమాణంవా గోమూత్రంపలాశమధ్య మపణానిమితేవా పద్మవత్రవిరచితేవా సువణామయేవా తా
మ్రీపాత్రేః క్షీరేత్ || పూర్వవన్నిక్షీపేత్ - ఆధసప్తపలంవాదశపలంవాంగుష్ఠాథకపరిమితగోమయాపేక్ష
యాచతుగుణంవాఘృతం - తేజోసత్యనేన యజుషా ప్రణవేనవా పూర్వోక్తపాత్ర ఏవ నిక్షీపేత్ || త
నంతరం చైకపలంవామాషచతుష్టయపరిమితంవాకశోదకం దేవస్యత్వేత్యనేన యజుషాప్రణవేనవాపూర్వో
క్తపాత్రేస్థాపయేత్ || ఏవంగోమూత్రాదీనేకపాత్రే కృత్వా ప్రణవంచ సముచ్ఛార్యసమాలోద్య పునఃప్ర
ణవముచ్ఛార్యయజ్జీయకామే ననిమధ్యప్రణవేనాభిమంత్య్రీ సప్తపత్రోహారిత్తైకి కుశైః పంచగవ్య ముద్ధృ
త్యేభిమంత్రోదకాహుతీర్ణుహుయాత్ || ఆశస్యవస్థానేహరితాః కుశావన - మంత్రాస్తు || ఇరావతీ ఇదంవిష్ణు
మాకనస్తోకశంసతింద్రాగ్ని - అగ్నయోస్వాహా సోమాయస్వాహా గాయత్రీప్రణవవ్యాహృతిగ్న యేస్విష
కృతేచేతి దశాహుతీహుత్యావ్రతగ్రహణం కరిష్యితి బ్రాహ్మణాణాం పృష్ట్యాకురుష్వేతి తైరనుజ్ఞాతోహుత
శేషంపఠగంప్రణవేనపిబేత్ || ఎతచ్చ గ్రామాద్యహోమైశ్చత్రదశకానం కతకవ్యం - హుతశ్చింత్యంసర్వం
పేయం - సోమేణ జేయ్యం || అతఏవ బాలవృద్ధశక్త్యాద్యపేక్షయా గోమూత్రాదీని పూర్వోక్తవైకల్పిక పరి
మాదాపేక్షయా యోజనీయాః || ఇతివ్రత గ్రహణంకృత్వా తతఃపరం మానీధూత్వా తతఃపతమాత్మవోదు
వ్యుతంససేవించింత్యుశామతివాహయేత్ || ఏవముప్రకాంతవ్రతం సమ్యక్పారంసీత్వా తత ఉదీక్యాంగా
నికువీత - త్రాతాయంక్రమః || ప్రాయశ్చిత్తస్యసగుణాథముదీచ్ఛ్యాం గానికరిష్యితిసం కల్ప్యాగ్నోవ్యా
హృతిభి రాజ్యంపూర్వోవద్ధత్వాపూర్వవదేవవైష్ణవశ్రాద్ధంవిధాయాంత్రేగోదానమాచరేత్ - ప్రాచ్యాంగకర

ణవేశాయాంవైష్ణవశ్రాద్ధగోదానానంతరంహోమాః - సిధాయవైష్ణవశ్రాద్ధమతి శ్రాద్ధానంతరంగోదానా
 దేవిహితత్వాద్ధోమానంతర మేహుతశిష్టస్య పంచగవ్యసానేన వ్రతస్యగృహీతత్వాచ్చ - ఉచీచ్ఛ్యాం గాసు
 మ్మానసమయే హోమానంతరంశ్రాద్ధగోదానాది । ఉపక్రమే హోమస్య సన్నిహితత్వా దవదానేసన్నిధాన
 స్యోచితత్వాదేవమంత్రగోదానానంతరమవిశిష్టాని దశదానానిదద్యాత్ ॥ తానిచశ్రాద్ధంకృత్వా ప్రతాంతే
 త్తగోహిరణ్యాదిదక్షిణే త్యత్రాదిశబ్దేనోపాత్తాని ॥ దశదానస్వరూపాణిచ సంగ్రహకారేణదర్శితాని ॥ గో
 భూతిఃక్లిరణ్యాది ॥ అత్రక్రమేణదానమంత్రాః ॥ గోదానమంత్రః పూజకముక్తః ॥ అథభూదానమంత్రః.
 సర్వభూతాశ్రయాభూమివకరాహేణసముద్భృతా । అనంత సస్యఫలదా అతశ్చాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥ తిల
 దానమంత్రః - హిరణ్యదానమంత్రః - ఆజ్యదానమంత్రః - వస్త్రదానమంత్రః - ధాన్యదానమంత్రః - గు
 డదానమంత్రః - రౌప్యదానమంత్రః - అవణవాసుంత్రః - ఇతి దశదానమంత్రాః॥ పాపానాంపరిపాకస్య
 శాంతికర్మవివక్షయా ॥ ఉక్తాన్యత్రవిధానానిహల్యపయుక్తాన్యశేషతః ॥ మహాణకవాఘ్నే మహితే ప్రబంధ
 మాంధాత్పనామ్నోమదనాత్మజస్య॥ సతక-మకమాణిక్యగణేన పూజేకపూణకస్తరంగః ఖలు సప్తమోత్రః॥

ఇతి శ్రీ కండిత పారిజాత కర్మవిపాకే సప్తమస్తరంగః.

ఇతిపరిభాషావండస్సమాప్తః.

శ్రీరస్తు.

కర్మవిపాకగ్రంథే - అష్టమస్తరంగ ప్రారంభః.

—† అథ రోగనిబహణాని. †—

తత్రక్షయరోగనిబహణాని ॥ క్షయరోగనిదానమాహ॥ యాజ్ఞవల్క్యః ॥ బ్రహ్మహంక్షయరోగిష్కాది
 త్యాది - తన్నివృత్త్యధకంపడబ్రహ్మాయశ్చిత్తంకుర్యాత్ - ప్రాయశ్చిత్తార్థకమహాకంతి స్త్రియోరోగిణ ఏవ
 వేతి రోగిణోధకప్రాయశ్చిత్తం- ఎతేనైవాభిధానాత్ - ఇతిక్షయరోగహరప్రాయశ్చిత్తం-క్షయరోగహర
 కదళీదానం - పద్మపురాణే ॥ క్షయాస్యాత్తేత్రమారణే ॥ క్షేత్రీమారణం క్షేత్రగతసస్యమారణ ముదకదా
 నాది ప్రతిఘాతాద్యనిష్టావరణే ॥ అథవా క్షేత్రేస్త్రియాంగగ్భప్రతిఘాతః-బోధాయస్వైశ్చన్నివరణకంకదళీ
 దానమాహ ॥ కారయేత్కదళీందివ్యాంపణైకస్సర్వోత్సంయుతాం । ఫలపూగైశ్చసంయుక్తాం సువణస్యఫ
 లేనతు ॥ యథావివవతః కుర్యాద్వసేణావేష్ట్యసూత్రకైః । బ్రాహ్మణాన్బోజయేచ్ఛాపిభక్ష్యేర్షానావి
 ధేశ్చుభేః ॥ హోమంచకారయే త్తత్రపూర్వవద్భ్రాహ్మణైస్సహ ॥ కాంచనీకదళీందద్యాద్వస్త్రాలంకార
 పూజికాం । పూజితాయదరిద్రాయవ్రతస్థాయాత్తవేదినే ॥ ధర్మజ్ఞాయాశిదాంతాయ మంత్రేణానే

నతుక్షయః హింసా గణకపూర్వాదితయరోగజగన్తయ ॥ రంభాదానేన జేజేశతయంతపయమేప్రభో । పు
 డ్యాహువ సంకాన్యం బాస్తుజేస్వేసాన్తైః ॥ శిష్టైరిష్టైర్బంధుభిశ్చసహభోజనమాచరేత్ । పూగత్యా
 ది-ఫలానా పూగస్సయూహా ॥ పలనతు - పలస్వరూపంతుపరిభాషాయాం పరిమాణ ప్రకరణే ద్రష్టవ్యం
 యథా-భాతః - భవానుచారేణ సమథా శ్చేత్పలాధికేనాపికదళింకారయేదిత్కర్ణః ॥ సూత్రకై స్సూత్రైరప్య
 వేష్టనేన - దళిపూజోపలక్ష్యతే - పూజామంత్రశ్చ ॥ త్రిశంకంబకంయజామహాఇత్యయం ॥ హేమాచంప
 కారయైత్త్రపూర్వకవిత ॥ పూర్వవచ్చబేద్యస్యంజయమంత్రస్యోపసేతత్వాత్ - కదళీదాన మం
 త్రేవపరం పురువస్యం త్రాధీ నేన తాన్వేనోపాదానాచ్చ ॥ తథావకమణోపిన్యత్యుసబహా-కాథాత్వా
 త్ - త్రిశంకంబకంబకం శ్చపరిభాషాయాంకూర్కాండహోమప్రకరణేదకణః - హోమసంఖ్యాచాష్టోత్తరక
 తసహస్రమయతంవా ॥ ద్రవ్యమాజ్యంకలాశ్చకదళిపూజానంతరంబ్రాహ్మణాన్యోజయిత్వా హేమాచంకు
 ర్యాత్ ॥ వచనపాతకమచాధేప్రమాణాథావేన- ఎవంకదళీదానంకత్వా స్వస్తివాచనానంతరం శిష్టైరిష్టైశ్చ
 సహాఘంజీః ॥

ఇతిక్షయరోగహాగకదళీదానమ్.

—* రాజయత్ప్రతికృతిః. *—

అథ రాజయత్ప్రతికృతిహాగవ్యాధిప్రతికృతివానం. బ్రహ్మాండపురాణే ॥ భువనశాస్త్రోగ్యః జ్ఞానః పాయశ్చిత్తం
 దదాతియః । రాజయత్ప్రతికృతిహాగవ్యాధిప్రతికృతివానం ॥ పూర్వోకైనవిధానేన ప్రదద్యాత్ప్రతికృతి
 పకమ్ ॥ పూర్వోక్తవిధిరస్మాభిఃపరిభాషాయాం దళితోవ్యాధిప్రతికృతివానప్రకరణే ॥ ప్రతిమాతలక్షణంతు
 కమణిపాకనారే ॥ రాజయత్ప్రతికృతిహాగవ్యాధిప్రతికృతివానం ॥ దధత్ప్రతికృతిహాగవ్యాధిప్రతికృతివానం
 తుముద్యతః ॥

ఇతి రాజయత్ప్రతికృతిహాగవ్యాధిప్రతికృతివానమ్.

—* అసాధ్యరోగప్రతికృతిః. *—

అథాసాధ్యసర్వరోగహాగప్రతికృతివానం ॥ బ్రహ్మాండపురాణే ॥ బ్రహ్మ ॥ సువణకరత్నరచిత్రైర్వృథాశ
 క్త్యనురూపతః । పూర్వోక్తప్రతిమాంవ్యాధేదకద్యాద్విప్రాయత్పతః శతేన వాతదధేనక్రొశతానిషకానం
 ఖ్యయా । జాతయాపమయంవ్యాధిప్రతికృతిహాగవ్యాధిప్రతికృతివానం ॥ నిధాయపాత్రైసంపూర్ణే తంక్షయైస్సితరూ
 పకైః ॥ అలంకృత్యచసౌవణకంనూపంత్వగరులేపనైః । వాసోయుగెనసంవెష్ట్యహీరణ్యబహుభూషణైః । అ
 లంకృతాయవిశాయదద్యాన్తంప్రముదీరయేత్ ॥ మంత్రమాహ ॥ యేమాంరోగాఃప్రబాధంతే దేహస్థా
 స్సతతంతతః । గృహీన్యప్రతికృతిహాగవ్యాధిప్రతికృతివానం ॥ ప్రతిగృహీతురుపితిమాహ ॥ భాగమిత్యే
 వతిద్రూపంకృష్ణీయాద్వ్యాధిభిష్సహ । తస్మిన్రోగివాతావదీహూయవ్యంప్రపద్యతే ॥ సువణకరత్న
 రచిత్రైరిత్యోగి - సువణకరత్నరచిత్రైరిత్యోగి - రత్నైనచక్షుషీ - రజతేనాంగాన - శ్వేతగాలేశా ॥ ఎవంయ
 థాశక్తిప్రతికృతిహాగవ్యాధిప్రతికృతివానం - సుర్యోదయభాగం - నిష్కస్వరూపం పరిభాషాయాం పరిమాణ ప్రకర
 ణేదయం - జాతయాపంసువణకంపాత్రైకాన్యవాతే ॥ కాన్యంజయత్ప్రతికృతిహాగవ్యాధిప్రతికృతివానం
 గ్రహేదకణనాత్ ॥

ఇతిరాజయత్ప్రతికృతిహాగవ్యాధిప్రతికృతివానమ్.

—* అథప్రకారాంతరేణాసాధ్యసర్వరోగహరమ్. *—

ఋగ్వీధానే || అసాధ్యవ్యాధినాగ్రస్తశ్రగేణ ప్రాణహరిణా | ఆతేరాద్రేణ సూక్తైవ ప్రత్యహం వాగ్యత
 శ్చుచిః || పూర్వమాజ్యాహుతీహుత్వా ఉపస్థాయచశంకరమ్ | హవిశ్చేషేణవతేతవేకాంతరమశంది
 తః || పూణేణమాసేజయేన్ద్రుత్కంఠోగేభ్యశ్చప్రమువ్యతే | హేమామకషణ్యశక్తానాంజపన్స్విగుణోభ
 వేత్ || ఆతేరాద్రేణేత్యాది || ఆతేపితరీత్యనేన రుద్రదైవత్యేన పూర్వమాజ్యాహుతీరితి || ఉపస్థానాత్పూ
 ర్వంహవిశ్చేషేణేత్యాది - ఏకస్త్రికాదినఉపవాసః - ఏకస్త్రికాహవిశ్చేషేణపారణం - అగ్నిహవిశ్చరురపిచాజ్య
 మేవ- తథాత్వేరోగిణోమాసంశరీనిర్వాహానుపపత్తేః - అతశ్చప్రతిదినంచరు హోమానంతరం ఆజ్యంహు
 త్వాశంకరోపస్థానంకార్యం- హోమంప్రత్యవం- ఉపస్థానసూక్తైరవ్యాధితరితమభావేనసూక్తావృత్యాప్యో
 త్తరశతం సహస్రంవాహేమామః కార్యః - స్వయంశక్తశ్చేదాచార్యేణకారయేత్ - ఆచార్యస్యాశ్చైకాంత
 రోపవాసః - పూర్వవదేవ - మృత్యుంరోగంజయేత్ - ఆతేపితరీతిపంచదశర్చస్యసూక్తస్య గృత్యమదఋషిః-
 రుద్రోచేవతా - త్రిష్టుష్టందః - విహితాధేవినియోగః - ఆతేపితరీత్యాది || *

ఇతి ప్రకారాంతరేణాసాధ్యసర్వరోగహరం.

—* అథశాతాతపోక్తరాజయత్సహరమ్. *—

రాజహారాజయత్సాశ్చాదేమాతస్యాపినిషక్పాతిః | గోమాహిరణ్యమృష్టాన్నజలవస్త్రప్రదానతః || ఘృత
 ధేనుప్రదానేన తలకుంభప్రదానతః | ఇత్యాదికక్రమేణైవతయరోగః ప్రశామ్యతి || గవాదీని తలకుంభాం
 తానిశక్తిగోగాద్యనుసారేణవ్యస్తానినవిస్తానచాతవ్యాని - ఆదిశబ్దేనగ్రహశాంత్యాదయోలక్ష్యంతే - ఘృత
 ధేనుస్తుమత్స్యపురాణే || తత్రగుడధేనువిధానస్య యద్రూపమహాయశ్చలమ్ | తదిదానీంప్రవక్ష్యామిసవకా
 పాపప్రణాశనమ్ || కృష్ణాజినంచతుహాన్తంపాగ్రీవంవిన్యసేచ్ఛవి | గోమయేనోపలిప్తాయాం వధానా
 స్తీర్యయత్సతః || అత్రహస్తైరిత్తిరితిదానకాండే || యవచ్ఛిజ్జినైశ్చతుహాన్తమితాభూరాచ్ఛాద్యతే-తా
 వంత్యజినాన్ గ్రాహణాదీత్యధాః- అర్చితబ్రహ్మప్రవాదేశసర్వాయత్వాదేకైవైవాజినేనాచ్ఛాదనం- అథవా|| ఆ
 యతిమిళిత్యాచతుహాన్తమితంజ్ఞేయం || లఘ్వణకాజినం తద్వద్వత్సస్యపరికల్పయేత్ - ప్రాజ్ఞుభీంకల్పయే
 ధేనుముదక్పాదాంసవత్సకాం| ప్రాజ్ఞుభిఃప్రాక్పీరావత్సోపితధైవ || ఉత్తమాగుడధేనుస్యాత్సచాభారచతు
 ప్రయా | వత్సంభారేణకుర్వీత భారాభ్యాంమధ్యమాస్త్పా || అథకథారేణవత్సస్యాత్సాపాభారకేణ
 శు | చతుభాణంశేనవత్సస్యాద్దృహవిత్తానుసారతః | భారలక్షణంపరిభాషాయాంపరియణలక్షణేభ్యధా
 యి|| గృహవిత్తానుసారతః - పూర్వోక్తమధ్యమాదికల్పనాభవత్సోధాః - ధేనువత్సేఘృతాస్యాతే సితీసూ
 త్నాంబరావృతౌ | శుక్తికథానితువాదాశుచిముక్తాఫలేక్షణౌ || అత్రముక్తాఫలసాహచర్యాచ్ఛక్తిరపిము
 క్తాశుక్తిరేవగ్రాహ్య | సితసూత్రసిరాశ్రోత్రాసితకంబళకంబళౌ || కంబళస్సాస్నా||తావ్రగండూకస్పష్టాతౌ
 సితచానురోమకౌ | గండూకంకకుత్ప్రదేశోగండస్తలంచ || విద్రుహభూయగుశేతౌ కవనీతస్తవాస్వితౌ |
 షోమపుష్పాంస్యదేహశాస్త్రదనీలకతారకౌ || తారకావతుమకధ్యభాగః || సువణశృంగాభరణౌ రాజ
 తోఘర సంయుతౌ | నానాఫలమయైదకంత్రేఘ్రాణగండకరండకౌ | నానాఫలమయైదకంత్రే స్సంయుతౌ

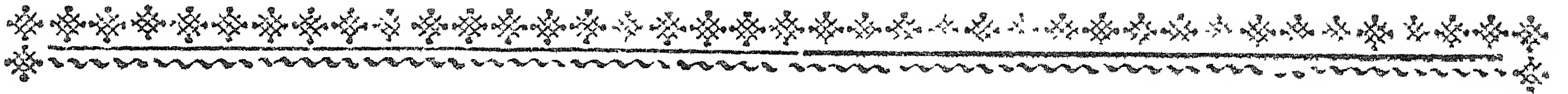
విత్సన్వయః - అత్ర వన్వయ కర్మను సా దే- సు వణక శృంగ - విత్సన్వయం - విత్సన్వయం శా- యే విత్సన్వయ కేష
 త్వాత్ - ఇత్యేవం రచయిత్వా త్ ధూ - పి మై న్మథా చ కా - వా త్ । ఆధా - మం బ్రతః - ధేనో ద్యం పృథివీ స ర్వా య
 స్సా త్కేశ- సన్నిభా ॥ సవ- పా- హ- రా- ని- త్య- మ- త- శ్చా-ంత-ం - య- య- య- మ- ఎ- వ- మ- నే- వ- చ- ర- తే - స- వ- శ్చా-ం- ధే- న- మ- మ-
 త్ర- య- త- ॥ త- త్రా- మ- త్ర- ణ- మ- త్రా- నా- హ- య- జ్ఞ- వ- ల- క్ష- ః- య- బ- త్తీ- స్- వ- మ- కా- నా-ం- య- ద- వే- వ- వ- వ- స్థి-
 తా । ధే- న- రూ- ప- ణ- సా- దే- వీ- మ- మ- శా-ం- కి-ం- ప్ర- య- శ్చ- ॥ దే- వ- తా- య- చ- మ- ద- ణే- శ- క- స్స- పి- న- స- వ- । ధే- న-
 రూ- పే- ణ- సా- దే- వీ- మ- మ- పా- ప-ం- వ్య- పో- హ- శా- ॥ ని- జ్ఞో- వ- త్- స- ని- యా- త్మీ- న్న- వ- హ- య- వి- ధా- వ- సో- । చ-ం- ద్ర- ర- గ- శ-
 క్తి- ర్వా- ధే- న- ధే- న- రూ- పా- స్తు- తా- శ్చ- యో ॥ చ- తు- ము- = - జ- స్స- య- ల- త్మీ- ర్వా- త్మీ- ధ- = - న- ద- స్థ- వ- । ల- త్మీ- ర్వా- లో- క-
 వ- ల- సా-ం- సా- ధే- న- వ- క- ర- దా- స్తు- మే ॥ స్వ- ధా- త్స-ం- పి- శృ- మ- మ- భా- గ్నా-ం- స్వా- హ- య- జ్ఞ- ధు- జా-ంత- ధా- । స- ర్వ- పా- ప- హ- రా-
 ధే- న- తి- స్సా- చ్చా-ం- త-ం- ప్ర- య- వృ- మే - ఎ- క- మ- మ- త్ర- త్క- తా-ం- ధే- న- బ్రా- హ్మ- నా- య- ని- వే- ద- యే- త్ ॥ బ్రా- హ్మ- గ- స్తు-
 పు- వృ- దే- శ- వ- తి- గృ- హ్య- స్వ- స్తి- కు- ర్వా- త్ - ఎ-ం- గు- డ- ధే- న- మ- భి- ధా- య- న- మ- వ- ని- ధి-ం- ఘృ- త- ధే- వ్వా- ది- వ- వ- తి- ది- శ- తి- ని- ద- న-
 మే- త- ధే- న- నా-ం- స- ర్వా- సా- మి- హ- చో- వ- త్ ॥ స- గ్వా- సా-ం- ప్ర- శ్య- త్- ధే- న- నా- వి- పి- క్మ- గి- త్వా- ది- య- ధా- వి- భ- వ- త- స- న- మా-
 న- మే- వ- య- స్తు- పా- ప- వి- నా- శి- న్య- ఎ- స-ం- తే- వ- క- ధే- న-ః ॥ తా- సా-ం- స్వ- రూ- ప-ం- వ- త్సా- మి- నా- మ- ని- చ- న- రా- ధి- ప- ॥
 ప్ర- ధ- మా- గు- డ- ధే- న- వ్యా- ధ్మ- ధే- న- స్త- ధా- ప- రా- । జి- ల- ధే- న- స్మ- తీ- య- చ- తు- ర్థి- జ- ల- ధే- న- కా- ॥ క్షీ- ర- ధే- న- శ్చ- వి-
 భ్యా- తా- మ- ధు- ధే- న- స్త- ధా- ప- రా- । స- ప్ర- మి- శ- ర- గ- రా- ధే- న- ర్ధ- ధి- ధే- న- స్త- ధా- వృ- మి- ॥ ర- స- ధే- న- శ్చ- న- వ- మి- ద- క- మి- స్సా-
 త్స- రూ- ప- తః ॥ ప్ర- శ్య- త్- ధే- న- రి- త్య- ధ- ః - కు-ం- భా- స్స- వృ- వ- ధే- న- నా- వి- త- రా- సా-ం- వ- రా- శ- యః ॥ కు-ం- భ- శ- బః-
 క- ల- శ- ప- ర్వా- యః - ఆ- ధ- వా- ప- రి- మా-ణ- వ- చ- నః - త- వృ- ప- రి- మా-ణ- ప- రి- భా- షా- యా-ం- ప- రి- మా-ం- ప్ర- క- ర- జె- ర- వృ- వృ- వ- న-
 వ- ణ-ం- ధే- న- మి- త్య- త్ర- క- చి- ది- చ్చ-ం- తి- మా- న- వా-ః ॥ న- వ- సి- తై- శ్చ- ర- జై- శ్చ- శ- ధా- న్యే- పి- మ- హ- వ- క- యః ॥ ఎ- త- దే- వ- ధా- న-ం-
 స్యా- దే- తే- చో- ప- స- గ- రా- స్త- స- తాః ॥ మ-ం- త్రా- వా- హ- న- స-ం- యు- క్తా- స్స- దా- ప- ర్వ- ణి- ప- ర్వ- ణి- ॥ య- ధా- త్రా- ధ-ం- ప్ర- దా- త-
 వ్యా- డ- ప- రా- గా- ది- ప- వ- న- సు- ॥ ఇ- తి- గు- డ- ధే- న- ధిః ॥ తు- యా- తు- య- రో- గ- ని- వృ- త్త- యో- పూ- ర్వా- క్తా-ం- ఘృ- త- ధే- న-ం- ద-
 త్వా- త్ - ఘృ- త- ధే- న- వి- ధా- నా- న్య- న్యా- న్య- పి- బ- హ- న- స-ం- తి- తా- సి- గ్రం- ధ- గౌ- ర- వ- భ- యా- న్న- ప్ర- ద- శి- క- తా- ని- ॥ అ- త- శ్చ- ఘృ-
 త- ధే- న్వా- ది- భ- వి- క- ల్పా- వే- ది- త- వ్యః ॥

ఇతి శాతాతపప్రోక్త రాజయత్తు హరమ్ .

మా తా పుణ్య చరిత్ర కీర్తి విభ వాయ స్యాం బికా నా మ త శ్చా క ల్యా ప ర మూ ఠి రార్య చ రిత శ్రీ పే ద్ధి ఖ ట్టః పితా ।
 సో యం కౌ శి క వం శ ధూ షణ వి జిః శ్రీ భట్ట వి శ్వే శ్వ రో వే దే స్సా త మ తే య చ స ప దే వా క్యే కృ త్ ప ధ క తే ।
 మ తి ర్జ్యే షాం శా స్త్రో ప్ర కృ తి ర మ ణీ యా వ్య వ హృ తిః ప రా శీ లం శ్లా ఘ్యం జ గ తి రు జ వ స్తై క తి ప యే । చిం చి తై తే షాం
 ము కు ర త ల భూ తే స్థి తి మ యా ది యం వ్యా సా ర ణ్య ప్ర వ గ ము ని శి వ్య స్వ ఘ ణి తిః ॥ మ హా ణ వా ఘ్నే మ హి తే ప్ర బం ధే
 మాం ధా త్య నా మ్నో మ ద నా త్త జ స్య । స త గ మ మ మ ణి క్య గ ణైః పూ ర్ణే పూ ణ స్త రం గః ప్ర ధి తో వ్య మో త్ర ॥

ఇతి శ్రీపండితపారిజాత కతారిమల్లేత్యాదిబిరుదవిరాజమాన శ్రీమద భూపాల పుత్ర మాంధాతు

ర్విబంధే మహాణవాభిధానే కమలాపకష్టేన స్తరంగః.

శ్రీరస్తు.

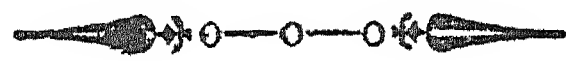
కమలావినాకగంధే - నవవ తేరుగ స్రాంభంభః.

—* అథశూలరోగహ ని *—

యాజ్ఞవల్క్యః || అన్నహతామయావీస్నా నామయీశూలరోగహాక | ధాన్యందశభ్యఃకుంభభ్యోహర
లోద్విశతందమః | తేనైవకనిష్ఠసాహసానాముపపాకసః త్వానిపపాకప్రాయశ్చిత్తం శ్రేయఃసికంకతా
వ్యం | శూలమాత్రప్యాపి రోగస్యసాధ్యత్యేని దానభూతి న పాద్యసరికల్పవయా ష్టాస్తాదివ్యాధేరల్ప
త్వేప్రాయశ్చిత్తాల్పత్వమపికల్పనీయం ||

ఇతిశూలరోగహారప్రాయశ్చిత్తమ్.

—* అథశూలరోగహార త్రిశూలదానమ్. *—

తదుక్తం | చక్షర్వగ్చింతావణో | శూలేనశూలీభవతిమనుష్యాణాంచహింసకః | పలెతాథతదధే
నతదధాధేనవాపృథక్ || సోవణంరజతంవాపి శూలంకుర్యాత్ప్రయత్నతః | తామ్రేణవాయుసావాపి
ఖాదిరేణాథవాపునః || రక్తవస్రైణసంవెష్ట్యతిలానాముపరివ్యసేత్ | తిలానాంతుపరీమాణంద్రోణంవాపిత
వధాకమ్ | తదధకంవాయుధాశక్త్యాపూజయేద్బ్రాహ్మణంశుచిమ్ | అచాదిమూలమంత్రేణసోడశైవోపచా
రకమ్ || క్రియాశ్చబ్రాహ్మణపూజాంకృత్వాపేనామంప్రకల్పయేత్ || శూలస్యదక్షిణేపాశ్వేస్తంధిలేగ్నిఃప్ర
ణీయతే | సమిదాజ్యతిలాకాహుత్వా తతశ్శాంతింప్రకల్పయేత్ || తేనోదకనవాసంచెచ్చులినం రోగిణంన
రమ్ | ఉపచారైస్తుతంశూలం పూజయిత్వాస్వశక్తితః || దద్యాత్సదక్షిణాకంశు వ్రాజ్మభోనాప్యకజ్మ
ఖః | మంత్రేణానేనపరయా భక్త్యాశర్వంకరిస్తరేత్ || త్వంశూలబ్రహ్మణాస్సృష్టప్రేపురాణాం వినాశ
కః | దైత్యానాంచానవానాంచశంకరస్యాయుధంకథా || కుక్షిస్తచేధవాశ్వకస్తమథవాప్యశ్మసంగతమ్ | శూ
లహింసాసముత్పన్నాంవెదనామాశుచాశయేతి || పలెనేత్యాది || పలద్రోణయోలకక్షుణంపరిభాషాయాంప
రిమాణప్రకణేభిహితం || పూజయేద్బ్రాహ్మణశ్శుచిరితిబ్రాహ్మణః పూర్వోక్తశూలినంపూజయేదిత్యథా ||
మూలమంత్రేణాఘ్నామ్యసచాగానిత్యథకః || మూలమంత్రశ్చైవపంచాక్షరీవారుద్రంకాశకౌవైదికమం
త్రోవా - శైవపంచాక్షరస్యవామదేవఋషిః - పఞ్చిశ్చందః - శివోదేవతా - పూజా - గః - మంత్రీస్తు - న
మశ్చివోమ - కేవలప్రణవాదికంపఠం - వైదికమంత్రీస్తు - శ్రీయంబకమిత్యదరౌబహుమః సురిభాషా
యా - కతాః - సమిదాజ్యతిలాకాహుత్వేతి సమిదాదిపేనామేషు కమలావినాకసంగసాదా - మంత్రాంత
రాణి - శి - శాని || తద్యథా || సమిద్ధామేతావత్ - పురువవెదమిత్యస్యనారాయణఋషిః - పు - యోదే
వతా - అఋష్యుఞ్చందః - సమిద్ధామేషియోగః - పురువవెదమిత్యాది - సమిద్ధస్యయాజ్ఞీయాః || అజ్య
పేనామేత్యింబకమంత్రః - తిలహోమేషు - యతఃకంద్రీభయామహాత్రిమంస్యస్వయంపరి
మా - ప్రకరణేదశితం - పేనామసంఖ్యాఅష్టాక్షరకతాద్యముతాం తావ్యాధి త త భా - య్య ||

తతశ్చాంశింప్రకల్పయేదితి శాంతిఘోషశాంతిః - తత్రచానోభద్రాకథ్యారభ్య ఆశ్వలాయనీయః || శన్నో
 వాతఃపవతామితి శైత్తిరీయశాంతిః || పరిభాషాయాంవ్యాధిపఠిమాదానవిధౌద్రష్టవ్యం. ఎతచ్ఛాపలక్షణం ||
 అతోయస్యశాఖాయాంశాంతిస్సాక్షిత్త్యుభయైస్సాగ్రాహ్యం || ఏతచ్ఛాంతివాచనంవారుణంకలశం సంస్థాప్య
 తస్యాగ్రేకుర్యాత్ - తతస్సైనోదకేన శాంఖ్యదకేన శూలివగనరమాసిం చేత్ || కలశస్థాపనప్రకారస్తునవ
 గ్రహాయజ్ఞేసూర్యాది పూజానంతరందశితః - అభిషేకప్రకారోపితత్రైవవనుధారానంతరందశితః. సర్వం
 పరిస్మరేదితి || ఎవంవిధపాపాచరణోదయం రోగస్సంజాతః - తస్యవివృత్తయేవత్యుమాణశూలదాన మం
 త్రస్థితవిశేషణవిశిష్టంఫలంసంస్కృత్యైవాహ్మణౌయదద్యాదిత్యధః - ఎతచ్ఛవశశూలసాధారణం ||

ఇతి శూలహారత్రీశూలదానమ్.

—* అధారుచిశూలహారమ్. *—

కమవిపాకసంగ్రహే || శ్రద్ధాపీనాధనవాకదీనేష్వరతిస్తామసదానీవాజాయతాత్రైషనిస్తారః - చాం
 ద్రాయణంచాతికృచ్ఛంప్రాజాపత్యషధాపరమ్ || హేమాద్రావపి || చాంద్రాయణాదికుర్వీతవ్యాధ్యాదైర
 నుతూపతః | చాంద్రాయణాదీని యానిస్మ్యస్తానిసమస్తానివా శక్త్యనురూపాద్యపేక్షయా యోజ్యానీత్యధః -
 హోమస్తుశూలహారత్రీశూలదానా క్తప్రకారేణ ఆదిశబ్దేన విష్ణుసహస్రనామాపామాజనవిష్ణుహృదయాది
 స్తోత్రాణిలక్ష్యంతే - తానిచపరిభాషాయాందర్శితాని- తథాచాంద్రాయణాదీన్యపి || *

ఇత్యరుచిశూలహారమ్ ||

—* అథప్రకారాంతరేణారుచిశూలహారమ్. *—

కమవిపాకసంగ్రహే || సాక్షాద్ధంతికవాదీనియః పునజననాంతరే | శిరోరోగీశ్రోత్రరోగీశూలెన
 వ్యాధిమాస్భవేత్ || ప్రాయశ్చిత్తంవాషికంవా షాణ్డాసంవాత్రివాషికమ్ | చరెద్ధృతత్రతంచైవ
 గోహీరణ్యాదికాదిశేత్ - అత్రగోహననంయజ్ఞసాధనత్వావిశిష్టగోహననం- ప్రాయశ్చిత్తస్యగురుత్వాత్ - ఆది
 శబ్దస్యయజ్ఞః ఘోషోధూమ్యన్వతంచ- వ్యాధిగురులఘు భావేనైకవాషికాదిప్రాయశ్చిత్తానియోజ్యాని- గో
 హీరణ్యాదికమిత్యాదిశబ్దేన వాసోభిధీయతే || తదంతేచేతి చకారేణోద్యన్నద్యేత్యుచజపః || జపసంఖ్యాచా
 యుతం- ఉద్యన్నద్యేత్యుచఃపరిభాషాయాముక్తం || *

ఇతిప్రకారాంతరేణారుచిశూలహారమ్.

—* అథాజీణశూలహారమ్. *—

అథకమవిపాకసముద్భయే || నిదానమాహ || పృథశాతాతపః || శూద్రస్యైవతుకుక్త్వాన్నమవతస్య
 ద్విజస్యచ | శూలవ్యాధిభవెన్నిత్యమజీణశ్చాతిపీడితః || శూద్రస్యైవాన్నంసతతం జన్తాంతరేభుక్త్వా
 యేతన్నిమితప్రాయశ్చిత్తమకుర్వాదాస్తై - యశ్చాత్రతస్యద్విజస్యనిత్యకమానుష్ఠానరహితస్యవాధుకషిక

స్యవాన్నంభుక్త్వాపూజాపదాస్తై ॥ సశూలవ్యాధిమాన్సవేదిత్యథః ॥ అత్రైవంఃషట్కాలిం కుర్యాదు
పవాసత్రయంతథా | దద్యాత్పలత్రయంరూప్యంబ్రాహ్మణాయసకాంచనమ్ | పలమఃః | పరిభాషాయాం
పరిమాణప్రకరణేదశితం | *

—* అధష్టి హశూలహారమ్. *—

కర్మవిపాకసంగ్రహే ॥ విశ్వస్త్రివిషదాతాచష్టి హవాజాయతేనరః | చశబ్దాచ్చులీచ- ఎతస్మిన్
హారణాథాంతు ప్రాయశ్చిత్తంసమాదిశేత్ | బాంద్రాయణంపరాకంచతథోద్యన్తపవచ | అపామాజా
నకస్యాపి జపస్సంధ్యాత్రయేభవేత్ ॥ ఉద్యన్నద్యేత్యేత్యఃః పరిభాషాయాంబ్రష్టవ్యఃః జపసంఖ్యాత్వయుతం-
అపామాజానస్త్రితమపిపరిభాషాయాంప్రతిమావానఃః థా విష్ణుసహస్రనామానంతరంబ్రష్టవ్యం ॥ స్తోత్ర
జపశ్చవ్యాధివిమోక్షసిద్ధ్యథాం బాంద్రాయణంపరాకయోలక్షణం పరిభాషాయామేవ ॥ *

అధష్టి హశూలహారమ్.

—* అధజతరశూలహారమ్. *—

కర్మవిపాకసముచ్ఛయే ॥ శ్రుతాధ్యయనసంపన్నం యాచితారమకించనం | బ్రాహ్మణందాంతమానీ
యదానాథాంవదదాతియః ॥ సభవేజ్జతశేనులీతథాధ్వానీచకహీచిత్ | కృచ్ఛాతికృచ్ఛీనాంబ్రాణీసకు
ద్యావ్యాధినుత్తయే ॥ బాంద్రంబాంద్రాయణం ॥ కృచ్ఛాదిస్వరూపంపరిభాషాయాముక్తం - ఎతానిసమ
స్తానివ్యస్తానివారోగగురులఘు భావానుసారేణ యోజ్యాని ॥

అధజతరశూలహారమ్.

—* అధకటిశూలహారమ్. *—

కర్మవిపాకసముచ్ఛయే ॥ గో గామికటిశూలీస్యాత్తస్యచాంద్రాయణంతథా ॥ కృచ్ఛీంచైవతికృచ్ఛీంచ
జపంసారంపినిదిశేత్ | గాంవాసకాంచనందద్యాత్సహారణ్యంఘృతంతథా ॥ సారజపఃఉద్యన్నద్యజపః- పరి
భాషాయాం దశితః ॥ సంఖ్యాత్వయుతం- గవాదిదానమంత్రాఅపి ప్రాగభిహితాః - సహారణ్యఘృతదానే
అజ్యావేక్షణవంతః - అలక్ష్మీశ్చదౌష్ట్యంమయచ్చగత్రేష్వస్థితమ్ | తత్సవంశమయాజ్యత్వంలక్ష్మీం
ప్రస్థీంచవధాయ ॥ *

అధకటిశూలహారమ్.

—* అధహస్తశూలహారమ్. *—

కర్మవిపాకసంగ్రహే ॥ పూర్వజన్తననాస్త్రీక్యాత్సంధ్యాదికహితోద్యజః | హస్తశూలీ నభవతినిషక్
ద్యాఃశకందిశేత్ ॥ భోజయేద్బ్రాహ్మణాంవృక్త్యాజపేత్సూక్తంసారణ్యః | సారంశూక్తంబుంత్రంవా
అష్టాక్షగోవా ఉద్యన్నద్యేతివా- అనయోః స్వరూపంనిషక్-స్వరూపంచపరిభాషాయాముదీరితం ॥ సౌతనూ

కృంతుడునుత్యంజాతవేదసమితి త్రయోదశవకస్యసూక్తస్య - కణ్వప్రస్కావాఋషిః - ఇత్యాదివినియోగః -
హీరణ్యదగ్ధిభవేదితిశేషః ॥

ఇతిహస్తశూలహారమ్.

—* అథ కణకశూలహారమ్. *—

కర్మవిపాకసముచ్చయే ॥ మైథునంశుణుమాద్విప్రః కణకశూలీ భవేత్పురః । స్యాన్వైచ బధిరఃకించి
త్కపాతేసహ్యశబ్దవాక్ । నివహవింశతికందద్యాన్బ్రహ్మణాయకుటుంబినే ॥ విష్ణుః కణకశూలఃకణ్వాజ
షేద్రోగప్రశాంతయే । అపామాజకనవారెవంత్రికంసజలంపిబేత్ ॥ భోజనంచాస్మజ్జెభ్యశ్చ ప్రవద్యాన్
షిణాంతథామైథునశబ్దంబుద్ధిపూర్వకంశుణుయాద్యదీత్యర్థః-నివహస్వగూపంపరిధాషా యాంవిష్ణుప్రకాశకా
మంత్రాః - పురుషసూక్తంతద్విష్ణోరితి - ద్విరుచశ్చ- తన్నష్టోరితిద్విచకస్య॥ మేధాధియుషిః - విష్ణుదేవ
వతా- గాయత్రీచ్ఛందః - జపేపసియోగః ॥ అపామాజకనసోత్రిన పిపరిధాషాయామేవ ॥ సజలం పిబే
దితిసరోగీ- పురుషసూక్తాదిజపసంఖ్యావ్యాధ్యనుసారేణఅష్టోత్తరశతాద్యయుతాంతాః కల్ప్యాః ॥

ఇతికణకశూలహారమ్.

—* అథ నయనశూలహారమ్. *—

కర్మవిపాకసంగ్రహే ॥ నగ్నంపా స్త్రీయందృష్ట్వా సూర్యంవాస్తవయోదయే । నేత్రశూలీభవేత్కో
పినేషేషుంక్షుమత్యేకా ॥ వచోకమేదహీమంత్రేణ హోమస్యాదప్తచాయుతమ్ । వయస్సుపణకఇతిచనేత్రే
సించెచ్చవారిణా ॥ అక్షిభ్యాంశత్రుజపేన్నేత్రశూలంప్రశామ్యతి । పరస్త్రీయందృష్ట్వైతికామతః ॥ తథా
సూర్యమపి ॥ వచోకమేదహీత్యనేన- వచోకదాఅసివచోకమేదహీతి దశాక్షరోమంత్రోలక్ష్మణే-హూ
మకాలైశ్చాహంతః కశకావ్యః - అస్మయంతస్యప్రాజాపత్యపరమేష్మివామదేవాఋషయః - ఆగ్నిదేవతా-
అక్షశక్వరీచ్ఛందః - అష్టచాయుతమితి ॥ వయస్సుపణకఇత్యస్య - గౌతమయుషిః- ఇంద్రోదేవతా - అనుష్టు
చ్ఛందః - విహితాధేకజపేపసియోగః - వయస్సుపణకఇత్యాది - యథాహోమంచజపసంఖ్యా ॥ నేత్రేనే
చసంయావద్రోగవిముక్తి - యథాశక్తిబ్రాహ్మణాన్బోజయేత్ ॥ సూర్యపూజాచకార్యా - నేత్రాదిదేవ
తాత్వాత్తస్య ॥

ఇతినయనశూలహారమ్.

—* అథ శాతాతపోక్తశూలరోగహారమ్. *—

శూలీషరోపశాపేనజాయతేవపుషాతనః । అన్నదానంప్రకుర్వీత శథాదుద్రంజపేద్బుధః ॥ వపుషాశ
నః కృశశరీరభ్యధాః ॥ వ్యాధితరతమథావేదాన్నవాలాదేభ్యాసః - రుద్రలక్షణం - రుద్రవిభావరిభా
షాయాండ్రప్రవృత్త్యం॥

ఇతిశాతాతపోక్తశూలరోగహారమ్.

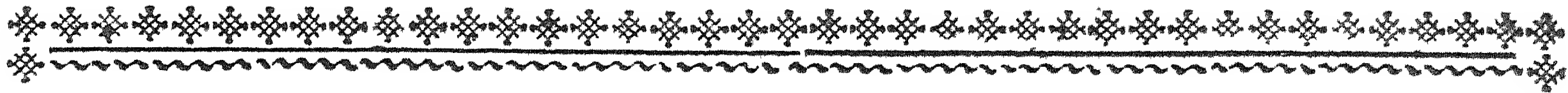
—* అథశూలప్రతికృతిదానమ్. *—

శూలప్రతికృతిలక్షణంచకమణిపాకసారే॥ అనుక్తేషుతురోగేషు రోషాగ్నిజ్వలితేక్షణమ్ | భూభంగ
భీషణంశక్తింశూలంపాశాంకుశౌదధత్ || చక్రఖడ్గదావజ్రశరక్షురధనూంషిచ | నాసాగ్రగతతజణాన్యా
కంపయన్పరిపాశ్వణగాణ్ || దంష్ట్రాధరయుతందూరాద్దురాత్పాణింశుదేక్షణమ్ | ఉద్యన్నభిముఖం ధా
వణప్రహతుణంపార్శ్వయోఃకృశాణ్ || విశీణణకేశంరౌగాణాంప్రతిరూపంప్రకల్పయేత్ | శతంతస్యాదణ
మధణంవాహేమ్నోఃసోకాణితేనతు || తదేవప్రతిమానూనం కమణశాంతిష్వపిస్వతః | అతస్వలైనయో
దద్యాన్మహాదానంనరాధమః || ప్రతిగృహ్లాతివాతస్య దుఃఖశోకావహంభవేత్ | యేయేరోగాఃప్రబాధం
తేదేహస్థాస్సతతంతుమామ్ || గృహాణప్రతిరూపంతుమహారూపైద్విజోత్తమమంతేనానేనతందద్యాత్పూ
వణరీత్యాకృతావణమ్ || బాధమిత్యేవగృహ్లాయాత్తద్రూపంవ్యాధిభిస్సహ | ఆచార్యం యజమానస్తుతి
నుయాయాచ్ఛతంపదమ్ || అనుక్తేషుతురోగేష్విత్వాది- యత్రరోగప్రతిమావిశేషంనాభిధాతం - తత్రరో
గప్రతిమామేవం విధలక్షణోపేతాంకుర్యాదిత్యధణః || శక్త్యదికందధత్-స్థితమిత్యధణః - దధద్యచ్ఛత్ || నిశ్చ
స్వరూపంపరిభాషాయాంబోధవ్యం || కమణశాంతిష్వపిస్వతః - ఎవమన్యత్రాపి కమణవిపాకశాంతిమస్వ
తస్మామాన్యన్యామేన ప్రాప్తత్వాత్ప్రతిమానూనంకతవ్యమిత్యధణః || యద్యప్యేవంతథాప్యత్రచాన్యత్రచ
వ్యాధిగురులఘుభావాపేక్షయా || శక్త్యాశక్త్యద్యనుసారేణ ప్రతిమానంకల్ప్యం || నహ్యశక్యంవిదధాతిశా
స్త్రం- ఎతచ్ఛతఃపదాత్తదా || దేశంకాలంతథాత్తానంద్రవ్యంద్రవ్యప్రయోజనమ్ | ఉపపత్తిమవస్థాం
చజ్ఞాత్వాశాచంప్రకల్పయేదితిబోధాయనవచనేనశావపదస్యోపలక్షణాథజ్ఞానమవగంతవ్యం || యేయే
రోగాఃప్రతిమాదానమంత్రః- పూర్వరీత్యాకృతార్చనః || ఆతంకౌదేవతాతత్రేత్యారభ్యపరిభాషాయాం వ్యాధి
ప్రతిమాదానవిధావుక్తప్రకారేణైత్యధణః || శతంపదమితి || శతంపదానీత్యధణః - సముదాయాపే
క్షయైకవచనం-

ఇతిశూలరోగహరప్రతికృతిదానమ్.

మాతాపుణ్యచరిత్రకేలికవిభవాయస్యాంచికానామతశ్శాకల్యాపరమూతికార్యచరితశ్శ్రీపెద్దిభట్టఃపితా |
సూయంకౌశికవంశభూషణమణిః శ్రీభట్టవిశ్వేశ్వరో వేదేస్తాత్మమతేచయేచ సపదే వాక్యకృతీ వధణతే ||
మతిశ్యేషాంశాస్త్రైప్రకృతిరమణీయావ్యవహృతిఃపరాశీలంశ్శాఘ్యంజగతితుజవస్తైకతిపయోచిరంచిత్రేతేషాం
ముకురతలభూతేస్థితిమియాదియంవ్యాసారణ్యప్రవరమునిశిష్యస్యఫణితిః || షహాణవాఖ్యే మహితే ప్రబంధ
మాంధాత్మనామ్నోమదనాత్మజస్య || సత్కమణమాణిక్యగణేన పూణెపూణఃప్రసన్నోనవమస్తరంగః ||

ఇతి శ్రీ పండితపారిజాత కవారిష్యైత్వాది బిరుదవిరాజమాన శ్రీమదనభూపాలపుత్ర
మాంధాతుర్విబంధే షహాణవాభిధానే కమణవిపాకే
నవమస్తరంగః.

శ్రీరస్తు.

కమలవిపాకసంగ్రహే - దశమతరంగ ప్రారంభః.

—* అథజ్వరహరాణి. *

తత్రగాగ్యః॥ శీతజ్వరహరమ్॥ యెపునఃకూరకమాణఃపాప్తానోమందచేతసః । తేభవేయస్సదా శీతజ్వరవంతస్తచేనసః ॥ శాంతయెయతసంఖ్యాకంప్రకుర్యాత్ప్రయతోజపమ్ ॥ జాతవేదసమంత్రేణబ్రాహ్మణాన్భోజయేత్తతః ॥ సురామాంసోపహారాద్యైబకలిస్సర్వత్రశస్యతే । సహస్రకలశస్నానంకసభోజనమేవచ॥ సదాశీతజ్వరవంతిత్యాది ॥ ప్రతిదినంశీతజ్వరయుక్తాః- జ్వరప్రాదుర్భావకాలేశీతజ్వరపూజకజ్వరైణయుక్తాత్పితృధాః । జాతవేదసమంత్రేణజపంకుర్యాద్దిశాంతయే ॥ తత్రాయతసంఖ్యాకమిత్యపలక్షణం ॥ రోగగురులఘుభావనజపెగురులఘుభావఃకల్పః॥ ఏవంబ్రాహ్మణభోజనేపి- జపాంగామపరామభిషేకాంగాంగాంసురాదిభిర్బలిభిర్బలిరధికారభేదేన సహస్రకలశస్నానంతునమకానువాకైరీశ్వరస్య- పురుషసూక్తవనిష్టాః - శీతజ్వరైతథాకుర్యాదభిషేకం హరైబుధాః ॥ కమలవిపాక సంగ్రహేభి ధానాత్ ॥ నమకానువాకానామృష్యాదీనితథారు ద్రాభిషేకప్రకారశ్చపరిభాషాయాండ్రప్రవ్యః - పురుషసూక్తాద్యపితృలైవద్రప్రవ్యం । జాతవేదసమంత్రస్య - కశ్యపఋషిః - జాతవేదాగ్నిదేవతా - త్రిష్టుచ్ఛందః- విహితా భేదవినియోగః - జాతవేదసేసునవామేత్యాది ॥

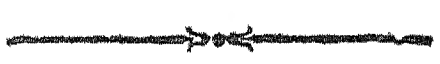
ఇతి శీత జ్వర హరమ్.

—* అథోష్ణజ్వరహరమ్. *

కమలవిపాకసంగ్రహే॥ ఊగ శేషువకాలేమ సతతకోపవాన్నరః । ఉష్ణజ్వరాభిధూతస్యా త్తత్పాపస్యాపనుక్తయే ॥ సహస్రకలశస్నానంరుద్రదేశేశస్యకారయేత్ । బ్రాహ్మణాన్భోజయేచ్ఛక్త్యా జపేద్వై జాతవేదసమ్ ॥ తథామాహేశ్వరతంత్రేపి ॥ ఉష్ణజ్వరేమహేశస్యప్రకుర్యాదభిషేచనమితి ॥ రుద్రేణ నతరుద్రేణవమకానువాకైరిత్యధః - అస్యాషాడిపరిభాషాయాండ్రప్రవ్యంజాతవేదస్యతుజప శీతజ్వరహర- జాతవేదసంగ్రహణం, మృత్యుంజయస్యాప్యపలక్షణం ॥ అస్యత్వాషాడి లైత్తరీయ శాఖానుసారేణ పరిభాషాయాంకూశ్మాండపూమవ్రకరణేభ్యధాయి - అత్రాశ్వలాణనశాఖానుసారేణాభిధీయతే ॥ త్రింబకుయజామహాశ్చత్యస్య వసిష్ఠఋషిః - మృత్యుంజయరుద్రోదేవతా- అనుష్టుచ్ఛందః- వినియోగః ।

ఇతి ఉష్ణజ్వర హరమ్.

—* అథ శాతాతపో క్తవివిధజ్వరహరమ్. *—

దేవద్రుమహారస్యైవ జాయతేవివిధజ్వరః । జ్వరో మహాజ్వరశ్చైవశాద్రోవైష్ణవఎవచ ॥ జ్వరైరుద్రజ
పంకుర్యాన్మహారుద్రంమహాజ్వరే । మహారుద్రంజపేద్రాద్రైష్ణవేతుద్వయంజపేత్ ॥ జ్వరైతురుద్రజపమి
త్యాది ॥ మహారుద్రలక్షణాతి రుద్రానువాకానామాహాదిచపరిభాషాయాముక్తం - మహారుద్రంజపే
ద్రోద్రణి ॥ రుద్రసంబంధినిమహేశ్వరజ్వరైకతనతమేఅసాధ్యజ్వరైవమహారుద్రసహస్రనామాహా మజనవి
ష్ణుహృదయస్తోత్రాణిపరామృత్యంతే- అతస్తద్వయంవిష్ణుసంబంధంచశతరుద్రపురుషసూక్తాదిజపేత్ ॥ శత
రుద్రాదీనిపరిభాషాయాందశికతాని

ఇతి శాతాతపో క్తవివిధజ్వరహరమ్.

—* అధ సవణజ్వరహరమ్. *—

కుంభదానం॥ అగారదాహీజ్వరవాన్జాయతేతత్రసిష్కృశిః । నవకుంభంసమాసీయవృత్తయంచావ్రణంద్య
ధమ్ ॥ లోహితంకాన్త్యైరహితంస్థాపయేత్తండులోపరి । పరిమాణంతండులానాం ద్రోణపంచకమివ్యతే॥
విశుద్ధాస్తండులాగ్రాహ్యఃశ్వేతవస్త్రేణవేష్టయేత్ । మధునాప్యథవాజ్యేనఖండేనాధగుడేనవా ॥ తైలనాథాం
భసావాతంపూరయేచ్ఛక్తితోనరః । శ్వేతపుష్పైరవణయేత్తంగంధపుష్పైస్తథాపరైః ॥ హేమశ్చపూ
వణవతాగ్ర్యఃసమిదాజ్యచరూతకటః । సువణేనయథాశక్త్యాబ్రాహ్మణాయనివేదయేత్ ॥ తస్మైహుత
వతేస్యత్తశ్రుతశీలాయతంత్రకమ్ । మంత్రేణానేనవిధివత్పూజయేచ్ఛజ్వరీనరః॥ మహేశదేవదేవేశవాసుదేవప
రాత్పర । కుంభేనానేనదత్తైన జ్వరఃక్షీప్రంప్రశామ్యతు ॥ ఎకాంతరంసన్నిపాతంతృతీయకచతుర్థికౌ । పా
క్షికంమాసికంవాపి సాంవత్సరికమేవచ ॥ నాశయైతంమషుక్షీప్రంవాసుదేవమహేశ్వర । ద్రోణపంచక
మిత్యాది - ద్రోణస్వరూపంప్రమాణప్రకరణేద్రష్టవ్యం - శ్వేతవస్త్రేణవేష్టయేదితి - కుంభమిత్యన్వయః-
కుంభంగంధపుష్పైస్తథాపరైరితి - అపరైరక్తపీతాదిభిరిత్యథాః హేమశ్చ పూవణవదితి । పూ
ర్వోక్తప్రకారేణసచప్రకారశ్శూలహరత్రిశూలదానేద్రష్టవ్యః - తిలస్తానేచరురిత్యేతావాన్విశేషః- కుం
భదానమంత్రస్యరుద్రవిష్ణుప్రకాశకత్వాశుభంభ పూజాపి రాదేణ వైష్ణవేనవామంత్రేణకతవ్యా - హేమ
మోప్యనయోరన్యతమేన- తత్రరాద్రశ్చైవపంచాక్షరః- శూరంగహరత్రిశూలదానేద్రష్టవ్యః - రుద్ర
గాయత్రీదద్యహరౌమామహేశ్వరదానేవక్యతే - అన్యేచత్ప్రీంబకమిత్యాదయః - పరిభాషాయాం దశిక
తాః - వైష్ణవాఅపితద్విష్ణోః పరమపద మిత్యాదయస్తత్రైవదశికతాః - నారాయణాష్టాక్షరమంత్రస్తు
అంత్రవృద్ధిహరనారాయణయాతికదానైసిరూప్యతే॥ గోవాలమంత్రస్తునక్తాంధ్యహరే - సువణేనయథాశ
క్త్యేతి- సువణేనయతంకుంభంనివేదయేదిత్యన్వయః - మహేశదేవదేవేశేత్యాగభ్యశ్లోద్వయం దాన
మంత్రః ॥

ఇతి సవణజ్వరహరకుంభదానమ్.

—* అధ జ్వరతపణమ్. *—

తత్రాయంక్రమః ॥ గోవిందసంజ్ఞకంకంచనతాపసంతథా పుత్రంతాపసాంతరంచ తిలోదకైరంజలిత్రయ

దానేనపుథక్పృథక్తర్పయిన్వపశ్చజ్జ్వరానుసారేణఅష్టాత్తరశతాద్యయుతాంతం జ్వరముద్దిశ్యకతకవ్యం-
జ్వరతపణణేరక్తాక్షతావారక్మప్రప్యాణివాగ్రాహ్యణి - తత్రతిలశపణణమంత్రే ॥ యోసాసరస్వతీతీకైకు
త్సగోత్రసముద్భవః | తిగాతజ్వరదాహేన మృతోగోవిందసంజ్ఞకః | జ్వరాపనుతయేతస్మైదదామ్యే
తత్తిలోకకం | తథా ॥ నవ్యాంచనమదాతీరే అపుత్రస్తాపసోమృతః | రాత్రౌజ్వరవివాశాయదద్యాంత
స్మైతిలోకమ్ ॥

ఇతిజ్వరతపణణమంత్రః.

—* అథజ్వరప్రతికృతిదానమ్. *—

త్రిపాద్భస్మప్రహరణస్త్రిశిరారక్తలోచనః | సహేప్రీతస్సుఖందద్యాత్సర్వామయపతిజ్వరః ॥ భస్మప్ర
హరణోధస్తాయుధశిష్యభణః - పూజాదివిధానంత్యాతంకొదేవతా తత్రేత్యారభ్య పరిధాషాయాం వ్యాధిప్ర
తిమాదానవిధాపుక్తం ॥

ఇతిజ్వరహరప్రతికృతిదానమ్.

—* అథశ్వాసఖాసహారణి. *—

అత్రనిదానంతు ఉమామహేశ్వరసంవాదే ॥ కృతఘ్నజాయతేమత్యకఃకఫవాక్శ్వాసఖాసహారణి ॥ ఉ
ష్ణజ్వరీచనిత్యంహిపిత్రోగ సమన్వితః ॥ వితన్నిషక్రతికమకవిపాకసముచ్చయే ॥ చాంద్రాయణవ్రతంకు
ర్యాత్పంచాశద్విప్రభోజనమ్ | అగ్నిందూతాదిసూక్తైచరుణాసపిషామాయుతమ్ ॥ అష్టాధికంతుజహుయా
దుక్తరోగస్యశాంతయే | అన్యచ్చవాయుపురాణే ॥ తద్విష్ణోరితిసూక్తైనజపంకుర్యాద్విష్ణోత్తమాక | పూ
జయేద్బోజయేద్దద్యాత్తన్ననానన్యమానసఇతి | చాంద్రాయణస్వరూపం కృచ్చ్రీకరణేభ్యధాయి ॥ చరు
ణాసపిషామాయుతమితిప్రత్యేకంసంబధ్యతే - అగ్నిందూతమితి సకలం హేమామంత్రః - ప్రత్యేచంవా ॥
అయంచవ్యవస్థితోవికల్పః - వ్యాధిశక్త్యాద్యాధిక్యాత్సూక్తంసకలం - అల్పత్వేప్రత్యేచమితి ॥ ఏవంసకా
త్రవెదితవ్యం- తద్విష్ణోరితిసూక్తైనేతి ॥ తద్విష్ణోపరమిత్యుచాప్రాతర్ముఖావి బోధయేత్యేతత్సూక్తంలక్య
తే - తదంతగతత్వాత్తస్య - ఏకస్యాస్తస్యాఋచస్సూక్తవ్యపదేశాభావాచ్చ - తన్ననాఇతి | దానంద
ద్యాదిశ్యభణః - తచ్చదేయంమధు సపిషాహారణ్య వాసాంసి ॥ తత్రమధుదానమంత్రః - యస్తాత్పితౄ
ణాంశ్రాద్ధేత్వంప్రీతిందెహ్యమృతోద్భవమ్ | మథోతవప్రదానేనపాహిమాందుఃఖసాగరాత్ ॥ ఆజ్యాదిదా
నమంత్రస్తుప్రాయశ్చిత్తోపక్రమఃధృతాప్రదర్శితాః - అగ్నిందూతమితిసూక్తస్యద్వాదశశ్చస్య మేధాతిథిఋ
షిః - అగ్నిదేవతా- గాయత్రీచ్ఛందః - విహితాథేవినియోగః- అగ్నిందూతంవృణీయహిత్వాది ప్రాత
ర్ముఖావిబోధయేత్యేకవింశత్యుచస్యసూక్తస్యమేధాతిథిఋషిః - ఆదిత్యతస్సాశ్విన్యశ్చతస్సాస్పతిత్యోద్వ
ఆగ్నేయా - ద్వేదేవీనాం- ఏకేంద్రాణీవరుణీనాం ద్వేద్యావాప్యథివ్యా- ఏకాపాథివీ- వక్ష్యేష్టవ్యః- గా
యత్రీచ్ఛందః - విహితాథేవినియోగః - ప్రాతర్ముఖావిబోధయేత్వాః ॥

ఇతికఫజ్వరయతశ్వాసఖాసహారమ్.

—* అథప్రకారాంతరేణశ్వాసఖాసహరమ్. *—

కవః పాకసగ్రహే || కురుక్షేత్రాదిదేశేషుకాలేషుగ్రహణాదిషు | మహాదానానిగృహ్యేయాన్నిస్థిధాన్యధవాస్వయమ్ || అపాత్రభూతోదాతృభ్యోఃసిద్ధేభ్యచ్చమానవః | సపామశ్వాసఖాసైశ్చ కుక్షిస్థ్రిమిభిస్తథా || కండూత్కాచైఃపీడ్యేతతత్తద్రోగస్యశాంతయే | మహిషీంయఃచైవత్యాందద్యావ్త్వాససారతః || రాష్ట్రంయద్దీయతేదానంతత్సమగ్రమిహైవహి | తత్సమగ్రంతుదోషాయభవతిహపరత్రవ || జపేచ్చపారుషంసూక్తంనామ్నాంచైవసహస్రకమ్ | ఉద్యంత్యచావచర్వాజ్యహూమశ్చప్యోత్తరాయుతమ్ || హిరణ్యగత్నవాసాంసిపంచాశద్విభోజనమ్ | సహస్రకలశన్నానం ప్రకృర్యాద్రోగశాంతయే || సిద్ధానీత్యాది-నిస్థానికాలపురుషాదీనిస్వయమపాత్రభూతోవెదనిత్యకమానుషానాది రహితః పతితోవా - అసిద్ధాని భూధనాదీనివా అనాపదిగృహ్యేయాన్నిస్థేభ్యోదాతృభ్యః పతితాదిభ్యః - మహిషీదానప్రకారః - పరిభాషాయాందేయవస్తుస్వరూప నిరూపణేద్రవ్యవ్యః - మహిషీదానమంత్రస్తు || కాలమృత్యుస్వరూపాంతాంమహిషీంరక్తభూషణాం | సాలంకారాంప్రచాస్యామిమమశాంతింప్రయచ్ఛతు || పురుషసూక్తసహస్రనామఉద్యన్నద్యేత్యచానామృష్యాదిపరిభాషాయామేవనిరూపితం-అత్రీవ్యాధిగురుః ఘృభావేన మహిషీదానాదీని సమస్తానివాయోజ్యాని || ఇతి ప్రకారాంతరేణశ్వాసఖాసహరమ్ - విశునోనరకస్యాంతేజాయతేశ్వాసఖాసహరమ్ శ్చుతంతేనప్రచాతవ్యంసహస్రపలసంఖ్యయా || ఉద్యన్నద్యజపఃకార్యో హూమశ్చవాజ్యయోరపి | పలస్వరూపం- ఉద్యన్నద్యత్యచశ్చపరిభాషాయాముక్తం- జపహోమయోస్సంఖ్యాకో గానుసారేణకల్ప్య ||

ఇతిశాతాపోక్తశ్వాసఖాసహరమ్.

—* అథశ్వాసఖాసహరధ్వజపాశదానమ్. *—

పద్మపురాణే || శ్వాసఖాసయతోమత్యోబలిగ్రహణతోభవేత్ || బోధాయనః || ధ్వజంపాశంపలైకేన కుర్యాత్తుగజతేనవా | పలాధేనాధవాశుద్ధేస్ఫటికోపమమాదరాత్ || రత్నైశ్చమరకతైస్సమ్యగ్బద్ధమంగేమసర్వతః | కుంభేచస్తాపయేత్తత్రతిలానాంద్రోణపంచకమ్ || కుంభస్యోపరిసంస్థాప్యధ్వజంపాశంచ శోభనమ్ | నిష్కద్వయయుతంతంతుబ్రాహ్మణాయనివేదయేత్ || వస్త్రేణవెష్టయేత్కంభంగంధపుష్పాక్షతార్చితమ్ | శుభచిత్తసమేతాయశ్రోత్రియాయకుటుంబినే || వరుణస్యతథావాయోఃప్రీత్యథకంవినివేదయేత్ | నమఃపాశభృతేతుభ్యంనమోధ్వజకరాయతే || జలాధిపతయేతుభ్యంవాయోసర్వజనప్రియ | యువయోఃప్రీతయేదత్తాధ్వజపాశాసురాచితౌ || శ్వాసఖాసోహరేతాంమేప్రీతౌసవజనాశ్రయా | యదాతు రజతేన తదాశుద్ధస్ఫటికోపమం - అంగేవ్వవయవేమ తత్తత్ప్రదేశేమమరకత రత్నైశ్చబద్ధం. యుక్తంధ్వజపాశంచ కుర్యాత్ - కుంభంచస్తాపయేత్ - కుంభంచద్రోణతిలానాముపరిసంస్థాప్యతస్యకుంభస్యోపరిధ్వజంపాశంచ నిక్షిపేత్ - కీదృశమిత్యత ఆహ-నిష్కద్వయయుతమితి || నిష్కద్వయంసువణకంరజతంవానిష్కద్వయధ్వజపాశాచకుంభేస్తాపయేదిత్యథః- బ్రాహ్మణాయనివేదనం - కుంభాదిపూజానంతరమేవ || పూజాప్రకారమాహ || వస్త్రేణవెష్టయేదితి - తత్రకుంభేవరుణవాయూతత్తత్ప్రకాశక మంత్రాభ్యామేవసోడశోపచారైః పూజయిత్వాధ్వజపాశాచనామమంత్రేస్సంపూజ్య || నమఃపాశభృతేతుభ్యమిత్యాది మంత్రేణ ధ్వజపాశా

ఉక్తలక్షణాబ్రాహ్మణాణానివేదయత్ || ద్రోణనిష్కయోలక్షణం పరిమాణప్రకరణైద్రవ్యవ్యం - వరుణ
వాయవ్యమంత్రోనవగ్రహమఖప్రకరణైదశికతా ||

ఇతిశ్వాసఖాసహరధ్వజపాశదానమ్.

—* అధశ్వాసఖాసమూర్తిదానమ్. *

తల్లక్షణంకమవిపాకసారే|| శ్వాసస్త్రిబాహుఃపాశాక్షకమండలుయుతోజ్వలన్ | ఖాసఃకూర్మాంగ
సంస్థానోదీఘుఃదండధరఃకృశః || కరేణనాదయన్ఘంటాంవికృతాక్షోపభీషణః | శ్వాసస్త్రిబాహురిక|| అ
త్రవిశేషానుపాదానాద్దక్షిణపాశ్వేకాబాహుద్వయంవామేత్వేకోబాహుః- ఎవమన్యత్రాపివిషమ బాహుస్థల
విజ్ఞేయం || కూనూకంగసంధానఃకూమణిఃసంకుచితాంగిత్యధికః- యదాశ్వాసఖాసయోరైకైవమూర్తి
స్తదాత్రిబాహుస్సంకుచితాంగశ్చేత్యేవంవక్తవ్యః - ఎతత్ప్రతిమాపూజాఃధానంతు - అంతకొదవతా తత్రే
త్యారభ్య పరిభాషాయాముక్తం||

ఇతిశ్వాసఖాసహరప్రతిమాదానమ్.

—* శోభహారణి. *

కమవిపాకసముచ్చయే|| శోభిక్పచ్రీత్రీయంకుర్యాద్దాయత్యాఅయతంజపః | తిలహోమ సహస్రంచ
జపిన్త్యుజయంతథా|| తిలహోమస్తువ్యాహృతిభిః గాయత్రీత్యంబకమంత్రాణామృష్యాదితథాకృచ్రీలక్ష
ణంచపరిభాషాయాండ్రష్టవ్యం - మృత్యుజయజపసంఖ్యాసహస్రం||

ఇతికమవిపాకసముచ్చయోక్తశోభహారమ్.

—* అధకమవిపాకసంగ్రహోక్తశోభహారమ్. *

అద్రోణాగేనదీతీరేఛాయాయాంపులినేచయః| మాత్రంపురీషంవల్మీకేయఃప్రముంచెజ్జలెపివా|| శ్వయ
ధువ్యాధిమాప్నోతీత్యేవమాహసదాశివః | ఛాయాయామితి || వృక్షదేవాలయచ్ఛాయాయాంమాత్రపురీషం
ష్ఠీవనాదేరుపలక్షణంఅద్ర్యాదిగ్రహణంపుణ్యస్థానోపలక్షణార్థం- ఇంద్రంవఇతిమంత్రంహిజపేదప్యోత్తరా
యుతమ్ | ఆపోహిషేతీహామస్స్యాచ్చరుణాసపికాషాయుతమ్ || ఇంద్రంవోవిశ్వతప్పరీత్యేవః పరిభాషా
యాం నవగ్రహప్రకరణై లోకపాలమంత్రేషుచక్షవ్యః - ఆపోహిషేత్యుచస్తుపరిభాషాయాంరోగ ప్రతిమా
దానవిధాద్రష్టవ్యః- చరుణాసపికాషాయుతమిప్రత్యేకంసంబధ్యతే - వ్యాధితరతమభావేన హేనుసంఖ్యా
యాన్యానాధికభావః పరికల్ప్యః||

ఇతికమవిపాకసంగ్రహోక్తశోభహారమ్.

—* అథశోభహరవస్త్రదానమ్. *

తత్రవృద్ధబోధాయనః॥ విఘ్నకర్తాచభోక్త్యాకాంశోభీభతివమానవః॥ తస్యకర్మవిచారోక్తంవ్యాధినా
శనముత్తమమ్ ॥ దానంకల్యాణ్యశేషేణసకలశోభనినాశనమ్ । ఔమవస్త్రంసమానీయబహుమూల్యసము
ద్భవమ్ ॥ ముక్తాఫలానిబద్ధియాద్వస్త్రప్రాంతేసమంతకః । కుంకుమేనాంకితం సమ్యకకర్పూరాగరుధూపి
తమ్ ॥ తండులోపరిసంస్థాప్యతండులాంశ్చస్వశక్తితః । ఉపచారైష్షోడశభిరాచార్యఃపూజయేత్తతః॥ పు
మంవాప్రిప్రకువీతసమిదాబ్యతిలైఃక్రమాత్ । ఉద్బుద్ధ్యస్వధిసంవిష్టురథవ్యాహృతిభిస్తథా॥ మంత్రైఃక్రమేణ
జుహుయాత్స్విష్టకృచ్ఛతతఃపరమ్ । హుత్వాహుత్వాతుసంపాతంపాతేసర్వంనివేశ్యతమ్ ॥ సంఖ్యాచాష్ట్య
త్తరశతమస్తావింశతిరేవవా । సంపాతేనాంగమున్నుజ్యాత్సవణమేవహిరోగిణః ॥ అక్షిభ్యామితిసూక్తై
యథాలింగంతథేవచ । వాససామాజకనంకుర్యాన్నాజకయేద్దభణముష్టివా ॥ ఆచార్యాయాధతద్వస్త్రం
దద్యాచ్చైవసదక్షిణమ్ । మంత్రేణాశేనవిధివద్దశీణాభిముఖశ్చుచిః ॥ ఋషీకాంప్రవరోగస్త్యోలోపాము
ద్రాపతిఃప్రభుః । ఔమవస్త్రప్రదానేనతుష్ట్యోవ్యాధింకృపాహతుః॥ బ్రాహ్మణేభ్యస్తచాతేభ్యోదద్యాచ్చ
క్త్యాచదక్షిణామ్ । తతస్సాత్వాశుచిభూతౌవస్త్రమాల్యోపశోభితః॥ బ్రాహ్మణైకాంధుభిస్సాథంభుం
జీతసుసమాహితః । తండులాశ్చస్వశక్తితః॥ భవంతీతిశేషః - ఆచార్యంపూజయేదితి ॥ ఔమవస్త్రమ
గస్త్యదైవతమాచార్యః పూజయేదిత్యథః ॥ అగస్త్యః ॥ ఖనమానత్కర్మగస్త్యాంతేవాసీ బ్రహ్మచారి
ఋషిః- రుద్రోదేవతా- అథవా - అగస్త్యప్రీతయేతాసోదీయతః॥ తివస్త్రపూజాయామగస్త్యోదేవతా . తి
మ్యుచ్ఛందః - వాసఃపూజాయాంవినియోగః - అగస్త్యః ఖనమానత్కర్మాది ॥ ఉద్బుద్ధ్యస్వధిసంవిష్టురథవ్యాహృ
తీవాంపరిధాషాయాంనవగ్రహప్రకరణేకూక్తాంప్రకరణేచాషాదికళితమ్ - తథాస్విష్టకృద్ధోమస్య
చహుత్వాహుత్వాచసంపాతాంతి- యదాబ్యహోమస్తదాప్రత్యాహుతిపూజానంతరంసంపాతాబ్యవిం
యాన్పాతాంతరేస్థాపయేత్ ॥ తేనసంపాతాబ్యవిందుసముదాయేనరోగిణస్సర్వం గాత్రం పరిమాజకయేత్ -
కేనమంత్రేణ- అక్షిభ్యామితిసూక్తై- వీతచ్ఛసూక్తంపరిధాషాయాంరోగప్రతిమాదానవిధౌద్రష్టవ్యం- గా
త్రపరిమాజకనద్రవ్యమాహ॥ వాససామాజకనంకుర్యాదిత్యాదిపూజితవాససావస్త్రాంతరేణవాప్రథమవాససా
పరిమాజకనం ॥ పశ్చాద్దభణముష్టివా - తద్వస్త్రంపూజితవస్త్రమచార్యాయదద్యాత్ - ఆచార్యయేతి
ప్రతిగృహీతురుపలక్షణం- తచ్చదానంసదక్షిణంభవతి ॥

ఇతిశోభహరవస్త్రదానమ్.

—* అథశోభహరప్రతిమాదానమ్. *

తల్లక్షణం కమకవిపాకసాశే॥ శోభఃపంచకరస్త్రోగ్నశాక్షశ్చరచాపధృక్ । దధానశ్చురికాంఘంటాంకు
లిశంవకృశస్త్రథా॥ పంచకరత్తిలిః దక్షిణేత్రయః-కరాః - వామద్వావితి॥ పంచపూజావిధానంతు- ఆతంకొ
దేవతా- తత్రేత్యాభ్యపరిభాషాయాముక్తం-వ్యాధిప్రతిమాదానవిధౌ ॥ *

ఇతిశోభహరప్రతిమాదానమ్.

—* అథపాండురోగహరమ్. *—

జేవన్మిత్రవ్యహారీ పాండురోగీభవన్నరః | కృచ్ఛాతికృచ్ఛేకుర్యాత్సఃచాంద్రాయణమతంద్రితః || కుర్యా
తూకాశ్మాండ హామంచస్వణచాంద్రదేవవాససే | బ్రాహ్మణేభ్యోయథాశక్తిపాండురోగస్యశాంతయే || దే
వన్మిత్రత్యాది | దేవాశ్చన్విజాశ్చచాంద్రంరజతం- కృచ్ఛాదికూశ్మాండహామపర్యంతానాంస్వరూపాణి - త
థాసువణాదిదానమంత్రాశ్చపరిధామాయానిరూపితాః ||

ఇతిపాండురోగహరప్రాయశ్చిత్తమ్.

—* అథశివో వేదనాసహితపాండురోగహరమ్. *—

కమలవిపాకసంగ్రహే | అగ్నిష్యోమాదికమాణిప్రక్రమ్యనసమాపయేత్ | సపాండురోగీభవన్మిత్రోవేద
నవాంస్తదా || కృచ్ఛాతికృచ్ఛేకుర్యాత్సఃచాంద్రాయణమతంద్రితః | శతంచభోజయేద్విప్రాస్తృప్తాస్తే
నయథేష్ఠితమ్ || కృచ్ఛాదిలక్షణానిపరిధామాయాముదీరితాని ||

ఇతి శివోగ సహితపాండురోగహరమ్.

—* అథపాండురోగహతపృథ్వీతానమ్. *—

తత్రశానకః || అత్యజాగమనేమత్యః పాండురోగీప్రణాయతే | వక్ష్యామితత్ప్రీతికారందానహామాదిక
మణా || పలత్రయేణకుర్వీత రజతేనవసుంధరామ్ | తదధేనాశవాకుర్యాద్విత్తశాత్యంనకారయేత్ || స
పవతవనాంకృత్సాంసముద్రపరివేష్ఠితమ్ | నవరత్నానిషీప్యశ్వేతవస్త్రేణవేష్టయేత్ || కాంస్యపా
తేవినిషీప్యపలాష్టకవిసమితే | దేవీమావాహయే త్తత్రశర్వారాంహరిప్రియామ్ || ఏహ్యేహి జేవిభా
త్రీత్వంయాప్యేష్టికసమ్యగావిశ | శహితావర్షత్రేద్వికైస్సముద్రైస్సుమనోహరైః || వీవమావాహ్యాశాందే
వీంగంధమాల్యైస్సమచయేత్ | ఉపచారైష్షోడశభిరాచార్యస్సవశాస్త్రవిత్ || హామంచాపిప్రకుర్వీత
సమిదాజ్యతైరపి | భూమిభూమేతిమంత్రేణసమిద్ధోమఃప్రకీర్తితః | తదా || భూమిభూమిమగాదిత్యపి
మంత్రః ప్రకీర్తితశ్చాగ్నోజుహుయాత్సపికషాతితైః | అగ్నోరుత్తరతశ్చాసి కుంభంచస్త్రేణవేష్ఠితమ్ || స్థాప
యేదవ్రణంశుభ్రీమశ్వస్థానాదిమృత్తికామ్ | ప్రక్షిపేచ్ఛతథాశుద్ధవారిశాపరిపూరితమ్ || సముద్రజ్యేష్ఠావ
వమాదిభిషకంత్రైరభిషేకందకారయేత్ | శన్నోవాతాసువాకేనశాంతించాపిప్రకల్పయేత్ || అభిషిక్త
స్యచాంగాని వస్త్రేణపరిమాజయేత్ | అక్షిభ్యమనువాకేన యథాలింగంసదగ్భకమ్ | ఆచార్యాయతు
తాంపృథ్వీంద్ర్యాప్రోగీసమాహితః | మంత్రేణానేనవిధేవత్ప్రీజ్మభాణుహ్యుదజ్మఖః || ధరాధరిత్రీమా
తానాంవరాహేణోద్భృతాపురా | రత్నగర్భాసముద్రైకవసనాసవశోభనా || చానేనానేనసుప్రీతా
పాండురోగంవ్యపోహతు | పలత్రయేణకుర్వీతత్యాది || పలస్వరూపంఽరిమాణప్రకణేద్రవ్యమ్ || గంధా
దిభిఃసమర్చయేదితి | అర్చనంతుభూమిభూమేత్యాదిమంత్రేణ - అస్యమంత్రస్యాగ్నిఋషిః - భూమిదే
వతా - ఉఽరిష్టాద్భృహతీపూజాయాంవినియోగః - సమిద్ధోమఃశ్చిత్త్యాజ్యకలహామయోరప్యపలక్షణం - అథ

వాతిలహోమోవ్యాహృతిభిః || పునామసంఖ్యాచాక్షోత్తరశతాదిసహస్రసాం తాభూమిపూజాదౌమంత్రవిక
 ల్పమాహాః || భూమిభూమిమిత్యాదినా- అస్యాప్యగ్నిఋషిః- భూదేవతా- అనుష్టుప్తందః - వారిశా
 పూరితంకుంభస్థాపయేదిత్యధః - కుంభస్థాపనప్రకారోమృత్తికాశ్చనవగ్రహప్రకరణేద్రష్టవ్యాః || పవ
 మానాదిభిషకంత్రైరితి - పవమానమంత్రాః - స్వాదిష్టయేత్యేవమాదయః - పవమానస్సువజకన ఇత్యను
 వాకశ్చ - ఆదిశబ్దేనమృత్కారణాన్యనువాకాంతరాణీనానాశాఖాపరిపఠితాన్యభిషేకేవినియుక్తాని అ
 త్యంతే- తానిచయథాశాఖంగ్రాహ్యణి - స్వాదిష్టయేతిసూక్తమంత్రఅగ్రేవద్యత్యతే - పవమాన స్సువజక
 నః - పావమానేనాభిషిక్తస్యాంగానిపరిమాజకయేదిత్యధః - అక్షిభ్యామితిసూక్తంగ్రహప్రతిమా దాన
 విధౌద్రష్టవ్యం || ఎవంపృథ్వీదానేకృతేఫలమాహా || అనేనవిధినాదత్తంపృథ్వీదానంప్రయత్నతః | యజ్ఞాతం
 వైకృతంమత్యే అంత్యజాగమనేనతు || తత్సవంనాశమాయాతిపాండురోగాదికంషహల్ | శాంత్యధః
 బ్రాహ్మణేస్సాధకంకుర్యాత్పుణ్యాహవాచనమ్ || ఎతచ్చపృథ్వీదానానంతరంకతకవ్యం - అథస్వాదిష్టయే
 త్యస్యసూక్తస్యదశర్చస్యవైశ్వామిత్రోమధుచ్ఛందఋషిః - పవమానస్సోమోదేవతా-గాయత్రీచ్ఛందః - అభి
 షేకేవినియోగః - స్వాదిష్టయేత్యాది ||

ఇతి పాండురోగహరపృథ్వీదానమ్.

—* అథశాతాపోక్తపాండురోగహరమ్. *—

ఉరభ్రేనిహతేచైవ పాండురోగఃప్రజాయతే | కస్తూరికాపలందద్యాద్భ్రాహ్మణాయసశుద్ధయే || ఎతేవ
 గురులఘుపక్షవ్యాధితరమభావానుసారేణయోజ్యాః ||

ఇతిశాతాపోక్తపాండురోగహరమ్.

—* అథపాండురోగహరప్రతిమాదానమంత్రమ్. *—

తత్రప్రతిమాలక్షణం || అనుక్రమతురోగేష్విత్యాదినాశూలప్రకరణేభిహితం || అవశిష్టవిధిస్త || ఆతంకౌదేవ
 తా- తత్రేత్యారభ్యపరిభాషాయాంగ్రహప్రతిమాదానవిధావుక్తం ||

ఇతిపాండురోగహరప్రతిమాదానమ్.

—* అథాంత్రపీడాహరమ్. *—

కమకవిపాకసముచ్చయే || చిన్నాన్యాంత్రాణిజాయంతేవైశ్యహంతుస్తతఃపరమ్ | జ్వరాశీతోష్ణకారా
 హాఅపానైతన్నివతకయే || కృత్తికృచ్ఛంకుర్యాత్తత్రబ్రాహ్మణభోజనమ్ | ఉద్గన్నుచజపశ్చస్యాదయూ
 తత్రయసంఖ్యయా || ఆతేనూక్తేనచర్వాజ్యంజుహుయోచ్చతమిత్యేచా | అథవాషహిషీందద్యాత్ప్రతిరూ
 పేణకాంచనమ్ || జ్వరాశీతోష్ణకావిత్యాది || శీతజ్వరశ్చోష్ణజ్వరశ్చకృత్తికృచ్ఛస్య స్వరూపముద్గన్నుద్గ
 త్యచశ్చపరిభాషాయాంద్రష్టవ్యః - ఆతేనూక్తేనేతి - ఆతేపితమణుతామితిసూక్తేన- ఏతచ్చసూక్తం
 క్షయరోగహరప్రకరణేద్రష్టవ్యం || మహిషీప్రతిమాయాస్సువణకపరిమాణం - ఏతానుసారేణ కల్ప్యం ||

ఇత్యాంత్రపీడాహరప్రాయశ్చిత్తంమహిషీదానంచ.

—* ఆథాంత్రవృద్ధిహరమ్. *—

నారాయణదానం || తచ్చ బాహ్మణప్రోక్త- యజ్ఞః ఘ్నకరో మత్యోజాయ తేచాంత్రవృద్ధిమాక | వత్సో
 మితత్ప్రీతికారం దానహేమామాదికమకా || కుర్యాత్సర్వకమయీం మూతికం శుభాం నా యజ్ఞస్యతు-
 వ్యావహారికనిషాఙ్గాభ్యామేకేనాథతదధాతః | నారాయణమూర్తిలక్షణం పాంచరాత్రాగమే | నారాయ
 ణేవతు గ్భృహశంఖచక్రంతథోత్తర | దక్షిణేతుగదాంపద్మంసీలజీమూతసన్నిభమ్ || వామేశ్రీవల్లకీహ
 స్తాతుష్టిఃపద్మకరాపరేతి || నాగాయణేశంఖాదీనివిన్యసేత్ - కథమిన్యతఆహ || శంఖమిత్యాది - ఉత్తర-
 వామభాగశంఖమధస్తాత్ - చక్రముపరిదక్షిణే - దక్షిణభాగఉపరిగదా - పద్మమధస్తాత్ ఎవంచత్యమబా
 హుషువిన్యసేత్-వామేనాయణస్యవామపాశ్వేవల్లకీహస్తాహస్తవ్యయస్థితైకవల్లకీముక్తాలక్ష్మీస్థాపనీయా-
 అపరేదక్షిణపాశ్వేవద్మకరాపరేకపద్మశోభితహస్తద్వయోపేతాః ప్లిస్థాపనీయా - లక్ష్మీతుష్టిప్రతిమే అపి
 హేమమయే- ఎవంవిధాంనారాయణమూర్తింపశ్యమాణప్రకారేణ సూజయేత్త్యాహ | ప్రత్యక్ష్యపంచగ
 వ్యేనస్తాపయేతుఃకుమోఽరి | శ్వేతవస్రేణసంవప్త్యగంధనాలైశ్చుమచయేత్ || ఉపచారైస్తోత్ర
 శభిరాచార్యోవైష్ణవశ్శుచిః | సవకశాస్తాధాతత్వజ్ఞోబహ్మవిద్యాసుఃష్ఠితః || హేమంచకారయేత్తత్ర
 ఆగ్నేయాందిశిశాస్త్రుః 8 | సమిదాజ్యతిలైశ్చైవ జుహుయాన్ములంప్రసాదిః || తిలాన్వ్యాహృతిభిహుక
 త్వాసవకరో గాఘ్నముద్యతే | రోగీతిధావయేత్సేవంనారాయణమనామయమ్ | మూలమంత్రేణవిధివ
 నైవేద్యంచరురివ్యతే | నమోంతంనామసోంకారంమూలమంత్రఃపకీర్తికః || తతస్తాంప్రణిమాం దద్యా
 త్వాప్రిఙ్మఖోవాప్యసజ్మః | మంత్రేణానేన సంపూజ్య భక్త్యాపరమయా యుతిః || నారాయణజగ
 న్నాథ శంఖచక్రగదాధర | పూర్వజన్మనియజ్ఞాదెర్విఘ్నాద్భద్రైవ్యేతంమమ || ఆంత్రవృద్ధి కరంగోగం దా
 నేనానేనతోషితః | చక్రహస్తగదాపాణేశమయా శుజగత్వతే ఎవందత్పాతుతం దేవంక్షిమాప్య బ్రాహ్మణం
 తతః | విప్రీణాంభోజనందద్యాత్సాన్వత్వాఘంజీతబంధుభిః || ఎవంశ్చత్వాసమాప్నోతి నీరొగత్వం న
 రోఘవి | ఆరొగయక్త్వంశ్యంశుసుచిరంసుఖమేనతే | ఆగ్నేయాందిశిత్యాది || నారాయణమూర్తికపూజా
 ప్రదేశాదాగ్నేయాంశాస్త్రుః ఇతి-స్వగృహోక్తప్రకారేణాగ్నిప్రతిష్ఠాదివిధాయేత్యధః || మూలమంత్రతస్య
 మిదాజ్యయోహేమామః మూలమంత్రేణనారాయణమచయేదిశ్యధికః || విధివనైవెవ్యమిత్యాది-విధివచ్చ
 రుంసంపాద్యచరొరుద్భృశ్చనైవేద్యంనారాయణాయ దత్వావశిష్టేనహేమంకుర్యాదిత్యధః || విధివత్సంపా
 దనంనామ స్వగృహోక్తప్రకారేణిర్వాపాదివిధిపూర్వకంచరుశ్రవణమ్ | నమోంతంనామేతినమశ్చబ్రాంతేస్త్రి
 తిర్యస్యనామ్నస్తాద్భక్ - మంత్రస్తు || ఓంనమోనారాయణాయ - అస్యమంత్రస్య నారాయణఋషిః-
 గాయత్రీచ్ఛందః - నారాయణఃపరమాత్మదేవతా- విహితాధేవినియోగః - హేమసంఖ్యాచాస్తోత్తర
 శతాది దేశకాలవయశ్చక్త్యాద్భవేక్షయాకల్ప్యః | వ్యాహృతీనావృష్యాది- కూక్మాందాది హేమప్రకరణే
 తథానచగ్రహాదిహోమప్రకరణేదశికతః ||

అథాంత్రవృద్ధిహరనారాయణమూర్తిదానమ్.

—* ఆథాంత్రవృద్ధిమూర్తిదానమ్. *—

తల్లక్షణంతుకషణవిపాకసంగ్రహే | ఆంత్రవృద్ధిఃశ్చశోనృత్యస్నేదినిమవలొకయక | ప్రలంబధారీసత

తంకపాలనపిబన్తుః || ప్రలంబకబ్దేనాంత్రాంజ్యవ్యంతే- అథవా|| అతద్విత్తీయ కతవ్యతా కలాపోగ
ప్రతిమాదానవిధావాతంకోదేవతాతత్రేత్యాదినాదశితం|| *

ఇత్యాంతవృద్ధిమూర్తిదానమ్.

అథ వ్రణహారణి.

—* శాతాతపోక్తమస్తకవ్రణహారమ్. *—

జాత్యుత్తమస్త్రీగమనాజ్ఞాయతేమస్తకవ్రణి | తత్పాతకవిశుద్ధ్యధంప్రాజాపత్యవ్రతంచరేత్ || ప్రాజా
పత్యవ్రతంకృచ్రప్రకరణేభ్యధాయి|| *

ఇతి శాతాతపోక్తమస్తకవ్రణహారమ్.

—* అథనాసికావ్రణహారమ్. *—

శాతాతపరి|| శ్రోత్రియస్త్రీప్రసంగేనజాయతేనాసికావ్రణి | ఆచరేత్సవిశుద్ధ్యధం ప్రాజాపత్యచతుష్ట
యమ్ ||
ఇతినాసికావ్రణహారమ్.

—* అథప్రకారాంతరేణనాసికావ్రణహారమ్. *—

కర్మవిపాకసంగ్రహే || కర్మకాలెకుక్కుటంచఖరాదీన్వాయతక్షతే | సనాసికావ్రణీచస్యాచాద్రీక
నేత్రశ్చజాయతే || ఉద్యన్నద్యేత్యుచేనాజ్యంజుహుయాదయుతంచరుమ్ | శ్రీసూక్తంచజపేద్రత్రాం దూ
ర్వాజ్యాక్షతమిశ్రితాం || శిఖాః పంచనిబద్ధీయాచ్ఛివసంకల్పమంత్రితామ్ | కర్మకాలశ్చిత్యాది|| కర్మ
కాలెకుక్కుటఖరాదీకబుద్ధిపూర్వకందృష్ట్యాపశ్చాత్తత్ప్రాయశ్చిత్తేన ఆచమనప్రాణాయామాదీంస్తత్త
త్కర్మస్వభిహితాన్యోవకరోతి - సవంవిధవ్యాధిమాభవతీత్యధః - ఉద్యన్నద్యేతి పరిభాషాయాం
ద్రష్టవ్యం - వ్యాధితరతమభావేనఅయుతంతద్వయంతిధికంవాకల్పయం || శ్రీసూక్తజపోపివ్యాధ్యాద్యపేక్ష
యాసహస్రాద్యయుతాంతాసంఖ్యాకల్ప్యా || శివసంకల్పమంత్రితాంత్రాంబద్ధీయాదిత్యవ్యయః - శివసంక
ల్పమాక్తంతుపరిభాషాయాందశితం || హిరణ్యవణాంహరిణీ మిత్యేతస్యపంచదశవశస్య శ్రీసూక్త
న్యాదాచిత్తీకదకమ ఇందిరాసుతాబుషయః-శ్రీదేవతా- ఆద్యాస్తిస్రోమమ్మృభి - ఎకప్రస్తారపంజ్జిః-
ద్యేతిమ్మృభా - సప్తమ్యావ్యాఅమమ్మృభః - అంత్యాప్రస్తారపంజ్జిః - జపేవినియోగః - హిరణ్యవణాం
హరిణీమిత్యాది - అథాస్యేవసూక్తస్యఫలశ్రుతిః-యశ్శుచిఃప్రయతోభూత్వా- స్మతతంజపేదిత్యాదిఫలశ్రుతిః||

ఇతిప్రకారాంతరేణనాసికావ్రణహారమ్.

—* అథ హృదయ వ్రణ హరమ్. *—

శాతాతపప్రోక్తే || స్వజాతిజాయాగమనేజాయ తేహృదయవ్రణే | తత్పాతకవిశుద్ధ్యధికం ప్రాజాపత్యర్షయంచరెత్ || స్వజాతిజాయాగమనఇతి-స్వస్వజాతిజాయాయాఅగమనఇత్యేవసమాసః - అయమభిప్రాయః - బాహ్మణాదయః - పురుషాయథాయోగంవణచతుష్టయేపి - బ్రాహ్మణీంకత్రియాంవైశ్వాంశూద్రాంచేతిపరిణీతస్వస్వజాతిజాయాంబాహ్మణాదిస్త్రీయంపాతిత్యవోమాభావేవ్యుపభోగాత్పరిశ్యజంతి - తేస్వజాతిజాయాగమనాఇతివ్యపదిశ్యంతే - తదాతేమసిహితాచరణాత్స్వజాతిగమనరూపేణవిధానకప్రియత్నేనదురితాపూర్వముత్పద్యతే - తేనచకాలాంతరేహృదయవ్రణవంతోభవంతి - అథసజాతీయామేవస్త్రీయముద్వాహ్యవ్యభిచారాదిరతాస్తానోపభుంజతే - తేపితథాభవంతి || స్వజాతిజాయాగమనమిత్యస్యాన్వోథః - బ్రాహ్మణస్వస్వజాతీయః - ఎవంకత్రియాదేరపిక్షత్రియాదిః - తస్వజాయాసవణపురుషాంతర్భాగ్యేత్యర్థః || తస్యాఉపభోగః - స్వజాతిజాయాగమనం - ప్రాజాపత్యలక్షణంతుకృచ్ఛాచాంద్రాయణేద్రప్తవ్యం || *

ఇతి హృదయ వ్రణ హరమ్.

—* అథ ఉరోవ్రణ హరమ్. *—

కర్మవిపాకసముచ్ఛయే || జలాగ్న్యధ్వంధనప్రాయనిమిత్తైనమ్రయేతయః | భవేదురసిదుష్టంహీవ్రణంతస్యాపినిషకృతిః || సదద్యాద్దోష్యయంసమ్యక్పంచాశద్విప్రభోజనమ్ | దక్షిణాంచయథాశక్తి ముక్తౌభవతిరోగతః || అనధికారిణాఅవిహితమాగే జలాదిమరణేకృతఇత్యధః - గోదానమంత్రస్తుపూర్వముక్తః -

ఇత్యురోవ్రణ హరమ్.

—* అథ దక్షిణాంగ వ్రణ హరమ్. *—

శాతాతపప్రోక్తే || పితృవ్యసాభిగమనేదక్షిణాంగేభజద్వ్రణే | తేనాపినిషకృతిః కార్యా సమ్యక్సాసీప్రదానతః || సమ్యగితిః స్వకక్త్యనుసారేణాలంకృత్య దద్యాదిత్యధః || దాసీదానమంత్రస్తు || ఇయంచాపీమయాతుభ్యంశ్రీవత్సప్రతిపాదితా | సదాకమకరీభోగ్యాయధేష్టంభద్రమస్తుతే || *

ఇతి దక్షిణాంగ వ్రణ హరమ్.

—* అథాంగుళీ వ్రణ హరమ్. *—

ఫలహారివపురుషాభవచ్చైవాంగుళీవ్రణే | నానాఫలానామయుతంసదద్యాచ్ఛద్విజన్మనే |
ఇత్యంగుళీ వ్రణ హరమ్.

—* అథ భగ వ్రణ హరమ్. *—

కర్మవిపాకసంగ్రహే || మృతేభతణ్రియానారీ బ్రహ్మచర్యవిఘాతినీ | సంభవద్వ్రణదోషేణసంభోక్తుం

కుమతేనచ | సంభోగానంతరంత్రీత వేదనాపురుషస్యచ | దవ్యాస్తీలవృషంగంవై మధుసపికస్త్రీగాపి ||
 వ్రణదోషేజేతి || వ్రణదోషేణయక్తాభవేదిత్యథః - సంభోక్తుంనకుమతత్త్యభిధానాదథాదేవవ్రణంచ
 శబ్ధాత్ ప్రీపురుషయోరుభయోరపిత్రివవేదనాభవతి || లాహితోయస్తువణేనముఖేపుచ్చేచపాండురః | శ్వే
 తఃఖురవిషాజాభ్యాం సనీలావృషఉచ్యతే | ఎవంలకుణలక్షితాభావవల్లెననీలాగ్రాహ్యః || వృషదానమం
 త్రస్తు || నవగ్రహాక్షరణేద్రష్టవ్యః |

ఇతిభగవ్రణహరమ్.

—* అధభగంధరహరమ్. *—

వరాహపురాణే || యోగ్యహీత్వాద్విజోమోహాన్నియుక్తాధమణిశ్చయే | భగంధరంభవే త్రస్య హ్యాధ
 మణంవదతోముఖే యోగ్యహీత్వేతి-యోలాభాదుతో-చంగ్యహీత్వాధమణిశ్చయెనియుక్తస్సన్నధర్మం వద
 తి || తస్యాధమణంవదతోభగంధరంభవతీశ్యథః - పద్మపురాణే || ఆచార్యభార్యగమనాద్భగంధరయుతోభ
 వేత్ | అత్రప్రతిక్రియామాహ || వృద్ధగౌతమః || మాణిక్యంపద్మ గాగంచవజ్రంవైడూర్య మేవచ | గోమేధి
 కంమరకతం పుష్యరాగంచమాక్తికమ్ || హరితంచనవైతానిస్వణాపాత్రోపరిన్యసేత్ || అథవారాజతేతా
 మ్రేగవాజ్యేనప్రపూరయేత్ | నవగ్రహాణాంప్రీత్యధాంబ్రహ్మణానిమితంపురా || గంధపుష్పాక్షతైర్ధూ
 వైవైకవేద్యైస్తత్రచూజయేత్ | స్వలింగైశ్చైవమంత్రైశ్చహోమఃకార్యశ్చపూర్వవత్ || తతోబ్రాహ్మణ
 మాహూయసవణశాస్త్రాధాకోవిదమ్ | ఆదిత్యాదిగ్రహస్సవణనవరత్నప్రదానతః || వినాశయంతుమేహ్య
 స్తాః క్షిప్మేవభగంధరమ్ | అనేనకమణానూనంయథావద్విహితేనతుః || నరౌనైరుజ్యమాప్నోతి నిస్సం
 క్థంభగంధరీ | హరితంచేత్యాది || హరితంచారితరత్నం- అథవారజతమితి || అథవేతి || పాత్రవికల్పః-
 యస్తీకసువర్ణాదిపాత్రేనవరత్నానిస్తాపితానితత్ప్రీతంగప్యాజ్యేనపూరయిత్వాదిత్లాది గ్రహాణాంపురత
 స్సాపయేత్ || తాగ్రహాణస్వలింగై రాదిత్యాదిప్రకాశకై మణంత్రైశ్చిపూర్వవత్పూజయేత్ || పూజాప్ర
 కారస్తుపరిభాషాయముక్తః ఆదిత్యాది గ్రహస్సవణితి || రత్నోపేతదానపాత్రమంత్రః || ఏవంపాత్రందత్వా
 పశ్చాన్నవగ్రహాయజ్ఞఃఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాందత్వాగ్రహాయజ్ఞోక్తప్రకారేణగ్రహాయజ్ఞశేవంసమాపయేత్ |

ఇతిభగంధరహరమ్.

—* అధప్రకారాంతరేణభగంధరహరమ్. *—

శాతాతపప్రోక్తే || స్వగోత్రస్త్రీప్రసంగనజాయతేచభగంధరీ | తేనాపినిష్క్రూశిః కార్యామేషీదానేన
 యత్నతః | మేషీదానవిధిరగ్రీమంచాగ్నిప్రకరణేప్రదశ్శయివ్యతే | అయంతువిశేషః || అత్రరజతమయో
 మేషః తత్రప్రత్యక్షమేషీతివిశేషః - సౌవణిక రజ్జురత్నాదిసలాపినిధిరత్రాపిగ్రాహ్యః - మేషీదానమంత్ర
 స్తుకాశ్యపః - దేవానాంయోముఖంహవ్య తాహనస్సవణ పూజితః - తస్యత్వం వాహనం పూజ్య యజ్ఞే
 వైశేమణహమీధిః - భగంధరఃపూర్వకమణవిపాకార్యస్తుమేషవేత్ || తత్సర్వం నాశయక్షిప్రంసౌఖ్యంచాపిప్రవ
 ణయ ||

ఇతిప్రకారాంతరేణభగంధరహరమ్.

—* అథపూనువమావణహారమ్. *—

కమలావిపాకసంగ్రహే! ఆతిమానాదజిత్రోధావతిస్నేహోద్భయాదపి | యోధమణానికృయంచాన మన్య
త్రకురుతేసగః || సపూయశోణితవమావణితచ్చాంతయెవృతమ్ | తప్తకృచ్చం ప్రకుర్యాచ్చ తిలప్రస్థప్రదోభ
వెత్ || పోమశ్చురుఘ్న తాభ్యాంచతితైగస్త్యోక్షరంశతమ్ | సహస్రంవావ్యాహృతిభిః కుర్యాచ్చాప్తాణభో
జనమ్ || తప్తకృచ్చీలక్షణం - కృచ్చీప్రకరణైవృష్ట్య - ప్రస్తలక్షణంకుపరిమాణప్రకరణే - వ్యాధిగురులఘు
భావన సహస్రంవాశతంవాపోమఃకార్యః - చాప్తాహృభోజనంశక్త్యనుసారేణ ||

ఇతిపూనువమావణహారమ్.

—* అథనాడీవణహారమ్. *—

ఉమామహేశ్వరసంవాదే || పరేషాంవణభేదేన ముష్టిఘాతేనచైవహి || అసత్యవచనాచ్చైవప్రీహాశ్శీల
యతస్తథా || నాడీవణీవపాతేవత్రోగస్యాపనుత్తయే | చాంద్రాయణంచాతికృచ్చీయతిచాంద్రాయణం
వరేత్ || ఆతేపితేతిసూక్తేనశతమష్టోత్తరాహుః | కూశ్మాండహోమఃకతవ్యః సోమారుద్రజపస్తథా ||
యత్కించేదమినుంసన్యగ్జపేదయుతసంఖ్యయా | చాంద్రాయణాదివ్యాధిగురులఘుభావనసమస్తానివ్యవస్తా
నివాయోజ్యాని - చాంద్రాయణాదిలక్షణానిపూర్వముక్తాని || ఆతేపితమణుతామితిసూక్తమసాధ్యసర్వరో
గహరేద్రవ్యవ్యం || సూక్తేనసమగ్రహణామః పరిభాషాయాందర్శితః - సోమారుద్రేత్యస్య బాహుస్పత్య
ఋషిః - సోమోదేవతా - త్రిష్టుచ్ఛండః - జపేనియోగః - జపసంఖ్యాచాష్టోత్తరసహస్రం - సోమారు
ద్రాధారయత్కాని - యత్కించేదమిన్యగ్జపేదయుతసంఖ్యయా - వరుణోదేవతా - జగతీచ్ఛండః - జపేనియోగః -
యత్కించేదమిత్యాని ||

ఇతి నాడీవణహారమ్.

—* అథగండమాలాహారమ్ *—

వాసుపురాణే || గళగండీగళగ్రవ్యహతాభవతినూనవః | దానేనతత్ప్రీతికాగం వత్క్యామిశ్రుణుభా
స్కర || మాణిక్యోదత్త గాగంచద్రంమాక్తికపేవచ | వైచూర్యంపువ్యరాగంచవజంకురకతంతథా || ఏ
భిమాకలాంప్రీకుర్వీతిసూత్రమష్టత్రరాజతమ్ | సూత్రీమితివేధేప్రీకల్పయేత్ - తామ్రపాత్రేవినిశ్చీప్యతలానా
ముపరివ్యసేత్ | తిగానాంచపరిమాణంప్రోగపంచకమివ్యతే || యద్వాతదథ మేవచ్యాత్స్వశక్త్యావాపికార
యేత్ | మహాశాంతిథాకుర్యాచ్చాప్తాణేవేదవారగైః || మహాశాంతిర్నవగ్రహశాంతితి || చింతామ
తౌ | సచాస్తాభిఃపరిభాషాయాందర్శితా ఆచార్యస్తుశుచిర్లక్షస్సర్వశాస్త్రీగ్రతస్వఃత్ || శ్రుతవృత్తౌపసంపన్న
స్సర్వప్రాణిహితేరతిః || ఏవంవిధంపూజయిత్వావస్త్రమూల్యానులేపవైః | హోమంచకారయేత్సేవ సమిదా
జ్యవరూతుఃసమ్ || ఆచార్యేవతథామంత్రస్సీమం రాజానమిత్యపి | మంత్రైస్సిష్ట్యేషందద్యా గ్రథగండీచ
వాగ్యుః || ఏవం వేదానేన విధివత్ప్రీజ్మభానుహ్యుఃజ్మభుః | మాలేయంసర్వదైవత్యాబ్రహ్మవిష్ణుశివాది
భిః || ఇంద్రాదిలూకపాలైశ్చతథాసర్వామరైరపి | ఇయంమేకంతలగ్నయాధారితాప్రీతిపూర్వకమ్ || బ్రా
హ్మకాయప్రదత్రైయంగళగండంవ్యపోహతు | గ్రహశాంతిః కృతాయస్తు తేభ్యోదద్యాచ్చ దక్షిణామ్ || పు

ద్యాహవాచనంకృత్వాఘంజీతసహబంధుభిః | హోమంచకారయైత్రేనేత్యాది || అయంచహోమో గ్రహ
 యజ్ఞవీవ - నతతఃపుధగ్భూకః - ఆతవవాదిత్యాదిప్రకాశకమంత్రోపలక్షణాథక మాసత్యేనాథా మంత్రజ
 త్యాద్యుక్తం || మంత్రేణస్విష్టకృతమితి - స్విష్టకృద్ధోమమంత్రస్తునవగ్రహప్రకరణేకూళ్లాండహోమ ప్రకర
 ణేద్రవ్యః || గళగండివాగ్యతస్సక వక్ష్యమాణమంత్రేణ త్నమాతాండద్యాదిత్యస్వయః - మాతెయమి
 త్యారభ్యగళగండివ్యపోహత్విత్వంతోదానమంత్రః || బ్రహ్మదిభిరమరైర్యేయం మాలాకంత అగ్నాసతీప్రీతి
 పూర్వకంధారి తాసాచాహ్వానాయపదత్తా || ఇయంమేగళగండివ్యపోహత్విత్వస్వయః || *

ఇతిగండమాలాహరమ్.

—* అధప్రకారాంతరేణ గండమాలాహరమ్. *

కర్మవిపాకసంగ్రహే || అధ్యాయతిశిష్యాంస్తుయఃప్రాక్తిర్బుభుస్తథా | శిష్యాననుచ్చారణత్వాయో
 ధీతేతస్యతస్యచ || జాయతేగండమాలాభ్యో రోగస్తదుఃఖాంతయే | ఆధక్ష్యభక్షణాచ్యైవగండమాలీధవే
 న్నరః || కృచ్ఛ్రిత్రయంప్రకుర్వీతచాంద్రాయణమతఃపరమ్ | అష్టోత్తరహస్రంతుజపిత్పురుషసూక్తకం ||
 సౌరమంత్రజపస్తద్వదక్షీభ్యామితిమాజనమ్ | బ్రాహ్మణానోభజయేచ్ఛక్త్యాతతోరోగాద్విముచ్యతే || కృచ్ఛ్రా
 దిలక్షణంపూర్వంసీరూపితం - సౌరమంత్రజపస్తద్వదిత || అష్టోత్తర సహస్రమిత్యథః || సచమంత్రఉచ్యన్న
 ద్యఃపురుషసూక్తంచఅయమృచశ్చపరిధాషాయాం - అక్షీభ్యామితిసూక్తంచతత్రైవప్రదశితం || మాజనంశి
 తఃప్రభృతిపాదపర్యంతం - కుశైరభిమంత్రణంఅవమర్శవంచ || *

ఇతిప్రకారాంతరేణ గండమాలాహరమ్.

—* అధసపిత్రవ్రహహరమ్. *

కర్మవిపాకసముచ్ఛయే || చండాలాదివచశ్చుక్ష్వాకయోఘంజానస్తథైవచ | భుక్షేకాసపాటలతనుఃపిత్రో
 ద్రక్షీవజాయతే || వ్రణవానపిజాయతేతత్త్వాపస్యానుత్తయే | కృచ్ఛ్రాతికృచ్ఛ్రాకుర్వీత చాంద్రాయణమథా
 పరమ్ || యథావిభవతోదద్యాత్త్రిసాన్వేదవిదేతథాయమసూక్తనవిప్రేంద్రసవికాషామధుసూదనమ్ || సహస్రం
 జుహుయాద్రత్నంయమప్రీత్యథకమేవచ | చండాలాదివచశ్చుక్ష్వాన్నిత్యాది || భోజనకాలేఅసకృత్కామత
 శ్చండాలాదివచశ్చుక్ష్వాభోజనంనపరిశ్యజతి - అధప్రాయశ్చిత్రమపినకరోతితస్యజన్మాంతరేపాటలతనుత్వా
 దిరోగోభవేత్ - కృచ్ఛ్రలక్షణం పూర్వముక్తం - యమసూక్తనేతి | యమసూక్తమత్రైవాగ్రే ప్రదృశ్య
 తే - యమసూక్తప్రత్యేచంమధుసూదనముద్దిశ్య హస్రంసర్పిషాసహస్రమన్నేచ జుహుయాత్ - తథా
 యమముద్దిశ్యాపిసర్పిషాన్నేనసహస్రంజుహుయాత్ - సహస్రమితి || అష్టాధికంసహస్రం || సూక్తస్యప్రీవ
 ప్త్వివారాప్యత్యైవంసంఖ్యాజాయతే - పరేయవాగ్ంసమితి మోక్షశర్మస్యయమసూక్తస్య యమయుషిః మధు
 సూదనమిత్యస్య హోమపక్షేయమగుణోపేతోమధుసూదనోదేవతా - యమోద్దేశనహోమేతుమధుసూద
 నత్వగుణవిశిష్టోయమోదేవతా || త్రిష్యుచ్ఛండఃత్రయోదశీషోడశీచానుష్టుభిః || పంచదశీబృహతీ హోమేవి
 సవయోగః - పరేయవాగ్ంసమితిత్యాది || ఇతిసపిత్రవ్రహహరమ్.

---* అథ ప్రణామ గజదానమ్. *

కర్మ గౌరవము | పలనవారస ధేనతదధా ధేనవాపుః | కారయోవాహవంశో చతురణంతం
తువారణం || దంతాస్వగణమయాః కార్య త్నైర్నానావిధైర్ముతాః | సగంధసంయుక్తంకరిగంఠో
పకారకమ్ || ఆచార్యఃప్రయతాత్కాతుతస్యసాశ్వేసమాహితః | ఉపచారైష్వోడఃభిరణయేర్దంధపుష్ప
కైః || తతో బాహ్మణమాహూయసర్వశాస్త్రాధికోవిదమ్ | చత్వారోదిగ్గజాయేవ ప్రవృదంతాదయశ్చ
మే || సావభౌషాదయోయేచఆసు శ్యాతోషయేచ్చ తాన్ | సమిదాజ్యతిలహాణమోగజస్య ప్రీతయేభ
వేత్ || తస్మైహుతవతేసమ్యగ్జపీశ్యథా మాదృతః | మంత్రేకానేనవిధిపద్ధ్యన్చైసమన్విశః | ప్రా
జ్ఞుభిస్తుప్రణమ్యోదజ్జుభాయేంద్రస్యవాహనంః | విరాజతశ్చతురణంతోగజానానాయకశ్చ గః | దిగ్దంతినాం
పూజ్యత మోనణంక్షపయమేప్రభో | అనంతరంపునఃపూజ్యతమాచార్యంముదాన్వితః || బ్రాహ్మణాన్బోజ
యిత్వాశుస్వయంఘంజేతబంధుభిః | ఎకంకృతేవణేబాధా తష్టణా నేవనశ్యతి || తేనైవంవ్రణిభి ర్నూనం
కార్యమాగోగ్నిశ్చయే | అత్రవ్యాధిచదానంసపిత్రవ్రణహారోక్తమేవజ్ఞేయం || పంలక్షణంపూర్వముక్తం ||
ఇంద్రిస్యవాహనమై రావతమిత్యథః - ఉపకారి మితి || భూమిధారణాదినా - సహితమంత్రభాగోవేదః -
సైవసంహితా - శాసనాచ్ఛాస్త్రం - అథవాశాస్త్రంస్మృతిః || తత్రచోదితైః - తదుక్తంభవతి - వైదికై
స్త్వాన్త్రైశ్చగజప్రకాశకైమణంత్రైరితి || తేగణపతిప్రకాశకావైదికాశ్చస్వస్వశాఖోక్తాగ్రాహ్యః - విశ్వా
పకారకంపాశ్వతఙ్గితి - సమిపఙ్గత్యథః - మంత్రైఃపౌరాణికైరిత్యాది - పౌరాణికైః పురాణాదిభిస్సాం
హితశాస్త్రచోదితైః సంహితామంత్రప్రకాశకౌవేదః - అత్రకచననవగ్రహాయజ్ఞప్రకరణేదర్శితాః || అథ
శాస్త్రస్థాతోపి మంత్రోగణపతిగాయత్రీ వినాయకశాంతి ప్రకరణేదర్శితః - అథపౌరాణికైః పురాణవిహీ
తైః తదేవప్రకటయతి - సంహితాశాస్త్రచోదితైరితి || సంహితాశాస్త్రాణిమహాభారతాదీని - సర్వపురాణా
థాసారత్వాద్భాగవతాదీని పురాణానిత్యవ్యంతే - తతోదితామంత్రాః || అథవాపౌరాణికా అన్యేసం
హితాశాస్త్రచోదితా స్వపరే - తత్రైకోమంత్రః - విరావణశ్చతురణంతఙ్గితి || గజదానమంత్రేవపూ
జాహూమయోరపి గ్రాహ్యః - ఆపరోమంత్రః చత్వారోదిగ్గజాయేవేతి - తత్రైవపూర్వోక్త మంత్రాంతరం
తు - సుప్రతీకగజేంద్రత్వం సరస్వత్యభిషేచః | ఇంద్రస్యవాహనశ్చైష్టగజ దేవేంద్ర వందితేతి || ఎతేమం
త్రావికల్పితేనగ్రాహ్యః - ఎతేషామంత్రేషుప్రకీకాదీనిపదానీతరదిగ్దంతినామవ్యుపలక్షణాని ||

ఇతివ్రణహారగజదానమ్.

---* అథ పాశ్వకసోభితహారమ్. *

ఖరకాకాదిమాంసానాం భక్షకఃసోభితవాన్భవేత్ | పాశ్వకయోస్తస్మిన్పుత్యథాంకృత్యం చాంత్రా
యణంతథా || అతిశృచ్ఛ్రేకరణవ్యా జపశ్చాష్టోత్తరాయుతమ్ | శివసంకల్పసూక్తస్య పాశ్వకసోభితాద్వి
ముత్యతే || కృత్వాదిస్వరూపాణ్యేభ్యోప్రకరణేద్రవ్యవ్యాని - శివసంకల్పసూక్తంతుపరిభాషాయాం దశః తం
వ్యాధితారతమ్యాతకృత్వాద్వ్యావృత్తికల్పనీయా ||

ఇతి పాశ్వకసోభితహారమ్.

—* అథ హస్తపాదస్ఫోటహరమ్. *—

కర్మవిపాకసంగ్రహే || చందాలకృతవాపీషుతటాకేకూపకాడిమి | స్నాత్వాపీత్వాచ సర్వాంగ దాహ
వాణ్ హస్తపాదయోః || స్ఫోటయుక్తస్తుసభవేత్రాచ్చ్రాంతపనంచరేత్ | గాంహీరణ్యంచ వాసశ్చ
చ్యాచ్చక్త్యనుసారతః || కూపవిపకూపకః - చండా లేనయజమానేనకారితనాప్యాదిషు ఆతురోజ్ఞానపూ
ర్వకమసకృన్నైమిత్తికస్నానాదికమకృత్ సర్వాంగ దాహాదిమాణభవేదిత్యధికః ||

ఇతి హస్తపాదస్ఫోటహరమ్.

—* అథస్త్రీస్తనస్ఫోటహరమ్. *—

కర్మవిపాకసముచ్ఛయే || అవమత్యకుభతాణరంజారమాలింగ్యతేనచ | సాధకంక్రీడతయానారీతిమే
వావాప్యసర్వదా || తస్యాస్తుస్తనయోస్ఫోటా జాయతేజననాంతరే | భగవరక్తంప్రవతి తద్రోగస్యప్ర
శాంతయే || దద్యాద్దాఃపంచలవణంహరిద్రాంధాన్యమేవచ | ఉమామహేశ్వరంచైవపూజయేచ్ఛధనేనతి ||
నిషకద్వాదశకందద్యాజ్జపేత్తామగ్నిసూక్తకమ్ || అవమత్యేత్యాది || అవమత్యకుభతాణర మిత్త్యన్వైవ వివ
రణం జారమాలింగ్యేత్యాదికం - గాఢి పంచదద్యాదిత్యన్వయః - ధనేననిషకద్వాదకందద్యాత్ || పూ
ర్వోక్తగవాదిదానానంతరంధనవాంశ్చేద్వాదశసౌవణానిష్కానిదద్యాత్ | ధనరహితశ్చేన్నిషకదానం
యథాశక్త్యనుసారేణకుర్యాదిత్యధికః || అవకాదీన్యపిధనాద్యనుసారేణ దద్యాత్ || తామగ్నివణామిన్ద్రీ
నేన జాతవేదసఇత్యంతమనువాకొలత్యతే || జాతవేదసఇతిపూర్వస్యానువాకస్య తామగ్నివణామిన్ద్రీ
జ్ఞకీదేవతా - ఉపనిషదఋషిః - దుగాగ్నివిష్ణవోయధాయోగంజేవతాః - త్రిమ్బుచ్ఛండః - వివియోగ
జపసంఖ్యాచాయుతం || జాతవేదనేనునవామేత్యాదిః

ఇతిస్త్రీస్తనస్ఫోటహరమ్.

—* అథనానాస్థానగతస్ఫోటహరమ్. *—

కర్మవిపాకసముచ్ఛయే || అనిదేశాయాగోఃపీత్వాపయః స్ఫోటకవాణభవేత్ | ఉపచానత్రయంకృత్వా
భోజయేద్వింశతిద్విజాణ్ ||
ఇతి నానాస్థానగతస్ఫోటహరమ్.

—* అథభగందరరోగమూర్తీదానమ్. *—

తల్లక్షణంకర్మవిపాకసారే || భగందరఃప్రాంశుజీణకెశోహృన్నాభిబంధనః | పంగుఃపాశాంకుశధాః
పీతాసీనఃకకుద్ధతః || కకుద్వృషాంగం - తదవగ్రీవాపశ్చాచ్ఛాగ కృత్వాతత్రహతః ప్రహారయుక్తఃకతక
వ్యతిత్యధికః || అథవాకకుచ్ఛదేనమస్తంకలత్యతే || తత్రహతః - వీతత్పూజావిధానంశుపరిభాషాయాం
రోగప్రతిమా దానవిధానాతంకొదేవతాతత్రేత్యాదివాదశితః ||

ఇతి భగందరమూర్తీదానమ్.

—* అథగండమాలాహరప్రతిమాదానమ్, *—

తల్లక్షణంకమణిపాకసారే || గండరోగఃకరైష్వచ్చిశ్శంఖచక్రపరశ్వరాత్ | పాకచాపాంకుశధరోవిప్ర
కీర్ణ శీతోరుహః|| ఇతికథావ్యతాకలాపస్తుపరిభాషాయామాతంకొదేవతాత్రేత్యాదినారోగప్రతిమాదాన
విధావభ్యధాయి||
ఇతిగండమాలాహరమ్.

—* అథవ్రణమూర్తిదానమ్, *—

తల్లక్షణంచానుక్తమరొగస్విత్యాదినానూలరోగహరప్రకణేభిహితం || పూజావిధానం పరిభాషా
యానిరూపితం||
ఇతివ్రణమూర్తిదానమ్.

—* అథవాతరోగహరాణి, *—

కర్మవిపాకసంగ్రహే|| దేవానాంబ్రాహ్మణానాంవాధనాపహరణాత్తథా | స్వామిత్రోహద్యాతరో
గీభవేత్తస్యాపినిష్కృతిః || కృశాతికృశ్చైకుర్వీతచాండ్రాయణమథాపరమ్ | వాతఆవాతుమంత్రంహిజపేద
యతసంఖ్యయా || అగ్నిరస్తీత్యవంవాపిజపేచ్ఛజుహుయాదపి|కృశాతికృశ్చస్వరూపంపరిభాషాయాండ్రప్ర
వ్యం || వాతఆవాతుభేషజమిత్యస్య ఆశ్వలాయనఋషిః| గాయత్రీచ్ఛందః - విహితాధేవినియోగః - వాత
ఆవాతుభేషజమిత్యాది || ఏవమగ్నిరస్తీత్యస్యాపి || అస్యాః దేవత్రవాదేవరాతశ్చేతి ద్వావృషీ | అగ్ని
దేవతా|| త్రిష్ఠుచ్ఛందః || విహితాధేవినియోగః || అగ్నిరస్తీత్యాదిఋజ్జంత్రః|| అగ్నిరస్తీజన్తనాజాతవే
దాఃఘృతంమేచతురమృతమ్మృతసక - అరకస్త్రిధాతురజసోవిమానోజసోః ఘృమోహా విరస్తినామితి||
పాపామద్రవ్యమాజ్యం - యథాశక్తిహిరణ్యదానంకుర్వీత |

ఇతి వాతరోగహరమ్.

—* అథప్రకారాంతరేణవాతరోగహరమ్, *—

కర్మవిపాకసంగ్రహే || గురుప్రత్యర్థితాంయాతోవాతరోగీభవెన్నరః | నామత్రయోణకుర్వీతజపం
హోమంచశాంతయే || అచ్యుతాయనమః| అనంతాయనమః | గోవిందాయనమితి నామత్రయమంత్రః || అ
స్యనామత్రయమంత్రస్యవసిష్ఠకాశ్యపనారదాఋషయః - మహావిష్ణుమహానారసింహావరాహశ్చ దేవతాః||
అనుష్టుప్ గాయత్రీజాగతానిచ్ఛందాని || విహితాధేవిహినియోగః - జపపాపామయోస్సంఖ్యాతురో గా
నుసారేణసహస్రాదిలక్షణాకల్ప్యా || పాపామద్రవ్యమాజ్యం|| కేచనలింగపురాణోక్తం || ప్రభుశ్శంభురు
మాపతిరిత్రేభిన్నామత్రయంచణయంతి ||

ఇతిప్రకారాంతరేణవాతరోగహరమ్.

—* అథోన్నాదవాతహారమ్. *—

మోహయిత్వాపరాన్యస్తుభుజ్జే-వస్తువిగహేతమ్ | సోన్నాదవాతయుక్తస్సాస్మత్కృశ్యం చాండ్రా
యణంతథా || కుర్యాత్సారస్వతంమంత్రంజపేద్బ్రాహ్మణతపణణం| మోహయిత్వేతి|| పరానన్యాఃకుక్షకత్వే
నవ్యవస్థితాన్పితౄచార్యరాజాదీన్మోహయిత్వావంచయిత్వావిగహేతంశాస్త్రనిండితంవస్తులశునాది-
వ్యాధ్యపనోదనాదినిమిత్తమంతరేణ యోభుజ్జగత్కథణః || కృచ్ఛాదిలక్షణంకృచ్ఛప్రకరణేభ్యధాయి || సా
రస్వతోమంత్రోయద్వాగిత్యచః - అస్యనేమఋషిః - వాగ్దేవతా- త్రిష్యుష్టందః - జపేవినియోగః-య
ద్వాగిత్యాది|| అత్రాపిజపసంఖ్యావ్యాధ్యనుసారణాయుతాదికాకల్ప్యా || బ్రాహ్మణ తపణణమితి || కు
ర్యాదిత్యనుషంగః|| యథాశక్తిబ్రాహ్మణాణాభోజయేదిత్యధణః ||

ఇతిఉన్నాదవాతహారమ్.

—* అధధనుర్వాతహారమ్. *—

కమకవీపాకసముచ్ఛయేః | అనిచ్ఛంతీమక్షతాంచవ్యపభుజ్జే-పరశ్చ్రయం| బలాదాక్రమ్యసనరస్సర్వ
సంధీమవేదనాం || తీవ్రామాప్నోత్యరుచిమాన్ధనువాతాయుతోభవేత్ || జ్వరీతదపనుత్యథణంమహిషీదాన
మాచరేత్ || కృచ్ఛాతికృచ్ఛాకుర్వీతచాండ్రాయణమథాపరమ్ | ఉద్యన్నద్యజపశ్చైవశక్త్యాబ్రాహ్మణత
పణణం || నామత్రయంజపెన్మతోకరోగశాంత్యధణమాత్తనః | సహస్రనామకంచాపిస్తోత్రం సమ్యగ్విధా
శతః || అమృతానంతగోవిందేత్యేతన్నామత్రయంద్విజః | అయుతత్రితయావృత్త్యాజపేద్రోగస్యశాంతయే||
పూజకసూక్తంజపేద్విద్యాన్నరోరోగాత్ప్రముచ్ఛయే | అనిచ్ఛంతీమక్షతామిత్యాది || అక్షతామక్షతయోనిం-
పురుషేణభోగరహితామితియావత్ || మహిషీచసవత్సాదేయా- ప్రదద్యాన్మహిషీకృష్ణాంసవత్సాం పూజ
యేత్తతఇతిబ్రహ్మాండపురాణవచనాత్ || మహిషీదానమంత్రస్తుశ్వాసభాసహారేదశితః -కృచ్ఛాదిస్వరూపం
పూర్వముక్తం || ఉద్యన్నద్యరుచః ప్రాగభిహితాః || అత్రజపసంఖ్యాఅయుతత్రయం|| ఎవంసహస్రనామా
దీనామపి|| నామత్రయమంత్రస్యాషాదికుప్రకారాంతరవాతరోగహారేభ్యధాయి|| విష్ణు సహస్రనామాని||
పురుషసూక్తంపరిభాషాయానిరూపితమ్ ||

ఇతిధనుర్వాతహారమ్.

—* అథపక్షవాతహారమ్. *—

శ్వాతాతపప్రోక్తే || సభాయాంపక్షపాతీచజాయతేపక్షవాతవాక్ | నివకాత్రయమితంహేమ సదద్యాచ్చ
ద్విజాతయే || శ్రాద్ధంచవైక్లవంకుర్యాజ్జన్మనోహితమచ్ఛతా | సప్తధాన్యానిహేమామశ్చగోదానంతత్రకార
యేత్ || నివకాస్వరూపంప్రాజ్ఞీరూపితం - శ్రాద్ధంచవైక్లవమితి || శ్రాద్ధయాదీయతఇతిశ్రాద్ధం- తదేవవిష్ణుదేవ
తాత్వాదైక్లవం || విష్ణుజ్ఞేనేనబ్రాహ్మణాన్యథాశక్తిభోజయేదిత్యధణః - సప్తధాన్యానిప్రీహ్యదీని య
థాలాభోపపన్నాని || ద్రోణాఃతదల్పపరిమాణానిదేయాని ద్రోణస్వరూపం పరిమాణ ప్రకరణే ద్రష్టవ్యం||

ఇతిపక్షవాతహారమ్.

—* అథ హిక్మావాహరమ్. *—

కమవిపాక సముచ్చయే॥ యోక్య త్వాబ్రాహ్మణోఘజ్జేహ్నానహోమజపాదికం | సహిక్మారోగసం
యుక్తస్తత్పాపస్యాపసు త్రయే॥ చాద్రాయణత్రయంకు ర్యా త్రిస్కృచ్ఛాగ్నింశ్చసమాపయేత్॥ తామగ్నివర్ణా
మితివజపెత్సాక్తంసమాహితః॥ చాంద్రాయణప్రాజాపత్యస్వరూపంకృచ్ఛిప్రకరణేభిహితం॥ తామగ్నివణా
మిత్యేకత్సాక్తం తస్త్రిస్కృత్సోఽటహ శేభ్యధాయి ॥ జపసంఖ్యాశువ్యాధ్యనుసారేణ సహస్రాద్యయు తాం
తాకల్ప్యా॥
ఇహిక్మావాతహరమ్.

—* అథ వాతవ్యాధిహరమ్మృగదానమ్. *—

అస్యనిదానం వాయుపురాణే ॥ వాతవ్యాధియత సేయాతి ॥ శాంఖ్యపాదామాహ బోధాయనః ॥ హరి
ణంకారయెత్త్రమంఘనంతుదశభిః పైః | తదథేకానతదథేకానశ్చంకే రాద్రమయేద్యశా ॥ తండులోపరిసం
స్థాస్యబ్రాహ్మణాయనివేదయేత్ | అథకత్రితణంవాపితదథేకంవాస్వశక్తితః ॥ ఏతేషుదత్తమస్థాస్య శాంఖ్య
వాత్రచతుష్టయం ॥ వాయుదైవతమంత్రైశ్చహోమంతత్రప్రకల్పయేత్ ॥ సమిదాజ్యచరుంకృత్వాశతషష్ఠో
త్తరంద్విజకి॥ అష్టావింశతిరేవాథమంత్రేణానేనతందిశేత్ ॥ వాయోచరసిఘాతానామంతస్త్వం లాకపా
వన | వాహనస్యప్రదానేనవాతవ్యాధింవినాశయ ॥ అనెనకృతమాత్రేణయథోక్తనవిధానతః - వాతవ్యా
ధివినాయుక్తోనీరుజస్సుఖమేధతే ॥ ఘనంతుదశభిః పలైరిత్యాది-ఘనంసివిడం- దృఢమితియావత్ ॥ పలలక్ష
ణంప్రొగభిహితంచాక్షణాయనివేదయేది॥ హరిణంవాయువాహనాయనమితిమయేతేణ షోడశోపచారైః
పూజయిత్వా - వాయుదైవతమంత్రైహుత్వేతి- అన్యేషామపిస్వశాఖాపరిపఠితానాముపలక్షణోధేకం- అ
స్వశాఖోక్తామంత్రోగ్రాహ్యః ॥ వికల్పేవాథవా - సమిదాజ్యచరుణాంత్రిత్యాత్తదపేక్షయాబహుత్వం ॥ అ
తఃఎతదుక్తంభవతి ॥ సమిదాజ్యచరుదైవతైఃపృథజ్జుంత్రైఃహోతవ్యమితి ॥ శత్రైకోమంత్రోవాతరోగహర
ప్రాయశ్చిచ్ఛైదశితః ॥ అపరచమంత్రాఃనవగ్రహయజ్జప్రకరణేదశితాః ॥ సమిదాజ్యచరుంకృత్వేతి-ప్రా
దేశమాత్రాస్సమిధితిసమిక్తరణం॥ సమిధశ్చయజ్ఞేయాః స్వగృహ్యాక్తవిధానాదాజ్యసంసకారఃఆజ్యక
రణం- గృహ్యాక్తవిధివైవనివాకపాద్యుద్వాసన ప్రతిష్ఠాభిఘాతాంత సంసకాలైశ్చరునిష్పాదనంబరుకర
ణం॥ వాయోచరసీతిదానమంత్రః॥

ఇతివాతవ్యాధిహరమ్మృగదానమ్.

—* అథ రక్తవాతహరమ్. *—

శాతాతప్రోక్తే | రక్తంసుప్రవాళానాంహారీస్యాద్రక్తవాతవాక | సవస్త్రింమహిషీందద్యాత్పద్మదా
గసమన్వితాం ॥ వస్త్రమపిరక్తమేవ॥ మహిషీదానమంత్రస్తుశ్వాసఖాసహ శేద్రష్టవ్యం॥

ఇతిరక్తవాతహరం.

—* అథ వాతపిత్తహార లక్ష్మీనారాయణ దానమ్. *—

కమవిపాకసంగ్రహే || సవర్ణా గమనేవాతపిత్తనానపిజాయతే || లక్ష్మీనారాయణం రూపం సువర్ణేన
 ప్రకల్పయేత్ || పతనవాతదధేనతదధేనాథవాపునః | లక్ష్మీనారాయణం రూపం స్వదా సర్వకామి
 కమ్ || పద్మాసనగతం కుర్యాద్దేవదేవంచతుభుజమ్ | దక్షిణాధఃక సనిత్యంశంఖమూర్ధ్వక రేన్మనేత్ | వా
 మోర్ధ్వక రేచక్రంలక్ష్మీపృష్ఠేకరఃపరః | వామోత్సంగతాలక్ష్మీరత్నపాత్రకరాభవేత్ || దక్షిణశ్చకరో
 దేవ్యాఃపృష్ఠే దేవస్యచక్రిణః || గరుడం రాజితం కుర్యాద్దేవదేవస్యవాహనమ్ | పక్షౌ ఒతస్యసౌవణౌ నువ
 ర్ణేనచనాసికామ్ || వస్త్రై రత్యంతరుచిరైః పరిధాయాతికౌతుకమ్ | ముక్తా వామపరిభన్నంబందనాగరు
 లేపితమ్ || అర్చయేతుకసుమైర్యగ్మంలక్ష్మీనారాయణాత్మకమ్ | ప్రసన్నంరమణీయంచ గరుడోపరి సంస్థి
 తమ్ || తతోవిప్రంశమాహూయ సుశీలంలక్షణాన్నితమ్ | స్వయంభక్త్యాసమానీయ పూజయేద్వస్త్రుకుండ
 లైః || కుంకుమాగరుకర్పూరైరుపవీతాంగుళీయకైః | పూర్వోక్తైవవిధానేన హేమామంతత్రతుకారయేత్ ||
 మంత్రేణానేనతందద్యాత్సర్వలోకనమస్కృతమ్ | లక్ష్మీపతేదేవకినందనేశ క్షీరాబ్ధిశాయిన్వచ సామగ
 మ్యమ్ || గోవిందదామోదరవాతరక్తం వినాశయాశు క్షపితారివగణ | లక్ష్మీనారాయణస్యైవంమూర్తీకంద
 ద్యాచ్ఛభక్తితః || ఆరోగ్యవాంఛుచిర్నిత్యంబాయతేనాత్రసంశయః | పతనవేతి || పలస్వరూపంపూర్వ
 ముక్తమ్ || పూర్వోక్తైవవిధానేనేతి- హేమామంతకారయేత్త్రేత్యారభ్య ఆంత్రీవృద్ధిహార నారాయణ దా
 నాక్షప్రకారేణైత్యధః || యదాతువాతపిత్తహారణాథమిదందానంక్రియతే - తదా- లక్ష్మీపతేదేవకినంద
 నేత్యస్మిన్దానమంత్రే- గోవిందదామోదరవాతపిత్తంవినాశయేత్యుహ్యమ్ ||

ఇతి వాతపిత్తహార లక్ష్మీనారాయణ దానమ్.

—* అథ వాతపిత్తహారమ్. *—

కమవిపాకసముచ్ఛయే || లకునంగుంజనంతాశఫలంవాశ్నాతియోద్విజః | సవాతపిత్తరోగీస్యాత్సతు
 చాంద్రాయణంచరేత్ || ఔషధవ్యతిరేకేణలకునాదిభక్షణేచాంద్రాయణం || కామతశ్చైర్ద్విగుణం || చాం
 ద్రాయణలక్షణంతుపూర్వముక్తమ్ ||

ఇతి వాతపిత్తహారమ్.

—* అథ వాతరక్తహారప్రాయశ్చిత్తమ్. *—

రక్తవస్త్రప్రవాళానాంహారీస్యాద్రక్తవాతవాక్ | సకుచాంద్రాయణంకుర్యాదేత్రోగస్యశాంతయే
 చాంద్రాయణస్వరూపంకృచ్ఛీప్రకరణేద్రీప్తవ్యమ్ || అథ వాతరక్తహారప్రాయశ్చిత్తాంతరం.
 వృద్ధబోధాయనః || సవర్ణా గమనేవాతరక్తవాక్ జాయతేనరః | ఎత్రోగనివృత్త్యధఃపడబ్ధంకృ
 ఛీమాచరేత్ || పడబ్ధకృచ్ఛీప్రవాళాకత్యకృచ్ఛీడామశీత్యుత్తరంశతంభవతి || ఇదంప్రాయశ్చిత్తం స్వల్ప
 రోగస్యాపిధనవతః - అధనస్యాప్యధికరోగతోవా ||

ఇతి వాతరక్తహారప్రాయశ్చిత్తమ్.

—* అథవాతరోగహరప్రతిమాదానమ్. *—

కమణవిపాకసారే || వాయుధణయంకరఃపంగుః పాశీ ధావణసమంతతః | వికీణకకేకః పాశ్వకస్థాకౌతజణ
యై లైసవాహనమ్ || పూజావిధానంతు పరిభాషాయాందశితమ్ ||

ఇతివాతరోగహరాణి.

—* అథపిత్తహారాణి. *—

కమణవిపాకసంగ్రహే | వైద్యశాస్త్రమతాద్యస్తుకృత్వోపధమథాన్యథా | ప్రయోజయెన్నరస్యోయంర క్త
పిత్తయుతోభవేత్ || అష్టాత్తరాయుతంవహ్నివగ్నిం దూతమితిత్యచా | చర్వాజ్యాభ్యాంతుజుహుయా
ద్రక్తపిత్తాపనుత్తయే || వైద్యశాస్త్రమహంజానామితిగర్వా దోషధమన్యథాశాస్త్రవిరుద్ధం కృత్వాప్రయో
జయేత్ || అథవోషధంశాస్త్రాబద్ధమేవకృత్వాశాస్త్రానుక్తమాగేణ యోదద్వాత్సరక్తపిత్తవాణ్ జాయతఇ
త్యథణః || అత్రవైద్యశాస్త్రమతాదిత్యనేనభిషగ్ని రాచరణమభిహితం - అతోవ్యాధితరతమథావేనభి షగ్ని
రాచరితప్రాయశ్చిత్తాని చాంద్రాయణకృచ్ఛాఙ్గిక్వచ్ఛపరాకాదీనివ్యస్తానిసమస్తానివాయోజ్యాని || చాంద్రాయ
ణాదీనితథాపూర్వోక్తహోమశ్చేతిమిళిత్యాద్వయమపీతిరోగనివృత్తిసాధనమ్ || అత్రత్వగ్నిందూతమితి సూ
క్తేమంత్రః పృథగ్వాఙ్ముగవేతి || చరుణాయుతాధణం - ఆశ్శ్యేనాధణమిత్యయుత సంఖ్యా పూరణీయా ||
అథవావ్యాధిశక్త్యాద్యాధిక్యేచరుణాయుతమాశ్శ్యేనాయుతంహోమః ||

ఇతిపిత్తహారాణి.

—* అథప్రకారాంతరైణరక్తపిత్తహారమ్. *—

శాతాతపప్రోక్తే || మద్యపోరక్తపిత్తస్యా త్సదద్యాత్సపిషోఘటమ్ | మధునోధఘటంచైవసహిరణ్యంవి
శుద్ధయే || అత్రాపి మద్యప్రాయశ్చిత్తాని త్రైమాసికాదీని షడబ్దపర్యంతాని వ్యాధిశక్త్యాద్యపేక్షయా యో
జ్యాని || ఏశస్త్రిన్తాసికాధణద్వయప్రాజాపత్యకృచ్ఛీరిగణనయోస్త్రిమాసికప్రాయశ్చిత్తైనాధణస్యప్రాజా
పత్యకృచ్ఛాణివంతి || ఏవమన్యత్రాపూహ్యం || ఆజ్యమధుదానమంత్రాతుపూర్వోక్తాద్రప్తవ్యా ||

—* అథపిత్తరోగప్రతిమాదానమ్. *—

తల్లక్షణంచ || అనుకమతురోగస్త్విత్యాదినా శూలరోగహరప్రకరణోక్తమేవఅత్రాపివిజ్ఞేయం || పూజా
విధానంపరిభాషాయాముక్తం ||

—* అథశ్లేష్మహారాణి. *—

తత్రశాతాతపః | త్రపుహరీశవురుషోణాయ తేష్లేష్మలస్తథా | ద్రవ్యాణామల్పసారాణాంస్తేయం కృత్వా
న్యవేత్సని || చరైత్సాంతపనంకృచ్ఛిమితి || మనూక్తసాంతపనంచరేత్ ||

—* అథప్రకారాంతరైశ్చేష్టహరమ్. *—

శాతాతపః || త్రపుహారీచపురుషో జాయతేశ్చేష్టలస్తథా | ఉపోవ్యదివసఃసోపిదద్యాత్పలకతతపు || *

—* అథఅచికిత్సావ్యాధిహరమ్. *—

యమః || నిత్యానుష్ఠానవిముఖః కఫరోగీభవెన్నరః | పరాభవంసమాప్నోతి చేత్యాహభగవాన్యజః ||
పరాభవంశ్చేష్టణాశశ్రుభిశ్చసమాప్నోతి || తచ్చాంతయేమాసమేకం యావకం భక్షయేన్నరః - సమాసనా
మజప్యంచపామశ్చాష్టోత్తరాయుతం | నామత్రయేణకుర్వీత చర్వాజ్యంనహవిభకవెత్ || యావకస్వరూ
పంకృచ్ఛ్రీప్రకరణేభిహితం || తైర్నియమైర్యుతోమాసంయావకవ్రతంకుర్యాదిత్యధః || నామత్రయేణహోషః ||
సమాసనామసోత్తస్యజపః | జపసంఖ్యాచవ్యాధ్యనుసారణాష్టోత్తరసహస్రాదికాకల్ప్యా || *

ఇతిఅచికిత్సావ్యాధిహరమ్.

—* అథశ్లేష్టరోగహరప్రతిమాదానమ్. *—

తల్లక్షణంతుమాలకోగహరప్రకరణే || అనుక్రమతురోగేష్యిత్యాదినాద్రష్టవ్యం || పూజావిధానంతా పరి
భాషాయాముక్తంగ్రాహ్యం || ఇతిశ్లేష్టరోగహరాణి.

—* అథాపస్కారహరాణి. *—

శాతాతపః || ధూతోపస్కారరోగీన్యాత్సతద్దోషస్యశాంతయే | బ్రహ్మకూర్చ త్రయంకుర్యాద్భజనుంచ
ద్యాత్సదక్షిణామ్ || ఇతిఅపస్కారహరమ్.

—* అథప్రకారాంతరైశ్చాపస్కారహరమ్. *—

కర్మవిపాకసంగ్రహే || గురోస్వామినివాయస్తుప్రతికూలంసమాచరెత్ | సోపస్కారీభవేత్తత్ర కు
ర్యాచ్ఛాంత్రాయణంనరః || సదసస్పతిమంత్రేణచర్వాజ్యంజుహుయాత్తతః | కయానఇతిసూక్తుజపే
ద్బ్రాహ్మణతపణమ్ | కుర్యాద్ధిరణ్యదానంచకక్త్యారోగస్యశాంతయే | చర్వాజ్యమిహోమస్యసాధనం
చపృథక్పృథక్ || పామసంఖ్యా రోగానుసారణాష్టోత్తరశతాద్యయుతాంతాకల్ప్యా || ఏవంసూక్తజ
పేపి - సదసస్పతిమిత్యస్యమేధాతిథిఋషిః - సదసస్పతిదేవతా - గాయత్రీచ్ఛందః - పామపేవినియో
గః - సదసస్పతిమద్భుతమిత్యాది - కయానశ్చిత్రఆహువదితి పంచదశర్చ్యసూక్తస్య - వామదేవఋషిః -
ఇంద్రోదేవతా - గాయత్రీచ్ఛందః - జపేవినియోగః - కయానశ్చిత్రఆహువదిత్యాది || *

ఇతిప్రకారాంతరైశ్చాపస్కారహరమ్.

—* ఆధాపస్తారహారవినాయకచాసమ్. *—

తత్రబోధాయనః || బ్రాహ్మణశ్వాసరోధేవహ్యపస్తారీభవేన్నరః | వక్ష్యేతిస్మకనీకాగం దానకూ
మజవాదిభిః || పలేనవాతదధేనతదధాకథేనవాపునః | వినాయకప్రకీర్తనం కుశ్యుక్త్యుదేవన శోభ
నామ్ || రాజితంచతథానాగముపవీతంప్రకల్పయేత్ | పుష్కరంపద్మరాగణహస్తంరత్నైః ప్రకల్పయేత్ |
వినాయకాధామానేనహ్యంబుం దేవస్యకల్పయేత్ | తస్యాప్యం గేప్రదేయనిరత్నాంవిషధాచ || మాణిక్యేన
ప్రకల్పయేత్ చతుషీతస్యశోభన | పూర్వేద్మయంకటపంకుర్యాత్సంజ్ఞాప్యోజశభిభృతమ్ || యద్వాద్వాద
శభిఃకుర్యాద్మాభివాకప్రయత్నతః | మంటపస్యచతుభాగంవేదికామపికల్పయేత్ || రాత్రోవినాయకస్యా
పిహ్యధివాసనమివ్యతే | చతుర్భుజాహ్మజైస్సాధామాచార్యస్వస్వాస్త్రుతి || స్వయమేవనధాచాన్యోధ
మజ్జస్వస్యవాక్కుచిః | కులీనశ్చాపివృద్ధశ్చసవప్రాణిహితేతితితి || రాత్రోజాగ్రంకృత్వా మధ్యరా
త్రేబలింహరేత్ | మత్స్యమాంసేనసహితంతథాక్షీరంవనేనచ || ఆచార్యః ప్రయతోభూత్వా మంత్రేణాసే
నసంయుతః | పూర్వశ్చాందిశితందద్వాచ్ఛలించైసార్యకామకమ్ || ఆదిత్యావసవారుద్రాః దేవాభూతా
నిసర్వశః | తతఃప్రథాతేనిమతేస్నాత్వాచాహతవాసనః || భూషితాఃకటకైస్సమ్యగ్నువీతాంసుశ్చియకైః
కుండానిదితుచత్వారిషేఖలాసంయుతానిచ || కుర్యాత్ప్రేమప్రకర్షితహేమామంమంత్రేస్సకైస్తథా | పూర్వ
స్త్రిబహుచఃకుర్యాత్సమిదాజ్యచరూక్కుటమ్ || వినాయకంసముద్దిశ్యగణానాంత్వేతిమంత్రతః | అర్చ్యుదక
క్షీణేకుండెకుర్వాద్ధోమంసమాహితః || ఛందోగఃపశ్చిమేకుండే సమిద్ధోమం సమావశేత్ | అభర్వణశ్చో
త్తరేచకుండహేమామంప్రకల్పయేత్ || వస్త్రేణానాంధైశ్చుభ్రైఃకపూరకటకాఃభిః | ఉపచారైస్సోడ
శభినైవేద్యాయచమోదుకాః || యథాదేవతథాచాగ్యేప్యలంకారాదికల్పయేత్ | ఆచార్యఃపరయాభ
క్త్యాగణేశాయప్రకల్పయేత్ || అపూపాదితథాన్యచ్చకారయేచ్ఛక్యకాన్వితమ్ | నివేద్యపార్వతీంచాపి దేవదేవం
మహేశ్వరమ్ || పూజయేత్పరయాభక్త్యాత్వాచార్యఃపరమేవహి | తద్దేవరోగవాన్భక్త్యాసంపూజ్యగణనాయ
కమ్ || గణానాంత్వేతిమంత్రేణ తూష్ణీంశూద్రస్తుపూజయేత్ | తతోమధ్యందినేప్రాప్తే ప్రతిమాం దక్షిణా
యుతాం || మంత్రేణాసేనదద్వాచ్ఛసరోగీప్రాజ్ఞుభస్వయమ్ | ఉపజ్యుఖోపవిష్టాయబ్రాహ్మణాయాతి
భక్తితః || వినాయకప్రసన్నాతిహారఃఘ్నువినాశక | త్వందేవైః ప్రాపితః కుర్వక్ విఘ్నంవిఘ్నపరాయ
ణైః || బ్రాహ్మణశ్వాసరోధేనయజ్ఞాతంమషవైకృతమ్ | పూర్వకమవిపాకన హ్యపస్తారగదాదికమ్ ||
మాస్యత్రైమాస్యషాణ్డాస్యాహ్యబ్దకామేహ్యోస్తృతిః | త్వదచాఽయాఃప్రదానేన రోగమాశువినాశయ | చతు
ర్థాంబ్రాహ్మణానాంచదద్వాచ్ఛక్త్యాచదక్షిణామ్ || ఏవంకృత్వాగణపతేదాకనంమత్యేకస్సుభేభవేదితి ||
పలేనవాతదధేనేత్యాది | పుష్కరంశుండాదండాగ్రభాగః - మాస్తమితిశుండాదండః - చతుషీతస్యేతి-
తస్యవినాయకస్య- వినాయకవాహనమూషికాయాశ్చ - మత్స్యమాంసేనేత్యాది - మత్స్యేన-మాంసేన-
క్షీరేణోదకేనచ సహితంవిచిత్రమన్నంబలిందద్వాదిత్యథః - బలిదానమంత్ర మాహ ఆదిత్యావసవారు
ద్రాగిత్యాదినాశ్లోకద్వయేన || హేమామంత్రైస్సకైరితి || స్వకైఃస్వశాఖోక్తైఃవినాయకప్రకాశకమంత్రైరి
త్యథః || తత్రవినాయక ప్రకాశకమంత్రాః వినాయకశాంతో నవగ్రహంబుజైప్రదర్శితాః || హేమామసం
ఖ్యాత్వప్యోక్తరకతాదిసహస్రాంతాకల్పాన్ || శక్త్యాద్యపేక్షయా - పూర్వస్త్రిక బహుచక్ర్యాది || అత్రవి
నాయకాధివాసనావేదికాంతః శూర్వాదిదేశాగ్రాహ్యః || సతిసంభవేచత్రిమవితు బహుచాదిభి హోమః
శారయితవ్యః- వేదవకుష్టయవిదామథావెస్వశాశ్యేనవా బ్రాహ్మణేన - తస్యాప్యశావతస్త్రినకమణ్యా

చాత్వ త్వేవయోవృత స్తచ్చాఖానుసారేణాధివాసనవేదికాతః ఆజ్ఞేయ్యాందిశికుండాదివిధాయోద్దిష్ట హోమచతుగుణంకారయేత్ - ఏషమాచార్య ఋత్విక్సహితోహోమంవిధాయపూజాహుత్యంతే పూర్వాధివాసితాంవినాయకప్రతిమాం వునస్పృశ్యోపచారైః పూజయేత్ || ఇత్యాహ ఆచార్యః ప్రతిమాంతాంస్విత్యాదినా || భక్త్యకాస్వితాపూసాబనై వేద్యంకారయేదిత్యథాః || ఆచార్యేణపూజితంవినాయకంరోగవాస్యజమానోపి పూజయేత్ || సచేద్యజమానశ్శూద్రస్తూష్ణీమంత్రేణవినాపూజయేదిత్యథాః - వినాయక ప్రసన్నాతిహారేత్యారభ్య-రోగమాశువినాశయేత్యంతోమంత్రః || *

ఇత్యపస్తూరహారవినాయకదానమ్.

—* అథాపస్తూరహారమూర్తిదానమ్. *—

తల్లక్షణంశూలరోగహారప్రకరణేద్రష్టవ్యం || పూజాదివిధిస్తుపరిభాషాయాందశితః - ఇత్యపస్తూరరోగహారాణి || *

—* అథశిరోరోగహారమ్. *—

కాతాతపప్రోక్తే నాగహారీచసతతంపురుషశ్శీషణరోగవాణ్ | సీసంపలశతందచ్యాదుపోవ్య సతువాసరమ్ || నాగస్సీసం || *

—* అథప్రకారాంతరేణశిరోరోగహారమ్. *—

కమవిపాకసంగ్రహే || గురూపరోధీచశిరోరోగవాణ్ జాయతేనరః | కృత్వాతికృచ్ఛే కుర్వీత చాంద్రాయణమథాపరమ్ || ఔషధానిప్రదద్యాచ్చతిలపాత్రంతథేవచ | ఔషధానివైద్యకాస్త్రైశిరోరోగహారత్వేనోక్తాని || *

—* అథకమవిపాకొక్తంశిరోరోగహారమ్. *—

ప్రాయోపవేశినాదీనాం వ్రతానాంత్యాగకారణాత్ | శిరోరోగయుతోభూయాత్తన్నిషక్పాతిరథోచ్యతే || గోహత్యాయావ్రతంకుర్యాత్పంచాశద్విప్రభోజనమ్ | ఉద్యన్నచంజపేచ్యైవహూషఃకూశ్మాండసంజ్ఞికః || భవేదిశేషః || విప్రభోజనమితి || ఉద్యన్నద్యేత్పశ్యజపసంఖ్యాతురోగానుసారేణాప్యోత్తరశత సహస్రాద్యయుతాంతాకల్ప్య || కూశ్మాండహోమః పూర్వంప్రపంచితః || *

—* అథాథాశిరోరోగహారమ్. *—

నారదః || బ్రహ్మచారీయదాశ్చీయాద్భిన్నపాత్రేవిశేషతః | ఏకాంశేనశిరోరోగీభవతీత్యాహనారదః | అక్షిభ్యాంతథిత్వేతత్సూక్త మప్యోత్తరంశతమ్ | జపేచ్ఛరుఘుతాభ్యాంచ జుహుయాచ్ఛతథైవహి | ఔషధానిప్రదద్యాచ్చ విప్రాన్వ్యాదశభోజయేత్ | భిన్నపాత్రేవిశేషతః | సావణరాజితవ్యతిరిక్తభిన్నపాత్రేభోజనమ్ - శిరోరోగనిదానం - విశేషతోభిన్నకాంస్యపాత్రభోజనమిత్యథాః || జుహుయాచ్ఛతథైవహితి - అప్యోత్తరంశతమిత్యథాః || అత్రసమగ్రంశూత్రమంత్రోనకుప్రత్యేకం - ఔషధానివైద్యకాస్త్రైశిరోరోగహారత్వేనోక్తాని || *

—* అథసూర్యావతఃపారమ్. *—

శాతాతపః ఔషధస్యావహత్యోదాంసూర్యావతఃప్రణాయతే | తేనసూర్యఃప్రచాకవ్యోజ్యైకస్య
యథావిధి || నివహ-పరిమితసువణానిమితనూర్మప్రతిమాందద్యాదిత్యధః || ఇతిసూర్యావతఃపారమ్.

—* అథశిరోరోగఘ్నయజ్ఞోపవీతదానమ్. *—

పద్మపురాణే || బ్రాహ్మణవిష్ణిరోరోగీతి || అత్రవిష్కృతిర్వాముపురాణే || ఉపవీతంహిరణ్యేనఃమిణః
తుపలాధఃతః | తదధేనతసధేనయధావిభవతోపనా || ఉత్తరీయంరాజితంచతావత్సంఖ్యాకృతంలథా
బ్రాహ్మణాయబ్రహ్మవిద్యోక్త్రయా యనివేయేత్ | మంత్రేణాననఃధివహ్నుజితాయాంగుళీయక్తః || థాతా
విధాతాజగతాంపరమాత్తావతుముఖః | వినాశయశుమేక్షీప్రంరోగమేతంశిరోగతమ్ | యజ్ఞోపవీతమంత్రే
ధాతావిధాతేత్యాదిబ్రహ్మప్రకాశకశబ్దోపాచనాత్ - బ్రహ్మపూజాం యోగోపచారసహితాంబ్రహ్మప్ర
కాశకమంత్రే బ్రహ్మజిజ్ఞానమిత్యాది గ్నమోంతైర్నామ మంత్రేవాసోత్తరీయ యజ్ఞోపవీతం
విధాయ యజ్ఞోపవీతంబ్రహ్మణాయోక్త ప్రకారేణదద్యాత్ || బ్రహ్మజిజ్ఞానమిత్యాదయో బ్రహ్మయజ్ఞ
ప్రకాశకమంత్రాఃనవగ్రహయజ్ఞప్రకరణేదశితాః || పలాధేనతే || యథావిభవతోవ్యవస్థా - సమృద్ధ
ధనేనపలాదప్యధికపరిమాణేనసువణానయజ్ఞోపవీతంకారయేదిత్యధః - యావదున్నానంయజ్ఞోపవీతం-
తదున్నానముత్తరీయంభవతి ||

ఇతిశిరోరోగఘ్నయజ్ఞోపవీతదానమ్.

—* అథశిరోరోగఘ్నస్రీమదానమ్. *—

తల్లక్షణం- ఆనుక్తేషువరోగేష్యత్యాదినా నూఅరోగహరప్రకరణోక్తమేవాత్రాప్యనుసంధేయం | పూ
జావిధానంపరిభాషాయాద్రవ్యవ్యం ||

—* అథముఖరోగహరణి. *—

తత్రపూతివక్త్రీశ్యహరమ్ || ధమకమాణ్యతిక్రమ్నైశ్యైజతియోనరః | అవిద్యమాన దోషత్వాత్స
స్వేషాంయప్రకాశయేత్ || సభవేత్పూతివక్త్రీస్తుకుర్యాచ్చందాయణంవ్రతమ్ | ధూపశ్రవ్యందనాదీనిమ
గంధీసవశక్తితః || దద్యాద్వివాణంపంచాశద్బ్రహ్మణాన్బోజయేత్తథా || అథముఖరోగహరమ్ ||
ప్రాణాపత్యక్రయంకుర్యాత్సంత్రేవ్యాః పూతిభిఘ్నకాఠమ్ | జుహుయాత్త్రిసహస్రంతుదద్యాద్వీహ్యది
శాంచనమ్ | వ్రీహ్యదిదద్యాత్ - కాంచనంచదద్యాదిత్యధః || ఆవిశబ్దేనయవగోధూమాదయో గృహ్యం
తే- వ్రీహ్యదిస్వకక్రమనారేణదద్యాత్ ||

—* అథప్రకారాంతరేణముఖరోగహరమ్. *—

శాతాతపః || శ్యమాజాకరాదిభిస్సృష్టంభుక్త్వాదుగఙ్గాంభవాన్భవేత్ | వీత్వాత్రిరాత్రంగోమూత్రంభో
జయేద్బ్రహ్మణత్రయమ్ | దుగఙ్గాంభవాణముఖేదుగఙ్గాంభవాణభవేత్ || భుక్త్వేతిభోజనస్యనిమిత్తత్వేనో
పాపాతాత్ |

—* అథముఖరోగహారాంతరమ్. *—

కమలవిపాకసముజ్యయే॥ కూటసాక్షిభవేద్యస్స తోగీశోణిరపిత్తవాణ్ । కృచ్ఛాతికృచ్ఛోకుర్వీతచాన్త్రా
ణణమథాపరమ్ ॥ కుర్యాత్కూశ్మాండపూమంశుగాణుత్రీమయుతంజపేత్ । దద్వాత్థిణ్యం ప్రహీంశ్య
ముఖరోగస్యశాంతయే ॥ హిరణ్యంప్రహీయవాంశ్య విధవానుపారేణ దద్వాత్ ॥ *

—* అథముఖరోగహరగజదానమ్. *—

బోధాయనః ॥ వాగ్నిరోధంసురోఃకృత్వా ముఖరోగీభవేన్నః । తస్యచానేన విహితః ప్రతీకారోయ
ముచ్ఛతే ॥ సౌవణణంరాజతంతామ్రింపలేనాథకపలేనవా । కారయేతకరిణంసౌమ్యంయథావిభవతోసి
వా ॥ తస్యైవంకారయేద్దంతౌశుద్ధేనరజతేపతు । పుష్పంసమాక్రికంకుర్యాద్రత్నానామక్షణితథా ॥ సంవ
ప్త్యపీతవస్రేణగంధపుష్పాక్షతాదిభిః । అచయేద్ధాన్యరాశీస్థంరాన్సం ద్రోణాథకంమతమ్ ॥ శ్రుతవృత్తో
పసంపన్నంచాప్తాణంసంయతేంద్రియం । ఆహూయపరమాభక్త్యావస్త్రాలంకారభూషణైః పూజయేత్ప్రియ
తోభూత్వాతనాతకామకారయేత్ । సమిదాబ్యజ్జలైశ్చైవహూమంచాపిప్రవతకయేత్ ॥ అగ్నినాగ్నిం
తథాఘాయేశుక్రంజ్యోతిరితిక్రమాత్ । మంత్రావతేనిదికష్టాఇద్దంచాశ్వజ్ఞముచ్ఛతే ॥ కృత్వాచైవప్రణీతాం
భస్తతోహస్త్యచకనంభవేత్ । స్వాహంతంకమకృత్వాధప్రణీతామోక్షణంతథా ॥ పలేనాథకపలేనవే
త్వాది ॥ పలలక్షణంపూర్వముక్తం - తస్యైవంకారయేద్దంతౌశుద్ధేత్వాది ॥ యోహస్తీతాప్రమేణ సువణేనవాని
మితస్తస్యశుద్ధేనరజితేన కారయేత్ ॥ యదారజితేనహస్తీమితస్తదారజితేన దంతవిధాన మనుపప
న్నం । రజితస్యప్రాప్తత్వాత్ ॥ దోణస్వరూపంపూర్వముక్తం - సమిదాదిహోమేక్రమేణ మంత్రానాహా
అగ్నినాగ్నిరిత్యాదినా - అగ్నినాగ్నిరిత్యస్యమేధాతిథిఋషిః ॥ ఆద్యపాదేనిమకధ్యాగ్నిరాహవనీయశ్చాగ్నిదేవ
వతా - గాయత్రీఛందః ॥ సమిద్ధోమెవినియోగః ॥ అగ్నినాగ్నిస్సమిద్ధ్యతఞ్చిత్వాది ॥ అఘాయేఅగ్నిమింధత
ఇత్యస్యాప్రికంకుఋషిః - అగ్నిరింద్రశ్చ దేవతా - గాయత్రీఛందః ॥ ఆద్యహూమోవినియోగః ॥ అఘాయే
అగ్నిమింధతఞ్చిత్వాది ॥ శుక్రంజ్యోతిరిత్యస్యయజుషోగ్నికాండేసమామ్నానాదగ్నివికశ్వేదేవాఋషయః - మరు
తోదేవతా ॥ అథవాలింగోక్తాదేవతా - యజుషాంసఛందోనియషః ॥ తిలహూమెవినియోగః - శుక్రంజ్యో
తిశ్చైత్వాది - ఇద్మశ్చాశ్వత్థఇవ్యతఞ్చివిశేషోపాదానాద్ధోమసమిధశ్చపాలాశ్యావాభవంతి - తదభావయజ్ఞీ
యకామేధ్యాభవంతి ॥ హోమసంఖ్యాయాఅనిదికష్టత్వాత్ప్రత్యేకషష్ట్యోత్తరశతం ॥ కృత్వాచైవ ప్రణీతాం
భఇతి ॥ కమలవికల్పానంతరం స్వగృహ్లాక్తంధినాగ్నింప్రతిష్ఠాప్యపాత్రాసాదనానంతరంప్రణీతాంభః ప్ర
ణీతాపాత్రస్థాపనపర్యంతంకృత్వాతతోహస్త్యచకనంభవేత్ - పూర్వోక్తధాన్యరాశీస్థంతంహస్తిసం పూజ
యేదిత్యథః - హస్తీచాత్రసుప్రతీకొదిగజః దానమంత్రేసుప్రతీకశ్రవణాత్ - స్వాహంతంకమకృత్వే
తి ॥ పూర్వోక్తప్రకారేణకరిణం పూజయిత్వా స్వాహంతం సమిదాది కమలనిర్వృత్యపశ్చాత్ప్రణీతమో
క్షణంపూర్వస్థాపితప్రణీతాపాత్రవిసజకనంస్వగృహ్లాక్తవిధానేనకుర్యాదిత్యథః - ఎవంపూర్వోక్తకర్తా
నంతరంకింకుర్యాదిత్యతఆహా ॥ తతశ్చుక్లాంబరధరశ్చుక్లగంధానులెపనః ॥ తస్మైహుతవతేదద్వాత్కరిణం
తంసదక్షిణమ్ ॥ మంత్రేనానేన విధివత్ప్రజ్ఞాఖాయవిశేషతః । సుప్రతీకగజేంద్రత్వం సరస్వత్యభిషేచకః ॥
ఇంద్రస్యవాహనోసిత్యం సర్వదైవైశ్చపూజితః ॥ దానేనానేనకత్తేనముఖరోగంవిनाశయ ॥ ద్రాక్షాణాభా
జయేత్పశ్చాత్పాథకంభుంజీతబంధుభిః ॥

ఇతి ముఖరోగహరగజదానమ్.

—* అథ జిహ్వారోగహరమ్. *—

శాతాతపః || పక్వాన్నహరిణాంచైవ జిహ్వారోగః ప్రజాయతే | గాయత్యౌస్స జపేల్ల కం దశాంతంజాను
యా త్తైతః జపకరణాశక్తౌ గాయత్యౌ యుత జపస్య ఏకకృచ్ఛోపి త్యాక్షు యత్వాల్ల క్షజపస్థా నః శక్యశ్చాగ్రు
త్వా గాయత్యౌ దశకృచ్ఛాణి జపయూత్ ||

ఇతి జిహ్వారోగహరమ్.

—* అథ ప్రకాంత రేణ జిహ్వారోగహరమ్. *—

కమణవిపాక సముచ్చయే || పరేషాం దుఃఖకరణాత్సవణ దాన్యతభాషణాత్ | జిహ్వ భద్రా త్తథా న్యేషాం
పక్షపాతాచ్చ సంసది || జిహ్వారోగీభవే దాస్యే వ్రణీచై వాభిజాయతే | పరాకర్షితయంచైవ హూమః కూర్మాం
డసంజ్ఞికః || కయానశ్చిత్రనూక్తస్య జపో హూమ స్తథైవచ | వ్రీహ్యదీనాంతథా దానమావధస్యవ సంస్మృ
తమ్ || సవణదేతి || ఎకచ్చ పదంకాకాక్షీవదుభయత్రసంబధ్యతే - అసకృదన్యేషాం దుఃఖకరణాదసకృదన్య
తభాషణాచ్చేత్యధికః - పక్షపాతాచ్చేతి || పక్షపాతో వ్యవహారిణః - కయానశ్చిత్రనూక్తస్య జపో హూమశ్చ
కతకవ్యః - జపహూమయోస్సంఖ్యావ్యాఖ్యనుసారేణాష్టోత్తరశతాదికల్ప్యాన్ || నూక్తం సకలం మంత్రోనప్ర
త్యేచం - వ్రీహ్యదీనామి త్యాదిశబ్దైవయవగోధూషముద్గాదీని సప్తలిత్యంతే - ఎతాని శక్త్యనుసారేణబ
యాని || ఔవధస్యా యుర్వేదే జిహ్వారోగహరత్వేనాభిహితస్య ||

ఇతి ప్రకాంత రేణ జిహ్వారోగహరమ్.

—* అథ ఛర్దిరోగహరమ్. *—

శాతాతపప్రోక్తే || విషప్రదశ్చర్దిరోగీ గాంచ దద్యాత్ప్రయస్వీసిమ్ | చకారా దైకకృచ్ఛో సౌరమంత్రజప
శ్చ సముచ్చయేతే || కృచ్ఛోకట్ట నప్రోయాపక్లేశసాధ్యచాం ద్రాయణాదిపరః - అతో వ్యాధ్యాద్యనుసారేణ ప్రాణా
పత్యపరాకచాంద్రాయణా వ్యవ్యతమో గ్రాహ్యః || సౌరమంత్రశ్చ సౌరాష్టాక్షరోవా - ఉద్యన్నద్యత్యుచో
వా - మహాసోరవగోవా - జపసంఖ్యావ్యాఖ్యనుసారేణాష్టోత్తరశతాద్యయతాంతాకల్ప్యాన్ ||

ఇతి ఛర్దిరోగహరమ్.

—* అథ దంతపీడాహరమ్. *—

అమాన్నహర్షజేచైవ దంతపీడా ప్రజాయతే | సదద్యాదశ్చినా హేమనిషకద్వయవినిమితౌ | అత్రచా
శ్చినప్రకాశకమంత్రేణాశ్చినీ దేవతాంఘ్రాణాంవిధాయ బ్రాహ్మణాయదద్యాత్ || సవమంత్రోనవగ్రహయజ్ఞ
ప్రకరణేదశితః ||

ఇతి దంతపీడాహరమ్.

—* అథదంతురత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || యూకేహతేబుద్ధిపూర్వందంతురోజాయతేనరః || సదద్యాద్భువిశుద్ధ్యథాంఘ్రతకుంభం
సదక్షిణమ్
ఇతిదంతురత్వహారమ్.

—* అథశ్యావదంతత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || సురాపశ్యావదంతస్స్యాత్ప్రీజాఽత్యాష్టకంబరేత్ || శర్కరాయాసులాంబద్యాత్సపా
పస్యవిశుద్ధయే || జపిత్వాచమహారుద్రందశాంశంజుహుయాత్తిలాన్ | తతోభిషేకఃకతవ్యోమంత్రైర్వరు
ణదైవతైః || శర్కరాతులాపురుషదానం - ఆత్మానంశర్కరయాతోలయిత్వాతాంశంకరాంబా
హ్మణేభ్యోదద్యాదిత్యథః || తులాదానమంత్రస్తు - త్వంతులెనర్వభూతానాం ప్రమాణం పరికీర్తితా |
మాంతోఅయసిసంసారాదుద్ధరస్వనమోస్తుతే || దశాంశహోమమంత్రవిచ్ఛేదస్తథాఅహుతిసంఖ్యాశబ్దవిశేష
శ్చరుద్రవిధానఎవదశికతః - వరుణదైవతైరిత్యుపలక్షణం - అతస్స్వశాఖాసమామ్నైర్వారుజ్జేరన్వై
శ్చాభిషేకంకృత్వా - తతస్త్వతైకరభిషేకః కతవ్యః-స్తోతాశ్చమంత్రాఃనవగ్రహాయజ్ఞప్రకరణేదర్శితాః ||

ఇతిశ్యావదంతత్వహారమ్.

—* అథనిమ్మరభాషిత్వహారమ్. *—

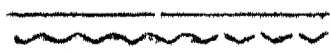
శాతాతపః || పరేషాంతర్కకరణాన్నిమ్మరొక్తిఃప్రజాయతే | పరోక్తిహాస్యకరణాద్ద్యాష్టాక్షిక కాంబ
స్థాః || చూక్షిక కాంబనయోదానంశక్త్యాద్యనుసారేణ కార్యం || *
ఇతినిమ్మరభాషిత్వహారమ్.

ఇతినిమ్మరభాషిత్వహారమ్.

—* అథమాకత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || మూకౌభ్రాత్మవథాచ్యైవతస్యైవనివకతిస్సతా | తేనకార్యంః శుద్ధ్యథాంయతిచాంత్రా
యణత్రయమ్ || వ్రతాంతేవుస్తకందద్యాత్సవణపలసంయుతమ్ | బ్రాహ్మణాయచతుశ్శేవ విదేవస్రేణ
సంయుతమ్ || ఇతిమంత్రంసముచ్చార్యబ్రాహ్మణాంతంసజయేత్ | ఇషంమంత్రంసముచ్చార్యప్రస్థం దద్యా
దిత్యథః || తమేవదానమంత్రమాహ | సరస్వతిజగన్మాతత్వబ్దబహ్మవిదేవతా | దుష్కమకారిణం పా
పంరక్షమాంపరమేశ్వరిణి ||
ఇతిమాకత్వహారమ్.

—* అథమాకత్వహారతిలపద్దదానమ్. *—

వాయుపురాణే | ప్వరోపఘాతవాచాంబహతామాకఃప్రజాతే | వత్స్యామితత్ప్రీతికారం యేనసం
పాద్యతేసుఖం || వాచాంబహతాగుర్వనుజ్ఞానుతరేణవేదాఃగ్రహీపుస్తకహతాఃచ | కుర్యాత్స్వర్ణమయం

పద్మంపలాధేనతదధకతః ॥ యథావిభవతస్సవ్యగ్విత్తశాబ్దంవకారయేత్ | రక్తవస్త్రోణసంవేష్ట్య
తామ్రపాత్రోపరిన్యసేత్ ॥ తామ్రపాత్రపరీమాణం పలానామక్షకంపిదుః | పితవస్త్రోణసంవేష్ట్య పాత్రంత
స్తువినిషీషేత్ ॥ అథకద్వితయోన్మానతిలరాశాప్రయత్నతః | ఉపచానైష్టాడశభిరాచార్యస్సవక శాస్త్రు
విత్ ॥ రక్తచందనపుష్పాద్వైమణిలైశానేనపూజయేత్ ॥ పద్మపూజామంత్రమాహా ॥ బ్రహ్మణశ్చనమ
స్తుభ్యంవిష్ణోరమితనాభిజ ॥ అశ్రీప్రీతికరంధానోస్మధారుద్రస్యజైవహే | పూజాంమమగృహాణత్వంసర్వకైశవి
నాశక | పూజానంతరంకతకవ్యమాహా ॥ ఆజ్ఞేయాందిశివైహోమఃఃతకవ్యోమంత్రపూర్వకః : సమిదాజ్య
తిలైశ్చైవసావిత్యాస్థాపితేణచ ॥ సమిద్ధోమంచకుర్వీతసర్వరోగప్రశాంతయే ॥ ఆజ్యహూమశ్చ కతకవ్యో
మిత్రమిత్యనయారుచా ॥ తిలనాంయతఇంద్రేతివ్యాహృతీభిరథాపివా | అగ్నేరుత్తరదిగ్భాగే కలశస్థాప
నంభవేత్ ॥ పూర్వోక్తనవిధానేనవాభిషేకాదికారయేత్ | ప్రణీతామోక్షపర్యంతంకర్మకృత్వావిధానతః ॥
తస్మై హుతవతేపద్మం దద్యాత్స్వత్వాచతుముఖమ్ ॥ దేవానామపసర్వైషాంయతస్త్ర్యం ప్రీతికారణమ్ ॥
విశేషతోబ్రహ్మణశ్చసరస్వత్యాహారపి | యత్ప్రిగ్వాచాంసిరోధనవైరూప్యం మమదేహజం - స్వరోప
ఘాతజంపూజకందుఃఖంరోగభవంతథాతత్సర్వం నాశయంత్యద్య బ్రహ్మవిష్ణుశివాగ్నయః | త్రిదివాలయాశ్చ
ఘౌదేవాహవిష్మంతస్మధాభువి ॥ ఎవంపత్వాత్తతశ్చస్మం-స్థాపనాప్రదేశాదాగ్నేయాంసమిద్ధోమే సావిత్రా
ష్టాక్షరోమంత్రః - సమిధశ్చ యజ్ఞేయః - ఆజ్యహోమచిత్రం దేవానామిత్యాది ॥ తిలహోమయత ఇంద్రేత్య
నయావ్యాహృతీభిర్వాభవేత్ ॥ యతఇంద్రేత్యస్యా భగవముషిః - ఇంద్రో దేవతా - బృహతీచ్ఛందః - తిల
హూమేవినియోగః - యతఇంద్రేత్యాది - హూమసంఖ్యాప్రత్యేకమప్యోత్తరశతంసహస్రంవా | పూర్వోక్త
నవిధానేనేతి - అభిషేకప్రకరణోక్తవిధానేన- తచ్చాస్తాభిర్నవగ్రహశాంతిప్రకరణేదశికతం - ప్రణీతా
మోక్షపర్యంతమితి - ప్రణీతా పాత్రస్థాపకవిసజకనపర్యంతంకమక స్వశాఖోక్తవిధినాకృత్యేత్యథః - దే
వానామపిసర్వైషామిత్యాగభ్య-హవిష్మంస్తథాభువీత్యంతఃపద్మదానమంత్రః ॥

ఇతిమూకత్వహారతిలపద్మదానమ్.

—* అథస్థలద్వాక్యజిహ్వత్వహారమ్. *—

కమణవిపాకసంగ్రహే ॥ వేదంవాధర్మశాస్త్రం వావిక్రీణాయాద్ధియోనరః | అధీతంతస్యనాయాతిజిహ్వయా
స్థలితంభవేత్ ॥ అపరిస్ఫుటవక్తావాజిహ్వయాంప్రణవానపి | కృచ్ఛాతికృచ్ఛాకుర్వీతచాంద్రాయణ మథా
పివా ॥ సూక్తంతామగ్నినవౌఖ్యాంజపేచ్చైవాయుతత్రయమ్ | దద్యాద్ధిరణ్యంవిప్రేభ్యోభోజనంనాస్వశ
క్తిః ॥ వేదంవాధమకశాస్త్రమిత ॥ భృతకాధ్యాపఃఇత్యథః ॥ కృచ్ఛాదీనివ్యాధి గురు అఘుభావేనసమ
స్తానివ్యస్తానివాయోజ్యాని ॥

—* అథగర్గదత్వహారసరస్వతీదానమ్. *—

తచ్చవాయుపురాణే ॥ వాగ్విరోధంగురోః కృత్వాభవేద్గర్గదవాజ్జరః | తస్యవక్ష్యేప్రతీకారంతానేన
ఋషిభాషితమ్ ॥ పఠేనాథతదధేనతదధాధేనవాపునః | సరస్వతీంతుప్రతిమాం కుర్యాద్భుజచతుష్ట
యామ్ ॥ షరదంచాక్షసూత్రంత బిభ్రీతిందక్షిణేకరే | పుస్తకంచాశయంనామేవధానాంహంసహాహనామ్ ॥

అతిశుభ్రేణ రాజేణ కూటస్వజ్ఞానచాసనమ్ | వీకం విధాయ తస్యోపరిసౌవణాం పద్మం న్యసేదిత్యథాః | ప
 క్తస్యోపరిసంస్థాస్య దేవీం వాగీశ్వరీం పరామ్ | ముక్తాదామసమాయుక్తాం శుక్లవస్త్రేణ సంయుతామ్ || వాగీశ్వ
 ర్మాదిమంత్రేణ పూజయేత్సింగతం మతైః | శ్వేతైః పుష్పైశ్చేవ్యే తగంధైశ్చ తక్రూత్వ విధిపూర్వకమ్ || వాగీశ్వ
 ర్మాదిమంత్రేణేతి || యద్వాగ్విదంత్య విచేతనానీతి రుద్వయం || బ్రాహ్మణస్సర్వశాస్త్రజ్ఞ సైవ హోమామంస
 మాచరేత్ - పాయసంజువాయాదవ్జశతంశాలిమయంతథా | జుహుయాత్సమిధశ్చాపితదాజ్యంచతిలాన
 పి || కృతాధివాసనామేనామాచార్యాయ నివేదయేత్ | సంపూజ్య బ్రాహ్మణం సమ్యగ్వస్త్రాలంకారభూష
 ణైః | మంత్రేణానేన విధివ త్ప్రజ్ఞాఖాయ హ్యుదజ్ఞుభిః | యావక్రైబ్రహ్మణో దేవీయాసా వాగీశ్వరీపరా ||
 బ్రహ్మవిష్ణుశైవేశ్చాన్యైః పూజితా సర్వవందితా || తుష్టాభవతు దానేన దత్తేనానేన వాక్పరా | వాగ్విరో
 ధంగురోః కృత్వా యన్యై గద్గదభాషణమ్ || తత్సర్వం సమయక్షిప్రంచాప్నోత్వం లోకపావని | అనుజ్ఞాప్యచా
 ప్నాణంతంస్వయంఘంజీతబంధుభిః || అష్టశతమితి || అష్టాధికంశతం - కృతాధి వాసనామిత్యనేన రాత్రౌ
 జాగరణం లభ్యత ఇతి || అతః పూర్వోక్త రాత్రావధివాస్య జాగరణం విధాయ ప్రాతః పూజయిత్వా హోమా
 సంతరం బ్రాహ్మణాయ నివేదయేత్ || యావక్రైశ్చారభ్య - లోకపావనీత్యంతో దానమంత్రః | ❊

ఇతి గద్గదత్వహారసరస్వతీదానమ్.

—* అదైడయాకర్మహారమ్. ❊—

శాతాతపః || విద్యాపుస్తకహారీచవిడయాకస్తుజాయతే | ఇతిహాసశతంద ద్యాద్వాప్రీహ్మణాయ సదక్షిణం ||
 గుర్వనుజ్ఞామంతరేణ వెదాధ్యేతావిద్యాహారీ - ఉత్పత్తిపద్ధతి దోషప్రతిబద్ధశ్రోత్రవాగ్నిం దియశ్చే దేడయా
 కః | ఇతిహాసశతం మహాభారతమ్ || పుస్తకదానమంత్రస్తు - మూకర్మహారేదశితః || ❊

—* అధస్తలద్యాకర్మహారమ్. ❊—

శాతాతపః || శుకశారికయోఘాతాన్నరస్థలితవాభవేత్ | సచ్చాస్త్రపుస్తకంద ద్యాత్సవిప్రాయస
 దక్షిణమ్ || ప్రత్యేకం శుకశారికయోఘాతాననిమిత్తమ్ || సచ్చాస్త్రాణి వేదావిరుద్ధాని మిమాంసాదీని - ఆ
 త్రాపి పుస్తకదానే మూకర్మహారోక్తామంత్రో గ్రాహ్యః || ❊

—* అథసారణ్యేనముఖరోగహారప్రతిమాదానమ్. ❊—

అనుక్తమతురో గష్టిత్వా దినాద్రప్తవ్యం || అథ జిహ్వరోగప్రతిమాదానందంతరోగప్రతిమాదానంచ ||
 తల్లక్షణంకమపాకసానె || లంబాకారాస్మితో జిహ్వదంతరోగో ద్విచాహుకావితి || తత్పూజాది పరిశ్రా
 షాయాం నిరూపితం || ఇతిముఖరోగహారాణి.

—* అథనాసికారోగేషు శీణానాసికాపాదహస్తయుక్తఘృణారస్వరత్వహారమ్. ❊—

కమవిపాకసంగ్రహే || అవణస్యాపహతాతు శీణాఘ్రీణాంఘ్రిపాణికః | ఘృణారస్వరవాంశ్చైవ
 జాయతేతస్యనివృత్తిః || ఉద్యన్నశ్యేష్యకరసమ్యగ్నేదప్యైశ్చరాయుతమ్ || జుహుయాచ్ఛరుసపిభ్యాం

రక్తవాసాంసికాంశవమ్ || దద్యాద్దైవద్విజగవాంకుర్యాత్పూజాంస్వశక్తితః | హూమసంఖ్యా జపదశాంశః || చరుణాచపృథక్సంఖ్యా సపిషాచపృథక్సంఖ్యా || వాసాంసీతిబహువచనాత్ || త్రైభ్యోనన్యూనాది దద్యాత్ || శాంచనంశక్త్యనుసారేణదద్యాత్ - దేవద్విజగవాంపూజాదేవస్యసూర్యాదేస్సువణతిలకాది భిః పూజా || ఆదిత్యస్యసదాపూజాతిలకంస్వామినస్తథా | వహిగణపతేస్త్రైవకుర్వంతిద్ధి మవాప్నయ దితియాజ్ఞవల్క్యక్తిస్తరణాత్ || స్వామిసరందః || ద్విజపూజాం స్రక్చందనవాసస్సువణాదిభిః | *

—* అథవక్రనాసశ్చహరమ్. *—

శాతాతపః || కుక్కుటేసిహతేచైవవక్రనాసఃప్రణయతే | తేననిషకఃప్రదాతవ్యో బ్రాహ్మణాయహి రణ్ణయః || ఇతివక్రనాసికత్వహరమ్.

—* అథనాసికారోగహరమూర్తిదానమ్. *—

తల్లక్షణంచానుక్తమతురోగమ్విత్వాదినాశూలరోగహరోక్తమత్రాప్యవగంతవ్యం || పూజానిధానంత్యా తంకౌదేవతాతత్రేత్యాదినాదశికతం || *

ఇతినాసికారోగహరమూర్తిదానమ్.

—* అథనేత్రరోగహరాణి. *—

కమవిపాకసముచ్చయే | పరదృష్టివిఘాతేనభిషజ్మిథ్యాచరణేవ | కామాత్పరస్త్రియందృష్ట్యానేత్రరో గీభవెన్నరః || చాంద్రాయణంపరాకంచపంచాశద్విప్రభోజనమ్ | కుర్యాద్వయస్సుపణెతిచరుణాసపిషా తథా | అష్టోత్తరసహస్రంకుజుహుయాదోగశాంతయోవశోదాఅసిమంత్రంచజపేదాజ్యంసకాంచనం || దద్యాద్విప్రాయవిధివన్నేత్రరోగఃప్రశామ్యతి | భిషజ్మిథ్యాచరోభిషజ్మిథ్యాచరణం || విప్రభోజనమితి || ఎ తచ్చభోజనంసుఖభోజనం - మృష్టాన్నంచాప్తాణేదద్యాన్నేత్రరోగాపనుత్తయ ఇతి బ్రహ్మాండపురాణస్తరణాత్ || వయస్సుపణాః ఇత్యవయచాచరుఘృతాభ్యాం పృథక్పృథగష్టోత్తరసహస్రంకుజుహుయాత్ || ఇ యంచరున్నేత్రశూలప్రకరణేదశికతా || వచోదాఅసీతిమంత్రోపితత్రైవ || జపసంఖ్యాతువ్యాధ్యనుసా రేణ సహస్రసాద్యయుతాంతాకల్ప్యా || సకాంచనాజ్యేసమీత్య తద్బ్రాహ్మణాయదద్యాత్ || ఆజ్యావేక్షణ మంత్రస్తు కటిశూలహరేదశికతః || *

ఇతినేత్రరోగహరాణి.

—* అథనేత్రపూయహరమ్. *—

కమవిపాకసంగ్రహే || దంపతిభ్యాంప్రవృత్తంతనైత్రఘనంయోనిరీక్షతే | సనేత్రపూయయక్తస్నాన్య దక్షిణ్యమితిమంత్రతః || జపహూమాదకుర్వీత శక్త్యాబ్రాహ్మణభోజనమ్ | సహస్ర కలశస్థానంహారేఃకు

ర్యాద్విజోత్తమః || నేత్రపూయము క్షతి|| సాక్షాత్పూయం వా అతిప్రసృత దూషికయా పూయమిత్యభిధీయ
 తే || అక్షిభ్యామితీయమృజ్యంత్రః || జపహోమయోస్సంఖ్యావ్యాదిగురులఘు భావన అష్టోత్తరశతాద్యయు
 తాంతాకల్పాః || జపహోమాచేతి | పునరగ్నిశ్చక్షు రాదిత్యస్యజపహోమాసముచ్చీయే తే || అయంచమం
 త్రోయన్మ ఆత్మన ఇతిమిందామంత్రప్రస్తావేకూశ్మాండహోమేదశికాతః || జపహోమయోస్సంఖ్యాతు పూర్వో
 క్షైవ - విష్ణోస్సహస్రకలశన్నానం మహాసౌరణకుర్యాత్ || మహాసౌరం నామ సూర్యదైవత్యరుచ స్సుక్తా
 ని || ఏతేషామహోమేదిపరిభాషాయాం దశికాతమ్ || ఇదంచన్నానం మండలస్య మూతేకా వాకూర్యాత్ ||
 స్నానీయద్రవ్యంచదుగ్ధాభ్యమర్చ్యక్షురసప్రణ్యతీర్థోదకాని || యథాశక్త్యుపనన్నాని |

—* అథప్రకారాంతరేణ నేత్రపూయహరమ్. *—

శాతాతపః || ఘృతజోరస్తుపురుషః జాయతే నేత్రరోగవాః | ఉపోవ్యసంప్రద ద్యాదైవ్యఘృతధేనువిధా
 నతః || ఘృతధేనువిధానంచయక్షురోగహరప్రకరణేద్రక్ష్యః ||

—* అథాంధత్వహరమ్. *—

అంధత్వం నామ ప్రతిబంధదృష్టిత్వం నోత్పాటితనేత్రత్వం || శాతాతపః || పితృహుచేతనాహీనోమాతృహుం
 ధః ప్రజాయతే | నరకాంతే ప్రకుర్వీతప్రాయశ్చిత్తం యథావిధి || చేతనాహీనోనిశ్చేష్టోనిబుద్ధిశ్చాపి || అ
 న్యాపివత్కృమాణప్రాయశ్చిత్తమేవరోగనివృత్తిహేతుః || నరకాంతేంధః ప్రజాయతే త్యన్వయః || ప్రామ
 శ్చిత్తమాహ || ప్రాజాపత్యానికుర్వీతత్రింశచ్ఛ్రువిధానతః | ప్రతాంతేకారయేన్నావం సుజణ
 పలసంఖ్యయా || స్తంభం రౌప్యచయంచైవ తాంబ్రుపాత్రంచ పూర్వవత్ | స్తంభోపిపత్యైవ || పల్లెశ్చతుభి
 ద్వాభ్యాం వాతాంబ్రుపాత్రం భవేన్నవమితి పరిభాషాక్రప్రకారేణేత్యధః || ఏతచ్చ పాత్రంచత్కృమాణవా
 సుదేవమూర్తిస్థాపనాథః || హేమసింహాకతవ్యోదేవశ్శ్రీవత్సలాంఛనః || పట్టసూత్రేణ సంకేప్త్యపూ
 జయే త్తంవిధానతః | నౌకాద్విజాయ దాతవ్యాసవోపస్కర సంయుతా || నౌకేత్యుపలక్షణమ్ || పట్టప్ర
 తిమాచ దాతవ్యా || సోపస్కరేతి || ఉపస్కరోనౌకాదండః - సోపిసోవణావన - తంవాసుదేవంవిధా
 నతః పూజయేదిత్యధః || పూజావిధానంతు పరిభాషాయాం రుగ్విధాన స్వపురుషసూక్ష్మ్యవిధాన మ
 స్తాభిః ప్రదశికాతం || అత్రాయంక్రమః - తాంబ్రుపాత్రేవాసుదేవమూర్తిం సంస్థాప్య - తస్యపురస్తాన్నా
 వం స్తంభంచాపినిక్షిప్యవాసుదేవం పూర్వోక్త ప్రకారేణ సమభ్యర్చ్య - నౌకాదిసహితాం వాసుదేవప్రతి
 మాంబ్రాహ్మణానుద ద్యాదితి || దానమంత్రమాహ || వాసుదేవజగద్వంద్య సర్వభూతాశయస్థిత | పాత
 కాణవమగ్నం మాం తారయాశ్చితతారక || ఇత్యుదీర్ఘప్రణమ్యాధుబ్రాహ్మణంతు విసజకయేత్ || ఇత్యుదీ
 ర్యమంత్రముచ్చార్య - ప్రతిమాదికందత్వాప్రణమ్యసజకయేదిత్యధః || అస్యేభ్యోపి పేభ్యోయథాశక్తిద
 ష్టాండ ద్యాత్ ||

—* అథసింహాచనత్వహరమ్. *—

శాతాతపః || శాకహారీతుపురుషోజాయతే సింహాచనః | బ్రాహ్మణాయ ప్రదాతవ్యం మహాసింహాచనమ్ ||

—* అథకపిలాక్షత్వహరమ్. *—

రీతిహృత్కపిలాక్షస్సాద్విషోవ్యదివసద్వయమ్ | రీతేః పలశతంద ద్యాదలంకృత్యద్విజాతయే || రీతిర్నాచ
 తాంబ్రప్రకృతిజోధాతువిశేషః || పితృకమిత్యుచ్యతే ||

ఇతికపిలాక్షత్వహరమ్.

—* అథమందదృష్టిత్వహరమ్. *—

కమకవిపాకసంగ్రహే || ఉచ్ఛిష్టస్సన్యగాదిత్యంపశ్యేదుద్యంతమంబరే | మధ్యంగతమథాస్తంవాయాం
 తముచ్ఛిష్టేవసక || నక్షత్రాణ్యథవాచంద్రంసభవేన్మందదృష్టియుక్ | అత్రసిష్కృతిః - కూమకపురాణే
 ఘృతేనచరుణానేత్రరశ్మిహీనోహుతాశన | జుహుయాదయుతం సన్యగితిశాస్త్రస్యసక్తయః || దవ్యాద
 న్నంచవైరక్రవాసాంసివ్యాధికాంతయే | రోగాధిక్యచరుఘృతాభ్యాంపత్యైకమయుతంజుహుయాత్ | హో
 మమంతస్తాద్యన్నద్యరుచః || స్వకక్త్యాబ్రాహ్మణాన్భాజయేత్ || వాసాంసీతిబహువచనాత్త్రిభ్యోచన్యూ
 నాని ||
 ఇతిమందదృష్టిత్వహరమ్.

—* అథతిమిరహరమ్. *—

కమకవిపాకసముచ్ఛయే || దేవద్విజగృహేతీధేభుణ్యస్థానేచసంస్థితమ్ | ప్రదీపంభంజయిత్వాతుతి
 మిరవ్యాధిమాన్భవేత్ || రూపప్రకాశకైమకంత్రైరభిమంత్యైజలంతతః | గాత్రాణిప్రోక్షతేతస్తాన్మూక్తౌభ
 వతికింపిషాత్ | సమాసకలశస్నానమీశ్వరస్యాపికారయేత్ || దేవద్విజగృహేత్యాది- దేవగృహేద్విజగృహే
 ప్త్యుస్థానేపురాణశ్రవణస్థానేచతుష్పథాదాచ-రూపప్రకాశకైమకంత్రైః గుణవచనేన-రూపశబ్దేనరూపవచ
 నేప్రకృష్టప్రకాశవదాదిత్యలక్షణే || అతస్సూర్యప్రకాశకైమకంత్రైజకలమభిమంత్యై - గాత్రాణ్యంగాని
 నేత్రప్రధానానిప్రోక్షయేద్యావదోగనివృత్తిః || పరిభాషాయాం ప్రదర్శితః || అన్యచ్చ - మహాసౌరపరి
 భాషాయాముక్తం || తథా- పునరగ్నిశ్చక్షురదాదితి-కూశ్మాండపూమెమిదాంమిత్రయోదకర్షితః || వర్షో
 మేదేహీతి || వయస్సుపణేతిచమంత్రోనయన శూలహరేప్రదర్శితౌ || ఏతేమంత్రాఃవికల్పేన గ్రాహ్యః || ఏకా
 థాశ్చువికల్పేరన్నితిన్యాయాత్ ||

ఇతితిమిరహరమ్.

—* అథాక్షివేదనాహరగరుడదానమ్. *—

పద్మపురాణే || పరేషామసీరోధేనజాయతేహ్యక్షివేదనా | వత్స్యామితత్ప్రీతీకారంబ్రహ్మణానిమితంపు
 రా || పతేనకారయేద్దేహ్నాగరుడంఃష్ణువాహనమ్ | రాజతౌచతథాపక్షారత్నపక్షౌసువిస్తుితౌ || కతక
 వ్యంచాక్షియుగళంమాణిక్యాభ్యాంప్రకల్పితమ్ | పాదయోస్వణకటకెరత్నాభ్యాంపరికల్పయేత్ || రత్నా
 భ్యామితి || రత్నముక్తకటకద్వయంకుర్యాదిత్యథః || క్రైవేయకంస్వణకాయుతంగ్రీవాయామషివిన్యసేత్ |
 నాసికాయాంకువైడూర్యంమాకైఃపరికల్పయేత్ || మాకికైర్యుక్తంవైడూర్యమిన్యథః | వస్త్రైర్నా
 నావిదైబద్ధమలంకృత్యశుభాకృతిమ్ || స్థాపయేత్పురతోవిష్ణోఃప్రీత్యథఃచఖిగాధిపం | వెదవేదాంగకుశ
 లంవేదవిద్యావిశారదమ్ || గంధపుష్పాక్షతైవస్త్రైన్వణితబ్రాహ్మణోత్తమమ్ | పూజయేత్తంశుచి
 భూకాత్వాగంధపుష్పాక్షతాదిభిః || హోమశ్చత్రకతన్యాయంత్రైస్తద్వాచకైశ్చుభైః | యద్వాగరుడ
 గ్రాహత్యైసమిదాబ్యతిలాదిభిః || అగ్నాప్రతిష్ఠాకార్యానుస్వగృహ్యాయుక్తవిధానతః | విష్ణోఃపురతః || వి
 స్త్వాలయేవిష్ణోఃపుష్కాసయిత్వైతత్కమకతన్యమిత్యథః || అథవాసాలగ్రాహస్యపురతఃకార్యః - మ

త్రైస్మద్వాచకైరితి || తద్వాచకై గరుడ ప్రకాశకై మణిత్రైరితి || బహువచనం స్వస్వ శాఖా గతమంత్రో
 పలక్షణాథం || తత్రైకోమంత్రో మనోజవాయజమానః - అస్య మనోభాగవముషిః - నుపణోక దేవ
 తా- అనుష్టుప్చందః - విహితాథే వినియోగః - మనోజవాత్త్వా - గరుడ గాయత్త్వా - యముషిః - బం
 హ్మవా || గాయత్రీచందః || గరుడో దేవతా - విహితాథే వినియోగః || పక్షి రాజాయేత్త్వా || సమిదాజ్య
 తిలాదిభిరితి || ఆదిక దైవరుయవవ్రీహాయోగ్యవ్యంతే || హోమ సంఖ్యాచ. సుద్రవ్యమష్టోత్తరశతం - ఏవం
 పూజయిత్వాకింకుర్యాదిత్యత ఆహా || పుణ్యోహవాచనంకావ్యంబ్రాహ్మణ్యే ర్వేదపాగైః || తస్మై హుతవ తేవ
 ద్యాతో తిప్రీత్యథామాద్యతః || భక్త్యా సంపూజ్యవిధివ క్షయూకటకాదిభిః | ఏతచ్చ పుణ్యోహవాచనం
 చానానంతరంకార్యం- దానమంత్రమాహా || దేవదేవజగన్నాథలక్ష్మీప్రియపరాయణ || వాహనస్య ప్రదా
 నేనహరకమణవిపాకజం | అక్షిరోగంజగన్నాథనారాయణజన్మయ || పుష్పంవా పటలంచాపిచాత రక్తమ
 థాపివా | రక్తం చాప్యథగక్తాభ్యంతథాబుకవమథాపివా || తతోవిస్మజ్యవిప్రేంద్రంశిష్యైర్వైష్ణవేష్టబంధుభిః |
 స్నాత్వావిపాకభోజయిత్వాసుఖీభవతిమానవః || దానానంతరంస్నాత్వా పుణ్యోహవాచనంవిధాయా
 జ్యవేక్షణంకృత్వా విపాకభోజయిత్వాబంధుభిస్సాధింఘంసేతేత్యథః - ఆజ్యవేక్షణంతు బ్రహ్మాండపు
 రాణేభిహితం - అట్టోయద్భవరోగాణామాజ్యంకనకసంయుతమ్ | దద్వాద్విప్రాయవిధివస్త్రోగస్యాపను
 త్రయే || ఆజ్యవేక్షణమంత్రస్తుపూర్వముక్తః ||

*

ఇతి అక్షి వేదనాహరగరుడ దానమ్.

—* అథ నత్రాంధ్యహరగోపాలదానమ్. *—

బ్రాహ్మ్యే || నక్రాంధ్యంజాయతేతస్యయోగవాంనయనద్వయే | కరోతిశూలప్రక్షేపం తస్యవత్స్యోమి
 నివక్రతిమ్ || విష్ణోశ్శ్రీగోపవేషస్యయథాశక్త్యావభక్తితః | సువణేనప్రతికృతింవేణువాదనతత్పరామ్ ||
 బహోపీడాకసంయుక్తాం ద్విఘజాంఘవనోత్తరామ్ | కారయిత్వాశుభాకారాంప్రత్యాశ్యకుచివారిణామ్ || వ
 స్త్రీణవేషయిత్వాచగంధై మాత్రైస్సచయేత్ | తండులాపరిసంస్థాప్యదేవంశక్త్యనుసారతః || ఆచా
 ర్యస్వగ్వశాస్త్రజ్ఞో వేదవేదాంగపారః | పూజాంచమంత్రశాస్త్రేంకుర్యాద్దేవస్యభక్తితః || భక్త్యను సార
 తోసమచయేదిత్యవయః - పూజాంచమూలమంత్రేణేతి పారే | పూజామంత్రోద్ధారణోకశ్చమంత్రశా
 స్త్రే || కృందామధ్యగతాష్టామగోప్యణాకాయల్లచుద్భగాః | గోపీజనవకారాస్యా భాయ స్వాహాస్తరాధి
 పః || ఉచ్ఛతమంత్రః || శ్రీకృష్ణాయ గోపంబాయ గోపీజనవల్లభాయస్వాహా || అస్యనారదముషిః- గోపీజన
 వల్లభో దేవతా- గాయత్రీచందః - విహితాథే వినియోగః - హోమంచతత్రకుర్వీత సమిదాజ్య తిలైరపి ||
 ఇదంవిష్ణుః ప్రతద్విష్ణునికష్టోర్నుకమితక్రమాత్ || మంత్రగృహ్యాయాక్తమా గణ చాగ్నైస్సంస్తాపనంభవేత్ |
 జహు నూన్మూలమంత్రేణమంత్రశాస్త్రవిధానతః | ప్రణీతామోక్షపర్యంతం కృత్వాదేవం ప్రపూజయేత్ |
 దేవస్యవద్యానై వేద్యంహవిస్సగ్వంసమాహితః || ఇదంవిష్ణోదయోమంత్రాః క్రమేణసమిదాదిహోమమం
 త్రాభవంతీత్యథః || సమిద్ధోమానంతరంపూర్వోక్తేనమూలమంత్రేణ విధిసంపాదితం స్వగృహ్యాయాక్త ప్రకా
 రేణైవరుంహుత్వాపశ్చాదాజ్యహోమాదికార్యం || హోమసంఖ్యాప్రతిద్రవ్యమష్టోత్తరశతం- ఇదంవిష్ణు
 రిశ్యస్యముష్యానివగ్రహప్రకరణేవశితం || ప్రతద్విష్ణుర్విష్ణోర్నుకమిత్యేతయోస్తు- దీఘకతమాముషిః-

విష్ణుదేవతా - క్రమ్మచ్చుండః - క్రమేణాజ్యతిలహూచయోర్వియోగో ॥ ఎవంహూనంబిధాయ ప్రణీ
 తా మోక్షపర్వంశంకృత్వాపువరపి గోవిందంశ్రాజయేన్ ॥ అశ్శాంపూజాయంహూనానా ప్రంసంపాదితం
 నూనినైవవ్యం ॥ అన్యన్యసంపాదితంస్వకపి పక్వాత్పాది - ఎవంనైవేవ్యందద్భ్యాత్ - పశ్చాత్సమంత
 ణో దేవమభితుః పుతోదద్భ్యాత్ - అస్త్వాసునిత్సుబలింహరైఃత్వధాః ॥ పూర్వోక్త కమావనంశం త - వ్య
 మాహ ॥ తతశ్చన్ద్రాంబరపశుక్లగంధానుతపనః ॥ దద్భ్యాత్రోగీపూర్వముఖః ప్రతిహంణాంసకన్తి కామ్
 హం తేనా వేనఃలివన్నమసక్త్యాగ్ధన క్రితు ॥ దానవంత్రిః - గోవిందగోపీజనవల్లభక కుశామకళ్పకైద
 శే - ప్రణంద్య ॥ గోవిధానా ప్రవక్తాహస్తసంకషితా శైవసతామధిక ॥ గోవిందుకశ్చాశి గోధశే
 నజాతా సీమాంబ్దంమన నానయశు ॥ ద్వితయ దానంహిసుద్ధష్టమితన్నక్రాంధ్యమేతత్స పాకరొతువీరం
 త్వాప్రతీకారంగో పశేషస్యదాతః ॥ అచిరా దేవచతుశ్రీ జాయతేనాత్రసంశయః ॥

ఇతి నర్తాంధ్యహార గోపాలదానమ్.

—* అథ కామిలహారమ్. *

•వృద్ధగౌతమః ॥ కామిలాభక్షచోరస్యతస్యనత్కామినికృమ్ ॥ కుర్యాత్పపక్షీ గాజానంఃస్తోర్వాహ
 నముత్తనమ్ ॥ సువణేనయథాశక్త్యాపక్షయోమాకాక్తికద్వయమ్ ॥ నాసికాయంశధావజ్జీముత్తరీయంచ
 రాజితమ్ ॥ ఏవంకృత్వాగరుత్మంతంఘృత్రోణోపరిస్యసేత్ ॥ ద్రోణలక్షణంపూర్వముక్తం ॥ వస్త్రేణ తం
 సమావేర్ష్య శ్వేతమాలైస్సమచయేత్ ॥ సకశాస్త్రాధతత్వజ్జోవైష్ణవోధమనాతః ॥ బ్రాహ్మణస్త్ర
 ర్చితోభక్త్యా యజమానేనక క్రితః ॥ ఉపచారైష్ట్య కళభిష్టిజమభ్యుచ్చయేత్తథా ॥ ద్విజంపక్షిణంగరుత్మంత
 మితియావత్ ॥ వృతోబ్రాహ్మణః ॥ శ్వేతవస్త్రాభిష్టిజమభ్యుచ్చయేదిత్యధః ॥ ఆజ్ఞేయాందిశిహూమశ్చ
 కత్తవ్యస్సండిలశుభే ॥ సమిదాజ్యశితైస్త్రపాలాశ్యస్సమిధస్త్వతాః ॥ మంత్రోగరుడగాయత్రీసమిదాజ్య
 హుతోభవేత్ ॥ తిలహూమోవ్యాహృతిభిస్త్రస్విష్టకృతంభవేత్ ॥ ఆజ్ఞేయాందిశిశ్చాది - గరుడపూజాస్థా
 నా దాగ్నేయాందిశి - హూమసంఖ్యాతుపరిచ్ఛేదస్తోత్తరశతం ॥ గరుడగాయత్రీత్వక్షీ వేదనాహరగరుడ
 దానేదశికతా ॥ స్విష్టకృతంభవేత్ ॥ స్విష్టకృద్ధోమః కతవ్యః ॥ స్వస్వగృహ్యోకైవ ॥ స్థాపయేదవ్రణం
 కుంభంసితవస్త్రోవేష్టయేత్ ॥ క్షీషేత్పంచరత్నానిమృత్తికాశ్చాపిరోచనమ్ ॥ అశ్వస్థానాదిత్యాదిపంచ
 మృత్తికాః ॥ పంచశ్చక్పల్లవానిస్యూఃపూరియే త్తిథవారిశా ॥ అతపాతక్రమేణవ్యవస్థితః - అతోహూమా
 త్పూర్వంగరుడపూజాసమయేన - తదనంతరంవాతశాన్యాందిశికలశంధాపయేత్ ॥ రోచనం గోరోచనా ॥
 ఆమాశ్వత్థవటప్లవోదుంబరాణాం - పల్లవాస్యపితేషామేవ - అస్త్రినకాలశేవారుణేర్కృత్రైర్వరుణాయనమితి
 నామమంత్రేణవరుణమావాహయేత్ ॥ వీవంగరుడపూజాకలశస్థాపనహూమానంతరంకతవ్యమాహ - తే
 నాభిషేకంకుర్వీతహ్యపోహిష్ఠాపరిక్రమాత్ ॥ హిరణ్యవణాః ఇతిచపవమానేనవైఃహి ॥ పవమానేనస్వాదిష్ట
 యేతి - పవమానస్సువజనతిత్యనువాకేనచ - అభిషేకానంతరంస్నాత్వాశుచీరోగీ - శ్రీకృష్ణపరమానందజ
 గతః పరిపాలక ॥ పూర్వజన్మనియత్పాపంభక్తచౌర్యం మయాకృతం ॥ తేనప్రాప్తంచవైరూప్యంయన్తయా
 త్యంతదుస్సహం ॥ కామిలోద్ధమిదందేవతవవాహనదానతః ॥ వినాశయాశుషేకృష్ణజగతాం పాలకౌవ్యా

సీ || ఎవంగరుడదానంతుకృత్వాచుత్యకస్సుభీభవేత్ | ఆచార్యంభోజయిత్వానుప్రణిపత్యవిసర్జయేత్ || *
*

ఇతికామిలాహరమ్.

—* అథకకరాక్షణత్వహరమ్. *—

శాతాతపః || తరక్షోనిహతేచైవజాయితేకేకరేక్షణః | దద్యాద్రత్నమయీంధేనుంశతపాతకనాశినమ్ ||
తరక్షుమ్కగాదనః || రత్నధేనుఃకైస్తుక్షయిరోగహరేఘృతధేనుప్రసంగదశితః || *

—* పింగాక్షత్వహరమ్. *—

శాతాతపః || మాజాతేహతేచైవజాయితేపింగాక్షేక్షణః | తేనవైచూర్యరత్నాని దాతవ్యాని స్వకక్తి
తః || రత్నానీతిబహువచనంన్యూనత్వప్రతిఘాతాథం - స్వకక్తితత్వతః || త్రిష్యేషురత్నేషు షూల్యగతాల్ప
త్వబహుత్వద్యోతనాథం - త్రిభ్యోప్యధికసంఖ్యాద్యోతనాథంచ || *

—* అథనేత్రరోగహరతపణమ్. *—

తత్రాయంవైదికమాంత్రికసంప్రదాయః || తద్యథా || ఉద్మన్నద్యేష్యోచేనపచ్ఛేధకశోరుక్ష్మస్యాధ్యధా
మచాశసస్తైనత్యోచేనేతి - అస్యకలశస్యతపణప్రయోగస్యవ్యాధ్యనుసారేణాష్టావింశతి రష్యేత్తర శత
మిశ్యాద్యావృత్తికల్పనీయా || అత్రతపణణైరక్తాక్షతాః రక్తమ్రుద్వాణివాగ్రాహ్యణి - జపశ్చతపణప్రకా
రేణనకేవలంనేత్రరోగహరః - అపితుకూర్రాదిహరోపి || *

—* అథసాధారణ్యేననేత్రరోగహర ప్రతిమాదానమ్. *—

తల్లక్షణంకమవిపాకసారే || త్స్యోక్షోక్షిరోగస్మాణేమచాపభృద్వర దాభయః | పూజావిధానంతుపూర్వ
ముక్తం || *

—* అథకణగోగహరాణి. *—

కమవిపాకసంగ్రహే || మాతాపిత్రోగురుణాంబదేవబ్రాహ్మయోస్తథా | శ్రుణోతిఃసందాంవిద్వా
న్యః కణాభ్యాంతస్యశోణితమ్ || పూయంచప్రవత్యస్యశాంతః కృచ్ఛవతుష్టయమ్ | హిరణ్యరత్నసస్త్రా
ణాంచానాద్భ్రాహ్మణభోజనాత్ || జపార్థోమావృథవతిసౌరమంత్రేణకక్తిః | శక్తితత్వసంస్వత్రసంబ
ధ్యతే - అతః కృచ్ఛేష్యపిశక్త్యనుసారేణపూజాపత్యపరాకచాంద్రాయణాదీని గ్రాహ్యణి || హిరణ్యాదిదా
నాన్యపిశక్త్యనుసారేణకుర్వీత - జపహోమశ్చసమస్తమంత్రాణామిష్టాశ్చరశతాదికార్యః - సౌరమంత్ర
శ్చాతోద్యన్నద్యేత్యుచః || *

—* అథక్రిమికణగోగహరమ్. *—

కమవిపాకసముచ్చయే || సర్వాచారవిహీనశ్చ ప్రేతశ్రాద్ధాకనాదనః | సభవేక్రిమికణస్తుతత్వా
పస్యాపనుత్తయే || దద్యాన్నీలవృషాన్పంచయథోక్తఃకైనినారః | వృషదానేశుభోనద్వాకసశుక్లాంబరకాం
చనః || వృషదానమంత్రస్తునవగ్రహాయజ్ఞప్రకరణేదశితః || *

—* అథబధిరత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || స్వస్వఘాతీక్షుబధిరోనరకాంతేప్రజాయతే | తేనకార్యంవిశుద్ధ్యథాం యతిచాంద్రాయణ
త్రయమ్ || వ్రతాంతేపుస్తకంద ద్యాత్సువణాఫలసంయుతమ్ | బ్రాహ్మణాయచతువేదవిదేవస్త్రీణసంయు
తమ్ | ఇమంమంత్రంసముచ్చార్య పుస్తకంద ద్యాదిత్యథాః || దానమంత్రమాహ || సరస్వతిజగన్తాతకృత్తి
బ్రహ్మధిదేవతే | దుష్కర్మకాతిణంపాపంరక్షమాంపరమేశ్వరి ||

—* అథకుబ్జత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || శయ్యాంద ద్యాత్సవిప్రీయసోపధానీయతూలికామ్, శయ్యాదానమంత్రస్తు పూర్వముక్తః ||

—* అథకణరోగహారప్రతిమాదానమ్. *—

కర్మవిపాకసారే | కణరోగస్వ్వగ్లుంటస్సకపాలాజపస్థితః | పూజావిధిస్తుపరిభాషాయాందర్శితః ||

ఇతికణరోగహారాణి.

—* అథకంతరోగహారాణి. *—

శాతాతపః || అశ్వేవినిహతేచైవక్రకంఠఃప్రజాయతే | ప్రాజాపత్యానిచత్వారిసప్తధాన్యానిచోత్సృ
జేత్ || శతంపలానిద ద్యావృచంపనంచద్విజాతయే | సప్తధాన్యాని - వ్రీహీయవశాతిగోధూమాధకాదీని ||
యధావిభవంద ద్యాత్ ||

—* అథదీఘగళత్వహారమ్. *—

కంతరోగేషు || బ్రహ్మాండపురాణే | అనక్ష్యభయోదోషాత్తుకంతరోగఃప్రజాయతే | కృచ్ఛిత్రయంప్రకు
ర్విత ద ద్యాద్ధైమంసదక్షిణమ్ || ద ద్యాద్వైకంతరోగానాంకంబళంకమలోద్భవ | కంబళ దానమంత్రస్తు | ఊ
తాణాచావనలోకానాం శీతవాతభయాపహా || సర్వదుఃఖహారంయస్తాదతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే ||

ఇతిదీఘగళత్వహారమ్.

—* అథవికృతస్వరత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || ఉష్ణేవినిహతేచైవజాయతేవికృతస్వరః | సతత్పాపవిశుద్ధ్యథాంకృచ్ఛమకం చరెన్నరః ||
కర్పూరస్యపలంద ద్యాత్కారద్రవ్యాణిశక్తితః | కర్పూరదానమంత్రస్తు || కర్పూరంరుచిరంవిప్ర గృహాణే
మంసుపూజిత | పుష్పగంధస్థితాసామెకషలాప్రియతాంమమ ||

ఇతివికృతస్వరత్వహారమ్.

—* అథకంతరొగహారప్రతిమాదానమ్. *—

కమవిపాకసారే || కంతరొగఃకరాశాస్యో ద్విఘజరిపాశకుంతభృత్ | కపాలమాలీ దుదకశః సో
స్త్విషోహారధూషణః || పూజానిధిఃపరిభాషాయామ్దశికతః ||

ఇతికంతరొగహారాణి.

—* అథపాణిరోగహారైఘపీతపాణిత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || పారావతేచనిహతే పీతపాణిః ప్రజాయతే | పారావతంచసౌవణం ప్రదద్యాన్నిపక
మాత్రకమ్ ||

—* అథహ్రస్వపాణిత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || కందమూలస్యహారణౌద్ధ్రస్వపాణిః ప్రజాయతే | దేవతాయతనంకుర్యాదుద్యావంతస్య
శాంతయే || చాంద్రాయణంచకుర్వీతబ్రహ్మకూబకవిధానతః ||

—* అథస్విన్నపాణిత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || ఊరాపహారీపురుషస్విన్నపాణిః ప్రజాయతే | సదద్యాచ్చైకవిప్రాయకాశ్మీరంఝ
రంతథా || కాశ్మీరంకుంకుమకెసరః || తద్దానమంత్రస్తు - కర్పూరదానమంత్ర ఏవ - తత్రకర్పూరం యచి
రంఝత్యత్రకాశ్మీరంఝచిరమిఠ్యూహ్యః ||

—* అథఘజస్తంభశమనమ్. *—

శాతాతపః || అయోనాచైవగమనాద్ఘజస్తంభఃప్రజాయతే | సహస్రకలశస్నానం శంభోఃపూజాయ
థావిధి || చాంద్రాయణస్యచరణౌత్తప్తకృచ్చాచ్ఛనిషకృతిః | పూజాప్రకారశ్చరుద్రవిధానేదశికతః ||
తత్రస్నానేచరుద్రానువాకమంత్రాః||

—* అథకునభిత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || కునభీవరకస్యాంతే జాయతేవిప్రహేమహృత్ | ససువణకపలందత్వాకృత్వా చాంద్రా
యణత్రయమ్ || కునభీజాయతఐత్యన్వయః ||

—* అథపాణిరోగహారప్రతిమాదానమ్. *—

తల్లక్షణంచానుక్తేఘవరోగష్విత్వాదినాపరిభాషాయాందశికతః ||

—* అథవృషయరోగహారాణి. *—

శాతాతపః|| ఉదక్యావీక్షితంఘక్త్యాజాయతేక్రిమిభోదరః|| గోమూత్రయావకాహారస్సప్తరాత్రేణశుద్ధ్యతి||

—* అథవృష్కిమిత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || అథవృష్కిమిత్వహారమ్. *—
శాతాతపః || అథవృష్కిమిత్వహారమ్. *—

చకమ్ || యథావత్ - బ్రహ్మచర్యదక్షిణా దానాదిగుణయుక్తమిత్యుభయః | కారణకర్మైశ్చ కారణశాస్త్రవిచారణ
దినాని భీష్ట పంచకమిత్యుచ్యతే ||

—* అథక్రిమికుక్షి స్వహారమ్. *—

కమవిపాక సముచ్చయే || గజేనిహ తేచాసాక్రిమికుక్షిః స్రజాయతే || శథాఃవ్యతేచతేరియా నారీనీల
వస్త్రంప్రధారయేత్ | సామ్యతానరకంయాతిక్రిమికుక్షిస్తతఃపరమ్ || నరకౌషభోగానంతరంమానుషం
శరీరమాసాద్యైత్యుభయః || ససీలవృషభాభ్యంచదద్యాచ్ఛాంత్రాయణవ్రతమ్ | కుర్యాత్ప్రీంశద్విజాయాథ
దద్యాచ్ఛక్త్యాతథావధం || ఔషధం- క్రిమికుక్షిత్వహారత్వేనవైద్యశాస్త్రోక్తమ్ ||

—* అథకృశోచరత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || భుక్త్యాచాస్పృశ్యసంస్పృష్టంజాయతేచకృశోచరః | త్రిరాత్రంవైష్ణవంకుర్యాత్పాతకాద్వి
ప్రముచ్యతే || వైష్ణవంవిష్ణుద్వైశ్వాక్రియమాణంవ్రతముపవాసాత్త కంకుర్యాదిత్యుభయః ||

—* అథోదరగుల్మహారమ్. *—

ఇక్ష్వోర్వికారహతాకాతు భవేదుదరగుల్మవాక్ | గుడధేనుఃప్రదాతవ్యా తేనతద్దోషకాంతయే || గుడధే
నువీధిస్తుపూజకముక్తః ||

—* అథవాతగుల్మహారమ్. *—

కమవిపాకసంగ్రహే || గురుప్రత్యర్థితాయాతోగుల్మవాక్జాయతేనరః | గుల్మవాన్వాతగుల్మ
వానిత్యుభయః || ఆచరేత్తన్నిష్పత్త్యుభయమాసమేకంపయోవ్రతమ్ | ముంచామిత్వేతిసూక్తేన ప్రత్యుచంచరుస
ర్పిషా || జుహుయాదయుతంసమ్యగ్వాతఆవాలభేషజమ్ | ఏతత్సూక్తంజపేద్దద్యా దన్నరానంచ శక్తితః ||
ముంచామిత్వేతిపంచర్చస్యసూక్తస్యప్రీణాపత్యోయక్మనాశనఋషిః-యక్మఘ్నిదేవతా - త్రిమృచ్ఛందః -
అంత్యానుష్టుప్ - హోమేవినియోగః - ముంచామిత్వేత్యాది ||

—* అథగుల్మహారవినాయకదానమ్. *—

పద్మపురాణే || గుమ్మీస్యాదంత్యజాగామితి || అత్రశాంతి ప్రకారమాహబోధాయనః || సోవణంరా
జశంతామ్రీంకారయేత్కాంస్యతోపివా || యద్వార్కములకాష్టేనవిఘ్నశంభక్తితోనరః || వుష్కరం క
ల్పయేద్దైవమిత్యాది || రాజతప్రతిమాదాద్రష్టవ్యం - అఖంచకల్పయేత్తస్యయథాదేవో వినిమితక | య
థాయేనసువణాదినా దేవోగణేశోవినిమితస్తేనైవాఖుమపి కల్పయేదిత్యుభయః || నాగయజ్ఞోపవీతంచకల్ప
యేత్తస్యగుల్మవాక్ | చందనాగరువస్త్రోద్వేగః పూజితంతంవినాయకమ్ || సహారణ్యంబ్రాహ్మణాయస్వశ
క్త్యాపూజితాయద | కృతహోమాయశాంతాయసర్వశాస్త్రోధకదశికానె || మంత్రేకానేనవిధివ ర్షక్షిడాభి
ముఖాయద | దద్యాదితిశేషః - వినాయకంపూజయిత్వాత్రైరేవ - హోమమప్యాజ్ఞేనాప్యేత్తరశతంసహ
స్రంనావ్యాధ్యనుసారేణవిధాయతంవినాయకంస్వశక్త్యనుసారేణహోమోపేతంబ్రాహ్మణాయదద్యాదిత్యుభయః ||
దానమంత్రక - వినాయకగణేశానసర్వదేవనమస్కృత | పార్వతీనంచనమమగుల్మమానువినాశయ || కృతే
నానేనదానేన నీరొగోజాయతేనరః | వినాయకపూజాయాంహోమేచమంత్రాః || తస్యగాయత్రీచనా

యకశాంతోదశితాః - తథా న్యే పినాయక ప్రకాశకాః మంత్రాస్స స్వశాఖోక్తా గాహ్యః *
*

ఇతి గుల్మహర వినాయక దానమ్.

—* అథయకృత్త్విహజలోదరహరమ్. *—

శాతాతపః || గర్భ వాతనజారో గాయకృత్త్విహజలాదరాః | తేషాం ప్రశమనాథా యప్రాయశ్చిత్తమిదం
స్తృతమ్ || ఎతేషు దద్యాద్విప్రాయ జలధేనుర్విధానతః | సువణరూప్యతామ్రాణాం పలత్రయసమ్మతం ||
ప్రాయశ్చిత్తమిదం స్తృతమితి - ఇదంకమ విపాకసామాన్యప్రాప్తం షడ్వాషికమిత్యథః || ఎతచ్ఛుషడా
షికంసాశీతకృచ్ఛిత్త్యనేన పరిభాషాయాందశితం || జలధేనువిధానంతుక్షయరోగహరేదశితం || పలత్రయ
సమన్వితమితి || సువణస్యైకపలం - రజతస్యైకం || తథా తామ్రస్యాపి పలత్రయం || తేనయుక్తం || *
*

—* అథస్థి హేమదరహరమ్. *—

కమ విపాకసంగ్రహే || భృతకాధ్యాపకొయస్తుకన్యాదూషణతత్పరః | స్థి హవాంతస్థవేద్విప్రోజపెచ్చీ
సూక్తమత్రహే || అయతత్రయసంఖ్యాకంస్థి హేమదరవిముక్తయే | ప్రత్యేచంచభవెద్ధో మశ్చరుణాసపికసాప్య
థక్ || హేమమస్తువ్యాధిశక్త్యాద్యనుసారేణాయతత్రయమథకం వాదశాంకం వాభవతి || *
*

—* అథోదరవ్యాధిహరమ్. *—

కమ విపాకసముచ్చయే || యోబ్రహ్మవిష్ణురుద్రాణాం భేదముత్తమభావతః | సాధయేదుదరవ్యాధి
యుక్తాభవతిమానవః || కుర్యాత్కృచ్ఛించాతికృచ్ఛించాంద్రాయణమథాపరమ్ | సహస్రకలశస్నానమిశ్వరస్య
తుకారయేత్ || జపేసయుతసంఖ్యాకముద్యన్నద్యేత్యేచంతథా | ఆతేపితరతస్సూక్తాద్భృతేన చరుణాప్య
థక్ || అష్టోత్తరసహస్రంసహి భుహుయాచ్ఛతఃపరమ్ | మధునా న్యేనసంయుక్తంహీరణ్యంశక్తితోడిశేత్ ||
సహస్రకలశస్నానంశతరుదేణ || మధునా న్యేనసంయుక్తంహీరణ్యమితి - శ్రీణ్యపి పృథక్పృథక్గద్యాత్ || అ
థవాహీరణ్యంప్రధానం - మధుసపిషీఅంగం - అథయదాపృథగ్గీ య్యంతేషదాదానమంత్రాఅపి పృథగేవ ||
తత్రాజ్యదానమంత్రోహీరణ్యదానమంత్రశ్చపూర్వముక్తః || మధుదానమంత్రస్తు సాగభిసీతః - యదాతు
హీరణ్యప్రాధాన్యేనమధుసపిషీదీయ్యేతే - తదాకేవలమేవహీరణ్యదానమంత్రముచ్చార్యమధ్వాజ్యోపేతం
హీరణ్యంతుభ్యమహంసంప్రదదఇతిప్రయోగః || *
*

—* అథజలోదరహరమ్. *—

కమ విపాకసంగ్రహే || రాజ్ఞావాత్స్నయు కైవలీయుక్తాభమనిశ్చయే | పురోహితః ప్రాడ్వివాకస్సచి
వోవాన్యథాచ శేత్ || జలోదరత్వంప్రాప్నోతికస్యవక్ష్యోమినిషక్రతిం | పయసావతకయేన్తానత్రయంవ్ర
తముత్తమమ్ || సహస్రకలశస్నానంమహాదేవవ్యచైవహి | భోజయెచ్ఛతంవిప్రాకముచ్యతేకిచ్చిసాత్తతః ||
*

ఇతి జలోదరహరమ్.

—* అథ ప్రకారాంత రెణ జలోదరహమ్. *

కమవిపాకసంగ్రహే || తన్నిదానంపన్నవ్రరాణే | ఉదరవ్యాధియుక్తస్తు భవేద్గుర్వంగనాగమి | ఉదర
 వ్యాధిర్జలోదరత్యభాః || అత్రనిషర్కతిమాహ - బోధాయనః || కుర్యాస్తుకుకరంసవ్యగ్రాజతం తామ్రమే
 వవా | పలశయోద్వాభ్యాంవాయుద్యైకనశుభాశ్శుమ్ || పుచ్చ్యైగత్నానిదెయానికటింకాశ్యేణ కారయేత్ |
 నేత్రేస్వణమయేకుర్యాజ్జిహ్వంఠీ త్యాప్రకల్పయేత్ || పాదయోఃప్రక్షిపే తత్రఘృతపాత్రేపురోద్వయోః | య
 దా తామ్రేణనిమిత్తోమకరస్తదాయంవిశేషః || కటింకాశ్యేణకారయేదితి || శిష్టపక్షద్వయేనాపి సమానం
 రీతిఃపితృశాఖ్యః - పాదయోఃప్రక్షిపేదితి - అగ్నిమపాదద్వయస్యపురోఘృతిపాత్రద్వయం ప్రక్షిపేదిత్య
 భాః || కృష్ణవస్త్రేణసంవెష్ట్యచందనాగరుచర్చితం - తామ్రేతుజలపాత్రేతంస్తాపయేత్సకరంశుభమ్ | బ్రా
 హ్మణంవృత్తసంపన్నంవృద్ధం దాంతములోలుపమ్ || వస్త్రేఃకటకకెయూరైః పూజయేదంగుళీయకైః | హే
 మోవరుణదైవత్యైమకరంతంనివేదయేత్ || వరుణదైవత్యైరితిబహువచనం స్వస్వశాఖోక్తవరుణమం
 త్రగ్రహణాథాః | అత్రవరుణప్రకాశకామంత్రాః త్వన్నోఅగ్నే సత్వన్నోఅగ్నే తత్త్వాయామిత్యాదయోమం
 త్రాః - నవగ్రహప్రకరణేదశితాః || హోషసంఖ్యాష్టాత్తరశతం - హేమామద్రవ్యమాజ్యం | హేమాశ్చవరు
 ణపూజాంమకరపూజాంచవిధాయ - స్వస్వహ్యోక్తవిధానాదగ్నంప్రతిష్ఠాప్యకార్యః || తతఃకింకుర్యాదిత్య
 తత్రహ || తతస్సోదరికైఃప్రేమకరంతంనివేదయేమ్ - మకరౌదరికైవిప్రే - విప్రాయదద్యాదిత్యభాః || దా
 నమంత్రః || జలాధి దేవ దేవకపశ్చిమాశాపతేషిభో || ఉదరవ్యాధినాశంమేకురు దానేనతోషితిః ||

—* అథ గుల్మ ప్రతిమాదానమ్. *

కమవిపాకసారే || గుల్మఃకుంచితిసర్వాంగోదండధారీభయంకరః | దధానఃకింకిణీమాలాంబద్ధకేశోద్వి
 లోదనః || పూజాదికతకవ్యతాపరిధాషాయాముక్తా ||

—* అథ యక్ష్మత్ప్రహహార ప్రతిమాదానమ్. *

కమవిపాకసారే || స్థి హయకృదుదశ్యాతౌసుసిలాంబరధారిణౌ | కృశాంగౌషరిద్వక్రేక్ష్యైభక్తదండభ
 యంకరా || దధానః కించిదుదకంగుదజోరోగఊవ్యతే | అత్రవికేషజేవచనలింగవ్యత్యయశ్చందసః || పూజా
 విధానంపరిధాషాక్తప్రకారైకకార్యం ||

—* అథ మహూదరత్వహారమ్. *

కమవిపాకసారే || మహూదరామయశ్శూరః క్రూరోమహిషపుష్కగః | భక్తవమకధరశ్మాంతస్తథాశీ
 తాంబరావృతః || పూజాదికతకవ్యతాపరిధాషాయాండశితా ||

—* అథ మందాగ్నిహారణి. *

కమవిపాకసారే || మందోదరాగ్నిభావతిసతిద్రవ్యేనవైయజేత్ సుతిద్రవ్యేకదన్నదణ్ణత్యపిపాకః || ప్రా
 జాపత్యత్రయంకుర్యాద్భౌజయేచ్ఛకతంద్విజాః || నవైయజేదితి || నిత్యనైమిత్తికాదిసాయంప్రాతహివామ
 వైశ్యదేవప్రాణుశ్చిత్తహోమాదీన్యనాపదియోనకుర్యాదిత్యభాః ||

—* అథప్రకారాంతరేణమందాగ్నిహవమ్. *—

వృద్ధపారాశరణి | గోమాంసఖాదకొమందజత రాగ్నిభావెన్నరః | ప్రాజాపత్యంబరెతక్రూచీమతికృచ్రీం
తదైవచ || అగ్నిమంత్రంజపెన్నిత్యంశ్రీసూక్తంబవిచక్షణః | అగ్నిరస్మీతిమంత్రోజాతరోగహరైఃపదశీతః ||
శ్రీసూక్తస్యామాదినాసికావ్రణహరేభిహితం - అనయోశ్చజపోయావద్రోగశాంతిస్తావస్పృతిదిన మషష్ట
విశాదికొభవేత్ | *

—* అథకర్మవిపాకోక్తమందాగ్నిహవమ్. *—

సకారణంగరందత్వాప్రమాపయతియఃపుమాన్ | సమందాగ్నిభావేదేవమృతకల్పకృజాయతే | ఆతే
రుద్రేతిసూక్తేనచరుంబజహుయాద్భుతమ్ | అస్మోత్తరాయుతంసమ్యక్త్వాపస్యాపనుత్తయః | తామగ్ని
వదామితిచజపేత్సూక్తంసహస్రకం | బ్రాహ్మదాక్షభోజయేత్సమ్యక్త్వారింశత్సుభేభవేత్ || ఆతేరుద్ర
దేత్యాది || ఆతేపితమకరుతామిత్యేతత్సూక్తమ్యగ్నిధానోక్తానాథ్య సర్వరోగహరైః ప్రదశీతం - తామగ్నివ
దామితిత్యేతత్సూక్తంస్త్రీస్తనస్సోటహరైఃప్రదశీతమ్ | *

—* అథబోధాయనాక్తమందాగ్నిహవమ్. *—

ఆగ్నేమాంధ్యంభవేత్తస్యయస్త్రీతాగ్నివినాశకః | వక్ష్యామితత్ప్రీతికారం యథోక్తం బ్రహ్మదాపు
రా || పలాధేనతదధేనతదధా ధేనవాపునః | రాజితంకారయత్సోమ్యమగ్నవాహనముత్తమం ||
అగ్నేవాహనంక్షేమః - సోవదాశ్చక్షురాః కార్యాశ్చేతవస్త్రీణవేష్టయేత్ || శ్వేతమాత్యైశ్చేతగం
దైధూకపందద్యాన్తేధూత్కటమ్ | తండులాపరిసంస్థాప్యవాహనంపూజయేత్సుధీః | తండులానాం పరి
మాణంద్రోణద్వయముదాహృశమ్ | ఏవంపూజయిత్వాపూజాదేశాదాగ్నేయ్యాదిశిహూషః కార్యిత్యా
హః || ఆగ్నేయ్యాదిశిహూషసమిదాజ్యతలైరపి | ఆచార్యేణవినీతేన సర్వశాస్త్రాథా వేదినా | బహ్మ
చేనతుకర్తవ్యస్త్రమంత్రానిహూచ్ఛ్రీణ | అగ్నిమాంధేతిమంత్రేణసమిద్ధోమఃప్రశస్యతే || ఆగ్నేన
యేత్యాజ్యహూషోశ్చగ్నినాగ్నిస్తీలైస్తథా | మంత్రాధ్యాయోక్తమాగ్నేణచాగ్నేస్సంస్థాపనంభవేత్ ||
ప్రణేతాయోక్షపర్యంతేకృతేన్నానంవిధీయతే | ఆపోహిష్మేత్యపిరుచాహిరజ్యేనేత్యచేనచ || పవమానా
నువాకేన మాజకయేద్రోగిణంతథా | శంన్నావాతానువాకేనశాంతించాపిప్రకల్పయేత్ || తస్మైహుతవ
తేరోగీపాజ్మభాయహ్యుదజ్మఖః | సదక్షిణంపూజితాయ దద్యాద్వాహనముత్తమమ్ || తత్స్వీంనాశ
యెత్తిప్రంబాహనస్సర్వపూజితః | తస్యత్వవవాహనం పూజ్యం దేవైస్సేంద్రైఃపూజితః | అగ్నిమాం
ధ్యంపూర్వకమకాసిపాకేయత్తుయన్తమ | తత్స్వీంనాశయక్షిప్రం జత రాగ్నిం ప్రవధకయ || ఏవంవిపాయ
యోదద్యాదగ్నేర్వాహనముత్తమం | బలవానగ్నిమాన్త్యోక్తా జీవేద్వజకశతంపునః || తతస్స్వబంధుభి
విప్రస్నాత్వాఘంటేతమానవః | అగ్నినాగ్నిరితిమంత్రో ముఖరోగహర వానే - ఆగ్నేనయోశ్చస్యాగస్త్య
ఋషిః - అగ్నిదేవతా - క్రీష్ణుశ్చంబః ఆజ్యహోషేవినియోగః - అగ్నేనయోత్యాది || మంత్రాధ్యాయో
క్తమాగ్నేణదేతి - మంత్రాధ్యాయోగ్నహ్యం - ప్రణేతాపాత్రస్థోదకవిసజనమ్ || ఏతదంతే కమకాజిక్యతే
సతి స్నానంవిధీయతే || వక్ష్యమాణమంత్రైఃభిషేకః కార్యిత్యథాః ఆతాభిషేకవిధానం అగ్నివాహనపూ
జాప్రదేశాదీశానవిగ్భాగకలశంస్థాస్యత్రవరుణం నవగ్రహయజ్ఞప్రకరణోక్తమంత్రైర్నామ మంత్రేణా
వాహ్యపూజయిత్వాతతఃపూర్వోక్తప్రకారేణహుత్వాతంరోగిణంవరుణకలశస్థాదకనాభిషేచేత్ || అభిషేక

మంత్రానాహా || ఆపోహిష్యే త్యాది- పవమానస్సువజ్జనఐత్యనువాకేనేత్యంతేన || తత్రాపోహిష్యామయో
భువఐత్యచోహిష్యాః తా ఇత్యచక్యపరిథావా యాంరోగప్రతిమాతానవిధాత్రక్తాః | పవమానస్సువ
జ్జనఐత్యనువాకోగోగోమోః ప్రకరణేదశితః - శన్నోవాతాసువాకేనేతి || అనేనస్యస్యశాఖోక్తా శాంతి
రుపలక్యతే || తత్రకన్నోవాతాసత్వానిత్రైశ్చరీయఘోషశాంతిః | తథాఆక్యలాయనఘోషశాంతిరపిపరిథా
సామాంః *

ఇతిబోధాయనా క్తమంచాగ్నిహారమహిషదానమ్.

—* అథాజీణకహారమ్. *—

కమకవిపాకశంఖమే || ఆప్యే త్రనహస్రంతుజుహుయాచ్చజపేత్తథా| ఉపవాసత్రయంప్రాణాపత్యం
తాపిసమాచరెత్ || ఉపవాసత్రయప్రాణాపత్యయోశ్చరీరదాధ్యాకనుసారెణవ్యవస్థాః జైయా || చరుతాన
జీణసోచజుహుయాత్ || అయంచపేనామోజ్జపానంతరం- జపోషిసహస్రద్వయం || అగ్నిరస్త్రీత్యస్యాషాక
దివాతరోగహారప్రాణాపత్యత్రైప్రదశితం || ప్రకారాంతరం - ఋగ్వేదానే || యస్యమక్తం నజీర్యేతనతి
ష్టేద్వాకథంచన | ధ్యాత్వాచాతురమన్యస్యహ్యగ్నిరస్త్రీత్యచంజపేత్ || ధ్యాత్వాచాతుర మన్యస్యత్తర
తఃఆతురంభవెదిత్యథాః || *

—* అథాన్యప్రకారేణాజీణకహారమ్. *—

శాతాతపః || పరాన్నవిఘ్నకరణాదజీణకమపికాయతే|లక్షపేనామంచకుర్వీతప్రాణాపత్యత్తంయథావిధి||
లక్షహోమప్రాణాపత్యత్తం- యద్వాసమథశ్చైల్లక్షపేనామమపికృత్వాయథావిధిప్రాణాపత్యత్తం - కృత్వ
చాంత్రాయణాదీనివ్యాధ్యనుసారెణవ్యస్తానిసమస్తానివాకుర్వీత || లక్షహోమప్రకారశ్చనకగ్రహయజ్జప్రక
రణోక్తగ్రహపూజాంకుంఠమంటపాదికంచవిధాయవ్యాహ్యతీభిగాణయత్యావా తిలవ్రీహీయవైలక్షసంఖ్య
యాపేనామంచకుర్వీత | తతోవసుధారానివకతయేత్ - ఎతచ్చనర్వంపరిథాసాయాండ్రష్టక్యం || *

—* అథమంచాగ్నిప్రతిమాదానమ్. *—

తల్లక్షణంతుఅనుక్రమేనరోగస్వీత్యాదినాశులరోగహారప్రకరణోక్తమేవాత్రాప్యనుసంధేయం - పూ
జావిధానంత్యాతంకౌజేవతాతత్రైత్యాదినాదశితం|| *

ఇత్యగ్నిమాంద్యహారాణి.

—* అథప్రజ్ఞాహీనత్వహారాణి. *—

అగ్నిమాంక్యస్యాంతశ్చరీరగతత్వేనతచ్చ్రీకీకారకమాణనంతరంఆంతరత్వేనబుద్ధిస్థత్వాదస్యప్రకరణస్యసం
గతిః || పరాశరః || పరాపలాషాన్మత్యకృత్యసంబద్ధిబోధవేదయమ్ | అతికృత్వంతదాకుర్యాచ్చాంద్రాయ
జ్జనమన్వితమ్ |
ఇతిప్రజ్ఞాహీనత్వహారాణి.

—* అథ ప్రజ్ఞా జాడ్యత్వహరఘంటాదానమ్. *—

బ్రహ్మవైవర్తేః॥ గురౌచాప్యననుజ్ఞా తేయోవేదాధ్యయనంచరేత్ | కుర్యాదిత్యథఃః ధాతునామనేకా
 థకత్వాత్ ॥ నజడఃప్రజ్ఞయాహీనస్సంసారీజాయతేవరః | వత్సోమితత్ప్రీతికారంశుద్ధకాంస్యమయీంద్ర
 ధామ్ ॥ శోభనాంకారయెద్ధుంటాంశుభై రెవవిధూషితామ్ | పలైశ్చకుర్యాద్వింశత్యాత్రంశత్యావా తదధక
 తః ॥ సుస్వనాంతామతీస్తత్త్వోంపంచగవ్యేవధావయేత్ | శ్వేతజస్త్రేణసంవీతాం తండులోపరి విస్యనేత్ ॥
 తండులానాంపరీమాణం త్రోణత్రితయమివ్యతే | తదధకషథవాగ్రాహ్యంపరిమాణంస్వశక్తితః ॥ ఆచా
 ర్యస్సకశాస్త్రజ్ఞోవేదపేదాంగతత్పరః | ఆజ్ఞాయపరయాభక్త్యాపూజయేత్తంవిధానతః ॥ ఎతేనాచాశ్వే
 ణఘంటావిపూజాకతకవ్యేత్యాహ | తేనైవకారయేత్పూజావిధితశ్చాస్త్రచోదితైః ॥ ఉపచానైష్చోడకభి
 మకంత్రేణానేనభక్తితః | ఆవాహయేత్తువాగీశాంఘంటాయాంపరమెశ్వరీమ్ | ఆవాహనమంత్రః॥ ఏహ్యో
 హీదెవిసర్వేశుంటాయాంసన్నిధింకురు | సర్వసత్వోపకారీత్వంభానుముద్రెపరాత్పరే ॥ ఎవమావాహ్య
 తాంఘంటాంబ్రాహ్మణంచాపిపూజయేత్ | తాంఘంటామితి | అశ్రఘంటాయామావాహితాసరస్వతీలక్ష్మ
 తే ॥ అస్యాస్తుపూజా- యద్వాగిత్యచా ॥ అయంజత్యృభఉన్మాదవాయుహరే ప్రదశితః | బ్రహ్మ
 ప్రకాశకమంత్రస్తు - బ్రహ్మజ్ఞానమితివగ్రహప్రకరణేవశితః - పూజానంతరం - స్వగృహ్యోక్తప్రకా
 రేణప్రతిష్ఠాప్యహుతాశనమ్ | హోమంకుర్యాత్ప్రీయేన్నసమిదాజ్యతిలైరపి ॥ నైవేద్యంపాయసందద్యా
 ద్దేవ్యైచబ్రహ్మణైతథా | సరస్వతిప్రేదమితిమంత్రేణతుసమంతతః ॥ ఆత్రపూజాయాం హోమకమణీవ
 అయంవామంత్రోయద్వాగిత్యచోవావికల్పనగ్రాహ్యః ॥ సరస్వతిప్రేదమవేతిమంత్రప్రశ్న సమామ్నాతా
 అగ్నిఋషిః - సరస్వతీదేవతా ॥ అనుమ్బుచ్ఛందః - పూజావిధిమపిసయోగః - సరస్వతి ప్రేదమవేత్యాది॥
 తస్మైహుతవతేదద్యాద్ధుంటాంతాంపూజితాయతు | మంత్రేణానేనవిధివద్రోగీపూర్వముఖ్యుచిః ॥ దాన
 మంత్రః ॥ గురౌరవజ్ఞయాయవ్పస్వార్యాయాధ్యయనంకృతమ్ | సరస్వతీజగన్తాతజకగజ్ఞాఙ్గాఙ్గాసహారణి॥
 సాక్షాద్భ్రీష్టాకశోచత్వంబ్రహ్మరుద్రాదిభిస్తుతా | తన్నమాధ్యయనోఽథంవజాడ్యంహరవరాశనే ॥ ఘంటా
 దానేనతుష్టాత్వంబ్రహ్మణానిమిశంపురా | ఏవందానంతుదత్వాతు తమాచార్యంక్షమాశ్రియ ॥ అస్యేభ్య
 శ్చక్తితోదద్యాద్భ్రీష్టాణేభ్యోధభోజనమ్ | తతస్స్వబంధుభిస్సాధకంస్నాత్వా భుంజీతమావవః ॥ ఎవం
 యఃకురుతేదానంప్రజ్ఞాహీనోజడోపివా | ప్రజ్ఞావానజడోయంతు జాయతేవాక్పతీర్యథా ॥ *
 తల్లక్షణంశూల్రోగహరప్రకరణేజ్జయం | పూజాదికతకవ్యతాపరిభాషాయాండశితా ॥ *

అథ ప్రజ్ఞా జాడ్యత్వహరఘంటాదానమ్.

—* అథ చేతనాహీనత్వహరమ్. *—

శాతాతపః॥ విస్మహఃచేతనాహీనోమాతృహంధఃప్రజాయతే | నరకాంతే ప్రకుర్వీత ప్రాయశ్చిత్తంయ
 థావిధి ॥ నరకాంతేమానుషశరీరమాసాద్యతత్రచేతనాహీనోజాయతేఇత్యథః ॥ ప్రాయశ్చిత్తస్వరూపం
 నవిశేషంనేత్రోగహరప్రకరణేంధత్వహరేదశితం ॥ *

—* అథ ప్రజ్ఞాహీనత్వహరప్రతిపాదానమ్. *—

తల్లక్షణంశూల్రోగహరప్రకరణేజ్జయం | పూజాదికతకవ్యతాపరిభాషాయాండశితా ॥ *

—* ఆధమూత్రకృచ్రీహారణి. *—

శాతాతపః . గురుజాయాభిగమనాన్మాతకృచ్రీప్రజాయతే । తేనాపినివక్తుతిః కార్యాశాస్త్రదృష్టే
 నవత్కనా ॥ శాస్త్రస్వప్తవత్కనేత్యనేనద్వివిధానివక్తుతిరుచ్యతే । తత్రైకాప్రీజాపత్యాది కృచ్రీరూపా ॥
 సాచనరకొపభోగేనకమణః క్షీణత్వాన్లురుతల్పప్రాయశ్చిత్తస్యాధకం - తదధకంవాశక్త్యాద్యనుసారేణక
 ల్పాః ॥ అపరాంసివక్తుమాహ ॥ స్థాపయెత్కుంభమేకంతుసశ్చిమాయాంశుభందిశి ॥ నీలవస్త్రసమాభ్య
 న్నంనీలమాల్యాభి - పితమ్ । తస్యోపరిన్యసెద్దేవంలాహపాత్రేప్రచేతమ్ ॥ సువణనివహపటాణి
 మణతంయాదసాంపతిమ్ । యజెత్పురుషసూక్తైనవరుణంవిశ్వరూపిణమ్ ॥ వరుణమూర్తిఃస్తు ॥ పాశవరద
 కరామకరవాహనాధవతి ॥ సామవిద్భ్యామ్కాస్తత్రసామవేదంసమాపయేత్ । సువణపుత్రికాంకృత్వా
 నివక్తువింశతిసంఖ్యయా ॥ దద్యాద్విశ్రావ్యసంపూజ్య సిమ్పాపస్యామితిబృవన్ ॥ యాదసామధిపాదేవావి
 శ్వేషామపిపావనః ॥ సంసారాద్దేకణధారౌవరుణః పావనోస్తుమే । ఇమంమంత్రంసముచ్చార్యఅచార్యాయ
 యథావిధి ॥ దద్యాద్దేవమలంకృత్యకూతకృచ్రీప్రశాంతయే ॥ అత్రాయంప్రయోగః ॥ స్వానుకూలేశుభేది
 నేస్థండిలముపలిప్యాలంకృత్య- తత్రపశ్చిమదిగ్భాగేకలకంసంస్థాప్య ॥ తదుపరిపాయసపాత్రం నిక్షిప్యత్రో
 క్తవరుణప్రతిమాంనిధాయ- తథావింశతివక్తునిమణతాంసావణేకంమూత్రకృచ్రీపుత్రికామపినిక్షిప్య- తతోవ
 రుణంపురుషసూక్తైనపాడశోపచారైః పూజయేత్ ॥ రోగప్రతిమాంమూత్రకృచ్రీధిదేవతాయైనమతితి నాను
 మంత్రేకాచయేత్ ॥ అథసామవిదాబ్రాహ్మణేకపూజితాయాః ప్రతిమాయాస్సన్నిధావేవ వేదపారాయణ
 ణంకారయేత్ ॥ తదభావెబహ్యచేనవాయథాసంభవంసామూర్ధ్వానినావావేదపాదాయణం నిమ్పాదయేత్ ॥

రోగనివృత్తిరూపదృష్టప్రయోజనస్యైవమపినిష్పత్తైవేదపారాయణః ధిఃపరిభాయాండశితః - యా
 వత్పారాయణసమాప్తిశ్చ ప్రతినినంపూర్వోక్తతీత్యా వరుణంరోగ ప్రతిమాంచ పూజయేత్ ॥ సమాప్తేచ
 పారాయణేతాంరోగప్రతిమాంచాహ్మణాయదద్యాత్ - తత్రాయంప్రయోగః - అముకగోత్రాయాముక
 శిమణే- అముకరోగశాస్త్రధక మముకరోగప్రతికృతింతుభ్యమహమిత్స్యచ్చార్య- అహం నిమ్పాపస్యామితి
 బృవన్ప్రతికృతీరోగప్రతిమాంచ ద్యాదితి ॥ తతోయాదసామధిపత్యముంక్లోకముచ్చార్యవరుణప్రతిమాంత
 సైత్రవాన్యసైత్రవాదద్యాదితి ॥ యజెత్పురుషసూక్తేనేతి - పురుషసూక్తైనపూజాప్రకారః వేదపారాయణ
 విధిశ్చపరిభాషాయాంప్రపంచితః ॥

—* అథప్రకారాంతరేణమూత్రకృచ్రీహారణమ్. *—

శాతాతపః ॥ పశుయోనౌచగమనాన్మాతకృచ్రీప్రజాయతే । తిలపాత్రత్రయంచైవ సదద్యాచాక్షు
 ధయే ॥ తిలపాత్రదానమాహ - విష్ణుః ॥ తామ్రపాత్రేతిలానకృత్వా పలషోడశకల్పితే ॥ సహిరణ్యం
 స్వశక్త్యావా విప్రాయప్రతిపాదయేత్ ॥ నాశయేత్త్రివిధంపాపంవాజ్మనః కాయసంభవమ్ । ప్రకారాంత
 రేణతిలపాత్రదానం ॥ కూమణపురాణే ॥ తిలపూణకంతామ్రీపాత్రం సహిరణ్యంద్విజాతయే । ప్రాతర్ద
 త్వాతువిధివద్దుస్వస్నంప్రతిహంతిసః ॥ తిలపాత్రంతథాప్రోక్తంకనిష్ఠోత్తమమధ్యమమ్ ॥ తామ్రీందశపలం
 యత్తజ్జఘన్యంపరికీర్తితమ్ ॥ ద్విగుణంమధ్యమంప్రోక్తంత్రిగుణంచోత్తమంస్త్పతమ్ ॥ స్వణకమేకం జఘ
 న్యేతుద్విగుణంమధ్యమేక్షిపేత్ ॥ త్రిగుణంచోత్తమేతద్వత్సువణకంపరికీర్తితమ్ ॥ సువణందక్షిణాండద్యా
 త్వవపాపక్షయోభవేత్ ॥

—* అథమూత్రకృచ్చీహారాంతభేదః. *—

కమకవిపాకసారే | మత్సరీగురుణాయశ్వవిధవాసుభివాంభతి | సఖవేన్ముత్రకృచ్చీతుగురుతల్పాధకమా
వరేత్ || గురుతల్పప్రాయశ్చిత్తస్యాధకం || వద్వాషికంప్రాయశ్చిత్తమాచరేదిత్యధకః || *

—* అథమూత్రకృచ్చీహార తిలపద్దదానమ్. *—

వాయుపురాణే | సురాపోమూత్రకృచ్చీస్యాదితి || అత్రనిషక్మాతిమాహ || బోధాయనః || సౌవణికం
కారయేత్పద్మంపతేనాథకపతేనవా | యథాస్వకక్తిమతిమాన్వృథమవ్వదశంశుభమ్ || నిత్రశాత్మంసకుర్వీ
తభవేన్నిష్ఫలమన్యథా | తిలద్రోణాథకనాపితామీపాత్రంజలాన్వితమ్ || నిదధీతేతిశేషః || ద్రోణపరిమి
తేనాతిలరాశౌజలపూరితంతామ్రపాత్రంవిదధీతేత్యధకః || పాత్రమధ్యేతుతత్పద్మం నివధ్యా త్కంకుమా
న్వితమ్ | బ్రాహ్మణంశుతసంపన్నందతిడంవాగ్నిహేలాతిణమ్ || ఆపూయగంధమాల్యాద్యైర్విధినాచా
తిభక్తితః | అవయేదితిశేషః || ఎవంబ్రాహ్మణమభ్యజ్యనవమంభాసకారంపద్మమధ్యే పూజయిత్వాచత
త్పద్మంవత్సమాణలక్షణాయదద్యాత్ || బోధాయనప్రోక్త తీవల తిలపద్దదానానంతరం ఆజ్యేనవ తిలై
హోమఃకార్యశ్చాప్యోత్తరంకతం - వజ్రేవావాహయేద్దేవం భాసకారంగ్రహనాయకమ్ | ఏహ్యోహీభగ
వణదేవపద్మేస్తికాసన్నిధింకురు || త్రయీతనోద్వాదశాత్తకాసహస్రైర్జ్యోతిభివృతః | అవాహనమంత్రః ||
అవాహ్యతస్తికాదేవేశంపూజయేద్రక్తచందనైః | పుష్పైశ్చరక్తైరపరైఃకుంకుమాగరుచందనైః || నైవే
ద్యంపాయసందద్యాదలాభేక్షీరమేవచ | ఆజ్యహోమస్తిలహోమశ్చవ్యాహృతిభిఃకార్యః || తతః కింకుర్యాది
త్యతఆహా || తతస్స్వణకమయంపద్మందద్యాన్తంత్రేణసంయతమ్ | దానమంత్రః | ఖగఃపూషాపతంగోసౌ
ద్వాదశాత్మాత్రయీతనుః || పద్మేనానేనదత్తేవప్రిత సరణిరస్తుమే | కృతేనానేన మనుజో మూత్రకృచ్చీ
త్ప్రముచ్యతే || ఎతచ్చపద్దదానమాదిత్యవాసరేకార్యం || పద్మదానప్రయోగంజ ఆదిత్యేహనికారయేదితిబోధా
యనప్తరదాత్ || *

—* అథాశ్తరీహారమ్. *—

శాతాతపః || మాతుస్సపక్షీగమనేజాయతేశ్వశ్మరీగదః | సతుపాపవిశుద్ధ్యధకంప్రాయశ్చిత్తంసమాచ
రేత్ || ప్రాయశ్చిత్తమత్రమాసిఃమ్ || దద్యాద్విప్రాయవిదుషేమధుధేనుంయథోచితమ్ | తిలద్రోణశతంచై
వహారజ్యేనసమన్వితమ్ || మధుధేనువిధానంక్షయరోగహరేదశితమ్ || *

—* అథబహుమూత్రహారమ్. *—

శాతాతపః || దుగ్ధవోరస్తుపురుషోజాయతేబహుమూత్రవాన్ | సదద్యాద్దుగ్ధధేనుంబ్రాహ్మణాయ
యథావిధి || దుగ్ధధేనుః పిక్షయరోగహరెగుడభేనుస్త్రస్తావేద్రవ్యః || *

—* అథప్రకారాంతరేణబహుమూత్రహారమ్. *—

కమకవిపాకసముచ్చయే || సోదరీగమనేరోగీజాయతేబహుమూత్రవాన్ | పరాకర్షితయంచత్వారింశ
చ్చాహ్మణభోజనమ్ || ఆతేనూక్తేశబహుయదప్యోత్తరసహస్రకమ్ | సపిషాతరుణాతేన జపస్తావా

స్థితేనతు || సహా... కస్య పౌరుషస్యచశక్తిః- గాయత్ర్యాదివిషయకార్యకృత్వాపస్యాననుక్షయే || రోగన్యాన్వేషణాదభ్యవంహోషః || అథిక్యేషునకలసూక్ష్మైశ్చైవహోషః || పక్ష్యమేపిచరుణాపృథక్ సవికాశాభక్తిః || జవస్తానివానితి || అష్టోత్తరసహస్రమేవ || తేనాతేపితరీశ్వరేన సూక్తేన || సహస్రనామ్నాంపురుషసూక్త్యగాయత్ర్యాక్ష్మజపశ్శక్తికోభవతి, అష్టోత్తరసహస్రాదభకంస్మ్యంపేక్ష్యంతః || తేనామ్యష్టోత్తరీభావాయాముచితం ||

—* అథమాత్రకృచ్ఛికారప్రతిమాదానమ్. *—

కర్మవిపాకసాలే || మాత్రకృచ్ఛికారప్రతిమాదానమ్. కథనంభేదసంఖంకళకరణం అనేనభేదనసాధనవిశేషోలక్ష్మితే - తదస్యాస్తీతికథనీకరణతికూరణత్వధాః - పూజాదివిధిస్తుపరిభాషాయాంరోగప్రతిమాదానవిధానక్రమ్ ||

—* అథప్రమేహహారణి. *—

కర్మవిపాకసముచ్ఛయే || చండాలీగమనాస్తత్యఃప్రమేహవ్యాధిమాన్భవేత్ | తుత్పిపాసాతురశ్చైవజాయతేతస్యవిపక్వతః || చాంద్రాయణత్రయంకుర్యాద్భవమధ్యం తథాపరమ్ | అపరంపిపీలికామధ్యచాంద్రాయణంచేత్యధాః ఇమాఅపఃప్రవరణతిడమత్తమమధైకయా || జహుయాత్సపిషాచైతాజశేన్తంత్రాంతమహితః || ఇమాఅపఃప్రవహతఃఇతిద్వయోమేకధాకీర్ణియుషిః || ఆపోదేవతా || అంత్యార్థస్యఅగ్నిదేవతా || అనుష్టుప్చందః - ఇదమాపో—అద్యాన్వచారివం- ఇత్యాది- విహితాధైవినియోగః - ఉడుత్తమంవరుణేత్యాది-జపహోమయోస్సంఖ్యావ్యాఖ్యనుసారేనాష్టోత్తరసహస్రాద్యయుతాంతాకల్పాః ||

—* అథసమాలప్రమేహహారమ్. *—

కర్మవిపాకసంగ్రహే || తిర్యగ్గామీసమాలప్రమేహేనయుతోభవేత్ | కుర్యాత్సాంతపనాదీనిప్రాయశ్చిత్తంయథావిధి | సాంతపనయతిసాంతపనమహాసాంతపనానీత్యధాః ||

—* అథవాతప్రమేహహారమ్. *—

కర్మవిపాకసంగ్రహే || పర్వవ్యవాయామనుజఃకన్యాగామీతథైవచ | వాతప్రమేహయుక్తస్సాన్వీతుర్యాచ్చాంద్రాయణత్రయమ్ ||

—* అథమధుప్రమేహహారమ్. *—

కర్మవిపాకసముచ్ఛయే || మధుమేహీమాత్మగామీసతతంజాయతేనరః | పితృభార్యాభిగామీచ జలమేహీచరాధమః | యోగచ్ఛేద్యగిసీనిత్యమితుమేహీతీనిశ్చయః | పితృభార్యాసపత్నీజనని - సతతంమధుమేహీనిత్యమితుమేహీత్యన్వయః - ఎతేనరౌ గాధిక్యంపూజ్యతే- ప్రాయశ్చిత్తంకమాదత్రవద్వషాకణ్యవిపంచ- త్ర్యబ్జమిత్యాక రెత్సమ్యక్తతోరో గాత్పీముచ్యతే || వడబ్బంపంచాబ్బంచక్రమాత్ప్రాయశ్చిత్తంభవతీత్యధాః- సర్వమత్రసౌరమంత్రేణజపహోమోచకతేవ్యా || సంఖ్యాచాష్టోత్తర సహస్రం || సౌరమంత్రాక్ష్మజపావః ఉద్యన్నద్యేత్యాదయః - పరిభాషాయాంచకీతాః ||

—* అథప్రమేహఘ్నుసువణధేనుదానమ్. *—

వాయుపురాణే || చాహ్మణస్వణహారీచప్రమేహీజాయతేనరః || వృద్ధగౌతమః || ధేనుసస్వణమయీం
కుర్యాత్పూర్వేణవిధినాతతః | పూర్వేణవిధినాపలనవాతదధేనవేతి || ధేనుంకుర్యాద్విశ్మధః - ఘృతా
స్థ్యత్వాదీతకతవ్యతాకలాపస్తుక్షయరోగహరప్రకరణేగుడధేనుదానప్రసంగేనదశితః || స్వణశృంగీమి
తిపూర్వవత్ || చాహ్మణంశ్రీతసంపన్నంవైష్ణవంచకుటుంబినమ్ | ఆచారవంతంధమిష్టంద్విజశిశ్రూషణా
దృతమ్ || గృహమాహూయవిధివత్పూజయేద్బుష్ణణాదిభిః | యథావిభవతోదద్యాద్ధోమంపూజవచచేవహీ ||
పూర్వవత్స్వగృహేనాక్తవిధానాదగ్నిస్థాపనాదికృత్యేశ్యధః - మంత్రైస్తువైష్ణవైస్సమ్యక్పలాశసమిధస్తన్వి
తాః | హోమసంఖ్యాచాష్టోత్తరశతం || వైష్ణవమంత్రాస్తద్విష్ణోరిత్యాదయః || తత్రతద్విష్ణోరితికూర్షాం
డహేనామప్రకరణేదశితః - అన్యేపిస్వస్వశాఖోక్తవిష్ణుప్రకాశకాగ్రాహ్యః || నారాయణాష్టోత్తరమంత్ర
ఆంత్రివృద్ధిహర నారాయణమూర్తి వానే - గోపాలమంత్రస్తు నక్తాంధ్యహర గోపాలదానే ప్రదశితః ||
హేనామాంతేతుప్రదద్యాచ్ఛమంత్రేణానేనహోమవాక్ || మంత్రమాహ || చక్రంసుదశనం యస్యరాజతే
జ్జేతధైవహీ || ప్రమేహంహరతుక్షీప్రంవిష్ణుగృరుడవాహనః | అజ్జేశంఖపద్మే || శంఖచక్రగదాధారీత్య
ధః || దానంప్రమేహరోగఘ్నుమేతతాగ్ర్యంమనీషిభిః | కృతేనానేనశాశ్వంతప్రమేహదారుణాఅపి || *

—* అథప్రకారాంతరేణప్రమేహహరమ్. *—

శాతాతపః || తపస్వినీప్రసంగేనప్రమేహేనాజాయతేగదః | మాసంరుద్రజపఃకార్యోదద్యాచ్ఛక్త్యావ
కాంచనమ్ || తపస్వినీప్రసంగస్తపస్విగమనం || రుద్రలక్షణంపరిభాషాయాందశితం || సువణకాయథాకక్తి
దద్యాత్ || *

—* అథప్రమేహప్రతిరూపకృతిదానమ్. *—

కషణవిపాకే || ప్రమేహఃపాణిముద్యమృదక్షిణం ప్రాణిభీషణః | పాపఃపాశ్వేక్షణః కుర్వన్నావాఘా
తంచగజకతి || పూజావిధిస్తుపరిభాషాయాందశితః || *

—* అథలింగహానికరవృషణవ్యాధిహారణి. *—

శాతాతపః || మాతృగామీభవేద్యస్తుతస్యలింగంవినశ్యతి | చండాలీగమనేచైవ హీనకువ్యఃప్రజాయతే ||
తస్యప్రతిక్రియాం కతుకంకుంభముత్తరతోన్యసేత్ | ఉత్తరతమ్బుద్ధస్యలిప్తజేశస్మోత్తరదిగ్భాగే ఉదకాభి
పూరితంకలశంఘాపయేదిత్యధః || అత్రచకలశస్థాపనాదీనినవగ్రహయజ్జప్రకరణేభిహితాని || కృష్ణవస్త్ర
సమాచ్ఛన్నంకృష్ణమాల్యాదిభూషితమ్ | తస్మోపరిన్యసేత్కాంస్యపాత్రే చేవంధనేశ్వరమ్ || సువణకానిషక
షట్కేననిమిత్తంనదవాహనమ్ || యజేత్పూరుషసూక్తేనధనదంవిశ్వరూపిణమ్ | ధనదంవరదాభయక
రంచకుర్యాత్ || యజేత్పూజయేత్ || పూజాప్రకారశ్చ పురుషసూక్తవిధానేదశితః || అథర్వవేదవిద్వి
ద్యానధర్వాణంసమాపయేత్ | అథర్వవేదపారాయణంకుర్యాద్విశ్మధః - యావచ్ఛీర్షినైవేదపారా
యణసమాప్తిభవతి || తావత్పూరినేమకుబెరపూజావత్కమాణప్రతిమాపూజాచకార్యా || పారాయణవిధిస్తుప
రిభాషాయాం || అథనవేదవిదామథావెబహ్యచేనవాయథాలాభోపపన్నశాఖాధ్యాయినావా వేదపారా

యంకారయేత్ | అనేనకమణావారోగనివృత్తిరూపవృష్టాభోపయోగాల్ - వేదాంతపారాయణేనాపిద్య
 స్తాథాన్విదేః || అథర్వవేదపారాయణంతు యక్షగణశాపిశాచాదీనాంతద్వేదప్రియత్వాత్ - ధనదస్యవయశ్చ
 రాత్వంప్రసిద్ధమేవ || కుబేరంప్రతిదినమావేదపారాయణసమాప్తిపూజయేదిత్యుక్తం - తద్వేదరోగప్రతి
 మామపిపూజయేదిత్యాహ || సువణపుష్కాంకృత్వానిమగ్నిశశిసంఖ్యయా | దద్యాద్విప్రాయసంపూజ్యని
 స్పాపస్సామితిబ్రువన్ || ఇయంప్రతిమారోగప్రతిమా - అస్యలక్షణమేతస్ప్రకరణాంతేవృత్తాదయివ్యతే-
 అత్రలింగహనిప్రతిమాధి దేవతా మైనమ ఇత్యనేనమంతేనేతాంప్రతిమాంపూజయేత్ || ఏవంప్రతిదినంసం
 పూజ్యవేదపారాయణస్యాంతే- అనేనప్రతిమా దానేనాహంనిస్పాపస్సామితిబ్రువన్నిమాంప్రతిమాంవిప్ర
 యదద్యాత్ - ధనదప్రతిమా దానమంత్ర - నిధీనామధిపోదేవశృంకరస్యప్రీయస్సఖా | సామ్యాశాయాః పతి
 శ్శ్రీమాన్ మమపాపంవ్యపోహతు || ఇమంమంత్రంసముచ్చార్య ఆచార్యాయయథావిధి | దద్యాదేవంహీన
 కుష్ఠీలింగనాశీచక్రద్భృతి || ప్రయోగప్రకారోమూత్రకృచ్ఛాప్రకరణేభిహితః ||

ఇతిలింగహనికరవృషణవ్యాధిహారాణి.

—* అథషండత్వహరమ్. *—

శాతాతపః || దుష్టవాదీతుషండస్సాత్సదద్యావృద్ధిజాతయే | రాప్యంపలత్రయందుగ్ధఘటత్రయ సమ
 న్వితం || రజతదానమంత్రస్తుపూర్వముక్తః ||

—* అథవృషణవ్యాధిహరమ్. *—

కమణవిపాకసంగ్రహే || నృపాపరాధేనవినియోమనకంయస్యకస్యచిత్ | భేదయేత్తస్యముష్కంతు
 భవెద్దగ్ధువాగ్నినా || శిలాపిష్టసదృశశ్చసుప్రణశ్చాపిజాయతే, రుధిరంప్రసవేత్పశ్చాస్తస్యైః నివక్పతిః
 పరా || శతరుద్రంజపెత్సవ్యగమ్యోత్తరసహస్రకమ్ | యతిచాంద్రాయణంచైవ కుర్యాద్దద్యాప్యగాంతతః
 విమ్లరశి || జాయతేవృషణేయస్య వ్యాధిః పరమదారుణః | జపిత్వాదశసాహస్రంమచ్యతేరుద్రసంహితాం ||
 రుద్రాధ్యాయామ్యోత్తరసహస్రదశసాహస్రయోస్తువ్యాధితరతమభావాపేక్షయావికల్పః ఆమ్యోత్తరసహస్రం
 దశసాహస్రమిత్యనేనచమహారుద్రాతిరుద్రాదిజపోలక్యతే || రుద్రవిధానేదశితః || యానిచాత్రపీడాప్రకర
 ణోక్తానితానిసర్వాణ్యపివృషణవ్యాధిహారాణివిజ్ఞేయాని || గోదానమంత్రస్తుపూర్వముక్తః ||

—* అథలింగహనిప్రతిమాదానమ్. *—

వృషణవ్యాధిహరప్రతిమాదానంతల్లక్షణంచఅనుక్రమవరోగేష్విత్యాదినా చూరిరోగప్రకరణోక్తమేవా
 త్రాప్యనుసంధేయం - పూజావిధానంతుపరిభాషాయాంరోగప్రతిమాదానవిధావుక్తం ||

—* అథగుదరోగహారాణి. *—

శాతాతపః || సురాలయేజలేవాపిసకృద్విష్మాంకరోతియః | గుదరోగోభవేత్తస్యపాపరూపస్సు దారు
 ణః || మాసంసురాచనేనైవగోదానద్వితయేనచ || పాజాపత్యేనచైకనశామ్యంతిగుదజారుజః || అతసు
 రాచనమితిసామాన్యేనాభిహితం - తథాపిసూర్యప్రవాధాన్యేనవిమ్లరుద్రపూజా || ఆరోగ్యంభాస్కరా

దిశ్చేదిస్త్వేః । పూజాస్వశక్త్యాద్యనుసారేణగంధపుష్పవస్త్రాలంకారాదిస్సురాచక్షణం- గోదావం ।
 ప్రాణాపత్యావరణేషుక్రమోపహతక్రమవివతద్బాధకప్రమాదాభావాత్ ॥ గోదావమంత్రస్తుక్రమపద్ధశ్శాస్త్ర
 ష్టవ్యః ॥
 ఇతిగురోగవారాచ ॥

—* అధ్యప్రవర్ణగురోగహారమ్. *—

కమవిపాకసంగ్రహే ॥ విజ్ఞాత్రోత్సజనంస్పత్వాచ్యుత్వాచక్షణేజనే । భుజ్జేగజన్మాంతరేను
 త్యోభవేత్సప్రవర్ణః ॥ భవేచ్ఛదారుణాపీచాతత్రకృచ్ఛాత్కృచ్ఛాత్ ॥ చాంద్రాయణంచకతావ్యంత
 ధాక్షీరంచసపిషా ॥ అక్షీభ్యామితిసూక్తేనసమాసంజుహుయాచ్ఛుచిః । ఉప్యన్నద్యేత్స్వచంచైవ జపే
 త్సూర్వోక్తసంఖ్యయా ॥ సపిషాసహితంక్షీరంహవిః ఆజ్ఞమిశ్రితందుగ్ధం జుహుయాదిత్యధణః - అక్షీభ్యా
 మితిసూక్తంపూజముక్తం - తథోద్యన్నద్యేత్స్వచోపి- హోమస్తుప్రవర్ణం ॥ *

—* అథాశోరోగహారమ్. *—

కమవిపాకే ॥ దత్వాచవేతనంయోధ్యేత్వాదాయాపిచవేతనమ్ । అధ్యాపయేచ్ఛుజుహుయాదశోరోగ
 యుతోభవేత్ ॥ తస్మిన్వత్సంప్రకుర్వీతకృచ్ఛాచైవతికృచ్ఛాత్ ॥ చాంద్రాయణంచైవతథాజపేత్సూక్తం
 చపారుషత్ ॥ ఉప్యన్నద్యేత్స్వచంచైవజపేత్తథా । తామగ్నివణాణమితచ జపేత్సూక్తంసమా
 హితః ॥ హిరణ్యంసఘృతందద్యాచ్ఛ్రీజ్ఞీయాయకుటుంబినే । దత్వాధవేతనమిత్యాది- భృతకాధ్యాపకశ్చేది
 త్యధణః ॥ యశ్చశాస్త్రసిహితత్విగ్రహేణాదివృత్తిరేకేణస్వపరికల్పితభృతింగృహేత్వాపరాధణంజుహుయాత్ ॥
 జపేచ్ఛసోశోరోగయుతోభవేదిత్యధణః - తామగ్నివణాణమిత్యస్పత్వాషాణాదిస్త్రీస్తనస్సోటహారే దశిణ
 తం - పురుషసూక్తాదీనాం సర్వేషాంజపసంఖ్యావ్యాధితరతమథావేనాప్యే త్రసహస్రాదికా - తథాశ
 క్త్యపేక్షయావాశతాదికాకల్పనీయ్యా ॥ సహిరణ్యంఘృతందద్యాదితి- ఆజ్ఞేహిరణ్యంనిషీప్య ఆజ్యావేక్ష
 ణంకృత్వాదద్యాదిత్యధణః - ఆజ్యావేక్షణమంత్రస్తుకటిహూలహారేదశిణతః - తథాశోత్రియాణు కుటుం
 బినే ఎకవక్షపర్యాప్తంధనందద్యాత్ ॥ అసేనైవాభిప్రాయేణబ్రహ్మగీతాసువచనంసమాహూతం ॥ కుటుం
 బినేశోత్రియాణుహృథిణనేచవిశేవతః ॥ అపాధ్యవ్యాధినాగ్రస్తోధనందద్యాద్వికాంతయెత్తి ॥ కృచ్ఛాదీ
 శ్చేతానివ్యాధికక్త్యాద్యనుసారేణవ్యస్తానిసమస్తానివాయోజ్యాని ॥ *

—* అథాశోరోగహారసువణాధేసుచానమ్. *—

పాద్యై ॥ ఆశోకాణాగోవధాన్త్యకాంత్రాపతీకారమాహ ॥ బోధాయనః । సావణీకంగాంప్ర
 కుర్వీతపల్నాధేకకేకవాపునః । విష్టశాత్యంచకుర్వీతచతుర్థాణంశేవతణః ॥ తణకొవత్సః ॥ రక్షిశ్చం
 గాంరౌప్యఖురాంనానావస్త్రైగలంకృత్ ॥ గ్రహణాముపరివ్యస్యనవధాన్మానివిన్యసేత్ ॥ హోమస్తుపూ
 ర్నవతాగ్రాహ్యోగోవిచప్రితయెతథా । గ్రహణాముపరితి ॥ నవగ్రహస్థాపనాప్రశ్చేదాదుపరిత్యధణః ఎతేననవ
 గ్రహాణామ్నోసకతావ్యతిక్రమంభవతి ॥ సచపరిథాషాయాం - సువణాధేనోఃపురతోనవధాన్యాని నవసం
 ఖ్యాణాః ప్రహియవాదీని- సతసంభవేనూతనాశ్చేవవిన్యసేత్ ॥ హోమస్తుపూర్వవదితి - గోవిందప్రితయ
 ఇతి - సువణాగ్రహాం దానస్య గోవిందప్రిత్యధణత్వాత్తదుద్దేశేనాపిహోమస్యకతావ్యతాందశేయతి ॥ అస్తిక

హోమేమంత్రాదశకాయతి || ఇదంవిష్ణుప్రతద్విష్ణుర్విష్ణోర్ముకమిత్రకమాల్ - సమిచాజ్ఞా చయంహుత్వా
 సూక్ష్మాకాహుత్యంత ఏవహీ || ఇదంవిష్ణుర్విష్ణుర్ముక్తానిచవగ్రహప్రకరణేవశితం. ప్రతద్విష్ణు విష్ణోర్ము
 కమిత్యనయోస్తుచక్రా శ్చహోగోపాలదాశే | ఇదంవిష్ణు రి త్యావయోమంత్రాస్సమిచాదిహూ సముక్రమేభ
 వంతి || హూమేత్వస్యవీవక్రమః - సమిద్ధోమానంతంవరుహూః || హోమసంఖ్యాతావ్యాకృతాతస్యై
 నఅస్యోత్తరశతాదికాకల్పస్య || క్షూణాకాహుత్యంశబ్దితి || తశః || ప్రియఃస్తు తతోగోగ్రాహ్మణంవేదవారి
 గమ్ | శ్రీశక్యత్వైపసంపన్నంకులిచంకమణవేదినమ్ || భక్త్యాస్వయంసమాసీయ పూజయేచ్ఛక్తిపూర్వకం |
 మంత్రేణా నేనతస్మై తాండవ్యాత్రోగీయ తాశ్చవాణ || గోవిందంవనసాధ్యాయణ గవామధ్యేస్థితింశు
 భమ్ | గోవిందగోపీజనఃల్లభ్యేనేన || వశ్యమాగ్రకారెణాధురాగోవిందధ్యానశ్లోపమాహ || బహుకా
 పీదేనసంయుక్తం వేణువాదసతస్యమ్ | గోపీజనైఃపరిచృతంవశ్యపుష్పావతంసఃమ్ || దానమంత్రణి || గో
 విందగోపీజనవల్లభకకంఠాసురఘ్నత్రిదశేంద్రవంద్య | గోదానతుష్టఃకురుమేదయాశో అశోవివాశం తుప
 తారివగణ || దానెరాసఃనియతమశకసోజాయతేక్షయః | తస్మాక్కుర్యాత్ప్రియత్నేన క్షయభీకప్యోత
 దశకసః ||

—* అథగుదరోగహరప్రతిమూదానం. * అశోకరోగప్రతిమూదానం. *—

తత్రగుదరోగప్రతిమూలక్షణంశూలరోగహరప్రకరణేద్రవ్యవ్యం || అశోకరోగ ప్రతిమూలక్షణంతుః
 కమణవిపాకే || అశోకరోగకృశోవక్రఃఖడ్గచమణభృదూర్షణదృక్ | ఉభయశ్రఫూజాదికతకవ్యతావీ
 శేషస్తుపరిభాషాయాంరోగప్రతిమూదానవిధాతుక్తః||

—* అథాతిసారరోగహరణి. *—

కమణవిపాకసముచ్ఛయే || స్నాతాగ్నింశమయేద్యస్తుసోతిసారయుతోభవేత్ | అగ్నిరస్తీత్యుచంజ
 ప్త్వాదశాంశంగుగ్గులేనతు || సపిణపాచాహుతీదణ ద్యాధిరణ్యంబ్రాహ్మణాయవై | స్నాతాగ్నిరోపాసనాగ్ని
 రిత్యుతః || అతవీవాగ్నిముత్పాద్యప్రాయశ్చిత్తమపిచైమాసికంకతకవ్యం || అగ్నిరస్తీతిరుగ్వాతరోగహరేద
 శితా - జపవివవ్యాధితిరతమభావేనప్రతిదినం యావద్రోగశాంత్యష్టోత్తరశతషష్టోత్తర సహస్రం వాహూ
 మః కార్యః || అథివాముతద్వయాదికంపాసంకల్ప్యసంకల్పపరిపూరితఃకతకవ్యా || దశాంశహూమేప్యైవ
 మేవ - యద్యపిప్రాణశస్త్రలహోమేవ్యాహృతయోత్రషంత్రాదృష్టాః || తథావ్యనుష్ఠితమంత్రేణైవ హూ
 మస్యన్యాన్యత్వాదగ్నిరస్తీత్యేమైవహూమమంత్రః - హిరణ్యంచశక్త్యనుసారేణదద్యాత్ ||

—* అథాతిసారహరపహ్నిమూతికతానమ్. *—

పాద్యే || అతిసారీసభవతియస్మై తాగ్నివినాశకః | అత్రప్రతికారోబోధాయసియ్యే || సువణేనాథతామ్ర
 ణకుర్యాత్ప్రీతికంబుధః | వహ్నేశ్చక్త్యనుసారేణపతేనాధేనవాపుచః || వహ్నిమూతికలక్షణంతుచింతామ
 ణ్యాదిమనశితం | తథాజ్వాలాకులాంరక్తవందనేవపిలేపితాంరక్తవస్మైగాసంవీతాంమేవస్యోపరిసంస్థితామ్ |
 కనకాచలవణాభాంద్వాదకారకనిభాంశుభామ్. వ్రతవర్యాన్వితేవిప్రేకసమ్మేచాగ్నిహూతిణిఅంగుళీయక
 వస్త్రోద్యేధూకాపిత్వే కాంనివేదయేత్ || మంత్రేణా నేనసంధివదగ్నిక్షిత్వధకమాదృతః | విప్రకసమ్మే చాగ్ని

హోత్రీతి || అత్రాకనిష్ఠతిపదవిభాగః || అకనిష్ఠే జ్యేష్ఠే స్వాచారో పెతే ఉత్తమత్రయీయః - కనిష్ఠతిపద
 విభాగకనిష్ఠే అవృద్ధైతరుణితియావత్ || ఎవంవిధేవిశ్రేణిమినివదయేత్ || ఋషిస్థాయవిపాయదద్వాని
 త్యధః - దానమంత్రః - త్రేతారూపోగ్నిరీద్యన్వమాంతరస్త్వంహిదేహిచాత్ | త్వంచేద్యం ప్రాక్తనం
 పాపమతిసారంవినాశయ || ఎవందత్వానరస్సమ్యగతిసారంవ్యపోహతి - వ్యపోహతిఋజంవినాశయతీత్యర్థః ||
 గీరుజస్తునుభీనిత్యందీఘమాయుశ్చవిందతి || *

—* అధశాతాతపప్రోక్తం అతిసారహారమ్. *—

స్వనృహంతాతిసారీస్యాదశ్వధాన్రోపయేద్దశ || దద్వాచ్ఛకరగ్రాధేనుంభోజయేచ్ఛశతంద్విజాన్ |
 తరగ్రాధేనువిధిశ్చపూర్వముక్తః || *

—* రక్తాతిసారహారణి. *—

శాతాతపః || దాయాగ్నిహోపకశ్చైవరక్తాతీసారవాణభవేత్ | తేనోదపానం కతవ్యంరోపణీయ్యస్త
 థావటః || ఉదపానమితి - ఉదకంపీయ్యతేస్త్విన్మిత్యుదపానం - కూపోవానిపానంవాప్రపానా || *

—* అధగ్రహణీరోగహారమ్. *—

కమవిపాకసంగ్రహే || అనన్యగతికాంభార్యామదుష్టాంకారణంవినా | పరిత్యజతియస్సోధగ్రహణీరో
 గవాణభవేత్ || శివసంకల్పసూక్తస్యజపస్సాస్యత్ప్రశాంతయే | అష్టోత్తరసహస్రం హిరణ్యంచ తథా
 మధు || దద్వాద్విత్తానుసారేణసారమంత్రజపస్తథా || శివసంకల్పస్యరుమ్మాదిరుద్రవిధానేంగప్రస్తావే దశి
 తమ్ - అష్టోత్తర సహస్ర మిత్యుపలక్షణం - వ్యాధి తారతమ్యానుసారేణ సహస్రకాదప్యధికం ద్విగుణ
 త్రిగుణాధికంకల్ప్యం || సారమంత్రస్త్వచః - అన్యత్వాషాదిపరిభాషాయాముక్తం || అత్రాపిజపసంఖ్యా
 పూర్వవచేవ || కేవలంశివసంకల్పదిజపఎవన || కింతుధేనుమపిదద్వాన్త్యాహ- ధేనుం సదక్షిణాందద్వా
 ద్వస్త్రాభరణసంయుతామ్ | పయస్వినీగుణోపేతాంచాహ్లాణాయకుటుంబినే || *

—* అధగ్రహణీహారధేనుదానమ్. *—

పద్మపురాణే || గ్రహణీవానపత్యహేతి || నిదానమభిహితమ్ - అత్రగౌతమోనిష్కృతిమానా || ధేనుంప
 యస్వినీందద్వాద్ధుంటాభరణభూషితామ్ | హేమశృంగీంరౌప్యఖురాంవాసోభిర్వెష్టితాంనరః || నవధాన్వై
 స్సమాయుక్తామైకైకంద్రోణపంచకమ్ | నవధాన్వ్యావ్రీహీయవాదీని || శేషకాలాచితాని || సహిరణ్యంతు
 తాందద్వాదితి || అలోలుపాయశాంతాయధమజ్ఞాయవిశేషతః | హేమమంచపూర్వవతుగ్రాదితి-సహి
 రణ్యమితిక్రియావిశేషణం - దక్షిణాంచయథాశక్తిస్వణాందద్వాదిత్యర్థః - పూర్వవదితి- తత్రయథాస్వగృ
 హ్యాక్తవిధినాసమిద్ధోమానంతరంచరుహోమః || ఎవమత్రాపిసర్వంకార్యమితి || యద్యపితత్రహేమమంత్రారౌ
 ద్రాస్తథాప్యత్రవైష్ణవాః - స్వస్వశాఖోక్తాఃద్రష్టవ్యాః- తత్రేదంవిష్ణురితిమంత్రః కూశ్మాండహేమమక్రరణే
 దశితః || ప్రతద్విష్ణుర్విష్ణోర్ముకమిద్వామంత్రానక్రాంత్యహరగోపాలదానెదశితౌ || ఎతేత్రయోమంత్రా
 స్సమిచ్ఛర్వాజ్యహేమమతుక్రమేణగ్రహ్యాః || అత్రచవైష్ణవమంత్రగ్రహణేఅయంహేతుః - దేవకీపుత్రే

త్యాదినాదానమంత్రేణవిష్టోదేవతాత్వప్రతీతిః | తథాచార్యోమాంత్రివణకీదేవతాభవతీత్యుక్తం || తద్ధి
 తేనవతుభ్యావవామంత్రవణేనచేష్యతే || దేవతాసంగతిస్త్రదుబణలంతుపరంపరమితి - హూమసంఖ్యా
 తుప్రత్యేకషష్ట్యైశ్చకళతాదికాకార్యా - గాంకృష్ణాంకృష్ణరూపాయమంత్రేణాసేనసంయుతః - మంత్రమా
 హా || దేవకీపుత్రచాణూరకంసాష్టకవినాశన || నాశయగ్రహణీంచేమాంగోపిజనషనోహర | కృతేనానన
 విధినాగ్రహణీశాంతిమృచ్ఛతి || తస్మాదేతన్తుకతకవ్యంగ్రహణీరోగణాసదా ||

—* అథాతిసారరోగప్రతిమాదానమ్. *—

కమకవిపాకసారే || అతిసారోసిఫలకీకింకిణీనూపురీకృశః || ఇతిప్రతిమాలక్షణమ్.

—* అథగ్రహణీరోగప్రతిమాదానమ్. *—

గ్రహణీరోగప్రతిమాలక్షణంతుశూలరోగహరోక్తంవిజ్ఞేయం - ఉభయత్రైతికతకవ్యతాకలాపస్తు పరిభా
 షాయాముక్తప్రకారేణజ్ఞేయః ||

—* అథపాదరోగహరాణి. *—

—‡ తత్రఖంజత్వహరమ్ | స్తబ్ధపాదత్వహరంబ || ‡—

శాతాతపః || హరిణేనిహతేఖంజఃస్య గాలెస్తబ్ధపాదకః | అశ్వస్తైనప్రదాతవ్యస్సువణకంసంకాసంమితం ||
 నిష్కపరిమితేనసువణేనాశ్వంకారయిత్యాశ్వినీమంత్రేణాశ్వినీంపూజయిత్వాశోత్రియాయదద్యాదిత్యర్థః -
 అశ్వినోరశ్వాధిదేవతాత్వాదాశ్వినవేవమంత్రోగ్రహ్యాః || అశ్వినాయజ్జ్వరీరిషఇత్యస్యత్యవస్యమధుచ్ఛంద
 ఋషిఃఅశ్వినోదేవతా - గాయత్రీఛందః - విహితాధేవవియోగః - అశ్వినాయజ్జ్వరీరిషఇత్యాది ఉపలక్షణమే
 తత్ - అశ్వినీప్రకాశకాస్వస్వశాఖోక్తాఃమంత్రాగ్రహ్యాః || అశ్వదానమంత్రస్తునవగ్రహయజ్జప్రకరణేవి
 హితః ||

—* అథవక్రపాదత్వహరమ్. *—

శాతాతపః || జాయతేవక్రపాదస్తుఃహతేశునిమానవః | నిష్కత్రయమితందద్యాత్ససౌవణకం విశుద్ధ
 యే || ససువణకంవిశుద్ధయితీపాతః || అస్తికపారేసువణక నిష్కత్రయస్యైవదానం - ప్రథమపారేతు
 సౌవణకమితద్ధితశ్రవణాన్నిష్కత్రయస్యైవదానం || ప్రథమపారేతుసౌవణకమితద్ధిత శ్రవణాన్నిష్క
 త్రయపరిమితసువణకసిమితంశ్వానం || దేవస్తుత్యాచరణాయ ప్రకాశకైషకంత్రి స్సంపూజ్య బ్రాహ్మ
 ణాయదద్యాత్ || ఇంద్రస్యదూరీరితమితిసరమాప్రకాశకస్యమంత్రస్యకాశ్యపోధూతాంశఋషిః - సరమా
 దేవతా || త్రిమృచ్ఛందః - సరమాపూజాయాంవియోగః - ఇంద్రస్యదూరీరితమిత్యాది || అన్యేషిస్వస్వశా
 ఖోక్తాస్సరమాధిదేవతాప్రకాశకామంత్రాః - గ్రహ్యాః ||

—* అథాధికాంగత్వహరమ్. *—

శాతాతపః || అజాభిఘాతనైజైవషధికాంగఃప్రజాయతే | అజాతేనప్రదాతవ్యావిత్రవస్తనాన్వితా || ఆ

జాయాః ప్రాజాపత్యాః ప్రజాపతి ప్రకాశకమంత్రేణ సంపూజ్య ప్రజాపత్యుద్దేశేన తావజాయథాశక్తివక్షి
చాస్వితాంబ్రాహ్మణాయదద్యాత్ | ప్రాజాపత్యత్వమిత్యాదయః ప్రజాపతి ప్రకాశకా మంత్రాః - నవగ్ర
హయజ్ఞప్రకరణేదశితాః | అజాదానమంత్రోపితలైవదశితః || *

—* అథ పాదరోగహరమ్. *—

కాతాతపః || మూగహాపాదరోగీస్యాదశ్వదానం సమాచరేత్ | అత్రాపిఖంజత్య హరోక్త ప్రకారే
డాశ్విరోః పూజాంకృత్వా ఇకంబ్రాహ్మణాయదద్యాత్ || అయంతువిశేషః - తత్రసావనాకృత్యైశ్చిసీపూజా-
అతత్వక్షితపూజాదిష్యశ్చినానానాహ్యపూజయేదితి || *

—* అథ వల్మీకపాదత్వహరమ్. *—

బ్రహ్మగీతాసు || పతితేనతుసంసగ్భవల్మీకవ్యాధి హాభవేత్ | పతితేనతుసంసరేకైతి పాతాంతరం
గోమూత్రయావకాహారోమాసాధేనవిశుద్ధ్యతి || సహీరణ్యంఘృతందద్యాత్తత్పాపస్యవిశుద్ధయే | యావ
కవ్రతంపూర్వముక్తం || ప్రతిమాలక్షణంతు- ఆత్మనోరోగశాంత్యథకంవ్యాధిరూపందద్యాదిత్యథః- ప్రతి
మాలక్షణంతు ప్రకరణాంతేభిధాస్యతే || *

—* అథ శ్వీపదరోగహరమ్. *—

కమవిపాకసారే || స్వగోత్రస్యాభిగమనాచ్ఛ్విపదీజాయతేనరః | యోన్యామస్యచ్ఛభవతితత్రచాంద్రా
యణంబరేత్ | మాసంపయోవ్రతంచైవతస్యాదోగ్రాత్ప్రీమువ్యతే || స్వగోత్రస్యైత్యతలింగమవివక్షితం |
యోనిశబ్దేన మైథునసాధవమంద్రియంలక్ష్యతే || అతస్త్రీపుంసయోరప్యభయో రోగిణోరెతత్కర్మభవతి ||
చాంద్రాయణ పయోవ్రతయోలక్షణం కృచ్ఛప్రకరణేభ్యధాయ || *

—* అథ శ్వీపదరోగ ప్రతిమాదానమ్. *—

కమవిపాకసారే || శ్వీపవస్త్రీపదఃకుంతః పతచ్ఛరధనుధారః || ఇతి కతకవ్యతా విశేషస్తు పరిభాషా
యాం రోగప్రతిమాదాన ఫక్తః || *

—* అథ పాదరోగ ప్రతిమాదానమ్. *—

తల్లక్షణంతుకూలరోగ ప్రకరణాక్తమివ || పూజాదికతకవ్యతా విశేషస్తు పరిభాషాయాం ద్రవ్యవ్యః |

—* అథ త్వగ్దోషహరాణి. *—

కమవిపాక సమువ్యయే || పరుషంభాషతేత్యథకం యస్త్వగ్దోషయతోభవేత్ | చాంద్రాయణ త్ర
యంకుర్యాత్ప్రదద్యాదాషధానిచ || వైద్యకొత్తానివిప్రీయ శక్త్యాబ్రాహ్మణ భోజనం | వైద్య శాస్త్రో
క్తానిచక్రమదాదీని || *

—* అథ దుశ్శేషకత్వ హరమ్. *—

కమవిపాక సంగ్రహే | గురుతల్పగదోషాచ్చ గవిమైథునదోషతః | దుశ్శేషకస్యాదసాకుర్యాద్గురు

తల్పాతిదేశతః || ప్రాయశ్చిత్తం యథాప్రాప్తం తతో దోషాత్ప్రమువ్యతే | గురుతల్పాతిదేశతః || ప్రాప్తం ప్రాయశ్చిత్తం కుర్యాదిత్యన్వయః || షడ్వషికం కుర్యాదిత్యథః || వ్యాధిగురుత్వే సంపూర్ణం | ద్వాదశవషికం కతకవ్యం | కార్యస్యవ్యాధేగురుత్వేన కారణస్యాపి పాపస్యాభ్యాసాదినా గురుత్వేనావగతేః || ప్రాయశ్చిత్తో సక్రమప్రకారస్తు పూర్వముక్తః |

-* అథ పామాహరిమ్. *

కమవిపాక గంగ హే || అనులుం పతియో న్యేషాం వివయాన్పూర్వజన్మః | సోన్యజన్మః పామావాణ భవేత్ప్రవతికోణితం || సపూయంతస్మిన్వత్యథః ముపవాసత్రయం భవేత్ | భోజయేచ్ఛస్విజాన్దాంతాన్ పుచాశస్సంఖ్యయాన్వితాన్ || అత్రాపి గురులఘుభావేన న్యూనాధికభావః పరికల్పశీయతి || అనులుం పనం వినాశనం అహరోవా | విషయాః సక్పందనానులేపనాదయః ||

-* అథ సదూకహర ఉమామహేశ్వర దానమ్. *

బోధాయనః || బ్రాహ్మణానధయోహింస్యాద్ద్రురోగీభవేన్నరః | తస్యోపశమనం వక్ష్యే సువర్ణేన నక్షుకారయేత్ || సువర్ణం యోడశమాషాత్మకం || మాషప్రమాణంచ పరిమాణప్రకరణేభ్యధాయ || సువర్ణాథేనవాకుర్యాత్పాదేనాప్యధవాపునః | ఉమామహేశ్వరం రూపం ద్వాదశాధిష్ఠితం పరం || చతుర్భుజం తుద్విభుజాముమాంకుర్యాద్విచక్షణః | ఎకవక్త్రోభవేత్తత్ర త్రిణేతశ్చ మహాభుజః || అక్షమాలా త్రిశూలంచ తస్య దక్షిణహస్తయోః | దేవీపృష్ఠతస్త్వేకో వరదశ్చాపరఃకరః || వామోత్సంగతాదేవి శివపృష్ఠైభి పాణికా | వృషభోరాప్యతః కార్యో ఘటయాలంకృతోభవేత్ || స్పృశక్త్యానితశాత్యంతు కుర్వతో నిష్ఫలంకవేత్ | తస్మిన్నారోప్యదేవేక ముమయాసహితం పఘం || వస్త్రే మూల్యై స్సంథాగంధై మూల మంత్రేణ పూజయేత్ || మూలమంత్రశ్చైవ పంచాక్షరః || హోమే రుద్ర గాయత్రీ | మంత్రశ్చ రుద్ర గాయత్రీ సర్వత్ర హివిశ్చిత ఇత్యగ్రైవక్ష్యమాంత్వాత్ || సర్వత్రేతి సర్వశబ్దస్య పూజావ్యతిరిక్తో హోమో విశేషః || అథ మూలమంత్రో రుద్ర గాయత్రీ || అతస్సవత్ర పూజా దావవికల్పే చాంగభావం భజతే || యతో హోమే రుద్ర గాయత్రీ మంత్రశ్చ - ఏకత్వేన మంత్రావిధాన్యంతే || పూజానంతరం కతకవ్యమాహ | తతో బ్రాహ్మణమాహూయ దరిద్రం ధమకోవిదం | శృతవృత్తోపసంపన్నం శాంతంచైవాత్మవేదినం || వస్త్రాంగుళీయకై స్తస్య పూజాం భక్త్యాప్రకల్పయేత్ || హోమంచకారయేత్సైవ సమిదాజ్యుతితై రపి || మంత్రశ్చ రుద్ర గాయత్రీ సవత్రేతి వినిశ్చయః | రుద్ర గాయత్రీ లింగపురాణేఽహితా || సర్వేశ్వరాయ విద్మహే శూలహస్తాయ ధీమహి - తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ | అస్య శ్రీవేదవ్యాస ఋషిః - రుద్రో దేవతా - గాయత్రీభంజః - విహితాథేవి నియోగః || ఎవం రుద్ర గాయత్రీ పూజాయాం హోమేన సర్వత్రేతి వినియుజ్యతే || కిల హోమేషు క్రమేణ మంత్రాంతరాణ్యపివికల్పేన వినియుక్తాని | యద్వాత్రియంబకై నై వసమిధోజుహుయాత్సుధీః || కద్రుద్రాయేతి మంత్రేణ జుహుయా దాజ్యమావృతః || తిలాంశ్చ మూలమంత్రేణ త్యేవం మంత్రక్రమోభవేత్ || హోమసంఖ్యా ప్రత్యేకమష్టోత్తరశతం | త్యైంబకమంత్రస్యాసాద్యుష్కజ్వరహారే దశకేతం || కద్రుద్రాయేత్యస్య కణ్వుఋషిః - రుద్రో దేవతా - గాయత్రీభంజః - ఆజ్యహోమే వినియోగః || మూలమంత్రః పంచాక్షరోవా | రుద్ర గాయత్రీవా - హోమానంతరం | తథాబ్రహ్మణ్య ద్వాసనాంతే మిథునం బ్రాహ్మణాయ తు | వృషభో పరివి

న్యన్యభక్త్యాతువినివేదయేత్ || మంత్రేణానేనవిధివద్దద్రురోగీజితాత్మవాః || బ్రహ్మోద్వాసనంనామస్వ
 గృహ్యోక్తప్రకారేణ బ్రహ్మణః రుత్విజోవిసజ్జనం || మిథుర ముమామహేశ్వరాత్మకం - దానమంత్రః ||
 కైలాసవాసీభగవానుమయాసహితఃపరః | త్రిణేత్రస్సహరోదద్రురోగమాశువ్యపోహతు || తతశ్చబ్రాహ్మణం
 సమ్యక్ప్రణీపత్యక్షమాపయేత్ | బ్రాహ్మణాన్భోజయేచ్ఛాపి స్వయంఘంజీతవాగ్యతః || ఎవందత్వాషహాహా
 నం దద్రురో గాత్ప్రీమువ్యతే ||

—* అథ లూకిత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || గోత్రహాలూతకీచైవ న్రాజాపత్యవ్రతంచ రేత్ | వ్రతాంతేమేదినీందత్వా శుశ్రుణూచ్యైవ
 భారతం || భూమేరలాభే మేదినీప్రతినిధిత్యేనగాం పయస్వినిమలంకృతాందద్యాత్ || గోదానమంత్రస్తు
 పూర్వముక్తః || భారతశ్రవణ ప్రకారస్తు మహాభారతే దశితః || తతఃపరంప్రవత్సామియానిదేయానిభా
 రతే | వాచ్యమానేతువిప్రేభ్యా రాజకపర్వణిపర్వణి || స్వస్తివాచ్యద్విజానాదా తతఃకార్యంప్రవతకతే |
 సమాప్తేపర్వణితతస్స్వశక్త్యాతపకయేద్ద్విజాః || ఆదాతువాచకంపుష్ప రసగంధనమన్వితం | విధివద్భోజయే
 ద్రాజక మధుపాయసముత్తమం || స్వస్తివాచ్యేత్యాది || విధివిధానంపురాణపాఠః || తస్మాదాస్వస్తివాచ్య
 స్వగృహ్యోక్తప్రకారేణ స్వస్తివాచనవిధానం | తతఃకార్యంప్రవతకతే || పుస్తకపూజా సంతరం భారత
 పాఠ రూపం కార్యంప్రవతకతే || తతఃపురాణపాఠశ్రుతి || ఎతచ్చ సర్వ పురాణసాధారణం || కేవల భా
 రతే పఠితం ||

—* అథ చరణరాంగత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || లోహహారీవ పురుషో భవేద్వైవచరణరాంగకః | లోహంపలకతంద ద్యా దుపోవ్యసతు
 కా స ర మి తి ||

—* అథ కృష్ణాంగత్వ హారమ్. *—

శాతాతపః || కారుకాణాంవధేకృష్ణో రూక్షశ్చాంగప్రజాయతే | తేనతత్పాపశుద్ధ్యధాం దేయోవై
 వృషభస్సితః || కారుకాశ్శిల్పినః || వృషభదానమంత్రస్తు పూర్వముక్తః ||

—* అథకండూతి రోగహారమ్ *—

శాతాతపః || తైలచౌర్యేణభవతి నరఃకండూయకస్సదా | ఉపోవ్యసోవిదిప్రాయద ద్యా తై లఘటద్వయం ||

—* అథ శీణాంగత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || వస్త్రహారీచశీణాంగస్సప్రద ద్యాత్సుశోభనం | హేమత్రయమితంవస్త్రయుగ్మంద ద్యా
 ద్ద్విజాతయే || హేమనిష్కత్రయమితంవస్త్రయుగ్మంచద ద్యాదిత్యధః || వస్త్రయుగ్మంపీతవణకం || దానమం
 త్రేతాద్యశలింగదశకనాత్ || హీరణ్యదానమంత్రస్తునవగ్రహయజ్ఞప్రకరణేవణితః || వస్త్రదానమంత్రః ||
 పీతవస్త్రయుగంయ స్తాద్వాసుదేవస్యవల్లభం | ప్రదానాదస్యమేవిష్ణురతశ్శాంతింప్రయచ్ఛతు | సహసమభివ్యా
 హారాత్స్వణకమపివాసుదేవప్రీత్యధా మేవద ద్యాత్ ||

—* అథ దద్యమండలహారమ్. *—

శాతాతపః || వ్యాఖ్యంగనాభిగమనెజాయతేదద్యమండలః | కృత్వాలోహమయీంధేనుంపలవష్టిప్రమాణ
తః || కాపాణసభావసంయుక్తాసప్తధాన్యసమస్వితాం | దద్యాద్విప్రాయవిదుషేపాపంమేషాన్మృతాని ||
అత్రయద్యసీచామాన్యతః పాపంక్షయ్యతామిత్యుక్తం || తథాపి దద్యమండలనిదానధూతం పాపంకర్మాన్య
ధూతోగోగోపిక్షీయ్యతామిత్యుచ్ఛార్య కాపాణసాదిసమస్వితాం లోహమయీంధేనుందద్యాత్ || *

—* అథ గజవమత్వహారమ్. *—

శాతాతపప్రోక్త || విశ్వస్తభార్యగమనే గజవర్మాప్రజాయతే | తత్పాపస్యవివాళాయ ప్రాయశ్చిత్తం
విధీయతే | విశ్వస్తభార్యగమనే గురుతల్పప్రాయశ్చిత్తస్యాతి దేశాత్పద్మాషికం ప్రాయశ్చిత్తంకలకప్యం ||
ప్రాయశ్చిత్తశబ్దేన నివృత్తిరభిధీయతే || సాచక్రథాది రూపాదానరూపాచ || తదుభయమపి ప్రాయశ్చిత్త
మపిశబ్దేనోపాత్తం || తత్ర వ్యాధిగురులఘుభావేన ద్వయోశ్శముచ్ఛయోవికల్పశ్చావగంతవ్యః || ఏవం ప్రాణా
న్యత్యాదిరూపనివృత్తిపర్యంతామభిధాయేతరాంవివిద్యదశకాయతి || కృత్వారోప్యమయీంధేనుం నివృత్తి
శశిసంఖ్యయా | సర్వోపసకరసంయుక్తాం ఛత్రోపానహసంయుతాం || దద్యాద్విప్రాయవిధివ మమమంత
ముదీరయేత్ || సర్వోపసకరసంయుతామితి || సువణకశ్యంగాదియుతామితి || సుతభీవైష్ణవీమాతానిత్యం
విష్ణుపదస్థితా | గోదానంతుమయాదత్తం మమపాపంకృపోహతు ||

—* అథ బభ్రుమండలత్వహారం. *—

శాతాతపః || నకలస్యాభిఘాతేన జాయతేబభ్రుమండలం | నివృద్వయమితందద్యాన్నకులంసవిశుద్ధ
యిత్ర || శక్త్యనుసారేణ సౌవజ్జరాజితౌవా నిమోఘవతః || విశేషానుపాచానాత్ || *

—* అథ కృష్ణమండలత్వ హారమ్. *—

శాతాతపః || మయూరఘాతనేచైవ జాయతేకృష్ణమండలం | నివృత్తయమితో దేయస్తేనస్వణకమయశ్శిఖీ |

—* అథ శ్వేతమండలత్వహారమ్. *—

శాతాతపః || హంసహంతాభవేద్యస్తు తస్య శ్వాభ్యైతమండలం | రాప్యంపలద్వయమితం హంసందతాక
విశుద్ధ్యతి || *

—* అథ విసపహారమ్. *—

కమకవిపాకసముచ్ఛయే || అమేధ్యస్యప్రదాతాతు విసపకవ్యాధిమాన్భవేత్ | మాసంపయోవ్రతంకు
ర్యాద్దద్యాదంతేపయస్వినీం || పయస్వినీం గాం || *

—* అథ విసపహార నాగ దానమ్. *—

తత్రైవ || పలేనవాతదధేన తదధాణధేనవాచునః | కుర్యాన్నాగంసువజేన ఫణపంచకసంయు
తం || మాణిక్యానిదదేయాని ప్రత్యేకంఫణపంచక | రత్నంపుచ్ఛేతథాదేయం వజ్రంలోచనయోస్తథా || ఏ
వంకృత్వాకుభంనాగం కుంకుమేనాసులేపయేత్ | రక్తవస్త్రేణసంవేష్ట్య తావ్రాపాత్రోపరిన్యసేత్ | తావ్ర

స్యతుపరీమాణంపలానామవ్యక్తంవిదుః । ఉపచారైష్ట్యోడశభిరవకయేన్నాగముత్తమం ॥ పరిమాణం హో
మసంఖ్యావపుకృవేత్ ॥ ప్రత్యేకమష్టోత్తరసమాప్తాది భవేదిత్యధః ॥ నమోఅస్తు సపేభ్యః ఇత్యాసాం తి
స్మాణామగ్నిఋషిః ॥ సపోజేవతా ॥ అనుమృచ్ఛందః ॥ క్రమేణసమి దాజ్యశిలహోమేవినియోగః ॥ నమోఅ
స్తు సపేభ్యః ఇత్యాది ॥ ఎభిమణంత్రైస్సమిదాదిహోమోభవతి ॥ అత్రాజ్య హోమే అయమపరోవిశేషః హుత్వా
హుత్వావశిష్టాజ్య బిందూన్నాత్రాంత రేస్థాపయేత్ ॥ తేవబిందవస్సంపాతా ఇత్యుచ్యంతే ॥ తేనచసంపా
తాజ్యేన ఆచార్యోరోగిణోంగాన్యభ్యజ్యాదితి ॥ తదేనాహ ॥ హుత్వాహుత్వాజ్యసంపాతైః పాత్రేచైకీకృతై
స్వయం । ఆచార్యోంగానిచాభ్యజ్య రోగిణంతువిసపీణం ॥ తత్రకుశాదిభిస్సంమాజకయేదిత్యధ్యాహార్యః ॥
సంమాజకనమంత్రమాహ ॥ ఋగ్వీశ్వసాపరాజ్ఞీభిభూమిభూమామ్నాదిభిః క్రమాదితి । స్వస్థో యథాసా
భవతి గాత్రాణ్యస్యాపరోగతః ॥ భూమిభూమామ్నాదిభిః క్రమాదితి ॥ భూమిభూమామ్నేతీమామారిభ్యక్రమా
త్సిస్సభీరుగ్నిరిత్యధః ॥ యథాసోరోగిస్వస్థోసోరోగోభవతీతి సంక్షేపాకథనం ॥ ఎతదేవవివిచ్య కథయతి ॥
గాత్రాణ్యస్యాపరోగతః ॥ గాత్రాణ్యంగానియథారోగతః రోగాదపగతాని భవంతి తథా సంమాజకయేది
త్యధః ॥ సవాకవయవానపియథాయోగం సంమాజకయేదితి తాత్పర్యం ॥ భూమిభూమామ్నేత్యాసాంతిస్యా
ణాం సపకరాడగ్నిఋషిః - అగ్నిదేవతా - ద్వితీయతృతీయయోరాత్మా సూయోవాగ్నిదేవతా - సర్వ
త్రలింగాక్తాదేవతా - ఆద్యానుమ్భవ - ఇతరేగాయత్ర్యో - సంమాజకనేవినియోగః ॥ భూమిభూమామ్నేత్యా
దిః ఆయంగాస్త్రైశ్చద్భావేత్యాది ॥ సంమాజకనానంతరం ॥ గుగ్గులంబసుగంధంచ పూతిదారుచనిషీషెత్ ।
ప్రకల్ప్యకలశంకుర్యా దభిషేకంజలైశ్శుభైః ॥ నమోఅస్తు సపేభ్యః ఇతి సాధకంతల్లింగకైరపి । హీరణ్యవ
ణాశ్శుచయః పవమానానువాకతః ॥ ఆపోహిష్మాచయితి శన్నోవాతముదీరయేత్ ॥ గుగ్గులంచేత్యాది ॥
గుగ్గులఃప్రసిద్ధః ॥ సుగంధీకపూరాది ॥ పూతిదారు దేవదారు సజకరసవృక్షౌ ॥ అశస్తృచ్ఛకలాన్యత్ర గృ
హ్యాంతే ॥ తాన్యభిషేకకలశేషీషెత్ ॥ ప్రకల్ప్యనిషీష్య ॥ తంకలశమభిషేకౌషయుక్తైస్తీథాణాదిజలైః పూ
ణకంకుర్యాత్ ॥ నాగపూజాప్రదేశాత్పశ్చిమభాగే కలశంసంస్థాప్య తీథోకదకేన పూరయిత్వా గుగ్గులాదీం
స్తత్రనిషీష్యనాగం స్వప్రతిమాయాం పూజయిత్వా పూర్వస్థాపితే కలశే నవగ్రహ యజ్ఞోక్తప్రకారేణ వరు
ణమావాహ్యసంపూజ్య ॥ నమోఅస్తు సపేభ్యః ఇత్యాదిభి మణంత్రైస్తదుదక మష్టానింశ త్యాద్యా వృత్త్యాభి
మంత్యై ॥ పూర్వోక్తం హోమంవిధాయసంపాతైః రోగిణోంగానిసంమృజ్య పశ్చాదభిషేకంకుర్యాదితిక్రమః ॥
తత్రాభిషేకమంత్రానాహ ॥ నమోఅస్తు సపేభ్యః ఇత్యాదినా ఆపోహిష్మేత్యంతేన ॥ అత్రాభిషేచయేదిత్య
ధ్యాహార్యః ॥ తల్లింగకైరభిషేకప్రకాశకై హీరణ్యవణాణ్యిత్యాదిభిస్సాధకం ॥ నమోఅస్తు సపేభ్యః ఇత్యు
చేనాభిషేచేదిత్యధః ॥ అయంచ తృచః సాంప్రతమత్రైవదకేతః ॥ హీరణ్యవణాణః ఆపోహిష్మా ఇత్యు
చా పరిభాషాయాం ॥ పవమానానువాకస్తు గణహోమప్రకరణేదశకతః ॥ శన్నోవాతముదీరయేదితి ॥ ఎతేన
చ స్వస్వశాఖాక్తశాంతిపాఠఉపలక్ష్యతే ॥ శన్నోవాత ఇత్యాది త్రైతిరీయశాంతిః ॥ తథాశ్వలాయన ఫోష
శాంతిశ్చ ॥ అయంచ శాంతిపాఠాభిషేకానంతరంకార్యః ॥ తతః ॥ ఉత్సారితాంగంరుచిరం లింపెదగరుచం
దస్తైః । తతశ్శుక్లాంబరధర శ్శుక్లమాల్యానులేపనః ॥ గంధ మ్రష్పక్షతాదిభి స్సపకదైవత్య మంత్రైరాచా
ర్యోపి సమచకయేత్ ॥ అనంతరంసపక రాజ మాచార్యాయనివేదయేత్ ॥ ఉత్సారితాంగఃప్రోచ్ఛితాంగః
వస్మేణాపాకృతశరీర సలిలఇత్యధః ॥ తంరుచిరంయథాభవతితథా - అగరుణాశ్రీదందనాదిభిశ్చలింపెత్ ॥
స్వయంఋగ్నిరోగి ॥ ఎతచ్చ సమచకనందానకాలే - పూవకృతపూజాతోన్యదేవ ॥ సపక దైవత్యో
మంత్రోత్రైవ హోమాంగత్వేనదశకతః ॥ అధునానాగదానమంత్రమాహ ॥ యోధ త్రైపుధివీంకృత్సాంస

నైలవనకాననాం | క్షీరాద్దాయశ్చకయ్యాన వాసుదేవవ్యకాణ్డీకాణః || స్వీయదానేననాగోసౌ తుష్యోవ్యా
దింవ్యపోహతు | వైసపికకకారంవా త్వద్దోషజనతంతధా || రక్తవోషోస్యవంవాపిచూత్యతఃపితృతోపివా |
అంగప్రత్యంగసంఘాతం వికారంషేవ్యపోహతు || ఇతి || ఎనుచత్వాతుతంచాగ మాచా క్షాయసదక్షిణం |
భూమాప్రణమ్యశిరసా శనైశ్శతపదంక్ర జెత్ || ఆచార్యనునువ్రణేదిత్యథాః || ఆచార్యత్యత్యపలక్షణం | ప్ర
తిగృహీతనువ్రజనం కుర్యాదితియావత్ || ఆచార్యేణహ్యనుజ్ఞాతస్వగృహంప్రవిశేత్సుధీః | బ్రాహ్మణాక
భోజయిత్వాను స్వయంభుంజేత బంధుభిః | ... *
* ... * ... *

—* ఇతి విసపకహార నాగ రాజదానవిధి స్సంపూణకః. *—

—* అథ దుగంధాంగత్వ హారమ్. *—

శాతాతపః || సౌగంధికస్యహారణాద్దు గంధాంగఃప్రజాయతే | లక్షమేకం చపద్మానాం బహుయాజ్జా
తచేదసే || సౌగంధికంచకల్తారం || సుగంధిద్రవ్యంజ | జాతవేదసే ఇత్యనేన- జాతవేదసే సునవామ ఇత్య్రిచ
ఉపాదానం || అతో హూమమంత్రోప్యయమేవ || అస్యమ్యాకాదిశ్శీతజ్వరహారేఉ క్తః ||

—* అథ విస్రగంధత్వ హారం. *—

మధుచోరస్తువురుషో జాయతేవిస్రగంధతాక | సదద్యాన్మధుచెనుచ ఉపోష్యాధద్విజాయతు || మధు
ధేనువిధానంతు పూవకముక్తం || చశబ్దాత్ప్రాయశ్చిత్తంసముచ్చీయతే || తచ్చవ్యాధ్యనుసారేణ చాఠద్రా
యశాదికల్ప్యం || ... *

—* త్వగ్దోషవ్రతిమాదానం. *—

ఎతల్లక్షణంచాను కైఘతురో గేష్విత్యాదినా శూలరోగప్రకరణేవిజ్ఞేయం || ఇతి కతకవ్యతా కలాపస్తు
పరిభాషాయాం రోగప్రతిమాదాన విధాపుదీరితః || ... *

—* అథ కుష్మహారమ్. *—

శాతాతపః || బ్రహ్మహానరకస్యాంతే పాండుకష్మీప్రజాయతే | ప్రాయశ్చిత్తంప్రకుర్వీత తత్పాతక విఘ
ర్ణయే || ప్రాయశ్చిత్తంషద్వాషికంకుర్వీత || పాపస్యోపభోగేనక్షీయమాణత్వాత్ || ప్రాయశ్చిత్తోపక్రమ
ప్రకారస్తు ప్రాయశ్చిత్తపద్ధతాపుదీరితః || ఎవం కృతప్రాయశ్చిత్తస్యతదనంతరం కతకవ్యతామాహ || చత్వా
రఃకలశాఃకార్యాః పంచపల్లక సంయుతాః | పంచరత్నసమాయుక్తాస్సితవస్త్రేణవెష్మితాః || అశ్వస్థానాది
మృద్దుకా స్త్రీతోకదకనుపూరితాః | సర్వావధిసమాయుక్తాస్తాప్యప్రతిదిశంతతః || మృదశ్చేపూవకము
క్తాః || ప్రతిదిశంపూర్వాదిదితు- ఎవంచతురః కలశాకస్తాపయిత్వా- తన్మధ్యేపరంకలశంసంస్థాప్య- తస్యో
పర్యవ్షదశం రౌప్యంపద్మనిధాయ తత్రవాసుదేవం స్థాపయేదిత్యాహ || రౌప్యవష్టదశం పద్మం మధ్యకుం
భోపరిన్యసేత్ | బ్రాహ్మణాఃపాతయేయుస్సాక్షుగ్నోద్దప్రభృతీంభవైః || దశాం శేనతతోహోమో గ్రహ
శాంతిపురస్సరం | తత్రకుండంవిధాతవ్యం ఘృతా కైస్తుతితైర్యవైః || ద్వాదశాహమిదంకమక సమాప్యద్వి
జపుంగవః || భద్రాసనేయజమాన స్యాభిషేకంసమాద రేత్ || యథాశక్తిప్రమాణేనేతి | పలేనవా తదధానే

తి || యజ్ఞేషురుషసూక్తేనేతి || యజ్ఞేషుజయేత్ || పూజాప్రకారస్తు పరిభాషాయాం- ద్వాదశదినసాధ్య మేతత్కర్మతత్ర ప్రతిదినం ప్రాతఃకర్మం సాయంకాలేష్యాచార్యేణ పూజితం దేవం యజమానోపి గంధ పుష్పాదిభిః పూజయేత్ || తథాపూర్వస్థాపితేషువ తస్మిన్ కలశేషు రుగ్వేదాదీక ప్రాతయేయః - ఋగ్వేదాదిచతుష్టయ పారాయణం కారయేయరిత్యధః || పూర్వకుంభఋగ్వేదం - దక్షిణకుంభ యజుర్వేదం - పశ్చిమకుంభేధర్వాంగిరసం - ఉత్తరకుంభే సామవేదం ప్రాతయేత్ || వెద చతుష్టయ విదామభావే యథాసంభవం తచ్చాఖ్యాధ్యాయభి శ్చతుర్భిః బ్రాహ్మణైశ్చ త్వారి వేదపారాయణానికారయేత్ || దృష్ట్యా ధర్మాత్వాదస్యకర్మణః రోగనివృత్తిశ్చదృష్టం ప్రధానప్రయోజనం || ఆనాంతరప్రయోజనంతు దురితా పూర్వ నివృత్తిః || సాచవేదపారాయణ చతుష్టయసాధ్యా || వేదానామపిచాతుర్విధ్యంస్వతస్సిద్ధం || ఇతి వేదపారాయణకథనం || వేదపారాయణవిధిస్తు పరిభాషాయాం || యద్యపిసామసుపత్యమాణేషు వెదాంతరాణామనధ్యాయోవేదాంత రేషు పఠనూనేషుసామ్నాం || తథాపివేదచతుష్టయ పారాయణవిధిబలా దేతత్కుంభస్థాపనాచ్చ యావతాపరస్పరసంచారోధికకణాహుతిశ్చనభవేత్తావతి భూభాగే కలశ చతుష్టయం స్థాపయిత్వామధ్యేవాసు దేవాధిష్ఠానకలశంస్థాపయేత్ || తద్దశాంశేవహూమితి || యస్మిన్ దివసే యావాస్వేదపారోజాయతే తావద్గ్రంథసంఖ్యయా గణయిత్వా తద్దశాంశసంఖ్యయా హూమోవ్యాహృతిభిః కార్యం || అత్రాయం పరిగణనాదిప్రకారం || మంత్రబ్రాహ్మణేనమితి త్వా యస్మిన్ స్వేదేయావాక్ గ్రంథస్తావంతం ద్వాదశధావిభజ్య ప్రతిదినమేకైకసంఖ్యయా వ్యాహృతిభిః హూమః కార్యమితి || హూమద్రవ్యంవఘృతాక్రాన్తిలాయనావా || ఏషుకర్మదినేషు ప్రథమదినేవ నవగ్రహయజ్ఞోక్తప్రకారేణాదిత్యాది గ్రహాన్ స్థాపయిత్వా గ్రహశాంతిం హూమాంతానివత్సర్వయావతకర్మ సమాప్తిస్తావత్ప్రాప్తితాక్ గ్రహాన్ ప్రతదినం గంధాదిభిస్సమభ్యర్చయేత్ || కమాన్తేదక్షిణాదీకదధ్యాత్ || గ్రహపూజాప్రకారశ్చ పరిభాషాయాందశిః || ద్విజపుంగవశ్చ || ద్విజపుంగవః ఆచార్యః || భద్రదాసనమితి || భద్రదాసనస్సయాపంతు వినాయకశాంతౌ దశిః తం || అభిషేకంసమాచరేదితి || ఎవంవిధభద్రదాసనాపవిష్వస్యరోగిణ అభిషేకమాచార్యః ఇతర బ్రాహ్మణసహితోవైదికైర్మంత్రైఃకుర్యాత్ || అభిషేకసమయేవ వాసుదేవాధిష్ఠిత కలశోదకం వేదపారాయణోదకం చైకస్మిన్ ప్రాత్రేనిధాయ వినాయకశాంతౌ నవగ్రహయజ్ఞోక్తప్రకారేణ యజమానమభిషిం చేయః || తతః కింకుర్యాదతఆహ || తతోద ద్యాద్యథాశక్త్యా గోభూ హేమతిలాదికం | బ్రాహ్మణైభ్యస్తథా నేయ మాచార్యాయనివేదయేత్ || ఏవంపూర్వోక్త వాసుదేవప్రతిమాం || ఎతచ్ఛ్రీతిమాదానమంత్రః || ఆదిత్యావసవోరుద్రాః విశ్వేదేవామరుద్రణాః | ప్రీతాస్సవేవ్యపోహంతు మమపాపంసుదారుణం || ఇత్యుదీర్య ముహుభక్త్యా తమాచార్యంక్షమాపయేత్ | ఏవంవిధానైః హితై శ్చైతకష్ఠీవిశుద్ధ్యకై || *

—* అథ ప్రకారాంతరేణకువృత్తాం. *—

శాతాతపః || కుష్ఠీగోవధకారీస్యాన్నరకాంతస్యశివకృతిః | స్థాపయెద్ధుటమేకంతుపూర్వోక్తద్రవ్య సమయితమ్ || సమనంతరప్రోక్త పాండుకువృహ రేయానిపంచపల్ల వాదీనిద్రవ్యాభిహితాని- త్రైర్యుక్తమేకంకలశంస్థాపయేత్ || దక్షిణాదిశి - తంకలశందక్షిణాదిశి - కుండస్యదక్షిణభాగిత్యధః - తామ్రపాత్రంస్య సేత్తత్రతిలపూణంసుపూజితమ్ | తత్రకలశే || తస్యోపరిన్య సేద్దేవం హేమనిషకమితం మమమ్ | యజ్ఞేషురుషసూక్తేనపాపంమేశామ్యతామితి | యమమూర్తిస్తుదక్షిణహస్తేనదండధారిణీ || వామహస్తేనాభయదామహేషాయా ధాభవతి || పురుషసూక్తేనయజ్ఞేషుజయేత్ || పూజాప్రకారస్తు పరిభాషాయాం పాపం

మెశామ్యతామితి | వాసంశరీరైవతకమానరోగరూప తన్ని దానభూతందురితంచశాశ్యతామితిసంకల్యై
 ల్యథః || సామచానాయణంకుర్యాతకాలశేతత్రకావ్యతః | దశాంశంసపి=మాహుత్వాపావమాన్లభిషేచ
 సే || విహితేనకరాజంతమాచార్యాయనివేదయేత్ | సామవేదవిదభావేబహుచంవా యథాలాభోపపన్న
 శాఖాధ్యాయినంవావేదవారాయణేవృణీత - యావత్పారాయణసమాప్తిప్రతిదినంయామంపూర్వోక్తప్రకా
 రేణపూజయేత్ || హోమమంతాఃఃవ్యాహృతయః - దశాంశేహోమకార్యేపాండుకుష్ఠరోగహరోక్తరి
 త్యాచిజ్జయః || పావమాన్యేతి || పపమానస్సవజకనః - న్వాధివ్యయేత్యాద్యాస్సస్వ శాఖోక్తాగ్రాహ్యః-
 దానమంత్రమాహ||యమోమహివమారూఢోదిండవాణీసకాయావహః- దక్షిణాశాపతిదేవోమమపాపం
 వ్యపోహః || ఇత్యుచ్చ్యోవిస్మయ్యైవంమాసంగోధక్తిమావశేత్ | బ్రహ్మగోవధయోరెమాస్యాదన్యానా
 స్తినీహారతిః || బ్రహ్మవధస్యసమనంతరపూర్వోక్తంకమకగోవధస్యైతదితివిభాగః||

—* ఆధాపరంకుష్ఠహారమ్, *—

శివగీతాయామ్ || యోనరోహంతివైజంతూకకుష్ఠరోగీధవెచ్చసః | సాంతాపనంప్రకుర్వీతభగవా నాహ
 శంకరః || సాంతాపనంసాంతపనం || త్సుబ్రజంతుహానఇదంవాయుశ్చిత్తం || తత్రతాపివ్యాధేరల్పత్వేనసి
 లఘూనిగురుణిగురుణీతిగౌతమవచనాత్ ||

—* అధకుష్ఠరోగహరవృషభదానమ్, *—

వాముపురాణే | కష్ఠీస్తయీభవేదిత్యుపక్రవ్య-అభిహితం || అధకుష్ఠహారంచత్యైకృషదానమనుత్తమం ||
 యత్కుర్యాత్కుష్ఠరోగాతకశ్చరీరసుఖకారకమ్ | పలైస్త్రీభిస్తుకుర్వీతద్వాభ్యామి కెనవాపునః || రాజశం
 వృషభంశుద్ధం హోమశ్చోగఖురంతిథా | మహేశ్వరేణోమయాచకుర్వీతతవధిష్ఠితమ్ || మహేశ్వరస్యోమా
 యాశ్చప్రతిమేద్వేనువణకస్యపలైస్త్రీభివాకద్వాభ్యామి కెనవాకారయదిత్వాహ || సోవణేప్రతిమేద్వేతు
 పూర్వోక్తేనక్రమేణతు | యథావిధవదానేచవిత్రశాత్యంనకారయేత్ || అత్రవృషభదానస్య ప్రాధాన్యా
 దుమామహేశ్వరప్రతిమేవిహితపలత్రితయాదిపరిమాణాదపిన్యూనపరిమాణేనసువణేనకృతేఅపియోషాఅపి
 యోషాయనేత్యేతత్సూచయతి విత్తశాత్యమిత్వనేన - వృషభప్రతిమాతూక్తపరిమాణేనైవకార్యా || ప్రధాన
 త్వత్ - పలాష్టకేకాంస్యపాత్రేస్థాపయేత్తాంవిచక్షణః || శ్వేతపుష్పేరక్షతాద్యైశ్చైవస్త్రీలంకృతమ్ |
 ఏవంవిధంతంవృషభంకాంస్యపాత్రేవినిషీపేదిత్యథః- బ్రాహ్మణంవిద్యాయుక్తంస్వాచారం సంయతే
 ద్రియమ్ | సర్వశాస్త్రప్రవక్తారంప్రతిగ్రహపరాజ్ముఖం || గృహమాహూయభక్త్యాతం యథావిధిసమర్ప
 యేత్ | హోమంచపూర్వవత్కుర్యాన్తంత్రేణాహేశ్వరైస్తథా || పూజకవదితి - స్వగృహేవ్యాక్తప్రకా
 రేణాగ్నింప్రతిష్ఠాస్య సమిద్పర్వాజ్యతిలహోమానస్తోత్రసహస్రసంఖ్యయా కుర్యాదిత్యథః - ఉమామ
 హేశ్వరారుద్రప్రకాశకామంత్రాస్తతస్సస్వశాఖోక్తాగ్రాహ్యః || పూర్వోక్తగుణవిశిష్టేనబ్రాహ్మణేన తం
 వృషభం - వత్సమాణదానమంత్రేష్టమూలేకరధిష్ఠానమిత్వనేనశ్లోకనోమామహేశ్వరపూజాంకారయిత్వా||
 తతోహోమంవిశలేయిత్వాధవిశిష్టంవృషభంబ్రాహ్మణాయదద్యాత్ - దానప్రకారమాహ|| ఉదజ్ముఖోప
 విష్టాయమహాదేవస్యసన్నిధౌ | బ్రాహ్మణోవ్యాధితోదద్యాన్తంత్రేణానేనధమకతః || దానమంత్రః || అష్ట
 మూలేకరధిష్ఠానంకృపయావృషభస్వజ | శ్వేతమాదుంబరంసర్వవృషభవాచిత్రమేవచ || త్వగ్దోషజనితంయ

చ్చ మండలాన్యథవాహర | సవకకమవిపాకొద్ధంపావతీనాధసవకగ || కువ్మహాభవసర్వేశాక్షమాంపా
వకతీపతే | వృషభస్వజెతి || ధ్వజభిసంబుద్ధ్యంతంభిన్నపదం || అష్టమూలేధ్వజ జెతివృషభ స శేవణం||

ఇతికుష్టగురవృషభదానమ్.

—* అధహీనకుష్టహారమ్. *—

శాతాతపః || మాతృగామీభవెద్యస్తుశస్యలింగంవివశ్యతి | చంఠాలీగమనేచైవహీనకష్టః ప్రజాయతే||
అత్రచప్రతిక్రియాలింగహనిమా రెవ్రసం గాత్పూర్వమెవదశిలేతి శాత్రలిఖితా || *

—* అథరక్తకుష్టహారమ్. *—

శాతాతపః || దీక్షితస్త్రీప్రసంగేనజాయతేరక్తకుష్టవాణ్ | తత్పాతకవిశుద్ధ్యధాంప్రసాజాపత్యంసమా
చరేత్ ||
ఇతిరక్తకుష్టహారమ్.

—* అథపీతకుష్టహారమ్. *—

శాతాతపః || స్వసుతాగమనేచైవపీతకుష్టః ప్రజాయతే | తస్యప్రతిక్రియాంకతుణం పూర్వతఃకలశంన్య
సేత్ || పూవణదిగ్భాగేహిమామస్థానాపేక్షయెత్యధః | కలశేచపాండుకుష్టగుర్వాని పంచ పల్లవాదీని
స్థాపయెత్ || యస్త్రింశ్చనీయోవద్వత్కృమాణవేదపారాయణంజాయతే. తద్దశాంశహిమామో వ్యాహృతిభిః
కార్యః || హిమాశ్చద్రవ్యంచఘృతాక్తాస్తిలాయవాః - అగ్నిస్థాపనంచస్వగృహ్యోక్తమాగేణ - దశాంశ
హోమేదశాంశకల్పనాప్రకారస్తుపాండుకుష్టరోగహరేభిహితః || పూర్వతః కలశంన్యసేదిత్యుక్త మధునాత
తగ్కలశాలంకరణప్రకారమాహ || పీతవస్త్రీసమాచ్ఛన్నంపీతమాల్యాదిఘాషితమ్ | కలశంస్థాపయేత్పీతంవ
స్త్రీతుపీతవస్త్రీదిఘాషితమిత్యేవః || తస్మిన్కలశేవత్కృమాణగుణోపేతమంద్రంస్థాపయెదిత్యాహ- తస్యోప
రిన్యసేదేవంహోమపాత్రేసు రెవ్వరమ్ | సువణకషట్కనిష్కేణ నిమిత్తంవజ్రధారిణమ్ || యజెత్పురుష
సూక్తేన వాసవంవిష్ణురూపిణమ్ | సర్వాషధియుతేకుంభేరుగ్వేదంతుసమాపయెత్ || వజ్రధారిణమిత్యాది||
ఇంద్రమూర్తిన్స్తువజ్రాభయకరావజ్రధ్వజావిరావతమారూఢాదభవెత్ - యజెత్పురుషసూక్తేనతి || యజె
త్పూజయెత్ || పూజావిధానంశుపరిభాషాయాం - రుగ్వేదంసమాపయెదితి - రుగ్వేద పారాయణం కు
కుర్యాదిత్యధః || రుగ్వేదవదభావే యథాసంభవశాఖాధ్యాయినావేదపారాయణంకారయెత్ || యావ
ద్వేదసమాప్తివప్రతిదినమంద్రంశిత్ప్రీణశక్తైఃస్వస్వసాఖోక్తైఃపుణ్యైః పూజయెత్ - ఇంద్రప్రకాశక మం
త్రాస్తుపూర్వముక్తాః - తథావత్కృమాణప్రతిమాపిప్రతిదినంపూజనీయా || రోగప్రతిమాలక్షణంవలత్రైవప్ర
కరణం తేవృత్పాదయవ్యతే || అత్రప్రయోగస్తుయూత్రకృత్ప్రకారవరుణమూర్తిదానోక్తావిజ్ఞేయః|| కలశ
స్థాపనాదిపశేషోక్తైవదశికతః - రక్తకుష్టాధిదేవతాయైనమోనవః - పీతకుష్టాధిదేవతాయైనమోనవః||
ఇతివరోగప్రతిమాపూజాయాంమంత్రాపూహక్యా - అధునాతాపేవరోగప్రతిమామాహ || సువణపుత్రి
కాంకృత్వాసువణకదశకేనతు || దద్యాద్విప్రీయసంపూజ్యనిష్పాపస్యామితిబ్రువణ్ | దీక్షస్సువణక శబ్దో

త్రద్రవ్యవాచీ - అపరిపరిమాణవాచీ - సువణకలక్షణంచపూవణముక్తం - సాంప్రతిమండప్రతిమామా
వా || దేవానామపియో దేవోవజ్రీవజ్రనికేతనః | శతయజ్ఞస్సహస్రాక్షో మమపాపంస్యపోహతు || ఇమం
మంత్రంసముచ్చార్య ఆచార్యా యథావిధి | దద్యాద్దైవంసహస్రాక్షంస్వపాపస్యోపశాంతయే || *

—* అథగుల్ఫకువృహారమ్. *—

శాతాతపః || భ్రాతృజాయాభిగమనేగుల్ఫకువృఃప్రజాయతే | స్వవధూగమనేచైవకృష్ణకువృఃప్రజాయతే ||
స్వవధూః స్వపుత్రభార్యా - తేనకార్యంవిశుద్ధ్యథంప్రాగుక్త్యాధకమేవచ | డశాంశహూమ స్సర్వ
త్రఘృతాక్తైః కియతేతతైః || ప్రాగుక్త్యాధకమితి || ప్రాక్షద్వాపికంప్రస్తుశంసదధకంవాపికప్రా
గుక్త్యాధకమితిస్వసమనంతరం కువృరోగోక్తస్యేథకః || తద్యథా || కలశస్థాపనప్రకారః పూర్వోక్త
ఎవ || సువణనిషకత్రయణేంద్రప్రతిమా - సువణపంచకేనరోగప్రతిమా - రుగ్వేదేతదభావేవేదాం
తకేవాసంహితామాత్రస్యసారాయణమితి - పూర్వోక్తాధకకల్పనా || పూజాదిప్రకారస్తుతద్వదేవ || *

—* అథకటికవృహారమ్. *—

శాతాతపః || పితృవ్యపత్నీగమనాత్కటికవృఃప్రజాయతే | నివృత్తిస్తైనకతవ్యాకన్యాదానేన యత్న
తః || ఉతరోగానుసారేణ త్రివషాదిసమాచరేత్ | కన్యాదానాసంభవేన్యంధనాదినాప్రలోభ్యతస్తాత్క
న్యాదానఫలంగాహ్యం || కన్యాదానజనితసుకృతాపనోద్యత్వాదస్యదుష్కషణః | ఉతేతిపక్షాంతరం-
అత్రవాపికాదిప్రాయశ్చిత్తాచరణం || *

—* అథనేత్రకువృహారమ్. *—

శాతాతపః || మాతులాన్యాస్తుగమనాన్నేత్రకువృఃప్రజాయతే | కృష్ణాజినప్రదానేన ప్రాయశ్చిత్తంస
మాచత్ || యదగమ్యాసుసంబద్ధంప్రాయశ్చిత్తముదీరితమ్ | తదేవమునిభిః ప్రోక్తంనియతంతక్షుతాస్వపి ||
పూర్వోక్తత్రైవాపికంప్రాయశ్చిత్తంసమాచరేదిత్యథకః || కృష్ణాజినదానంఃష్టస్తృతౌ || అథవైశాఖ్యాం
పౌణకమాస్యాంకృష్ణాజినంసఖురంసశ్యంగం || సువణశ్యంగంరౌప్యఖురంముక్తాలాంగూలభూషితం | ఆవి
కేకస్త్రైప్రసారితేప్రసారయేత్ || తతస్తిలైః ప్రచ్ఛాదయేత్ || సువణనాభించకుర్యాత్ - అహతేనవాసో
యుగేనప్రచ్ఛాదయేత్ || సర్వరత్నగంధైశ్చాలంకుర్యాత్ చతస్పమచితుచత్వారిత్రైజసపాత్రాణిక్షీరదధి
మధుసపికఃపూణాణిదద్యాత్ - ఆహితాగ్నయేబ్రాహ్మణాయలంకృతాయవాసోయుగేనప్రచ్ఛాదయేదితి ||
అస్యాథకః - తేవకాలామాత్యేప్రదశికతాః || వైశాఖపూణిమాచైవగ్రహణంశశిసూర్యయోః | పౌ
ణకమాసీతధానూఘాషాఢీకాణికీతథా || ఉత్తరాయణద్వాదశ్యాంతస్యాం దత్రంమహాఫలమితి | వ్యాధిని
మిత్తకాలశ్చాతాతపవచనేనప్రాకృదశికతః || కృష్ణమృగాజినంసఖురంసశ్యంగంసువణశ్యంగసహితంపున
శ్చరౌప్యఖుః హైమశ్యంగరజితదంతాలంకృతంమాత్తికఘటితపుచ్ఛయతంపిద్యమాలంకృత పుచ్ఛీపేతంవా
నేత్రయోమాకాక్తికశోభితంకృష్ణమృగచమప్రసారయేత్ || కంబళేకృష్ణాజినమాస్తీర్యతస్య ఖురాదిషురా
ప్యఖురాదీనిస్థాపయేదిత్యథకః || తథామాత్యే || గోమయేనోపలిప్తైతుశుచాదేశేనరాధిప | ఆదావేవస
మాస్తీర్యశోభనంవస్త్రమావికమ్ || తతస్సశ్యంగంసఖురమాస్తరేతర్కృష్ణమాగణమ్ | కృష్ణమాగణం

కృష్ణస్య గసంబంధి చ మే త్యథః ॥ కతకవ్యం యక్తశ్శం గంత దూప్యదంతం తథైవ చ । లాంగూలె విద్రువం
 చైవ శత్రయో మూక్తికం తథైతి ॥ తత సితైః ప్రచ్ఛాదయెత్ - సువణణనాభిం చ కుర్యాత్ - అహతేన వా
 సో యుగ్మ ప్రచ్ఛాదయెత్ - సర్వరత్న గంధైశ్చాలం కుర్యాత్ - చతస్మ ముచితువత్సారి తైజనాని వా తాఽఽఽఽ
 క్షీరదధిషధు సపిః పూర్ణాణాని దద్యాదితి ॥ తిలైః ప్రచ్ఛాదయెత్ అజినంతిలై రాత్న సమం రాశి చ జినే కుర్యాది
 త్యథః ॥ తత్ర రాశా సువణణం సోడశ మాషా స్త్యకం వా - సువణణం హేమ వా శక్త్యనుచారణ రాభిస్థా సే
 మధ్యే నిక్షిపేత్ ॥ ఎత దేవసువణణాభిత్వం ॥ అహతం వా సో నూతన వస్త్రం ॥ అత్ర వస్త్ర ద్వయ మువాత్సం ॥
 అత్రైక మేవాభిహితం ॥ అతో వస్త్ర విషయే వికల్పః - కృష్ణా జినస్య చ తస్మ ముచితు క్షీరా ది పరిపూరితాని తైజ
 సాని వా త్రాణి సావణణ రాజితా దీని వా త్రాణి శక్త్యనుచారణ నిదధీత - తైజ స వా త్రేషు సర్వథా అశక్త శ్చేత్స్య
 న్నియాని వా క్షీరా ది పూరితాని స్యః ॥ సత సంభవై తైజ సానాం మృగ్ణయా నాంచ సముచ్ఛయః - అన్యథా శ
 క్త్య పేక్షయా వికల్పః ॥ ఎక దధిపా యై తై వ మా త్యే ॥ తిలై రాత్న సమం కృత్వా వా ససాచ్ఛాదయెచ్ఛః ॥ సు
 వణణనాభం తతు కుర్యాద్యథా శక్త్యా విశేషతః । రత్నై గంధై ర్యథా శక్త్యా తస్యాం చితు చ విశ్వసేత్ ॥ ధాతు
 వా త్రాణి చ త్వారి చితు చ ద్యాద్యథా క్రమమ్ । మృగ్ణయే మచ పా త్రేషు పూర్వా ద్దితు క్రమేణ తు ॥ ఘృతం క్షీరం
 దధి త్సో ద్ర మేవం కుర్యాద్విచక్షణ ఇతి ॥ విష్ణు వచనా దిష్యా హీ తా గ్నయై కృష్ణా జినం దద్యాది త్యస్తి - అత ఆహీ
 తా గ్ని ముఖ్య స్తస్పృదానే - తదభావే న్యో ప్యనుత్సన్నా గ్ని గ్రాహ్యః ॥ అత్ర దానే ఫల శుతి విష్ణు స్త్యుతా
 వేవోక్తా ॥ అత్ర గా ధాభవంతి - యస్తు కృష్ణా జినం దద్యాత్సఖు గంశ్యం గసంయుతం - తిలైః ప్రచ్ఛాద్య హి
 సోభి స్సర్వ రత్నై రలంకృతం ॥ ససముద్ర గృహ తేన స శైల వచన కౌననా । చతు రంతా దవై ద్దత్తా స్స ధి వీ నా త్ర సం
 కయః ॥ కృష్ణా జినే తిలా నక్ర త్వా హీ రణ్యం మధు సపిః సీ । ద దాతి యస్తు ని వ్రా య సర్వం తి ర తదు వక్త్యా సమితి ॥
 ఇతి కృష్ణా జిన దాన విధిః.

—* అథ శ్వేతోష్ఠ త్వ హారమ్. *—

శాతాతపః ॥ తాంబూల హారణే చైవ శ్వేతోష్ఠ స్సం ప్రజాయతే । దక్షిణా సహితం దద్యాత్స వై డూర్య
 మణిం తథా ॥

—* అథ చిత్ర కుష్ఠ హారమ్. *—

శాతాతపః ॥ రూప్యకృష్ణ రక స్యాం తే జాయతే చిత్ర కుష్ఠ వాక్ । ప్రాజాపత్య శ్రయం కృత్వా దేయం రూ
 ప్యవలత్రయం ॥

—* అథౌదుంబర కుష్ఠ హారమ్.

శాతాతపః ॥ ఔదుంబరీ తా మ్రివో రో నర కాం తే ప్రజాయతే । ప్రాజాపత్య శతం కృత్వా తా మ్రిం పలశ
 తంది శేత్ ॥

—* అథ కుష్ఠ రోగ ప్రతిమా దానమ్. *—

తల్లక్షణం కమ విపాక సారే ॥ కుష్ఠః కుంచిత సర్వాంగ శూల యజ్ఞో పవితర్మక్ । ధావన్యాని హార శ్శుభ
 ప్రీతే త్రః కింకిణీ యుతః ॥ పూజా విధానం త్వా శంకో దేవ తా త్రే త్యా దినా శరిభా సాయాం రోగ ప్రతిమా
 దానే నిరూపితం ॥
 ఇతి కుష్ఠ రోగ హార ప్రతిమా దానమ్.

—* అథస్త్రీణామపున్వపకీత్వాదిహారాణి. *—

తత్రపితామహః కుంభిపాసాతురంచారీభతాకగమవమత్యయా | మృష్టాన్వస్వయమశ్చాతినసావుప్పవతి
భవేత్ || మిధునానిచపంచాశద్భోజయోత్తన్నీపుత్తయే | చంద్రాత్సోబాగ్లవస్తూవితేభ్యశ్శక్త్యనుసారతః ||
ఇతవస్తవరాజంచహరిద్రాంచైవధాన్యకమ్ | వికారవచ్చగోక్షీంకనూలంకుంకుమంకథా || లవణం చాష్ట
మంహ్యేతత్సోభాగ్యావ్టకముచ్యతే | స్తవరాజస్సోభాగ్యకం || సువర్ణాదానకగ్రవ్యమువ్యతే - కర్పూర
వాశర్కరావా - వికారవచ్చగోక్షీరమితి - క్షీరనిమిత్తాబజ్జ్యో - వికారాః - డద్ధ్యాదీనివా || తద్యు
క్తమిత్యధః - ఇతవస్తవరాజంచఃస్వావాస్త్రేవధాన్యకం || ఇతః - సిమ్పావాధాన్యవిశేషాః. ఇ
తవస్తవరాజశ్చక్షీరకంచైవధాన్యకమిన్యోపివాపత్యతే || ఆత్రప్రతిబంధకైశ్చశక్త్యనుసారేణోక్తకమణ
ఆవృత్తిప్రకాష్టవ్యా ||

—* అథవంధ్యాత్వహానుజగణధేనుదానమ్. *—

యథా || వాయుపురాణే || చక్రవికాధాతుయావంధ్యాశవేద్యస్యసోమజాతాత్ | వక్షేత్తస్య ప్రతిః శంత
త్వయాపనిబోధమే || హిరణ్యేనయథాశక్త్యాసవత్సాంకారయేత్సధామ్ || ధేనుంపతనవత్సంచ శశవగు
రురబ్రవీత్ | హిరణ్యేనయథాశక్త్యా || పతనవతదధేనవవేతిశక్త్యనుసారేణకుర్యాదిత్యధః || ధేనుం
రూప్యఖురామితి || ఘంటాంగలైరిబద్ధీయాత్సవత్సా - వ్రాజ్ఞుశశ్చుచిః | చందనాగరుకర్పూరగంధమాత్రై
స్సుశోభనైః || ఉపచారైష్పృషతభినైకవెద్యంపాయసంభవేత్ | మోదుకంచతథాపూపంగుడం లవణమేవ
వా || జీరకంచసువీస్తీజేకశూరైవేణుచయేదృథే | ధేనారెకంప్రదాతవ్యంబ్రాహ్మణస్త్రీమచైవహి || వడ
ష్టాదశవాడవ్యాత్తనంతరమేవచ || ఉపచారైరితి || పూజయేదితిశేషః - మోదుకాదిభిఃపరిపూరితమేకం
శూపణంధేనాః పురస్తాద్ధాపయిత్వాఉక్తద్రవ్యపరిపూరితాన్యేవసూర్యాజిషడష్టాదశవాసభర్తృణాభ్యో
బ్రాహ్మణస్త్రీభ్యోవద్యాదిత్యధః - బ్రాహ్మణంసర్వశాస్త్రీణామశలంథమకవేదినం | ఆహూయభక్త్యాసం
పూజ్యవస్త్రాద్యైగంధపుష్పకైః || తేనైవకారయేత్సూజామాద్యతోధేనువత్సయోః | హోమంచకార
యేత్సూజామాద్యతోధేనువత్సయోః || హోమంచకారయేత్తత్రసమిదాజ్యచరూతగ్రాటమ్ | పూజాయాం
హోమేవమంత్రమాహ || సోమోధేనుమితిసంత్రంశముచ్చార్యతతఃపుః - అస్యగౌతమముషిః - ధేనుజేక
వతా - త్రిష్టుప్ఫండః - విహితాధేనవినియోగః - సోమోధేనుమిత్యాదిసోమేవినియోక్తాయాలప్యస్యాస్సంయో
గపుథక్త్యాన్యాయేనాతధేనురేవజేవతా - జూమముత్కటంకారయేదిత్యభిధానాత్సమిదాదిభిఃప్రత్యేకమస్తో
త్తరసహస్రంకుర్యాత్ - ధేనుదానప్రకారమాహ || మంత్రేణానేనవిధివత్సచ్చేహస్తంనిధాయచ | దాన
మంత్రమాహ || సాధకశ్లోకద్వయేన - ధేనుర్కాంగిరసాంసత్రేప్రతిస్తాసురభేశ్వయా | ఇంద్రస్యవతథాభా
నోరగ్నైశ్చవరుణస్యచ || యస్యగావీప్రవతణంశేవనేషూపవనేమవ | ప్రేణంతుతామమనదాయథాపుత్ర
ప్రదాస్సుఖం || ప్రయాశ్చింకుదివారాత్రమపిచ్ఛేదంచసంకతేః | ఎవందత్వాశుతద్దానం ప్రణిపత్య విసజ్క
యేత్ || ఆత్రకమణిస్త్రీపుంసయోమిళితయోఃప్రత్యేకంవాయథానిమిత్తమధికారః ||

—* అథగణప్రసావహరయజ్ఞోపవీతదానమ్. *—

ఆత్రనిదానంపృథగౌతమఃఆహ || స్రవగ్గభాభవేత్సానుబాలకంహంతియాపిషేః || వాయుపురాణే || య

జ్ఞోపవీతంకుర్వీత కాంచనంచస్వశక్తితః । అత్యంతవర్ణయై కైసరాజితంచాత్తరీయకమ్ ॥ అర్జునః
 యుక్తైవకాంచనేనేత్యన్వయః - ఉత్కృష్టమిత్యథణః - తేనకాంచనేవవత్సమాణపలాదిమితేనస్వశక్తి
 యజ్ఞోపవీతంకుర్వీతకారయేదిత్యథణః ॥ తథాసమీచీసంరాజితముత్తరీయంచ - ఉభయత్ర ప్రమాణమాహా
 పలాధేశానతపధేశానతపధాధేశానవాపునః । గ్రంధిప్రచేదేదేయంతుమాక్తికం ప్రజమవచ ॥ యజ్ఞోపవీత
 స్వగ్రంధిస్థానమాక్తికం - ఉత్తరీయస్యతువజ్రమితివివేకః ॥ ప్రత్యాశ్యపంచగవ్యేరగాయత్యాశ్రామభాజ
 సే । ద్రోణప్రమాణంతస్మిన్తునిషీషేత్తధిమధ్యతః ॥ ఆజ్యసోమపరిసంస్థాప్యహ్యుపవీతంసుశూజితమ్ । గంధపు
 ష్పాక్షత్రైధూకైశ్చైవేద్యైరపిభక్తితః ॥ పంచగవ్యస్థానేగాయత్యాశ్రామత్రైవోపాచారానావశశిష్ట పూ
 జాయామపినైవమంత్రః ॥ ఏవంప్రత్యాశితముపవీతముత్తరీయంచతామృభాజనేనిషీషేత్ ॥ కథమిత్యథాహ ॥
 ద్రోణప్రమాణమిత్యాది ॥ అయమధః - ద్రోణప్రమాణంపఠితస్మిన్ తామృభాజనేమధ్యపరి మధ్యేనిషీషేత్ ॥
 దద్ధుఉపర్యాజ్యంతత్ప్రమాణంయథాలాభోపపన్నప్రమాణంవాస్థాపయేత్ - శ్రుతద్రోణప్రమాణ పరిత్యా
 గకారణాభావాత్తత్ప్రమాణత్వమాజ్యస్య - ఆజ్యసోమపరిసంస్థాప్యముపవీతమిత్యత్రత్వాజ్యసంబంధిత్యేన ప
 రిమాణాశ్రవణాత్ ద్రోణపరిమితాజ్యాసంభవేయథాలాభోపపన్నప్రమాణమాజ్యమితివ్యవస్థా ॥ తత్రచాశ్చైఉ
 పవీతముత్తరీయంచనిషీషేత్ । తదుపవీతంసుపూజితంకుర్యాత్ - యుక్తంచైతత్ ॥ ఉపవీతస్య గభాస్థానియ
 త్వాద్దధ్యా జేష్యజరాయాదిస్థానియత్వాచ్చ ॥ ఉపవీతంసుపూజితమిత్యత్రోపవీతశబ్దసహచరిత ముత్తరీయము
 విలక్షణయతీతితత్సహచరితమేవోత్తరీయసహచరితముపవీతంనిషీష్యపూజయేదితి ॥ పూజానంతరంకృత్యమా
 హా - తతోబ్రాహ్మణమాహూయహోమంతత్రచకారయేత్ ॥ తిలైరాశ్చైవమధునామిశ్రేరష్యోత్తరంశతం ॥
 హోమమంత్రావ్యాహృతయోగాయత్రీవా - తస్మైహుతవతేదేయంచస్త్రైద్యైః పూజితాయమ ॥ మంత్రే
 వానేవవిధివత్ప్రీఙ్మతాదోపవీతకమ్ । ఉపవీతంపరమిదంబ్రహ్మణావిద్యతంపురా ॥ భవనాకాస్యదానే
 నగభాంసంధారయేహ్యహమ్ । అత్రద్వితీయాథాస్యాయమధః - భవనాకా-సంసారేద్విజకమనిష్పాద
 కత్వేనయతస్తారయితంప్రవృత్తమతోనారివనాకా - అధవా - భవనాకా - భవఉస్పృశ్చిరపత్యోత్పత్తిరెవహీ
 తా - తాసామపత్యోత్పత్తిరెవహీతా - తాసామపత్యోత్పత్తిచాయకత్వేనపున్నామ్నాదిసరణౌ తారకత్వాన్నా
 రివనాకా - శిష్టంస్పృష్టం-ధవాన్యపిబాహ్యై జేభ్యోతస్మిన్ కాకాలేప్రదాపయేత్ ॥ అనుప్రజ్యతథాచార్యంప్రణిపత్య
 క్షమాపయేత్ । గవశ్రావణారాద్దోషాదేవకృత్వావిముచ్యతే ॥ అస్మిన్ గవశ్రావణే ప్రయోహాఅధికారః ॥

—* అఖనవవ్యోనితోజితహారమ్. *—

(పతి)

అత్రకణవిషయ గ్రంథే ॥ మాసోపవాసినీచారీరతశ్చప్రసాపయేద్బుధి । యుగసంచర్కవోషేదజా
 గుత్యేసాన్యజన్వని ॥ ప్రవక్ష్యామహాయానాతస్మిన్కృతిహోత్యతే ॥ మాసోపవాసంకుర్వీత తథామాసం
 పయోప్రరమ్ ॥

—* అథస్త్రీస్తన్యాతురణహారమ్. *—

కణవిషయ గ్రంథే ॥ క్షీరంముష్ణాతియానారీపూర్వజన్తనిసువ్రతా । బన్తాంతరేతుతస్యైవైక్షీరం
 ప్రవక్ష్యామహాయానాతస్మిన్కృతిహోత్యతే ॥ మాసోపవాసంకుర్వీత తథామాసం
 పయోప్రరమ్ ॥

—* అథ మృతపుత్రత్వహారమ్. *—

కాతాతపః || బాలభూతీవపురుషో మృతవత్సః ప్రజాయతే | బ్రాహ్మణో బాహునంచైవ కథకన్యం తేన శు
భ్యతి || క్రవణంహారివంశస్య కథకన్యం చయథావిధి | మహారుద్రజపంచైవ కారయే చ్చయథావిధి || జహుయా
న్యదశాం శేనదూర్వామాజ్యపరిష్ణు తాం | ఏకాదశస్వణకాని మోః ప్రజాతవ్యాశ్శుభక్షీణా || ఏకాదశపశూం
స్త్రువ దద్యాద్విలాసుసారతః | అన్యేభ్యోవియథాశక్త్యా ద్విజేభ్యోవషణాందిశేత్ || స్నాప్తిరౌదంపతీ
చక్వాన్తంత్రేవకరుణజైవత్రైః | ఆచార్యాయ ప్రదేయాని వస్త్రాలంకరణానిచ ||

ఇతి మృతపుత్రత్వహారమ్.

—* అథానపశ్యత్వ హారమ్. *—

తత్ర కాతాతపః || విప్రరత్నాపహారీయః సోనపత్యః ప్రజాయతే | తేనకార్యం విశుభ్యతాం మహారుద్ర
బహుదికం || మృతవత్సోఽతస్సర్వో విధిస్తత్రవిధీయతే | దశాంశహూమకికథకన్యః పలా శేనయథావిధి ||

—* ఇత్యనపశ్యత్వ హారమ్. *—

—* అథ మృతపుత్రత్వ చమణకీలకత్వహారమ్. *—

కమణవిపాకసంగ్రహే || అష్టకాదిపితృశ్రాద్ధ హీనోనిశ్శంకఘాతకః | ప్రాణినాం సతతం ద్వేషీ గురు ద్వే
షేతథాపరః || భక్షకోమ్మగశాబస్య నరకాంతేవజన్మని | మృతపుత్రశ్చర్మకీలవ్యాధియుక్తో భవేచ్ఛసః || దుమణసా
స్త్రైవజాయేతతస్యేయం నిషక్రాతిః పరా | కృచ్ఛ్రాచాం ద్రాయణేకుర్యాద్ధోమంకూశ్మాండసంజ్ఞికం || గణ
పామం స్వణకాదానం భూమిదానంతథాపరం | కన్యాదానంచపంచమ్మాం శ్రాద్ధంకుర్వీతయత్నతః || స
మాసనామజాపీవ భవేదేవవిముచ్యతే ||

—* ఇతి మృతపుత్రత్వవిషిష్ట చమణకీలకత్వహారమ్. *—

—* అథ చతువిధ వంశ్యాత్వహార స్నానవిధిః. *—

శాంతి హేమాద్రావిష్యత్తతే || మృతవత్సాచుయానారీ దుభణగాఋసువజితతా | యోసూతైకన్యకా
చంధ్యా స్నానమాసాంవిధీయతే || అష్టమ్యం వాచతుదకశ్యాం పంచబాణపరాయణా | ఋతాశుద్ధాచతుధేణ
హ్నా ప్రాప్తమాశ్శ్యవిసేధనా || సద్యోస్తుసంగమేకుర్యాత్ప్రహసద్యోవిక శేషతః | శివాలయేతథాగోష్ఠే గు
వివాన్బుధ్రహోగఠే || ఆహాశాస్త్రం చ్చంకాంతం ధమణజ్ఞం సత్యవాదినం | స్నానాధాం ప్రాథణయే దే
వం నివృణం రుద్రకక్షణి || తతస్తుమంటపంకుర్యాత్ చతురస్రముదకృష్ణం | గంధపంచనమాల్యంచ గోమ
యేనాసుతేపయేత్ || తస్మద్ధ్యే శ్వేతరజసా సంఘ్రాణకంపద్మమాలిఖత్ | మధ్యేతస్యచుహాదేవం స్థాపయే
త్కణికాకౌపరి || దద్యాద్వశేషనంద్యావీక చతుమణవిధిపూర్వకం | సంధ్యాదీత్యాదినా భృంగీ మహాకాళ
గణేశానాం పరిగ్రహః || ఇంద్రాదిలోకపాలాంశ్చ దధేష్వప్తసువిన్యసేత్ | దేవీంవినాయకంచైవ స్థాపయే

పుత్రపాథివ || దత్వాఘ్నం గంధపుష్పంచ ధూపందీపం గుడోదనం | భక్త్యాన్నానావిధాన్ దద్యాత్ ఫలా
 నివిధానిచ || చతుష్కాణేమభ్యంగారుమశ్వత్థదళపూరితం | ఏకైకంవివ్యసేద్భ్రూక్ సర్వాషధిసమన్వితం ||
 మఃటపస్యచతుర్ణితు దత్వాద్భూతబలింతథా | ఆస్మయాంశికతకన్యం మఠపస్యసమీపతః || మఠ
 టపస్యసమీపస్థో జపేద్రుద్రాస్విమత్సః | యావదేకాదశగుణాన్ పునరేవజపేతుతాన్ || ద్విశీయన్యాగ్నికా
 ర్యస్యకతాచబ్రహ్మణాభవత్ || ద్విశీయన్యాగ్నికార్యస్యగ్రహహోమస్య || అగ్నికార్షం శుభేకుండే పత్ర
 పుష్పైగలంకృతే | లవణంపయసాయుక్తం ఘృతేనచ ధునాదహ || మానస్తోకేన యజమా కృతేహామేనవగ్ర
 హే | రుద్రజాప్యకృతాచార్యం సితచందనచచిత్తం || సితవస్త్రపదీధానం సితయాల్యవిభూషితం | శోభయే
 తగ్రంకణైరుక్మకణవేష్టాంశుళీయకైః | పూర్వచుండలవతాగ్ర్యంద్విశీయంమండలంశుభం || తస్యమధ్యేతు
 సానారీశ్వేతపుష్పైరలంకృతే | సుఖాసీనోపవిష్టాస్యా దాచాన్యైరుద్రజాపకః || కభిషిం చేతతత్తైనా మక
 పత్రపుటాంబునా | చతుష్స్పర్శిరుచాంమంత్రైష్వతేనైకావశేషతు || శతానిసప్తవణానాం చతుభిరధికా
 నితు || పఠానామతిబుచాంతాసాం చక్షుష్పిసంఖ్యానామేకాదశకృత్వః పఠితానామయంసంఖ్యా || అచ్చి
 ద్రదేణేతిమంత్రేణ స్నానాథకంవినివేశయేత్ | అశ్వస్థానార్గజస్థానాద్వల్మీకాత్సంగమాత్ ప్రాదాత్ || వేశ్యాం
 గణాద్రాజగృహాత్ గోష్ఠాదానీయవైమృదం | సర్వాషధీం గోచనాంచ నదీతీర్థాదకానిచ || ఎతత్సంక్షి
 ప్యకలశే కుశలాకాచిదంగనా | రుద్రాభిజప్తైవతతః స్నాపయేత్కలశేవతాం || తోయపూజేనకలశైరశ్వ
 త్థదళపూరితైః | సర్వదిక్సంస్థితైరిపశ్చాత్ స్నాపయేత్కలశాత్తతైః || ఎవంస్నాతాస్నాపకాయదద్యాద్దాం
 చధనంతథా | హేతుశేవత్రనిదికస్యా దక్షిణాశాసయస్వినీ || బ్రాహ్మణానామథాన్యేషాం స్వశక్త్యాముని
 శ్రంగవ | స్రగ్వస్త్రకాంవనాదీని దత్వాసర్వాన్ క్షమాపయేత్ || కృతేనానేనవిప్రేంద్ర రుద్రస్నానేన భా
 మినీ | సుభగాకాంతిసంయుక్తా బహుపుత్రాప్రజాయతే || సర్వేష్వపిచమానేషు బ్రాహ్మణానుమతేషుచ |
 తస్మాదవశ్యంకతకన్యం పుత్రస్త్రీసుఖమిచ్ఛతా || యాస్నానమావరతిరొద్రమతీహవంధ్యా శ్రద్ధాయుతాద్విజవ
 రానుమతేవసాసీత్ | క్షేశాన్నిహత్యసకలాన్ స్వశరీరభాజో భక్షణ్వియాభవతిభారతజీవవత్సా ||

—* ఇతి వంధ్యాత్వహారం రుద్రస్నానం. *—

—* అథ ఏకవస్త్రస్నానమ్. *—

యస్త్వయాకథితంస్వాఘ్నం ఏకవస్త్రాభిషేచనం | దంపత్యోరవపత్యాది బాహ్యం గ్యశమనంపరం || విధిం
 తస్యాఖిలంబూహీయథాశ్రుతినిరూపితం | దేవతాకాత్రకేమంత్రాః కొవిధిఃకింపలంతతః || కీద్యగ్వస్త్రంనిబం
 ధాథకం ఉభాభ్యామేవతత్సవః | తతక్యాతేకథమాపశ్యసిద్ధిస్సాన్యన్నరయోషితోః || శ్రీసూర్యఉవాచ || పురా
 కల్పావసానేతు కల్పస్యాస్యసమద్భవే | ఉపదిష్టంయథాదిష్టం శ్రుతిస్నానవిధేర్నిధిః || సప్తారతనయాన్
 ప్రమననాసప్రజాపతిః | తెయదాతపసాక్లిష్టాఃన శకంస్సిద్ధిసాధనే || శివమా రాభ్యనిపనా ప్రసన్నంసమయా
 చత | ప్రజామేవప్రజాకామః ప్రజాపతిరువాచతం || భగవత్తపసాక్లిష్టాః ప్రజాహేతోఃప్రజాసుతే | అక
 మ్నవచనాదూరా మహూదారిసులక్షణాః || తతోపిఃప్రజాసిద్ధిర్నాస్తాకంశివజాయతే | పూజాధకంత్యాం
 ప్రపన్నాస్సోబూహీతత్సిద్ధికృద్విధిం || ప్రాథితస్త్రతదాశంఘః త్కలంధ్యాత్వాబ్రవీచ్ఛతాన్ | శ్రుణుధ్వం
 మునయాస్సవేయద్భవంజ్ఞానచతుషా || అనపత్యకరంకమచక్రయత్పూర్వసంప్లవే | కాలాద్భక్తావశేషం
 యద్దాభాగ్యం తత్ప్రకీర్తితం || తస్యనాశాయవిధివత్ సహపత్యేకవాససా | స్నాత్వాసన్యాగ్నిధింపుత్ర

సంతలేశ్యోయత్యథ | ఇక్ష్వాక్వాంశిః కథేకం సురకున్దము | తే || అధైకవసనస్నాన విధింతత్తే
వదాన్యహం | యథాశ్రుతంతథాద్యవం | శుతిభ్యోన్యాయా ద | శుభేమాసిసివేషే న్వానుకూల
గ్రహేదినే | నదనద్యోస్సమాయోగే వహనవ్యాన్యాయోగపి ధిం వివిధమాస్థాయ పత్న్యోసహసమ
హాణం | విధాయశ్రద్ధయా ముక్తో మంత్రో మో నువిరి యేత్ మహాశక్తిః కథేకం వ్యాధయన్మయాపూర్వ
జన్తని | పంచధాపత్యదుఃఖాఖ్నం దౌభాకగ్రంథుంబుం తే | వ్రాప్తంసవి | శా రవిధివద్విధిముక్త
మం | సహపత్న్యదివానాథ తత్రసిద్ధిః ప్రయోజ్యమే || పంచమచ్యాయోద్వస్త్రం హం ద్విదశాత్మకం | సా
ధకంకర్మయాయామం పంచవింశకకోన్మిం | విత్తంబంక భిష్మక్షేః తన్మధ్యేతూర్జ్వి తంఘనైః || యువా
సువాసామంత్రేణ మంత్రితం దైవవేదినా | స | దమ్మంత్రం | య పాధ్యాన్యతం || దృఢనీయంవిశే
న్నాభి వేశేత్రిద్వికగుణ్యతం | తచ్చేవందకణాం స్థా పక్షం చుకట్టిం పాధ్యాన్యాయేత్తేన తేన
సంవృతమస్తకా | కేశాన్సంమృజ్యసంగోప్య పాద్యా ముగామి || ఉ : శ్యజానాగ్ర తావుభౌశుభవంప
తీ | ప్రత్యోశ్యపాదాహస్తావ చ్చాచాంతౌమనం మఖా || కుశిపువృఫలస్య - క తోయపూ వాకంజలీస్థితా |
దైవజ్ఞేనోదితాకమంత్రాక శ్రుణ్వోనానకలాన్మఖా || వైదికాన్లైకి - శ్యో నాధనా నాజితేంద్రియా |
ఆపస్త్యమసిసర్వేషాం దేవానామగ్రణీః ప్రభో || యాః యానీహాపాపాః తే తే నినా | హత్వాతా
న్యభిలాసీశ గభణం దేహీమమప్రభోః త్వయైవాధిష్ఠితాస్సర్వే నదీనంజూ శయాః | పునంశిపాపీవస్స గ్వౌ
గభణం దేహీమమప్రభో | యానియానీహాతీథాకః | యేచ యేచ జలా శయాః | త్వయైవపరివీతాసై గభణం
దేహీమమప్రభో || ఆశామహేమసాభాగ సంతతిం లోక వావసిం | ప్రసన్నాద్భవతస్వామిం గభణం దేహీ
మమప్రభో || ధూతప్రేతపిశాచాద్యా యేనాసంతతిఘాతకాః | పాశేనాయవ్యాతాన్సర్వాం గభణం దేహీ
మమప్రభో || ౭ || సప్తై తేతాంతికా మంత్రాఃచ్ఛాందసాః పంచవారుణాః | శన్నఃప్రభృతయోద్వేవ వారు
ణావపరావపి || ఇమక్షేః రుం స్యేతి ఆఘ్యం దత్వాసమంత్రకైః | ఎవంతజ్జలమాఘంత్యే స్తుత్వామంత్రైః ప్ర
ణమ్యచ || నిమజ్యోన్మజ్యచపువః తత్రీన్నానం సమాచ రేత్ | ప్రయోగం విధివత్కృత్వా పుత్రకామ సమృద్ధ
యే || సాస్నామహేసభగవాన్ ప్రచేతానాప్రసీదతు | స్నాన్నయాయాతాంతతస్నాన ద్రవ్యైమకంత్రాభిమ
త్రితైః || మృత్స్నాగోమయగోమూత్రైః ద్రవ్యైవకథి పయోఘృతైః | లామలకపిష్టై శ్చసర్వావధికుశోదకైః ||
నివృత్యవిధివత్స్నానం దంపతీవాపుభావపి | స్నాయాన్లైవతతఃపత్నీ ఎకైకద్రవ్యసంచయైః || ఔదుంబరీంబ
హుఫలాం బిభ్రతీనిజమాధాని | మంత్రపూతాన్స్వపతినా దత్తంశాఖాండ్రవాన్వితాం || సప్తావధ్యంబుసం
పూజేః కలశై రథసప్తభిః | మంత్రపూతై స్సదైవజైః | చ్చా పయేతాంవిఘానతః || వధాకరకశ్చరాస్నా
చ సహదేవీతావరీ | వచైలాలక్ష్మణాచేతి సప్తోపధ్యోభిషేచనే || యావషధ్యనువాకేన సహావధ్యభిషేచ
నం | తతస్తువైణవంపాత్రం సప్తధాన్యోపసంభృతం ముద్గతం చులగోధూమ యవశాలిసమన్వితైః | సకంగు
రాజమాషైశ్చ ధాన్యైరితివసప్తభిః || ఫలానివిన్యసేత్తత్ర యాః ఫలిః తిమంత్రతః | నారికేళంచనాంగండా
డిమంబీజపూరకం || ఉన్న త్తీమథపూగంచ జంబీరంచాత్రసప్తకం | లాకైర్వైద్వికైర్కంత్రైః పూర్వోక్తై రే
వసప్తభిః || శిరోమేత్యనువాకేన స్నానందౌభాకగ్యనాశనం | సమాప్యవిధివత్పశ్చాత్ మంత్రమేతముదీరయే
త్ || శిశుస్పృత్యుకరంయన్మై దౌభాకగ్యంప్రాగుపస్థితం | పాదాంగువృనఖాగ్రాద్యమాకేశాంతముదిత్వరం ||
స్నానేనానేనమేదేవ తస్సర్వమపవృజ్యతాం | ఇతివిజ్ఞాన్యవరుణం మాంచకమాకది సాక్షిణం || ఏకచిత్రస్పృ
రకదేవ ముమయాససీతంశివం | తతస్తుతపకయే ద్దేవాన్ మనుష్యాన్ సహపూర్వజైః || నాందీముఖేనవిధినా

సంతప్యకపిత్యనేకాః | సభాగీర్వనువాకేన భవపుష్పాక్షతాంజలిః || ఉపస్థాయతతఃపశ్చాత్ కమణశేషంస
మాపయేత్ | తస్మాత్సద్వైణవంవాత్రం శిరస్యాఽఽరాఽఽశేషతః || కుశాగ్రేణఽఽమాలభ్య పరేన్మంత్రాన్సశాం
తికాః | స్వస్త్వీయానిచసూక్తాని దంపతీతౌజలాద్యహిః | సంస్థాప్యప్రాజ్ఞుఖస్మిష్టేత్మం తంసంశ్రావయేదితి |
ఇమాంగిః | ఆదిత్యేభ్యోఽం తద్వయమిమంశుభం || శ్రావయేద్భువివిన్యస్య వాత్రంఽత్ప్రీణషీచ్ఛతాః | తతో
న్యేవాససీశుభ్రే శుచినాపరిధాయతౌ | ఉపవిశ్యాసనేశుభ్రే పుష్పస్రక్చందనాచితౌ || తతస్సకనకం సర్పి
స్సర్పి కేతనంఽభీకన్ద్వికాః | ప్రణవత్యతశస్సవణం కమణశేషంసమాపయేత్ || ఆచార్యస్వవిధానేనజైవజ్జైనా
నుమోఽతః | హస్తమాత్రేతతస్తత స్థండిలేష్టాంగుళోచ్ఛ్రయే || స్థాపయేద్విధిఃద్వహ్నిం నిజశాఖావిధాన
తః | పాయసంనికాపెత్తత్రైవైధేయంవిధివత్తతః || తస్మాదీశానభాగేశు స్థండిలేకలశంన్యసేత్ | అవ్రణంప
యనాపూర్ణం స్వర్ణపుష్పేషుదైర్ఘ్యతం || పూర్ణవాత్రంస్యనేత్తత్ర పూర్ణంపుష్పఫలాతత్రైః | స్వస్వ
మంత్రైః స్రుతిస్థాప్య మహేశముమయాసహ || తస్యాగ్రేప్రజపేముస్తే ద్రాహ్మణామంత్రకొవిదాః | పంచాం
గాః విధివన్తంత్రాః రుద్రసూక్తైశ్చ యాజుషైః || ఉద్వాచ్యాధవరుంసమ్మక్ ఆచార్యఃస్వవిధానతః | ఆఘా
రావాజ్యభాగౌచ హుత్వాబాహ్యోఽభావసుం || దిక్పతీన్పరితః పూజ్య స్వస్వమంత్రైస్సమాహితః | ప్రజాపతే
తథాగ్నేయాం గభాంజేహీతిచాపరం | అపాంస్పష్టంతథాపూతా ఇమంమేసప్తవారుణాః | తతస్స్విష్టకృతం
కుర్యాత్ కమణశేషంసమాపయేత్ || హోమాం తేశివమద్యశ్శాసనశివంవిధిపూర్వకం | జపహోమంనివేద్యా
స్తే విధివద్విధికొవిదః || తతోవిప్రాయవిదుషే సుశాంతాంసుపయస్వినిం | వస్తుస్రీగ్రహణోపేతాంసవత్సాం
ధేనుముత్రమాం || తథాలంకృతసర్వాంగం వృవభంశుభుక్షణం | దత్వాతౌదంపతీపశ్చాత్ జైవజైనానుమో
దితౌ || శ్రుతిః || ఆధతపితరోగభా మితిమంత్రేణమంత్రితౌ | ఆచమ్యవిధివత్పశ్చాత్ కమణశేషంసమాపయేత్ ||
మంత్రముచ్చారయేయా తాంవిధివద్వివిధాహాణైః | దేవదేవజగన్నాథ సర్వపాపాఘనాశన || కర్మణానేన
దానేన తతోగోయుగశస్యతు | సంతుష్టశ్శంకరోధూత్వా సంతతిం దేహీనావ్రభో || తతస్తువైణవంపాత్రీం
శివస్యాగ్రేనివేదయేత్ | ఆచార్యాయదదానీతి యథాయోగ్యంస్వశక్తితః || గురవేవాససీదత్వా కమణశేషంస
మాపయేత్ | ప్రణమ్యదేవతాంతాంశ్చ విస్మయవిధినాతతః | తతఃకుంభాంభసావిప్రా అభిషించేయు రాద్యతాః |
మంత్రైశ్చవారుణేస్సారైఃశాంకింస్వస్త్వయనాదిభిః | పురాణైరాగమైస్తాస్తునానాఫలవిధాయభిః | నాందీముఖేన
విధినా తత్రశ్శార్ధంసమాచరేత్ || నమశ్శివేతిమంత్రేణ నమస్కృత్యముహుర్ముహుః | మధ్యమంపిండమశ్నా
తి పత్నీసర్వజ్ఞ మోదితౌ || ఆధతపితరోగభా మితిమంత్రేణమంత్రితం | ఆచమ్యవిధివత్పశ్చాత్ కమణశేషం
సమాపయేత్ | శతంబభోజయేదన్యాక్ ద్విజాకసంతోష్యశక్తితః | కృతకృత్యౌచతౌస్యాతాం పుత్రపాత్ర
సుఖాన్వితౌ | *

—* ఇతి సూర్యారుణసంవాదోక్తమేకవస్తుస్నానం. *—

ఆధాపరంవీరసిహ్మ వలోకనేయద్రయామశే || శుక్రేణస్యాధీతశ్శంభుః ప్రణవత్యజగద్గురుః | ఏకవాసో
విధింబ్రాహ్మీ స్వావికవిస్త్రతోమమ || శివఉవాచ || శ్రీణుభాగవయత్నేన దుఃఖవైధవ్యనాశనం | పం
ర్యాత్వంవిలయంయాతి యస్మిన్వస్తువిధాకృతే || శివోనామేతిమంత్రేణ దంపతీపరిధాపయేత్ | స్నాపయే
దేకవస్త్రేణ భావావనుదితేనతి | అష్టపత్రంలిఖేత్పద్మం క్రమశక్కున్లతండులైః || వేదోక్తవిధినామంత్రైః
సూక్తైర్వేదవిధానతః | పంచవక్త్రంబశఘజం త్రేణేత్రంపావణతీపతిం || పద్మమధ్యన్యసేదే వంశివోనా

యోమంత్రతః । ఇదఃవిశ్వేతిమంత్రేణ ఇంద్రమాగ్నేయకౌణిక ॥ యోజేహమతిమంత్రేణ దక్షిణేవిశిషూర్వ
 జాన్ । యోజేహసస్తుమంత్రేణ వైఋశ్యేసవకాదికాన్ ॥ వరుణప్రాథకనామంత్రైః పశ్చిమే వరుణంస్య
 సేత్ । గణానాంత్యేతిమంత్రేణ వాయువ్యాంబగజేశ్వరం ॥ అభిగోత్రాణిమంత్రేణ ఉత్తరైగభా మాతరః ।
 ఈశాన్యాంబగ్రహస్సర్వాన్ స్థాపయేత్స్వస్వమంత్రతః ॥ ఋకూంస్థాతుతన్మంత్రైః పూర్వస్యాంవిస్య
 సేత్స్మరన్ । తన్మధ్యేవిస్యసేఘ్రంభం పూరితంతీథకవారిశా ॥ పూణకపాత్రయితంమధ్యే సర్వావధిస
 మస్వితం । సహిరణ్యంసవస్త్రంబ నారికేళైఃసంయుతం ॥ ప్రతిష్ఠాంబవిధాయాదౌ మంత్రైఃపూజనమార
 భేత్ । రుద్రంసర్వంజపేత్తత్ర వడంగంవిధిపూర్వకం ॥ స్త్రీపుంసాభ్యాంవిధాతవ్యం పూజనంవిధివ తతః । అ
 భ్యవ్యకకవలం సమ్యక్కృత్వాన్నానంవిధానతః । నాందీముఖాభిధంశ్రాద్ధం విధేయంవిధివత్పునః ॥ గభోన్
 సీతీహమంత్రేణ ప్రాశయేత్పిండమధ్యమం ॥

—* జల ప్రాథకనా *—

ప్రత్యగశాపతేరాజన్ జలానామధిపప్రభో । నష్టానక్షప్రస్పృష్టాత్వం గభాందేహీమమేష్పితం ॥౧॥ న
 తీనదతటాకాఃక్రమాదన్యజలాశ్రయాః । ఈభ్యంవినానశోభంతే గభాందేహీజలేశ్వర ॥౨॥ పూర్వజన్మనియ
 త్వాపంకుసంసగాత్స్వయంకృతం । ఇహోపసలిలేస్థావ్య గభాందేహీప్రసీదమే ॥ ౩ ॥ అవ్యపష్టిమతీ
 భాన్నాంనదీనామధిపోభవాన్ సత్వానామపివాపీనాం రాత్రౌగభాందదస్వమే ॥౪॥ త్వమేవ వాశపాణిస్తు
 త్వమేవహ్యాంభసాంపతిః । ఆపస్తుప్రాణినాంజీవో గభాందేహీప్రసీదమే ॥౫॥ తేవహస్తేజలంవామేదక్షిణేజీ
 వజీవనం । మస్తకత్రజటాఃపింగాః గభాందేహీదయాపర ॥౬॥ భూతప్రేతాదిదోషానాం రోగాణామితర
 స్యవ । అంతరాయంప్రభోత్యక్త్వాగభాందేహీదయాంకురు ॥౭॥

—* ఇతి జల ప్రాథకనా *—

—* అథౌవధిస్నానం *—

సర్వేషాంబగతౌనామ్నాం గ్రహాణావిధిపస్సదా । త్వంస్వామీసర్వదాసోమదేహీగభాం మహకావ
 థే ॥ ౧॥ ఔదుంబరీంభలవతీం శాఖామామంస్యసర్వవిత్ । ఔవధయస్సమిశ్చ్యేవంకామిన్యాగ్రాహయేద్బు
 ధః ॥ శాఖాయాలంబనం కార్యంహృదిచేతసిస్త్రితే । సమాలంబ్యకరేదూర్వాం నారికేళాక్షతానపి ॥
 వరుణోపాసనంకుర్యాత్సూక్తపాతపరాయణః । బ్రహ్మవిష్ణుశ్చ సోమశ్చ కండపౌన్ వృషవాహనః ॥ పా
 ర్వతీసుభగాభద్రాసాఃశ్రీవస్త్రుదేవతా । ఏతేహివాససీశుభ్రా అవ్యంగగురుదైవతే ॥ సర్వఘాషణరమ్యేచ
 గభాంమేదత్రవాంచ్ఛితం । ముద్గతండులగోధూమయవ తండులశాలిభిః ॥ రాజమాషాదిభిర్విద్వాన్ వంశ
 పాత్రంప్రపూరయేత్ । నారికేళంబనారంగందాడివంబీజపూరకం ॥ ఉత్తతీనుధసూగంబ సప్తమం మద
 నంస్త్వితం । కూర్మపుష్టసింభుపృష్టే శీరసీరప్రపూరితం ॥ త్రిణేత్రం శుభుదైవత్యం నారికేళంసుశప్రదం ।
 విన్యస్యదీపకంశత్ర ఫలానాంసత్తకంశథా ॥ ధాతావంతేతిమంత్రేణ ధాన్యస్నానంతుకారయేత్ ॥ పీతంకన
 కవణాభౌ సబీజంసుమనాహారం । తుహినేనసమంసీతం నారంగంగభాదంమమ ॥ ఫలంతచ్చక్రదైవత్యంసు
 సూత్యంసుపతివతం । సుగంధంసోమదైవత్యం గభాదంజీజపూరికం ॥ ఉచ్యదకకసంపుష్పం ఫలంసింధూ
 రసన్నిభం । బీజపూరయూతం యస్మాద్గభావందానడించుమ ॥ ఫలంయచ్చక్రదైవత్యం సూత్యందైసర్వశాప

రం | జ్ఞానయోనిః పూణాణాంతు దేహిన్యం గభః మః తమం || పూగశ్చసూర్యదైవత్యో లాక్షారససమప్రభః | ఆ
 ద్రణఃఫలానాం ప్రభవో గభఃందద్యాస్యదా || ఉన్యవేమచసర్వై మ శుభదంసర్వదేహినాం | గారోవ
 నసమాధానం గభః దంబుదనంఫలం || ఇతిఫలసా... *
 ...

వధాకారకశ్చ రాస్నాచ సహదేవీవచాతథా | ధాన్యనిశాచబహుళా సర్వోవధ్యజిమాస్తస్మృతాః | యా
 జౌషధీతిమంత్రేణ సహాకషధ్యభిషేచః || క రోమూర్ధ్వికవిష్కన్య వంశపాత్రంబుధాగవ | ఋగ్వక
 న్సాప్తమంశక్త్యా తత్వామీతిచూర్వకాక || ధీ... స్మృత్యై ముచ్చార్క దంపతీస్నాపయే త్తతః | వరుణః వా
 వితామంత్రం వరుణోత్తంభనంతః || ఏతేశః ముషువైవ ఇవమాపఃపునంతుమాం | ఇమాకవైయాజుషా
 న్మంత్రాకశిరోమ్యోనురుక్తథా || ఘృతవతీఘవనానాం పాచమానీవునఃపునః | సామ్నోవరుణసామ్నాయ పా
 వమానఃసగస్వతీ || శంనోదేవీధ్యధర్మణ మంత్రేస్నానముదాహృతం | తతోరుద్రజపస్నానం కర్తవ్యంసుతమి
 చ్చతా || ఆధభాగవసంస్థాప్యస్థండిలెపావకంశుభం | గృహ్యాయక్తేనసధానెన పాయసంశ్రపయేచ్చరుం || ఆ
 ఘూరావాజ్యభాగోవ ప్రదయా త్తత్రచాహుతీః | ఆద్యాంప్యష్టంఠిహుత్వాచ పునస్త్యాచతథాసమిత్ || వాజః
 పురస్తదాగ్రత్వం ఆదిత్యంగభామెవచ | తతస్సగస్వతీయోన్యాంతత్పత్నీభిరతఃపరం | అదిత్యైరాస్నాతి
 మంత్రేణ యనసప్తవయోపిచ || గభాకాసోషధీనాంచ మంత్రాకాకహుతయఃక్రమాత్ | ఏభిర్మంత్రైశ్చ
 రుంహుత్వాతతఃస్వీష్టకృతంహునెత్ || ఋషభంబ్రాహ్మణేదద్యాత్ ఆచార్యైసురభిస్తథా | ఇతరభ్యోపిపిప్రై
 భ్యోవక్షణాం స్వేచ్ఛయాపునః || అభిషేకంతతఃకుర్యాత్పవిత్రంకుంభవారిణా | సురాస్నామితిమంత్రాద్యైః
 పవిత్రైఃప్రాహ్మణైస్తతః || ఆశాస్యాఃకామహేమితి చత్రసెత్యాదిసప్తకం | సదాతువంశపాత్రంచనీత్వా
 పాయాచ్ఛివాలయం || శివస్యపురతోముక్త్యా వంశపాత్రంప్రణమ్యచ | దేవదేవజగస్నాథ గారీనాథమహే
 శ్వర | భవేశానమహాదేవ సమోస్తుసుతదోభవ | అష్టాదోషాశ్చయెస్త్రీణాం నవమఃపురుషస్యచ || తత్త
 ద్దోషవినాశాయ సస్త్రీకస్నానమాచరె | వికృతంయచ్చమేదేహే సంతానపరిపీడనం || తత్సగ్వంవస్త్రుమా
 యాతు సిదోషాన్యాత్సుపుత్రిణీవరుణత్వంచభూతానాం ముచ్యసేకారకఃప్రభుః || తవతీథప్రభావెన సః
 తానంకురుమేబహు | తతశ్చరుపురోదాకమాధతైత్యాదినాశయేత్ | గభఃందేహీభగం దేహీఆయంతునఃపి
 తరస్తథా || బ్రాహ్మణాన్భృజయిత్వాచ వరందత్వావిసజయేత్ || ఇసంసమూకలమపి గూజక రేషుప్రచారా
 ల్లభితం || *
 ...

—ఇతివీరసింహావలూకనోక్తమేకవస్త్రస్నానం.—

—* ఆధ పుంసోహరివీర్యత్వహారం *—

సూర్యారుణసంవాదే || తపస్వీగమనాభ్యేన కర్మణామేహజారుజః | అనుభూయపురాజన్యచరశ్చాకృతని
 వక్రూతిః | సోవ్యజన్తనివీణో భవేత్తస్యాయ్యజుణం | బహ్వీభిరిపిసస్త్రీభీరతింకుర్యాద్యధారుచి || నతస్తాద్గ
 భాసంభూతిః తాసుస్త్రీమప్రజాయతే | ప్రతీకారమాహ || కస్త్రింశ్చిచ్ఛోభనమాసిశుక్లపక్షేశుభేథా | ఆ
 వ్యమ్యాంవాచతుదశ్యాం సుచినెదిమాచరెత్ || మాసంసమచయేద్దేసంరుద్రంసంయతమానసః | ప్రత్యహం
 స్నాపయేద్దేవం కలశైశ్శతసమ్మితైః || సుతీథపయసాపూజైః సర్వగంధసుగంధిభిః | శుభ్రచందవకర్పూ
 రైఃకేసరైరుపతేపయేత్ || తతఃకమలకల్లార బిల్వపత్రైరసంహితైః | తమచయెన్తహాదేవం ధూపదీపైత్క
 నోహరైః | తదగ్రప్రజపెత్సూక్తం యథాయచ్చతరుద్రియం || జహుయాత్తద్దశాంశేన తిలాంస్త్రీమధుర

పుతాణ | మానామహాంతమిత్యాదిమంజైకాదశకేనసః || తదాతద్దేవమభ్యర్చ్యజనకానాద్విత్తికంయేతే |
 ప్రణమేదధతంభక్త్యాదంకవచ్చిద్ధమాస్వితః విస్వద్భాగ్మాణమభ్యేత్యసమాహూచబహుక్రతుః | అభ్యర్చ్య
 విధిం త్ర సైత్ సువణాద్వయసమ్మితమ్ || దద్యాత్సకక్త్యావిధివద్ద్వ్యం శుద్ధ్యపెక్షయా | తానాంతేకే | మే
 త్తద్ధికమండైవజ్ఞచోదితమ్ || యన్తయాతాపసీయోనారేతస్సేకాదమంమహత్ | అనకృచ్ఛద్ధి పూజ్యతద
 తిశ్రద్ధాసశాతకృతమ్ || తేనసాపేనయద్రేతఃకుశంమేగభాసిద్ధిక్యత్ | జాతంతవ్యాసనానా పుష్కం
 రుద్రరేతసమ్ || కలద్వయమితేరాప్యేపూరితంమధుసర్పియా | స్వస్మంగర్భాకయేస్వంకారేన్తాభ్యా
 తి || దత్తంమెరుద్రకృపయా తుభ్యంతత్పాపశాంతయే | అనఘాహానసానితిదానానానానసుప్రణామ | ఏహ
 త్వమనఘశ్చేతిఉక్తమతంపునద్విజమ్ | అగ్నెనయేకమత్రాంతేద్రణిపత్యవినజయేత్ || అన్యేభ్యోపిధా
 శక్త్యావిప్రేభ్యోదక్షిణాందిశేత్ | ఏవంకృతవిధేస్తస్యస్యాద్భీజంగభాసిద్ధిక్యత్ | *

ఇతి సూర్యారుణసంవాదేహాతవీర్యత్వహారమ్.

—* అథ కై బ్యహారమ్. *

తత్రైవ || మహిషీగమనాదుక్తంయన్తయాపుం స్త్వనాశనమ్ | తస్యకమణచచిహ్నానినివక్త్యాకీశ్చ వదామితే ||
 శవయస్త్విన్వయఃకాలేమహిషీమాగతః పురా | తద్వయశికాలమాసాద్యపుం స్త్వమస్యవినశ్యతి || లకుణంత్యక
 తేవ్యంకర్మణఃకషణేపివా | ద్విత్త్రైర్వాపంచవక్షేర్వాదినై స్తస్యాపిజాయతే || పీడాకణానుమానేన వ
 స్త్రిమేహనయోముహుః | అల్పనల్పాత్కంవాచ్యంతలక్ష్మణకరణావిధి | అల్పమల్పంచబహుధామూతమం
 తస్సవత్యసా | క్వచిద్భవేదసంబద్ధంక్వచిన్మాత్రస్యచగ్రహః || తజ్జాతిపశువత్పీడా పృష్ఠపాదకరోరుమసితా
 సీతంకియచ్చిహ్నంసుప్రోయాత్రీమతేవ్రజణ | శ్వాదిదంష్ట్రీవతస్పశకస్యాచ్చిరంసలిలైరపి || ఇత్సాదిలకు
 జైజ్ఞాకతః కమణివక్త్రమాచరేత్ | దద్యాత్సమహిషీంశాంతాంరక్తమాల్బానులేపనామ్ || కృష్ణవస్త్రావృతాం
 కంఠేలంబవత్పథుసుంటకామ్ | పిశ్యాకపిటికొపెతాం ప్రలంబత్పదబంధనామ్ || బ్రాహ్మణాయసువృతా
 యఃధణాయకుటుంబినే | దద్యాత్ప్రయోగపూర్వంసవిధివద్భువలక్షణామ్ || విప్రమభ్యర్చ్యవిధివద్దానాం
 తేమంతముచ్చరేత్ | యన్తయాబాలభావేనసౌరభీమధిగచ్ఛతా || పాపమాప్తమపుం స్త్వాఖ్యంసజ్జనై రతిగ
 సీతమ్ | తద్విదానాశాయదలైయంసైరభీశుభలక్షణా || దానేనానెనమేబ్రహ్మణసపుం స్త్వంమేప్రణశ్యతు |
 భూయాసమనఘశ్చాహంప్రమదాయాఃప్రియావహాః || ఏవమస్త్వితిసోప్యక్త్యా తామాదాయగృహంప్రశేత్ |
 అన్యేభ్యోపితదాదద్యాద్విప్రేభ్యోబహుదక్షిణామ్ || తతస్సకనకంసశిశిస్పృష్ట్యాకాంస్యోపసంవృతమ్ | మా
 మిత్యసుదభీప్యష్టాస్వస్తివాచ్యన్విజోత్తమాణ || దైవజ్ఞంగోయుగవాచ్యదత్తాశీస్వగృహాన్వ్రజేత్ | విహి
 కంలక్తుతస్యేతి కీతయేత్ప్రత్యయావహమ్ || స్వపత్న్యామతితల్లైకబ్యంకించితా మోదయోన్యతః | కృతక
 మాగతేకాలేవయస్కీబతాంప్రశేత్ || హతవణబలాజస్కానిరుత్సాహాప్రియాగమే | తదపత్రపయాని
 త్యంయోషితోతిజిగుప్సయా || గహ్యామాణఃశ్వసకశేతేప్యచ్ఛమానోపిబంధుభిః | లజ్జయాకులచిత్తత్వాత్ప్ర
 వాససుతిశాంచ్ఛతి || గుదగుహ్యాదరేలింగచిహ్నంతిలముఖాదికమ్ || *

ఇతి కై బ్యహారమ్.

—* అథాపరంక్షీబత్వహరమ్. *—

అథాపరంత శ్రీవ ॥ ఘలానామపిహతాఃయః క్షీబభేదఉదాహృతః । తస్యనిష్కృతిచిహ్నిని కీర్త్యమా
 నానిమేక్షుణు ॥ నరస్యకామినోనిత్యంభుంజతోప్యంగనాగణమ్ ॥ కదాకదాపిజాయేతక్షీబత్వంవాతిదుఃఖకృత్ ।
 శుభమాసిసి తేపక్షేనుది నేనముపస్థితే । విశేషేత్రయోదశ్యాం దైవజ్ఞైనద్విజైస్సహ ॥ దేవతాయతనెయత్నా
 దైవజ్ఞైనద్విజైస్సహ । ఘలానివివిధాన్యత్ర రాశింకుర్యాత్పుథక్పుథక్ ॥ నారికేశాన్యపోధానిఖజూరక్రము
 కానిచ । జాతీఫలైస్తుకంకొలాన్యాహృత్యవిశదాంభసా ॥ ప్రత్యాశ్యశుచివస్తేమ రాశింకుర్యాత్స్వయంశుచిః ।
 ఆభ్యుక్త్యచందనాద్యేన అభ్యవ్యక్తుసుమైస్సితైః ॥ అలంకృతేభ్యఃవిప్రేభ్యోగుణవద్భ్యఃసమాహితః । దద్వా
 త్ప్రత్యేకశస్తేభ్యః ఫలరాశీన్పుథక్పుథక్ । దానాంతేకీతయెంత్రందైవజ్ఞైనోపనిమితమ్ ॥ యన్తయా
 కారిహరణంఫలానాంపిజిహీషకయా । తతోమయైతత్సంప్రాప్తంఅపుస్తస్వమతిగహీతమ్ ॥ తస్మాన్మచ్చ్యే
 తవైక్లైబ్యంయుష్మభ్యంఫలదానతః । ఇతివిజ్ఞాప్యతావిప్రా ప్రణిపత్యవిసజయేత్ ॥ అన్యేభ్యోపియథా
 శక్త్యావిప్రేభ్యః ఫలదోభవేత్ । ఏకాహికంలక్షణంస్యాద్వక్తవ్యం దైవవేదినా ॥ ప్రణాన్యత్రఫలాకారంజాణం
 తేస్యక శేబరే । లఘూనాంహరణా త్రేసాంలఘవోనాతిదుఃఖదాః ॥ గురూణాంగురవోనానాదుఃఖారతివిఘాత
 కాః । ప్రమాదేనహృతానాంచనర్తనా వ్రీడయాపిచ ॥ నాతికామోనచక్లైబ్యంనవాస్యాధిప్రమాదతః । శో
 కొచిహ్నదివక్త్రాదోహస్తపాదాంగుళివ్రీణాః ॥ జన్మజాత్యనుమంత్రాద్యంప్రాప్త్యావేశ్యాదిచింతనమ్ । ప్రశ్న
 తశ్చవివేక్తవ్యంసుధియాచైవవేదినా ॥

ఇతిసూర్యారుణసంవాదైక్లైబ్యహరమ్.

—* అథమృతభార్యత్వహరమ్. *—

మహాణవే ॥ కమవిపాకసంగ్రహే ॥ శ్మేష్టభ్రాతర్యనూభేతుయోనుజోద్వహతిస్త్రియమ్ । సభవేన్మృత
 పక్షీకఉష్ణజ్వరసమన్వితః ॥ ప్రాజాపత్యత్రయంకుర్యాద్వ్రాత్రితయమేవచా । తామగ్నిమితిచాజ్యేన చరు
 ణాస్తోత్రరంయతమ్ ॥ జుహుయాద్యోజయేద్విప్రాకవీచంపాపాత్ప్రీముచ్యతే । తామగ్నివశామిత్యనేనజా
 తవేదసఇత్యనువాకొలక్యతే - జాతవేదసఇతిసస్తచన్యఅనువాకస్య యాజ్ఞకీదేవతా - ఉపరిషదఋషిః - ఆ
 ద్యయోదక గాచతస్మాణాంఅగ్నిః అంత్యాయావిష్టుదేవతా - త్రిష్టువ్ ఛందః - పృతనాజితస్సహమా
 నానుగ్రమగ్నింశువేమపరమాత్సదస్తాత్ - సవఃపరుషదతికర్ణాణివిశ్వాదుహీతాని విశ్వాక్షమాదేనాతిదురితా
 త్యగ్నిః - ప్రతోహితమీథ్యోఅభ్య రేమతనాచ్చ హూతానస్యసస్త్రి - సాచాగ్రేతనువంప్రయాస్తస్యంవ సౌభ
 గాచావర్చస్వ-గోభిజుష్టనుజుషోనిషి క్తంతవేంద్రవిష్టోరనుసంచమానానాకస్యపృష్ట . ధిసంచసానావైష్టవీంలా
 కఇహమాగయంతామ్ ॥

ఇతిమృతభార్యత్వహరమ్.

అథాపరం ॥ కామితభార్యగామీచ మృతభార్యఃప్రజాయతే । తస్యపాపప్రీముక్త్యక్షణంద్విజమేకంవినా
 హయేత్ ॥ అథప్రకారాంతరేణ ॥ అథమృతభార్యత్వహరంపరస్పర ద్వేషహరంచ ॥ బృహస్పతిః- సాధ్వీంభార్యం
 ద్విజంబంధుంపుత్రంవాపివియోజయేత్ । సకురాన్మృతభార్యస్సాన్యభార్యంద్విజసప్తకమ్ ॥ యద్వాదాం
 పత్యమాసాద్యవీరోధయతియశిపురా । తస్మాన్యజన్తనిభవేద్దేషఃపత్న్యోపరస్పరమ్ ॥ తత్రాశ్వత్థం శమియతి

క్షంపూర్వముద్వాహయేత్సద్ధిః | ఈలసీవిష్టునాసాధాంవిధినాసరిణాహయేత్ || వీవంతర్జ్ఞోషశాంతిస్సాస్య
ద్విజాకసంభోజ్యభతః | ఇతరశ్చవిగోధానుస్వయంశాస్త్రవినిణయాత్ || ఉమామహేశ్వరంచైవవ్రతం
కుర్యాద్విధానతః || ఇమృతభారత్వహరాణి. *

—* అథస్త్రీవిరక్తిహారమ్. *—

మహాణకవెకర్మవిపాకసముచ్చయే || ధర్మపత్న్యాంసువ్రతాయాంముఖమైథునకారిణిః | పత్న్యాంవిరక్తి
భావతిసువణకలశేనసః || ఉమామహేశ్వరంచైవం రుద్రైకాదశసిద్ధివేత్ | స్నాపయేభోద్ధమాయుక్తాహ్య
విచ్ఛిన్నాంబుధారయా || త్రేయంబకేనమంత్రేణజుహుయాదపిపావకే|అత్రాంబుగహణంరుద్రవిధానోక్తాభిషే
కద్రవ్యయుక్తానాంక్షీ రెత్సురసాదీనాండపలక్షణమితిమహాణకవః. ఉక్తంతుతదవిశేషేణాంబుగహణేక్షీరా
దీనాంచాధితీ- తతఃసహస్రాయుశాంతంశ్రోంబకమంత్రంజపిత్వాఅజ్యేనతావత్సంఖ్యాకవవహూమరికా
ర్యః- ఆత్రదేవాలయాదాసర్వధావ్రతిమాలాభేన్యంఉమామహేశ్వరంసువణకస్యకృత్వాకలశోపేతమభిషేకాం
తేద్రాహ్మణాయదద్యాత్ - ఇతిమహార్ణవః|| తత్రస్నానానంతరం పాతక్మేణజపస్వీకృత్వాత్ రుద్రాభి
షేకంకృత్వైవహూమః || తతోదానమితి|| *

ఇతిస్త్రీవిరక్తిహారమ్.

—* అథనావసంస్కారోద్భవహారాణి. *—

—* తత్రబ్రహ్మరాక్షసరూపవిశాచత్వహారమ్. *—

కర్మవిపాకసంగ్రహే || అన్యాయవతిన్యపతిసేవనాద్విప్రహింసనాత్ | మహాదానసమాదానాద్గురుభా
ర్యావిమర్దనాత్ | దుష్టిభ్యశ్చేపశుభ్యశ్చ మరణాద్గురుసందయా | వేదస్యబ్రహ్మశాస్త్రస్య పతరాత్కర్మసే
జనాత్ || జననీమైథునాచైవపరస్త్రీగమనాత్తథా | శ్రుతాధ్యయనసంపన్నశ్రోత్రియద్రాహ్మణస్యతు || ఉ
త్వాసనాత్సభామధ్యేకృత్వాభంగంసువారుణమ్ | వేదాధ్యయనసంఘాతఫలదానాద్విశేషతః || దేవద్రాహ్మ
ణరాక్షాంచస్వణాకపహారనాత్తథా | అరణ్యేజకలేడేశే జాయతే బ్రహ్మరాక్షసః || గయాశ్రాద్ధంతుకృ
త్వాపిజపహూమాదిభిస్తథా | సర్వస్యాపకణతస్తస్యజపనాదేవనిత్యశః || దేవతారీధాసేవాభిఃకన్యావానే
నచైవహి | బ్రహ్మరాక్షసైశాచాల్ ముచ్యతేనురబ్రవీత్ | తచ్చగోభూహిరిణ్యానాం శిలానాం శక్త్య
నుసారైకకల్పం|| ఇతిబ్రహ్మరాక్షసత్వహారంపిశాచత్వహారంచ. *

—* అథగ్రహహారాణి. *—

—* తత్రప్రణాగ్రహారమ్. *—

కర్మవిపాకసముచ్చయే || రజస్వలాగామినంచ తదుచ్చిష్ట్యభోజినమ్ | ప్రజాగ్రహాఃప్రగృహ్ణాతేతత్సజ్య
తవాన్భవేత్ || అతిసారీచకష్ఠీచగాత్రేసర్వత్రివారనాక | స్త్రీచేద్గర్భస్యనాశస్సాద్యదత్రేయంనిష్కృశిపహా||
కృచ్ఛీచాండ్రాయణేచైవకుర్యాత్సాంతఃసత్రయమ్ | అష్టోత్తరసహస్రంతుఫర్పిషాజుహుయాత్తథా || పుర
మాణమేతిమంత్రేణ జపంపౌరుషనూక్తికమ్ | జపహూమయోరనంతరంబలిదానమాహా || శాంస్యసాత్రేన
వేద్రీహితంకులానాథకోన్వితాక | నిక్షిప్యజలకుంభేనసాధాంనీత్వాచతుష్పథే || గంధపుష్పాభిస్తత్రసమ

భ్యచ్ఛబలింక్షిపేత్ | బలిమంత్రః || ప్రగృహ్ణీష్వబలించేమప్రజాగ్రహమహాబల | ఆశురస్యసుఖంసిద్ధింప్ర
యచ్ఛత్వంమహాగ్రహ || ఇతిప్రజాగ్రహసారమ్. *

—* అదై కాహికాదిజ్వరహారమ్. *—

కర్మవిపాకసంగ్రహే || తస్కరాయోవృథాప్రాణిసంకోనిదణయశ్చయతి | ఆచారరహితోయశ్చతా
నైకజ్వరసంజ్ఞికః || గ్రహాగృహ్ణీతియన్తాత్రాదేకరాత్రిజ్వరీభవేత్ | ద్వితీయాత్రైరాత్రేణ చతురాత్ర
జ్వరేణచ || శీతజ్వరేణసతతజ్వరేణోష్ణజ్వరేణచ | యతోభవతితస్యేయంనిష్కృతిశ్చాస్త్రచోదితా|| చాం
ద్రాయణంప్రకుర్వీతకుర్యాత్కృచ్ఛాక్రీకృచ్ఛకమ్ | ఆజ్యమోమోవ్యాహృతిభిః అష్టోత్తరసహస్రకమ్ ||
సహకారప్రవాళైశ్చవధ్యక్తైజ్జుహుయాత్తథా| జాతవేదసమంత్రేణ దద్యాద్ధోమంచశక్తితః || సహస్రక
లశస్నానమీశ్వరస్యతుకారయేత్ || అవంతరంబలిదానప్రకారమాహ || కాంస్యపాత్రేమధ్యపూపపాయసా
జ్యసుశర్కరాః| నిక్షిప్యాచ్ఛధ్యజైజాతికుసుమైశ్శ్వేతవాససా|| అచ్ఛధ్యజైఃశ్చచ్ఛధ్యజైః || బలిదానమంత్ర
మాహ || ప్రగృహ్ణీష్వబలించేమమేకాహికమహజ్వర | ఆశురస్యసుఖంసిద్ధింప్రయచ్ఛత్వంమహాగ్రహ || ద్వితీ
హికత్యాహికజ్వరయోద్వాహికత్యాహికత్యాహః - ఏవంచాతుధికమహజ్వరేప్రూహ్యం - ద్వితీ
త్రాదిజ్వరేణబలిదానస్థానవిశేషానాహ || ద్వితీహికాఖ్యజ్వరేమాతృస్థానేశుద్ధబలింక్షిపేత్ || త్యాహిక
నందికేశస్యసమీపేవృషభస్యవా || ద్వితీహికత్యాహికజ్వరయోః పూర్వవీవబలిః || చాతుధికజ్వరేబలిః||
చాతుధికజ్వరేబలిమాహ || విష్ణోరాయతనేకుర్యాన్తండలేభవ్రపీతకమ్ | చతుష్పదంస్థాపయిత్వాగ్రహంసం
పూజ్యయత్నతః || విష్ణోరాయతనేదద్యాచ్ఛాతుధికమహజ్వరే | కుంభంసంస్థాపయేత్తత్రపీతస్యోపరిసం
యతః || తస్మిన్కుంభేబలిందద్యాత్కృసరాపూపపాయసమ్ | లాజాన్తధుసురాంచైవ సవీంపిణ్యాక
మేవచ || రక్తవాసోరక్తపుష్పంగృహ్ణీయాదచనావిధౌ | గంధధూపాదికంరక్తందద్యాద్దోగస్యశాంతయే||
యజ్ఞాతీయానాంయాసురానిషిద్ధాతజ్ఞాతీయైఃసాబలికమణినగ్రాహ్యే || శీతజ్వరేమవిశేషః || విష్ణోరాయ
తనేయద్వామూలేశ్వత్థదృషస్యవా | శీతజ్వరవిధానేనసంయతశ్చహారెచ్ఛలిమ్ || బలిహతాకృష్ణవస్త్రంకృష్ణవ
వస్త్రోత్తరీయకః| కృసరంపాయసంచైవతిలాంచైవచతండులాక || కాంస్యపాత్రేవినిక్షిప్యస్వణంతుదుపరిస్య
సేత్ | పూర్ణకుంభేనసహితంబలింతత్రవినిక్షిపేత్ || పూజయిత్వాగ్రహంధూపదీపాదిభిరతంద్రిశః | బలిదా
నమంత్రమాహ || ప్రగృహ్ణీష్వబలించేమంజ్వరితస్యజ్వరాపహమ్ | పక్షివాహనగోవిందవరాహవదసప్ర
భో || అసురఘ్నసురశ్రేష్ఠనారసిహ్నాగదాధరేతి || ఉష్ణజ్వరేణవిశేషవభిదధాతి - ఉష్ణజ్వరేమహేశానస
మీశబలిమాహరేత్ | అథవృక్షస్యమూలేవాబలిఃపూర్వోక్తవీహి || పూర్వోక్తశీతజ్వరహారోక్తః - అత్ర
మంత్రః || గోక్షీరధవళాకారత్రిశూలధరగోపతే | భస్మోద్ధూళితదేవేశత్రేణేత్రహారశంకర || ప్రగృహ్ణీష్వ
బలించేమంజ్వరితస్యమహాగ్రహ | ప్రయచ్ఛత్వంసుఖంసిద్ధింజ్వరంచాశువిమోచయేతి || సతతజ్వరేవిశేషమభిధ
త్రే | సతతజ్వరఈశానస్యాలయేబలిమాహరేత్ || పూర్వోక్తకథితేష్వన్యశమోబలిరుదాహృతః| తస్మిన్నేకా
హికాదిజ్వరహారయోని పూర్వకథితానితేమబలిదానమంత్రమాహ || ప్రగృహ్ణీష్వబలించేమంహారత్వంసతత
జ్వరమ్ | ఆశురస్యసుఖంసిద్ధింప్రయచ్ఛత్వంమహాబలేతి|| *

ఇత్యేకాహికాదిజ్వరహారణి.

—* అథవృక్షగ్రహహారమ్. *—

కమ=విపాకసంగ్రహే || నవగ్రహఃప్రగృహ్ణాతిపరదారాభిమశకనాత్ | కటిప్రళయవ్యతేతస్య స్రాజావ
త్యంచలేన్న | గాంధర్వావతిలాకామత్వా గాయత్రీమయుశంజపేత్ | దద్యాద్ధేమస్వశక్త్యాచబలిః పూ
ర్వోక్తవద్భజేత్
ఇతివృక్షగ్రహహారమ్.

—* అథమహాజ్వరగ్రహహారమ్. *—

కర్మవిపాకసంగ్రహే | మహాజ్వరగ్రహస్థాంవై గృహ్ణీయాయోవ్రశేత్స్త్రియమ్ | రజకాచేతతఃపాద
తలదాహీభవేర్షి || చాంద్రదాయణంసాంతసనం కుర్యాద్రోగస్యశాంతయే | జాతవేదస మంత్రేణ మధ్వక్తా
నామ్రీపల్లవాక్ || ఆష్టోత్తరసహస్రీంతు జుహుయాజ్జాతవేదసి | జపస్సహస్రనామ్నాంతు వద్యాధోమంచశ
క్తితః || రజకాచేరిత్యాది - రజకశ్చమణకారశ్చనటోరుక్షవచ | కైవతకమేధిభిల్లాశ్చ సప్తైతేంత్యావ
సాయివఇతి || స్తృత్యంశరోక్తవమణకారావ సారజకాచీత్యాది శబ్దేన | మృత్పాత్రేపిష్టపిణ్డాక లాజా
స్తృత్వాతీలాస్తథాపూజయిత్వాగ్రహంరక్తగంధాద్యైశ్చ వతుష్పథే నిశిక్షీపేద్బలింవిద్వాక్ మంత్రేణానేన
సంయతః | ప్రగృహ్ణీష్వబలించేమం మహాజ్వరమహాగ్రహ || ఆతురస్యసుఖంసిద్ధిం ప్రయచ్ఛత్వం బహుబలిః
ఇతిమహాజ్వరహారమ్.

—* అథకుంభగ్రహహారమ్. జంభగ్రహహారమ్. జంభకగ్రహాఇత్యపినామ. *—

కాత్యాయనః | అంత్యజాగామినంచైవపరస్త్రీగామినంగ్రహః | కుంభకాఖ్యః ప్రగృహ్ణాతితతస్తుజ్వర
వాకభవేత్ || అసంబద్ధప్రలాపశ్చశ్వాసఖాసీచజాయతే | అత్రచాంద్రదాయణం కుర్యాజ్జుహుయాత్తిలసవీ
షా || మంత్రావ్యాహృతయః ప్రోక్తాః జపేత్సుక్తంచపౌరుషమ్ | సావిత్రీంచహీరణ్యంచ దద్యాచ్ఛక్త్యను
సారతః || బలిదానమంత్రమాహా | అన్నంఽలీశ్చపిష్టపిణ్డాకంపాయసంమధు | తైలంచమృగ్మయేపాత్రేకృ
త్వాగంధాదిభివృణతమ్ || పూజయిత్వాపూణకంభంవస్త్రహేమసమర్చితమ్ | బలించతుష్పథే రాత్రోమం
త్రేణానేననిషీపేత్ || ప్రగృహ్ణీష్వబలించేమంకుంభకాఖ్యమహాగ్రహ | ఆతురస్యసుఖంసిద్ధిం ప్రయచ్ఛత్వం మ
హుబలమ్ ||
ఇతికుంభగ్రహహారమ్.

—* అథకపిలగ్రహహారమ్. *—

కర్మవిపాకసముచ్చయే || క్షిప్తీవేద్యోహుతభుజిప్రసవెద్యదితన్నహః | కపిలాఖ్యఃప్రగృహ్ణాతి తతోజవ
రశూలవాక్ | సర్వాంగదాహవాన్చైవభవెత్ప్రీతివిలోచనః | త్రైరాత్రముపవాసః స్యాత్తద్రోగశ్చాశనుత్త
యే | సోమారుద్రేతివజపేత్సుక్తంత్యయుతసంఖ్యయా | హీరణ్యంచయథాశక్తిదద్యాదధబలింషిపేత్ | బలి
దానప్రకారమాహా || లాజాకతిలాంశ్చపిణ్డాకం శిష్టంరుధిరశేవత | మాంసంచతైలపక్వంచక్మత్వామృగ్మ
యభాజసే || రాత్రోవతుష్పథేకుర్యాత్వస్త్రాద్యైశ్చగ్రహపూజనమ్ | హీరణ్యసహితేనాధపూణకంభేన
సంయుతమ్ బలింకత్రక్షిపెద్విద్వాక్ మంత్రేణానేనసంయతః | ప్రగృహ్ణీష్వబలించేమంకపిలాఖ్యమహాగ్రహ ||
ఆతురస్యసుఖంసిద్ధింప్రయచ్ఛత్వంమహుబలమ్ ||

ఇతి కపిలగ్రహహారమ్.

—* అధశివపాదగ్రహహారమ్. *—

కర్మవిపాకసముచ్ఛయే || మాతుఃపితృదేవతాయా గుర్వాదెర్యస్తుగవతః | అవజ్ఞాంకరుతేతంతుశి
 వపాదాభిధోగ్రహాః || గృహ్లాతితత్త్వణాన్తూర్షిణజతరేకోగవాన్భవేత్ | పాదగ్రహీజ్వరీచైవ జాయతేతత్రనిష్కృ
 తిః || చాంద్రాయణంభవేదాతేసూక్తనజుహుయాచ్ఛరుమ్ | ఘృతంచాష్టాధికశతంబలిదేయోయథావిధి ||
 బలిదానప్రకారః || పిష్టంతిలంచపిణ్డాకంలాజాన్ధృత్వాధమృణ్మయే | మాగ్ధ్వయ సమాయోగేవస్త్రాద్యై
 గ్రహమచయేత్ || ప్రకారాంతరం || పాయసంచఫలంకండంలాజాంశ్చాపూపకాదధి | తామ్రపాత్రే
 వినిక్షిప్యసోదకంకుంభమేవచ || చతుష్పదేక్షిపేద్వస్త్రగంధాద్యైగ్రహమచయేత్ | తతొబలింక్షిపేన్వి
 ద్వామంత్రేణాసేనసంయుతః || బలిదానమంత్రః || ప్రగృహ్ణీష్వబలించేమం శివపాదమహాగ్రహా | ఆతు
 రస్యసుఖంసిద్ధింప్రయచ్ఛత్వంమహాబల ||

ఇతిశివపాదగ్రహహారమ్.

—* అథోధ్వకేశగ్రహహారమ్. *—

కమవిపాకసంగ్రహే || నిషాగరణంపరద్రవ్యహరిణందుఃఖకారిణమ్ | కణేజపంచోధ్వకేశగ్ర
 హేగాగృహ్లాఃశిమానవమ్ || సోఘటాస్తుతత్ప్రజాయంతేతస్యాంగేష్వభిలేష్వపి | చాంద్రాయణం ప్రకుర్వీతకృ
 త్చింవారోగశాంతయే || ఆతేసూక్తనజుహుయాచ్ఛరుమాజ్యంపుథకృథక్ | హోమోవ్యాహృతిభిశ్చై
 వదద్యాన్స్వణకంచశక్తితః || బలిదానప్రకారః || పాయసంచఫలంకండంలాజాంశ్చాపూపకాదధి | తా
 మ్రపాత్రేవినిక్షిప్యసోదకంకుంభమేవచ || చతుష్పదేక్షిపేద్వస్త్రగంధాద్యైగ్రహమచయేత్ | బలిదానమం
 త్రః || ప్రగృహ్ణీష్వబలించేమమూధ్వకేశేమహాగ్రహా | ఆతురస్యసుఖంసిద్ధింప్రయచ్ఛత్వంమహాబల ||

ఇత్యూధ్వకేశగ్రహహారమ్.

—* అథవిష్టంభగ్రహహారమ్. *—

కాత్యాయనః || స్వకీమాచారవిభిష్టాకబ్రాహ్మణప్రభృషీతరాణ | విష్టంభనామాగృహ్లాఃతిగ్రహాః శీత
 జ్వరీతతః || హస్తపాదతలేదాహేవాగ్వ్యకుంచితపాణియత్ | సోఘటయుక్తశ్చజాయేతహస్తయోఃపాదయో
 స్తథా || విషూచీబధిరశ్చైవజాయతేతస్యనిష్కృతిః | చాంద్రాయణం ప్రకుర్వీతఘృతాక్తైరామ్రోపల్ల
 వైః || అష్టోత్తరసహస్రంవై సోమస్సోజ్ఞాతవేదసా | సహస్రశిషణసూక్తంజపేదయుతసంఖ్యయా || విష్టో
 నామసహస్రంచసహపంచాక్షరంజపేత్ | సహస్రకలశస్నానం వాసుదేవస్యకారయేత్ || దద్యాద్ధిరణ్య
 దానంచబలిదేయోయథావిధి | బలిప్రకారమాహ || పాయసంపిష్టగుళికామధ్వాపూపయోదధి | తామ్ర
 పాత్రశుభేకృత్వాపూపకంకుంభంసహేమకమ్ | నితాచతుష్పదేతత్రీధ్వజాన్త్రైగ్రహమచయేత్ | విష్టంభన
 మంత్రేణ సంయుతోనిక్షిపేద్బలిమ్ || ప్రగృహ్ణీష్వబలించేమంవిష్టంభాఖ్యమహాగ్రహా | ఆతురస్యసుఖంసిద్ధింప్ర
 యచ్ఛత్వంమహాబలఇతి ||

ఇతివిష్టంభగ్రహహారమ్.

యాః ప్రభవేద్వ్రణః ప్రాజాపత్యం ప్రకుర్వీత త్షేత్రపాలాభిషేచనమ్ | శతరుద్రేణకుర్యాచ్చ మహాజిహ్వా గ్రహోది
తః || బలిదేవాయస్తువిధినామంత్రః పూతస్సమాసీతః ||

ఇతి షేత్రపాలగ్రహహారమ్.

—* అథాచలగ్రహహారమ్. *—

కర్మ విపాకసంగ్రహే || ఉపకతకరిబంధో వానుపకార్యాపవాదకైః | తస్కరైర్వాసఖ్యకారీతంగ్య
ష్టాత్యచలగ్రహః | అచలగ్రహసంస్పృష్టోద్వారీశ్వాసీచఖాసవాక్ | సర్వాంగరోగీత్వగ్దాషీమందాగ్నిశ్చప్రజాయ
తే || కృచ్ఛ్రాంచాంద్రాయణం వాపికుర్యాత్కూక్మాండహోమకమ్ | కయానశ్చిత్రిత్యేవం అష్టోత్తర శతం
జపేత్ అగ్నిరస్మీత్యచం వాపిసహస్రంచాభిః జపేత్ | బలిప్రకారమాహ || తిలచూణయంతంచాన్నందా
తాక్షీరంచనక్తవః | అపూపారుధిరంచైవసురాచేత్యేవవైబలిః || వస్త్రాద్యైర్గ్రహమభ్యచ్యో పూణకం
భయంతంబలిం | చతుష్పదేనిక్షిపేత్తుమంత్రేణానేన సంయతః || ప్రగృహ్ణీష్వ బలించేమం అవలాఖ్య మహాగ్ర
హా | ఆతురస్యసుఖంసిద్ధిం ప్రయచ్ఛత్వం మహాబల || ఇత్యచలగ్రహహారమ్. *

—* అథహస్తిపాదగ్రహహారమ్. *—

కర్మ విపాకసంగ్రహే || దేవద్రవ్యంతు యోభుక్తే గామగ్నింద్రాహ్మణంతథా | పాత్రీస్థాన్నంవ
నిమాణ్యంలంఘయేద్వస్తుతంనరం || గృహ్ణాతిహస్తిపాదాఖ్యః చిహ్నన్యత్రనిబోధత | వల్లీకవ్యాధిమాన్వాదదా
హీచ్ఛదివిరేచనః || ప్రాజాపత్యం ప్రకుర్వీత హోమో వ్యాహృతిభిర్భవేత్ | హిరణ్యంచ యథాశక్తిం
ద్యాబ్రాహ్మణభోజనమ్ ||
ఇతిహస్తిపాదగ్రహహారమ్.

—* అథకణగ్రహహారమ్. *—

కాత్యాయనః || దేవస్వముపభుక్తే యస్య సంగ్రహః కణసంజ్ఞికః | గృహ్ణాతి తేన జిహ్వాతునచలత్యస్యకణ
యోః || బాధిర్యంజాయతేచాంగే కంఠూతిమహాతీభవేత్ | అత్రచాంద్రాయణంకుర్యాద్దోమో వ్యాహృతి
భిస్తథా || దృషదాదివేతిసూక్తంచసహస్రంచాష్టవైభవేత్ | బలిప్రకారః || తిలపిష్టంసుతాంమాంసం అన్నంలా
జాంస్తథాదధి | కందశ్చేద్యఖిలం హ్యేతద్బలిరత్రప్రశస్యతే || ధ్వజైర్గంధాదిభిరూకైః గ్రహమభ్యచయే
త్తతః | చతుష్పదేనిక్షిపేద్దిబలిమంత్రేణమంత్రవితే || మంత్రమాహ || ప్రగృహ్ణీష్వ బలించేమం కణాఖ్య
స్తవం మహాగ్రహా | ఆతురస్యసుఖంసిద్ధిం ప్రయచ్ఛత్వం మహాబల ||

ఇతికణగ్రహహారమ్.

—* అథ ధనగ్రహహారమ్. *—

కాత్యాయనః || తపస్విసీసఖిస్వామిస్త్రీ గామిగభిణీగమః | యస్త్వంధనగ్రహః క్షీప్రంగృహ్ణీయాత్తత్ర
లతుణమ్ || ఆస్యస్యందోషూత్రకృచ్ఛ్రామాత్కానముపజిహ్వాకా | జానుతేతన్నివ్యోభం తప్తకృచ్ఛ్రావ్వ
యంచరేత్ || ధేనుందద్యాత్తథా హోమంకూక్మాండాఖ్యంసమాదరేత్ | జపేచ్ఛపారుషంసూక్తంసహస్రా
హుతిసంఖ్యయా || ఇదమాప్రవహతయత్కించేదమచంతథా | జలేస్థితాజపేద్దేవదద్యాచ్ఛక్త్యనుసార
తః || బలిక్రమమాహ || అన్నంపర్యుషితంలాజాదత్తూరకుసుమాసచ | సహిర్యః పూణకః భో బలిరత్రవిధి
యతే || చతుష్పదేబలిమమునిక్షిపేన్తంత్రోనరః | అభ్యచ్యోవస్త్రుగంధాద్యైః గ్రహాం మత్సేన సంయతః |
ప్రగృహ్ణీష్వ బలించేమంధనగ్రహమహాగ్రహా | ఆతురస్యసుఖంసిద్ధిం ప్రయచ్ఛత్వం మహాబల ||

ఇతిధనగ్రహహారమ్.

—* అక్షరవతోల గ్రహహారమ్. *—

కమవిపాకనసుగృహే | బంధావహోపవక్తాగం | సేర్థ్యకర్మవిక్రయం | కున్యంశంబాకకర్తారముపకతణ
 యోచయే | కృష్ణం శ్రీశైలం మిశ్రే | ప్రమచోలాధిశో గరూః | తరగ్నాసీచభాసీవ విగతేంభోజలాన్నయోగే
 సర్వాంగగోసీధితి కృతకల్పకలామతే | కృష్ణ) గ గుంజపసుగీత విష్ణోః కుంజసూక్తః | సహస్రకలక
 స్నానం కుగ్నా కృష్ణసూక్తః | గూర్వాంకనుద్భవో యాసా కాద్యశ్శుక్ల హనుకన్యూః | కాయానశ్చిత్రమం
 త్రంవ సహస్రంకాత్వవాజశీత | బరిసకారమాహా | అన్నావస్యయే | వస్త్రః వస్త్రీత మపూషకం | కుఠీ
 రంవసు | అంశైం జలపూంశంబుగోపకా | గాతౌవ సప్రథేవ వ్యక్త గంభ్రచ్చోభీగ్రహం | ఆచణ
 యిత్యాదిధా సేవ మంత్రే కా సేవ | శివః || క్రక స్థీవ్యబం చెను మువతోలమహాగ్రహా | ఆకురస్య సుఖంస్థిం
 ప్రమచ్ఛత్వంమహాబల |

ఇతి కతోలగ్రహహారమ్.

—* అథ కృశగ్రహహారమ్. *—

కృశగ్రహస్యైక శశిగ్రహ ఇత్యపినామ || కమవిపాకసంగ్రహే || సూర్య చంద్రోపరాగేతు యోభు
 ఙ్కైశంకృశగ్రహః | ప్రతికృష్ణాత్మకరికంపీ కృశోగర్హవక తకః || భాసీకూలీవివణా శ్చ పీతనేశ్రోభవేన్నరః |
 విపీలికామధ్యహపః కుర్వాచ్చంద్రా నింశంవ్రకం | అష్టో త్తరసహస్రంతు జపేయూ క్తంవపారుషం | అష్టో
 త్తరకతంనాశ్యాకాతేమా క్తంతధైరవ || అగ్నిరశ్మీత్వచంవాపి జపేయూర్వోర్తరంభ్యయా || బరిసకాః ||
 మేషేపుత్తలికాంవస్త్ర గంధాన్యైరభిపూజ్యః | రత్నానై వేద్యమథతమపర్యారోప్యకాంబనం || చతుష్ప థేషీ
 పెదేతాం మంత్రే వా సేవం శుభః | ప్రకృష్టీవ్యబం చెను కృశనామమహాగ్రహా || ఆకురస్య సుఖంస్థిం
 ప్రమచ్ఛత్వంమహాబల ||

ఇతి కృశగ్రహహారమ్.

—* అథ శిశు గ్రహ హారమ్. *—

కమవిపాక ససుగృహే || బేదవాస్త్రాగు గా ర్క గోతిశావ్యరమానమ | శిశుగ్రహస్సంక్రమతేక
 తోజ్వరయతోభవేత్ || అక్షరాశీవాస్యశోషీపాణిహవప్రసూపవాక్ | తత్రలాజాఃహ మసంబమాంసుకుక్కు
 టమేషజప || సహిరవ్యః గ్రాణాకుంభోబనిభావతశాంతివః | రత్నరత్నాదిభిస్సస్యక్ గ్రహావ భ్యవ్యకాణత్వ
 తః || వట గూలేబలి కామోమంత్రేనా సేవమంత్రవిత్ | ప్రకృష్టీవ్యబం చెను శిశుగ్రహా వహాగ్రహా || ఆ
 కురస్య సుఖంస్థిం ప్ర మచ్ఛత్వంమహాబల |

ఇతి శిశుగ్రహహారమ్.

—* అథ పేషగ్రహహారమ్. *—

కర్మ విపాకసంగ్రహే || బాలగ్రహాశమాయుక్త బాలమా గాయనాపురః | ఆత్మచాతాడనంకు ర్యాశ్చ
 రకాణుచావితంవరిమ్ || పేషగ్రహస్సం కమతే తతస్సరకకాచ్ఛవేత్ | వాయు ప్రతాపంసర్వాంగ సేత్రేవామి
 లితే ధా || ధైలాసోగ్రహోవృష్టిక క ధూ)న గవేష్టితః | పాశీహవప్రకంజీవ జాయితే తత్ర కాంతయే ||
 హిరణ్యంశ్శిలవ ప్రోవపాణుసంస క్తవ స్తథా | లాజాన్యైపూషమిప్యేరస్యవిః పూణాఘటేపివా || గంధా
 ఙ్కైగృహావభ్యవ్యక శ ప్రోపాగ్నిధిక | మంత్రేవత్వమా లేవ పూర్వోక్తేనవ తంహారేత్ || పూర్వో

కై న చేత్య నేన స్తంద గ్రహ హ రణ- అనో మేష గ్రహ గ్రాహీ తస్య తద్దోష శాంతయే | హిరణ్యం క్వే శవ స్త్రం చే త్యాది నా బలి దేయః || మేష గ్రహో ద్దే శేన బలి మంత్ర మాహ | ప్ర గృహ్ణీ ష్య బలించే మం మేష గ్రహ మహ బు || ఆ తు రస్య సుఖం సిద్ధిం ప్రయచ్ఛ త్వం మహా గ్రహం || ఇతి మేష గ్రహ హారమ్.

—* ఆభ స్కం ద గ్రహ హారమ్. *—

కర్మ విపాక సం గ్రహే || కాల గ్రహ యుతం బాల మా దా యో చ్చిష్ట సు క్తన్వయమ్ | అగ్నిం స్పృశే త్తం స్కం దా ఖ్యో గ్రహ స్సం క్రమ తే త తః || వా ద యో ర్హ స్త యో శ్చై వ వికా సో వాయు జో భ వేత్ || బలీ ప్ర దా న మా హా || తిల పిష్ట దధి క్షీ ర కృ స రా పూ ప స క్త వః | రా జ మా సా శ్చ ము డ్గా శ్చ నిష్పా వా స్కం ధ మూ ల కమ్ || ప క్వ మాం స స్సు రా చే తి పూ ణ కు ణ యు తో బలిః | తిల పిష్టా దికం కాం స్య పా త్రే కృ త్వా ధ వేష్ట యేత్ || వ స్త్ర ద్వ యే న కల శం ర క్త సూ త్రేణ చై వ హి | క్వ చిచ్ఛ పు ష్యా య త నె కుం క మా దిం సై శ్చు భైః || చ తు ర స్రం చ తు హా స్తం మం డలం పరి కల్ప యేత్ | త త్ర ద ద్యా ద్బ లి మధ్య గా త్రై మ ద్యై వ సం యు తమ్ || ర క్త మా ల్యాం బ రై స్కం ద గ్రహ మ భ్య చ్య క్ష య త్న తః || బలి మంత్ర మాహ | బలా ధీ శ స్కం ద మహాల్ ర క్త మా ల్యాం బ ర ప్రి మి | ప్ర గృ హ్ణీ ష్య బ లించే మం పూ జా భి స్స హ పుష్టి మత్ || బలి మే వం వి ధా నే న ద త్వా చా గ త్య మం ది రమ్ | అగ్నిం ప్ర తిష్ఠా ప్య త తః స్వా హా కృ త్యా శ్చ దే వ తాః || యష్ట వ్యా స్వీ య మం త్రా ధ్యాం హ విః క్షీ రా జ్య స ష క్షమ్ | ద్రోణ మా త్రం తు ప క్షా న్నం ప క్షా న్నా న్నాం స్త ధా యు సా క్ || ప క్వం మాం సం ద ధి త ధా తిల పిష్టం బ శోణి తమ్ | హి రణ్యం చ బలిం ద ద్యా త్ప్రీ దో మే వృ త్త మూ లికే || ర క్త చం ద న ర క్త గ్ర క్ వ స్త్రా ద్యై ర పి పూ జి తమ్ ||

ఇతి స్కం ద గ్రహ హారమ్.

—* ఆభ స్కం దా ప స్తా ర గ్రహ హారమ్. *—

కర్మ విపాక సం గ్రహే || ఉ త్య ర్గం కు రు తె య స్తు వ హ్నా మూ త్రో వు రీ ష యోః | గ్రహ స్సం క్రమ తే తం వై స్కం దా ప స్తా ర సం జ్ఞా ణః || తతో సందం శ జిమ్మీ తు ఘె ని లా సో గీ జాయ తె | అప స్తా క్షి భ వే త్త త్ర పూ ర్వ వ ద్బ లి మా చ రే త్ || ఇతి స్కం దా ప స్తా ర గ్రహ హారమ్.

—* ఆభ ప్ర కా రాంత రేణ స్కం ద గ్రహ హారమ్. *—

కర్మ విపాక సం గ్రహే || ఆ గ్నేః ప రి స రే శే తే యో శు చి బా ల కై స్స హా | స్కం ద గ్రహాః ప్ర గృ హ్ణా తి తం త తః పా ని వా ద యోః || అ స్వే చ వా త జో వో షః ప్ర జా యె తా త్తి వా రు ణః | బాల కై రి త్య త్ర బ హు వ చ న మ వి వ క్షీ తమ్ || త మి త్య త్రా ప్తే క వ చ న మ వి వ క్షీ తమ్ | అ త్ర చ త మి త్య నే న య శ్చ శే తె య శ్చ బాల క స్త యో ద్వ క యోః | అ త ఏ వ బ లి దా న మం త్రే ణ శి శుం వి కా రా న్ముం చె త్యా దిః లిం గా ని ద్భ శ్యం తే || య త్త చ్చ బ్బ యో ర్ని త్య సం బం ధా వృ యః శే తె సో పి ల త్యు తె || ఇతి మహా ణ వః || ప్ర తీ కార మా హా || న వ హా స్త మి తం కృ త్వా స్థం డి లం చ తు ర శ్ర కమ్ | ఉ ప ల స్య శ్వే త వ డైః స్వ స్తి కా ది ని వి న్య సే త్ || ద్వా రా ణి త త్ర వ త్వారి వ తు ది క్షు ప్ర కల్ప యేత్ | తె షు శ క్షిం చ పా శం చ ము స లం తో మ రం లి ఖే త్ || మ ధ్యేష్ట ద శ ప ద్మం చ లి ఖి త్వా త ద నం త రమ్ | చ తు మో గ ణే మ వి న్య స్య పూ ణ కుం భాం త్ప మా హీ తః | మ ధ్యే త త్ర బ లిం ద ద్యా త్ స్కం ద గ్రహ వి ము క్త యే | బలి స్వ రూ పా ది ద శ క్ష య తి || కృ స రా న్నం

చవిష్టాచక్షీరందధిష్ఠితం మధు | అపూసాసక్తవోముగ్ధాః నిష్పావారాజమాషకాః | చాకాశ్చపసూరాశ్చ
 సురానూంసస్తథైవచ || అభక్తికుక్కుటసంయుక్తః చ్ఛత్రమేషేణచిహ్నితః | రక్తవస్త్రంచరక్తాన్నం రక్తచంద
 నమేవచ | రక్తప్రద్వాజేధూపాంశ్చ పూణాకంభస్సకాంచనః | అన్యాయానివస్తూః శిశుక్రీడనహేతవః | వీ
 తత్సర్వంకవంఃస్య కూలేవాస్థషుచూలకై | సకందస్యభవనేవాపిషంఠేణానేనక్షిపేత్ | ఆత్రకదంబయా
 లాదిమబలివాసవిధానాత్ - తత్రైవ పూర్వోక్తస్యస్థుడిలంకల్పయేత్ - సకందభవనంస్కంద దేవాలయః ||
 బలిదానశ్లోకమాహ || బాలభానుద్యతేచీప్యన్నమాగంగాధరప్రియ | సురసేనాపతేస్కంద పణ్డుఖక్రౌచ
 సూదన || దోహితాంగమహాభాగ కాలతల్కగణేశ్వర | ద్వావశాతుమహాచిర్యద్విషద్భుజమహాబలి || కృత్తి
 కానాంసుతశ్చైవ్యశక్త్యాయుః శిశిన్వజ | బాలభాస్కరసంకాశరక్తమాల్యాంబరప్రియ || ప్రగృహ్ణీష్వబలిచే
 మం పూజాద్యైస్సహబుద్ధిమన్ | శిశుంవికారాన్మంచాద్య శివపుత్రశివంకురు || గత్వాచిరంచెవరత్తభగవన్
 త్వమమున్నరమ్ | దత్వాబాలమముంచాల మాయుసాచాపివధేయః || అలక్ష్మీం నాశయాశుత్వం గ్రహవిష్ణుం వి
 నాశయ | పాలయత్వంవవకశతం బలిమాదానుచాలకమ్ || అథవహ్నిం పతిష్ఠాప్యత్రక్షీరంతథావధి | పృ
 షదాజ్యంచజహుయాస్తం త్రాభ్యామాహుతిద్వయమ్ || మంత్రాభ్యాంవత్సమాచాభ్యాం ప్రతిద్రవ్యమాహు
 తింజహుయాత్ || వృషదాజ్యంనాషుఽధియక్తమాజ్యముచ్యతే || అథమంత్రో || అగ్నయేస్వాహా | ఆనుమే
 కొమంత్రః || కృత్తికాభ్యస్వాహేత్యపరః || అనయోర్మంత్రయోరగ్నిఋషిః - అగ్నిఃకృత్తికాశ్చేతి క్రమే
 ణదేవతే - యజుషాన్నచ్చందోనియమః - అకపాధేనామంత్రః || త్వయ్యుద్యతోపితేస్కంద బలిభిఃపక్వజ్యం
 భిభిః | తేనమాహేశ్వరస్తుష్టఃత్వమశ్యాస్సతతంశిశుమ్ || త్వమవ్యస్సతతంనరమిత్యపిపాఠః || *

ఇతి ప్రకారాంత రేణ సకంద గ్రహహరమ్.

—* అథ రీత్యంత రేణ సకంద గ్రహహరమ్. *—

కర్తవ్యవిషయములు | ఉచ్ఛిష్ట బాలమాదాయ శయానం ప్రతభంగినమ్ | ప్రగృహ్ణీతి గ్రహస్కంద ఆ
 ధ్మానీజ్వరవాస్థవేత్ || శ్వాసవాన్రక్తనయనోబహుమూత్రపురీషవాన్ | పాశ్వకద్వయోః పరీతాపస్తత్రే
 మంబలిమాహరేత్ || ఉచ్ఛిష్టంబాలమాదాయేతి ఉచ్ఛిష్టమిప్యేతత్పదంబాలమిత్యస్యవిశేషణం | తథాబాలమాదా
 యశయానమితి విశిష్టవాక్యస్యాపిబలిమాహరేతిత్యుక్తం తత్ర కథమిత్యత్రాకాంతాయామాహ || మేషకు
 క్కుట మాంసంచపాయసంసక్తవస్తథా | రుధిరంచహిరణ్యంచేత్యేతన్నూలేవటస్యహి || వినిక్షిపేవధేరా
 త్రేరక్తవస్త్రానిభిగ్రహమ్ | అభ్యర్చ్యకవత్సమానేనమంత్రేణానేనసంయతః || బలాధీశస్కందమహాన్ రక్త
 మాల్యాంబరప్రియ | ప్రగృహ్ణీష్వబలిచేమం పూజాభిస్సహుష్టిమత్ || *

ఇతి రీత్యంత రేణ సకంద గ్రహహరమ్.

ఇతి శ్రీనీలకంఠాశ్చర్యభట్ట నీలకంఠకృతే కర్తవ్యవిషయకార్యే గ్రహహరణి.

—* అథ పృథ్వ్యంజయ విధిః. *—

వసిష్ఠప్రోక్తే || త్యంబకస్యచమాహాశ్చ్యం శ్రోతుమిచ్ఛామిసాంప్రతమ్ | విస్తరేణయథాతత్వం ప్రస
 న్నోవతుమహానసి | ఏవంపృథ్వీప్రసన్నాత్పాతంప్రత్యాహమహామునిః | మహతాతపసాదృష్టామృత సంజీవినీ

వయా || విధితస్యాః ప్రవత్యోమి సమాహితమనాన్మునిః | అనాన్మునిః ప్రోక్తావ్యం దో సమ్మ బిహూ
 చ్యతే || దేవతాత్మగ్రి బకొరు ద్దశి వశం గాః శుభ్రాః శుభ్రాః శుభ్రాః శుభ్రాః శుభ్రాః శుభ్రాః శుభ్రాః శుభ్రాః శుభ్రాః శుభ్రాః
 స్పృశమ్ || కౌత్యత్రయాగ్ని వీర్యాణి వాపదం ముదా వ్యుత్పన్నాః | అన్మున్ వ్యం సోస్త్రాయ ఘోత్యస్త్ర ము
 చాహ్యతమ్ || ప్రా గా హ్యను త ది క త్సుది గ త్త్రం కం ది క త్సుది గ త్త్రం కం ది క త్సుది గ త్త్రం కం ది క త్సుది గ త్త్రం
 క్షుద్ధి రేవతి || దు గా క విభా య కం చై వ నం ప శం దే అనాన్మునిః ప్రోక్తావ్యం దో సమ్మ బిహూ
 తః || అభవ్యేన స్య మంత్రస్య వశం గాని ప్రకల్ప యే త్ స్యు ర్భి ర్భూ దా ము కు వ్యన్త్రం త్రస్య సిద్ధయే || అష్టో
 త్తర సహస్రం వా శత షష్టో త్తరం శ వా | యాన్త్రం త్రం త్రం త్రం త్రం త్రం త్రం త్రం త్రం త్రం త్రం త్రం త్రం త్రం త్రం
 వసం యు క్తం జపే త్ సమాహితః | యస్తా ద నేన కం ది క త్సుది గ త్త్రం కం ది క త్సుది గ త్త్రం కం ది క త్సుది గ త్త్రం
 ప్రోక్తా ముః శి స్తత్వ దశి భిః | బ్రాహ్మ శాక్తి క్షత్రీ యా వై శి స్త్రో యో వ శా క్తి జా త యః || ఆత్మా భా కం జప
 హేమా మాంశ్య కర్మం త్య మతం ది తః | పరాధ క మపి క ర్వీ త బ్రాహ్మణో మం త్ర వి త్త మః || దాత వ్యా ద క్షీణా త
 త్ర య ధా తు ష్టో ద్వి త్త మః | ఆయు రారో గ్య మై శ్వ ర్ష మ ప మృ త్యు జయం త ధా || పు రా భి చారణం చై వ కాల మృ
 త్యు వి వ త క నమ్ | వ శ్యా క ష కణ వి ద్వే వ మారణో చ్చాట నం త ధా || పు త్ర లా భం చ త ద్వృద్ధి వృష్టి వృష్టి ని వార
 ణమ్ | గజ వా జి ఖ రో ష్టాం శాం తి క ర్త ని సర్వ తః || ప్రతీకారం చ స ర్వే సాం వృ జీ న వ్యాధి రక్ష సామ్ | అన్యా
 న్య పి బ కా ర్యాణి య ద్య ద్యే తా ని కార యే త్ || అన్య మం త్ర స్య యః ప్రో క్తో వి ని యో గా మ హా షి క ణి | సర్వ మం త్ర
 ఘ త త్స ర్వం అ నే నై వ తు కార యే త్ || కి మ త్ర బ హు నో క్తే న మ న సా య ద్య ది చ్చ తి | త త్త త్ఫల మ వా పో తి నా త్ర
 కార్యా ని చారణా || నక్షత్రాణి ప్రవత్యోమి ఆరంభే సర్వ కర్మణామ్ | ఆద్రా క యాం శాం తి క మా కణి ఆయు
 వ్యం వై ష్ట వే త ధా || శాం తి ప రా భి చారాణా మ ప మృ త్యు జయం త ధా | ఆదో వి నాయ కం పూ జ్య పు ష్యా హం వా
 చ యే త్త తః || ఔ పా స నా గ్ని మా నీ య త స్త్రి ను కం డే వి ని షి పే త్ | అభ వా శ్రో త్రీ యా గా ర త్ మ ధ నం వా స హా
 న యే త్ || ఔ పా స నే న కు ర్వీ త ని షే నో చ్చాట నా ది కమ్ | ఆత్మా భి ము ఖ మూ సీ నం ధ్యా త్వా స మ్య క్షి త్రా జ యే త్ ||
 అర్చ యె ల్లా క పాలాంశ్య పా గార భ్య ప్ర దక్షిణమ్ | తెషా మ ను చ రాం శ్చై వ కుం డ మ ధ్యే హు రా శ నమ్ || త త్ర కృ
 త్వా జ్య భా గాం తం సర్వ ము క్షా భ వా ది కమ్ | స్వ గృ క్షా క్త వి ధా నే న తతో హేమా మి స మా ర ధే త్ || ఆయుః కి
 మో ఘృ తే చా న్నా జు హు యా ల్ల క్ష సంఖ్య యా | అయు తం వా స హా స్రం చా జ్ఞా త మష్టో త్త రం శు వా || దూ ర్వా త్రి
 కై ర్వా జు చా త్ మధు త్రి త మ సం యు తైః | గు క్ష త్రి ఖం డ కై ర్వా పి చ తు రం గు శ మూ ణ తైః || అభ వా జు హు
 యా ద్వి ద్వా క మి శ్రి తై స్తి ల తం శు తైః | ప్ర తా శ్చి తై స్తి లై ర్వా పి జు హు యా ద్దో ఘృ త మ్ల క్షైః || పు లా శ స మి ధై హ్యు క్
 త్వా పూ ణ క మాయ ర వా ప్న యా త్ | అభ వా గో ఘృ తా కై ర వా య సే నై వ హో మ యే త్ || అభ వా త ప క యే దే
 వ ము ద కే న స మా హి తః | ఆ సీ నః ప్రా జ్ఞ భో ధూ త్వా జ పే ద్వా పూ ర్వ సంఖ్య యా || బ్రా హ్మ శాక్తి క్ష కై ర్వా క్షై
 వే ద వే దాం క పార గా క | ఆ రో గ్య కా మో జు హు యా ద ర్షా క్షై ఘృ త క్షైః || పయ సా హా ప యా మ మూ
 ర్ష వ్యే వా జ్యే వ వా పు నః | పలా శ స మి ధై ర్వా పి సర్వ రో గ ప్ర శాం త యే || ఏ వం రో గ ప్ర శాం త స్యా త్ప్రీ గ తా
 చా ప్యు స ద్భ్యః | ఆ చ్చి నై వై రా మ్ర స త్రై స్త మ ధో క్షై జు హు యా ద్ద్వ రై || గు రూ వీ గు శి కా భి క్షై బ ర తై
 ర్వా ఘృ త క్షైః | ప్ర మే హే మ ధు నా హే మా మి ప య సా వా ఘృ తే న వా || ఉ ధుం బ ర స మి ధి యై హే మా మ యే త్ మాల
 కే ధ వా | గు త్తే తు శా ల్తై హే మా క మః తి లై కృ ష్టైః ఘృ తే న వా | వ ధ క మా న స మి ధో మ స ద్య క్షూ ల హా మ ధ కే త్ |
 క రం జ స మి ధా వా పి సి గు కం డే స మి ధో పి వా || తై తే నా భ్య జ్య జు హు యా చ్చి రో రో గ స్య శాం త నే || ఏ వం రో గ మి ధ
 ద్భి జ క ప యా ద తి సా ర్ష ప్ర శాం త యే || శాం త్య ధ క మక్షి రో గాణాం పలా శ స మి ధై స్త్ర తాః | ఉ ధుం బ ర మి ధై

హృత్వా అపస్తా రాత్రి ముఖ్యతే కుచే రాత్నాద్రాణిః స్థిభ్యోఽప్యం త్రశూలేష్యయం షధిః | తైలేనాభ్యజ్జుజు
హుయాద్వజ్రఖండై స్తథైవచ | మాతులింగగుదూపీనాం హూను కామిలనాశనః | యధుత్రితయహోమైస్తుశాంతి
స్సాన్యానాజ గత్తుణః || హవనాత్ఫలమూలానాం గభారోగకిప్రకామ్యతి | నవచ్చుసూరికాపాపం యధుత్రితయ
సంయుతైః భిన్నోత్పలైశ్చజుహుయాత్పలానై గ్వాభ్యుత్పల్లైః | అథవా త్రైలసంయుక్తై జుహుయాత్సర్వ
మైః | యచాశ్వేముఖజారో గాశ్మీరో గా స్తథైవచ | తేనశ్వే పశమం యాం తిలై హూమైః పుణ్యతప్తైః |
చౌదుంబ గాణాంరో గాణాం సర్వేషాం శాంతియిచ్చ కా | బిల్వపుష్పసమిద్ధో ముకితకవ్యోద్విజస త్తప్తైః | అంత
స్తాపేతుజుహుయాన్మధుక్షీరఘృణిప్లైః | దూతాభి వ్యవయోక్తాభిజుహుయాచ్ఛందసేనవా | శింశుపాశ్వ
స్థసమిధాంక్త సాపేతు హూమయేత్ | అథవా గోఘృతేనైవకా త్సారశాంతయే | అన్యదాపే మసర్వేషు
కంత గౌ గేమ హూదరైః ప్రభిః ఫలై ర్వాజుహుయాన్మధుక్షీరఘృణిప్లైః | యధుత్రితయ హూమస్తు సర్వ గో గ్రశాం
తయ | ఆయు శ్వదేమ గత్వోక్తం యస్యరోగస్య ఛేషజమ్ | తస్యరోగస్య శాంత్యధాం తేన తేనైవ హోమయేత్ |
అథవా తేన మంత్రేణ పావమానీభి రివచ | తీధః తోయేన దేవశమభిషిం చేత్సమాహిషః | ధూతగ్రహ జ్వరాదీనాం
సర్వేషామపి శాంతయే || అథవా తపణాంకు శ్యల్ మృశ్యోకి పూర్వోక్త సంఖ్యయాః సద్యాం సముద్ర గామిన్యాం
తటాకేషు సరిత్సనా || ప్రాజ్ఞుభోదజ్ఞుభోవాపి సర్వ గో గ్రశాంతయే | అథవా నియతాహోజపేన్తంత్రం
సమాహితః || శాంతయే స్వరో గాణాంత ధై వానుద్భవాయచ | ఏవం హోమం ద్విజః కు ర్యాత్ జపేన్తపణామే
వచ || ఆయు రారోగ్యసిద్ధ్యధాం ఆత్మనా వాపరస్యచ | ఏకాహం వాత్యగ్రహం వాపి ద్వాదశాహం దశాహ
కమ్ | పక్షోమాసోద్విమాసో వా మాసత్రయ మథాపివా | అథవా చతురో మాసాకా సాక్షా సంక్షేప హాయనే ||
భయే మహాతిసంజాలే దీర్ఘకాలం సమాహితః | అల్పే ల్యకాలం కుర్వీత జప హూమాదికాః క్రియాః | రోగకా
లోపయుక్తంచ ద్రవ్యం శయ్యాసనాదికమ్ | రోగముక్తస్తు తత్సర్వం నోపయుజ్యాత్కథంచన || మృతసంజీవి
సింహిష్టో బ్రాహ్మణానాం తుయోజయేత్ | అపశ్యత్సుజయోపాయ మహం వత్స్యోవ్యతః పరమ్ || పూర్వోక్త
దేశకాలే తు శుచిధూకత్వా సమాహితః || యధుత్రితయ క్తాభిః దూర్వాభిజుహుయాద్భుధః | సహస్రమయు
తం వాపి కతమష్టోత్తరం తువా || శ్వేతాగు కుసుమై ర్వాపి జుహుయాద్దోఘృతప్లైః | అపామాగణ సమి
ద్భి గ్వానైః కృష్ణై ర్యవై రపి | అథవా గోఘృతేనైవ పయ సాచైవ హోమయేత్ | కపిలా గోఘృతంక్షీరం ప్రశం
సంతి మసీచః | శనైశ్చ రదినేశ్చ త్తంస్పృశంత్రమిమంజపేత్ | సాక్షాన్మృత్యో వికామక్తస్సాగ్నో కింఛన
స్త్వపశ్యత్సుభిః | అథవా పయ సాచేవ మభిషిం ద్యఘృతేనవా | పలాశఖది రాశ్వత్స సమిద్భి జుహుయాత్సుధిః ||
శిల్వపుష్పోద్భవై గ్వాపి సోపమృత్యోవికామక్షలే | అథవా శ్రవయిత్వా తుచరుం రోద్రం వ్యోజోత్తమకి | మంత్రే
ణానేన జుహుయాత్ ధ్యాత్వా దేవం క్రియంబకమ్ | అష్టోత్తర శతం హుత్వా వృత్కుంజయతి మానవః || నిన్యస్య
తం సవక మపి తి తోం తే ప్రణవం న్యసేత్ | అస్యాం గేమః శ్వేదేవ మంత్రాణామంత్ర సమాహితః || భసితేనాగ్ని
హూతస్య రక్షాంకృత్వాన యాబుచా | ప్రబోధ్య పురీ ప్యేవం మంత్రేణానేన స స్పృశేత్ || దుష్టమద్భు
తశాంతి స్సాన్యాత్సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే || అథవా ద్యూకమాణి ప్రవత్సోమి సమాసతః | శ్రీకామో బిల్వపుష్ప
శ్వ సమిద్భి ఘనాఫలైః || యచై ర్వాప్యస్య జుహుయాన్మహాశింశీయమావుయాత్ | గోకామరిపయ రాహో
మల్లభతే గాంపయస్వీకమ్ || విద్యాధీక జుహుయాద్మదురదాక్షై గోక ఘృతప్లైః | విద్యాంచార్యు సతా వి
త్తం లభతేనాశ్రసంశయః || అన్నాద్యకామో జుహుయాచ్ఛందసైవ ఘృతప్లైః | పలాశ సమిధై పలుకత్వా
బ్రహ్మనవక సమావుయాత్ || వృష్టి కామస్తు సంపూజ్య దేవ దేవం త్రి యంబకమ్ | అభ్యుకపా ద్యాః భి దేక

వ ప్రాసంగై రభిషేచయేత్ || ఆపోహిషే త్తిలిస్పృభిహికారణ్యైః తాణాః దిభిస్తథా | పవమానానువాకైః శ్లోకైః
 ఒకత్యసయారుచా || గంధంపుష్పంతథాధూపంహవిష్యాన్నునివేదయేత్ | ఎవంః పూజ్యైః శాస్త్రాః సేవత్య
 ప్రసాద్యవ || వేదిసానాంసమ్భిస్తుజుహుయాత్పాయసేనవా | పుణ్యాహంవాచయేన్నిత్యం పూజా
 న్భజయేత్తతః || అయుతంవాసహస్రంవా జుహుయాత్సయసోపివా | దశాహభ్యంతరేవృష్టికి విష్యతిన
 సంశయః || ఆర్చనాసాః పయఃపృక్షైః కీరవృక్షసముద్భవైః | సమిద్భిః జుహుయాత్సంత్రీ సవో వృష్టి మ
 వాస్తుయాత్ || అగ్నిహోత్రస్థమాదాయనితంభసితముత్తవమ్ | అనయైవరుచాహుత్వా జలే వృష్టినివార
 ణమ్ || పుత్రకామస్తుజుహుయాత్పాయసంఘృతసంయుతమ్ | చరుశేషంస్వయంభుక్త్వా పుత్రంప్రాప్నోతిమా
 నవః || పౌణకమాస్యాం తిలాకహుత్వా ఘృతాక్తాన్విందతేసుతమ్ | గోవర్తమాత్రమాళిప్య గోమయేనా
 భభూతలే || ధాన్యరాశింవినిక్షిప్య తన్వఢ్యేస్థాపయేద్భుభిః | వింశతిం కలశాంస్తత్ర సితసూత్రేణ వేష్టయేత్ ||
 తథా తోయేనసంపూర్ణాకౌఠూరయేత్పల్లవాదినా | త్య్రింబకేనతుమంత్రేణతతస్తానభిషుంత్య్రిచ || అథ
 వంధ్యాన్ప్రియం తైస్తుకలశైరభిషేచయేత్ | అచిరాలలభతేపుత్రః ఆయుష్మాంతంయశస్వినమ్ || ఎతత్తైసర్వమా
 ఖ్యాతంయన్తాత్వంఘరిపృష్టవాక్ | ఇత్యుక్త్వాబ్రహ్మణఃపుత్రో వసిష్ఠోబ్రహ్మవిత్తమః || మృతసంజీవినింపాహ
 సీతాయప్రాణినాతథా | ఆద్యంతుతారకంతస్య తారకాదంతిమంపయః || వ్యాహృతిత్రయసంయుక్తం
 స్వాహంతిమిహోవ్యతే | తారకందంతిమాదాన్వంసహ్నిజాయాసమన్వితమ్ || వేదేషుదృష్టంవిద్వద్భిస్తం
 రోగస్యతుపుత్రక | ప్రణవాదితదంతేవ వ్యాహృతిత్రయసంయుతమ్ || వ్యాహృతి ప్రణవాంతంవాస్వాహం
 లేనసమన్వితమ్ | ఏవంవిధమనుశ్రేష్ఠం సవకమృత్యుభయాపహమ్ || మృతసంజీవినియంతు ప్రణవవ్యాహృతీ
 యుతా | తతస్త్రియ్యో బకైర్కంత్రిఃపునరంతేతథోవ్యతే || మృత్యుంజయోయమేవాత్రీ కథితోమంత్రవిత్త
 మైః | సబీజోయస్తుమంత్రీస్యాత్ మహామృత్యుంజయస్త్రోతః || ప్రణవంవ్యాహృతీశ్చైతాకత్రిబీజాన్ప్రవదేత్పు
 రా | తతోజపెత్త్య్రింబకమనుం అంతేవ్యాహృతయశ్చతాః || త్రిబీజంప్రణవాంతంచవహ్నిజాయాంతతోశ్చ
 శేత్ | ప్రణవోహిప్రపాదశ్చమృతీహతారకస్తథా || భూరాదికావ్యాహృతయఃత్య్రింబకేతివమంత్రతః | విపర్య
 యేగత్రిబీజంతద్వచ్చవ్యాహృతిత్రయమ్ || స్వాహంబమరైవస్తుశక్రణారాధితకిపురా | మహామృత్యుంజయ
 ఇవిశ్రుతోఘనవత్రయే || ఓంకారైస్సంయుతైవశ్చి చతుభిఃరథవాపివా | మృత్యుంజయోధవిధివ దుపా
 శ్యేస్సీతమాస్తుయాత్ || ఇతివసిష్ఠోక్త్య్రిబకల్పః.

—† అథశానకొక్తమృత్యుంజయదపజామవిధిరుచ్యతే. †—

శానకకి || అపమృత్యుంజయందూమంవయ్యోగ్యథద్విజన్మచాం | కుగ్యాత్త్రిజన్మనక్షత్రేవిషువే సంక్రమేత
 థా || పౌణకమాస్యాం మాసాస్యాం గ్రహణేనంద్రసూర్యయోః | సర్వవ్యాధి సముత్పన్నేయథావిధి సమా
 హితః || న్నాతఃకుక్లాంబరధరశ్శుక్లమాల్యానులేపనకి | అలంకృ శేశుచాచ శే పుణ్యాహం వాచయేద్విజః ||
 అథాజ్జుభాగపర్యంతంయజ్జతంత్రంసమాహితః | ఘృతాక్తజుహుయాదన్నమవదానస్యసంపదః || అతోభ
 క్రేతిమంత్రే దూర్వాహోమమృచంప్రతి | త్య్రింబకేణేతమంత్రేణ హోమమష్టాధికం శతమ్ || ఇమంజీ
 వాయుషే రిశ్వందూర్వాదిజుహుయాత్తతః | చరుశాపురుషసూక్తేన ఘృతేనాథ సృవేణవై || పునఃపున
 జాయమా శేత్రవిసరి || దక్షిణావతామిదమాది - అథాహత్యాహమంత్రాకసర్పాక ఏషవాం దేవావ
 శ్చినే గోమాయురదేతి రుద్రావరుశాసోమేన మగ్నిముద్ధరేణసంఖ్యాసవయతిస్య - ఉదీఘంజీవః సవితావ

శ్వాదాయస్సన్నమేతిజితచక్రకుంబేణహితంనుక్వాదివ యేనావంతి - శబ్దవశావంతశతి ధర్మకృత్వభ్య
తిహామశేషంసమాపయేత్ || ఇంద్రాచరుణాసోహామేనస్యోషం శబ్దమానేమస్యక్ | ప్రబంధుష్టం
యంద్రమస్తాసుధత్త - దీక్షాకాయశ్వాయప్రతిరన్నతయః | భవ్యంమశ్యమానుమ్యమానోగ్య - త్ప్రసాదానం
అపమృత్యుభమంహామమూరభేష్టకీరంవృషతి || ఇతి ||

—* అథమంత్రన్యాసక్రమః. *

హేమాదౌతానకతి | త్రియంబకంయజామహేతితిశిఖాయాన్యసేత్ | సుగంధి ప్రవృత్తివధానమితివ్యా
దయే | ఊర్వారుకమివబంధనాదితిహాహ్వాః | మృత్యోముక్షీయమామృతాదితి నాథా | పచేగుల్ఫేవజం
ఘోరుజఘనే కటిమేఖ్రేణంకి | నాథాకుక్షీద్వయేపాశ్చేక కక్షయోఃకుచయోహృణది || సహంధేకృకాటికా
యాంచకూర్పరామణిబంధకే | కనిష్ఠనాసికామధ్య తజాన్యగుష్ఠపాణిమ || కంఠేథచుబకవక్త్రేనాసికాకర్ణ
చతుషి | లలాటేమూర్ధ్నికాచోధ్వాకయాంవదాన్తంత్రస్యవిన్యసేత్ ||

ఇతిశ్రింబకమంత్రన్యాసః.

మాతాపుణ్యచరిత్రకీర్తివిభవాయస్యాంబికానామతశ్శాకల్యాపరమాతిరార్యచరితశ్శ్రీపెద్దిభట్టః పితా
సోయంకౌశికవంశధూషణమణిః శ్రీభటవిశ్వేశ్వరౌ వేదెస్తానా మతేన యచసపదే వాక్యే కృతీ వధాతే||
మతి ర్యోషాంశాన్త్రైప్రకృతిరషణీయావ్యవహృతిపరాశీలంశ్లాఘ్యంజగతిరుజవస్తైకతిపయే | చిరంచిత్రైతేషాం
ముకురతలభూతేస్థితిమియాదియంవ్యాసారణ్యప్రవరమునిశిష్యస్య ఫణితిః || మహాణవాభ్యే మహితేప్రబంధే
మాంధాత్మనామ్నామదనాత్తజస్య | సతకర్తమాణిక్యగణేసపూజేకపూణస్తరంగోదకమోమహీయా ||

ఇతిశ్రీమత్పండిత పారిజాత కళారిమల్లేత్యాది బిరుదవిరాజమాన శ్రీమదస ధూపాల పుత్ర
మాంధాత్మకృతౌ స్మృతిమహాన్లవాభిధానే కర్తవీపాక సంగ్రహ

ప్రకరణంనామ దశమ స్తరంగం.

శ్లో | దొడ్డబేలి, పురీవాసి నారాయణసుశోధితా |
చిరంజీయాతర్పితరియంనారాయణపదార్పితా||

కర్తవీ పాక గ్రంథ స్సమాప్తిమగమత్.

అథ శ్రీసీలకంఠ భట్టాక్షజ శంకరభట్టకృత కమ=విపాకాకాసం
గ్రహణోక్త రుద్రకలశస్నానాది విశేషవిధానాని విఖ్యాతే,—

—* అథ రుద్రకలశస్నానవిధిః. *—

యుధిష్ఠిరః || రుద్రస్నానవిధానేన కథయస్వజనాదకాన | సర్వారిష్టోపశమనం సవకాశాంతి ప్రదంస్య
జామ్ || శ్రీకృష్ణఉవాచ || దేవసేనాపతింస్కందం రుద్రపుత్రంషడాననమ్ | అగస్త్యోముఃశామాకల శ్శబా
సీనమువాచహా || సర్వజ్ఞోసికుమారస్త్యం ప్రసాదాచ్ఛంకరస్యహి | స్నానంరుద్రవిధానేనబ్రూహి దేవకథంభ
వేత్ || స్కందఉవాచ || మృతవత్సాతుయానారీదుభా గాబుతువజితా | యాస్మాతేకన్యకావధ్వస్నాన్
నమాసాంవిధీయతే || అష్టమ్యాంవాచతుశ్శాముపవాసపరాముణః | ఋతౌశుద్ధౌచతుధేషోప్రాప్రసూ
ర్గచి నేభవా || నద్గోస్తుసంగమేకుర్యాత్ మహానవ్యోవిశేషతః | శివాలయేథవాగోష్ఠే వివిక్తేవాగ్రహాంగ
ణే | ఆహితాగ్నింద్విజంశాంతం ధర్మజ్ఞానత్యశాలినమ్ | స్నానార్థంప్రాప్తయేదేనం నిపుణంరుజకర్మణి || తత
స్తుమండలంకుర్యాత్ చతురశ్రముదక్లవమ్ | బద్ధచందననాశంచగోమయేనతులేపితమ్ || తన్మధ్యేశ్వేతరజ
నా సంపూణంపద్మమాలిఖేత్ | తస్యమధ్యేమహాదేవం స్థాపయేత్కణికోపరి || దద్యాద్దశేషు నంద్యా
దీ చతుషువిధిపూజకమ్ | ఇంద్రాదిలోకపాలాంశ్చదశేష్వప్తసువిన్యసేత్ || దేవీంవినాయకంచైవస్థా
పయేత్తత్రపాథికవ | దత్వాఘ్నం గంధధూపంచ పుష్పందీపంగుఢోదనమ్ || భక్ష్యాదికంచనైకేద్యం భలం
తాంబూలమేవచ | దక్షిణాంచతతోదత్వానమస్కృత్యతుమాపయేత్ || అనెనవిధినాకుర్యాత్ కలశం రుద్రసం
జ్ఞికమ్ | సభుక్షేత్రాసుకలాభో గాప్రసాదాచ్ఛంకరస్యచేతి ||

—* అథ సర్వరోగహరస్త్రచాఘ్నకాదానవిధిః. *—

హేమాద్రా || ఉద్యంన ద్యేతిమంత్రోయంసారఃపాపఃప్రణాశనః | రోగఘ్నశ్చవిషఘ్నశ్చ భుక్తిముక్తి
ఫలప్రదః || కరాషలకవద్ద్యస్త్రోగుహ్యఃపరమసిద్ధిదః | పుత్రస్యరోగనాశాయ ఖ్యాతౌలోకసీతాయచ || ఏతేనా
రాధితోదేవ స్త్రవమంత్రేణభాసరః | ఏతేనైవవిధానేన న్యాసపూర్వకమేణచ || హస్తయోఘ్నకదయో
మూర్ధ్నిపాదనాభిముఖేమచ | చతుషోకవచంచాస్త్ర పాదస్యాది పక్షైర్మృగేనైత్ || ఉద్యన్తక్షీణహస్తేన
మాంకృతేనాభిరక్షతు | ఆగోహద్వామహస్తేనమాంకృతాదభిరక్షతు || శుకేమఘ్నాద్రోగఘ్నాఘ్నాఘ్నోజ్ఞా
నాత్వథామయాత్ | హరిమాణంమూర్ధ్నిభానుర్మాఘ్నాతాత్సర్వతోవతు || కశేషుక్షీప్యపాదచ గమనాద
వక్షాద్ధరిః | రౌపణాకాసువామేతురక్షపూషాత్వమాగమాత్ || అఘోనాఘ్నాంతమోజాద్యాత్ప్యణాగర్భ
భిరక్షతు | హరిమాణంసుఖంజిహ్మః మరీచిర్మమరక్షతు || ద్విషంతంకవచంమేస్తుమేరోమాన్యరూరక్షతు | వి
ద్యేషణాత్సర్వతోమాం రక్షత్వస్త్రేణభాసరః || వీచంయ-శరుతేవ్యాసం ద్వాదశంరోగహానిచ | స్వసాపని
ముక్తంసహోపద్రవవజితః || ఉపచారాదికంకుర్యాద్ధృఢపుష్పైఃస్వకేక్రితః | రక్తగంధాక్షణై పుష్పై
సామ్రపాత్రేణభక్తితః || పాదాధావత్యచేనైవ్వీరాఘ్నావిహోమతః | దద్యాదఘ్నం సమంత్రంచ ఆను
లోమ్యే పువఃపునకి || యోఘ్నంవైతామ్రీపాత్రేణ ప్రదదాతిసహస్రకమ్ | శలంవాభానుకారేణ విపాన్వ్యా
దశభోజయేత్ || రోగాఘ్నవతిసముక్తస్సవశత్రూకశయోచ్చసః | చతువింశతివాష్పైశ్చ డేవకయో
ద్భానుమన్వకుమ్ || సర్వరోగవినిముక్తౌద్వేషిణశ్శసుయేస్తుసః | పుత్రధార్కాపశూనాంచా ప్యారోగ్యం స
ర్వదాభవేత్ || శ్రీశంప్రాప్నోతివిశ్రాంత బ్రహ్మప్రాప్నోత్యనామయమ్ || ఇతిశ్చాఘ్నకాదానమ్.

బుద్ధిం దశాన్యవసువహ్నిమితైర్లఘునైః క్వే కాప్తవహ్నివయసేం కనవార్విశైః - అన్యోభవేనధమహావ్రస
 చంద్రః - త్రైశి పాతాళనాట్యరసదికా రివంద్రశేత్రైః ॥ ఆవృత్తిః ॥ ౬౬ ॥ అ శ ॥ ౧౫౫౫౬ఃఘః ౩౫౦౧౬ ॥
 విఘ్నః - ౧౦౨౩౫౬ ! మహాఘ్నః ॥ ౧౦౫౫౬౫౭ ॥ ౧౦౬ ॥ సమాప్తః *
 * - అధ్యక్ష్యోగహాస్తావర - త్వరిత రుద్ర ప్రయోగః * -

తత్రకాలాః ॥ అస్థిః నాభామిసంపత్తిః ॥ ౧ ॥ మరణం ౩ బంధువాసనా ౪ ॥ అముర్ష్యుర్ధి ౫ ॥ ప్ర
 జానాశః ౬ ॥ సపత్నాః ౭ ॥ సంవయస్తభాః ౮ ॥ శుభసాస్త్రీ ౯ ॥ స్థావలాభిః ౧౦ ॥ మోక్షః ౧౧ ॥ వశిత్వం ॥
 ౧౨ ॥ ఇతిత్రైతాదేశలాసి ॥ క్వచిదామాధోపిశుభితక్తః ॥ ముముక్షోకృష్ణపక్షః - శుక్లోన్యస్య - తిథిశుద్ధిః - ద్వి
 తీయావంచమీసప్తమీత్రయోదశిపూణిమాః ॥ షడశిత్కర్ణికేచిత్ ॥ వా రాస్తు-భామశనిభిన్నాశస్తాః-నక్షత్రే
 ష్వశ్చిరోహిణీమృగాద్రాకపుష్యమఘాక్షరాఅనూరాధాత్రయ మాస్తచిత్రాస్వాతీమూలా శ్రవణధనిష్ఠశేవ
 త్యశస్తాః - అభిజిత్వనర్వసూఅపేతికేచిత్ - యోగాస్తుశుభావేన గ్రాహ్యః విష్టిచులమాసగురు శుక్రాస్తద్వా
 ల్యవాధికానివజ్యాని ॥ దేశస్తు- దేవాగరనదీకీరాదిః తత్రప్రథమంతావత్ - సర్వప్రయోగా రంభాత్ -
 ప్రాగేవకన్తికశ్చిద్దినఆజష్యప్రాణానాయమ్య - మాసపక్షాన్యశ్చిభ్యఅముకకామాగ్ధం త్వరిత రుద్రమంత్రప్రో
 క్తంపురశ్చరణంకీర్త్యైః సంకల్ప్య ॥ యోరుద్రభితి త్వరితరుద్రన్యాధికం అధర్వఋషిః - త్వరిత రుద్రో దేవ
 తా - అనుష్టుప్ ఛందః - మంత్రసిద్ధ్యర్థేజగేవినియోగః - తతోన్యత్వరితరుద్రమంత్రస్య అధర్వణఋషయేనమః-
 శిరసి ॥ అనుష్టుప్ ఛందసేనమోముఖే ॥ త్వరితరుద్రాయదేవతాయైనమః-హృది ॥ రుద్రాయబీజాయనమః-
 నాభా ॥ నమోస్తుకక్రైత్యనమః-పాదయోః ॥ యస్సిరసేనమః - రుద్రోలలాటాయనమః - అగ్నోనేత్రత్రయా
 యయఃకనాకాభ్యాం-అప్పు ॥ అనామికాయైః-ముఖాయ- బౌవధీమబాహుభ్యాం-యః-హృదయాయ- రుద్రః
 నాభా- విశ్వాగుహ్యాయ - భువనా-అసానాయ - ఆవివేశ ఉరుభ్యాం- తస్మైజానుభ్యాం- రుద్రాయ జంఘా
 భ్యాం- నమోగుల్ఫాభ్యాం-అస్తుపద్భ్యాం- తతః - యోరుద్రోఅగ్నోశిరసేనమః - యఅప్పుముఖాయ - యబీ
 ధీమ- హృదయాయ- యోరుద్రోవిశ్వాభువనావివేశ- నాభ్యైనమః- నమోరుద్రాయనమోఅస్తుపద్భ్యాం-
 తతోయోః-అగ్నో- అనుష్టుప్ ఛందః- విశ్వాభువనావివేశ- కన్తికాభ్యాం-నమః - యబీవధీమ - మధ్యమాభ్యాం
 నమః - యోరుద్రో- అనామికాభ్యాం-నమః- విశ్వాభువనావివేశ- కన్తికాభ్యాం-నమః - తస్మై రుద్రాయన
 మో-అనుకరతలకరపృస్థాభ్యాం-నమః - యోరుద్రోఅగ్నో- హృదయాయ-నమః - యోఅప్పు - శిరసేస్వాహ-
 యబీవధీమ - శిఖాయై ॥ యోరుద్రః - కవచాయహుం - విశ్వాభువనావివేశ - నేత్రత్రయాయ ॥ తస్మైరు
 ద్రాయనమోఅస్తు - అస్త్రాయుధత్ - ఇతిర్వాకాకృత్యాంశుశ్లాదీచ్యగ్రాన్యాంగుళిచూలేమ సంయోజ్యాం
 గుప్తసంక్షిడనేనముద్రాంకు - త్యత్ ॥ నాద- వీచతేరుద్ర సహస్రాంబికయాజుషస్సస్వాహేతిమంత్రేణ ప్రదర్శి
 నీయేతికేచిత్ - శాంఘముదా శ్రీకామశ్చేచ్ఛిరసికు గాత్ - తేజస్కా-మోనేత్రయోః - అన్నకామోముఖే-
 లోగనాశకామోగ్రీవాయాః - స్యకామోహృది - జ్ఞానకామోనాభా - ప్రజాకామోగుహ్యాయ - పశుకా
 మోజంఘయోః - గ్రామకామో-అస్త్రాయ - రాష్ట్రకామోపాదయోః - వశ్యత్వకామో వామహస్తే పాపక్ష
 యేదక్షిణహస్తే ॥ వ్యాధినాశకా - శరీరాచ్ఛిరసి - కామనావివేషే స్థలవివేషఇతికేచిదాహుః - తతః
 చతుర్బాహుంత్రేణేత్రంచ శుద్ధశ్చటికసన్నిధం - ఉగైకర్తణిచైవోగ్ర మూర్తింధ్యాయే దుమాపతిమ్ ॥ ద్విఘ్న

—* అధావరం అశ్వదానమ్. *—

హేమాద్రో బ్రహ్మాండే || ఉగ్రశ్శివరిపృచ్ఛామహేత్వాకథావివక్షాశ్చ మేద్రోగిహమ్ | ఏకం
 పృష్టోమునిభిస్సూతసూనురువాచేవం వానమాహాత్మ్యనిత్ర || శ్రీఋభ్యువరిత్యుషోమోమదాన యశ్చక్వా
 సోమ్యాముష్యతేరోగపూగైః | అభీష్టసిద్ధిభవతీహాకతాకారాయుష్యమాగ్నీమనైతేచాగ్నీమ్ | ఉగ్రా
 తసర్వాణి శమంప్రయాంతి శ్రీయంతిథాచాప్నయాచ్యేనదాతా | గ్రహైరోశైస్త్రేనిత్రైశ్చాగ్నీలై ర్వాచుకో
 నిత్యంరమతేయత్రఘామా || ఓష్ఠిసూర్యావాశ్వినునామదారుశుచాచాశేగోమహినోవలస్తే | వేదీయం
 నాస్తమాత్రంసమంతాత్ కృత్వాసిలైస్తుషులై రాధకాభ్యైః || తత్రచేవానగ్నినాజాతసూపామభ్యాకృత్వా
 ప్రాజ్ఞుభోభ్యుచకయిత్వా | ద్విభుజోదేవభిషజౌకావ్యాచారులోచనా || తయోకావధయతికార్యాదివ్యావ
 షీణహస్తయోః | తావశ్వమస్తకౌకార్యాదశకసియాతథాద్విజాః || ఏకస్యవషీణేహస్వేకవామేచాస్యస్యపా
 శ్వకగమ్ | నారీయుగంప్రకతకవ్యంసురూపంచారుదశకనమ్ || తయోశ్చనానీన్రోక్తై రూపసంపత్తథాకృ
 తిః | రత్నభాండకరేకార్యేచంద్రశుక్లాంబరతథా || ఇతిమంత్రః || నాసశ్వదసోయువయో హికరణ్యరూప
 పదానాన్తమశాంతిరస్తు || యథాయువాం దేవభిషగ్భవేతాంతథాచమేరోగశమాయదేవా ||

ఇతి హేమాద్రా వశ్వదానమ్.

—* అథనానారోగహర తులాదానాని. *—

హేమాద్రో గారుడే || తులాపురుషదానంతుశ్రీఋమృశ్యంజయోద్భవమ్ | అథలోహంప్రదాతవ్యం
 సవకరోగోపశాంతయే || కాంస్యంవయత్మణేదేయంత్రపురకోకవికారకే | అపస్మారేతుసీసంస్యాత్తామ్రం
 కుష్మేసుదారుణే || విత్తలంరక్తపితైవరూప్యంప్రదరమేహయోః | సువణం సవకరోగమద్రవ్యమ్
 త్యనోదనమ్ || ఘోతద్భవంతథాచవ్యాధ్యుప్సూగ్యం దీఘదారుణే | రుజిగౌడంచాశ్మరోగే పొగంస్యాత్
 గండమాలకే || జాంగలంచాగ్నిమాంధ్యేచరోగోత్పాతేవపైష్టికమ్ | మధూద్భవంతథాదేయంభాసశ్యాగజలా
 వరే || ఘోతద్భవంతథాదేయంబృదికరోగోపశాంతయే | క్షీకంపిత్తవివాశాగ్నాభిష్యాద్భగదారుణే || అ
 వణంకఫనాశాయపాష్పంచవృషినాశనే | అన్నంవస్వరోగస్య నాశనేద్భవమేవచేల | అత్రతులాదానేనాధి
 దేవతాపూజ్యా || తాశ్చ గారుడే || లోహేనహాజైరసిః | కాంస్యేస్థినోలూప్యేచ | సీసకేవానియః | కామ్ర
 సూర్యః | శుత్రలేకుజః | రాశ్యేపితరః | సువతేనర్వచవణాః | కలేసామః | గుండోమః | తాయూ
 లేవినాయకః | కుసుమేగంధర్వాః | జాంగలేన్నీ | జాంగలం-కుంకుమకేసరః | మధుగయః | భృదేస్యత్యంజ
 యః | క్షీరేతారాగణః | దర్షినర్పాః | క్షిప్యేప్రజాపతిః | అన్నగవకరోగస్తాణి నానారోగభ్యాస్తులాది
 అత్రినానారోగహరణితత్త్రైవబ్రహ్మాండే || బ్రహ్మావచ || భగవస్పృణిస్సస్యైవో గాలాకరిత్రభవంస్య
 త | ఏషాంతత్పరిహారాధకం కతకవ్యాఘాతమిద్భతా | ఇత్యేవమత్రోభగవాన్భవ్యుః శావరమేనోవా | య
 దాహతస్మైతత్సర్వంబ్రవీమిమునిసత్తమ్ || అథయోవ్యాధయిత్వైవశరీరపరిశోషణాః | పుంసంత్పరిహారా
 థకంకతకవ్యంహితమిచ్ఛతా || జ్వరోతిసారోయత్క్వేచ గల్కంశూలంభగండరః | దుష్టోగ్నిమాంధ్యం వాతశ్చ

మలకల్పారతులసేదశపంచకైః ॥ కుసుమైరితనై ర్వాసియథాస్వశాకాసముద్భవైః । చందనాగరుకర్పూరై వికవిధై
 ఘాణపదీపకైః ॥ నానావిధోపచారైశ్చవివిధాహాణధూషణైః । ఛాంసువణేనవిహితాంవిశ్వకమేతీపూజ
 యేత్ ॥ తతోబ్రాహ్మణమభ్యేత్యవృత్తాధ్యయనశాలినమ్ । విసమభ్యచ్యవవిధివత్ప్రతిమాంవిశ్వకమణః ॥ ద
 షీణోపసూరముతాంకద్ధదానామహావ్రణీ । పాణినాపాణిమాలభ్య సప్లనాస్యకరౌపరి । సన్ముఖం మూఠికా
 మాలభ్యమంత్రమేతముదీరయేత్ । యన్మయామష్టభావేనాప్యకణేనమరాన్తనా ॥ విహంగేశస్త్రసంపాతాక
 కృత్వాయత్పాపమాజికతమ్ । వ్రణాఖ్యంయత్తస్మాత్ - అనఘాహమసాసిత త్రిర్వదేత్ప్రణమద్విజమ్ । దుఃఖం
 నాడీవ్రణాఖ్యంయత్తస్మాన్మచ్చ్యేయసువ్రతమ్ ॥ ఎధిత్వమనమసోపివిప్రస్త్రివ్రణణినంపదేత్ । తతోవ్రణీశీలాద్రింతం
 శుల్బభాజనసంయతమ్ ॥ ఉచ్ఛరెన్తంత్రమేనంతుస్పశకయేత్పాణినాద్విజమ్ । మంతవస్తిలసంఖ్యాకా మయా
 విప్రచికిషీతాః ॥ విప్రస్యవిహితాపూర్వంమహంతోచలసన్నిధాః । యద్విప్రవపుషఃపూయ శ్శోణితవ్యవనం
 భువి ॥ కృతంతదఘనాశాయదత్తాశీస్వగృహాన్భజేతి । తతస్తుసద్విషస్సశకంకృత్వావిప్రాన్ప్రపూజయేత్ ॥
 అగ్నేనయేతిమంత్రాంతేధూయస్తంప్రణమద్విజమ్ । విప్రస్తత్యవమాదాయదత్తాశీస్వగృహాన్వ్రజేత్ ॥ వ్రణీ
 ద్రవిణవస్త్రాన్నైశ్శ్చీర్ధయాపరయాన్వితః । లక్ష్మేహికంపూర్వముక్తంప్రాతివేశ్యాదిచింతనమ్ ॥ గతేవ్యజను
 పాంసంఖ్యాంప్రశ్నకాదేవచింతయేత్ ।

ఇతి శ్రీభట్టసీలకంఠాత్ జభట్టశంకరకృతే కమణవిపాకార్యే సూర్యారుణ
 సంవాదే దుష్టవ్రణహరమ్.

—* అథాపరం పృథ్వీ చంద్రో దయే. *—

జైమినీయసంహితాయామ్ ॥ నిరీత్యసాధూనుత్తానః ధనుర్వాతంప్రయాతిసః । మాషమేరుంత్తైల వా
 పీం ప్రదాతారంవిముంచతి ॥ సాధూకదృష్ట్యయోఉత్థానో అనన్రువేవ గచ్ఛతి ॥ సధనుర్వాతవాక భవతీత్య
 ధణః ॥ తన్నాశాయమాషపర్వతంత్తైలవాపీంచకృత్వాదద్యాదితి ॥

ఇతిధనుర్వాతహరమ్.

—* కంపవాతహరం. *—

ఆథకంపవాతహరమ్ ॥ సూర్యారుణసంవాదే ॥ పలద్వాదశభిఃకుర్యాత్ దశభిర్వాష్టభిశ్శుభమ్ । మృ
 గంశౌల్యంసుఖుటితం దృఢాంగమతిసుందరమ్ ॥ పలసమ్మితమామైశ్చ కృంగేకార్యహిరణ్మయే । పుచ్చాగ్ర
 తుప్రవాళస్సౌత్తండులద్రోణసంస్థితమ్ ॥ పలాభ్యాంఃనిమిత్తంరమ్యంకాంస్యపాత్రవతుష్టయమ్ । పయోదధి
 ఘృతక్షౌద్రపూరితంస్వస్వమంత్రతః ॥ కృత్వాగ్నూత్తరణంమంత్రైఃమృగంస్థాపయతేతతః । పాత్రేమవిన్య
 స్తపదైః వేదమంత్రైఃప్రతిష్ఠితమ్ ॥ వాతగంమృగమారూఢం విచింత్యమనసాసకృత్ । అర్చయేద్విధివద్భక్త్యా
 సుగంధకుసుమాదిభిః ॥ ఆనానియద్భిమంత్రేణఆయంగౌరితిమంత్రతః । వీవమభ్యచ్యతందేవం మనసామృగ
 మాస్థితమ్ ॥ తదగ్రజహుయాయంత్రైరుక్తైస్తైరపిభూయసా । బ్రాహ్మణాయసువృత్తాయవిదుషేతిగుణై

యజ్ఞే || మృగం వద్యాశ్చ విధివశ్యదాచ విధికోవిదః | దానాంతే తే కర్మ కర్మైవ శ్చాను మోచితః | య
న్నయాహరతానానాద్రవ్యాణి సతతం పురా | మహ్నానః కపవాతస్య ప్రాప్తవే తద్దుకల్పయమి | తస్య నాకా
య మేదశ్చైమ్యగోవాతస్య వాహయమి | దానైవాననతవ్యాత కాలిదాచాః స. శయాత్ || ముక్త్యై నిమజ్జన్యా
హంధూయా సుతిరంపదేత్ | సమేదాన్యై ర్వాత్రం విలొకృతవ్యాత్ ||

ఇది కంఠవాచకం.

—* అథాక్షేపవాచకం. *

అక్షేప || వాయో గాక్షేప సంజ్ఞస్య శుణ్విర్తనలక్షణమ్ | నిష్క్రమించ విశేషేణ కీర్త్యమానం మ
యానః || అలాగసిగురౌ గాంతే బైరభావనవతిశాకే | చాత్రాక్షేపకౌ నామ జాయతే భృశదుఃఖదః | లక్ష
ణంతస్య వత్సోమిత్రిధా తివిభదూషణా || గురుప్రణీతివాక్యాథకంకృతవానిపి మన్త్యమా | యత్రాక్షేపవా
దాక్ష్యేః అప్యథా ఫలం చూపయే || అక్షేపన్ననదాక్షేపైః ప్రాక్షేపేజ్జవసంసది | అంగాన్యాచాయముఖ్యైవ
ప్రసవిస్తతికమణి || యథాపశ్యాశ్చ తాస్య వేదాథాగురు సరూపితాః | వీవంపశ్యాత్కరాదీతి క్షిప్యం
తేంగానిదుమణతేః || క్షిప్యంతే వాయువేగేన నానారోద్రభిదాదిభిః | నాశ్చాతినవిచ్రాతినస్రావం ప్రవిబత్స
సాః || వాయునాక్షేపకేశాతకః కించిత్కతుకంతుమేత్తతః | గురుదితాపశాపశ్చేత్సర్వాస్తాంత్యత్వతాం
యేత్ || తదాకుష్యేచ్ఛిరోవాకో న్నాంగాదీన్యపితాపయేత్ | ససత్సబహిరాభీతే నిషిద్ధ ప్రసరె గురౌ
అంగానామప్రసారిత్యాత్సముహుః ప్రపతత్యధః | తంవాపతానకౌ నామ్నా సభిషగ్భిరుదీర్యతే || యదాప్రతిష్ఠం
భవతి గురుశ్శోకభయాదికతః | తదావాతోంగమప్యస్య స్తభాత్మకమథాపివా || తత్త్వబ్రహ్మమానుషస్యాంగం దండవ
త్ప్రతిభావ్యతే | నామ్యమానంచననమేత్తరచాయత్పరైరపి || తదుద్దండాయతానాఖ్యాం సంజ్ఞాంచ లభతే మ
నూక | గురుర్యథాభవద్వాచతి స్తంభః పుష్టాపరాజయాత్ || తథాస్యాహుః పునస్తంభాత్ జిహ్వగ్రమపితుద్య
తే | నాన్యమత్తం సకక్ష్మితి పిబత్యంభోతికృచ్ఛ్చిః || మానసోవాపతానస్యాత్కమణాక్షేపకౌపతః | క
మణవాగ్న్యమధిక్షిప్తై గురౌదండాపతానకః || వీవంత్రీధావిరుద్ధేస్తికగురావాక్షేపితేప్యసా | త్రిధేతిలక్ష్మ్యతే
సంజ్ఞాంతద్విరోధానుమానతః || మనోవాక్యామకమాక్ష్యైధిరక్షిప్తైపురాగురౌ | అపతంత్రీతిఖ్యాతోవ్యా
ధిర్వాతప్రకౌపతః || ఇతిజ్ఞాత్వాప్రతీకారంవ్యాధేస్తస్యచ ఆచరేత్ | విధిరత్రాపతంత్రోక్తాః సర్వవిచారీను
తే || అంగానామప్యపప్తంభాస్యం కళూజాక్రమాదిభిః | యేయాత్రాభ్యవ్యకవిధివద్ధరైస్త్రివిక్రమితనుః || సర్వి
తానువిశుద్ధేవస్యైవైవారణానిష్కీకా | చతుర్భుజగదాపద్మ శంఖచక్రౌపకోభితా | తంతులార్ధాధకంస్యస్య
తామ్రపాత్రేనివేశితా | తవగ్రేథజపెయుస్తైబ్రాహ్మణాశ్చంసితవ్రతాః || యుంజతేమన ఇత్యాది విష్ణోస్సూ
క్తాః తద్విదః | ఏవంబైవైష్ణవంతుత్రం ఇదంవిష్ణురితిస్ఫుటమ్ | లక్షమానమితంసంమ్యగ్గుహుయా త్తద్దశాంశతః | తి
లాంస్త్రీమధునోపెతానూర్భవమానుతపామతః || గ్రహహోమాదికంసర్వంతతః పూర్వవదాతరేత్ | మరు
ద్భ్యోమారుతంహోమంబైష్ణవంవిష్ణవేవయేత్ || తతోభ్యవ్యకహరేమూకతికంమరుతశ్చగ్రహనపి | బ్రా
హ్మణాయప్రదద్యాతాం మూతికంత్రైవిక్రమింశుభామ్ | సదక్షిణాంతతోమంత్రాకమానసానుచ్ఛరేద్గదీ || య
న్మయామనసాసాక్షాత్ అధ్యధిక్షిపతాగురూక | ప్రాప్తమానోపతానాఖ్యంకర్తౌక్షేపతాపజం || దండాప
తనసజ్జుతుకర్మవాగ్న్యమనుశేదమ్ | బ్రహ్మహత్యాసంయద్యత్ తస్యతస్యాపనుత్తయే | దత్తాత్త్రైవిక్ర

పృష్టోపసంధ్యాదౌ బ్రాహ్మణం గామధావకం శిశ్యా బ్రాహ్మణింకం కేకర సామగ్రహాదికాభిః తత్తస్మిన్ సప్తమా
 బాధాత స్తతా స్త్యేహ జాయతే . నేద నానగ్రహార్తః సూర్యుం కం వాన్మలస్త్వ యుక్ . అభిగౌరకకభేద సూర
 కః ప్రతిహాప్యకచ . ప్రసాతుకాకంభం విచ్ఛి తిదాహానుకస్యేవాననా . స్వహాప్తేతస్య తాధాక వాన్మ్యాది
 ప్రతినాశితుః . తత్తస్త్వ విహేలానానిశేషా త్తస్య బామతే . తేనకాగ్యం విహేభ్య కణః వానంప్రాప్యోక్తిగా
 దరాత్ . త్రైవిక్రమీసలస్త్వీకాంహైమీకమమూనిశువే . నాల స్వతిప్రహరణం సద వ్యావస్య శాంత
 యే . ధేమచ గోముగుదివ్య వాచాంసద్రవిశౌంవ . బాహ్మణాకభోజయేత్సప్యోకేతం సతుసయాచారః .
 మాసంపరిక శేషేచ బాహ్మణా శ్చ యథారథి . జన్మకాన్యైకంశాక్యం లక్ష సంప్రాప్యచక్వలేతో .

—* అశ్రామవాతహారమ్. *—

విప్రేభ్యుడపన్వత్తుచ ఆమామ్న దూరిగోరారణ . విశ్వస్త్వ శ్చాగ్రదీనస్య వివంకత్పాహంక భవతి . నృజనా
 తిథిబంధుభ్యోపర్వీగ్యుకవన్నదః . పూజ్యార్హ్యార్హ్యభూమాప్య ద్దాక దుర్వహాభిత్తుకీడయక . ముక్కు-మకభికిపు
 మానేతైరా మవాతమచాత్తుయాత్ . సువిశేషి కవ గృహ్లాదిపేనయవ కమేత్ . బ్రాహ్మణాన్మసమాప్య త్కేక భేక
 ష్యానుతనేతధా . శుచిరస్తేనిధర్మాన్మ సమభ్యవ్యకగ వాధరమ్ . తత్సమకంఠవిప్రేభ్యోక ద్యాత్తి ప్రమ
 లంకృతాః . పయస్విసిగిశు వాగి శాంకాః చతస్రశిపంచప స్తుధా . విశ్రవ్యాభిబలంవిద్య క్రద్ధమా సర యాన్వి
 తః . ఆనూన్నానికతంద ద్యాత్తక్షీణోపసూనైస్సహ . దానాంతేబ్రాహ్మణాన్సర్వాక సమాహూయ పర్వ
 తః . శ్రావయేన్తంత్రమశ్యాగ్రే దైవక్షేవసమరితః . న్వామినాముఖ్యకల్పేన దత్తానిభలలిప్యయా . ద్విజేభ్యో
 పినదాన్నానిగుణేభ్యస్సదనేశి . యన్తయూవినియుక్తేన తత్రతానిచజక్రైః . తేనప్రాప్తామహావ్యాధి రామవా
 తోతిదారుణః . తస్యనాశాయమేదత్తా ధేవశ్శుభలక్షణాః . ఆమాన్యపివవత్తాని విత్తశాత్యమ కుర్వతా . యేన
 సోసాద్విముచ్యేహం దుస్సహా ద్యాధితో ముతః . అంకూహామచానీతి త్రిరిదంశ్రోకయేద్ద్విజాక . ఆనఘఃత్వమ
 సీత్యుక్త్వాతతోవిప్రాన్విసంకయేత్ . తతస్సకనకం సంకస్త్వస్త్వో విప్యవద్విజాక . ప్రణమ్యశ్రద్ధయా
 భ్యవ్యక సగ్నస్తామాన్నభాపణైః . ప్రవిజేరయథాశక్తివిత్తాను క్తబలేషయా . దీనాంకృపజేభ్యోన్మం
 దత్వాఘంజేతబంధుభిః . ఐహికాన్యపిచిహ్నునితస్యేమానివిచింతయేత్ . కరాంఘ్రిం గులిముస్త్యాదౌవిపధిక
 ప్రణజాతయః . జిహ్మదశనదంస్త్వాదౌ బాబకల్కమపి జేదనా . మాషకా స్తత్కూసాకారః తిలకాః కంఠసంధి
 మ . సదైవోద్విగ్నచిత్తత్వంద్రవ్యహః కరోద్భవమ్ . స్వపటో రాగ్నినిజేపవాణిజ్యేతణతోవ్యయః . జన్మకా
 త్యనమంత్రాద్యంప్రాతవేక్మానిచింతనమ్ . తత్సర్వంప్రశ్నభాగ్జ్ఞాత్వానుధియాదైవవేదినా .

ఇత్యామ వాతహారమ్.

—* తంత్ర వాతహారమ్. *—

తల్లక్షణం ఆము ర్వేజే . కృచ్ఛామిచ్ఛ్యసితి త్రస్తోస్రవస్మీలితలాచనః . కపోతఇవ కూజెచ్చ వినంజ్ఞః
 సోపతంత్రకఇతి . తస్మిదానప్రతీకారో హేమాద్ర వాయుపు రాణే . గురొరలికనిబణంధా దపతంత్రీభవేన్న
 రః . అలీకనిర్బంధోనిమిత్తంవివానిర్బంధః - వజ్ర్యేతస్యప్రతీకారం దానహేమాది సంయుమ్ . పలేనవాతవ
 ధకనతదధాక భేదనవాపునః . కారయేద్ధరిణంహేమంవాయో ర్యాహనము త్తమం . శృంగచరజలేకా దేవ్య

వ్యత్రయనమన్వితే ॥ పర్వత్రయం అంగుల్యానేః ॥ తంతులూపరిసంస్థాప్యబ్రాహ్మణానామనివేదయత్ | ఆధకత్రి
 తయం యద్వా తదధికాంవాభశక్తితః ॥ ఆధకస్వరూపంధాస్కప్రకణేపరిధాపాఞాంశ్చయం ॥ వాదేషువత్స
 ముష్టాప్యంకాంస్యపా తవతుష్టయమ్ ॥ కాంస్యపా తవతుష్టయమితిసామాన్యేనాక్తావపి పయోదధిస్య తక్షోద్రపూ
 రివంస్యత్సమంత్రతఙ్గతి ॥ కంపవాతహారే ఉక్తత్వా దత్రాపిపయ ఆదిపూరితం గ్రాహ్యం ॥ వృక్ష్మీచంద్రోదయే
 ప్యేవం ॥ వాయుచైవతమంత్రైశ్చ హూఞ్చంత్రంప్రకల్పయేత్ ॥ వాయుకైవతమంత్రాఃవాతఆవాశ భవబం
 అనానియచ్ఛిశ్చితిసిభిరభ్యమి త్యాద్యాః కంపవాతహారోక్తాత్రాపి గ్రాహ్యః ॥ సమిదాదిచరుంహుత్వాశతమస్తో
 త్తరంద్విజ | ఆచార్యస్వర్యశాస్త్రజ్ఞస్వర్యనిద్యానునిపీతః ॥ ఎతద్ధావప్రయోగస్థో నేదవేదాంగసాకగః | అ
 గ్నోరీశానదిగ్భాగే కుంభంసంస్థాపయేత్సుధీః ॥ నవరత్నాం జయమాని అలాభేష్వకామేవతు | సక్షిశెన్యైశ్చి
 కాంవాపిరోచనాంగుగ్గులంతథా ॥ సక్తుభిద్రాక్షుణ్ణేశ్యాపిశాంతికమప్రకల్పయేత్ | ఆహోహిస్తాదిభిమకంబ్రై
 హికారణ్యాదిభిరెవచ ॥ పవమానానువాకేన దేవస్యత్యైతిచైవహి | తతఃపీఠేసమాసీనః కుహీసీ చత్రరావృతాః ॥
 వస్త్రైశ్చవేష్టితంకుంభం ఆదాయవతురోద్విజాః | తతశ్చుక్తాంబరధనో గంధశుక్లానులేపః ॥ ఆచార్యేణస
 మంపూజ్యహిరణ్యస్యప్రకల్పయేత్ | వాయోశ్చితేనమంత్రేణ తల్లింగే రాభచాపుః ॥ తతస్తాంహరిణీందద్వా
 త్పాక్షిక్షుభాయఉదబ్జుభః | మంత్రేణాననవిధిగా ఆచార్యాయాభభక్తితః ॥ వాయోచరసి భూతానామంత
 స్త్వంబోకపావనః | ప్రాణోవానవ్యానోదానసమానాద్యభిధానతః ॥ అలికంయత్రాతందేవ పూర్వజన్మని
 మాయత | త్వంవెస్సినర్వ సేతద్ధిపరమాత్మాచుత్తైవహి ॥ వాహనస్యప్రదానేన అపతంత్రం వినాశయ | బ్రా
 హ్మణానాంచతుషోకంవ యథాశక్త్యాదక్షిణా ॥ ఆచార్యస్తవహతంవాసోగృహీత్వాశుక్లమేవతు | తేనేన
 స్వేయధాలింగమంగానివిమ్మశేత్సుధీః ॥ అక్షిభ్యామనువాకేనయథాలింగేప్రయత్నతః | దధాగ్రముష్టినాచై
 వదధాపింజులకైరపి ॥ హిరణ్యవణాశ్చయః ఆహోహిష్టేతివైపునః | పవమానానువాకేన ఆసోఅస్తాక్ష
 వైరచ ॥ అన్వైశ్చపూన్వైశ్చహుయాశ్ బ్రాహ్మణైలాకపూజితైః | బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్సక్చా ద్యధావి
 భుతోనరః ॥ ఏకంకృత్వాశుని తతమపతంత్రాత్ప్రముచ్యతే | ఆయురారోగ్యసంపన్నఃస్వస్థోభవతి మానవః ॥
 మహావ్యాధికుశాప్యేనుదానమీకత్కరోతయః | తత్తద్దోషైర్వ్యముకక్రొసిగుజౌ భవతిప్రభో ॥ *

ఇత్యంత గ్రహారంహరిణదానమ్.
 —* అథ సేత్రపుష్పహారమ్. *—

సూర్యారుణసంవాకే ॥ జరాదుజాండజాక్షీబాణ మిధునిభావమాగతాణ | క్షీబాణ మబోన్త
 త్తాణ ॥ యద్యచ్ఛయాభిరమతః ప్రేయసీభిస్సమాగతాణ | న్యయునస్తయవిద్భావాణపతత్రీనసపత్రవాణ ॥ భ
 యోద్వియమజ్యతాం తేసాంసుస్థి బిందుర్బుజద్రవత్ | అకాలేవాప్రదేశేవాప్యల్పానందంసమీయుజః ॥ రతినక్తచి
 త్తస్యేతిభావః - భయానినాయుతేశుస్వప్నభూస్లింగక్షతిముఃఖుః - ఇత్యాదిలక్షణాన్యక్తాని ॥ తస్యప్రతీకా
 రణీకృత్ - సునాణజ్యయమానేన సోవణాకంపన్నగాధిపమ్ ॥ గరుడం ॥ వైమూర్కమక్షియుగళంకతకమ్మంమా
 క్షికాశ్చత | తిలకోదోపరిస్థాప్య పూజయేద్వివిధాహాణైః | తతోబ్రాహ్మణ మామంత్యైః వేదవేదాంగ
 హారకః | తస్మైతంపన్నగాధిశిందద్వాదానంవిధానవత్ ॥ దానాంతేకీతకయేన్తంత్రం ప్రయతః ప్రారంబల్పి
 తః ॥ మంత్రేణు | యర్వయాయూధధా వేదకాతుకావిష్టశేతహా | పశ్యతామిధునిభూతా కామూతాపక్షిదం

ప్రదదెవిప్రమతత్వాపనుద్భవ । ఇమాతస్మైశుభాకుంభాస పూజామధుసర్పిశా ॥ సహారణ్యోమయా దత్తై
 గృహణవిధికోవిద । యన్తయాత్రివిధంమద్యంకుంభశఃప్రాజ్ఞీ మే వితమ్ ॥ తేజోవైవణ్యో మతులంస స్తావధిగ
 తంతుయత్ । ఘటయోస్తుప్రదానేన సర్వంతస్మైప్రణశ్యతు ॥ ఏవమ స్త్వితిసోప్యక్వాత దాదాయగృహాన్న
 జేత్ । తతఃకాంస్యమయేపాత్రేసహారణ్యోచసఃపి ॥ విలోక్యవదనంస్వంత దాజ్యంజేజితిస్పిశేత్ । త
 తోన్యానపిసద్విప్రాణ తర్పయేన్నిజశక్తితః ॥ ధూమిద్రవిణవస్త్రాద్యైరత్నైర్నానావిధైరపి । ఏవంకృతవి
 ధిస్తాత్యుక్తమువ్యతైర కపిత్తతః ॥ సపు రాశ్యావదంతో ధూవృరమేచూత్రీకృచ్ఛ్రీవాణ । తృతీయోర క్తపిత్రాతో
 జన్తన్త్యకృతనివక్రూతిః ॥ అల్పపల్పతరం తేషాంలక్ష్యే హాపిప్రదృశ్యతే । లక్ష్యే త దాహీతంతస్యవ క్తవ్యం దైవ
 వేదినా ॥ సింహాదుంబరవద్ద్రుః పాదప్యస్తోరుసంధిషు । హానిశుల్పపటాదీనాం అగ్నిహో రాద్యుప్రదవాత్ ॥
 అర్ధానోధ్వమరువ్సహ్నిశస్త్రోత్పాతాద్వ్రోణోద్భవాః । ప్రయోజకానుమంత్రా ద్యాగిశక్తాస్తద నిషేధకాః ॥
 ప్రాతేవేశ్యాదయోజ్ఞాయాబంధువస్తావృచాదితాః ॥

ఇతిర క్తపిత్తహారవరుణ దానమ్.

—* అథ శూలహారశివమూర్తిదానమ్ *—

సూర్యారుణసంవాదే ॥ సూలెన దెహినోజంతూవిద్ధ్యతశ్శృణులక్షణం । నిష్కృతిశ్చాపియాతస్యస
 హసోల్లాఘుకారిణీ । శూలవిద్ధోయథాచూర్చమానఞ్చేచ్ఛముమోహాచ । మూర్చ్యామోహస్తధైవాస్య
 శూలెమూర్చ్యాపిజాయతే ॥ శిరసోరారవంకాష్ట మిత్యాదిహృదయాతకయః । యథాతస్యాభవన్పూర్వం
 తథాతాపా భవంతిహి ॥ కాలవేశాం గభాగాద్యం తద్యదచ్యాత్రచింతయేత్ । శూలద్రవ్యంవిసిధాకర్మదై
 వజ్ఞప్రవదేత్సుధీః । లక్షణైఃప్రశ్నభాద్వాపిథాతదపికిత్యతే ॥ శూలవాహోభవెల్లాహశూలోదీఘూతి
 సంతతః । నానారతిచిరస్థాయీమూర్చ్యామోహవిధాయకః । విశేషతోజ్వరచ్ఛదీభ్రమత్పష్టారుచిప్రదః ।
 భిషజాముపచారైశ్చసౌతియత్సకృతైరపి । నశామ్యత్యవరోగశ్చభుక్తిద్విటాక్రీధనఃకృశః । శూలెకాశ్యమ
 యంచిహ్నందైవవిచ్ఛాలినోవదేత్ । శూలంవితస్త్రిమాత్రంసదైహనోస్యకదథయేత్ । జనపూహౌసవాప్యే
 కస్యాశివంద్విజపుంగవాత్ । ప్రతిగృహ్యప్రయత్నేనప్రణమ్యేనంవిసజయేత్ । తతస్తుపరమాన్నైనభోజయె
 త్తుశతంద్విజాణ ॥ విప్రానన్యాంశ్చసంతప్యదక్షిణాభిస్వశక్తితః । దీనాంధకృపణేభ్యోన్నందత్వాభుంజేతబం
 ధుభిః ॥ భవెన్నాతిచిరస్థాయీముహుశ్చామ్యతికుప్యతి । శూలకంటకసూచ్యగ్ర సంభవెచిహ్నామీరయేత్ ।
 హృదయెత్రికపృష్ఠాదాసశూలాస్థాంగవదకః । సహసారంభకాలేతుత్ప్రస్సౌమ్యశ్శమంప్రజేత్ ॥ అచిరా
 ద్వాతవిణ్మాత్రప్రవృత్త్యాపిప్రశామ్యతి ॥ ఆటాపదాహకఫకృల్ శ్వాసఖాసారతిప్రదః । ప్రశ్నభాదవగంతవ్యా
 శూలన్యక్తిరథాపివా । రిపుభావగతేక్రూరే స్థిరెలాహం విచింతయేత్ ॥ చరెకంటకనూచీభిద్విదేహేకా
 వ్యజంగృహే । లక్షణైరితివవ్యాధేఃశూలస్యజ్ఞానకొవిదః । నిష్కృతింవిదధీతాథయథాశాస్త్రోపదేశతః । శుభే
 మాసిసితేపక్షేవతేమానెమ్మతద్యుతే । తీథేవాస్వగృహేవాపి శుభదేశేనుసంస్కృతే । గొమయెనోపసంలి
 ష్యేష్టకంబలవిస్కృతే । తిలానామచలంకుర్యాద్రోణేనవిధికోవిదః । తస్మాత్తుపూర్వదిగ్భాగతావంతంతం
 బంబలం । తత్రసంస్థాపయెత్ప్రాంతామ్రుంద్వాదశపాలికం ॥ తండుల్లాద్యేతతస్తస్తికసోవణంశుభల
 క్షణం ॥ సువణేనశివంకుర్యాత్ ఉమాదేహాధాధారిణం । తత్రతంపూజయెదైవంశైవైన్నుక్తై ర్యధావిధి ।

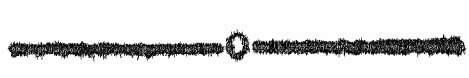
యజుర్వేదవిదస్సమ్యక్ వేద విదాంగపారగాః | తత్తస్తి గాచలతస్తి కపలాదాః ఫలవినిర్మితం | సౌమణ్యంశ్చ
పయోచ్ఛ్వాంశూలైః స్తిన్నయోమయే | కాంటకైరచితాత్మానం కాష్ఠకైః తిశిః శభు | ఉద్ధావంగంతవధో
మూలంషోడశాంగుళముచ్ఛ్రితం | సప్తాంగులియతాశ్శాఖాః ర్తవ్యాద్వ్యంగుళాంతరాః | తత్రతత్సప్త
తిష్ఠాప్యపూజయోస్విపిధాహాకణ్డైః | చందననాతిరక్తనపిశేష్పంరర్తనానా | సుసంవెష్ట్యాచకయెచ్ఛక్తావు
మైశ్శాఖాగ్రలంపితైః | తదగ్రప్రజపేశ్యమ్యక్ శైవసూక్తివిశేషకః | జుహుయాత్తత్తశాంశేన తిలాంస్త్రీమ
ధుంపుతాః | జపహోమాచిత్తం సన్యక్ శూలి నేవివివేదయత్ | షోబ్రాహ్మణమధ్యే బ్రాహ్మణేశు ఫలక్షణే
ప్రదక్షితవిధానేన వానాం లెమంత్రమీరయేత్ | యన్తయావిద్యతాజనూకశూలనానాగసంపుగా | శూలవ్యా
ధిభయంఘోరం పాపమాప్తం సుదుస్సహం | మంత్రవస్తిబసంలసంఖ్యాకాయమయావిహితాస్తదా || తేభ్యో
ముచ్యేయవిధివత్ శూలవాననచాయువా | అనఘోహమసావిశ్రీచక దేన్నప్రకంధరః | ఏవమస్తుత్తిరభయః
త్వమేధేక్యపితృబజః | బ్రువన్ములంతదాచా యితిలాంశ్చస్వగృహంవ్రజేత్ | తిత్సాంశాంభవీంమూఠాం
స్తండులాచలమూఠా గాం | అభ్యర్చ్యవిధిః ద్రావిం గంఘ్రాపుష్పాదికాహాకణ్డైః | కృతాంజలి పుటానమః
ప్రాథమ్యే దేవముచ్ఛరకే | భగవన్సివిధవ్యాధిమత్కుభీకవినాశిన | శరణంత్యాంప్రపన్నోస్తి పాహామామత్ర
శూలతః | బ్రాహ్మణాయమయాదత్తం శూలం తేప్రియమాయుధం | శేనైవదుష్కరంఘోరంమమశూలంప్రణాశ్య
తు | ఇతివిజ్ఞాన్యతామూఠాంప్రణిపత్యసతండులాం || ప్రదద్యాద్దేశికాయైవదైవజ్ఞాయసుమేధసే || తదంతేకీ
తకయేన్మంత్రం దైవజ్ఞేనానుమోదితం | భగవత్త్వత్ప్రసాదేనయన్త మాపూర్వసంచితం | విజ్ఞాతంవిధివద్దై
వంవిధిరప్యస్య శాశకృత్ | విదితస్తదిమాంమూఠాంశాంభవీంశుభలక్షణాం | తుభ్యంసంప్రదదేవిద్యకగృహాణ
త్వంసదక్షిణాం | ఇసుంతాంప్రతిగృహ్లామిస్వస్తి తే స్త్వితీకీతకయేత్ | దేశికశ్చపిదత్తాశీతామాదాయసతం
డులాం | సమాపయద్విధి శేషమస్యః ర్తచసుస్తగిత్ | యజమానస్తతఃసర్వీస్పృష్ట్యామామీక్ష్య గామపి | వి
ప్రాశ్చప్రణివత్పాశదత్వా తేభ్యోయథాయుచి | వాసాంసీకనభాన్యాదిప్రణివత్యవినసకయేత్ | సుభోజ్యై
ర్పివిద్యేనైః కిమధురైశ్రద్ధయాస్పితః | ఇష్టైశ్చ బంధుభిస్సాధకంస్వయం సుంజీతవాగ్గతః | జన్మజాత్యను
మంత్రాద్యైః తత్సర్వంప్రశ్నభాద్వదేత్ | ఐహికంలక్షణంచాపివక్తవ్యం దైవవేదినా | లెమ తేమతదం గమశూ
లాద్ధానితరానపి | వ్రశాన్యన్యాః శస్త్రాదిదోషజాన్యకీకీకయేత్ | హస్తాంగుళితలం గుప్తయా లెమ వివిధాయ
జః | జాయంతేవిషకస్త్రాగ్నిజ్వలతాః ప్రత్యయావహః ||

ఇతి సూర్యారుణసంవాదే శూలహారిం శివచూర్ణి దానం.

—* అధశూల జీర్ణహారమ్ *—

కర్తవీహక సంగ్రహే || నిదానమాహశాతాతపః || శూద్రస్యైవతుభుక్త్యాన్నమత్రతస్యద్విజస్యచ |
శూలవ్యాధిర్భవేన్నిత్యమజీర్ణాదతిపీడితః | అత్రైవ నిష్కృతః కుర్యాదుపవాసత్రయంతథా | దద్యాత్పల
త్రయంరూప్యంబ్రాహ్మణాయసకాంచనం ||

ఇత్యజీర్ణ శూలహారమ్.

—* అథ శ్వాసఖాసహారణి. *—

తత్ర సూర్యారుణసంవాకే || పైశున్నంకర్షతస్సుతస్వామినోలక్షణంశ్రుణు || యథాయథాశీషిశు
నోహ్యవయాద్వ్యాహృతాత్పురా || పైశు న్యేనమృసావాక్త్యేఃపరేషాంమర్మభేదకైః | తథాతథాస్వహృద
యంహీయతేభ్యశమాధినా || తథా || తత్రైతాన్యపిచశ్వాస లక్షణానిభవంతిహి | తథాతస్యోధ్వకత శ్వా
సశిషకువత్స్వనతేభ్యశమ్ || నష్టసఃశ్శ్లోభ్యముచ్ఛ్చిత లోచన స్వీన్నమస్తకః | భిన్నవాక్ దీఘవదనోబద్ధవి
ణ్మాత్రనిగణమః || కరుణంనిశ్వనకదూరత్ శ్రూయతేఃబహిశ్శ్శైః | ఎవంశు ధ్గేమతత్కాలస్యతిష్ఠితివి
చింతయత్ || కాలాంతరేనాథమృతేరుద్ధేలక్ష్మీకీతకయేత్ | ఉచ్ఛ్వాగస్తస్యచశ్వాసః కష్టేనాథః పునర్వృ
జెత్ || ఉపహ్యద్భాంతనయనా భ్రష్టస్వనహతద్యుఃః | రతింనలభతేశువ్యద్వక్త్రేవికురుతేభ్యశమ్ || ముహు
మోహముపైత్యేషాం మహాయత్నేనశామ్యతి | యస్యమానెమృతతత్ర రుచిలక్ష్మేతిచింతయేత్ || శ్వాసో
విచ్ఛిద్యతేతస్య శ్వాసతశ్చముహుముహుః | దఃఖాన్తోహుధాపనోభవేత్స్వనకుణే || చ్ఛిద్యంతేత
త్రమమాణివేదనాపిక్షణాంతరే | ముహురానధఃహృస్వేదమూర్ఛారవాదికతి || మూత్రాశయేతిదా
హతోక నిష్టకాంతిఃకృశ శ్వనక | రుద్ధరక్తేద్యుజ్జేష్యా ప్రలపన్నవ్యచేతనః || పాతయక యతనాభిస్తాక
నానాదుఃఖవిధాత్మభిః | శరీరంపీడ్యతేతస్యరాగ గ్నిదహనాదిభిః || రుద్ధాఃస్థావిఃధాఃరఃశ్వాసీనాంసూత
లపదైః | శ్లేయోదైవజ్ఞతోరథస్థానలక్ష్మీకీతకయేత్ || కారాయామధవాగారే గికావ వనసంకటే | రు
ద్ధాస్తైశ్వాసనాపూర్వం తత్రతత్రాస్యతారుషి || భవ తిఘవిఘాతస్యసర్వకర్మవశాఙ్గ | రుస్సతాతత్రయ
శ్రోషాంసామపియోషితామ్ || శిశూనామథవృద్ధానాం యూనాలక్ష్మేపిపారిధే | ప్రశ్నభావవగంత
మ్యస్యస్థియాదైవవేదినా || తేషాంసముషరుద్ధానాంవిఠహా వ్యాకృహాశ్రయి | యోయథామృతిమాఃన్నకి స
తథాసావిషవ్యతే | క్షాత్కృశ్మతకత్రాద్యా బాధవాయేవతద్విధాః | తద్దశాదుఃఖినస్తస్వస్వామినో మృతి
మాత్సుముః | ఎవంనైపివిధాఃరంకత్వాదైవజ్ఞతోశుభాక | అత్రాకృతింసోభసామ్యాఃస్థామల్లాసకారిణీం
శుభేయాసిశుభేయోనానుకూలగ్రహేదినే | సుఖధేనూతలేకుర్యాద్విధానంవిధిశోవిదైః || ఆహూనువిఘ
వర్షిపాకే దైవజ్ఞాకవేదవాదినః | రాశింకుర్యాత్తిలాకశుద్ధాక కృశ్నాకకష్టాజినాపరి || ద్రోణీగిరిగు
హాకారాక షోడశాథకసమ్మితాక | తస్మాగ్రేవిన్యసేతుంభం కృష్టం కృష్టేన వాసనా || బృదితంతిలసంపూ
లకారిత్రవచనవచితమ్ | తస్యోపరిన్యసేతుంభం రచితంద్వాదశాంశుశమ్ | రజితస్యపలేనాపి తావ
త్యేవశుశ్చంభా | స్తంభోపరిలసంకుర్యాత్ దుకూలం షోడశాంశుశమ్ || స్తంభమూలేతువిన్యస్య సువర్ణం
పలసమ్మితమ్ | తతోబ్రాహ్మణమామంత్యేవేదవేరాంగపారగమ్ || సమభ్యవ్యతతోభక్త్యావస్త్రుద్రామఘా
షణైః | సస్యైతద్వివిధాకదద్యా దానిపానాపనత్తయే || మయాఃబద్ధతాస్తంభే సాధవో విమనాశిక్య
తాః | నానారామమయైః పాదైరిచుద్విస్తప్యజిహీషయా || అగ్నితిలతుల్యాని తేషామహ మిహావలమ్ |
యోఃసంశ్చోజగజ్జ్యోణో కరుణోవిశ్వజీవనః || అవమేనేత్రతాదేవా సాధూనామశుభంచరక | తతోయ
ముల్పణో ధిఃశ్వాసాన్యో నోణయాపకః | మయాపాక్తస్యనాశా ను సుదుకూలంశుభాకృశమ్ | స్తంభం
కయామృతాకారంప్రిణంపాశంప్రచేదనః || సకుంభసహిర గ్నంచతిలావలసమన్వితమ్ | తుభ్యం సంప్రద
శేదే విష్ణుయావాయునాధవే || యద్విస్త హారంతేషామసూనస్యనంచయత్ | నాధవోయేమయాస్తంభే
నిగదైర్వానియంత్రతాః | తస్మాత్పాశాన్యోముక్తియందానానానాభోజ్విజ | అసఖాహామసానీతి ఉల్లాఘ
స్తస్యశ్రోషాదలతి | విధి శ్వాసానివిషవ్యేత్కాంత్యావమ్మభాః | సర్వంధనమాదాయయాన్నిజ గృహం

ప్రతి | తతస్సోస్విజానన్యాకదక్షిణాభిఃప్రపూజయేత్ | భోజయేద్వివిధైరతైర్మన్వీనవ్యాధిబలేతయా |
 సాంతుజాతనిధాకరంహృతానాంహృతకారమ్ | సుఖాస్వవశాచ్యాచ్యం విశ్రోదాసీవతాదికః | ప్రక్ష
 భాదవగంశవ్యం జన్మసాత్వ్యాదికంపురా | లక్ష్యైర్మహాకృషవఃవిద్యాత్కృషదయేవిధానతాః || పీఠాపత్య
 కలత్రాదే రిష్టస్యైవయతస్తతః | పాచాంసుఠీషుగుల్ఫాగ్నికూర్పారవణిబ.ధనీ || అస్తిభుగగ్నిసంస్స
 శాకావివిధాన్యాతివేదచాః | ప్రయోజకానుమంతాద్యం పవదేహ్యుర్వవత్సదా | నానావతచయైస్త్వేసాం
 పీఠాభవతిచారుతా ||

ఇతి సూర్యారుణసంవాదే శ్వాసభాగపారమ్.

—* అథ శీప్తాగ్నిత్యహారమ్. *

హేమాద్రాయమః || కృగరంభోజుత్వాత్సవ్యశక్త్యాత్రిశంద్విజాక | దీప్తాగ్నిత్యశేమయాశిస్వ
 గకలోకంసగవృతి ||

ఇతి దీప్తాగ్నిత్యహారమ్.

—* అథ దేహాభ్రమహారాణి *

వృద్ధగౌతమః || విభ్రావయశియోమూఢోహ్యూషధాదిప్రయోగతః | భవణంకాయితేతస్య దేహివోతీవ
 దుశిసహం || వత్సోమితత్ప్రతీకారంచానహోమాదికర్మతా || వ్యాఘ్రహారికనిష్టైస్తుత్రిభిద్వాభ్యామధాపి
 వా || ఎకేనవాస్వశక్త్యావాసూర్యపకికృతింశుభాం | కుర్వాద్ద్విహస్తాంమూఢాతుపద్మద్వయసుభూషితాం |
 తథోపరిస్థితాంరక్తనాససాసమలంకృతాం | కుంకుమనాంకీతాంసవ్యక్ రత్నమాల్యైరలంకృతాం | స్నాంకీతాం
 పంచగవ్యనతామ్రపాత్రోపరిన్యసేత్ | సాత్రస్యచపరీమాణంపలానామవృకంవిదుః | తదధికంవారతదధికంవా
 యథావిభవతోభవేత్ | పాశ్రంతిలానామపరిన్యసేత్తథావిస్తృతే | ఎవంభూతాంతుతాంమూఢాంకాంఅచార్యః
 పూజయేత్సధీః | గంధమాల్యైస్సరభిభిరహంసశ్శువిరిత్యచా || ఉపచాక్షిణ్డకభిఃనైవెద్యంపాయసంశ్
 సేత్ | అగ్నయోంవిశిహామశ్చేతకవ్యశ్శుభమిత్సభిః | సమిధాజ్యతిలైశ్చామంత్రైశ్చైభిర్యథాక్రమం || చిత్రం
 దేవానాంతవృక్షుయమత్యంజాతవెదసం || యదస్యకర్మకృత్యైశ్చిష్టిష్టకృద్ధౌమయిష్యతే | అగ్నరుక్షరదిగ్బాగ
 కలశస్తాపనంభవేత్ | అపిషికాదికంసర్వంశాంతికేవపురస్సరం || సుఖాసీనోపవిష్టస్యకతకవ్యం బాహ్యై
 శ్శుభైః | ప్రణీతామోక్షపర్యంతంబ్రహ్మోద్వాసనమేవచ | తతస్నాతఃశుచిఃకఠిఃశుక్లగంధానుతేపనః | శు
 క్లమాల్యైశ్శోభిశ్చఅచార్యోత్రహ్యుదజ్జుభిః | ప్రాజ్ఞుభాయోపశిష్టోయదద్యాత్ప్రతికృశింశుభాం | సహస్ర
 కిరణోదెవఃఖగఃపూషాగభస్తిమాక | సర్వదేవసయోబ్రహ్మజగవృక్షుత్రయీతనుః | బౌషధాదిప్రయోగణ
 వురాయచ్చామిగుంకృతం | వినాతాంపాదమభ్యజ్యయత్కృతం భువణంమయా | ప్రతిమాయాప్రదానేన
 తుష్టోదేవోబృహస్పతిః | భువణం దేహగంశవ్యం వాసుదేనోవ్యపాహతు || దానమంత్రః || ఎవందత్పాతుశ
 ద్దానమాచార్యాయాతిధక్తితః | ఆసమంతాదనువ్రజ్యప్రణీపశ్శోతుమాపయేత్ || అశ్యభ్యోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చ
 ద్యాచ్యక్త్యాచదక్షిణాం | ఏవంచానంపురాప్రాక్తందత్వామత్యోకతిధక్తితః | పూర్వకర్మవిపాకొద్ధంభ్రమం
 త్యక్త్యానుభోభవేత్ |

ఇతి దేహాభ్రమహారమ్ సూర్యమూఢికాదానం.

—* అథ శ్శీత్రవపుహారమ్. *

సూర్యారుణసంవాదే || శ్శీత్రమేతన్నకమేమ దుష్టకమకసుకీఠికతమ్ | రాజత్యావికృతేహాహా
 శ్శీత్రమేతత్ప్రణాయతే || తచ్చారుణంపద్మప్రతా భాసినించేతిత్రివిధమ్ - స్రీతీకారమాహ | మాఘశుభావా
 దైకాభేకార్తికేవయథావిధి | ఉపోషితఃపాకమాహ్నిం ప్రధాతేకళమండలమ్ || కుర్వాద్వింధ్యావలం

తత్ర శుక్లమాల్యాంబ రావృతమ్ । పలేనాపిసూక్ష్మాంవా విత్తవ్యాభిబలేక్షయా ॥ రజితస్యాపి శుక్లస్యనిర్మితం
 స్థాపయేద్దికా । నిర్మలంకశినోబింబంశక్లపుష్పాసులేపనమ్ ॥ ఉదజ్జుఖింద్విజంకాంతముపవేశ్యాసనేశుభా త
 సైతద్వధివద్ద ద్యాదచలంశశిస - యుతమ్ । తతోమంత్రమిమంబ్రూయాచ్ఛ్చివ్రీబ్రాహ్మణసంముఖః ॥ యన్మ
 యాహారతాన్యస్యరాజతీంవికృతీంశుభామ్ । ద.బోవ్యాభిరయంపాప్తస్త్విత్రసంజ్ఞోవినిందితిః ॥ తస్యదుఃఖస్య
 నాశాయ పర్వతశ్శశినాయుతః । దత్తోయమేవంముచ్యోపాపాదస్తాత్పుదారుణాత్ ॥ శశంశతార్థ సభవాభో
 జయెద్బ్రాహ్మణానథ । ధనధాన్యాదికందత్వా తేభ్యఃశ్రద్ధాసమస్వతః ॥ దీనాంభక్యపణేభ్యోన్నందత్వాభుం
 జీతబంధుభిః । ఏవంకృతనిధిస్సూతవరశ్శ్చిత్రాద్విముచ్యతే ॥

ఇతి శ్చిత్రవపుహారమ్ - సపర్వతచంద్రమండలదానమ్.

—* అథవిచర్చికాహారమ్. *—

తలైవ ॥ విచర్చికావిభ్యాతం కుష్మంతల్లక్షణంశుక్రిణు । కమలక్షణసంయుక్తం కీర్త్యమానంమయాన
 ఘ ॥ సనరఃస్వీయకార్యేషు పరస్యాదప్రసాదతః । వృషస్యతీంస్వసూరభి మసంగంనయతెప్పృషమ్ ॥ జనురంత
 రమాసాద్య జాయతేస్యవిచర్చికా । విసోభటకాఃప్రజాయంతేనానాసూపారుజాకరాః ॥ ఈషచ్ఛాయారుణా
 భాసాస్వయంవైవణ్యకారకాః । కంఠూషత్యోనెహ దాహ స్వచోవోషా కరాభృశమ్ ॥ అన్యాకులితచి
 త్తశ్చాత్తాభిరభ్యుతిః వేదినః । సమాహూయసమభ్యర్చ్య శంకరంవివిధార్హణైః । పశూనామధిపం దేవంమీధు
 ప్తమపఘాపహమ్ । స్నానదానజపాద్యేనకర్మణాపరితోషయేత్ ॥ తతస్తువృషభంశాంతం శుభ్రీవర్ణంమన్తా
 హారమ్ । అన్యంగమతివధిఃప్లుశరీ రావయవందృఢమ్ ॥ స్నానయిత్వానులిప్యాధవందనైఃపుష్పమాలయా । అ
 భ్యర్చ్యవస్త్రయక్తానసి తేనపరివార్యతమ్ ॥ భూషయేద్భూషణైఃపేషుశృంగయాప్యఖురాదిభిః । ఘంటాం
 గళేనిబద్ధీయాత్ కింకిణీజాలసంభృతామ్ ॥ ఎవమభ్యర్చ్యవృషభంస్థాపయేదుత్తరాముఖమ్ । తస్యపూర్వవిభా
 గేతు సుశాంతాంశుభలక్షణామ్ ॥ స్థాప్యవత్సతరీశుభ్రీయధావృత్తాం విభూషయేత్ । పూజయేద్వృష
 వృత్తాంశువస్త్రసగ్దామభూషణైః ॥ తతోవిచర్చికాక్రాంతః ప్రాజ్ఞుభోవృషభంస్పృశేత్ । కుశాగ్రే శివం
 ధ్యాయత్కైన్ద్రీయతమానసః । తతోవేదవిదోవిప్రాశ్చత్వారశ్శుభలక్షణాః ॥ ననుకాధ్యాయమారభ్యమానై కా
 దశకాంభిః । ప్రతిమంత్రంవిదధ్యుసైరుద్రన్యాసంవృషాంగకే ॥ న్వాసస్యవయనే భూషుశృంగేశరక్షకకుత్స
 లే । సకంధేవృషేతథాకుక్షోపాశ్వయోరథసంధిమ ॥ ఎవంన్వాసవిధింకృత్వాపువరభ్యర్చ్యతంవృషమ్ । ఉ
 శ్చ్యజేద్దోమవిధివత్పురస్కృత్యచవత్సకమ్ ॥ యథోక్తగుణసంపన్నం యథాశక్తిసమధికతమ్ । అధ్యంగవిన్య
 స్తశివం రాద్రంరాద్రస్తుకర్తవ్యః । విచర్చికాఖ్యకుష్మస్యనాశాయశుభలక్షణామ్ ॥ ముగూర్షుః కర్మణోముష్టా
 ద్వృషంగోమసముత్సృజేత్ । చ్యాకృత్యనియనాన్తంత్రాః పుష్పంకృత్వాసజేకరే ॥ కుశాక్షతజలోపేత
 మంజలింగోఃకరక్షిపేత్ । ఇశుంయువానామిత్యాదిమంత్రాః గోశ్రవణేజపేత్ ॥ తతఃప్రదక్షిణీకృత్యవిస్మజే
 త్తావృషజ్జుభా । పుష్పసంశ్లేషితంసకంధేతతస్తువృషమంకయేత్ ॥ చతుర్వింశత్యనువ్రజ్యపదానివినివర్త్య
 చ । శివస్యాగ్రేనమాగత్యపూజయేత్తాచతాన్ద్విజాః ॥ స్థానోత్సర్గజలాపాలైః ప్రమృజుస్తేతదంగకమ్ । అక్షి
 ణ్యామితిమంత్రైస్తుతేభ్యోదద్యాశ్చదక్షిణామ్ ॥ ఎవంకృతనిధిస్సూతముచ్యతేకృష్ణరోగతః । విహికంలక్ష్యత
 స్వేదంకార్యభ్రాంతోయశస్తతః ॥ నాతిప్రీతిశ్చభార్యాయాంనవాపత్యభవంసుఖమ్ ॥

ఇతి సూర్యారుణసంవాదే విచర్చికాహారమ్.

—* అథ దారిద్ర్యహరమ్ *—

తస్మిన్ నానామైశ్వర్యైశ్చ హాసానాం వే ॥ వాయువు రాణే ॥ దరిద్రాణామైశ్వర్యో దానవిఘ్నంకరోతి
యః ॥ విద్యేత్సంజాగృతే మునకర్షకాతచ్ఛ్రీణుష్వమే ॥ పలాధేనతదధేనచక్షుధాం శేనవాపునః ॥ ధన
దన్యత్రకన్యం కుర్వాత్సేషుదయియాశుభాం ॥ ద్విఘజాంవామనోపేతాంనయనానందకారిణీం ॥ శంఖః ద్భృతి
భ్యాంచముక్తాం తాంనాశ్వకానాదృశయోః ॥ శ్వేతసస్రైః సువేద్వ్యతంసుబాపరిషిన్యసేత్ ॥ తంజులానాం
పరీహానుభవేద్రోణానైష్టయం ॥ తపఃకంవాతదధంనావిస్తేశాశ్వంవకారయేత్ ॥ శ్వేతమాల్యేస్తథాగం
క్షౌరీపరిష్కకుపూజయేత్ ॥ ఆగ్నేయాంధిశిపూమస్తుసమిధాజ్యతిలైః ఫలవేత్ ॥ మంతోరాజాధిరాజా
యైత్యోమోజ్యస్స లింగకైః ॥ తలపహామోవ్యాహృతిః కశిణవ్యాధనకాక్షిభిః ॥ గాజాధిరాజాయ—మ
హా రాజాయనమః ॥ వీనుపూజాదౌమంశ్రవణభిధాయాహ ॥ ఆచార్యస్సర్వశాస్త్రజ్ఞః కివితస్సర్వసమ్మతిః ॥ మ
హాకులప్రసూతిశ్చర్షజ్ఞస్సృశ్యావాగ్భవేత్ ॥ కారయేదవనాం తేనధుదస్యాపిభక్తితః ॥ తస్మై వశ్యేనమంత్రేణ
సవకామిరోభవేత్ ॥ తస్మై హేమామంహుతవతే ప్రదద్వాత్ప్రీతిమాంతుతాం ॥ మంత్రేణానెనః కిధివత్ప్రీతిజ్ఞా
యిష్యుదజ్ఞుభిః ॥ దానమంత్రః ॥ వుత్తగాశాపతేదేవ కుదేరనరవాహన ॥ పద్మశంఖనిధీరాంత్యంపతిశ్రీకం
తవల్లభ ॥ అదానెవయథాప్రాప్తుదారిద్ర్యంమమదుఃఖదం ॥ తస్మిన్వంతవదానెన పాపమాకువినాశయ ॥ వీ
వంకుబేరవానంయః కరోతివిధిపూర్వకం ॥ ధనదేనసమోమత్యేకః తత్ కుతాదేవజాయతే ॥ అధాపరంశాతాతపీ
య్యో ॥ అనివెద్యసురాదిభ్యోభుంజానోజాయతేధనః ॥ సభోజయిత్సహస్రంతుశతంవాపిద్విజోతమా ॥

—* ఇతి దారిద్ర్యహరధనదమూఃకదానం *—

అధాపరంకర్షనిపాకసంగ్రహే ॥ రుగంవత్పాధికాంవృద్ధిం గృణ్ణియావ్యచ్ఛసోభయం ॥ ఉత్పాదయతివా
స్యేషాంపాషాణేనప్రహారదః ॥ తలప్రహారకశ్చైవజాతోపిధనినాంకుత ॥ ధనెనరహితః ప్రాయోదేశాంతరగ
తోభవేత్ ॥ మహాశ్లేశీచహృదోగోహృదావకీభవెన్నరః ॥ అత్రప్రాయశ్చిత్తం ॥ కృచ్ఛ్రీంకృచ్ఛ్రీంకృచ్ఛ్రీం
కాంద్రాయణమథాపరం ॥ కుర్వ్యాదాజ్యనరుభ్యాంచహోమోవ్యాహృతిస్తథా ॥ యత్కించేదమిదంసూక్ష్
మయుతంవారుణంజపేత్ ॥ ఇత్స పరంధనరహితత్వాదిహరమ్.

—* అథ దుఃఖచిత్తహరమ్ *—

కర్షవివాకసముచ్చయే ॥ సర్వదాదుఃఖచిత్తస్సాస్యత్పరచిత్తవినాశకః ॥ చాంద్రాయణత్రయంకుర్వ్యా
దుదుత్యంజాతవేదసం ॥ ఎతత్సూక్తంజపెన్నామతితయంతువిముచ్యతే ॥
ఇతి సర్వదుఃఖహరమ్.

—* అథ కార్యాసిద్ధిహరమ్ *—

శాతాతపీయ్యో ॥ తస్యకార్యాణ్యసిద్ధానిగజఘాతీభవెన్నరః ॥ ప్రసాదంకారయేత్త్రగణనాధన్యభక్తి
తః ॥ ఆథవాగణనాధన్యమంత్రలక్షంజపెన్నరః ॥ దశాంశహోమకృత్సాస్యోత్ గణశాంతిపురస్సరం ॥
ఇతి సర్వకార్యాసిద్ధహరమ్

—* అథ దేశాంతరగతస్యాతికృచ్ఛ్రీహరమ్ *—

కర్షవివాకసముచ్చయే ॥ భయభీతమరక్షేద్యః కుత్సిపాశాతురంభయాత్ ॥ శక్తస్యే సర్వదాజంతుంకం
వనోవధన్మత్తికః ॥ నిషిద్ధవృద్ధ్యాజీవీచజాతోపిశ్రీమతాంకులేదేశాద్దేశాంతరంయాతిక్లేశయుక్తోభవెత్సదా ॥

